This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

new

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF CALIFORNIA.
GIFT OF
Prof. C. H. Shinn U. C.
Received Feb. , 1900
Accession No. 78478. Class No.

723.

Digitized by Google

H. Lotze.
1852.

Digitized by Google

Hermann Lotze's autograph on reverse

Digitized by Google

Bible. N.T. Eskimo.

TESTAMENTITÃK

TERSSA

NÁLEGAUTA ANNAURSIRSIVTA

IESUSIB KRISTUSIB,

AJOKÆRSUGEISALO,

SULLIRSEIT OKAUSEELLO.

THE NEW TESTAMENT.

TRANSLATED

INTO THE GREENLAND LANGUAGE

BY THE MISSIONARIES

OF THE

UNITAS FRATRUM OR UNITED BRETHREN

SECOND EDITION.

PRINTED FOR THE USE OF THE MISSION BY

THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

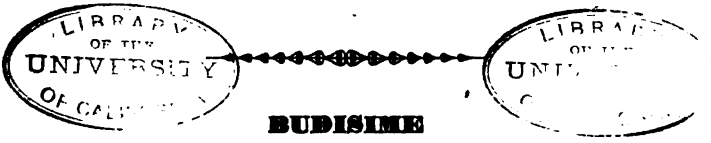

BUDISIME

PRINTED BY ERNST MORITZ MONSE.

1851.

Digitized by Google

BS 345
E65
1851

78478

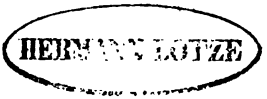

Digitized by Google

UI
Or

	Kap.	Pag.
Mattheusib	28	1
Markusib	16	74
Lukasib	24	118
Iohannesib	21	194
Apostelit Sullirseit	28	251
Paulusib Rommiunnut	16	327
I. Korintumiunnut	16	360
II. Korintumiunnut	13	392
Galasiamiunnut	6	413
Efesumiunnut	6	425
Filippimiunnut	4	436
Kolossamiunnut	4	444
I. Tessalonikamiunnut	5	451
II. Tessalonikamiunnut	3	458
I. Timoteusemut	6	462
II. Timoteusemut	4	471
Titusemut	3	478
Filemonemut	1	482
Ebræerinnut	13	484
Iakub	5	507
I. Petrusib	5	516
II. Petrusib	3	525
I. Iohannesib	5	531
II. Iohannasib	1	539
III. Iohannesib	1	540
Iudasib	1	542
Nællunæjarbiginekarsusek	22	544

Digitized by Google

Digitized by Google

EVANGELIUME.

MATTHEUSIB AGLEGEI.

KAP I.

Iesusib siudleenik, angutisiætta Iosephib næggovianik; Iesusib innungorsusianik, akkaniglo kannong-ésusianiglo.

Terssa agleket Iesusib Kristusib innungorsusianik, Davib ernerætta, Abrahab ernerætta.

2 Abrahab erneriga Isaak; Isaab erneriga Iako. Iakub erneriga Iuda, kattenguteilo. 3 Iudab erneriga Farez Zaralo, Tamaremit. Farezib erneriga Hezero. Hezerub erneriga Rame. 4 Ramib erneriga Aminada. Aminadab erneriga Nahasso. Nahassub erneriga Salma. 5 Salmab erneriga Boase, Rahabemit. Boasib erneriga Obede, Rutemit. Obedib erneriga Iesse. 6 Iessib erneriga Nálegaunek Davi. Nálegaunerub Davib erneriga Salomo, Uriaugalloab kinguanit. 7 Salomub erneriga Roboa. Roboab erneriga Abia. Abiab erneriga Assa. 8 Assab erneriga Iosapha. Josaphab erneriga Iora. Iorab erneriga Osia. 9 Osiab erneriga Iotha. Iothab erneriga Achase. Achasib erneriga Ezechiase. 10 Ezechiasib erneriga Manasse. Manassib erneriga Ammon. Ammonib erneriga Iosiase. 11 Iosiasib erneriga Iechonia, kattenguteilo, taimane Babilonemut aularusimatillutik. 12 Babilonemit utteramik kingorna Iechoniasib erneriga Sealtiel. Sealtielib erneriga Zorobabele. 13 Zorobabelib erneriga Abiude. Abiudib erneriga Eliache. Eliachib erneriga Assor. 14 Assorib erneriga Zadok. Zadokib erneriga Ache. Achib erneriga Eliud. 15 Eliudib erneriga Eleasar.

Digitized by Google

Eleasarib erneriga Matha. Mathab erneriga Iako. 16 Iakub erneriga Iosefe, Mariab uviksa; taursoma Mariab erniara Iesuse, Kristusemik attelik. 17 Ima tava ernereet tuglereeksut tamarmik Abrahamit Davimut 14 ióput. Davimillo, aularursinek Babilonemut kigligællugo, ernereet tuglereeksut 14 ióput. Ama Babilonemit utteramik, Kristusemut, ernereet tuglereeksut 14 ióput.

18 Kristusible innungorsusia imaitok: Arngna Maria Iosefemut angerame, mallungnarsirsok nārtulerlune Anernermit ajunginermit, sulle kattitinnatik. 19 Iosefele, uviksa, illuartógame piuciluneło, kangusuktitsomangika innungnut, okaranelo issumakéromagalloara. 20 Taimale issumalermet, atta, Nálekab Engeliætta sokkomerbiga sinnektortillugo. okalluklunelo; Iosefeá, Davib ernera, sioranek, Maria, nulliækset illingnut pisillugo, illumiua Annernermit ajunginermit pimet. 21 Ernertáromárporlo, Iesusemiglo aitsissauet, innunne annaussamagit ajorteinit. 22 Terssale tamarme taimaiserpok, Nálekab okausee Profetekut erkokollugit, ima okartok: 23 Areiná! niviarsiak nārtussavok ernertáromárlunelo, Imanuelemiglo aitsissauæt, akkætta issuma imaipok: Gude illagárput. 24 Iosefele sinnikame itterame, Nálekab Engeliætta okaumane, nálekpa, nulliaekselo ailugo. 25 Aktungilale ernertártinnago perngautigællugo; Iesusemiglo aitserpa.

KAP. II.

Illissimarsut páuanémiut Iesuse nálegiartorpæt; Egiptenmut kemmāvok; Herodesib nálungiarsungoet tokkokoei; Iesuse utterpok Nazaremut.

Evangelium am Fest Epiphaniae.

Iesuse erniumet Bethlehemme Iudæamétome, Herodese nálegaunerrotillugo, atta, illissimarsut páuanga Ierusalemmut piput, okalluklutiglo: 2 Annerdlāk Iudit Nálegaunerét sumépá?

Digitized by Google

Udloria páuane tekkogautigo, nálegiartorlugolo tuksiarbigiartorparput. 3 Nálegaunerúb Herodesib tamanna tussaramiuk, annilárpok, Ierusalemmiullo tamarmik. 4 Pellessiunerillo aglekenniglo illissimarsut innungnétut tamása kattilerkogamigit, kiglissiorpei Kristusib innungorbiksanik. 5 Taivkoalo okarbigæt: Bethlehemme Iudæamétome, (innungussirsok) taima agleksimamet Profetekut: 6 Bethlehemeá, Iudit nunænne, illomut mingnerungilatit adlennit iglorperksoarnit Iudæamétunnit, illingnit merssa pissammet Nálegak innumnut Israelittinnut nálegaursuksak. 7 Illissimarsut tava Herodesib ingmikut kákoei angiortomik, appersorkiksarniarlugillo udlorirsamik kanga tekkotitomik. 8 Bethlehemmullo unnersorpei, okalluklunelo: aularitse, nálungiarsungoarlo apperkotigekiksarsiuk, nennigussiuglo, okaukissinga, uangatõg nálegiartoromàriara. 9 Nálegaunek tussarsimagamiko, aularput. Attalo, udloriak páuane tekkorsartik siudleræt, nálungiarsungublo innætta kollanut pigame unnikpok. 10 Udloriak tekkolermigamiko, tipeitsungälerput. 11 Iglomullo isserlutik, nálungiarsungoarlo arngnalo Maria naipipagik padlorlutiglo nálekpæt, iklerbiksiktõg mattuæramikik akkekangitsomik tunniæt Goldemik, tippegiksaumiglo tarnutiksamiglo. 12 Sinnektortillutiglo, Gudib okaumattik Herodesemut utterkonnatik, arvkotekut adlakut nunamingnut angerdlariput.

(Evangelium am Sontag nach Neujahr.)

13 Aularmættale, atta, Nálekab Engeliætta Iosefe sakkommerbiga sinnektortillugo, okalluklunelo: Makkitit, nálungiarsungoarlo arngnalo illingnut pisikik, nunamullo Egiptenmut kemmäit, terssanétuarlutillo uamnut okarbigitserlutit; nálungiarsungoak Herodesib tokkonniaromaissammago. 14 Makkipok tava, nálungiarsungoarlo arngnalo unnuame ingminut pisipek, nunamullo Egiptenmut aularpok. 15 Terssanétuarlunelo Herodese tokkotserlugo: erkokollugo Nálekab okausia Profetekut, ima okartub: Ernera kákogiga nunamit Egiptenmit.

Digitized by Google

16 Herodese tava missilikame, illissimarsut seglokittarmænne, kammaktorsoængorpok, nálungiarsungoello angutingoet tamása Bethlehemmétut erkanétullo, okkiuk marlungnik nedliutut innortullo tokkutsartorkoei, nedliubik taima náupartorlugo, sordlo kiglissiutigekiksaramiuk illissimarsunnit. 17 Tava erkosimaput Profetib Ieremiasib okausee, îma okartúb: 18 Kakkenne nippersoak tussarsáursok, okallungnerdlungärnerlo, kejanerlo, opinerlo; Rahelib kejauei kittornenne, tupedlersægæksaunanelo, nungumetta. 19 Herodesele tokkomet, atta, Nálekab Engelia Iosefemut tekkotipok sinnektortillugo nuname Egiptenme, 20 Okalluklunelo: Makkitit, nálungiarsungoarlo arngnalo illingnut pisikik, Israeliblo nunanut aularit, tokkosimametta nálungiarsungoamik tokkotsinniaralloartut. 21 Makkipok tava, nálungiarsungoarlo arngnalo ingminut pisipek, Israeliblo nunanut pivlune. 22 Tussaumagamiugle, Archelause nálegaunerrúrsok Iudæame, angume Herodesib nálegauvia kingorngursarimago, taivkunga pinnek sioralerpok; sinnektortillunelo Gudib innemmanne, nunab Galilæab erkanut aularpok. 23 Iglorperksoarnullo, Nazaremik attelingnut, piok terssanétuarlunelo; Profetit okauseet erkokollugit, imaitut: Nazaremiomik attekaissavok.

KAP. III.

Iohannese ajokærsoilerlunelo koirsilerpok; Iesusesög taursomunga koekovok.

Taimane Iohannese koirsirsok okallugiartorpok innukajuitsome Iudæamétome, 2 Ima okalluklune: adlamik issumakaritse, killaub nálegauvia padliksimamet. 3 Terssaivname Profetib Iesaiasib okautigirsa, okallukame: Innukajuitsome torklulaursúb nippigänga, imailune: Nálekab arvkotiksa illuarsarsiuk, arvkosinekseilo nardlorsarsigik. 4 Iohannesele annorakartok nerssútit kameelit merkuinnik, ketterutekarlu-

Digitized by Google

nelo amiminermik, ivginelo piglertet egitsaillo porosingoeit tungosungnitsut nekkigei. 5 Ierusalemmiut tava annivigæt, Iudæamiullo, Iordaniblo erkanétut tammarsoarmik, 6 Koekollutiglo taursomunga Iordaneme kooksoarme, ajortittiglo angiginnagit. 7 Farisæerille amerdlasút Sadduzæerillo koirsivingminut ornikæne Iohannesib tekkogamigit, okaupei: Pullateriarsuit iveit, kiame illivse unnersóupáse kemmäissægause kammaumit nedliutuksamit? 8 Atta, illomut sainiarluse adlamik issumakarniaritse. 9 Issumaissarunnase, illuvsigut ima okallukomauluse: Abraha atátagárput. Okaupause: ujarkennit makkonanga Abraha Gudib kittornæksarsiginnaua. 10 Ullimaut orpeet tungauviænnélerpok. Taimaimet, orpik ajungitsunnik paumakangitsok kippirsaussavok ingnermullo egitáussavok. 11 Uanga koirsarause immermik, adlamik issumakarkolluse, kingunevkulle tikkiutuksak pirsarsónerrovok uamnit, tauna kingakobigekára, issigamæk tigumiarlugigloneet; taursoma koiomárpáse Anernermik ajunginermik ingnermiglo. 12 Taursomalo nivaune tigumiarpa, koimelo netta sellissaua, nautsejæksariksullo kakkortut koiminut kattersoromárpei, kallipaille óutsomárpei ingnermik kammijuitsomik.

13 Taimane Iesuse Galilæamit Iordanmut Iohannesemut piok, koekollune taursomunga. 14 Iohannesible tennerterpa, okalluklunelo: uanga koisitariakaralloarpunga illingnut, idlille ornikparma? 15 Iesusible säpa, okallugbigællugolo: mäna taimaiserlanga; taima illuarnerit tamása nämaksissauauvuk. Akkoara tava. 16 Iesuselo koinekarame, erngerlune immermit kakkivok, attalo, kolláne killak angmarpok; Gudiblo annernera Iohannesib tekkoa tingmiatut, Taubesut, akkartok, kollánullo pirsok. 17 Attalo, nippe killangmit okallukpok: Terssa ernera assærsara, tauna nuennerekára.

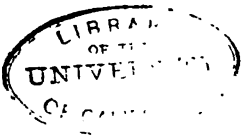
LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google

KAP. IV.

Iesuse tornársungmit urssernekarlune ajugávok; ajokærsoilerpok.

(Evangelium am Sontag Invocavit.)

Iesuse tava Annernerúb pisipa innukajuitsomut, ursserkollugo tornársungmut. 2 Udlullo 40 unnuello 40 nerringiname, kālerpok kesa. 3 Ursséirsartúblo tornársúb ornikpa, okalluklunelo: Gudib ernerippattit, ujarket okko okauniarkit timmiursængorkollugit. 4 Akkiale okalluklunelo: timmiursainak innúb innútigingila, Gudible okausee, karnanit annirsut, tammakérlugit innútigirsarei. 5 Tornársúb tava aularupa iglorperksoarnut ivlernartunnut, pisillugolo Nálekbiub kārbianut, 6 Okallugbigællugolo: Gudib ernerippattit, illingnik nakkarkeet, agleksimamet: Pivlutit Engelinne pekkussauei, kirssumiarkollutit, issikettit apookonnagit ujarkennut. 7 Iesusib tava okarbiga: taimatōg agleksimagiok: Gude Náleket urssissengilet. 8 Kingorna tornársúb pisipa kakkársoarmut kingiktorsoarmut, sillarsúblo nálegauvee tamása pinnersuseello taursomunga kemmerdlórtipei uissoréinak, 9 Okallugbigællugolo: makko tamása illingnut tunniutsomárpakka, pædlorlutit tuksiarbigigungma. 10 Iesusib tava okarbiga; tornársungá, uamnit aularit, agleksimamet: Gude Náleket pædlorbigissauet, kissiello nálengniaissauet. 11 Tornársúb tava kemmekpa, attalo, Engelit ornikpæt kivgartóutsartorlugolo.

12 Iohannese pisitáursok (parnārsimauvingmut) Iesusib tussaramiuk, nunamut Galilæamut aularpok. 13 Iglorperksuillo Nazaret kemmekpei, Kapernaumullo, immauviúb sinnanétomut piok, terssanélerlunelo, Zabulonib Naftaliblo erkængne. 14 Erkokollugit Profetib Iesaiasib okausee, ima okartúb: 15 Zabulonib nuna, Neftaliblo nuna, immauvingmut sengmirsuk, Iordanib igdloane, Galilæalo nællursolik; 16 Innuit tār-

Digitized by Google

miugalloet, kaumarsorsoak tekkoæt, tokkúblo erkætta tachanétunnut kaumarsok nuisimavok.

17 Mattoma kingorna Iesuse ajokærsoilerpok, ima okallulerlune: adlamik issumakaritse, Killaub nálegauvia padliksimamet.

18 Iesusele Galilæab immauviætta sinnane pissukame, angutik kattengutigeek tekkopek, Simon, Petrusemik attekoselik, kattengutalo Andrease, karksursérsuk, aulisartógamik. 19 Okarbigipek tava: malliktinga, innungnik piniartungortitsomárpautik. 20 Karksutittik tava kemmeklugit mallikpæk. 21 Terssangalo siueitsiællerame adlæk angutik kattengutigeek tekkogipek, Iako, Zebedæusib ernera, kattengutalo, Iohannese, angursik illagællugo umiarsoarmétuk, karksutittik illärtorlugit; kákolerpek tava. 22 Umiarsoarle angursiglo erngerlugik kemmekpakik, malliklugolo.

23 Galilæablo nuna tamát Iesusib sakkia, kattisimauveene ajokærsoilune, okautsillo tussarnersut nálegauvingmik okautigei, pérdluillo nappautillo nellinginait innungnétut pejarlugit. 24 Tussaumauættõg Siriamiut tamarmik. Ajulersullo tammannik anniaglit, tornársuglillo, kaumettillo, nungullugit napparsimarsut, tumaktorsimarsullo ãpeit taursomunga, tamásalo kaitsorsarpei. 25 Innuperksuillo mallikpæt Galilæamit, iglorperksoarnit kollinnit, Ierusalemmillo, Iudæamillo, Iordaniblo igdloanit.

KAP. V.

Iesuse kakkame ajokærsoiok illuartut pidluarsusiænnik, tamanniglo illuarnernik.

Innuperksuillo tekkogamigit, kakkamut majoarpok, ingimello ajokærsugeisa ornikpæt. 2 Ajokærsolerpei tava, ima okalluklune: 3 Ussornakaut peetsut annernerme: Killaub nálegauvia pigimarssuk. 4 Ussornakaut allieisuktut: tupedlersine-

Digitized by Google

kaissammætta. 5 Ussornakaut piuaitsut: nuna pigissammarssuk. 6 Ussornakaut käktut immerosuktullo illuarnermut: kärsillaissammætta. 7 Ussornakaut nákinniktut: nákinekaissammætta. 8 Ussornakaut ivlernartunnik umættiglit: Gude tekkussammarsuk. 9 Ussornakaut ullapisáirsut: Gudib kittorneinik taigornekaissammætta. 10 Ussornakaut nagliuktitáursut illuarnek pirsutigælluugo: killaub nálegauvia pigimarssuk. 11 Ussornakause, uanga pivlunga innuit mittautigippasse nagliuktilluselo, tammanniglo okautiginerdlukpasse seglovlutik. 12 Keemasukluselo tupedleritse, akkiksauterse angekemet killangme. Taimatõg Profetit siudlisse nagliuktitarigieit.

13 Nunab tarrajoráse, tarrajorle tængæropet, sumik tava tarrajornekaissaua? Attugæksajungnærpok, egitæksainálulunelo, innungnullo tungmagæksáukonarpok. 14 Nunab kaumarsoráse. Iglorpait kakkab känétut irssertuksáungitsaraut. 15 Nenneruttõg ikkitarainginiæt, nappartab attánut illivlugo, nenneruserbingmulle, tava iglométut tamása kaumarsararei. 16 Taimatõg nennerurse kaumale innungnut, ajungitsulliakesse tekkokollugit taukkonunga, Atátarselo killangmétok ussorekollugo.

17 Pæriartoræsugissengilausinga inneitsissinnik, Profetilloneet aglegeinik. Pæriartungilakka, nämaksivlugille piniarpakka. 18 Illomut okaupause: Killaglo nunalo nungutinnagik, inneitsissit arssilliæt mingnek, nägatiksængoælloneet, nungussengilak, tamakkoa tamarmik pingikadlarpætta. 19 Mäna inneitsissit makkoa illænnik, mingnermik aglæt, nálengitsok, innuillo taima ajokærsorlugit, tauna mingnermik tainekaissavok killaub nálegauviane; nálektorle taimalo ajokærsoilune, tauna angisómik tainekaissavok killaub nálegauviane.

(Evangelium am 6. Sontag nach Trinit.)

20 Merssa okaupause: illuarnerungikuse aglekennik illissimarsunnit Farisæerinnillo, killaub nálegauvianut pinauiais-

Digitized by Google

sengilase. 21 Tussartose, siudleet imænna okaunekarmætta: Innungæissengilatit, tokkotsirsorle kiglissiorbingmut pissítáussavok. 22 Uangale okaupause: kattenguminut kammaktok pisitæksávok kiglissiorbingmut. Kattenguminulle okarniktok, Rakkamik (unarsoakasingmik) tauna pisitæksainavok kiglissiorbiksoarmut. Okarniktorle, siorngærotorsoarmik, tauna pisitæksainávok ingnermut kammijuitsomut. 23 Taimaitomik tunnirsútikset illiomaguko nálekbiub illirsiviánut, terssanelo erkaiguit kattengupit sumik paitsisigâtit; 24 Tava tunnirsútikset illirsiviub sänétikadlauk, kattengutillo saimarsáriartoruk, kingorna tava tunnirsútikset tunniutsartorlugo piuk. 25 Illingnut arksoardlersok saimauniaruk aiparitillutit arvkosinermé; arksoardlersúb pisekennauâtit kiglissioirsomut, kiglissioirsúblo pisekennauâtit kivgaminut, egissæsugællutillo parnärsimauvingmut. 26 Illomut okaupaukit: terssanga annissengilatit, anningaurset nägatiksæt akkillersinnago. 27. Tussartose, sindleet imænna okaunekarmætta: Arngnaunekaissengilatit angununekaissennatillo. 28 Uangale okaupause: arngnamut irssigirsúb arngnaunerisuklugo, arngnaunerisimaga tava umamine. 29 Tellerpikpit irssétta asserorniarpattit, péruk egillugolo; illingnut ajunginerrovok, naugursauvit illét asserorpet, timit tamát pekkonnago anniartitsivingmut. 30 Tellerpikpit arkseisa asserorniarpattit, kippikit egillugillo; illingnut ajunginerrovok, auættivit illét asserorpet, timit tamát pekkonnago anniartitsivingmut. 31 Okauserinekarioktög: Nulliaminik auitúb tunnissaua aglekennik auirsútiksennik. 32 Uangale okaupause; Nulliaminik auitúb (angununekangipet) angununekartipa, auitamiglo nulliartok arngnaunekariok.

33 Ama tussarmiose, siudleet imænna okaunekarmætta: angernerdlussengilatit, Gudemulle angeruit, mallissauettit okautsissit. 34 Uangale okaupause: angernerdlungilluinaissause, killangmigloneet, Gudib ivksiautarimago; 35 Nunamigloneet, issigeisa tungmagarimarssuk; Ierusalemmigloneet, nálegau-

Digitized by Google

nerúb iglorperksoarimagit; 36 Niakorniktõg angernerdlussengilatit nujak attauserloneet kakkorsársinnaunginauko kernertungortisinnaunagolo. 37 Imaitunnigle okausekaissause: ap, ap, nãga, nãga: tappiket ajortomit piput.

38 Tussartose, okauserinekartomik: Irsse irssemik, kigut kigumik akkinekaissavok. 39 Uangale okaupause: Ajortulliarbigippasse arksoarekennassigik; ullursekulle tellerpikkut erksãrnekaruit, igdloaniktõg mannilerbigimigiuk. 40 Annorarniglo arksárniktokaruit; sakkitseromappattillo, kallipaktõg pigilliuk. 41 Kannitungoamiglo Meilemik attautsemik aiparsersokaruit, tava marlungnik aiparuk. 42 Illingnut sumik kenursok tunniuk, allariaurnagolo attartoromarsit. 43 Tussartose, okauserinekartomik; Innukattit tuglit assaissauet, kingarsartille umigissauet. 44 Uangale okaupause: kingarsartisse assæniarsigik; illivsenik pidluaikorsirsut pidluarkoniarsigik; illivsenut umitsairsut ajungitsulliarbigissigik; illivsenik allieisuktitsirsut nagliuktitsirsullo tuksiuniarsigik. 45 Kittornarekolluse Atâtauvse killangmétúb. Taursoma merssa sekkerne nuekorsara ajortunnut ajungitsunnullo, siedlerkorsirsarlunelo illuartunnut illuangitsunnullo. 46 Illivsenik assæniktut assagussigik, sumik akkiksakaissauvise? Tunnirsútinnik kâttersoirsut taimaitarainginipet? 47 Kattengutisselo kisseesa illæksigussigik, sumik tava pirsariakartomik piniarpisse? Tunnirsútinnik kattersoirsut taimaitarainginipet? 48 Taimaitomik illuartuinaissause, sordlo Atátarse killangmétok illuartuinarpok.

KAP. VI.

Iesuse kakkame ajorkærsoiok illuarnermik.

Missiksorniarsigik tunnirsútiksesse, tammakko tunniukennassigik innuit tekkoænne, ussorekolluse taukkonunga; taimaipet, akkiksarsissengilase Atátauvsinit killangmétomit. 2 Taimaitomik tunnirsútinnik tunnirsiguit, kardlortarkorsissengilatit siunerne, illungersõngitsuttut illinniartarbeene, iglullo

Digitized by Google

akkornénne, ussorekollutik innungnut. Illomut, okaupause: akkiksaralloartik piarérpæt. 3 Tunnirsútinnigle tunnirsiguit, saumeet ariutsile tellerpikpit tunnirsútanik. 4 Tunnirsútittit ariutsirsaukollugit, Atátauvillo ariutsivekangitsúb akkillissauàtit tamarmik tekkoénne.

5 Tuksiaruillo, illungersöngitsuttun-ésengilatit, taukkoa kikkarlutik tuksiaromagajudlararaut illinniartarbeene iglullo sénne, innungnut irssigekollutik. Illomut, okaupause: akkiksaralloartik piarérpæt. 6 Idlille tuksiaromaguit, inningoarnut isserna, mattoalo parnärsárlugo, Atátello tuksiarbigúk irssertortome; Atátauvillo irssertortomut irssigirsúb, akkillissauátit tamarmik tekkoénne. 7 Tuksiaruselo, okautsisse amerdlænárkennassigik nællursuttut, taukkoa tussaræsugirsaraut okausekarangamik amerdlasúnnik. 8 Taimaitomik ivkotut illiussengilase; Atátauvse ajorsautisse illissimauei, tuksiarbigingikadlarussiuk. 9 Taimaimet ima tuksiaissause: Atátarput killangmiúrsotit. Akkit ussornarsile. 10 Nálegauveet tikkiule. Pekkorset killangmésut nunamétsög taimaikile. 11 Udlome piksautinik tunnissigut. 12 Akkeetsukautiniglo issumakérbigittigut, sórdlo uagut akkeetsortivut issumakérbigáuvut akkeetsugeinik. 13 Urssernartomullo pisitsarunnata, ajortomille annautigut. Nálegauvik, pirsaunerlo, ussornartorlo pigigaukit issukaissengitsomut. Illomut.

14 Innuit issumakérbigigussigik tammartarnerinnik, tava Atátauvsesög issumakérbigissægiáse. 15 Innuille issumakérbigingikussigik tammartarnerinnik. Atátauvsesög issumakérbigissenginiáse tammartarnivsinik. 16 Nerriniængitsarángause kingunerdluktiniaissengilase illungersöngitsuttut; taukkoa kénattik tautorluktitareit, innungnut tekokollutik nerriniængirsusimingnik. Illomut, okaupause, akkiksaralloartik piarérpæt. 17 Idille nerriniængitsarángauit, niakut tennirsuk ermiklutillo; 18 Nerriniængirsusernik tekkokonek innungnut, Atátarnulle angiortométomut; Atátauvillo, angiortomut irssigirsúb, akkillissauátit tamarmik tekkoænue.

Digitized by Google

19 Issumagirsæksauvsinik perkotiksauvsinik kattersoiniaissengilase nuname, okkungoet mangertornerúblo asserugækseinik, tiglikajuktullo ujagækseinik tigliklugit. 20 Issumagirsæksauvsinigle perkotiksauvsinik kattersoiniaritse killangme, okkungoet mangertornerúblo asserojuisækseinik, tiglikajuktullo ujagingisækseinik tiglingnerlo ajorlugit. 21 Perkotisse neijormattigik umættivse. 22 Irsse timib kaumarsora. Taimaitomik irssit illuarpet, tava timit tamarme kaumaginnaromárpok. 23 Irsille ajorpet, tava timit tamarme tärsinnaromárpok. Kaumarsuksarle, illungnétok, tärsöpet, tärsoak merssa kannok aktigissaua?

(Evangelium am 15. Sontag nach Trinit.)

24 Nálekængnut marlungnut kivgartortokarsinnaungilak; ardlæk umigiguniuk, aipa assaissaua; ardlægloneet ungagiguniuk, aipa assiginnaissaua. Gudelo nunablo pee attautsikut kivgartorbigiginnaungilesse. 25 Taimaitomik okaupause: Innunevse nekkiksei issumanerdlutigissarunnassigik, nerrirsæksarseloneet immiksarseloneet; timivse attirsækseiniktög issumanerdlussengilase. Innúnek angnerungila nekkiksamit? Timelo angnerungila annorarsennit? 26 Tingmirset killaub attánétut irssigissigik; siaroarteringilet kattersoinatiglo, koinnullo kemmatullingilet; taimaitorle Atátauvse killangmétúb nerrisitarei. Taukkonanga angnerungilase? 27 Kia ardlauvse tekkirsutse tappersinnaua tellisut tekkitigirsomik, naug allieisutigigalloara. 28 Saogme annorakset allieisutigáissigik? Nunab merkoee arssorutit illiniarbigissigik, kannok näiartortut, sennachvinniængilet perdlainatiglo. 29 Okaupause: Salomoloneet, umnit tammannik arssoarsimarsok, annorariksimangitsóursok taukkoa illéttut. 30 Ivgit nunamétut, udlome aulangitsut, akkagole kirssersúmut egitækset, Gudib taima arssoartinamigit, annorartártissengikáse illivse angnerrúrsomik? Tautokko opernekitsut! 31 Taimaitomik issumanerdlussennaselo ima okaissengilase: Suna nerrissauarput? suna immissauarput? sumik attirsæksakaissaugut? 32 Ta-

Digitized by Google

mása makko nællursut issumagællugit piniarareit; Atátauvsele killangmétúb illissimauáse tamakkoninga tamannik ajorsartose. 33 Gudib nálegauvia illuarneralo piniaradlarsikik, tava tamakkoninga tamannik tunninekaissause. 34 Taimaimet kaursuksak issumanerdlutigissarunnassiuk, kaursuksak piniaissammet piksaminik. Nāmakpok, udlut nungullutik ingmikut piniarbióursarángætta erdlokinartomik.

KAP. VII.

Iesusib ajokærsútinne kakkame nāuei.

Ekkartóursidlariaurnase, ekkartóutinekarkonnase. 2 Kannongétomigloneet ekkartóursiguse, ekkartóutinekaissause; ouktútigirsauvsiniglo ouktorbiginekaissaugiose. 3 Kattengupille irsætta irsiuta saogme tekkoniarpiuk, paukarulle irssingnétok mallugingiliuk? 4 Kannorle kattengutit ima okarbigiginnauviuk: Voitje, irsiut irssingnit péjaromárpara? Areillo, paukarut merssa irssingnépok. 5 Illungersōngitsotinâ, paukarut irssingnit péjaradlauk, kingorna tava irsiut kattengupit irssánit péjarniarlugo piuk. 6 Ivlernartok tunniutsarunnassiuk kemminnut, erdlingnartútisselo nellugiaurnassigik polekinnut, tamakko tungmagarekonnagit issikamingnik, sábigekonnase alliktorkonnaselo taukkonunga. 7 Kenúgitse, tunninekaissause tava; ujarleritse nennirsissause tava; kassuktoirsaritse mattuærbiginekaissause tava. 8 Kenúrsok merssa pirsarau, ujarlersorlo nennirsirsarau, kassuktoirsartorlo mattuærbiginekararau. 9 Innúb kia ardlauvse, ernerætta kenuvigippanne timmiursamik, ujurkamik tunnissennerpau? 10 Aulisægamigloneet kenuvigippanne pullaterirsamik tunnissennerpau? 11 Illivse tava, naug ajortose, kittornesse tunniginnagussigik tunnirsútinnik ajungitsunnik; angnerrúrsomigle Atátauvse killangmétúb kenúrsartinne tunnisægei ajungitsunnik? 12 Taimaimet, kannongétomigloneet illiorbigekoguse innungnut, taima illiv-

Digitized by Google

sesög illiorbigissigik; tamersa inneitsissit Profetillo aglegeit. 13 Issertárbekitsokut isserniaritse: Issertárbik nerrotókemet, arvkosinerlo sillekemet, nagliuktitsivingmut sengmirsok, amerdlasórsuillo attuarpæt tamanna. 14 Issertárbiglo nerrokipok, arvkosinerlo ammekau, innúrsúmut sengmirsok, ikkitungoello nervsaræt tamanna.

(Evangelium am 8. Sontag nach Trinit.

15 Missiksoritsele Profetiókosersunnut, taukkoa sauet ameenik annorakarlutik ornikalloarpáse, illumikulle késortorsóput sordlo ammarkut. 16 Sullirseinit illissarissauesse. Paumet Weiniglit Dornennit péjarsinnauattigik, Feigilloneet Distelnit? 17 Taima orpigiksut tamarmik paumakarput ajungitsunnik; orpigle ajortok paumakarpok ajortunnik. 18 Orpik ajungitsok paumakarsinnaungilak ajortunnik, orpigle ajortok paumakarsinnaungilak ajungitsunnik. 19 Orpeet tamása, ajortunnik paumakartut, kippissaueit ingnermullo egissevlugit. 20 Taimaitomik sullirseinit illissarissauesse. 21 Uamnut okalluktut: Nálegak, Nálegak, killaub nálegauvianut ississengikalloarput tamarmik, Atátamale killangmétúb pekkorseinik nálektut kissimik (ississaput). 22 Udluksame nedliutsomártome kabsersuit ima okarbigissauänga: Nálegak, Nálegak, atterne erkotuksennik okallungitsogut? atterne annernepillurksuit annisingikivut? atterne kabsersoarnik ussornartullingitsogut? 23 Tava nællunærsillugit akkiomárpakka: sulle illissaringisainarpause, tamause kemmeksinga, ajortulliartoseá.

24 Taimaitomik, okautsimnik makkoninga tussartok mallingniktorlo, arssersóupara angumut illissimarsomut iglulliortomut, kärssomik tungauvilerlugo. 25 Siedlersorsoængormet, kooksoængormello immek annorersuillo pittorarlutik sækkangmænne iglo, oppinauiængilak, kärsomik merssa tungauvilersimagame. 26 Okautsimnigle makkoninga tussartúb, mallingningitsúblo, arssiga angut siunekangitsok iglulliortok siorkennut. 27 Siedlersorsoængormet, kooksoængormello immek,

Digitized by Google

annorersuillo pittorarlutik sækkangmænne iglo, tava oppikau, serkorpalluktorsóvlunelo (asserorkau).

28 Okautsillo tamakko Iesusib nâsimammagit, ajokærsútei innuit annilárutigeit, 29 Pirsaunekartotut ajokærsormattik, aglekenniglo illissimarsuttut ajokærsoinane.

KAP. VIII.

Iesuse habscenik kaitsorsâiok: ussornartulliokt̄og, annorersoak innerterlugo. Tornársuglæk ajorungnærsipek.

(Evangelium am 3. Sontag nach Epiph.)

Kakkamille attermet, innuperksuit mallikpæt. 2 Attalo, angutib puppíksórsúb ornikpa pædlorbigiartorlugo, okalluklune: Nálegak, piomaguit puppœrotisinnauarma. Iesusiblo arksenne issæktorlugit aktorpa, okallukluneio: piomavunga puppærotit. Terssangainak tava puppæroluinarpok.

4 Iesusiblo okarbiga: miannersorit, adlennut tamanna okautigidláriaurnago; pellessemulle peet tekkotitsartorlutillo, tunnirsútiksarlo, Mosesib tunniukorsa, tunniullugo, nællojungnærkollugit.

5 Iesusele Kapernáumut issermet, sorssuktukset nálegeisa illætta ornikpa kenúvigællugo, 6 Okallukluneio: Nálegak, kivgara tumaktorsimarsok innængaulune paiok, anniarkallunelo. 7 Iesusib okarbiga: kaitsorsariartoromauara. 8 Sorssuktukset nâlegætta akkia, okallukluneio: Nálegak, kingakotekaunga illingnik issertitsinek iglumnut; okarsinnaille okautsemik attautsemik, kivgara tava ajorungnæissavok. 9 Uangatōg innúvunga nâlegalik, sorssuktuksenniglo kivgakarpunga, illænnullo okaruma: aularit, aularpok tava; ama illænnut: kacheit, kaichiok tava; kivgamnullo: sennauk, sennaua tava. 10 Tamanna Iesusib tussaramiuk, aijaisórpok, malliktinnelo okallugbigei: Illomut, okaupause: taima aktigirsomik opernermik nervsangitsunga Israelittinne. 11 Okaupausele: am-

Digitized by Google

erdlasórsuit páuangalo sammangalo pissaput, Abrahalo Isaarlo Iakolo ingekattigissaueit killaub nálegauviáne. 12 Nálegauviuble kittornei ajektugáussaput tärnerrúrsomut, terssane opitórsóvlutiglo korssakotaissaput. 13 Sorssuktuksello nálegæt Iesusib okarbiga: aularit; operirsarnik pinekarna. Kivgalo erngerlune ajorungnærpok.

14 Iesuselo Petrusib igloánut pigame, sekkia innængarsok tekkoa, kannimanartomik napparsimaulune. 15 Arkseisigut tava tigua, kannimanartúblo kemmekpa. Makkiporlo kivgartorbigællugillo. 16 Unnulermelle, tornársuglit amerdlasút pisipeit taursomunga, annernepilluillo annisipei okauseenarmik, nellinginarniglo nappautiglit ajorungnærsipei. 17 Erkokollugit Profetib Iesaiasib okausee, ima okartúb: Ajulersuserput ingminut pisipa, nappautivullo kakkaklugit.

18 Innuperksuillo illusimagænne Iesusib tekkogamigit, immab igdloánut ikkärkorsiok. 19 Aglekenniglo illissimarsub ornikpa, okarbigællugo: Ajokærsoirsok, mallikomauaukit aularbiksarnut tammannut. 20 Iesusible sápa: Terriænniet pullatárbekaralloarput, tingmirsello killaub attánétut uvlokaralloarput, Innuble Ernera innærtárbekangilarloneet nangminerminik. 21. Adlablo, ajokærsugeisa illætta okarbiga: Nálegak, angutiga illiartorkogadlauk uamnut. 22 Iesusible okarbiga: Malliksinnænga, tokkungarsullo tokkorsortættik illiartorlissigik.

(Evangelium am 4. Sontag nach Epiph.)

23 Umiarsoarmut tava ikkivok, ajokærsugeisalo mallikpæt. 24 Attalo, annorersoak pittorartorsoængorkau immarsoarme, maglillo umiarsoak kädlarlugo piæt. (Iesuselo) sinniktok. 25 Ajokærsugeisalo ornikpæt, ittersarlugolo okarbigæt: Nálegak, annautigut umiulerauta. 26 Tava okarbigei: Opernekitsuná saog nangiakause? Makkiporlo, annorelo immauviglo innerterpek: kaitsuinartorsoængorpok tava. 27 Innuille aijaisórput, okalluklutiglo: Kinauna Angut, annorib immauviublo nálengmarssuk?

Digitized by Google

28 Immablo igdloanut, Gergesenerit erkænnut, pimet, tornársuglæk nellaupæk, illivernit annirsuk, taukkoalo erksinartorsómænnik, tava arvkot tamanna attornæk sapperpæt innuit. 29 Attalo, niblidlárlutiglo okallukpuk: Iesuseá, Gudib Ernera, sugautikit? Anniartitsartorpautiguk, nedliungikadlarmet? 30 Taukkonangale ungesiksoeitsiame polekerperksuit étut nerrirsut. 31 Annernepilluit tava kenuvigæt okalluklutik: Annisitsomagutigut; polekerperksoarnut okkonunga pullakottigut. 32 Okarbigei tava: Aularitse. Annivlutiglo polekerperksoarnut pullaput. Attalo, tavainak polekerperksuit tamarmik tinginæsuarput immánut, ippillutiglo immáne. 33 Pársirsullo kemmăput, iglorperksoarnullo aularlutik, tamannalo akautigilluinarpæt, kannorlo tornársuglæk illiorbiginekartuk. 34 Attalo, iglorperksoarmiut tamarmik tava anniput, Iesuse nellautsartorlugo. Tekkogamikolo kenúvigæt, erkaminguit aularkollugo.

KAP. IX.

Tumaktorsimarsok Iesusib kaitsorsárpa; Mattheuse kennerpa, mallikkollune; Arngnak nagliungärtok kaitsorsárpa; Iairusib pannia lokkorsok umartipa; ussornartullivlunelo.

(Evangelium am 19. Sontag nach Trinit.)

Umiarsoarmut tava ikkillune ama ikkăriok, iglorperksoaminullo pivlune. 2 Attalo, tumaktorsimarsomik, innærbingme innængarsomik, aitsiput taursomunga. Opersusiæt Iesusib illissimagamiuk, tumaktorsimarsok okarbiga: Ernera, tupedlersinnait, ajortingnik issumakærbiginekarpotit. 3 Aglekennigle illissimarsut illeit illumikut ima okallulerput: una arksoardlerpok Gudemut. 4 Taukkoale ekkarsauteit Iesusib illissimagamigit, okarpok: saogme taima issumapillulliorpise umættivsine? 5 Suname ajornænginerrova, okallungnek: ajortingnik issumakærbiginekarpotit; imaloneet okarnek: makkitit pissuklutillo? 6 Illissimakollussiugle, Innúb Ernera

Digitized by Google

nuname ajortoærotitsiginnaursok; tumaktorsimarsomut tava okarpok: makkitit, innængauveet tigullugo piuk, angerdlarlutillo. 7 Makkillunelo angerdlarpok iglominut. 8 Innuit tamanna tekkogamiko, aijaisórput, Gudelo ussorét, innuit taima aktigirsomik nekkursektimmagit.

(Evangelium am St. Matthei-Tage.)

9 Iesuselo terssanga aularame, innuk tekkoa tunnirsirsarbingme ivksiarsok, Mattheusemik attelik, taunalo okarbigimanne: mallinga; tava nækkoipok, malliklugolo. 10 Iglomelo ivksiautillugo nerrivingme; atta, tunnirsútinnik kattersoirsut ajortulliartullo amerdlasút ornigukput, Iesuselo ajokærsugeilo ingekattigællugit nerrivingmut. 11 Tamanna Farisæerit tekkogamiko, ajokærsugei okarbigeit: Soag tunnirsútinnik kattersoirsut ajortulliartullo ajokærsortivse nerrekattigaigit? 12 Iesusible tamanna tussaramiuk, okarbigei: Napparsimangitsut kaitsorsariakangilet, napparsimarsulle kissimik. 13 Tamattomale issuma illiniariartorsiuk: Nákiningnek illuarára, tunnirsútille pinnagit. Tikkiutanga, ajortuglit kákollugit, adlamik issumakarkollugit, illuartulle pinnagit. 14 Tava Iohannesib ajokærsugeisa ornikpæt, okalluklutiglo: Saog uagut Farisæerillo kabseenik nerringiniararaugut, ajokærsukettillo nerringiniængilet? 15 Iesusib akkiei: Nulliartomut tikkerartut kannok illivlutik nerringisimaupet allieisuksinnaulutiglo, uviksak taukkonanétillugo? Nedliutsomárporle, uviksamik arksárnekaissaput, tava nerringiniaissaput. 16 Annoratokák illártoraraingilæt nutámik annoraminermik, nutáb alliktussammago annoratokák, allingnerlo ajornerrursarau. 17 Weinelo nuták immerarainginiættõg porosersokennut, porosit alliktussammagit, Weinelo nuták koiluksinnaissavok, porosillo asserorraraut, Weinele nuták immeraræt porosersénnut, tamangmik tava asserornauærkattigeekpuk.

(Evangelium am 24. Sontag nach Trinit.)

18 Taima okallugbigimagit, atta, nálegáursut illætta pædlorbigiartorpa, okalluklunelo: Nálegak, panniga mãna tokko-

Digitized by Google

vok; arksængnigle aktoriartoruk, umaromáriok tava. 19 Iesuselo nækkoipok malliklugolo ajokærsukenne illagællugit. 20 Attalo, arngnab, okkiut arkanek marluk aunársinnartúb ornikpa tunnuanit, annoréttalo killungauta aktoriartorlugo; 21 Illumigut okarame: Annoraloneet aktorsinnaguko ajorungnéissaunga. 22 Iesusible keviarlune tekkogamiuk, okallugbiga: Panniga tupedlerit, operauit annausimavotit. Arngnarlo tauna erngeenak ajorungnérpok. 23 Nálegáursúblo igloánut pigame, kardlortartullo innuillo perpalluktut tekkogamigit, 24 Okarbigei: Aularitse, niviarsiarak tokkungilak, sinniksinnarporle. Iglautigét tava. 25 Innuille annisisimamætta; isserpok arkseisigullo tigullugo; niviarsiarak tava makkipok. 26 Tamannale tussaumarsaulersok nuname taivrsoma tamanne.

27 Terssangalo Iesuse aularmet, tekpeetsuk mallikpék, torklulavlutiglo okallukpuk: Davib Ernerá, nákittiguk. 28 Iglomullo pimet, tekpeetsuk taukkoa ornipék. Iesusiblo okarbigipek: Taimailiorbigiginnauautik operaiko? Akkiék: Ap, Nálegak. 29 Irssikikut tava aktorpek, okalluklunelo: Operautik taimaikisik. 30 Tekpiksillerpuk tava. Iesusiblo unnibkárkongilluinarpek, okalluklunelo: Miannersoritik, illauvtingnut mallugekonnatik. 31 Taukkoale unnibkáutigiartorpék nuname taivrsomane tammanne.

32 Taukkoa annimennik, atta, innuk okajuitsok annernepillulik pisipæt taursomunga. 33 Tornársuglo annisisimamet, okajuitsok okallulerpok. Innuillo aijaisórput, okalluklutiglo: Tamanna tekkonekangisainarpok Israelittinne. 34 Farisæerille okarput: Tornársuit annisitarei tornársuit nálegétta pirsauneranik.

35 Iesuselo sakkiok iglorperksoarne niuverbeenelo tamattigut, ajokærsoilune kattisimauveene, okautsillo tussarnersut nálegauvingmik okautigei, pérdluillo nappautillo nellinginait innungnétut pejarlugit. 36 Innupersuillo tekkogamigit, nákigingärpei, tumangulermætta siamarlutiglo, sordlo sanet pársirsokangitsut. 37 Ajokærsukenne tava okarbigei: Kattersoivik

Digitized by Google

angigalloarpok, sennachvirsukselle ikkekaut. 38 Taimaitomik kattersoiviub nálega kenúvigissiuk, sennachvirsukset aulartekollugit kattersoivingminut.

KAP. X.

Ajokærsukenne arkanek marluk kennerpei aulartitarælugit, okallukkollugit uzzornartullikollugillo; okallugbigigiei nagliungnarkotigirsækseinik, tupedlersautiksakaissammættalo.

Ajokærsukennelo arkanek marluk ingminut kákoei annernernullo maujungnartunnut pirsaunekartipei annisekollugit, anniartullo tamása, napparsimarsullo tamása kaitsorsárkollugit. 2 Taukkoale arkanek marluk aulartitet akkit tamerssa: Siudlek Simon, Petrusemik tairsak, kattengutalo, Andreas; Iakolo, Zebedæusib ernera, kattengutalo, Iohannese; 3 Filippuselo, Bartolomæuselo; Tomaselo Mattheuselo, tunnirsútinnik kattersoirsógalloak; Iakolo, Alfæusib ernera, Lebbæuse, Taddeusemik attelik. 4 Simonlo Kanamio, Iudaselo Ischariote, Iesusib pisitsirsa.

5 Taukko arkanek marluk Iesusib aulartipei, innerterlugillo okallugbigei: Nællursut arvkoserninnut pissarunnase, Samarittillo iglorperksuinnut isseriaurnase; 6 Aularitsele sauennut tammarsimarsunnut Israelib igloanit pirsunnut. 7 Ajokærsoiartorluselo ima okallugitse: Killaub nálegauvia padliksimakau. 8 Napparsimarsut kaitsorsársigik, puppiksullo puppæjarissigik, tokkorsut umartikissigik, tornársuit annisikissigik. Tamanna akkekartinnago pigaussiuk, akkekartinnagolo tunniussiuktõg. 9 Anningaurset Goldit, kakkortulloneet, kangusarloneet ketterumiugissengilesse. 10 Kaursarbekaissengilasesõg takkoarbingmik, marlungniktõg annorakaissengilase, issigamalirsaissennaselo ajaupialirsaissengilasesõg. Sennachvirsok nerrirsæksaminik pirsariakarmet. 11 Sumétunnulloneet iglorperksoarnut iglorpængnulloneet isseruse, siunersinniaritse ters-

Digitized by Google

sanénersomik isserbigirsariakartomik; taursomanétuaritselo aulartinnase. 12 Iglomulle sumétomulloneet isseruse, tamattominga tava pidluarkorsisitse. 13 Tamattomalo iglúb innuee kingakonnængipætta, ullapisautisse taukkonunga pissavok; kingakonnarpættale, ullapisautivse tavá utterbigiomárpâse. 14 Illeisalo illæssiariomangippasse, okautsisselo tussaromannagit, annigitse tava terssanga iglomit iglorperksoarnilloneet, issikesselo karssejarsigik. 15 Illomut, okaupause: Sodomamiut Gomorramiullo nunæt pinekangäissengilak ekkartoiviub udluksane iglorperksoarnit makkonanga.

16 Atta, sauettut aulartipause ammarkut akkornænnut; taimaitomik sillakarmiaritse pullaterirsettut, pekkoserdlugaselo Taubesut. 17 Innungnulle missiksorniaritse, kiglissiorbingmingnut taukkoa pisissammasse, ipperartussævluselo illiniartárbingmingne. 18 Nálegarsoarnullo nálegaunernullo pisitsomárpäse pivlunga; taukkoa, nællursullo, nællojungnérutiksénik. 19 Taima pisissappasse, tava issumanerdlugiaurpase, kannongétomik sumigloneet okallussirsose, erngerluse tanninekaissægause okausiksauvsinik. 20 Illivse merssa okalluktönginause, Atátauvsele annernerétta illuvsigut okalluktigâse. 21 Kattengunele kattengutétta tokkokussaua, ernelo angutétta, angæjokéttiglo kittorneisa peblingärniaissaueit, tokkokollugillo. 22 Tamarmiglo umigissauäse, attera pivlugo. Nägatiksamulle aulaiængersok, tauna pidluaromárpok. 23 Iglorperksoarnele ardléne nagliuktippasse, tava adlennut kemmätitse. Illomut, okaupause: Israelittit iglorpeit tammakissengilesse, Innúb Ernera tikkisinnago. 24 Ajokærsugak ajokærsortiminit angnerrungílak, kivgarloneet nálekaminit angnerrunginiok. 25 Ajokærsugak ajokærsortimisun-ékune, kivgarlo nálekamisun-ekune, nämakpok. Iglub ittua Beelzebumik taisimagamiko, angekainik tava iglokatteitsög taima illomut taissaueit? 26 Taimaitomik erksigissarunnassigik. Irssertorsimarsokangilak sakkomisengitsomik, angigirsakaranelo niptagáussengitsomik. 27 Sumigloneet okallugbigir-

Digitized by Google

sarángause tärtome, tamattominga okallungniaritse kaumarsome. Issurvsútillo tussakesse okautigissigik iglut kæne. 28 Erksigissarunnassigiglo timminnik tokkotsirsut, tarninnigle tokkotsinek ajormætta. Angnerrúrsomigle tauna erksigissiuk, timinniglo tarninniglo asserortitsiginnaursok anniartitsivingmut. 29 Tingmirsæk marluk anningaursængoamik akkekaraingilæk? Taukkoalo illæt attauserloneet nunamut nakkarnauiængilak, Atátauvse pekkungippanne. 30 Mänale nutsessesög tamarmik kissisimagiput niakovsine. 31 Taimaitomik erksekennase, illivse ajunginerrogause tingmiaperksoarnit. 32 Taimaitomik uamnik okautigirsok innungnut, taivna uangatög okautigissaugiara Atátamnut killangmétomut. 33 Uamnigle misserratiginiktok innungnut, taivna uangetög misserratigissaugiara Atátámnut killangmétomut. 34 Erkiksisaiartoræsugissengilausinga nunamut. Erkiksisaiartungitsunga, pænnamigle pisitsivlunga. 35 Merssa tikkiutunga, ernek arksoardlersitsartorlugo angutánut, panniglo arngnânut, okkoarlo sekkiánut, 36 Innuglo kingarissauæt iglokatteisa. 37 Angumnik arngnaminigloneet assæningnerrúrsok uamnit, kingakonnakau uamne. Ernerminiglo panniminigloneet assæningnerrúrsok uamnit, kingakonnakau uamne. 38 Senningarsuksaminik nangmangitsok, uamniglo mallingningitsok, kingakonnakau uamne. 39 Innúniartok, tauna innújungnæissavok, innujungnærsorlo uanga pivlunga, tauna innússavok. 40 Illivsenik illæssiarinniktúb, illæssiarigiänga, uamniglo illæssiarinniktúb, illæssiarigia aulartitsirsok uamnik. 41 Profetemik illæssiarinniktok, Prefetiómet, Profetesut akkiksarsissavok. Illuartomik illæssiarinniktok, illuartómet, illuartotut akkiksarsissavok. 42 Okkoalo mingningoet illænnik immitsirsok, ermutsib immainámik niglertomik, ajòkærsugûmet: Illomut, okaupause, tauna akkillernekanginauicissengilak.

Digitized by Google

KAP. IX.

Iohannesib ajokærsugei Iesusib akkiei tussarnekersomik; Iohannese unnersiutiga; Iudit sainiaromangitsut allianarnerarpei auokáridlárlugillo.

Pekkorsennelo tamakko Iesusib nägamigit ajokærsukaminut arkanek marlungnut, terssanga aularpok, ajokærsoiniarlune okallugiartorlunelo iglorperksuinnut.

(Evangelium am 3 Sontag des Advent.)

2 Kristusible sullirseinik Iohannese tussarame parnärsimauvingme, ajokærsukængme marluk aulartipek, 3 Appersoriartorkellugolo ima: Idlit tikkitsuksâuvit, adlamigloneet nerriussaugut? 4 Iesusib akkipek, okallugbigellugiglo: Iohannese okautsartukko tekkorsautingnik tussakautingniglo; 5 Tekpeetsut tekpiksiput, tussiatut pissukput, puppiksut puppéroput, tussillartut tussarput, tokkungarsut umarput, peetsullo okaursáput okautsinnik tussarnersunnik. 6 Ussornakaulo mammiæitsengitsok uamnut. 7 Taukkoale aularmennik, Iesuse okallulerpok innungnut Iohannesemik: Innukajuitsomut suna tekkojartorpissiuk? Iviksoak annorib aulata tammannut tekkojomavissiuk? 8 Sunaloneet tekkojartorpissiuk? Innuk annorariksok tekkojomavissiuk? Atta, annorariksut nálegaunerit igloinnétaraut. 9 Sunaloneet tekkojartorpissiuk? Profete tekkojomavissiuk? Ap, okaupause, Profetemit angnerrúrsok. 10 Taivnávomme agloket okautigirsét: Atta, Engeliga siunernut aularipara, arvketikset siunerme illuarsárkollugo. 11 Illomut, okaupause: Arngnennit erniursokangilak angnerrúrsomik Iohannesemit koirsirsomit; mingnerle Gudib nálegauviane, tauna angnerrovok taursomanga. 12 Iohannesible koirsirsúb udloeesa kingornæt sulle tamerssa, killaub nálegauvia piniarnekangärpok, tamattomingalo piniartut nutsugarét ingmingnut. 13 Profetit tamarmik merssa, inneitsissillo erkotuksennik okalluktut, Iohannese tikkisinnago. 14 Taman-

Digitized by Google

na operiomagussiuk, terssa Eliase tikkitsuksak. 15 Tussarsinnaursunnik siutelik, tussarle. 16 Kimulle ekkardlereet okko arssersóussauakka? Merdlertut arssigeit, niuverbingme ivksiarsut, illamingnullo torklulaursut, 17 Okalluklutiglo: kardlortarbigigalloarivse, tapperomangitsoselo, allianartomiglo okallugbigigalloarivse, kejájomangitsoselo. 18 Iohannese tikkitsok, nerrinnanelo immingimet, tornársulingóursok unnerpæt. 19 Innúb Ernera tikkitsok, nerrivlunelo immermet; okararaut: Atta, innung-una nerrirsorsoak, Weinemiglo immertorsoak, tunnirsútinnik kattersoirsut ajortulliartullo assærsæt: Illissimarsuserlo illuartitariakarpok kittornaminit. 20 Iglorperksoarmiut tava auokárillerpei ussornartulliarbigirsenne amerdlanerrúrsunnik, ajorungnængimættalo. 21 Erkanak Korazíná! Erkanak Betsaidá! Tirusemelo Sidonmelo taimaitut ussornartut pisimagalloarpætta, sordlo illivtingne pisimarsut, itsarsoak tava perkiksiminermik poomiussægalloartut, aksamiussægalloarlutiglo. 22 Okaupausele: Tiromiut Sidomiullo pidlárnekangäissengilet illivtingnit ekkartoiviúb udluksane. 23 Idlillo, Kapernaumá, kangattarsimarsotit killak tikkillugo, adlermut ittinerrúrsomut ajektornekaissautit. Merssa Sodomame taimaitut ussornartut pisimagalloarpætta, sordlo illingne pissimarsut, sulle tamerssa udlome aulajængersimaissirsok. 24 Okaupausele: Sodomamiut nunæt pidlárnekangäissengilak illingnit ekkartoiviúb udluksane.

(Evangelium am St. Matthias-Tage.)

25 Taimane Iesuse ima okallulerpok: Atátak, killauble nunablo Nálegæk, ussoraukit, illissimarsunnut sillalingnullo tamanna angigigauko merdlertotun-étunnullo nevsuiarauko. 26 Illomut; Atátak, taima illuarigauko illingne. 27 Tamása Atátab tunniupei uamnut, Ernermiglo illissarsirsokangilak, Atátab kissime illissara, Atátamiglo illissarsirsokanginiok, Ernerúb kissime, Ernerúblo nællojungnærsitsomarseisa, illissaræt. 28 Orniksinga tamause, ajulersose nagliuktoselo, tupedlersitsomauause. 29 Nangmautara illivsenut pigissiuk, illiniarbig-

Digitized by Google

ællungalo; piusainama, umættimnelo kannilangärama, tava kassuérbiksarsiomárpose tarnivsinut. 30 Nangmautara illuarkemet, nangmagarekorsaralo okkekallune.

LIBRA

KAP. XII.

Ajokærsukenne Iesusib sernigei; kaitsorsáiok tokkungarsunnik arksalingmik; Farisæerit arksoarnartut arksoarei; ajokærsoiok illænne pivlugit.

Taimane naursut timmiursækset Iesusib arvkotigei Sabbateme: ajokærsugeilo käleramik, mullingoet nutsulerpeit, nerrivlugillo. 2 Tamannale Farisæerit tekkogamiko, okarbigæt: Areit, ajokærsukettit Sabbateme pirsæksaungitsomik piniarput. 3 Okarbigeile: Attuaingilase, kannok Davi illiortok, kälerame, illiænnelo? 4 Kannok Gudib igloánut isserame, timmiursæksello tekkorsækset nerrivlugit, umnit taursomunga, illeinulloneet, nerrirsæksáungikalloartut, Pellessinnulle kissienne piksáursut. 5 Attuaingilaseloneet inneitsissinne, kannok Pellessit Sabbatiógalloakut nálekbingme Sabbate issumagingilæt, pirsótitáunatiglo? 6 Okaupausele: Tamänépok nálekbingmit angnerrúrsok. 7 Tamattomale issuma illissimagussiuk: Nákiningnek illuarära, tunnirsútille pinnagit; pingitsut tava passiklingikajarise. 8 Innúb Ernera Sabbattemuttög nálegávok.

9 Terssangalo aularame, kattisimauviænut piok. 10 Attalo, innuk terssanétok, taursoma arkseisa idloee tokkungarsut. Appersorpéllo, okalluklutik: Sabbateme kaitsorsáinek illuarpa? Paitsisiksarsioromagamik taursomunga. 11 Okarbigeile: Kia ardlauvse sauatuamik piglúb, ittersamut nakkarpet Sabbateme, tigussenginerpa kakkillugolo? 12 Kannorle aktigirsomik innuk ajunginerrova sauamit? Taimaitomik Sabbateme ajungitsulliarnek sappernængilak. 13 Tava innuk taivna okarbiga: Arksettit issuikit. Issuipei tava, arkseilo ajorungnérput

Digitized by Google

idlumisun-élerlutik. 14 Farisæerit tava anniput, pivlugolo okallukattigeelerlutik, kannok tokkoniaissægæt. 15 Iesusible tamanna tussaramiuk, terssanga aularpok. Innuperksuillo mallingniarmænne, tamása kaitsorsárpei. 16 Innertingärpeile okautigekonnane. 17 Erkokollugit Profetib Iesaiasib okausee, ima okartúb: 18 Areit, tersa kivgara, kennigara, assængärnerirsaralo, tauna tarnima nuænerirsara; Annernemnik illirsivigiomárpara, nællursullo unnibkáutsomárpei illuarnermik; 19 Sakkitsaissennanelo nibliaissengilak, nippalo tussarsáussengilak iglut akkornénne; 20 Iviksoak næblorsimarsok næblorkissengila, nuisarnerlo aumalik kammissenginia, illuarnek ajugáutitinnago; 21 Akkalo nællursut tunnarissauæt.

22 Taimane tornársulik, tekpeetsok okallungnerlo ajortok, taursomunga pisipæt: tauna ajorungnærsimanne, tava tekpeetsok okallungnerlo ajortok okallulerpok tekpiksivlunelo. 23 Innuillo tamarmik annilárput, okalluklutiglo: Tauna Davib erneringilau? 24 Farisæerille tamanna tussaramiko, okallukput: Tornársuit adlamik annisingilei, kisienne Beelzebumik, tornársuit nálegænnik annisitarei. 25 Ekkarsauteille Iesusib illisimagamigit, okallugbigei: Nálegauviub innuee tamarmik, ingmingnut illageegungnærunik, nungunauiakaut; iglorpaillo iglubloneet innuee tamarmik ingmingnut illageegungnærunik attautsemémerssussengilet. 26 Tornársúble tornarsukatane annisikuniuk, tava ingminut nangminek akkerartorpok; kannongme tava uálegauvia émersussaua? 27 Uangale tornársuit annisikukit Beelzebumik, kimik kittornauvse annisitarátigik? Taimaitomik taukkoa arksoarisauäse. 28 Tornársuille annisikukit Gudib annerneránik, Gudib nálegauviætta tava tikkisimauäseme. 29 Kannorloneet pirsársúb igloánut issertokarsinnaua, perketeiniglo arksárlugo: pirsársoak kellersoradlaruniuk kissienne, igloalo tava péjarlugo? 30 Uannik illagingitsúb akkerartorbigänga, kattersoikattigingisaralo serkaiok. 31 Taimaitomik okaupause: Ajortunnik tammannik, mittengnermiglo innuit issumakærbiginekarput; annernermulle ajung-

Digitized by Google

inermut mittengnermik innuit issumakérbiginekangilet. 32 Innúblo Ernerânut arksoarnartomik okalluktok issumakérbiginekarpok tamattominga; annernermulle ajunginermut arksoarnartomik okalluktok issumakérbiginekarnauiængilak, tamattomaneloneet sillame, tikkitsuksameloneet. 33 Orpik ajungitsok ikkursorussiuk, paumakaissavok tava ajungitsunnik; orpigle ajortok ikkursorussink, paumakaissavok ajortunnik. Paurnaminit merssa orpik nællunængitsarau. 34 Pullaterirset iveit, tautokko! Kannog illivluse ajungitsunnik okalluksinnauvise, ajorause? Umættib ullibkárnerânik kannek okallugarau. 35 Innúb ajungitsúb annisitarei ajungitsut umame perkoteinit ajungitsunnit; innúblo ajortúb annisitarei ajortut umame perkoteinit ajortunnit. 36 Okaupausele: Ekkartoiviúb udluksa nedliupet innuit akkirsukáussaput okautsissik piungitsut tamása pivlugit. 37 Okautsivit pingitsótissaúatit, okautsivitsög pirsótissaugiatit.

38 Tava aglekennik illissimarsut Farisæerillo illeisa sápæt, okalluklutiglo: Ajokærsoirsok, nællunérkumik tekkojomakaugut illingnit. 39 Akkieile, okallugbigællugillo: Okkokulluit uersairsut nællunérkumik piomanniarput, adlamigle nællnnérkumik tunninekaissengilet, Profetib Ionab nællunérkotainánik kissienne. 40 Merssa sórdlo Ionase udlut pingasut unnuello pingasut arberúb nánétok; taimatög Innúb Ernera udlut pingasut unnuello pingasut nunab illuánéssavok. 41 Ekkartoiviúb udluksa nedliupet, ekkardlereet okko illagællugit Ninivemiut sakkomissaput, ekartóutillugillo, Ionab ajokærsormattik adlamik issumakaleramik. Attalo, mánépok Ionasemit angnerrúrsok. 42 Ekkartoiviúb udluksa nedliupet, ekkardlereet okko illegællugit nálegaunerúb nullia, kaunga pirsok, sakkomissavok, ekkartóutillugillo, nunab issoanit pigame, Salomúb illissimarsusia tassariarterlugo. Attalo, mánépok Salomonemit angnerrúrsok. 43 Annernek maujungnartok innungmit annisimarsarángame, sökangitsokut ingerdlarsarau, kassuérbiksarsiorlunelo, nervsarinnagolo. 44 Tava okararau: Iglumnut ut-

Digitized by Google

teromárpunga annivigigalloamnut. Tikkitsarángamiuglo, pejarsimarsok, selliksimarsorlo pinnersársimarsorlo nennirsara. 45 Tava aulararau, annernerniglo adlennik arbenek marlungnik, ingminit ajornerrúrsunnik, illatálerlune; isserángamiglo terssanétuarput; kingornalo innuk tauna ajornerrúrsarau siudlermit. Taimaitsomáriputtõg makkokulluit ekkardlereet.

46 Sulle taima innungnut okalluktillugo, atta, arngnætta kattenguteisalo angutit sillatánétut okallugbigiomauét. 47 Tava innúb angutib okarbiga: Atta, arngnauvit kattengutivillo kammanétut okallugbigiomauãtit. 48 Tamattomingale okallugbigirsine akkia, okallugbigællugo: Kina arngnarãra? Kikkullo kattengutigãkka? 49 Arksennelo issuipei ajokærsukaminut, ima okalluklune: Areit, terssa arngnara kattengutikkalo. 50 Merssa Atátama killangmétúb pekkorsanik mallingniktok nukkarãra, neijagãralo arngnarãralo.

KAP. XIII.

Iesusib nálegauvia kannongémet nuname, nælluaérnekarpok arssersóutinnik arbenek marlungnik.

Udlok tauna Iesuse iglomit annigame, immab sinnanut ingitsartorpok. 2 Innuperksuillo taursomunga kattillermætta, umiarsoarmut ikkivok ingillunelo; innuperksuillo tamarmik sinnánétut. 3 Tamanniglo okallugbigillerpei arssersóutinnik, ima okalluklune: Atta, siaroarterirsok siaroarteriartorpok. 4 Siaroarterisillugolo, arvkoserngúb senniánut illeit túput: tingmirsello pukkulugiartorlugit pieit. 5 Illeillo ujaraktómut irvsokaivsängitsomut túput, náiartoræsuarlutiglo, irvsokaivsänginamik. 6 Sekkinerlo nuimet tokkolerput; sordlekanginamiglo pannilerput. 7 Illeillo túput orpeet kénariksut akkornænnut; orpeello kénariksut náugamik tokkopeit. 8 Illeillo túput irvsoriksomut nunamut, nautsejæksakallerlutiglo, illeit 100 nik, illeit 60 nik, illeit 30 nik. 9 Tussarsinnaur-

Digitized by Google

sunnik siutelik, tussarle. 10 Ajokærsugeisalo ornikpæt, okarbigællugolo: Saog arssersóutinnik okallugbigáigit? 11 Akkieile, okalluklunelo: Illivse tunninekarsinnarpose killaúb nálegauviétta nællunartua illissimakollussiuk, taukkoale tunninekangilet tamattominga. 12 Pekkartok tunninekaissavok pekkangäissævlune; pekkangitsorle arksárnekaissavoktög piminik. 13 Taimaitomik arssersóutinnik okallugbigäkka. Merssa irssinnik uissimagalloartunnik tekkuningimætta, siutinniglo angmaralloartunnik tussangimætta, siunersingimarssuglo okausera. 14 Taukkonungalo Iesaiasib okausee erkussaput, imaitut: Siutivsinik tussaissauarse siunersissennagolo, irssivsiniglo uisimarsunnik tekkussauarse illissarissennagolo. 15 Innuit okkoa umætteit mangertisimaput, tutserluklutiglo siutimingnik, sikkornerluklutiglo, tekkunikomannatik irssimingnik, tussaromannatiglo siutimingnik, siunersiomannatiglo umættimingnik, sáiniaromannatiglo, annaunekarkonnatik uamnut. 16 Ussornakaulle irssisse tekkuniktut, siutisselo tussaursut. 17 Illomut, okaupause: Profetit illuartullo amerdlasút tekkorsarse tekkojomagalloaræt, tekkonnagolo; tussægarselo tussaromagalloaræt, tussarnagolo. 18 Mäna illivse arssersóut tamanna tussarsiuk siaroarterirsomik. 19 Nálegauvingmik okautsinnik tussartokarpet, siunersinnagolo, tornársúb tava péjariartorpei umættánut siaroartersimarsut; terssávorlo arvkoserngúb senniánut siaroartersimarsok. 20 Siaroartersimarsorlo ujaraktómut: okautsinnik tussartóvok, tipeitsungnermiglo erngerlune piomadlára. 21 Sordlekanginamele illumine, aulajatuinarpok; nagliuktitarángænne mallidlárángænnelo okausek pivlugo, erngerlune tava perkiksimirsarau. 22 Orpeenulle kénariksunnut siaroartersimarsok; okautsinnik tussartóvok, nunablo mattoma peenut kajungerame pissórsójomagamelo, okautsit ippititarei, naulersukserovlunelo. 23 Irvsoriksomulle siaroartersimarsok: okautsinnik tussartóvok siunersillugillo, naursunniglo kinguæksiortillugit; illéllo 100 nik, illélle 60 nik, illæt 30 nik.

Digitized by Google

(Evangelium am 5 Sontag nach Epiph.)

24 Adlamik arssersóumik okallugbigei, ima okalluklune: Killaub nálegauvia sordlo innuk, nautséjæksariksunnik siaroarterirsok nautsévingminut. 25 Innuille sinniktillugit, kingarirsa siaroarteriartorpok nautséjæksapillungnik nautséjæksariksut akkornænnut, aularlunelo. 26 Nautséjæksariksulle náiartormætta nekkiksakallerlutiglo, tava nautséjapilluittõg tekkotiniput. 27 Kivget tava ittumingnut okariartorput: Nálegak, idlit siaroarteringitsotit nautséjæksariksunnik nautsévingnut? Sumime tava nautséjæksapillukarnerpa? 28 Akkiei: kingarsartub äsit tamanna pia. Kivget tava okarbigæt: Uautinut tamakko nutsugiartorkovigit? 29 Akkiei: Mäga, naursoriksut nutsugæsugællugit, naursopilluit nutsukussigik. 30 Tamarmik naukattigeekillit, kattersoivik nedliutinnago; kattersoiviglo nedliutillerpet kibloirsut okautsomárpakka: Naursopilluit kattersoradlarsigik, erketerlugillo ingmikortillugit, ingnermik óukollugít; naursoriksulle kakkortut kattersorsigik koimnut. 31 Adlamik arssersóumik okallugbigei, okalluklunelo: killaub nálegauvia Senfkornesut nautséjab kassillitsúb koarangoatun-épok, tauna innúb tigna, nautséving minullo ekkarlugo. 32 Unangoak mingnerrovok adlennit nautséjæksennit tamannit: náulerángamele, angnerrolerarau adlennit nautséjennit tamannit, orpingorlunelo, tingmisello killaub attánétut innitariartorsinnaulutik aualekoteisa attænne. 33 Adlamik arssersóumik okallugbigei: Killaub nálegauvia sordlo timmiursækset sérnartuksæt, tauna arngnab tigna, akkullugolo ouktútinnut pingasunnut ivgiæksennik immalingnut, timmiursækset tamása sérnartillugit. 34 Tammakkoninga tamannik Iesuse okallukpok innungnut arssersóutinnik, arssersóutáungitsunniglo okallugbigingilei. 35 Erkokollugit Profetib ekausee, ima okartúb: Arssersóutinnik okalluleromárpunga, sillablo issoánit nællunartut unnibkárutigiomárpakka. 36 Tava Iesusib innuit aularkoei ingminit, angerdlarlunelo. Ajokærsugeisalo ornikpæt, okalluklutiglo: Arssersóumik ta-

Digitized by Google

mattominga nevsuiarbigittigut, nautséjæksapilluit pivlugit nautsévingme. 37 Akkiei, okallugbigællugillo: Innúb Ernera nautséjæksariksunnik siaroarterirsóvok. 38 Sillarsoak nautsévióvok. Nálegauviúb kittornei nautséjæksariksóput. Ajortúb kittornei nautséjæksapillóput. 39 Kingarsartok, okkoninga siaroarterirsok, ternársóvok. Sillarsúb mattoma nãgatiksa, kattersoivióvok. Kattersoirsut Engelióput. 40 Sórdlo mãna naursopilluit nutsugareit, ingnermiglo óullugit: taimaitsomárioktõg sillab mattoma nãgatiksáne. 41 Innúb Ernerætta Engelinne aulartitsomárpei, tamásalo arksoarnartut ajortulliartullo nálegauviánétut kattersoromárpeit. 42 Ingnelingmullo kirssærsúmut egissaueit, terssane opillutiglo korsakotaissaput. 43 Illuartut tava sekkenertut keblertigissaput Atátamik nálegauviane. Tussarsinnaursunnik siutelik, tussarle. 44 Ama killaub nálegauvia sordlo perkot erdlingnartok, nautsévingme irssertorsimarsok: tauna innáb nervsarigamiuk imangiupa, pivlugolo tipeitsungnermik perkotinne tamása tuniartorpei, nautséviglo taivna pissiarællugo. 45 Ama killaub nálegauvia sordlo innuk niuvertóursok, sappangarsiortok ajungitsunnik. 46 Attauserlo sappangak erdlingnartorsoak kanningaramiuk, perkotinne tamása tuniartorpei, taivnalo pissiarællugo. 47 Ama killaub nálegauvia sordlo karksutit immánut nelluksimarsut, tamannik piniutikset. 48 Tettorkitsarángættale: tava sirksamut kakkitareit, ingillutiglo ajungitsut iksorareit nappartamut, ajortulle ekkarareit. 49 Taimaitsomárioktõg sillarsúb nãgatiksáne. Engelit anniomárput, ajortullo auiksártillugit illuartunnit. 50 Egillugillo pissaueit kirsærsúmut ingnelingmut; terssane opillutiglo korsakotaissaput. 51 Iesusiblo okarbigei: Tamasa makko tussauvissigik? Akkiéi: Ap, Nálegak. 52 Tava okarbigei: Taimaitomik, aglekennik illissimarsok kinaloneet, killaub nálegauvianik illissimarsok, iglúb ittoatun-épok, taursoma sakkomersitarei peet nutáillo pissokello perkotiminit. 53 Arssersóutillo tamakko Iesusib, nãgamigit, terssanga aularpok.

Digitized by Google

54 Innungorbingminullo pivlune, kattisimauviænne ajokærsorpei, annilangãrtillugillo aglæt, tava okarput: Sumit oma illissimarsutse piau taimaitomik ussornartulliarsinnaulune? 55 Sennarsúb una erneringisa? Arngnætta Maria atteringika? Kattenguteillo Iako, Ioseselo, Simonlo, Iudaselo? 56 Neijeitsõg tarmamik uautinéngilet? Sumimmo terssa tamát piau? 57 Mammiasautigæt tava. Iesusible okarbigei: Profete assiginnarnerrursaræt nunakatteisa iglokatteisalo adlennit tamannit (nunanéngitsunnit). 58 Tersane amerdlasúnik ussornartullingilak, opingirsusiæt pivlugo.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

KAP. XIV.

Iohannese koirsirsok niakoærsimarsok; Iesusib nerdlerpei innuperksuit 5000; immak pissukpa.

Taimane Herodese, nunamut illainarmut Nálegak, Iesusemik tussaumalerpok. 2 Kivgenne tava okarbigei: Terssa Iohannese koirsirsok, tokkorsunnit makkissimagame, taimaitomik ussornartulliartarkau. 3 Herodese merssa siornagut Iohannesemik tigukorsirsok, kellersorkollugolo issertekoa parnãrsimauvingmut, Herodiase pivlugo, nukkame Filippusib nullia. 4 Iohannesib okausimamanne: Illuangilak, tauna nulliarigauko. 5 Tokkotsomagalloara tava, innuille erksigei; Profetiósugimarssuk. 6 Innuviminigle Herodese udlorsiormet, Herodiasib pannia tapparpok. Tamanna Herodesib nuennera. 7 Taimaitomik illomut unnersóupa: tunniomaulugo piomarsánik. 8 Arngnaminillo ajokærsornekaradlarame, okarpok: Tunninga Iohannesib koirsirsúb niakoánik, pogutamut illisimaulugo. 9 Nálegaunerlo allieisulerpok; okautsinnele illomórtut pivlugit, nerrekattinnelo pivlugit, taursominga tunnekoa. 10 Aulartitsivlunelo parnãrsimauvingmut, Iohannese niakoæriartorkoa. 11 Niakoalo, pogutamut illissimarsok, tikkiunekarpok, tunniunekarlunelo niviarsiamut; taursomalo ãpa arngnaminut. 12 (Iohannesib)

Digitized by Google

ajokærsugeisa tava tikkiuput, timalo piæt, illivermullo illiartorlugo, Iesusemullo okautigiartorpæt tamanna. 13 Tamannalo Iesusib tussaramiuk, umiartorlune terssanga aualekpok, innukajuitsomullo pivlune kissimélune. Innuillo tamanna tussaramiko, pissuklutik mallikpæt iglorperksoarnit.

14 Iesuselo niugame, innuperksuit tekkogamigit, nákigingärpei, napparsimarsorteillo kaitsorsárlugit. 15 Unnungmelle ajokærsugeisa ornikpæt, okalluklutiglo: Tamanna innukajuitsómet, uellillermello, innuit makko illingnit aularlit iglorpéinnut, nekkiksarsiniariartorkollutik ingmingnut. 16 Iesusible okallugbigei: Aulariakangilet, illivse tunnissigik nekkikseinik. 17 Taukkoa okarput: Tedlimainarnik timmiursautekarpogut terssane, aulisakængniglo marlungnik. 18 Sápei tava: Uamnut kaitsigik. 19 Innuit tava ingekoei ivelingmut nunamut, timmiursautille okko tedlimæt, aulisakæglo ivko marluk tiguei: killangmullo ardlorpok, kujavlunelo augorpei, timmiursautillo ajokærsukaminut tunniupei, ajokærsugeisalo innuit tuniorárpeit taukkoninga. 20 Tamarmik tava nerriput, kärsillárlutiglo; sorarursello augvakungoet kattersoramikik, nuerseket arkanek marluk immerpeit. 21 Nerrirsullo angutainait 5000 dioursut, arngnet kittorneillo kissinnagit.

22 Ajokærsukennelo Iesusib erngerlugit innerpei, umiarsoarmut ikkekollugit, siudleriomagamigit igdloánut, innuit aulartinnagit. 23 Innuillo ingminit aulartinamigit, kissimélune kakkamut majoarpok, tuksiariartorlune. Unnulermello kissimélune terssanétok. 24 Umiarsuillo merssa immauviúb kekkanéput, maglillo pivlugit nagliukaut, annore arksormarssuk. 25 Pigárbiættale sissamæne unnuame Iesusib tikkilerpei, immab kägut pissuklune. 26 Ajokærsugeisalo tekkogamiko, immak pissungmago, annilárput, okalluklutiglo: Terssa alliortugávok; erksinermillo niblillerput. 27 Erngerlugille Iesusib okallugbigillerpei, ima okarlune: Tupedleritse, uangávunga; erksekennase. 28 Petrusible akkia, okallukłunelo: Nálegak, idlióguit, okaunga tava ornikollutit immab kägut. 29 Okarpok:

Digitized by Google

Kailutimme. Petruse tava umiarsoarmit akkarpok; immarlo pissukpa, Iesuse orningniarlugo. 30 Annorersoarle pittorartok tekkogamiuk, nangiællerpok, kivillerlunelo niblillerpok, okalluklune: Nálegak, ikkiunga. 31 Iesusible erngerlune arksenne issuipei, tigullugolo okarbiga: Tauto-una opernekitsok, saog nekkimauvit? 32 Umiarsoarmullo ikkimennik, kaitsomiok. 33 Umiarsoarmétullo pædlorbigiartorpæt, okalluklutiglo: Illomut Gudib ernerātit.

34 Ikkāramiglo, nunamut Genezaremik attelingmut, piput. 35 Innuillo terssanétut illissarigamiko, terssanga aulartitsiput tamattomunga nunamut tamarsoarmut, napparsimarsullo nellinginait pisipeit taursomunga; 36 Tuksiarbigællugolo, annorame killungauteina aktorkollugo taukkonunga. Tamattomingalo aktoirsut tamarmik ajorungnærput.

KAP. XV.

Farisæerit ajokærsoinerdluktut Iesusib arksoarei; arngnamut Kananittermiomut uzzornartulliok; innuperksuit 4000 nerdlerpei.

Tava Farisæerit aglekenniglo illissimarsut, Ierusalemmit pirssut, ornikpæt, okalluklutiglo: 2 Saog ajokærsukauvit mallingilatigik uttokaunerit illerkorekorseit? Arksettik arssengileit timmiursartorángamik. 3 Akkiei okallugbigællugillo: Illivseme saog Gudib inneitsissei mallingilissigik, illerkorekorsesse pivlugit? 4 Gude ima pekkorsiok: Angutit arngnello náleissauækkit; anguminulle arngnaminullo okarniktok, tokkussavok. 5 Illivsele ajokærsoirsarpose: Anguminut arngnaminulloneet ima okalluktok: Pirsæksaralloet uamnit, tunnirsútávok; ivna ajungitsulliartok unnerparse. 6 Taimaitomik kingorna nálektokarungnærpok anguminut arngnaminulloneet; taimalo Gudib inneitsissei pirsariakarungnærsikise, illerkorirsesse pivlugit. 7 Illungersōngitsut tautokko, Isaiasib okautigilluarpāse, ima

Digitized by Google

okarame: 8 Innuit okkoa kannermingnik ornigarānga, kardlumingniglo nerssorirsarānga, umætteisale ungesikpānga; 9 Nálengnerdluksinnarpāngale, innuit inneitsisseineit ajokærsútigigamikik. 10 Innuperksuit tava ingminut kákoei, okallugbigællugillo: Náleksinga, umamiugissiuglo: 11 Kannermut pirsartub innuk minguktitaringila; kannermille annirsúb innuk minguktitara. 12 Ajokærsugeisa tava ornikpæt, okalluklutiglo: Illissimauviuk, okausek tamanna Farisæerit tussaramiko, mammiasutigimarssuk. 13 Akkieile, okalluklunelo: Naursut tamarmik, Atátama killangmiúb ikkursugaringisei, nutsungnekaissaput. 14 Allarsigik, tekpeetsóput, tekpeetsullo taukko tessiortigeit. Tekpeetsokanele tekpeetsúb tessioruniuk, tamangmik tava ittersamut nakkarpuk. 15 Petrusib tava sápa, okallugbigællugolo: Arssersóumik mattominga nevsuiarbigittigut. 16 Iesusiblo okarbigei: Illivsesōg sulle siunekangilase? 17 Sulle tamanna nællovissiuk, kannermut pirsartut tamarmik nersængnut pirsaraut, annirsarlutiglo sammóna? 18 Kannermille annirsut, umamit pirsaraut, tamakkoalo innuk minguktitaræt. 19 Umamit merssa ekkarsautepilluit annirsaraut tokkotsinerlo, uersainerlo, arngnaunekarnerlo, angununekarnerlo, tiglingnerlo, unnerdlutiginerlo illaminut, mittengnerlo. 20 Tamakkoa tamarmik innuk minguktitaræt. Arksennigle arsseksimangitsunnik innuk nerrigalloarpet, tamattoma minguktitaringila.

(Evangelium am Sontag Reminiscere.)

21 Iesuse tava terssanga aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut piok. 22 Attalo, arngnak Kananittit illæt taivkoa erkængnit pirsok, taursoma torklulavlugolo okarbiga: Nálegangá, Davib Ernera, nákinga; panniga annernepillurksub anniartingārpa. 23 Akkingilluinarpale okautsemik attautsemigloneet. Ajokærsugeisa tava ornikpæt, innælerlugolo okarbigæt: Ikkioruk una, torklulammattigut. 24 Akkieile, okalluklunelo: Aulartisimaginnarpunga sauennut tammarsimarsunnut Israelib igloanit pirsunnut. 25 Taursomale

Digitized by Google

pædlorbigiartorpa, okalluklunelo: Nálegak, ikkiunga. 26 Akkiale, okalluklunelo: Illuangilak, merdlertut timmiursartugeinik arksárlugit, kemmingoennullo ekkardlugit. 27 (Arngnab) sápa: Ap, Nálegak; kemmingoelle nerrirsaraut karnalennikuinnik, nálekamik nerriviénnit nakkartunnik. 28 Iesusib tava akkia, okallugbigællugolo: Arngnangá, opersutsit angekau! piomarsarnik pissautit. Pannialo erngerlune ajorungnærpok.

29 Terssangalo Iesuse aularame, Galilæab immanut piok; kakkamut tava majoarpok, terssungalo ingillune. 30 Innuperksuillo ornikpæt; taukkoa illakartut tussiatunnik, tekpeetsunniglo, okajuitsunniglo, sigveetsunniglo, adlenniglo kabserssoarnik, taukkole illieit Iesusib issigeisa sænnut; taursomalo kaitsorsárpei. 31 Taimaitomik innuit ussorukput, tekkogamikik, okajuitsut okallulersut, ajulersullo ajorungnærsut, tussiatullo pitsorfksillersut, tekpeetsullo tekpiksillersut; Israeliblo Gudia ussorungärpæt. 32 Ajokærsukennelo Iesusib ingminut kákoei, okalluklunelo: Innuit okko nákigingärpakka, udlut pingasut neijormanga nerrirsæksakaratiglo, ēsisinnagillo aularkussengilakka, tumangukonnagit ingerdlatillutik arvkosinerme. 33 Tava ajokærsugeisa okarbigæt: Sumit uagut nāmaktunnik timmiursæksarsinniaissaugut tamāne innukajuitsome, innuperksuit okkoa kārsillautikseinik? 34 Iesusiblo okarbigei: Kabsinnik timmiursautekarpisse? Sápæt: arbenek marlungnik, aulisagængoenniglo kabsingoennik. 35 Innuperksuit tava ingekoei nunamut. 36 Timmiursautillo taukkoa arbenek marluk, aulisakello tiguei, kujavlunelo augorpei; ajokærsukaminullo tunniullugit, ajokærsugeisalo tunniupeit innungnut. 37 Tamarmik tava nerriput kārsillárlutiglo; sorarursello augvakungoet kattersorpeit, nuersekello arbenek marluk immerlugit torkorpeit. 38 Nerrirsullo angutainait amerdlasuseet 4000-dioursut, arngnello merdlertullo kissinnagit. 39 Innuillo ingminit aulartinamigit, umiarsoarmut ikkivok, Magdalablo erkánut pivlune.

Digitized by Google

KAP. XVI.

Nællunérkumik piomaput; ajokærsukenne Iesusib miannersorniarkoei Farisæerit ajokærsúteinut; Petrusib unnerpa Kristusiowrsok; anniarsusiksæminik Iesuse okallukpok.

Tava Farisæeritlo Sadduzæerillo ornikpæt: ursserlugolo taursomunga tekkotekoput nællunérkumik killangmit. 2 Akkieile, okalluklunelo: Unnugánget okararause: Akkago sillagiksissavok, killak aukpallakemet; 3 Kaursarángello okararause: Udlome kevserdlussavok, killak aukpallakemet nuiáulunelo. Illungersõngitsut tautokko, killak kannongétaránget, illissimauarse, silla kannongétsomártok, saogme udlut taukkoa nællunérkoteit illissimanek ajorpissigik? 4 Ekkardlereet okkoa ajortut uersairsullo, nællunérkumik piomaput, adlamiglé nællunérkumik tunninnekaissengilet, Profetib Ionab nællunérkoteinánik tunninekaissaput. Tava kemmekpei aularlunelo.

5 Ajokærsugeilo igdloánut ikkãramik, timmiursautit neksarsimangileit puigorlugit. 6 Iesusible okarbigei: Miannersorniaritse Farisæerit Sadduzæerillo timmiursækseisa sérnartuksénnut. 7 Illumikut tava ekkarsálerput, okalluklutiglo: Tamanna pinnerpa, timmiursaumik neksanginauta. 8 Iesusible illissimagamigit, okallugbigei: Saog issumakiupissiuk timmiursirsangirsuserse? 9 Sulle siunekangilase? Erkainek ajorpissigik timmiursautit ivko tedlimæt augorsimarsut innuperksoarnut 5000 dinnut, nuersekello kabsit sorarurseinik immerausigik torkorlugillo? 10 Timmiursautittõg ivko arbenek marluk augorsimarsut innuperksoarnut 4000-dinnut (erkaingilissigik) nuersekello kabsit sorarurseinnik immeraussigik tokorlugillo? 11 Saogme siunersiginnaungilissiuk, timmiursaumik okarbigingikivse, okarama: Miannersorniaritse Farisæerillo Sadduzæerillo timmiursækseisa sérnartuksénnut? 12 Tava

Digitized by Google

siunersilerpæt, timmiurset sérnartuksénnut miannersorkongimattik, Farisæerille Sadduzæerillo ajokærsúteinut.

(Evangelium am Tage Petri und Pauli.)

13 Tava Iesuse piok Zæsareab, terssa Filippusib iglorperksuisa, erkénnut, ajokærsukennelo appersorpei, ima okalluklune: Innúb Ernera innuit kináusugarssuk? 14 Okarput: Illeisa Iohannesiósugãtit koirsirsok; adlello Eliasiósugãtit; illeisalo Ieremiasiósugãtit, Profetilloneet illæt (umarsimarsõsugãtit). 15 Tava appersorpei: Illivseme kináusugaisinga? 16 Simob Petrusib tava akkia, okalluklune: Kristusióvotit, Gudib tokkosuitsúb Ernera. 17 Iesusiblo sápa, okallugbigællugo: Pidluakautit, Simon, Ionab ernera; merssa uingúb aúblo tamattominga nællojungnærsingikãtit, Atâtamale killangmétúb. 18 Uangalo okaupaukitsõg: Petrusióvotit, kãrsomullo mattomunga aulaiængersitsomárpakka illageeksikka, tõrtorsúblo pirsaunerætta arktussauei. 19 Tunniomárpaukillo killaúb nálegauviánut mattuærsautinnik. Tamarmik kellersukettit nuname, kellersornekaissaputtõg killangme; tamarmiglo kellerursækettit nuname, kellerursærnekaissaputtõg killangme. 20 Ajokærsukenne tava innerterpei, Iesuse Kristusiógame unnibkárekonnane innungnut. 21 Mattoma kingorna ajokærsukenne Iesusib okallugbigillerpei: Ierusalemmut pissirsum unnerlune, anniængãrtitsartorlunelo uttokaunernut, Pellessiunernullo, aglekennik illissimarsunnullo, tokkotitãvlunelo, udlullo pingajuænne umaissirsum unnerpok. 22 Petrusib tava ingminut pisipa, innerterlugolo, okalluklune: Nálegak, illingnik erdliginiarná, taimaitomut pekkonnatit. 23 Keviarlunele Petro okallugbiga: Tunnumnut peet, tornársuk, mammiagáukit, Gudib pee issumaginginaukit, innuille pee issumagigaukit. 24 Ajokærsukenne tava Iesusib okallugbigei: Uamnut mallingnikomarsok issumaminik piniaissengilak, senningarsukselo erksuktarlugo pissaua, malliklungalo. 25 Innúrsusiminik erdlikomarsok, innújungnæissavok; innúrsusiminigle erdlingitsok, uanga pivlunga, tauna innússavok.

Digitized by Google

26 Sillarsoarloneet tamát innúb pigigalloaruniuk, tarninnele asseroleruniuk, suksarau? Sumigloneet innuk tunnirsiginnaua tarninne ama annaunekarkollugo? 27 Merssa nedliussavok, tava Innúb Ernera tikkissavok Atátame ussornarsusiánik, Engelinne illagællugit, tavalo innuit tamása akkiniaissauei sullirseinik. 28 Illomut, okaupause: Taukkoa illeisa mãnétut, tokko missigissengilæt, Innúb Erneranik, nálegauvingmine aggersomik, tekkotinnatik.

KAP. XVII.

Iesuse ussornarsinekarpok; Eliasemik okalluk̃pok; nappartartok kaitsorsárpa; anniarsusikseaminik ama okallukiok.

(Evangelium am 6. Sontag nach Trinit.)

Udlullo arbenengormætta, Petro, Iakolo, Iohanneselo, Iesusib ingminut pisipei, kakkamullo kingiktomut majoarkattigællugit. 2 Irsigitillugillo ussornarsinekarpok, kénættalo tautoa sekkenertut keblertorsoængorpok, annoreilo kaumarsotut kakkortorsoængorput. 3 Attalo, Moseselo Eliaselo sakkomerpuk taukkonunga, (Iesuse) okallugbigællugo. 4 Petrusible Iesuse sápa, okarbigællugolo: Nálegak, tamãnéluta ajungilak; piomaguit, terssane pingasunnik innillioromárpogut, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. 5 Sulle taima okalluktillugo, atta, nuiab kaumarsúb ullikpei. Attalo, nippe nuiamit tussarsaursok ima okalluktok: Terssa Ernera assærsara, tauna nuennerirsarãra, tauna náleksiuk. 6 Tamanna ajokærsugeisa tussaramiko, kénamingnik pædlorput, annilangãrlutiglo. 7 Iesusible ornikpei aktorlugillo okallugbigei: Makkilluselo erksidláriaurnase. 8 Uilleramigle, adlamik innuksingilet, Iesuse kissiet tekkoæt. 9 Kakkamillo atteramik, Iesusib innerterpei, okalluklune: Tekkorsarse tamanna okautigissarunnassiuk innungnut, Innúb Ernera tokkorsunnit makkingikadlarmet. 10 Ajokærsugeisa tava appersorpæt, okalluklutik: Saogme aglekennik illissimarsut okarpet Elias-

Digitized by Google

emik siudlióvlune tikkissirsomik? 11 Iesusib sápei, okallugbigæilugillo: Eliase siudliussavomme, tamásalo illuarsarlugit. 12 Okaupausele: Eliase tikkisimarsok; illissaringikéllo, issumamingniglo pidlarét; taimatõg Innúb Ernera taukkonanga nagliuktinekangãissavok. 13 Tava ajokærsugeisa tussauét, Iohannesemik koirsirsomik okallugbigigãtik.

14 Innungnullo pimætta, innúb ornikpa, issigeinullo pædlorlune. 15 Okalluklunelo: Nálegak, ernera nákigúk, kaumettit nungullugit nappartarmet, anniængãrlunelo, kabsersoarniglo orlorsarau ingnermut, kabsersoarniglo immermut. 16 Ajokærsukængnullo pisikalloariga, kaitsorsárnerlo ajorpét. 17 Iesusible sápa, okalluklunelo: Tautokko opingitsut, mummiksimarsullo ekkardlereet, kannok sivissutigirsomik neijussauause? Kannok sivissutigirsomik koiægissauause? Uamnut kainiarsiuk. 18 Iesusiblo tornársuk auokarimanne, anniok taursomanga, nukakpiararlo terssangainak ajorungnérpok. 19 Ajokærsugeisa tava kissimik ornikpét, okalluklutiglo: Saog uagut annisinek ajorikput? 20 Iesusible akkiei, okallugbigællugit: Opinginause. Okaupausele: illomut, Senfkornesut aktigirsomik opersusekaruse, kakkamut omunga okarsinnavose: Terssanga nukterit taivkunga; nukteromárpok tava, ajugakaissennaselo. 21 Taimaitulle (annernerit) annirsaringilet, kissienne tuksiarnermiglo nerringinermiglo.

22 Galilæamétillutigle Iesusib okarbigei: Innúb Ernera pisitáussavok innuit arkseinut. 23 Taukkoalo tokkussauæt, udlullo pingajuænne umaromáriok. Allieisungãlerput tava.

24 Kapernaumulle pimætta, anningaursennik kattersoirsut. Petruse ornikpæt, okalluklutiglo: Ajokærsortivse tunniutaringila anningaursak? 25 Okarpok: Nãga. Iglomullo issermet, Iesusib ingiarpa, okalluklunelo: Simon, kannok issumavit? Kikkunnit nálegaunerit nunamétut tunnirsútit anningaurset pirsarátigik? Kittornamingnit tekkornartennilloncet? 26 Tava Petrusib akkia: Tekkornartennit. Iesusib sápa: Kittornet

Digitized by Google

tava tunnirsirsariakangilet. 27 Ningeksarkonnatigigle, immauviúb sinnánut peet, nelluksivlutillo, siudlerlo aulisegak kakkirsuk, aitsartikukolo, Statermik nervsaromárpotit; tauna piuk, tunniullugolo pivlunga pivlutillo.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

KAP. XVIII.

Ajokærsukenne Iesusib ajokærsorpei pirsariakartunnik mallígæksennik.

Taimane ajokærsuket Iesuse ornikpæt, appersorlugolo: Kiname angnerrova killaúb nálegauviáne? 2 Merdlertungoak Iesusib ingminut kákoa, akkornénnullo pisipa. 3 Okallukkunelo: Illomut, okaupause: Utteromangikuse, merdlertuttullo-éngikuse, killaúb nálegauviánut pinauieissengilase. 4 Ingminigle nangminek omatut merdlertotut miklisiniartok, tauna angnerrovok killaúb nálegauviáne. 5 Taimaitomiglo merdlertungoamik illæssirsúb attemne, illæssiarānga. 6 Uamnulle opertungoet okkoa illénnik asserorsáirsomut illuarnerrovok, asserorteriviúb ujararsoa kongæsiagut nivingarlugo, ippitillugolo immauvingmut ittinerrúrsomut. 7 Erkanak sillarsúb innuee, asserorsáirsut pivlugit! Asserorsáirsokaissavomme; erkanarle innuk tauna asserorsáirsok! 8 Arksauville issikauvilloneet asserorpattit, kippikit egillugillo. Illingnut ajunginerrovok, tussiallutit sigveellutilloneet innursúmut isseruit, marlungnik arksakarnermit marlungnigloneet issigakarnermit, ingnermullo kammissengitsomut egitávlutit. 9 Irssivillo asserorpattit, péruk egillugolo. Illingnut ajunginerrovok, igdluinnarmik irssekarlutit, marlungnik irssekarnermit, ingnermullo kammissengitsomut egitávlutit. 10 Missiksorniaritse, okkongoet illæt nachogekonnassiuk, okaunause: Taukkoa Engeleesa killangmétut Atátama killangmiúb kéna irssigituinnarpæt. 11 Innúb Ernerætta annautsartorpeime tamása tammarsimarsut. 12 Kannok issumavise? Innuk 100-nik sauakarune, taukkoalo illæt tammarpet, 99 (ivko tammarsimangit-

Digitized by Google

sut) kemmeissengilagit kakkennut, tamarsimarsorlo ujariartorlugo, pissengilau? 13 Nenniguniuglo; illomut, okaupause, tauna tipeitsutiginerrova adlennit 99-nit tammarsimangitsunnit. 14 Taimatõg atátauvse killangmiúb tammarkonginia okkongoet illæt. 15 Kattengupille ajortulliarbigippattit, ornigúk, tennerterlugolo kissimétillutik. Nálekpattit, káttengutit tava annausimauet. 16 Nálengippattille, tava attautsemik marlungnigloneet illakarlutit ornigúk, opernarkollugo okauserse marlúvlutik pingasóvluseloneet okallukause. 17 Taukko nálengippagit, illageenut okarna; Illageet nálengippagit, tava nællursorsósugissauet tunnirsútinnik kattersoirsósugissevlugolo. 18 Illomut, okaupause: Kellersugarse nuname, kellersornekaissavoktõg killangme; kellerursægarselo nuname, kellerursærnekaissavoktõg killangme. 19 Ama okaupause: Marluk nuname illageekunik, sumigloneet tuksiaromaulutik; piomarsartik pissauæk Atátamnit killangmiomit. 20 Merssame marluk pingasulloneet attemne kattissimarsarángetta akkornænnétsomárpunga.

21 Petrusib tava ornikpa, okalluklunc: Nálegak, katteng·uma ajortulliarbigippanga, kabsinnik issumakærbigissauara? Arbenek marlungnik nämakpa? 22 Iesusib akkia: Okaupaukit, arbenek marlúngitsunnik, 490-nigle.

(Evangelium am 22. Sontag nach Trinit.)

23 Taimaitomik killaúb nálegauvia sordlo nálegaunek, taursoma kivgenne kiglissioromagei. 24 Kiglissiolermattiglo, illæt taursomunga sakkomerpok akkeetsortine 10,000-dinnik anningaursauteperksoarnik. 25 Akkiksautekangimelle; nálegætta tauna akkigekoa, nullialo, kittorneilo, tamásalo perkotei aglæt, akkillerbigekollunelo. 26 Kivgab taursoma tava pædlorlune mannigubiga, okallukluneio: Nálegak, kammautigekennanga, tamása akkilleromárpakka illingnut. 27 Kivgak tauna nálegætta tava nákillerpa, aularkollugolo akkillerkojungnærpatõg akkeetsugeinik. 28 Tava kivgak taivna annigame, kivgakattime illæt kanningárpa akkeetsortine anning-

Digitized by Google

aursennik 100-nik; tigua tava, kemminniarlugolo, okallugbiga: Uamnut akkeetsukettit akkillerkit. 29 Kivgakattætta tava pædlorlune kenúviga, okalluklune: Kammautigekennanga, tamása akkilleromárpakka illingnut. 30 Tussaromangilarle; parnärsimauvingmulle issertitsartorpa, akkeetsugei akkillersinnagit. 31 Kivgakatteisa tamanna tekkogamiko, allieisungälerput, tamakkolo tamása tekkorsettik okautigiartorpeit nálekamingnut. 32 Tava nálegætta ingminut kákoa, okallugbigællugolo: Kivgapillurksoangá, uamnut akkeetsukettit tamása issumakærikka, kenúvigigangma; 33 Idlitsög kivgakattit nákissengiliuk, sórdlo uanga nákidlárivkit? 34 Nálegættalo kammautigilerpa, anniartitsirsunnullo pisillugo, akeetsugei tamása akkillersinnagit. 35 Taimatög Atátama killangmiúb pissaugiäse, nungulluse umættivsine kattengutisse issumakærbigingikussigik tammartarnerinnik.

KAP. XIX.

Iesuse ajokærsoiok nulliareengnermik illuartomik; merdlertungoenniglo; pissónermiglo.

Okautsillo okko Iesusib näsimagamigit, Galilæamit aularpok, Iudæablo nunætta erkánut pivlune, Iordanib igdloánut. 2 Innuperksuillo mallingmænne, terssane kaitsorsárpei. 3 Farisæerit tava ornikpæt, urssermiarlugolo appersorpæt: Nulle angutib, pirssútit nellinginait pivlugit, auillugo, illuarpa? 4 Akkieile, okallugbigællugit: Attuaingilase, innungmik pingortitsirsúb aulakaumit, pingortipek angut atausek arngnarlo atausek. 5 Okalluklunelo: Taimaitomik innúb angune arngnelo kemmeissapek, nullelo ungagissevlugo, taukkoalo marluk uinnik attausiússapuk. 6 Taimaitomik marlújungnærpuk, uinnigle attausiópuk. Gudiblo kattititek innúb auiksártissengilek. 7 Tava okarbigæt: Saogme Mosese tunniukorsia aglekennik auirsútiksennik, auikollugolo arngnak? 8 Akkiei: Umættisso

Digitized by Google

mangertorsómætta, Mosesib pekkogalloarpāse, nulliesse auikollugit; issoánille taimaingilak. 9 Uangale okaupause: Nulliaminik auitok (angununekangipet) adlamiglo nulliarlune, arngnaunekarpok tauna. Auitamiglo nulliartok arngnaunekariok. 10 Ajokærsugeisa tava okarbigæt: Angut nulliaminut taimailiussapet, nulliarnek tava ajornakau. 11 Okarbigeile: Okausek tamanna inuuit siunersiginnaungikalloarpæt tamarmik, tamattomingale tunninekartut kissimik. 12 Aipaitsokarporle illeinik, arngnamik timeinit taimailutik erniusimarsunnik; aipaitsokarporlo illeinik, innungnut aipaitsungortitennik; aipaitsokarporlo illeinik, piarællutik aipaitsojomarsunnik, killaúb nálegauvia pivlugo. Tamattominga siunersiginnaursúb, siunersigilliung-una.

13 Taimane merdlertungoet taursomunga pisipeit, arksaminik pattikkollugit, tuksiukollugillo. Ajokærsugeisale auokarillerpeit. 14 Iesusele okarpok: Merdlertungoet uamnut pillit, innertidláriaurnassigiglo, taukkoa Gudib nálegauvia pigimarssuk. 15 Arksaminiglo pattikpei; terssangalo aularpok. 16 Attalo, angutib ornikpa, okalluklunelo: Ajungitsok ajokærsoirsok, sumik ajungitsulliaissaunga, piomagauko innursút näissengitsok? 17 Okarbigale: Saog ajungitsomik taivinga? Adlamik ajungitsokangilak, Gude kissime ajungilak. Innursumulle isseromaguit, inneitsissit mallingniarkit. 18 Tava appersorpa: Suut? Iesusible sápa: Tokkotsissengilatit; arngnaunekaissengilatit; tiglissengilatit; seglutigissengilet (aipet.) 19 Angutillo arngnello nálekik; innukattillo tuglit illiktut assaissauet. 20 Innusuktúb taursoma tava okarbiga: Tamása makko mallingniarikka innusungnemnit; sunale sulle pingilara. 21 Iesusib okarbiga: Illuartuinaromaguit, pissit tamasa tunniartorkit, peetsunnullo tunniullugit; killangme tava perkotiksariksaissautit; mallikiartorlungalo peet. 22 Okausek tamanna innusuktúb tussaramiuk, allieisuklune kemmekpa, pissórsógame. 23 Iesusible ajokærsukenne okarbigei: Illomut, okaupause, pissórsoak killaúb málegauviánut pinnek ajungajæis-

Digitized by Google

savok. 24 Amalo okauniause: Ajornænginerrovok, Kameele merkutib irssságut, pivlune, pissórsoarmit Gudib nálegauviánut ississirsomit. 25 Tamanna ajokærsugeisa tussaramiko, annilangärput, okalluklutiglo: Kiname tava pidluartungorsinnaua? 26 Iesusible irssigei, okallugbigællugillo: Innungne tamanna ajornakau, Gudemele ajornartokangilak.

27 Petrusib tava akkia, okallugbigællugolo: Areina, uagut tamása kemmekivut malliklutillo; suna akkigissauarput? 28 Iesusible okarbigei: Illomut, okaupause, mäna mallikausinga, tamarmik nutángorpætta, Innúblo Ernera ivksiauvingmine ussornartome ivksiaissapet, illivsesög ivksiaissaugiose ivksiautenne arkanek marlungne, ekkartóullugillo pissauesse Israelib kinguei, arkanek marluit ekkardlereet. 29 Innúblo iglone kattengutinneloneet, anguneloneet, arngneloneet, nulleloneet, kittornenneloneet, nautsévingneloneet kemmekunigit, attera pivlugo, tauna 100-nik piomárpok, innursúmiglo näissengitsomik kingorngursiomárlune. 30 Amerdlasórsuille siudleet, kingudlingussaput, kingudleello siudlingussaput.

KAP. XX.

Sennachvirsut nautsévingme; Iesuse okalhukpok anniarsusiksaminik; Salomib ernængne tuksiupei.

(Evangelium am Sontag Septuagesima.)

Killaub nálegauviætta arssiga iglúb ittoa, udlárotok sennachvirsuksarsinniarlune nautsévingminut Weiniksalingmut. 2 Sennachvirsukselle akkoarángænne, anningaursamik attautsemik piomammattik udlok näulugo sennachvekollugit, aulartipei tava nautsévingminut Weiniksalingmut. 3 Udlúblo nælluném-kota pingasungormet annigame, adlet tekkoei niuverbingmétuartut sulliæksakangitsut; 4 Okallugbigællugillo: Illivsesög aularitse nautsévingmut Weiniksalingmut; illuartomiglo akil-

Digitized by Google

leromárpause. 5 Aularput tava. Ama annigiok udlúb nællunærkota arbenengormet kollin-illoængormello, taimailiorlunelo. 6 Udlúble nællunærkota arkanengolermet, annigiok, adlello sulliæksakangitsut tikkinamigit, okallugbigei: Saog udlok nāulugo sullirsæksakarase terssanésinnarpise? 7 Akkiæt: Sennachvekorsirsokanginauta. Okarbigei tava: Illivsesōg aularitse nautsévingmut Weiniksalingmut, illuartomiglo akkiksamik piomárpose. 8 Unnungmelle, Weiniksaglúb nautséviúb nálegætta pársirsungortitane okarbīga: Sennachvirsut kákokit, akkillerlugillo; kingudleello siudliótillugit, siudlernut aglæt. 9 Udlub nællunærkota arkanengolermet sennachvekonekartut tava sakkomerput, tamarmiglo ingmikorlutik anningaursarsiput attautsemik. 10 Siudleelle tikkinamik, issumakarput, amerdlanerrúrsunnik pissæsugællutik; taukkoatōg ingmikórlutik anningaursarsiput attautsemik. 11 Tamattomingale pigamik, iglub ittoa okallorojugbigillerpæt. 12 Okalluklutiglo: Kingudleet okkoa udlúb illáinængoa sennachvirsut, uagutinullo nellereeksipettit, naug udlúb aktornarnera kiængneralo uagut attorikput. 13 Akkieile; taukkoalo illæt okarbiga: Ikkingutiga oma, akkillernerdlungilaukit. Anningaursamik attautsemik akkilleromaulutit okarama, akkoaringikingma? 14 Anningaursarsiet piuk, aularlutillo. Kingudleelle taukko illiktut akkilleromárpakka. 15 Issumamnigloneet piginnaungilanga pimnik? Tautordlukpit ajunginama? 16 Taima kingudleet siudlingussaput, siudleello kingudlingussaput Kákosimarsut amerdlakemætta, kennikelle ikkekaut. 17 (Iesuselo) Ierusalemmut aularpok, ajokærsukennelo arkanek marluk ingminut pisipei ingerdlatillutik arvkosinerme, okallugbigællugillo: 18 Atta, tekpauunga Ierusalemmut piogut, Innúblo Ernera pisitáussavok Pellessiunernut, aglekennik illissimarssunnullo, taukkoalo tokkotæksainængortissauæt. 19 Nællursunnullo pisissauæt, mittautigekollugo, ipperartorkollugolo, kikkiektortekollugolo senningarsomut, udlullo pingajuénne ama (tokkorsunnit) makkitsomáriok.

Digitized by Google

20 Taimane Zebedæusib kittorneisa arngnætta, ernængne illagællugik, ornikpa, pædlorbigællugolo sumik tuksiarbiga. 21 Appersorpalo: Sumik piomavit? Akkia: Ernekka okko marluk ivksiakoigik nálegauvingne, ardlæk tellerpikpit tungane, aipalo saumikpit tungane. 22 Iesusele akkivlune okarpok: Tuksiautisse nælloesse. Ermutsib imma immigæksara immersinnauvikko; koirsútiksamniglo koekoginnauvissik? Sápæk: Ap, piginnavoguk. 23 Tava okarbigipek: Ermutsib imma immigæksara immissægalloarpartik, koirsútiksamniglo koinekaromáriotik; tellerpimale tungane saumingmalo tungáne ivksiakorsinek, uanga pekkorsæksaringilara, Atátamale ivksiakorsei kissimik pissaput, 24 Kollille (ajokærsuket) tamanna tussaramiko, annærutillerpagik nukkareek okko. 25 Iesusible ingminut kákoei, okallugbigællugit: Nálegarsuit nunamétut nálegauniartartut illissimauesse, nálegaunerrúrsullo pirsarsóursaraut. 26 Illivsele taimaitokaissengilase; angnerrojomarsortarsele kivgarissauarse. 27 Nálegaunerrojomarsúblo kivgartorbigissauáse. 28 Sordlo Innúb Ernera pinginiok, innungnut kivgartorbigekollune, kivgartoriartorporle, innúrsusiminigle tunniursivlune amerdlasút annaursutiksænnik.

29 Ierichomillo annimætta, innuperksuit mallikpæt. 30 Attalo, tekpeetsuk arvkosinerme ivksiarsuk; Iesuselo sennerkotok tussaramiko, torklullapuk, okalluklutik: Nálegangá, Davib Ernera, nákittiguk. 31 Innuille auokarillerpagik, nippangerkollugik. Niblingārpugle, okalluklutiglo: Nálegangá, Davib Ernera, nákittiguk. 32 Iesuse tava unnillerpok, kákollugiglo appersorpek; Kannok illiorbigekovissik uamnut? 33 Akkiæk: Nálegak, tekpiksekollunuk. 34 Iesusiblo nákingārpek, irssikikullo aktorpek; erngerlutiglo tekpiksillerpuk, malliklugolo.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google

KAP. XXI.

Iesuse isserpok Ierusalemmut; nálekbingmétillune ajokærsoilune okallukpok.

(Evangelium am 1 Sontage des Advents, wie auch am Palm-Sontage.)

Ierusalemmullo padlilleramik, Betfagelo tikkillugo, orksŭrsaliksamut kakkamut, ajokærsukængne marluk Iesusib aulartipek. 2 Okallugbigællugiglo: Aularitik iglorpængnut siunautingnétunnut, erngerlutiglo nerssút siutitók naipissauartik pittuksimarsok, nocharlo senniáne; pittussærlugik uamnut pisikik. 3 Tamannalo pivlugo sumik okarbiginekarutik, ima okaritik: Nálekab attoromarpek. Erngerlune tava aularkussapek illivtingnut. 4 Tamakkoale tamarmik taimailiput, Profetib okausee erkokollugit, imaitut: 5 Zionib pannia okaukissiuk, areit, Nálegaunerpit ornikpātit piuangitsóvlune, nerssúmélunelo, nerssútiblo siutitúb nangmaktartúb nochætta kānélune. 6 Ajokærsukæglo aularpuk, taimailiorlutiglo sordlo Iesusib pekkomattik; 7 Siutitórlo nocharlo pisipakik, annoramingniglo (nochak) kadlermarssuk, kānut ingipok. 8 Innuille amerdlasórsuit annorarsettik issuipeit arvkotiksamut: adlelle orpeet aualekoteit kiblórpeit, arvkotiksamullo siaroarterpeit. 9 Innuperksuille siudlersortut mallingniktullo torklulaput, okalluklutik: Hosianna, Davib Ernera; Nálekab akkane tikkitsok ussornarsile! Hosianne kotsiksome. 10 Ierusalemmullo issermet, iglorperksuit innuit tamarmik pikkitorsoængorput, okalluklutiglo: Kina una. 11 Innuille okarput: Terssa Iesuse, Profete, Nazaremit Galilæamétomit pirsok. 12 Iesuse tava Gudib igloánut nálekbingmut isserpok, nálekbingmétullo niuvertartut pissirsullo tamása annisipei, anningaursenniglo tausĕirsut illirsiveet, tingmirsenniglo Taubinnik niokutiglit ivksiauteit oppitillugit. 13 Okarbigeilo: Agleksimavok, igloga taigornekaissavok tuksiartarbingmik; illivsele

Digitized by Google

tokkotsivingortikikse. 14 Tekpeetsullo, tussiatullo nálekbingme orningmanne, tamása kaitsorsárpei. 15 Pellessiunerille, aglekennik illissimarsullo ussornartulliugei tekkogamikik; merdlertullo nálekbingme torklularsut, tussáramikik, ima okalluktut: Hosianna, Davib Ernera: kammaktorsoængorput. 16 Okarbigællugolo: Okkoa okauseet tussarpigit? Iesusib sápei: Ap. Attuaingisainarpisse, merdlertungoet milluktullo karneinit ussorutiksak illuarsarit? 17 Tava kemmekpei, iglorperksoarnillo anniok Betaniamut, terssanétuarlunelo.

18 Kaumelle ama iglorperksoarnut ingerdlatillune kālerpok. 19 Orpiglo Feigeliksak arvkoserngúb sennianе tekkogamiuk, ornikpa, pillutakarsinnartorlo tekkogamiuk, okarbiga: Mattoma kingorna paumakaissærluinaromárpotit. Orpiglo Feigeliksak tamanna erngerlune tokkolerpok. 20 Tamannalo ajokærsugeisa tekkogamiko, aijaisórput, okalluklutiglo: Orpik Feigeliksak kannog illivlune taima terssangainak tokkonæsuarpa? 21 Iesusible akkiei, okarbigællugillo: Illomut, okaupause, opersusekaruse nekkimannaselo, tava orpingmut Feigeliksamut kissienne taimailioinnaissengikalloarpose, kakkamulle omunga aglæt ima okaruse; terssanga kangattarit, immauvingmullo illingnik nakkarit, taimaissavok tava. 22 Tamásalo tuksiautivsinik piniartækese, operuse, pissauesse tava.

23 Nálekbingmut pimet, ajokærsoisillugolo, Pellessiunerit uttokaunerillo innungnétut ornikpæt, okalluklutiglo: Suub pirsauneránik taimailiorpit? kialo tunniātit pirsaunermik taimaitomik? 24 Iesusible akkiei, okallugbigællugillo: Uangatōg appersoromauause okautsemik attautsemik, tamattominga okarbigigussinga, tava okarbigiomauausesōg, suub pirsauneranik taimailiorpunga. 25 Iohannesib koirsirsarnera sumit pirsok? Killangmilloneet innungnilloneet? Illumikut tava ekkarsálerput, okalluklutiglo: Killangmit pirsok unnerutigo, okarbigissauātigut, saog operingikikse? 26 Innungnille pirsok unnerutigo, innuit tava erksigissauauvut; Iohannese merssa innuit tamarmik Profetiósugimarssuk. 27 Iesuse

Digitized by Google

tava akkiæt, okarlutiglo: Nælloarput. Okarbigei tava: Taimaitomik okarbigissengilausesõg, suub pirsauneranik taimailiorpunga. 28 Kannorle issumavisse? Angut marlungnik ernekartok, taursoma ardlæk ornikpa, okarlunelo: Ernera, udlome sennachviartorit nautsévimnut Weiniksalingmut. 29 Taursomale sápa, okallukluneło: Piomangilanga. Kingornale perkiksimilerame aularpok. 30 Aipalo ornikia, taimatõg okallugbigællugolo. Taursomale akkia, okallukluneło: Ap, Nálegak; aularanelo. 31 Okkoa ardlækit kia angume pekkorsa mallikpau? Akkiæt: Siudliúb. Iesusib okallugbigei: Illomut, okaupause; Tunnirsútinnik kattersoirsut uersartullo Gudib nálegauviánut issernauiakaut illivsenit. 32 Iohannesib ajokærsoriartoräse arvkotiksamik illuartomik, illivselo merssa operingikikse, tunnirsútinnigle kattersoirsut operæt. Umnillo tamanna illivse tekkogalloaraussiuk, taimaitorle perkiksiminginiose, ivkoa kingornættigut operissægikse. 33 Arssersóut adla tussarniarsiuk. Iglomut nálegáursong-étok, tauna nautsévilliorkorsigame Weiniksalingmik, ungalulerlugolo nautsévik, nunalo ittersælliorlugo nakkitaruserpa, kakkalliorlunelo, nautsévilliortunnullo attartortinamiuk, adlamut nunamut aularpok. 34 Paumello innerisimarsut kattersoiviæt nedliutillermet, kivgenne aulartipei nautsévilliortunnut, paumet piartorkollugit taukkonunga. 35 Nautsévilliortut tava kivgei tigueit, illæt unnattarlugo, ardlæk tokkollugo, pingajuællo ujarkennik millorpæt. 36 Ama kivget adlet, siudlernit amerdlanerrúrsut, aulartiniei; taukkotõg taimailiorbigigieit. 37 Kingorna Erne taukkonunga aulartipa, okallukluneło: Ernera iktorissauæt. 38 Nautsévilliortulle ernera tekkogamiko, ingmingnut okallukattigeekput: Terssa kingorngursirsuksak; kæ, tokkoniartigo, kingorngursækseilo uagutinut pisittigik. 39 Tiguæt tava, nautsévingmillo annisillugo tokkopæt. 40 Taimaitomik nautsévíub nálega tikkikune, nautsévilliortut taukko kannok pissauagit? 41 Akkiæt: Ajortulliartorsuit taukko tokkodláissauei, nautsévinelo nautsévilliortunnut adlen-

Digitized by Google

nut attartortillugo pissaua, taukkoa tunnissauét paumennik, inneripetta. 42 Iesusible okarbigei: Agleket attuangisainarpissigik, imaitut: Ujarak, iglulliortut egitét, issidliksængorlune ujarálerpok. Terssa Nalekab taimailirsa, ussornakauglo irssivtinut. 43 Taimaitomik okaupause: Gudib nálegauvianik arksárnekaissause, nællursunnullo tunniunekaissavok, paumeinik aitsirsunnut 44 Ujarkamullo mattomunga tútok, akkonaromárpok, nakkarbigirsanelo serkomilluinaissaua. 45 Pellessiunerillo Farisæerillo arssersóutei tussaramikik, mallugét okautigigätik. 46 Tiguniaralloarpét tava, innuille erksigeit, Profetiósugimarssuk.

KAP. XXII.

Nálegaunerub erne nulliartipa; tunnirsútinnik Iesuse tunnekorsiok, ajokærsoiok tokkorsunnik umaromártunnik; inneitsiniglo angnermik; Kristusemiglo Davib Erneránik Nálegániglo.

Iesusiblo sápei, ama okallugbigilerlugit arssersóutinnik, ima okalluklune:

(Evangelium am 20. Sontag nach Trinit.)

2 Killaúb nálegauvia sordlo Nálegaunerúb erne nulliartika. 3 Kivgenne tava aulartipei, nulliareeksungortungnut nerriartorkattigeeksukset kákollugit; aggeromangilelle. 4 Ama kivget adlet aulartiniei, okalluklunelo: Nerriartorkattigeeksukset okarbigissigik; Atta, nerdliutiksakka pirsarærikka, umingmautikka, nerssútikkalo puelasút tokkonekarput, tamarmiglo pirsarársimaput; nulliareeksæk nerrekattigiartorsigik. 5 Tamannale nachogét aularlutiglo, illét nautsévingminut, adlalo sennachviartorlune piok. 6 Illeisale tigueit kivgei, mitteklugillo tokkopeit. 7 Tamanna Nálegaunerúb tussaramiuk, kammaktorsoængorpok, sorssuktuksennelo aulartipei, tokkotsirsullo taukko nungutsartorkoei, iglorpeillo ikkoellektekollugit.

Digitized by Google

8 Kivgenne tava okallugbigei: Nulliareeksungortungnut nerdliutikset piarérsimagalloartut, nerriartorkosimarsulle kingakonakaut taukkonunga. 9 Taimaitomik arvkoserngit kattiternereenut aularitse, tamásalo kanningákesse nerriartorkogissigik nulliareeksængnut. 10 Kivget taukkoa tava arvkoserngit kattiternereenut aularput, kanningákettiglo tamása, kattersorpeit, ajortullo ajungitsullo, nerriveello tamása tettorkidlárpeit nerriartortut.

11 Kákosimarsut tava Nálegaunerúb tekkoiartorpei, terssanelo innuk tekkogamiuk arssútekangitsok. 12 Okarbiga: Assærsak oma, kannog illivlutit tamaunga isserpit, arssúllo attinnago? Niblingilarle tauna. 13 Kivgenne tava okarbigei Nálegaunerúb: Telliglo niuglo kellersorsigik, annisillugolo egissiuk tärnerrúrsomut, terssane opitórsónek korssakotarnerlo-éssaput. 14 Kákosimagalloartut amerdlakemætta, kennikelle ikkekaut.

(Evangelium am 23. Sontag nach Trinit.)

15 Farisæerit tava okallugiartorkattigeelerput, kannog illivlutik okauseenik nappitiniaruklugo. 16 Tava ajokærsukettik, Herodesib innuktei illagitillugit, aulartipeit taursomunga, ima okallukollugit: Ajokærsoirsok, opernakersotit illissimauautigit, Gudemullo arvkotiksamik ajokærsoilluarpotit siorirsakarnerlo; innungnik nellinginarsiorauit. 17 Taimaitomik okautigut, kannok issumavit? Kaisere tunnillugo tunnirsútinnik illuarpa, illuangilaloneet? 18 Iesusible pekkoserdlursusiæt illissimagamiuk, okarbigei: Illungersöngitsoseá, saog ursserpissinga? 19 Tekkollara anningaursak tunnirsútiksak. Anningaursak tava niptarpæt taursomunga. 20 Appersorpeilo: Kia arssinga, kialo okausee kolláne? 21 Akkiæt: Kaiserib. Okarbigei tava: Taimaitomik Kaisere tunnissiuk, Kaiserib piksánik, Gudelo, Gudib piksánik. 22 Tamanna tussaramiko, aijaisórput; kemmeklugolo aularput.

23 Udlok tauna, Sadduzærit ornikpæt, umarbekaissengitsomik unnersut, appersorlugolo. 24 Okallukput: Ajokærsoirsok,

Digitized by Google

Mosese ima okartok: Angut kittornakangitsok tokkopet, taursoma nullia tava nukkétta nulliarissaua, angejuminullo kinguæksiorlune pissavok. 25 Uagutinele nukkareet arbenek marlúrsut. Siudlek nulliarame tokkovok; kittornakanginamelo nulle kemmekka nukkaminut. 26 Taimalo aipétta, pingajuéttalo, kesalo arbenek aipétta (pigigia). 27 Taukkoa tamarmik kingornéttigut arngnaktõg tokkogiok. 28 Umarbingmele, taukkoa arbenek marluk ardlétta kia nulliarissaua? Tamarmik merssa pigisimagamiko. 29 Iesusible akkiei, okallugbigællugillo: Tammakause, illa! aglekello nælloesse, Gudib ajugakangirsusialo (nælloarse). 30 Tokkorsunnit makkikunik, nulliaissengilelloneet uvinnissennatigloneet. 31 Tokkorsunnigle umaromártunnik attuaingilase, Gudib okallugbigimasse, ima okalluklune: 32 Abrahab Gudigänga, Isaakiblo Gudigänga, Iakublo Gudigänga? Gudele merssa tokkorsut Gudigingilét, innúrsulle Gudigét. 33 Innuillo tamanna tussaramiko, ajokærsútei annilárutigeit.

(Evangelium am 18. Sontag nach Trinit.)

34 Farisæerille tussaramik, Sadduzæerit okausiksérotikei, attautsimut kattillerput. 35 Taukkoalo illétta aglekennik illissimarsúb, ursserpa, okalluklunelo: 36 Ajokærsoirsok, kannong-épa inneitsit angnek inneitsissinne? 37 Iesusible sápa: Gude Náleket assaissauet umættingnik illuitsomik, tarningniglo illuitsomik, issumangniglo tamannik. 38 Terssa pirsariakarnek angnerlo inneitsit. 39 Aipatõg tamattomatun-éniok, imaitok: Innukattit illiktut assaissauet. 40 Inneitsingnut makkonunga marlungnut inneitsissit tamarmik illageeksimaput, Profetillo aglegeit.

41 Farisæerille kattissimamætta, Iesusib appersorpei, 42 Okalluklunelo: Kannok issumavisse Kristusemik? Kia ernera? Akkiét: Davib. 43 Okarbigei: Kannongme tava Davib annernekut tairsarau Nálekaminik? ima okarame: 44 Nálegara Nálekab okarbiga: Tellerpingma tungánut ingitit, kingarsartittit illissinnagit, issikauvit tungmagækseinut. 45 Davib tava

Digitized by Google

tairsarigamiuk Nálekaminik kannongme ernerau? 46 Tamarmik tava akkinek ajorluinarpæt, udlúblo tamattoma kingorna tamarmiktög appersornek sapperiæt.

KAP. XXIII.

Farisæerit, aglekennik illissimarsullo, pekkoserdlúktut, Ierusaleminllo kujangitsorsuit Iesusib allieisutigælugillo auokaridlárpei.

Iesusib tava innuillo ajokærsukennelo okallugbigillerpei. 2 Okalluklunelo: Mosesib ivksiautáne aglekennik illissimarsut Farisæeritlo ivksiarsaraut. 3 Taimaitomik taukkoa attuakorseit illivsenut tamása nálekluglillo mallingniarsigik, sullirseille mallissengilesse. Okallukalloarput taimailioratiglo. 4 Erksugæksennigle okumeitsunnik erksuksaungitsunniglo kellersoirsaraut, innuillo tueenut illivlugit pirsareit, nangminerle aktoromannagit arksængmik attautsemigloneet. 5 Sullirsettigle tamása pirsareit innungnut tekkokollutik. Erkairsæksamingnik aglekbigirsettik silliktorsoængortitareit, annorarsamiglo killungauteit angesórsoængortillugit. 6 Nerrirsarángamik, kattisimauveenétarangamiglo sædliojomaulutik ingitsomarsaraut. 7 Niuverbingmétarángamiglo sikkivigekorsaraut nálekonermik, innungnullo taikollutik, Rabbimik. 8 Illivsele taikussengilase Rabbimik; attauseenak ajokærsortigigaussiuk, Kristuse; illivsele tamause kattengutigeekpose. 9 Nunamétorlo kinaloneet taigussengilarse Atátamik; attauseenak Atátagigaussiuk, killangmétok. 10 Taikussengilaselo ajokærsoirsunnik; attauseenak ajokærsortigigaussiuk, Kristuse. 11 Ardlarse angnek kivgarissauarse. 12 Merssa ingminik nangminek nálengnartiniartok nalengnartinekaissengilak ingminiglo nangminek nálengnartiniængitsok nálengnartinekaissavok. 13 Erkanak okkorse, aglekennik illissimarsut Farisæerillo illungersöngitsut! Killaub nalegauvia parnärsaraussiuk innuit isserkon-

Digitized by Google

nagit; illivse ississengilase, isseromarsullo isserkongilesse. 14 Erkanak okkorse, aglekennik illissimarsut Farisæerillo illungersõngitsut! Uidlarnerit peet nungutarangaussigik, tekkisúnniglo tuksiautinnik tuksiutsomaulugit unnerpesse; taimaitomik pidlángärnekaissause. 15 Erkanak okkorse aglekennik illissimarsut illungersõngitsut! nunakullo immakullo aularsarángause, illasiniarluse attautsemik Iudekattiksauvsinik; illagippasselo, tärtomut kittornængortitarárse, illivsenit ajungärkollugo marloriarlugo. 16 Erkanak okkorse, tekpeetsut tessioirsut! okararause: Gudib igloanik angernerdluktok, sũngilak tamanna; nálekbiúble (Gudib igloætta) Goldiánik angernerdluktok, pirsóvok tauna. 17 Siorngærotorsuit tekpeetsoseá! suna angnerrova, Golde, nálekbigloneet, ivlernartitsirsok Goldemik? 18 Altaremik (tunnirsirsarbingmik) angernerdluktok, sũngilak tamanna; tunnirsúmigle, kãnétomik, angernerdluktok, pirsóvok tauna. 19 Siorngærotorsuit tekpeetsoseá! suname angnerrova, tunnirsút, Altareloneet, ivlernartitsirsok tunnirsúmik? 20 Taimaitomik Altaremik angernerdluktok, angernerdlukpok tamattominga, kãnétullo tamása tappuniei. 21 Nálekbingmiglo angernerdluktok angernerdlukpok tamattominga, taursomalo innua tappunia. 22 Killangmiglo angernerdluktok, angernerdlukpok Gudib ivksiauviánik, kãnélo ivksiarsok tappunia. 23 Erkanak okkorse, aglekennik illissimarsut Farisæerillo, illungersõngitsut! Minzelo, Tillelo, Kimmelo tunniutaraussigik kollinginnik: inneitsissille pirsariakarnerrúrsut assiginnarpesse, imaitut: illuarnek, nákiningnerlo, opernerlo. Tamakko piniaissægisse, ivkole ipperarnagit. 24 Okkorse tekpeetsut tessioirsut, ippernet kinnerirsarigaussigik, Kameelille érsarlugit. 25 Erkanak okkorse, aglekennik illissimarsut Farisæerille, illungersõngitsut! ermutsillo, pogutello kãissigut kebleriksaraussigik, illuille ullibkarput piomatónermik nerriomavellarnermiglo. 26 Farisæere tekpeetsongoma! ermutsiblo pogutablo illugik sellikadlarkik, kægiglo kebleriksungorkollugik. 27 Erkanak ok-

Digitized by Google

korse, aglekennik illissimarsut, Farisæerillo illungersõngitsut! illivertut kallipaksimarsuttun-énause, taukkoa pinnersũrsaralloarput sillatímikut illumikullo merssa ullibkarsimaput tokkorsut saurninnik, mingungnartunniglo tamannik. 28 Taimainiosesõg illivse, kãuvsigut illuartũrsaralloarpose innuit tekkoénne, illuvsigulle ullibkarpose pekkosersónermik illueitsorsoarniglo. 29 Erkanak okkorse, aglekennik illissimarsut, Farisæerillo illungersõngitsut! Profetit illergveèt sennachvirsaraussigik, illuartulle illergveet pinnersárlugit. 30 Okallukluselo: Angæjokáuvut siudlivut innukattigigalloarutigik, illagiomaissengikalloarivut Profetit auit koilugit. 31 Taima illivse nangminek nællunérparse tamanna, Profetinnik tokkotsirsut kittornarigãse. 32 Kæ, illivsesõg siudlivse oktúteit ullibkártinniarsigik. 33 Pullaterirset kugluiararsuiná, kannog illivluse anniængãrbik nãissengitsok kemmãratigissauvissiuk?

34 Taimaitomik, atta, illivsenut aulartipakka Profetillo, illissimarsullo, aglekennik illissimarsullo, taukkoale illeit tokkotsomárpesse, kerssungmullo senningarsomut kikkiektorlugit, illeillo kattisimauvivsine ipperartoromárpesse, mallidlárlugillo iglorperksoarnit ama iglorperksoarnut adlennut; 35 Illuartut auisa tamarmik tikkekolluse, nunamut koirset, illuartúb Abelib áuanit, Zachariasib áuanut aglæt, Barachiasib ernerætta, tokkotauvse nálekbiúb Altariblo akkornængne. 36 Illomut, okaupause, tamakko tamása pivlugit ekkardlereet okkoa akkinekangãissaput. 37 Ierusalemmiut, Ierusalemmiuná, Profetinnik tokkotsirsut, millorlugillo ujarkennik illivsenut aulartitet! kittornesse kabsersoarnik kattersoromagalloarikka, sordlo arngnauvirsab katterkorsarei piarkenne ésarkominut? piomangitsosele. 38 Atta, iglurse innuérotissavók. 39 Merssa okaupause: Mattoma kingorna tekkussengilausinga, ima okartinnase: Ussornarsile Nálekab akkáne tikkitsok.

Digitized by Google

OF THE UNIVERSITY OF

KAP. XXIV.

Ierusalemmiut asserorbiksénnik; udlullo nãgatiksénnik ekkartoivingmiglo Iesuse okallukpok.

Iesuselo nalekbingmit annimet, ajokærsugeisa ornikpét tekkotitsomaulugo nálekbiúb senneinik. 2 Iesusible okarbigei: Tamása makko tekkogalloarpissigik? Illomut, okaupause: Ujarket terssanétut tamarmik asserorluinaissaput kallereeksokaissennatiglo. 3 Orksũrsaliksame kakkame ivksiaumet ajokærsugeisa kissimik ornikpét, okalluklutiglo: Okarbigittigut, kakkugo tamakkoa tamarmik taimailissapet; sunalo nællunærkotáussaua tikkibiksarnik, sillarsúblo nãgatiksánik? 4 Iesusible akkiei, okallugbigællugillo: Missiksorniaritse, seglokittarnekarkonnase. 5 Amerdlasút merssa tikkiussamætta, attera atterirsũrsarlugo, okalluklutiglo: Kristusióvunga; amerdlasúllo tammartissaueit. 6 Sorssungniartunnik, sorssuktullo nippersuinnik tussaromárpose; erksissarunnasele. Tamakkoa tamarmik taimailigadlaissaput, nãgatiksarle nedliunauiængikadlarpok. 7 Innuit innungnut adlennut sorssungniaissaput, nálegauviglo nálegauvingmut adlamut; tokkonartomiglo perdlukaissavok, nunab pee akkisórsoængussaput, tamattigullo nunet seiuktorsoængussaput. 8 Tamerssa aitsait nagliungnartúb aulakautiksa. 9 Tamanna nedliupet, nagliungnartorsoarmut pisissauãse, tokkotsomárpãselo, Innuillo tamarsoarmik umigissauãse, attera pivlugo. 10 Tava amerdlasút mammiasaissaput, ingmingnullo unnerluktaukattigeessaput, ingmingnullo umigirsautissaput. 11 Profetiókosersullo amerdlasút sakkomeromárput, amerdlasúllo seglokittaissaueit. 12 Illueitsulliarnerlo sualukpellálissammet, amerdlasút assænigungnæissaput. 13 Nãgatiksamulle aulaiængersok pidluartungoromárpok. 14 Nálegauvingmiglo okautsit tussarnersut okautáussaput nunarsoarme tamanne, innuit tamarmik nællojungnérutiksænnik; kingorna tava nãgatiksak nedliussavok.

Digitized by Google

(Evangelium am 25. Sontag nach Trinit.)

15 Taimaitomik, erksinartok nungutsivik, Profetib Danielib okautigirsa, ivlernartome innermétog-og, tekkogussiuk, (Aglekennik okkoninga attuairsúb nalekluarligit.) 16 Tava Iudit nunænnétut kemmälit kakkennut. 17 Iglúblo känétok akkaissengilak, sumik aikleromaulune iglominit. 18 Nautsévingmétorlo uttissengilak, annorarsenne piartoromaulugit. 19 Erkanarle närtóursut milluktitsirsullo, udlut taukkoa nedliupætta. 20 Tuksiaritsele kemmäkonnase-okkiome Sabbatemeloneet. 21 Nedliupelle tamanna, nagliungnartorsoakaissavok, nellekangitsomik sillarsúb aulakautanit tamannalo tikkillugo, kingornalo taimaitokaissenginiok. 22 Udlullo taivkoa ikkiglisinekangipætta, innuk attauserloneet annaunekaissengilak; kennikelle pivlugit udlut taivkoa ikkiglisinekaissaput. 23 Tamannalo nedliupet, ima okarbiginekaruse: Areit, Kristuse terssanépok, ikkanéloneet: operissengilarsele tamanna. 24 Merssa Kristusiókosersut, Profetiókosersullo sakkomeromármætta, nællunærkorsarniglo ussornartorsoarniglo piniaissaput, kennikello aglæt tammartissægalloareit (ajornængikalloarpætta). 25 Atta, makkoninga okaukadlarivse. 26 Taimaitomik ima okarbigissappasse: Atta, innukajuitsomépok; annissarunase; imaloneet: Atta, innemépok; operissarunnassiuk tamanna. 27 Sordlo ingnädlengnersoak páuanga pirsarau, sammungalo ingnädlegiartarlune; taimaitsomáriok Innúb Ernerætta tikkibiksa. 28 Sillolingmulle nektoraglit kattitaraut. 29 Udlulle taivkoa nagliungnartut kingornættigut sekkinek anningarlo kaumajungnéissapuk, udlorirsello nakkaromárput killangmit, Killaúblo pirsauneree aulajomárput. 30 Tavainarle Innúb Ernerætta nallunærkota tekkuksáussavok killangme. Innuillo nunamétut tamarsoarmik kenualeiomárput, Innúblo Ernera tava tekkussauét killaúb nuieine akkartok, pirsarsóursok ussornartorsóvlunelo. 31 Engelinne tava aulartissauei kardlortaursoarnik nippitórsoarnik; taukkoalo kattersoromárpeit kennigei annorinnit sissamænnit, killaúb issoánit

Digitized by Google

issoánut aipánut. 32 Orpik Feigeliksak illiniarbigissiuk arssersóumik; taursoma aualekotei ivsekalerángætta pillutakalerángættalo, tava aursak padlillersok illissimauarse. 33 Taimatõg tamakko tamása pillersut tekkogussigik, tava padlillersok illissimaissauarse. 34 Illomut, okaupause: Ekkardlereet okkoa nungussengilet, makkoa tammarmik nãmaksissinnagit. 35 Killaglo nunalo nungussapuk, okautsikkale nungunanieissengilet. 36 Udluksamigle taivrsominga, nællunærkotániglo illissimarsokangilak, Engelilloneet killangmétut illissimangilæt; Atátamale kissime nællungila. 37 Sórdlole Noa innútillugoétok, taimaitsomárioktõg Innúb Ernerætta tikkibiksa. 38 Sórdlolo udlunne taivkonane, ullersúb siornagut, étut, taimane nerriput immerlutiglo, nulliarput uvinniklutiglo, udlok tauna tikkillugo, Noab isserbía umiarsoarmut; 39 Assiginnarpéllo, ullersúb tava kanningãrpei, tamásalo nungulluinnarlugit; taimaitsomárioktõg Innúb Ernerætta tikkibiksa. 40 Tamanna nedliupet, angutik marluk nautsévingmékattigeessapuk; ardlæk illæssiarirsáussavok, aipale kemmegáussavok. 41 Arngnæk marluk kauitsekattigeessapuk, ardlæk illæssiarirsáussavok, aipale kemmegáussavok. 42 Taimaitomik pigáritse; Nálegauvse tikkibiksa nællogaussiuk. 43 Tamannale illissimaissauarse: Tigliktub tigligiartorbia iglúb inuætta nællungikuniuk, pigáissægalloarpok, iglominullo issertinauærsarlugo. 44 Taimaitomik illivsesõg piginnángoritse; Innúb Ernera tikkissammet nerríuktinnase. 45 Kiname tava illomorlune sillakarlunelo kivgauá, nálegætta kivgaminut pársirsungortita, taursomunga kivgenne tunnekogamigit pikseinik, nerriviæt nedliutílleránget? 46 Kivgak tauna pidluarpok, taimailiortok nálekame tikkippanne. 47 Illomut, okaupause: Piminut tamannut pisissaua. 48 Kivgapillugle adla umamigut okarpet, nálegara sulle tikkinauiengikadlarpok; 49 Kivgakattinnelo unnattalerpei, nerrivlunelo immerlunelo immerajuktut illagællugit. 50 Kivgab taursoma nálegá tava tikkissavok, udlok tauna nerriugingipane, udlublo nællunærkotáne, nællursáne:

Digitized by Google

51 Pidláissauá tava, illungersõngitsunnullo illagitillugo akkiniaissaua. Terssane opitórsóvlutiglo korsakotaissaput.

KAP. XXV.

Arssersóut niviarsiennik kollinnik; kivgenniglo tunnunekartunnik párekorsamik; ekkartoivingmiglo.

(Evangelium am 27. Sontag nach Trinit.)

Tamanna nedliupet, killaúb nálegauvia taimaitsomárpok, sórdlo niviarsiet kollit, taukkoa kodlelirsarlutik uviksak niobiorlugo annivigæt. 2 Taukkoale tedlimæt illissimangitsut, tedlimællo illissimarsut. 3 Illissimangitsut kodlelirsaralloarput, iginerursirsangilelle. 4 Illissimarsulle pogutamingne iginerutekarlutiglo kodlelirsarput. 5 Uviksarle mullumet tamarmik uerngalerput sinnilerlutiglo. 6 Unnuarle ketterarmet nippersoakalerpok imænna: Atta, uviksak aggerpok; niobiorlugo annivigissiuk. 7 Tava niviarsiet taukkoa tamarmik makkiput, kodlesiglo illuarsárniarlugit. 8 Illissimangitsulle okarput illissimarsunnut: Iginerutivsinik tunnissigut, kodlevut kammilermætta. 9 Illissimarsut tava akkieit: Nãgale; ammigarkennavok uagutinullo illivsenullo. Niuvertunnulle pissiniariartoritse piksauvsinik nangminek. 10 Pissiniariartortillugille uviksak tikkipok; piginángorsimarsullo illagællugo isserput igloánut nerriartorlutik, mattolo parnãrpæt. 11 Kingornagulle niviarsiet ivkoa adlet tikkiniputtõg, okalluklutiglo: Nálegak, Nálegak, mattuérbigittigut. 12 Akkieile, okalluklunelo: Illomut okaupause; illissaringilause. 13 Taimaitomik pigáritse; udlorloneet udlúblo nællunærkotaloneet nællogaussiuk, Innúb Ernerætta tikkibiksá.

14 Taimaissavok, sordlo angutib nunamut adlamut aularomarsúb, kivgenne kákoei, perkotinnelo tunniullugit taukkonunga; 15 Illéllo tunnia anningaursautinnik tedlimannik, aipalo marlungnik, pingajuællo attautsemik, peet nápartorlugit.

Digitized by Google

16 Tedlimannik anningaursautinnik pirssok tava aularpok, niokutiginiaramigillo, tedlimannik adlennik anningaursautingnik illauei. 17 Taimatõg marlungnik anningaursautingnik pirsúb, illaugipektõg marlungnik adlængnik. 18 Attauseenarmigle pirsub nuna ittersællioriartorpa, nálekamelo anningaursautá irssertorlugo. 19 Mattoma kingunersoa kivget okkoa nálegæt tikkipok, kiglissioromaulugit. 20 Tava sakkomerpok tedlimannik anningaursautinnik pirssok, adlenniglo anningaursautinnik tedlimannik neksarlune okallukpok: Nálegak, anningaursautinnik tedlimannik tunnigingma; areit, adlennik tedlimannik anningaursautinnik illauakka. 21 Nálegætta tava okarbiga: Kujanak, issumagiksotit illomortotillo kivgak, kabsingoennut illomortotit; amerdlasórsoarnut pissitsomárpaukit, nálekauvit tipeitsugbiánut isserit. 22 Tava sakkomerioktõg marlungnik anningaursautingnik pirssok, okallukkunelo: Nálegak, marlungnik anningaursautingnik tunniggingma; areit, adlængnik marlungnik illauækka. 23 Nálegætta okarbiga: Kujanak, issumagiksotit illomortotillo kivgak, kabsingoennut illomortotit; amerdlasórsoarnut pisitsomárpaukit, nálekauvit tipeitsugbiánut isserit. 24 Kesa sakkomerioktõg attautsemik anningaursaumik pirsok, okallukkunelo: Nálegak, illissimagivkit, sioranárlutit angutáursógauit, kiblóirsarauillo siaroartengisarnik, kattersoirsarauillo illingisarnik. 25 Sioravlungalo anningaursautit nunamut irssertoriartoriga. Areit, peet piuk. 26 Nálegættale akkia, okallugbigællugolo: Ajortotit erkéiasuktotillo kivgak, illissimagingma, kiblóirsartunga siaroartengisamnik, kattersoilungalo illingisamnik; 27 Taimaitomik anningaursautiga tunniussægalloarit anningaursennik taurséirsunnut, tikkikumalo, piga tava pekajariga adlamik illænekartok. 28 Taimaitomik anningaursaumik arksársiuk, kollinniglo anningaursautelik tunnissiuk tamattominga. 29 Pekkartok sumik, tunninekaissammet, pekkangãrkollugo, pakkangitsorle arksárnekaissavoktõg piminik. 30 Kivgarlo attungitsok egissiuk tãrnerrúrsomut, terssane opitórsóvlutiglo korsakotaissaput.

Digitized by Google

(Evangelium am 26. Sontag nach Trinit.)

31 Innúble Ernera ussornarsusimine tikkikune, Engelillo ajungitsut tamása illagællugit, tava ivksiaissavok ivksiauvingmine ussornartome; 32 Innuillo tamarluinarsoarmik kénætta sáne kattisimaissaput. Auiksartissauei tava, sórdlo pársirsúb sauet arngnet auiksártitarei angursoarnit. 33 Sauello tellerpingme tungánut pisissauei, angursuillo saumingme tungánut. 34 Nálegaunerúb tava tellerpingme tungánétut ima okarbigissauei: Káisitse, Atátama tængekartitei, nálegauvik kingorngursarissiuk illivsenut piginángorsægáursok sillarsúb aulakautánit. 35 Kăktunga, nerrisikivsinga. Immerosuktunga, immikivsinga. Tikkeraursunga, sinniktarkogivsinga. 36 Tammakangitsunga, annorartartikivsinga. Napparsimarsunga, tikkerarivsinga. Parnärsimauvingmétunga, ornikivsinga. 37 Illuartut tava akkissauæt, okarlutiglo: Nálegak, kanga kăktotit tekkogivtigit, nerdlerlutillo? Immerosuktillutilloneet, immikivtigit? 38 Kanga tikkeraursotit tekkogivtigit, sinniktarkollutillo? Tammakangisillutilloneet, annorartartikivtigit? 39 Kanga tekkogivtigit napparsimarsotit parnärsimauvingmétotilloneet, ornikivtigit? 40 Nálegaunerúb tava akkissauei, okallugbigællugillo: Illomut, okaupause: Okkoa kattengutima mingningoæt sumik pigikse, tamattominga uanga pigivsinga. 41 Saumingme tunganétuttŏg tava okarbigissauei: Arksoarnartorsuit uamnit aularitse ingnermut kammissengitsomut, piginnángorsársimarsomut tornársungmut Engeleenullo. 42 Kăktunga, nerdlingikivsinga. Immerosuktunga, immingikivsinga. 43 Tikkeraursunga, sinniktarkongikivsinga. Tammakangitsunga, annorartartingikivsinga. Napparsimarsunga parnärsimauvingmétungalo, orningikivsinga. 44 Tava taukkoatŏg akkiomáriæt, okalluklutiglo: Nálegak, kanga tekkogivtigit kăktillutit, immerosuktillutilloneet, tikkerartillutilloneet, tammakangisillutilloneet, napparsimatillutilloneet, parnärsimauvingmétillutilloneet, kivgartorbiginnatillo? 45 Akkissauei tava, okallukluneło: Illomut, okaupause; okkoa mingningoæt sumik

Digitized by Google

pingikikse, tamattominga uanga pingikivsingatõg. 46 Tava taukkoa annernartorsoarmut sorajuitsomut pissaput; illuartulle innursúmut näksaungitsomut.

KAP. XXVI.

Iesuse tenninekartok; Communionekartitsiok; aungmik kiæguktok nautsévingme; kingarsorteisa tigudt aularuhgolo Kaifasemut; Petrusib missiutigá.

Okautsinnelo tamakko tamása Iesusib nägamigit, ajokærsukenne okallugbigei: 2 Illissimauarse, udluk marluk näpennik, anniviksinssaput; tava Innúb Ernera pisitáussavok kikkiektugáussevlune kerssungmut senningarsomut.

3 Taimane pellessiunerit, aglekennik illissimarsullo, innuillo uttokaunereet kattillerput, Pellessiunerúb, Kaifasemik attiglúb, iglorsoánut: 4 Okallukattigeekpullo, kannok pekkoserdluklutik Iesuse tigujomaulugo tokkotsuklugolo. 5 Okarpulle: Udlorsiortülluta pissarunnago, innuit pikkitorsoængorkonnagit. 6 Iesusele Bethaniamétillugo, Simob puppiksógalloab igloáne: 7 Arngnab ornikpá, ermutsirsarlune tarnutiksamik akkisõmik immalingmik; tamannalo koia niakoánut, nerrivingme ivksiautillugo. 8 Tamannale ajokærsgeisa tekkogamiko, illuaringilét, okalluklutiglo: Saog tamanna koinerdlukpá? 9 Tarnutiksak una tunnisimagune akkillernekaissægalloartok anningaursaperksoarnik, tunnirsútiksennik peetsunnut. 10 Tamannale Iesusib tussaramiuk, okarbigei: Arngnak una saog allieisuktipissiuk? Ajungitsomik pimmanga. 11 Nungulluse peetsunnik illakartuinarpose, uangale neijortuinaissengilause (timimnik). 12 Tarnutiksak una timimnut koigamiuk, tennikadlarpänga, illivermut illirsáussægama. 13 Illomut, okaupause: Okautsit tussarnersut okkoa okautáussappætta sillarsoarme tamanne taunatõg okautáussaugiok, kannongétomik pigänga erkailugo. 14 Tava arkanek marluk

Digitized by Google

illæt, Iudase Ischariotemik attelik, pellessiunernut aularpok. 15 Okalluklunelo: Sumik tunniomauvissinga? Illivsenut pisitsomárpara. Anningaursennik 30-nik tunniomaulugo unnerput tava. 16 Mattomalo kingorna taukkonunga pisiniéllerpá, nautsorsoilune.

17 Sérnakangitsunnigle timmiursartorleramik, udlorme siudlerme ajokærsuket Iesuse ornikpæt, appersorlugolo: Sumut opellungarsáiartorkovissigut anniviksiutiksamik sauarkamik nekkiksarnik? 18 Okarpok: Iglorperksoarnut aularluse innuk orniksiuk, okarbigællugolo: Ajokærsoirsúb ima okaukoátit, piviksara nedliumet, illingne anniviksioromárpunga ajokærsukakka illagællugit. 19 Ajokærsukello taimailiorput sórdlo Iesusib okaumattik, anniviksiutiksarlo sauarak opellungarsarpæt. 20 Unnulermello nerrivingmut ingipok, arkanek marluk illagællugit. 21 Nerrisillutiglo, okarpok: Illomut, okaupause, illauvse pisitsomárpãnga. 22 Allicisungãlerput tava, ingmikórlutiglo kingudlereeklutik appersólerpæt: Nálegak, uangáunerpunga? 23 Akkiei, okalluklunelo: Pogutamut missuksekama pisitsomárpãnga. 24 Innúb Ernera pisitáussavongme, sordlo taursominga agleksimamet; erkanarle innuk tauna, Innúb Erneránik pisitsirsok. Innungmut taursomunga ajunginerrogalloarpok innungungikune. 25 Tava Iudasib, pisitsirsætta akkia, okalluklunelo: Uangáunerpunga, Rabbi? Sápá okalluklune: Okarauit taivnávotimme. 26 Nerrisillutigle, timmiursak Iesusib tigua, kujavlunelo augorpá, ajokærsukaminullo tunniullugo, okalluklunelo: Tigullugolo nerrissiuk; terssa timmiga. 27 Ermusektõg tigugia, kujavlunelo tamattominga tunniei, okalluklunelo: Tamause terssanga immeritse; 28 Terssa áuga, Testamentitáb áuá, amerdlasórsuit pivlugit koirsok, ajortoérursutiksænnik. 29 Okaupause: Mattoma kingorna immissæissaunga Weiniksaglúb orpiúb tungoánik, udlok tauna nedliutinnago, immerkissægiga illagælluse Atátama nálegauviáne.

30 Tuksiautillo ussorutit attoræramikik, anniput orksũrsaliksamut kakkamut. 31 Tava Iesusib okarbigei: Unnuak

Digitized by Google

tamanna tamause mammiasutigiomárpausinga. Agleksimamet: Pársirsok unnataissauara, sauarpáille siamartissaput. 32 Makkikumale (tokkorsunnit) siudlerissauausinga Galilæamut. 33 Petrusible sápa, okallugbigællugolo: Tamarmigloneet mammiasutigigalloarpattit, uanga mammiasutigiomangilluinarpaukit. 34 Iesusible okarbiga: Illomut, okaupaukit; unnuak tamanna tingmirset angutiviét kardlortinnago misserratigiomárparma pingasuriartarlutit. 35 Petrusib okarbiga: Tokkokattigissægukilloneet, misserratigiomangilaukit. Taimatõg ajokærsuket tamarmik okariput.

36 Illagællugit tava Iesusib ungalusimarsok ornikpa, Gethsémanemik attelik, ajokærsukennelo okarbigei: Terssunga ingititse, taivkunga tuksiariartortillunga. 37 Petruselo, Zebedæusiblo ernerék ingminut pisipei, allieisulerlunelo koksellangälerpok. 38 Iesusib tava okarbigei: Tarniga allieisungärkau tokkomut aglæt; terssanétuarluselo pigárkattigissinga. 39 Kannitomullo aularlune, nunamut pædlorpok, tuksiarlunelo okarpok: Atátaga, ajornængipet, ermusek una uamnit pérle; piomarsamnigle pinnek, pekkorselle pille. 40 Ajokærsukennelo ornikamigit, sinniktut tikkipei, Petruselo okarbiga: Killængoamigloneet pigárkattigiginnaungilissinga? 41 Pigárluselo tuksiaritse, urssernartomut pekkonnase. Annernek pillerigalloarpok, uinnigle ajulerpok. 42 Aipæksánik ama tuksiariartoriok, okallukluselo: Atátaga, ajornarpet, ermusek una uamnit pérkollugo, immingikadlaruvne; tava pekkorset pille. 43 Utteramelo, ama sinniktut tikkiniei, uerngarnermillo uisanek ajormætta. 44 Kemmeklugillo, pingajuksánik ama tuksiariartoriok, okautsinnelo okauserekiklugit. 45 Tava ajokærsukenne tikkipei, okallugbigællugillo: Mänakut aglæt sinnikomauluselo kassuérsaromavisse? Atta, nedliusimavok, Innúb Ernera pissitáussavok ajortulliartut arkseinut. 46 Makkilluselo aularta; areit, tamänépok uamnik pisitsirsok.

47 Sullelo taima okalluktillugo, atta, Iudase, arkanek marluk illét tikkillerpok, illagællugillo innuperksuit; pænnalir-

Digitized by Google

sartut, pappilirsartullo, (kerssungnik) taukkoa pirsut Pellessiunernit innuillo uttokaunereenit. 48 Pisitsirsúblo nællunérkumik illissimatillugit ajokærsorei, ima okalluklune: Kunnigæksara, taunajomárpok, tauna tigussiuk. 49 Erngerlugo tava Iesuse ornikpa, okalluklunelo: Rabbi, pidluarkonarsekeet; kunnikpa tava. 50 Iesusible okarbiga: Ikkingutiga, saog tikkiupit? Tava Iesuse ornikpæt, tigullugolo. 51 Attalo, Iesusib neijorteisa illæta pænnane, ammua, pellessiunerúblo kivga pænnaua, siutárlugolo. 52 Iesusib tava okarbiga: Pænnet mangugúk innanut; merssa pænnamik attorniartok tokketáussavok pænnamik. 53 Issumakarnerpilloneet, Atátamnut tuksiarsinnaungitsugællunga, tunnekollunga Engelerperksoarnik. 12 Legionennit amerdlanernik? 54 Kannorle tava agleket erkussapet? Mãna taimaissavok. 55 Taimane innuperksuit okko Iesusib okarbigei: Sórdlo imungmik tokkotsirsomut annirsose, pænnalirsarluselo, pappilirsarluselo tiguniarlunga; udlut nungullugit merssa neijorivse, nálekbingmelo ajokærsoilunga, tigungilausingale. 56 Tamakkoale tamarmik taimaisersimaput, Profetit aglegeit erkokellugit. Tava ajokærsuket tamarmik kemmekpæt, kemmãulutiglo. 57 Iesusemigle tigussirsut, Pellessiunermut Kaifasemut pisipæt, terssunga aglekennik illissimarsut uttokaunerillo kattisimarsut. 58 Petrusible mallikpa kingornánit, pellessiunerúb iglorsoa tikkillugo, isserlunelo, kivgello akkornænnut ingipok, kannok pissægæt tekkojomaulugo. 59 Pellessiunerille uttekaunerillo, kiglissioirsullo tamarmik seglutiksarsiorput Iesusemut, tekkotsuklugo; 60 Sumigle nervsangilet. Umnillo amerdlasút sakkomersut okautiginerdlukpæt seglóvlutik, sulle tamersoa nervsangilet. Késa seglutórsoæk marluk sakkomerpuk. 61 Okalluklutiglo: Una okartok, Gudib igloa assersorsinnaunera, udlullo pingasut sennakikluge. 62 Pellessiunerúb tava nækkoilune okarbiga: Akkinisangilatit, tamakko pivlugit, passimattit taukkoa? 63 Iesusele niblingilak. Pellessiunerúb tava sápa, okarbigællugolo: Tokkosuitsúb Gudib kénæt sáne

Digitized by Google

appersorpaukit, okarbigekogauta, Kristusióguit, Gudib Ernera. 64 Iesusib okarbiga: Okarauit taivnávungame. Okaupausele: Mattoma kingorna Innúb Ernera tekkussauarse ivksiarsok pirsaunerúb tellerpiætta tungáne, killaúblo nuieine erssersok. 65 Pellessiunerub tava annorarsenne alliktulerpei, okalluklunelo: Gude mitteká sumik adlamik tava nællunærsitariakarnerpogut? Atta, mãna Gude mitteká tussarsimauarse. 66 Kannok issumavisse? Akkiæt, okarlutiglo: Tokkotæksainávok. 67 Kéna tava ketserarpæt, tigluklugolo piæt. Illeisale kénagut erksärpæt. 68 Okalluklutiglo: Kristeá, okarbigælluta erkoniaruk, illingnik erksärsirsok kina?

69 Petrusele takkammane ungalut illuænne ivksiarsok. Kivgab arngnab tava ornikpa, okalluklunelo: Idlillo Iesusib Galilæamiúb aiparigiãtittõg. 70 Missiarporle, tamása tussartillugit, okalluklunelo: Okautsissit nælloakka. 71 Annimello, arngnab adlab tekkoa, neijortunnullo okarpok: Unatõg Iesusib Nazaremiúb illagigia. 72 Missiariok ama, okauserluklune pimiok: Innuk tauna illissaringilara. 73 Terssugutsiængormello terssanétuartut ornigukput, Petruselo okarbigæt: Illomut, idlitsõg taukkoa illagigiãtit, okautsivit merssa nællunæjarpátit. 74 Tava pillerpok ingminik angernerdluklune, okauserlulerlunelo: Innuk tauna illissaringilara. Tavainarlo tingmiret angutiviæt kardlorpok. 75 Iesusib okausee Petrusib tava erkaiei, ima okarbigimanne: Tingmirset angutiviæt kardlortinnago, misserratigiomárparma pingasuriartarlutit. Annivlunelo tava kéjangärpok.

KAP. XXVII.

Iesuse pisipæt Pilatusemut; taursomunga ekkarlounekarpok, anniartinekarlunelo kikkiekiornekarpok; tokkomet ussornartut pirsarput; illivermut illinekarpok.

Kaumalermelle Pellessiunerit innuillo uttokaunereet tamarmik kattillerlutik okallukattigeekput Iesuse pivlugo, tokkotsomaulugo.

Digitized by Google

2 Kellersorlugolo aularupæt, nunablo nálegánut, Pontiuse Pilatusemut, tunniupæt. 3 Iudasible pisitsirsætta tekkogamiuk pisitáursok tokkomut, perkiksimilerpok, anningaursello ivko 30 uttertitsartorpei pellessiunernut innuillo uttokaunereenut. 4 Okalluklunelo: Ajortulliarkaunga, pingitsok áuk pisinauko. 5 Taukkoa okarput: Uagut sugárput tamanna? Idlit piet. Anningaursello okko nálekbingmut nellukamigit, kemmăvok, nangminerlo nivingariartorpok. 6 Anningaurselle ivko Pellessiunerit tigueit, okalluklutiglo: Illuangilak okko illivlugit. Gudib igloætta iklerbiánut, aungmut akkiómætta. 7 Okallukattigeekpulle, machiortúblo nautsévia pissiaræt okkoninga, tekkornartennut illiveksáukollugo. 8 Taimaitomik nautsévik tamanna taigornekarpok, aúb nautsévianik, sulle udlome. 9 Erkosimaput tava Profetib Ieremiasib okausee, imaitut: Israelib kingueinit aningaurset 30, pissiamik akkee, pieit. 10 Akkigællugillo machiortúb nautsévianut, taima Nálekab okallukkoănga. 11 Iesusele nunab nálegætta sáne kikkartok, nunablo nálegætta appersorpa, okalluklunelo: Iudit nálegaunerătit? Iesusible okarbiga: Okarauit taivnávungame. 12 Pellessiunerillo uttokaunerillo passingărmænne, akkingilei. 13 Pilatusib tava okarbiga: Tussangilatit, kannok aktigirsomik passingărmattit? 14 Akkingilluinarpale okautsemik attautsemigloneet; tamanna nunab nálegætta aglæt aijaisórutigingăra. 15 Nungullugille tamattominga udlorsiortarángætta nunab nálega illerkokartok, parnărursimarsut illæt, innuit piomarsæt, annisitara taukonunga, ipperarlugolo. 16 Taimanele adlennit ajornerrúrsomik parnărusimarsokarpok, Barrabasemik attelingmik. 17 Kattisimamættalo, Pilatusib okarbigei: Kimik annisitsekovissinga? Barrabasemigloneet. Iesusemigloneet, Kristusemik tairsamik? 18 Illissimagamigit, kingarællugo terssunga pisikæt. 19 Kiglissiorbingmelo ivksiauvingme ivksiautillugo, nulliætta ima okautsartorkoa: Illuartok tauna allaruk, voitsiak tauna sinnektoránganko, nagliukerssunga. 20 Pellessiunerille uttokaunerille innungnik

Digitized by Google

kajumiksáiniarput, kenúkollugit Barrabasemik, Iesusele tokkokollugo. 21 Nunab nálegætta tava appersorpei, okarbigællugillo; Okkoa ardlængnik kimik annisitsekovissinga illivsenut; Okarput: Barrabasemik. 22 Pilatusib okarbigei: Kannorle pissauara Iesuse, Kristusemik tairsak? Tamarmik okarput: Kikkiektortirssuk kerssungmut senningarsomut. 23 Nunab nálega okarpok: Sumingme ajortullia? Sullile niblingärlutik sualullerput, okalluklutiglo: Kikkiektortirsuk kerssungmut senningarsomut. 24 Pilatusible mallugilerlugillo ajulerarnigit, pikkitorsoængorsinnarmættalo, immek tava pia, arkseunelo arssekpei innuit irssigitillugit, okalluklunelo: Pingitsóvunga illuartúb taursoma ánanut, illivse piare. 25 Innuperksuit tamarmik tava akkiæt, okalluklutiglo: Aua uautinut pille kittornautinullo. 26 Barrabase tava annisipa taukkonunga; Iesusele ipperartorkoa, pisillugolo kikkiektortekollugo. 27 Nunab nálegætta sorssuktukseisa tava Iesuse pisipæt ingmingnut iglomut kiglissiorbingmut, innuperksuillo tamása kattisimatipeit tauna pivlugo. 28 Mattarlugolo piæt, annoramiglo aukpallériksomik kadlerpæt. 29 Niakorutiksamiglo kénariksunnik kakkidlernekutinnik perdlaiput, niakoánullo ivertipæt, sudlutómiglo ajaupialerpæt arkseisigut tellerpeesigut, serkomigarbigællugolo mittautigæt, okalluklutiglo: Ullapisautekarit, Iudit nálegauneræt. 30 Ketserarpæt tava, ajaupiarlo sudlutók piæt, tamattomingalo niakoa annaulerpæt. 31 Mittautigisimagamikolo kallipámik annorajarpæt, nangminerlo annoreinik attitillugo; kikkiektoromaulugolo aularupæt.

32 Annivlutiglo ingerdlatillutik. innuk kanningärpæt, Simonmik attelik, Zirenemio; tauna erdlokopæt, senningarsoa erksukollugo taursoma kingornagut. 33 Nunalo, Golgatamik attelik, tikkinamiko, terssa niakortóumik tairsak. 34 Tava immipæt sérnartomik sungamik akkunelingmik; tamannalo ögiaralloaramiuk immeromangila. 35 Kikkiektoramikole, annorei ingmingnut augorpeit, immerautigællugillo; Profetib okausee erkokollugit, imaitut: Annorarsakka augorpeit ingming-

Digitized by Google

nut, kalliparalo immerautigæt. 36 Terssanelo ivksiauarlutik allapernarsorpæt. 37 Niakoættalo kollánut agleket ivertipeit, tokkokorsútanik, imaitut: Terssa Iesus, Iudit nálegaunerætt: 38 Ajortulliartuglo marluk taursomunga illagitillugik kikkiektorpægik, ardlæk tellerpiætta tunganut, aipalo saumiætta tunganut. 39 Terssonale sennerkotut, mittautigæt illækemmisarbigællugolo. 40 Okalluklutiglo: Nálekbingmik asseroirsotiná, sennaulugolo udlut pingasut, illingnik annauniarit; Gudib erneripattit senningarsomit akkarit. 41 Taimatõg pellessiunerit, aglekennik illissimarsut illagællugit, mittautigigiæt, okalluklutiglo: 42 Adlet annaukalloarei ingminigle annaunek ajorpok. Israelittit nálegauneripppænne, mãna senningarsomit akkarle, tava operiomárparput. 43 Gude tettigimanne, annauliuk mãna, nuennerigaaniuk Gudib ernerigãne unnermet. 44 Taimatõg innungærsuk kikkiektortisimakattækit mittautigigiæk. 45 Udlúblo nællunærkota arbeningormet, nuna tamarme tãrtorsoængorpok, nællunærkota kollinilloæt tikkillugo. 46 Udlublo nællunærkota kollinilloængormet, Iesuse niblingãrpok, okalluklunelo: Eli, Eli, lama asabtani? terssa imaipok: Gudiga, Gudiga, saog kemmekpinga? 47 Terssanétulle illeisa tamanna tussaramiko, okarput: Eliase oma kãkoa. 48 Taukkoa illæt tava erngerdlune akpadlárpok, milluartorlo tigullugo sérnartomut missukpa meitsektillugolo, ajaupirsamullo kappullugo, immipa tamattominga. 49 Adlelle okarput: Voitje, attegolo, Eliasib annautsartussennerpa? 50 Iesusele ama niblingãriok, annernængærlunelo. 51 Attalo, nálekbiúb umiksoa allikpok marlungorlune, páuanga sammunga tikkillugo aglæt. 52 Nunalo seiuktorsoængorpok, kãrsullo koppivlutik, illergveello mattuærput, amerdlasúllo illuartut simiviksut tokkungarsut timeit umarput. 53 Illivernillo anniput, (tokkorsunnit) mekkimet kingorna, iglorperksoarnullo píput, amerdlasórsoarnullo sakkomerlutik. 54 Sorssuktukselle nálegætta, neijorteisalo Iesusemik allapernarsoirsut, nuna seiuktorsoængortok, kannorlo pirsartaket tamása, tekkogamikik, annilangãrput, okalluklutiglo: Illomut tauna Gudib Er-

Digitized by Google

neriga. 55 Arngnello amerdlasút Iesusemik mallingniktut, taursomungalo kivgartortut, terssanétut, ungesiksomit irssigiuartut. 56 Taukkoa akkornénnetut Maria Magdalena, Marialo, Iakublo Iosesiblo arngnæk, Zebedæusiblo ernereesa arngnæt.

57 Unnulermelle angut pissörsoak, Iosefemik attelik, Arimatiamit pirsok, taunatög Iesusib ajokærsugarigia. 58 Taursoma Pilatuse ornikpa, kenúvigællugolo Iesusib timmánik, Pilatusib tava tunniakoa taursomunga. 59 Timma Iosefib tava pia, immullugolo annoraksamut sátomut ivlernartomut. 60 Illivektäminullo, kärsomut illulekkorsaminut, illiartorpa, ujararsoarlo arksakárlugo illerrúb mattoa perroa, aularlunelo. 61 Maria Magdalenale, Marialo adla terssanétuk, illivek sálugo ingipuk. 62 Opellungarsarbiúble udloa kangiumet, akkago kaumet, pellessiunerit Farisæerillo tamarmik Pilatusemut piput. 63 Okallukluiglo: Nálegak, erkaiarput, seglokittairsok ivna, sulle innutillune, ima okartok: Udlut pingajuénne (tokkorsunnit) makkitsomárpunga. 64 Taimaitomik, udlut pingajuæt nautsorsorniarlugo, illivek párekiksarkogiuk, ajokærsugeisa tigligiartorkonnago, innungnullo okarkennaput, tokkorsunnit makkisimarsok unnerlugo; seglokittainerlo kingudlerpák, tava ajornerrojomárpok siudlerpämit. 65 Pilatusib okarbigei: Terssa pársirsukset, issumauvsiniglo párekiksartitsartorsiuk. 66 Aularput tava, illiverlo páritillugo pigártennut, ujararsoarlo nakkitaruserpæt.

KAP. XXVIII.

Kristuse makkipok tokkorsunnit; arngnennut ajokærsukaminullo sakkomerpok, pekkorsaminiglo tunniei.

Sabbatele kangiumet, udlorme siudlerme, Mariab Magdalenab, Mariablo adlab, illivek ornikpæt tekkonniarlugo. 2 Attalo, nuna seiuktorsoængorpok. Nálekab Engeliætta merssa kiingmit akkarlune, ujarak pæriartorpa (illerrúb) pánit, känullo ingillune. 3 Taursoma tautoa sordlo ingnädlengnersoak, annoralo aputtitut kakkortigau. 4 Pársirsulle annilárput

Digitized by Google

erksinermik, tokkorsuttullo-élerlutik. 5 Engelible arngnæk sápek, okallugbigællugiglo: Erksekennatik; Iesuse kikkiektortisimarsok ujariktik, illissimauautik; 6 Tamănéngilak, (tokkorsunnit) makkisimavok, sórdlo okartok. Nálekab innigigalloa tekkoiartukko. 7 Ajokærsugeilo okarbigiartoræsuarsigik, tokkorsunnit makkisimamet; attalo, siudlerissauarse Galilæamut. Atta, okaukivtik tamattominga. 8 Taukkoale illivermit anninæsuarpuk, erksivlutiglo tipeitsungărput, akpallutiglo, tamanna okautigiomagamiko ajokærsugeinut. Ajokærsugeinullo okautigiartorlugo ingerdlatillugit; 9 Atta, Iesusib tava nellaupek, okalluklunelo, ullapisautekaritik. Ornikpæglo, issigeilo erkillugit, pædlorbigæk. 10 Iesusib tava okarbigipek: Erksekennatik; kattengutikka okautsartorsigik tamattominga, Galilæamut aularkollugit, terssane tekkussauănga.

11 Terssungale ingerdlatillugit, atta, pársirsut illeit iglorperksoarnut piput, tamásalo taimailirset okautigeit pellessiunernut. 12 Taukkoa tava, uttokaunerit illagællugit, kattisimaiartorput, okallukattigeeklutiglo, sorssuktuksennullo tunniulerpeit anningaursaperksuit. 13 Okalluklutiglo: Ima okaritse: Ajokærsugeisa tigligiartorpæt unnuame, sinniktilluta; 14 Nunalo nálegætta tamanna tussaumalerpago, uagut okaukiksarniaromárparput, illivse pidlàrkonnase taursomunga. 15 Anningaursello taukkoa pieit, taimailiorlutiglo sórdlo ajokærsorătik. Tamanna Iudit okauserillerpæt sulle udlome aglæt.

16 Ajokærsukelle taukkoa arkaneglit Galilæamut aularput kakkamut, terssunga Iesusib pekkomattik. 17 Tekkogamikolo pædlorbigæt; illeille nekkimaput. 18 Iesusiblo ornikpei okallugbigællugillo, ima okalluklune: Tunninekarpunga pirsaunernik tamannik killangmelo nunamelo. 19 Taimaitomik aularitse, innuillo tamása ajokærsorniarsigik, koivlugillo Atatab, Ernerúblo, Annernerúblo ajunginerúb akkáne. 20 Ajokærsorsigiglo, mallekollugit tamása pekkorsakka illivsenut; Attalo, udlut tamása neijortuinaissauause, silla nătinnago.

Digitized by Google

EVANGELIUME.

MARKUSIB AGLEGEI.

KAP. I.

Iohanese okalluktuallerpok, koirsivlunelo; Iesuse koekovok; urssernekarpok; ajokærsukenne kennerpei; nappautelingnik kaitsorsaiok.

Terssa okautsit tussarnersut aulakautæt Iesusemik Kristusemik, Gudib Ernerániik. 2 Sórdlo Profetib aglegeine agleksimamet: Areit, Engeliga aulartipara siunernut, arvkotikset illuarsáriartorkollugo siunerne. 3 Innukajuitsome torklulaursúb nippigãnga, imailune: Nálekab arvkotiksa illuarsársiuk, arvkosinekseilo nardlorsarsigik. 4 Iohannese innukajuitsométok koirsiok okalluktarlunelo koirsúmik sáiniarsutiksamik, ajortoærsutiksamut. 5 Iudæamiullo Ierusalemmiullo tamarmik, annivigæt, koekollutiglo taursómunga Iordaneme kooksoarme, ajortittiglo angiginnagit niptarpeit. 6 Iohannese annorakartok nerssútit Kameelit merkoinnik, ketterutekarlunelo amiminermik, igvinnelo piglertet egitséillo porosinguit tungosungnitsut nekkigei. 7 Okalluktuarlunelo okausekartok imaitunnik: Kingunevkut tikkiutuksakaromárpok, uamnit pirsársónerrársomik, tauna sikkivigællugoloneet, issigamæglo singærlugit aglæt, kingakobigekãra. 8 Uanga koirsarause immermik, taursomale koiomarpãse, Anernermik ajunginermik.

9 Taimanelo Iesuse piok Galilæamit Nazaremit, Iohannesemullo koekollune Iordaneme. 10 Erngerlunelo immermit kakkimet, killak angmalersok tekkoa, Annernerlo, Taubesut, akkartok taursomungalo pirsok. 11 Tavalo nippe killangmit tussartitok ima: Idlit assærsarællutit Ernerágit, nuennerirsarællutit. 12 Erngerlugolo Annernerúb pisipa innukajuit-

Digitized by Google

somut. 13 Udlullo 40 nãuei terssane innukajuitsome, tornársungmullo urssersimarsok, nerssútillo akkornænnétok, Engelillo kivgartorbigæt.

14 Iohannesele pisitáugadlarmet kingorna Iesuse Galilæamut piok, okautsinniglo tussarnersunnik okallulerpok Gudib nálegauvianik. 15 Ima okalluklune: Nedliumet, Gudiblo nálegauvia kaglisimamet, sainiaritse, okautsillo tussarnersut operissigik. 16 Galilæable immauviætta sinnane pissukame, Simon, kattengutalo Andrease, tekkopek, karksuseirsuk immane, aulisartógamik. 17 Iesusiblo okarbigipek: Malliktinga, innungnik piniartungortitsomárpautik. 18 Karksutittik tava erngerlutik kemmeklugillo mallikpæk. 19 Terssangalo siuciteiællerame, Iako, Zebedæusib ernera, kattengutalo Iohannese, tekkopek, umiarsoarmétuk, karksutittik illártorlugit; erngerlunelo kákopek. 20 Tava angursik Zebedæuse umiarsoarmut kemmekpæk, kivget akkiksarsiortut illagællugit, Iesuselo mallikpæk.

21 Kapernaumullo piput; Sabbatiúrsarángello erngerlune kattisimauvingmut isserpok, ajokærsoilunelo. 22 Ajokærsúteilo annilárutigeit, pikkunartomik okallungmet, aglekenniglo illissimarsuttut ajokærsoingimet. 23 Terssanelo innuk kattisimauviænnĕtok, annernermik maujungnartomik illumiulik, tauna niblidlárpok. 24 Okalluklunelo: Oma, sugautigit Iesuse Nazaremio? Asseroriartorpautigut; kináursotit illissimauaukit, Gudib ajungitsorãtit. 25 Iesusible siorarsárpa, okalluklunelo: Okaissærit, omangalo anneet. 26 Anernerúblo maujungnartúb tava issivterpa, niblingärlunelo anniok taursomanga. 27 Tamarmik tava annilárput, ingmingnullo appersortáuput, ima okalluklutik: Suna terssa? Suna una ajokærsutitãk? Annernerit maujungnartut sukkanersomik okaumattik, nálekpæt. 28 Terssangainarlo tussaumauæt Galilæab erkanétut tamarmik. 29 Erngerlutiglo kattisimauvingmit anniput; Simoniblo Andreasiblo igloængnut piput, Iakolo Iohanneselo illagællugik. 30 Simoniblo sekkia innængarsok,

Digitized by Google

kannimanartomik napparsimaulune; taursomingalo erngerlutik okarbigæt. 31 Ornikpa tava, arkseisigullo tigua makkitillugolo; terssangainarlo kannimanartúb kemmengmanne, kivgarterbigei. 32 Unnulermelle, sekkenek tachisimamet, tamannik nappautiglit tornársuglille taursomunga pisipeit. 33 Iglorperksoarmiullo tamarmik mattúb sillatánut kattillerput. 34 Napparsimarsullo amerdlasút, tamannik nappautiglit, kaitsorsárpei; annernepilluillo amerdlasút annisipei, annernepilluillo okallukongilei, illissarimænne. 35 Akkagómello sulle tärtillugó makkiárlune anniok. Iesuselo innukajuitsomut aularpok, terssanelo tuksiarlune. 36 Petrusiblo neijorteisalo malligæsuarpæt. 37 Nennigamikolo, okarbigæt: Tamarmik ujarpätit. 38 Okarbigeilo: Iglorpængnut kanninerrúrsunnut aularta, taivkanétsög okallussægama; tamanna pivlugo merssa tamaungnarama. 39 kattisimauveennelo Galilæame tamanne ajokærsoiok, tornársuillo annisillugit.

40 Angutiblo puppiksoursúb ornikpa, tuksiarbigællugolo serkomigarbiga, okarbigællugolo: Piomaguit, puppérotisinnauarma. 41 Iesusiblo nákigingärpa, arksennelo issæktorpei, aktorlugolo okarpok: Piomavunga, puppérotit. 42 Taimalo okarmet, terssangainak puppiksúb kemmekpa; puppéroluinnarpok tava. 43 Iesusiblo innertingärpa, erngerlugolo aulartipa ingminit. 44 Okallugbigællugolo: Miannersorit, adlennut tamanna okautigidláriaurnago; Pellesseuulle peet, tekkotillutillo taursomunga, tannirsútiksarlo, Mosesib tunniukorsa, tunniullugo, puppéronauit, nællejungnærkollugit. 45 Taunale, annigame okalluktorsoængolerkau tamattominga, tamannalo tussaumarsængortipa; taimaitomik kingorna Iesuse sappillersok iglorperksoarnut issernek tekkuksáulune; anatænnele innukajuitsunnélersok, terssungalo ornikpæt tamannit.

Digitized by Google

KAP. II.

Tumaktortok Iesusib kaitsorsárpa; Mattheuse kennerpa; Farisæerit ajokærsorpei nerringiniarnermik; ajokærsukenne sernigei.

Udlullo kabsingoet nãmætta, ama Kapernaumut pigiok; iglométorlo tussaumauæt. 2 Erngerlutiglo innuperksuit kattillerput, inniksærovlutiglo pãnétsõg aglæt; taukkolo okallugbigei. 3 Illeillo taursomunga piput, aitsivlutik tumaktortomik, tauna sissamæt akkiarpæt. 4 Orningnerlo ajuleramiko innungnit, tava iglúb neijugætta kolla angmarpæt, terssonalo sinnikbik, tumaktortub innængauvia, ningipæt. 5 Opersusiælle Iesusib tekkogamiuk, tumaktorsimarsok okarbiga: Ernera, ajortingnik issumakærbiginekarpotit. 6 Aglekennigle illissimarsut illeit, terssane ivksiarsut, umættimikut issumalerput: 7 Una kannongétunnik okausekarpa mittengnartunnik Gudemut? Kina ajortoærotitsiginnaursok, Gude kissime, illa? 8 Iesusiblo erngerlune annernermine illissimaleramigit, illumikut taima issumalermætta, okallugbigei: Saogme taima issumalerpisse umættivsine? 9 Tumaktorsimarsomut sumik okallungnek ajornænginerrova, ajortingnik issumakærbiginekarpotit: imaloneet, makkitit, innængauveet piuk, sakkillutillo? 10 Nællojungnærkollusele, Innúb Ernera nuname ajortoærotitsiginnaursok, tava tumaktorsimarsomut ima okarpok: 11 Okaupaukit, makkitit, innængauveet piuk, angerdlarlutillo. 12 Erngerlunelo makkipok, innængauvigigalloelo tigua, tamásalo irssigitillugit anniok; tamarmik tava annilárput, Gudelo ussorællugo okarput: Taimaitomik tekkórsakangisainarpogut.

13 Ama tava annigiok immauviúb erkanut; innuillo tamarmik ornikpæt, taursomalo ajokærsorpei. 14 Iesusiblo ingerdlatillune Levi, Alfæusib ernera, tekkoa, tunnirsirsarbingme ivksiarsok; okarbigimannelo: Mallinga; nækkoipok mallik-

Digitized by Google

lugolo. 15 Taursomalo igloane nerrivingme ivksiatillugo, tunnirsútinnik kattersoirsut ajortulliartullo amerdlasút Iesuse ajokærsugeilo ingekattigeit nerrivingmut. Taursomunga mallingniktut merssa amerdlamætta. 16 Aglekennik illissimarsullo Farisæerillo tekkogamiko, tunnirsútinnik kattersoirsut ajortulliartullo nerrekattigimagit; ajokærsugei okallukbigeit: Saog tunnirsútinnik kattersoirsut ajortulliartullo nerrekattigællugillo immerkattigaigit? 17 Tamanna Iesusib tussaramiuk, okallugbigei: Napparsimangitsut kaitsorsáriakangilet, napparsimarsulle kissimik; Tikkiutunga, ajortuglit kákollugit, adlamik issumakarkollugit, illuartulle pinnagit. 18 Iohannesiblo Farisæerillo ajokærsugeit kabseenik nerringiniartarput; illeisa tava ornikpæt, okallugbigællugolo: Saog Iohannesib Farisæerillo ajokærsugeit nerringiniararaut, ajokærsukettillo nerringiniængitsæraut? 19 Iesusib tava okallugbigei: Nulliartomut tikkerartut kannog illivlutik nerringisinnaupet, uviksak taukkonanétillugo? Uviksab merssa sulle neijormattik nerringiniarsinnaungilet. 20 Nedliutsomárporle, uviksamik arksárnekaissaput; tava nerringiniaissaput. 21 Annoratokák illártoraraingilæt nutämik annoraminermik, nutäb alliktussammago pissokák, allingnerlo ajornerrursarau. 22 Weinelo nutäk immerarainginiæt porosersokennut, Weinib nutäb alliktussammagit porosersoket, Weinelo koiluksinnaissavok, porosillo asserorarau. Weinemigle nutämik porosersæt immerniaissaueit.

23 Naursullo timmiursækset (Iesusib) arvkotigimagit Sabbateme, ajokærsugeisalo mullingoet nutsulerpeit ingerdlatillutik. 24 Farisæerit tava okarbigæt: Areit, ajokærsukettit sumik piniarpet Sabbateme, merssa pirsæksaungitsomik? 25 Okallugbigeilo: Attuaingisainarpisse, kannok Davi illiortok, ajorsallerame, kälerlunelo, illænnelo? 26 Kannok isserame Gudib igloanut, Abjatar pellessiunerrotillugo, timmjursello tekkorsækset nerrigei, illaminuttög tunniullugit, umnit tamakko Pellessit kissimik nerrinek sappingileit. 27 Okallugbigeilo:

Digitized by Google

Innuk pivlugo Sabbate pingortisimavok, Sabbatele pivlugo innuk pingortisimangilak. 28 Innúb Ernera Sabbatemuttõg nálegávok.

KAP. III.

Iesuse kaitsorsáiok tokkungarsunnik arksalingmik; innuperksuit kaitsorsárkoput; ajokærsuket 12 kennerpei; Annernermut ajunginermut mittengnek pivlugo; Arngne kattengutinnelo okautigei.

Kattisimauvingmullo ama isseriok. Innuglo terssanétok, taursoma arkseisa idloee tokkungarsut. 2 Allapernarsorpæt tava, Sabbateme kaitsorsäissæsugællugo, paitsisiksarsioromagamik taursomunga. 3 Innungmullo tokkungarsunnik arksalingmut okarpok: Nækkoillutit tamaunga peet. 4 Okallugbigeilo: Sabbateme ajungitsulliaissaugulloneet ajortulliaissaugulloneet? innuk annaullugoloneet tokkollugoloneet? Taukkoale niblingilet. 5 Kammaklune tava sieklugit irssigei, umætteillo mangertorsuit allieisutigei; innuglo tauna okarbiga: Arksettit issuikit. Issuipei tava. Arkseilo ajorungnærput idlumisun-élerlutik. 6 Farisæerit tava anniput erngerlutiglo pivlugo okallakattigeelerput, Herodesib innuktei illagællugit, kannog illivlutik tokkotsomaulugo.

7 Iesusele immauvingmut aularpok ajokærsukenne illagællugit; innuperksuillo mallikpæt Galilæamit Iudæamillo. 8 Ierusalemmillo, Idumæamillo, Iordaniblo akkianit, Tirusiblo Sidoniblo erkængnit; innuperksuit taukkoa, ussornartullirseinik tussartut, ornikpæt. 9 Ajokærsukennelo okaupei, attortuksarsiukollune umiaitsiamik, innuit pivlugit, tettorkunginame taukkonunga. 10 Amerdlasórsuit merssa kaitsorsármagit; taimaimet anniaglit tamarmik orningniarpæt aktoromaulugo. 11 Annernerillo maujungnartut tekkorsarángamiko, pædlorbigirsarét, niblingärlutiglo okarput: Gudib Ernerätit. 12 Innertingärpeilo okautigekonnane.

Digitized by Google

13 Kakkamullo majoarpok, piomarsennelo kákoei; taukkoa tava ornikpæt. 14 Arkaneglo marluk kennerpei neijortuarkollune, okallugiartortungortitsomaulugit. 15 Nekkursektitsomaulugillo nappautit péjarsinnaukollugit, tornársuillo annisisinnaukollugit. 16 Simonelo aitserpa, Petrusemik; 17 Iakolo, Zebedæusib ernera, Iohanneselo, Iakub kattenguta; taukkolo aitserpek Boanergesemik, terssa imaipok, Kadliub kittornængnik. 18 Andreaselo, Eilippuselo, Bartolomæuselo, Mattheuselo, Tomaselo, Iakolo, Alfæusib ernera, Taddeuselo, Simonelo, Kanamio; 19 Iudaselo Ischariote, pisitsirsok (Iesusemik).

20 Iglomullo angerdlarmætta, ama tava innuperksuit kattilleriput, nerrinerloneet ajulersillugit. 21 Neijorteisalo tamanna tussaramiko, annivigæt innerteromaulugo, okaramik: Kassuvellarnermit nukkérotissavok. 22 Aglekennik illissimarsulle, Ierusalemmit pirsut, okarput: Beelzebúkarpok, taursomingalo, tornársuit nálegænnik, annisitarei tornársuit. 23 Tava attautsimut kákoei, arssersóutinniglo okallugbigællugit: Kannog-illivlune tornársub tornársukattane annisisinnaua? 24 Nálegauvinb innuee ingmingnut illageegungnælerunik, nungunauiakaut. 25 Iglúblo innuee ingmingnut illageegungnælerunik, nungunauiakaut. 26 Tornársuglo ingminut akkerartolerune, arksoardlerlunelo, émersussengilak, nungunauiakaugle. 27 Pirsársúb igloanut issertokarsinnaungilak, perkoteinik péjaivigællugo; kissiennele pirsársoak kellersorkăradlarunink, kingornalo igloa pejarlugo. 28 Illomut, okaupause: Ajortunnik tamannik innuit issumakærbiginekarput, Gudemut mittengnermiktõg aglæt, tamattominga mitteklerunik Gudemut. 29 Annernermulle ajunginermut arksoarnartomik okalluktok mitteklune, tauna issumakærbiginekarnauiengilak issukaissengtisomut, pisitæksainávorle ekkartoivingmut nāksaungitsomut. 30 Merssa maujungnartomik annernekartok unnermænne.

31 Arngnalo kattenguteilo angutit tikkiuput, sillatanélerlutiglo okartitsiput taursomunga, kákollugolo. 32 Innuillo

Digitized by Google

ivksiaulutik illusimauét; tava okarbigét: Atta, arngnauvit kattengutivillo kammanétut apperkotigãtit. 33 Akkieilo, okalluklunelo: Kina arngnarãra, kikullo kattengutigãkka? 34 Ajokærsukennelo auamine ivksiarsut sieklugit irssigei, okalluklunelo: Areit, terssa arngnara kattengutikkalo. 35 Merssa Gudib pekkorseinik mallingniktok nukkarãra, neijagãralo, arngnarãralo.

KAP. IV.

Iesuse okallukpok arssersóutinnik sissamænnik; immak siorsussérsipa.

Ama tava ajokærsoillerpok immauviúb sinnane; innuperksuillo taursomunga kattisimalermætta, umiarsoarmut ikkiniariakarpok, terssungalo ingipok; innuperksuillo tamarmik nunamétut immauviub sinnane. 2 Tekkisómiglo okallugbigilerpei, arssersóutinnik. Okallnktuartillunelo ima okallugbigei: 3 Nálegitse! Atta siaroarterirsok siaroarteriartorlune pirsok. 4 Siaroarterisillugolo, arvkoserngúb sennianut illeit túput; tava tingmirset killaúb attánétut pukkulugiartorlugit pieit. 5 Illeillo ujaraktómut irvsokaivsãngitsomut túput, náiartoræsuarlutiglo, irvsokaivsãnginamik. 6 Sekkinerle nuimet, tokkolerput, sordlekanginamiglo pannilerput. 7 Illeillo túput orpeet kénariksut akkornænnut, orpeello kénariksut náugamik, tokkopeit, naursuksakartinnagillo. 8 Illeillo irvsoriksomut nunamut túput, nautsejæksakalerlutiglo; náulerlutiglo agdliartorput; illeillo nautsejæksakarput 30-nik, illeillo 60-nik, illeillo 100-nik. 9 Okarbigeilo: Tussarsinnaursunnik siutelik, tussarle. 10 Kissimémello, neijorteisa, arkanek marluk illagællugit, appersorpæt arssersóutinnik makkoninga. 11 Okallukbigei tava: Gudib nálegauviétta nællunartuanik illivse siunekartuksávose, taukkoale uagutinéngitsut, tamattominga pinekainarput arssersóutinnik. 12 Merssa irssinnik

Digitized by Google

uissimarsunnik tekkunikollugit tamattominga, illissarissennagole, siutinniglo angmartunnik tussarkollugit, siunersissennagolo; sáiniaissennatiglo issumakærbigekonnatik ajortimingnik. 13 Okallugbigeilo: Arssersóutit tamakko tussaunek ajorussigik, kannog illivluse tava adlet tamása tussaissauvissigik? 14 Okausek siaroarterirsúb siaroartera. 15 Terssápulle, arvkoserngúb sennianétut: okautsinnik siaroarterînekartunnik tussarpætta; tava erngerlune tornársúb okautsit pejariartorpei umætteinut siaroartersimarsut. 16 Taimatõg ujaraktómut siaroartersimarsut, terssáput: okautsit tussarsimagunikik, tipeitsungnermik erngerlutik piomadlárræt; 17 Sordlekanginamigle illumingne, aulajatuinnarput; nagliuktitarángattik mallidlárángattiglo okausek pivlugo, erngerlutik tava mammieitsegaraut. 18 Orpeenullo kénariksunnut siaroartersimarsut, terssáput .okautsinnik tussartut: 19 Nunable mattoma pee issumalliutigigamikik, pissórsoængoromagamiglo, kabseeniglo adlennik ikdligupillullioramik, okautsit tava ippititareit, naulersuksærovlutiglo. 20 Irvsoriksomulle nunamut siaroartersimarsut, terssáput: okautsit tussarunikik, piomadlárpeit, nautséjæksakalerlutiglo, illeit 30-nik, illeillo 60-nik, illeillo 100-nik. 21 Okallugbigeilo: Nennerut ikkinekararau, nappartab nerriviúbloneet attánut illisuklugo? Nãgale, nenneruserbingmulle illisuklugo. 22 Merssa irssertorsimarsokangilak sakkomissengitsomik, angigirsakaranelo niptagaussengitsomik. 23 Tussarsinnaursunnik siutelik, tussarle. 24 Okallugbigeilo: Tussagæksesse nálekluarsigik; ouktútigirsauvsinik ouktorbiginekaissaugiose, tappernekaromarluselo, tamattominga tussartoseá; 25 Pekkartok tunninekaissammet, pekkangitsorle arksárnekaissavoktõg piminik aglæt. 26 Okallukpok tava: Gudib nálegauvia imaipok, sordlo innuk nautséjæksennik siaroarterirsok nunamut; 27 Sinniklunelo unnugánget, makkillunelo kauleránget; nautséjækset tava náulerput agdliartorlutiglo, ariutsisillugo. 28 Nunab merssa ingminik náulersikãrpei ivgit, kingornalo mullingoet, kesalo

Digitized by Google

mullingoet nautséjæksakariput innerisimarsunnik kakkortunnik. 29 Naursulle nautséjæksaglit nunab inneritillerángagit, innuætta tava erngerlune kiblóriartorkorsarei, kattersoivik nedliumet. 30 Okallukpok tava: Kimut, Gudib nálegauvia arssersóutsomárparput? Kannongétomigloneet arssersóumik nællunæjaromárparput? 31 Sórdlo nautséjæksak Senfkorne, unangoak nunamut siaroarternekarune, mingnerrogalloarpok nautséjæksennit tamannit nunamétunnit; 32 Siaroartersimagunelo náulerlune agdliartorpok, aualekotitárlunelo angisúnnik; tingmirsello killaúb attánétut innitariartorsinnauput aglæt aualekoteisa attænne. 33 Arssersóutinniglo taimaitunnik amerdlasúnnik okallugbigei okautsinnik, merssa siunersinek ajungiseinik. 34 Arssersóutáungitsomiglo okallugbigingilei. Angnerrúrsomigle ajokærsukenne nevsuiarbigei tamakkoninga tamannik.

35 Udlorlo tamanna, unnungmet, okarbigei: Immab igdloanut ikkărniarta. 36 Innuillo aulartinamikik, umiarsoarmétok aualaupæt; adlello umiarsuit illagigiæt. 37 Annorausuartorsoængorporle, maglillo umiarsoak kădlarlugo piæt, ullibkangajeklugo. 38 Umiarsúblo akkoanélune sinniktok akkisingoakarlune. Ittersárpæt tava, okarbigællugolo: Ajokærsoirsok, issumagingilautigut umiulerauta? 39 Makkipok tava, annorelo innerterpa, immauviglo okarbiga: Nippagleet, siursussérit. Annorelo nippagliok tava, kaitsuinnartorsoængorlunelo. 40 Okarbigeilo: Saog taima nangiakause? Kannok, opernek ajorpisse? 41 Erksingărpullo, ingmingnullo okallukattigeekput: Kina-una? Annorib immauviúblo nálengmækko?

KAP. V.

Iesuse ussornartulliok tornársulingmut; Iairusib pannia umartipa; arngnak áunarsinnartok ajorungnérpok operame.

Immauviúblo igdloanut, Gadarenerit erkénnut piput. 2 Umiarsoarmillo niumet, erngerlugo innúb nellaupa, illivernit pir-

Digitized by Google

sub, maujungnartomik annernekartúb. 3 Tauna illiverné innekartok. Kellersornerlo ajorpæt kallimnersoarnigloneet sauiksoarnik. 4 Kabseeniglo kellersoralloarángænne parnārutinnik kallimnersoarniglo, kallimnersuit sauiksuit tava kiktorarei, parnārutillo asserorlugit, arktorsartinekajuillunelo. 5 Udlullo unnuello nungullugit kakkennélunelo illivernétok, niblingārlunelo ingminik tigluktarpok ujarkennik. 6 Iesusele ungesiksomit tekkogamiuk, akpallune pædlorbigiartorpa, niblidlárlunelo okarpok: 7 Sugáukit, Iesuá! Gudib kotsingnerrúrsub Ernera? Okaupaukit Gudeme, nagliuktekonnanga. 8 Okarbigale: Annernek maujungnartok, anneet omanga innungmit. 9 Appersormannelo: Kannongétomik attekarpit? Akkia, okalluklunelo: Legionemik attekarpunga, amerdlakigauta. 10 Taursoma tava kenúvigingārpa, aulartekonnatik mattoma erkánit. 11 Terssanelo, kakket erkænne polekerperksoakartok nerrirsunnik. 12 Annernepillurksuit tamarmik tava kenúvigæt, okalluklutiglo: Polekerperksoarnut taukkonunga pullakottigut. 13 Iesusiblo erngerlugit pekkoei. Annernerit maujungnartut tava anniput, polekerperksoarnullo pulláput; polekerperksuillo tinginæsuarput immanut, (merssa 2000 - diungajektut) ippillutiglo immane. 14 Polekenniglo pársirsut kemmāput, tamannalo okautigæt iglorperksoarmiunnut iglorpængoarmiunnullo. Taukkoa tava anniput, taimailirset tamakko tekkojomaulugit. 15 Iesuselo ornikpæt; taunalo tornársuliksógalloak, ivksiarsok annorarsimaulunelo sillakarlunelo, tekkogamiko, erksingārput. 16 Tamakkoningalo tekkunniktut, taukko okalluktúpeit annernepilluliksógalloamik, kannog illiorbiginekartomik, polekenniglo. 17 Tava innelerpæt, erkamingnit aularkollugo. 18 Umiarsoarmullo ikkimet, annernepilluliksógalloab taivrsoma kenúviga, neijortuaromagalloarlugo unnerpok. 19 Iesusible pekkongila, imale okarbiga: Angerdlarit iglungnut illængoarnullo, taukkolo okallugbigiartorkit, kannongétomik ussornartorsoarmik Nálekab pimattit, nákallutillo. 20 Aularpok tava, iglorperkso-

Digitized by Google

arnélo kollinné okallulerpok, kannongétomik angisómik ajungitsulliamik Iesusib pimanne. Tamarmiglo aijaisórput.

21 Iesuselo umiarsoarmik ama uttimut ikkärmimet; innuperksuit taursomunga kattillerput, merssa immab sinnanétok. 22 Attalo, kattisimauviúb nálegeisa illætta, Iairusemik attiglúb, ornikpa. Tekkogamiuglo issigeisa sænnut pædlorpok. 23 Kenúvigingärlugolo, okarpok: Panniga tokkojakau; arksængnik aktoriartortuk, ajorungnærkòllugo innúkollugolo. 24 Aularlunelo aipara tava; innuperksuillo mallikpæt, nimniortillugolo. 25 Arngnarlo terssanétok, tauna okiut arkanek marluk áunarsinnartok; 26 Kaitsorsáirsunnillo amerdlasúnnit nagliungärtok, taukkonungalo perkotinne tamása nungukei, illuarsiginnaunanelo, nangiksinnarporle. 27 Taursoma Iesuse tussaumagamiuk, innuit akkornættigut annora aktoriartorpa tunnuanit. 28 Illumigut okarame: Annoraloneet aktorsinnaguko ajorungnæissaunga. 29 Terssangainarlo aua kippivok, timiminelo missigilerpok, nagliungnartomit ajorungnærame. 30 Iesuselo illumigut erngerlune missigilleriok, pikkunartok ingminit annimet; innuillo keviarpei, okalluklunelo: Annorarsakká kia aktorpagit? 31 Ajokærsugeisa tava okarbigæt: Innuit merssa nimniortimattit tekkoettit, idlíllo okarpotit: Kia aktorpänga? 32 Tava aktortine keviarpa tekkonniarlugo. 33 Arngnarle erksillerpok, seiuklunelo, merssa illissimagame kannongétomik pigame, pædlorbigiartorpa tava, seglosuitsomiglo okallugbigilluinarpa. 34 Okarbigale: Panniga, opernerpit ajorungnærsikätit, pidluarlutillo aularit, nagliugungnærlutillo. 35 Sulle taima okalluktillugo, kattisimauviúb nálegætta kivgeisa illeit tikkiuput, okalluklutiglo; Panneet tokkovok, saog ajokærsoirsok pirssarirsersorpiuk? 36 Taukkoale okauseet Iesusib erngerlugit tussaramigit, kattisimauviúb náleganut okarpok: Annilárkennek, opersinnait. 37 Adlello illakongilei ingminut, kissiennele Petruse, Iakolo, Iohanneselo, Iakub kattenguta. 38 Kattisimauviúblo nálegætta igloanut isserame, perpalluktullo, kejangärtullo, opitórsuillo tekkogamigit. 39 Isserlunelo

Digitized by Google

okallugbigei: Saog perkpallukluselo kejangärpisse? Niviarsiarak una tokkungilak, sinniksinnarporle. Iglautigæt tava. 40 Tamasale annisipei, niviarsiarangúblo anguta, arngnalo, illænnelo illaginiarpei, isserlunelo niviarsiarangúb nellauvianut. 41 Niviarsiarak tava arkseisigut tigua, okarbigællugolo: Talita kumi; terssa imaipok: Niviarsiarak, okaupaukit, makkitit. 42 Erngerlunelo niviarsiarak tauna makkipok, sakkillerlunelo. Okkiueelo merssa arkanek marlúrsut. Taukkoalo annilangärput. 43 Innertingärpeilo, tamanna unnibkautigekonnago innungnut; taunangoarlo nerrirsæksamik tunnekoa taukkonunga.

KAP. VI.

Iesuse innungorbingmine assiginnarnekarpok; ajokærsukenne 12 aulartipei; Iohannese niakoærsinekarpok; aulartitet ulteriput; innuit 5000 nerdlerpei; Immak pissukpa.

Terssangalo aularpok, innungorbingminullo pivlune, ajokærsugeisalo mallikpæt. 2 Sabbatelo nedliutillermet, kattisimauviénne ajokærsoilerpok. Amerdlasúllo, tussaramiko, ajokærsúteit aijaisórutigeit, okalluklutiglo: Sumit oma tamanna piau? Kannorlo illivlune taimaitomik illissimarsorsoangorpa, ussornartulliarsinnaugame taima aktigirsunnik? 3 Sennarsöngitsok una, Mariab erneringisa? Iakúblo, Iosesible, Iudasiblo, Simoniblo kattengutigingikæt? Neijeitsög mäne uagutinétuangilet? Mammiasautigæt tava. 4 Iesusible okarbigei: Profete assiginnarnerrursaræt nunakatteisa iglokatteisalo adlennit tamannit. 5 Terssanelo ussornartulliginnungilak attautsemigloneet; kabsingoinnaille napparsimarsut arksaminik aktorpei, kaitsorsárlugillo. 6 Opingirsusiéllo aijaisórutiga. Iglorpængoennelo tamattoma erkanétunne sakkiuarpok, ajokærsoilunelo.

7 Ivkolo arkanek marluk kákoei, marlukötarlugillo aulartipei, annernernullo maujungnartunnut pirsaunekartipei.

Digitized by Google

8 Okaupeilo, ingerdlatillugit piksamautekarkonnagit, ajaupiakainarkollugille; kaursarbekarkonnagit, timmiursirsarkonnagillo, anningaursello ketterumiugekonnagit; 9 Issigamakarkollugillo attugaineinik, annorarsæglo marluk attissennagik. 10 Okallugbigeilo: Iglomut sumétomulloneet isseruse, terssanétuaritse, aulartinnase. 11 Illeisalo illæssiariomangippasse, okautsillo tussaromannagit, tava terssanga annigitse, issikesselo karssejarsigik, taukkoa nællojungnærutiksænnik. Illomut, okaupause, Sodomamiut Gomorramiullo pidlárnekangãissengilet ekkartoiviúb udluksane, iglorperksoarnit okkonanga. 12 Taukkoalo aularput, okallugiartorlutiglo, (innuit) adlamik issumakarkollugit. 13 Tornársuillo amerdlasút annisipeit, napparsimarsullo amerdlasút tarnumik tennipeit, kaitsorsárlugillo.

14 Tamattomingalo nálegaunek Herodese tussaumalerame (akka merssa illissimalermarssuk) okarpok tava: Iohannese koirsirsogalloak tokkorsunnit makkisimavok; taimaitomik ussornartulliartarkau. 15 Illeille okarput: Eliasióvok; illeille okarput: Profetióvok, Profetilloneet illæt (umarsimaulune). 16 Tamannale Herodesib tussaramiuk, okarpok: Terssa Iohannese, niakoærsitara; tauna tokkorsunnit makkisimavok. 17 Herodesible merssa innuit aulartisimagei. Iohannese tiguiartorkollugo issertekollugolo parnãrsimauvingmut, nukkame Filippusib nullia, Herodiase, pivlugo, tauna nulliarigamiuk. 18 Iohannesible Herodese ima okarbiga: Illuangilak, nukkauvit nullia pigigauko. 19 Herodiasible tokkoniaralloara, ajorlugolo. 20 Herodesible Iohannese erksiga, illissimagamiuk, illuartóvlune issumagiksorsóvlunelo angutámet; sernigællugolo kabseenik náleka, tussaromadlárlugolo. 21 Udlorlo innuvine Herodesib attoramiuk nálegarsuit, sorssuktaksello nálegeit, Galilæamétullo náleket unnukut nerdlerpei. 22 Herodiasib pannia tava issermet tapparlunelo, Herodesib nerrekatteisalo nuenneræt. Nálegaunerub tava niviarsiak okarbiga: Issumangnik tuksiarbiginga, piomarsarnik tunniomárpagit. 23 Il-

Digitized by Google

lomullo angerbiga, okallukluné: Sumigloneet tuksiarbigigungma, illomut tunniomárpagit, nálegauvima illanigloneet. 24 Annivlune tava arngne ima appersorpa: Sumik tuksiaissaunga? Taursoma akkia: Iohannesib koirsirsúb niakoanik. 25 Isseræsuarpok tava nálegaunermut, tuksiarlunelo okarpok: Piomavunga, terssangainak tunninga Iohannesib koirsirsúb niakoanik, pogutamut illisimaulugo. 26 Nálegaunek allieisulerpok; okautsinnele illomortut pivlugit, nerrekattinnelo pivlugit, tuksiarnerdluktitsomangila. 27 Erngerlunelo kivgame illæt nálegaunerúb aularlipa, niakoa piartorkollugo. Taursoma tava parnãrsimauvingmut niakoæriartorpa. 28 Niakoalo pogutamut illisimarsok tikkiupa, niviarsiamullo tunniullugo; niviarsiablo arngnaminut tunniupa. 29 Tamannalo ajokærsugeisa tussaramiko, tikkiuput, timalo piæt illiartorlugolo illivermut.

30 Aularlitello Iesusemut kattillerput; tamanniglo okallugbigæt, ussornartullirsamingnik ajokærsútimingniglo. 31 Okarbigeilo: Kissivsa innukajuitsómut pissa, kassuersadlengoarluselo. Sakkirsut merssa amerdlamætta, nerrinerloneet ajulersillutik. 32 Kissimik tava umiaitsiartorput innukajuitsúb erkanut. 33 Aualektillugillo innuit tekkoeit; amerdlasúllo illissaræt, iglorperksoarnillo tamannit akpakattigeeklutik mallikpæt, terssungalo ingiarlugit tikkipæt. 34 Iesuselo niugame innuperksuit tekkoei, nákigingãrlugillo, sauettut pársirsokangjtsuttun-émætta; tekkisõmiglo okallugbigillerpei. 35 Udlorlo késa nãngajengmet, ajokærsugeisa ornikpæt, okallugbigællugolo: Tamanna innukajuitsómet, uellillermello. 36 Makko illingnit aularlit, iglorpængnut iglorpængoennullo mattoma erkanétunnut nekkiksarsiniarkollutik; nerrirsæksakanginamik. 37 Iesusible akkiei, okarbigællugillo: Illivse tunnissigik nekkikseinik. Okarbigæt tava; Uagut timmiursarsiniariartussennerpogut anningaurset 200 akkigællugit, taukkolo nerdlerlugit? 38 Taursomale okarbigei: Kabsinnik timmiursautekarpisse? Tekkoiartorsigik. Missilikamikkiglo, okarput: Ted-

Digitized by Google

limannik, aulisakængniglo marlungnik. 39 Okaupeilo ingitekollugit ivginnut tungiortunnut, sórdlo nerrekattigeeksut. 40 Ingiput tava tunnudlereeklutik, nungullutik 100 ingmikut, amalo 50 ingmikut. 41 Taursomalo timmiursautit okko tedlimæt, aulisakæglo ivko marluk tiguei, killangmullo ardlorpok, kujavlunelo timmiurset augorpei, ajokærsukaminullo tunniullugit, taukkoninga innuit nerdlerkollugit, aulisakæglo augorpek tamannut. 42 Tamarmik tava nerriput, kārsillárlutiglo. 43 Sorarursenniglo augvakunnik, aulisakæglo illeinik kattersoiniaramik, nuerseket arkanek marluk immerpeit tamakkoninga. 44 Nerrirsullo, anguteinait 5000-diúrsut.

45 Ajokærsukennelo erngerlugit umiarsoarmut ikkekolerpei, siudleriomagamigit igdloanut Betsaidamut, innuit aulartinnagit. 46 Ingminillo aulartinamigit, kakkamut majoarpok, tuksiariartorlune. 47 Unnungmello merssa umiarsuit immauviúb kekkanétut, kissimelo nunamétok. 48 Epunermiglo nagliuktut, annore arksormarssuk, Iesusib tekkogmigit, unnuame pigárbiætta sissamænne tikkilerpei, immab kāgut pissuklune. 49 Kángeromaulugillo. Immablo kāgut pissuktok tekkogamikko, alliortugáusugæt, niblillerlutiglo. 50 Tamarmiglo irssigigamiko, annilárput. Erngerlugille okallugbigillerpei, ima okarbigællugit: Tupedleritse, uangávunga, erksekennase. 51 Taukkonungalo umiarsoarmut ikkimet, annore kaitsomiok. Taukkoalo annilangārlutiglo tupigusungārput. 52 Merssa sulle sillatorsimangilet, umnit tekkogalloaramiko timmiursennik ussornartullimet, umættittik mangermætta. 53 Ikkārsimagamiglo, nunamut, Genezaremik attelingmut piput, nunaliklutiglo.

54 Umiarsoarmillo niumætta, erngerlutik illissaræt. 55 Tamarmiglo aularæsuarput nunennut tamattoma erkanétunnut, napparsimarsullo, sinnigbingmingne nellarsut pisilerpeit innanut tussaumarsamingnut. 56 Niuvertarbeenullo, iglorperksoarnulloneet, iglorpængnulloneet isseránget, napparsimarsut tava illirsareit niuvertarbingmut, kennúvigællugolo, annorame

Digitized by Google

killungautainaloneet aktorkollugo taukkonunga. Taursomingalo aktoirsut tamarmik ajorungnærput.

KAP. VII.

Farisæerit okallugbigei illerkuit pivlugit; arngnab Kananitermiub pannianut ussornartulliok; ama tussillartomut.

Farisæerillo, aglekennik illissimarsullo illeisa, Ierusalemmit pirsut ornikpæt. 2 Ajokærsugeisalo illeit tekkogamikik timmiursartortut arksettik arsseksimannagit, illuaringilæt tamanna. 3 Farisæerit merssa, Iudillo tamarmik, nerrirsaringilet arksettik arsseksimatinnagit; taimalo uttokaunerit illerkorekorseit mallikpeit. 4 Niuverbingmillo tikkitsarángamik, nerrirsaringilet arsseksimatinnatik. Adlello amerdlasút taimaitut illerkorirsareit; ermutsillo, immertautillo, igaillo machait, nerriveello arsseklugit pieit. 5 Tava Farisæerit, aglekennik illissimarsullo appersorpæt: Saog ajokærsukauvit mallingilátigik uttokaunerit illerkorekorseit, timmiursartorlutigle arksennik arsseksimangitsunnik? 6 Akkieile, okallugbigællugillo: Illivse illungersõngitsose, Isaiasib okautigilluaráse, sordlo agleksimamet, ima: Innuit okkoa kardlumingnik nersorãnga, umætteisale ungesikpãnga; 7 Nálengnerdluksinnarpãngale, innuinait inneitsiseit ajokærsutigigamikik. 8 Illivse merssa Gudib inneitsissei issumakærpesse, innuillo illerkorekorseit malliklugit piesse, terssa, kattello ermutsillo arsseklugit, taimaitullo amerdlasút attortarpesse. 9 Okallugbigeilo: Merssame Gudib inneitsissei pirsariakarungnærsikisse, illerkorekorsesse mallikomagaussigik. 10 Mosese merssa ima okartok: Angutillo arngnello náleissauækkit; anguminullo arngnaminullo okarniktok, illomut tokkussavok. 11 Illivsele okararause: Anguminut arngnaminulloneet, ima okalluktok: Korbanióvok, terssa imaipok: tummirsútávok, pirsæksaralloet uamnit; taivna ajungitsulliartok unnerparse. 12 Taimaitomiglo kingorna

Digitized by Google

angutanut arngnanulloneet ajungitsulliarteiliarse tamannik. 13 Gudiblo okáusee pirsariakarungnærsipesse, illerkorekorsesse pivlugit; taimailiortararauselo kabsersoarnik. 14 Innuperksuillo tamása ingminut kákoei, okallugbigællugillo: Tamause náleksinga, umamiugissiuglo. 15 Innungmut kammunga suulloneet pirsartut, minguktisinnaungilæt; kammangale umamit annirsut minguktitaræt. 16 Tussarsinnaursunnik siutelik, tussarle. 17 Innuillo kemmeklugit iglomut pimet, ajokærsugeisa appersorpæt arssersóumik tamattominga. 18 Okallugbigeilo: Illivsesõg sulle taima siunekangilase? Sulle tamanna nællovissiuk; kammanétut innúblo illuanut pirsartut tamarmik minguktisinnaungilæt? 19 Umættanut pinginamik, nerssængnulle pirsaraut, terssangalo sammóna annirsarput, annisitsivekut tamannik. 20 Okallukpok tava: Kammanga innungmit annirsut, tamakkoa innuk minguktitaræt; 21 Kammanga merssa, innuit umætteinnit, ekkarsautepilluit annirsaraut, uersainerlo, arngnaunekarnerlo, angununekarnerlo, tokkotsinerlo. 22 Tiglingnerlo, piomangãrnerlo, pekkoserdlungnerlo, ikdligupillungnerlo, annærursinerlo, mittengnerlo Gudemut, makkitanerlo, sillakanginerlo. 23 Tamakkoa tamarmik ajortut, illuanit annirsaraut, innuglo minguktitaræt.

24 Tava terssanga aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut piok; iglomullo isserlune, innuit ariutsisárniaralloarmattik, ariutsingiælle. 25 Arngnab merssa tussaumagamiuk, taursoma pannia maujungnartomik annernekartok, ornikpa tava, issigeisalo sænnut pædlorlune; 26 (Arngnak tauna Grækeriúrsok, Sirofenizemio) kenúvigalo, annernepilluk paningminit annisekollugo. 27 Iesusible okarbiga: Kittornet kãrsilládradlarlit; illuangilak, merdlertut timmiursartugeinik arksárlugit, kemmingoennullo ekkarlugit. 28 Akkiale, okarbigællugolo: Ap, Nálegak; kemmingoelle nerriviúb attánétut nerrirsaraut merdlertut karnalennîkuinnik. 29 Okarbiga tava: Okausek tamanna pivlugo aularit; panningnit annernepilluk annisima-

Digitized by Google

vok. 30 Iglominullo pigame, annernepilluk annisimarsok kingorárpa, pannelo sinnigbingme nellarsok naipipa.

(Evangelium am 12. Sonlag nach Trinit.)

31 Tirusiblo Sidoniblo erkængnit ama aularame, Galilæab immanut piok, iglorperksuit kollit erkænnut. 32 Tussillartok okallungnerlo ajortok tava pisipæt taursomunga, kennúvigællugolo, arksaminik aktorkollugo. 33 Innungnit tava ingmikortipa arksennelo siutingnut mangukpei, kesserlunelo okka aktorpa. 34 Killangmullo ardlorpok, annersámivlunelo okarbiga: Hefata, terssa imaipok: angmarit. 35 Siutik tava erngerlutik angmalerpuk, okkalo nokarutæjarpok, okallukluarlunelo. 36 Innerterpeilo, tamanna okautigekonnago innungnut; merssa innertengoaralloarmattik, nangikiartorput, tamanna okautigællugo. 37 Ussorungärlutiglo okallukput: Tamása illuarsárei; tussillartut tussartipei, okallungnerlo ajortut okalluktipei.

KAP. VIII.

Innuit 4000 nerdlerpei; nællunærkumik piomaput; Farisæerinnut ajokærsukenne miannersorkoei; tekpeetsomut ussornartulliok; Petrusib Gudemut erneritipa; anniarsuiksaminik okallukpok.

(Evangelium am 7. Sonlag nach Trinit.)

Taimane innuit amerdlasút terssanémætta, nekkiksakaratiglo; ajokærsukenne Iesusib ingminut kákoei, okallugbigællugillo: 2 Innuit okko nákigingärpakka, merssa udlut pingasut neijormanga, nerrirsæksakaratiglo; 3 Esisinnagillo uamnit aularkogallearukit, tumangulissirsut ingerdlatillutik arvkosinerme. Taukkoa illeit merssa ungesiksomit pirsut. 4 Ajokærsugeisa akkiæt okalluklutik: sumit timmiursarsiniaissaugut tamäne innukajuitsome, okkoa kärsillautikseinik? 5 Appersorpei tava: Kabsinnik timmiursautekarpisse? Akkiæt: Arbenek

Digitized by Google

marlungnik. 6 Innuperksuit tava ingekoei nunamut. Timmiursautillo okko arbenek marluk tiguei, kujavlunelo augorpei, ajokærsukaminullo tunniullugit, taukkoninga innuit nerdlerkollugit; tunniupeit tava innungnut. 7 Kabsingoenniglo aulisægakarmætta, taukkotõg tængekartillugillo servsarkogiei. 8 Taukkoa tava nerriput, kärsillárlutiglo, sorarursello augvakungoet kattersoramikik, nuerseket arbenek marluk immerlugit torkorpeit. 9 Nerrirsullo taukkoa 4000-diúrsut. Aulartipei tava.

10 Erngerlunelo umiarsoarmut ikkivok, ajokærsukenne illagællugit, Dalmanutablo erkanut piok. 11 Farisæerillo orniklugo appersolerpæt, ursserlugolo, nællunærkumik killangmit tekkotissægätik unnerput. 12 Annernerminelo annersámivlune, okallukpok: Ekkardlereet okkoa saog nællunærkot tekkojomauárssuk? Illomut, okaupause: Ekkardlereet okkoa nællunærkumik tunninekaissengilet. 13 Taursomalo kemmekpei, umiarsoarmullo ama ikkivok, igdloanullo ikkärlune. 14 Timmiursautillo neksangikeit puigorlugit, attauseenarmiglo timmiursautekarput umiarsoarme. 15 Tava okaupei, ima okarlune: Nálegitse, Farisæerit Herodesiblo sérnartuksænnut miannersoritse. 16 Issumalliorput tava, ingmingnullo okallukattigeeklutik: Tamanna pia, timmiursautekanginauta. 17 Iesusiblo tamanna illissimaleramiuk, okallugbigei: Saog issumakiupissiuk timmiursautekangirsuserse? Sulle siunekangilase sillatoraselo? Sulle illuvsine umættekarpisse irksorarsimarsunnik? 18 Irssekarluselo tekkunningnek ajorpisse? Siutekarluselo tussarnek ajorpisse? Erkainerlo ajorpissiuk tamanna? 19 Timmiurset tedlimæt augoraukit innuperksoarnut 5000-dinnut, taimane nuerseket kabsit sorarursennik immerpissigik torkorlugit? Okarput: Arkanek marluk. 20 Timmiurselle arbenek marluk augoraukit, innuperksoarnut 4000-dinnut, taimane nuerseket kabsit sorarursennik immerlugit torkorpissigik? Okarput: Arbenek marluk. 21 Okarbigeilo: Kannongme tava siunekangilase.

Digitized by Google

22 Betsaidamullo pimet, tekpeetsok taursomunga pisipæt, aktorkollugolo kennuvigæt. 23 Tekpeetsok tava arkseisigut tigua, tessiorlugolo iglorpait auatænnut, irssiglo kesserarlugik, aktorlugolo appersorpa; sumik tekkorsakarnersomik? 24 Uillune tava okarpok: Innuit pissuktut tekkoakka, sordlo orpeet. 25 Irssik ama tava aktoripek; amalo uekomanne: illuarsiok tava, tamasalo irssigilluarpei. 26 Tava angerdlarkoa, okalluklunelo: Iglorpængnut pissarunnek, iglorpængnétunnulloneet tamanna okautigissengilet.

27 Iesuse tava, ajokærsukenne illagællugit, aularpok Zæsareab, Filippusib iglorperksuisa erkænnut. Ingerdlatillutiglo ajokærsukenne appersorpei, okarbigællugillo: Innuit okautigirsarángaminga kináusugãnga? 28 Akkiæt: Okautigællutit Iohannesiósugãtit koirsirsok; illeisalo Eliasiósugãtit; illeisalo Profetit illæt umarsimarsósugãtit. 29 Ajokærsukennelo okarbigei: illivsemé kináusugaisinga? Petrusib tava akkia, okarbigællugolo: Kristusióvotit: 30 Innerterpeile okautigekonnane innungnut. 31 Ajokærsolerpei tava: Innúb Ernera anniængãrtissirsok, ajæktugáussirsorlo uttokaunernut, pellessiunernullo, aglekennik illissimarsunnullo, tokkotitáussevlunelo, udlullo pingajuænne umaromáriok. 32 Angiunnagillo tamattominga okallukpok. Petrusib tava ingminut pisipa, innertilerlugolo. 33 Keviarlunele; ajokærsukenne irssigei, Petruselo tennerterpa, okalluklunelo: Tunnumnut peet, tornársuk; Gudib pee issumaginginaukit, innuille pee kisseesa issumagigaukit. 34 Innuit tava, ajokærsukennelo ingminut kákoei, okallugbigællugillo: Uamnut mallingnikomarsok, issumaminik piniaissengilak, senningarsukselo erksuktarlugo pissaua, malliklungalo. 35 Innúrsusiminik merssa erdlikomarsok, innújungnæissavok; innúrsusiminiglo erdlingitsok, uanga pivlunga, okautsillo tussarnersut pivlugit, tauna innússavok. 36 Sillarsoarloneet tamát innúb pigigalloaruniuk, tarninele asseroleruniuk, suksarau? 37 Sumigloneet innuk tunnirsiginnaua tarnine annaunekarkollugo? 38 Uamnigle okaut-

Digitized by Google

simniglo iktortok taukkonane peteitsunne ajortulliartunnelo ekkardlereene, taunatōg Innúb Ernerætta iktorutigissægia tikkikune Atátame ussornarsusiané, Engelit ajungitsut illagællugit.

KAP. IX.

Iesuse kakkame ussornarsinekarpok; annernepilluliksoarmut ussornartullekau; anniarsusikse okautigigia, ajokærsukenne ajokærsorpei.

Okarbigei tava: Illomut, okaupause: Taukkoa mānétut illeisa tokko missigissengilæt, Gudib nálegauvianik pisársóvlune aggersomik tekkotinnatik.

2 Udlullo arbenek nāsimamætta, Petruse, Iakolo, Iohanneselo Iesusib ingminut pisipei, taukkolo kisseesa majoarkattigællugit kakkamut kingiktomut, ingminiglo ussornarsisillune irssigitillugit. 3 Annoreilo kaumarsorsoængorput, kakkortorsoængorkallutiglo sórdlo aput; kakkorsáirsut nunamétut taima aktigirsomik kakkorsárnek ajorpeit. 4 Moseselo Eliaselo taukkonunga sakkomerpuk, Iesuselo okallukattigæk. 5 Petrusiblo sápa, Iesuselo okarbigællugo. Ajokærsoirsok, tamānéluta ajungilak; pingasunnik innilliorta, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. 6 Okautsinnele merssa nælloei, annilárkigamik. 7 Nuiablo pirsub ullikpei. Nippelo nuiamit tussarsáursok, ima okalluklune: Terssa Ernera assærsara, tauna náleksiuk. 8 Kingornaitsiængormello, uilleramik, adlamik innuksingilet, Iesusele kissiet tekkoæt neijormattik. 9 Kakkamille atteramik, Iesusib innerterpei, innungnut okallukonnagit tamattominga tekkorsænnik, Innúb Ernera tokkorsunnit makkitinnago. 10 Okauserlo tamanna illumiugiuarpæt, ingmingnullo appersortáuput: Sunamé terssa, tokkorsunnit makkinek? 11 Appersorpæt tava, okalluklutiglo: Aglekennik illissimarsulle kissienne okartarput Eliasemik siudlióvlune tikkissirsomik. 12 Akkieile,

Digitized by Google

okallugbigællugillo: Eliase siudliússavommé, tamásalo ama illuarsaissevlugit; taimatõg Innúb Ernera nagliuktinekangäissavok nachonarsivlunelo, sórdlo agleksimamet. 13 Okaupausele: Eliase tikkisimavok, taunalo issumamingnik pidláræt, sórdlo tauna pivlugo agleksimamet.

14 Ajokærsukkennelo tikkinamigit tekkoei illusimarsut innuperksoarnik, aglekennik illissimarsunniglo, appersoirsartartunnik taukkonunga. 15 Innuillo, tamarmik erngerlutik tekkogamiko, annilárput, akpallutiglo kénarsiartorpæt. 16 Aglekennik illissimarsut tava appersorpei: Suna apperkotigaissiuk okkonunga? 17 Innuperksuille illætta akkia, okalluklunelo: Ajokærsoirsok, ernera illingnut pisikiga, taursoma annernepilluk okajuirsutiga. 18 Annernepillúblo tigudláranganne, issivtidláranganneno, kappiorarau, korssakortarlunelo irksorararau. Ajokærsukettit okarbigigalloarikka, annisekollugo, ajorpælle. 19 Akkiale okalluklunelo: Tautokko opingitsut ekardlereet! kannok sivissutigirsomik neijussauause? Kannok sivissutigirsomik koiægissauause? Uamnut ainiarsiuk. 20 Taursomungalo pisipæt. Annernepillurksúblo tekkoleramiuk erngerlugo issivtillerpa, nunamut tava orlovok, arksakávlunelo kappiorpok. 21 Anguta tava appersorpa: Kanga taimailia? Akkia: Innúvingminit; 22 Kabsersoarniglo orlotitara ingnermullo immermullo, tokkoniarlugo; Idlille ajungikuko, nákittigut annaullutalo. 23 Iesusible okarbiga: Opersinnaguit; Opertunne ajornartokangilak. 24 Erngerlune tava merdlertúb taursoma anguta kodlillerlune niblillerkau, okalluklunelo: Operpunga, assærsok Nálegak, opingirsutsimnit annauniænga. 25 Innuille ornigæsuarmænne, Iesusib tekkogamigit, annernek maujungnartok auokarillerpa, okarbigællugolo: Okajuitsok tussillartorlo annernengá, okaupaukit, omanga anneet, kingornalo pullaissérlutit omunga. 26 Niblingärpok tava, issivtidlárlugolo anniok. Taunalo tokkorsotun-élersok, amerdlasúllo tokkorsok unnerpæt. 27 Iesusible tigua arkseisigut, makkitimannelo, mak-

Digitized by Google

kipok tava. 28 Iglomullo pimet, ajokærsugeisa kissimik appersorpæt: Saog uagut annisinek ajorikput? 29 Okarbigeilo: Taimaitut annernerit adlamik annisinnaungitsaraut, kissienne tuksiarnermik nerringiniarnermiglo.

30 Terssangalo aularamik Galilæa arvkotigæt; innuillo kallerchitsomangilei. 31 Ajokærsukennele ajokærsorpei, okallugbigællugillo: Innúb Ernera pisitáussavok innuit arkseinut, taukkoalo tokkussauæt; tokkopænnelo, udlut pingajuænne makkitsomáriok (tokkorsunnit). 32 Okauseele tamakko siunersingileit, appersornerlo sapperpæt.

33 Kapernaumut tava piok, iglométillunelo appersorpei: Suna illivsenut apperkotigaissiuk iugerdlatilluse. 34 Taukkoale niblingilet. Ingerdlatillutik ingmingnut appersortáukamik kimik angnerrussennersomik. 35 Ingipok tava, taivkolo arkanek marluk kákoei, okallugbigællugillo: Siudliójomarsok kingudliússavok tamannit, tamarmiglo kivgarissauæt. 36 Merdlertungoak tava pia, pisillugolo akkornænnut, kunniklugolo okallugbigei. 37 Taimaitomik merdlertungoamik illæssirsúb attemne, illæssiarănga, uamniglo illæssirsúb kissima illæssiaringikănga, uamnigle aulartitsirsok illæssiarigia. 38 Iohannesible sápa, okalluklunelo: Ajokærsoirsok, angut tekkogikput, annernepillungnik annisitsirsok atterné, malligatalo; uagullo innerterparput, mallingimattigut. 39 Iesusele okarpok: Innertissengilarse. Ussornartullirsokangimet attemne, erngerlune arksoarællunga. 40 Uautinut arksoardlingitsúb illagătigut. 41 Ermutsible immanik immermik illivsenik immitsirsok attemné. Kristusib pigimasse; illomut, okaupause, tauna akkinekaissæissengilak. 42 Uamnullo opertungoet illænnik asserorsairsomut illuarnerrovok, asserorteriviúb ujararsoa kongæsiagut nivingarlugo, immauvingmullo egillugo. 43 Arksauville asserorpattit, kippikit. Illingnut ajunginerrovok, illainávlutit innursúmut isseruit, marlungnik arksakarnermit, ingnermullo kammijuitsomut pivlutit; 44 Terssane kugluiæt tokkussengilak, ingnerællo kammis-

Digitized by Google

sennane. 45 Niuvit asserorpattit, kippúk. Illingnut ajunginerrovok, tussiarlutit innursúmut isseruit, marlungnik niukarnermit, annernartorsoarmullo egitávlutit ingnermut kammijuitsomut; 46 Terssane kugluiæt tokkussengilak, ingnerællo kammissennane. 47 Irssivit asserorpattit, illingnit egirsuk. Illingnut ajunginerrovok, igdluinnarmik irssekarlutit Gudib nálegauvianut isseruit, marlungnik irssekarnermit, ingnermullo kammijuitsomut egitávlutit; 48 Terssane kugluiæt tokkussengilak, ingnerællo kammissennane. 49 Tamarmik ingnermik tarrajornekaissaput, tunnirsútiksello tamarmik tarraitsomik tarrajornekaissaput. 50 Tarrajok ajungikalloarpok; tarrajorle tængæropet, sumik tava pikkunartinekaissaua? Illivsine tarrajokarniaritse, illageersusekarluselo illivsinut.

KAP. X.

Nulliareengnermik illuartomik ajokærsoiok; ama merdlertungoennik; pissónermiglo; anniarsusiksaminik okallukiok; Zebedæusib ernerék okallukattigipek; Bartimæuse tekpiksipa.

Terssangalo aularpok, Iudæab erkanut pivlune, Iordanib igdloanut. Innuillo ama amerdlasórsóvlutik orningmænne, ajokærsoriei illerkone attorlugo. 2 Farisæerit tava orniklugolo appersorpæt: nulle angutib auillugo illuarpa? Merssa urssserniarlugo piæt. 3 Akkieile, okalluklunelo: Suna Mosesib pekkorsarisimaua illivsenut? 4 Okarput: Mosese aglekorsiok aglekennik auirsútiksennik, auikollugolo (arngnak). 5 Iesusib sápei, okallugbigællugillo: Umættisse mangertorsómætta, Mosesib taima pekkorsivlune aglekalloartok illivsenut; 6 Issoanille pingortitakalerkärmet, Gudib pingortipek angut attausek arngnarlo attausek; 7 Taimaitomik angune arngnelo angutib kemmeissapek, nullelo ungagissaua. 8 Taukkoalo marluk uinnik attausiússapuk; taimaitomik marlujungnærpuk,

Digitized by Google

uinnigle attausiópuk. 9 Gudiblo kattititek innúb auiksartissengilek. 10 Iglomelo ajokærsugeisa tamattominga ama appersormænne. 11 Okallugbigei: Nulliaminik auitok, adlamiglo nulliarlune, tauna arngnaunekarpok taursomunga. 12 Arngnablo uvine kemmekuniuk, adlamiglo uviniklune, tauna angununekarpok.

13 Merdlertungoello taursomunga pisipeit, arksaminik pattikkollugit. Taukkongoennigle aitsirsut ajokærsugeisa auokárillerpeit. 14 Tamannale Iesusib tekkogamiuk, illuaringila, okallugbigællugillo: Merdlertungoet uamnut pillit, innertidláriaurnassigiglo, taukkoa Gudib nálegauvia pigimarssuk. 15 Illomut, okaupause: Merdlertotut Gudib nálegauvianik pingitsúb isserbiginauieissengila. 16 Erkillugillo arksaminik pattikpei, tængekartillugillo. 17 Annimello, arvkosinek attorlugo, angutib akpallune serkomigarbigiartorpa, imalo appersorlugo; sumik pinniaissaunga, innursúmik nãissengitsomik kingorngursekollunga? 18 Iesusible okarbiga: Saog ajungitsomik taivinga? Adlamik ajungitsokangilak, Gude kissime ajungilak. 19 Inneitsissit illissimauettimmé: Arngnaunekaissengilatit. Tokkotsissengilatit. Tiglissengilatit. Seglutigissengilet aipet. Seglokitaissengilatit. Angutillo arngnello nálekik. 20 Taursomale sápa, okarbigællugolo: Ajokærsoirsok, tamasa makko mallingniarikka innusungnemnit. 21 Iesusiblo irssiga, illeksivlugolo okallugbiga: Attausek sulle pingilet; pissit tamasa tunniartorkit, peetsunnullo tunniullugit, killangme tava perkotiksariksaissautit, malligiartorlungalo peet, nagliugutiksello nangmagúk. 22 Tamakkole okautsit illuaringilei, allieisuklunelo aularpok, pissórsógame. 23 Iesuselo keviarpok, ajokærsukennelo okallugbigei: Pissórsuit killaúb nálegauvianut pinnek ajungajæissaput! 24 Okauseele tamakko ajokærsugeisa annilárutigeit: Iesusible ama sápei, okallugbigællugillo: Assærsakka kittornængoakka, Gudib nálegauvianut issernek ajornakau pimingnut tettekartunne; 25 Ajornænginerrovok, Kameele merkutib irssagut

Digitized by Google

pivlune, pissórsoarmit Gudib nalegauvianut ississirsomit. 26 Annilangäriput ama, ingmingnullo okallukattigeeklutik: Kiname tava pidluartungorsinnaua? 27 Iesusible irssigei, okalluklunelo: Innungne ajornakau tamanna, Gudemele ajornængilak; ajornartut tamasa Gudib ajungimagit. 28 Petrusib tava okarbiga: Atta, uagut tamása kemmekivut malliklutille. 29 Iesusib akkia, okalluklunelo: Illomut, okaupause: Innúb kialoneet iglone kemmekuniuk, kattengutinneloneet, anguneloneet, arngneloneet, nulleloneet, kittornenneloneet, nautsévingneloneet, uanga pivlunga, okautsillo tussarnersut pivlugit; 30 Tauna mattomanétillune 1000-nik piomáriok, iglunnik, kattengutinniglo, ananenniglo, kittornenniglo, nautsévingniglo umigigæne, sillamelo tikkitsuksame piomárpok innursúmik näksaungitsomik. 31 Amerdlasút siudleet kingudlingussaput; kingudleello siudlingussaput.

32 Arvkosinerle attorlugo tekpauunga Ierusalemmut ingerdlaput, Iesuselo siudleræt, annilárlutiglo mallikpæt, erksivlutiglo. Iesusiblo ama taukko arkanek marluk ingminut pissipei, okallugbigællugillo, kannok illiorbiginekarsusiksaminik: 33 Atta, tekpauunga Ierusalemmut aularpogut, Innúblo Ernera pisitáussavok pellessiunernut, aglekennik illissimarsunnullo; taukkoalo tokkotæksainængortissauæt, nællursunnullo pississauæt. 34 Taukkoa mittautigissauæt, ipperartussevlugolo, ketseraissevlugolo, tokkotsomárpæt; udlullo pingajuænne makkitsomárpok (tokkorsunnit).

35 Taimane Iakub, Iohannesiblo, Zebedæusib ernækit, ornikpæk, okalluklutiglo: Ajokærsoirsok, pekkoautikit, tunnekollunuk piomarsautingnik. 36 Tava appersorpek: Uamnut kannok illiorbigekovissik? 37 Akkiæk: Pekkottiguk, ardlarpuk tellerpikpit tungáne, ardlarpuglo saumikpit tungáne ivksiakollunuk ussornartome nálegauvingne. 38 Iesusible okarbigipek: Tuksiautertik nælloartik; ermutsib imma immigæksara immersinnauvikko, koirsútiksamniglo koekogin-

Digitized by Google

nauvissik? 39 Akkiæk: Ap, ajungikalloarpoguk. Iesusible okarbigipek: Ermutsib imma immigæksara immissauartingmé, koirsútiksamniglo koinekaromárpotik; 40 Tellerpimale tungáne, saumingmalo tungáne ivksiakorsinek, uanga pekkorsæksaringilara illivtingnut, ivksiakosimarsunnulle kissienne. 41 Tamannale ivkoa kollit tussaramiko, Iako Iohanneselo annærutillerpagik. 42 Iesusible kákoei, okallugbigællugillo: Nunamétut nálegarsuit illissimauesse nálegauniartut, taukkoalo illeit pirsársuit pirssauneliksóput. 43 Akkornauvsinele taimaitokaissengilase; illarsele angnerrojomarsok, kivgarissauarse. 44 Illauvsele nálegaunerrojomarsúb kivgartorbigissauāse tamause. 45 Innúb Erneratōg tikkiusimangilak, innungnut kivgartorbigekollune, kivgartoriartorlunele piok, innursúminiglo tunnirsivlune, amerdlasút annaursútiksénnik.

46 Ierichomut tava piput. Ierichomillo annimet ajokærsukenne innuperksuillo illagællugit, tava tekpeetsok, Bartimæusemik attelik, Timæusib ernera, ivksiarsok arvkosinerme, kenúrsarlunelo. 47 Taunalo tussarame Iesusióursomik Nazaremiomik, torklulerpok, okalluklunelo: Iesuseá, Davib ernera, nákinga! 48 Innuillo amerdlasút auokárillerpæt, nippangerkollugo. Taunale torklullakau: Davib Ernera, nákinga. 49 Iesuse tava unnillerpok, kakollugolo. Tekpeetsorlo kákoæt, okarbigællugolo: Tupedlerit, nækkoilutillo, kákomattit. 50 Annorarsennelo nelluklugit nækkoipok, Iesusemullo piok. 51 Iesusiblo sápa, okarbigællugolo: kannok illiorbigekovit uamnut? Tekpeetsúb okarbiga: Nálegak, tekpiksekollunga. 52 Iesusible okarbiga: Aularit, operauit ajorungnærpotit. Erngerlunelo tekpiksillerpok, malliklugolo arvkosinerme.

Digitized by Google

KAP. XI.

Iesuse nálegaunertut isserpok Ierusalemmut; orpik Feigeliksak tokkokoa; Nálekbik attorluarkoa; opernermik ajokærsoiok; appersoirsut akkilluarpei.

Iersusalemmullo padlilleramik, Betfage Betanialo tikkillugik, orksūrsaliksamut kakkamut, ajokærsukængne marluk aulartipek; 2 Okallugbigællugiglo: Aularitik iglorpængnut siunautingnétunnut, isserutiglo tava erngerlutik nochak naipissauartik pittuksimarsok, taursoma kānut sulle innungmik ingisimarsokangisainartok, pittursérlugolo uamnut pisiniækko; 3 Imalo appersornekarutik: Saog taimailiorpissik? Ima akkiniækko: Nálekab attoromárpa; erngerlune tava aularkussaua tamaunga. 4 Taukkoalo aularpuk, nocharlo naipipæk pittuksimarsok issertarbiúb kiglingane, sillatáne arvkoserngub auiksárbiane, pittursérlugolo. 5 Terssanétullo illeisa okarbigagik: Sullivissik, nocbak pittursérautiko? 6 Akkiakigle, Iesúb pekkorsa malliklugo; akkoaraigik tava. 7 Nocharlo Iesusemut pisipék annoramingniglo kadlermarssuk, kānut ingipok. 8 Amerdlasúllo annorarsettik issuipeit arvkotiksamut; illeisale orpeet aualekoteit kiblórlugit, siaroartereit arvkotiksamut. 9 Siudlersortullo mallingniktullo: torklulaput, okalluklutiglo: Hosianna, Nálekab akkane tikkitsok ussornarsile! 10 Atátauta Davib nálegauvia ussornarsile, Nálekab akkane tikkitsok, Hosianna kotsiksome! 11 Nálegak tava Ierusalemmut nálekbingmullo isserpok, tamásalo kemmerdlórsimagamigit, unnulermet anniok Betaniamut, arkanek marluk illagællugit. 12 Akkagolo kaumet, Betaniamit annigamik, kālerpok. 13 Orpiglo Feigeliksak pillutalik assianit tekkogamiuk, ornikpa paumakartugællugo. Tikkinamiuglo, pillutakainartok tekkoa, paumakarbia nedliungikadlarmet sulle. 14 Iesusib tava sápa, okarbigællugolo: Mattoma kingorna illingnit paumatortokaissengilak issukangitsomut. Ajokær-

Digitized by Google

sugeisalo tamanna tussarpæt. 15 Ierusalemmullo piput; Iesuselo nálekbingmut isserpok, niuvertullo pissirsullo annisillerpei nalekbingmit, anningaursarirsullo illirsiveet, Taubinniglo niokutiglit ivksiauteit oppitillugit. 16 Sumiglo tigumiartut nalékbekut ingerdlakongilei. 17 Ajokærsoilunelo okallugbigei: Agleksimangila: Igloga taigornekaissavok tuksiartarbingmik innungnut tamannut? Illivsele tokkotsivingortiparse. 18 Aglekennik illissimarsullo, pellessiunerillo tamanna tussaumagamiko, tokkoniaralloarpæt. Erksigælle, innuit tamarmik ajokærsútei aijaisórutigimattigik. 19 Unnungmello iglorperksoarnit annigiok. 20 Kaumello, orpik Feigeliksak sennerkonnamiko, tekkoæt pannertok tungauvingminut aglæt. 21 Petrusiblo tamanna erkaigamiuk, okarbiga: Ajokærsoirsok, areit, orpik Feigeliksak, idlit auokárirset, tokkolluinarpok. 22 Iesusib akkiei, okallugbigællugillo: Gudemut opersusekaritse. 23 Illomut, okaupause, omunga kakkamut okartokarpet imænna: Terssanga kangattarit, immauvingmullo nakkarit; tava taimailiussavok tamanna, okausia malliklugo; kissiennele tamanna pisugællugo umættimine nekkimangikalloarpet, operpelle. 24 Taimaitomik okaupause: Tamása tuksiautivsinik piniartækesse, pissæsugællugit opersinnaritse, tava pissauesse. 25 Kikkarluselo tuksiaruse, illauvsinullo paitsisekaruse, issumakærsigik tamakko; Atátauvsesõg killangmétúb issumakærbigekolluse tammartarnivsinik. 26 Illivsele issumakærbiginingikuse Atátauvsesõg killangmétub issumakærbigissenginiäse tammartarnivsinik.

27 Ierusalemmullo ama piput. Nálekbingmullo isserunet, pellessiunerit aglekennik illissimarsullo, uttokaunerillo, ornikpæt. 28 Okarbigællugolo: Suub pirsauneranik taimailiorpit? Kialo taimaitomik pirsaunermik tunniätit, taimailiorkollutit? 29 Iesusible akkiei, okallugbigællugillo: Uangatõg appersoromauause okautsemik attautsemik, akkiniarussinga, tava okarbigiomauause, suub pirsauneranik taimailiorpunga. 30 Iohannesib koirsirsarnera killangmit pirsok, innungnilloneet?

Digitized by Google

Akkiniarsinga. 31 Illumikut tava ekkarsálerput, okalluklutiglo: Killangmit pirsok unnerutigo, okarbigissauātigut: Saog operingikikse? 32 Innungnille pirsok unnerutigo, innuit tava erksigáuvut, tamarmik merssa Iohannese Profetióvluartósugimarssuk. 33 Akkiniarlutik tava, Iesusemut okarput: Nælloarput tamanna. Iesusiblo sápei, okarbigællugillo: Taimaitomik okarbigissengilausesōg, suub pirsauneranik taimailiorpunga.

KAP. XII.

Arssersóut nautsévilliortunnik; anningaursak tunnirsútiksak pivlugo; ajokærsoiok tokkorsunnik umáromártunnik; inneitsemiglo angnermik; Daviblo Erneranik Náleganiglo; uidlarnerúb peetsúb tunnirsúteinik.

Arssersóutinnik tava okallugbigillerpei: Innuk nautsévilliorkorsigame Weiniksalingmik kakkamik, ungalulerlugolo, nuna ittersælliorkoa nakkittaruserlugolo, kakkalliorlunelo; nautsévilliortunnullo pisinamiuk, nunamut adlamut aularpok. 2 Nedliumello, kivgak aulartipa nautsévilliortunnut, taukkonanga piartorkollugit tungukset paumet. 3 Taukkoale tiguæt unnattarlugolo, sōkartinnagolo angerdlartipæt. 4 Ama adla kivgak taukkonunga aulartinia; tauna ujarkennik millorpæt niakoa kidlidlárlugo, mittautigællugolo angerdlartipæt. 5 Ama adla aulartinia, tauna tokkopæt; amerdlasúllo adlet, illeit unnattarpeit, illeillo tokkopeit. 6 Tava ernetuakarame sulle, assærsaminik, kesa taunatōg aulartinia taukkonunga, okarlunelo: Ernera iktorissauæt. 7 Taukkoale nautsévilliortut ingmingnut okallukattigeekput: Terssa kingorngursirsuksak, tokkoniartigo, tava uagut kingorngursæksei pigilissauauvut. 8 Tiguæt tava tokkollugolo, nautsévingmillo annisipæt. 9 Māna nautsévíub nálega kannog illiussennerpa? Tikkissavok, taukkolo nautsévilliortut tokkudláissauei, nautsévíglo adlennut

Digitized by Google

tunniussaua. 10 Aglekettõg okko attuangilissigik: Ujarak, iglulliortut egitæt, issudliksængorlune ujaráulerpok. 11 Terssa Nálekab taimailirsa, ussornakegioktõg irssivtinut. 12 Tiguniaralloarpæt tava, innuille erksigællugit; merssa mallugigamiko okautigigãtik arssersóumik tamattominga; kemmeklugolo aularput. 13 Tava taursomunga aulartipeit Earisærit illeit, Herodesiblo kivgeïsa illeit, nappitiniaruklugo okautsinnik.

14 Taukkoalo ornikamiko, ima okarbigæt: Ajokærsoirsok, opernakerssotit illissimauautigit, siorirsakaratillo, innungnik nellinginarsiorauit, Gudemulle arvkotiksamik ajokærsoilluarpotit; Kaisere tunnillugo tunnirsútinnik, illuarpa, illuangilaloneet? Tunnissauarput, tunnissengilarpulloneet? 15 Taursomale pekkoserlursusiæt illissimagamiuk, okarbigei: Saog ursserpissinga? Anningaursamik aitsivigissinga, tekkokollugo. 16 Tamattomingalo aitsivigimænne, appersorpei: Kia arssinga una, kialo okausee okko kollanétut? Akkiæt: Kaiserib. 17 Iesusib tava sápei, okallugbigællugillo: Taimaitomik Kaisere tunnissiuk, Kaiserib piksanik; Gudelo, Gudib piksanik. Aijaisórutigæt tava. 18 Sadduzæerit tava ornikiæt, umarbekaissengitsomik unnersut, appersorlugolo okallukput: 19 Ajokærsoirsok, Mosesib ima aglekbigãtigut: Angutib angæjua tokkopet, nullelo kittornakangitsok kemmekpago, nullia tava nukkætta pissaua, angæjuminullo kinguæksiorlune pissavok. 20 Nukkareele arbenek marluk uautinétut; siudlek nulliarame tokkovok, kittornakaranelo. 21 Aipættalo nulliarigamiuk, tokkogiok, kittornakaranelo. Taimatõg pingajuætta. 22 Taukkoalo arbenek marluk tamarmik kingudlereeklutik pigæt, kittornakaratiglo. Tamarmik kingornættigut kesa arngnaktõg tokkogiok. 23 Umarbingmele, umarunik, taukkoa arbenek marluk ardlætta kia nulliarissaua? Tamarmik merssa nulliarisimagamiko. 24 Iesusib tava akkiei, okallugbigællugillo: Tammakáuse, illa? ágleket nællogaussigik, Gudib ajugakangirsusialoneet. 25 Tokkorsunnit

Digitized by Google

makkitsomárunik, nulliaissennatiglo uvinnissengilet, Engelisulle killangmétuttun-éssaput. 26 Tokkorsunnigle umaromártunnik attuaingilase Mosesib aglegeine, kannok Gudib okallugbigimago, orpeperksoarne, ima okalluklune: Abrahab Gudigānga, Isaakiblo Gudigānga, Iakublo Gudigānga? 27 Gudele merssa tokkorsut Gudigingilæt, innúrsulle Gudigæt. Taimaitomik tammarkause. 28 Aglekenniglo illissimarsut illætta ornikpa, tussaramigit, kannok ingmingnut appersortáuput; illissimagamiuglo akkilluarmagit, appersorpa tava: Inneitsit kannongétok angnerrova adlennit tamannit? 29 Iesusible akkia: Inneitsissinnit tamannit inneitsit terssa angnerrovok: Israeleá, nálegit, Nálegak Guderput, Gudetuinavok; 30 Gudelo náleket assaissauet umættingnik illuitsomik, tarningniglo illuitsomik, issumangniglo tamannik, pirsaunerniglo tamannik. Tamerssa inneitsit angnek. 31 Aipatōg tamattomatun-éniok: Innukattit tuglit illiktun assaissauet. Adlamik angnerrúrsomik inneitsisekangilak makkonanga. 32 Aglekennik illissimarsúb tava okarbiga: Ajokærsoirsok, illomut okallukluarkautit, Gude attauseenámet, omangalo adlamik Gudekangimet; 33 Taunalo assæniarlugo umamik illuitsomik, issumenniglo tamannik, tarnemiglo illuitsomik, pirssaunerniglo tamannik, innukanelo tugline ingmisut assavlugo, terssa ajunginerrovok tunnirsútinnit óutæksennit, tunnirsútinnillo tamannit. 34 Iesusible tussaramiuk, sillalingmik akkiniarmanne, okarbiga: Gudib nálegauvia padlikkajarpet. Kingornalo tamarmik appersornek sapperpæt. 35 Iesuselo nálekbingme ajokærsoisillune, sápei ima okalluklune: Saog aglekennik illissimarsut, Kristuse Davib Erneriga, unnerparssuk? 36 Davile nangminek annernekut ajunginekut ima okalluktok: Nálegara Nálekab okarbiga: Tellerpingma tungánut ingitit, kingarsartittit illissinnagit issikauvit tungmagækseinut. 37 Taima Davib merssa taia nálekaminik; kannongme tava ernerau? Innuperksuillo tussaromadlárpæt. 38 Ajokærsorlugillo okallugbigei: Aglekennik illissimarsunnut miannersoritse; taukkoa

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA
Digitized by Google

atterniaromarsaraut annorarsennik tekkisúnnik, innungnullo sikkivigekorsarlutik niuverbingmétarángamik. 39 Illiniartarbeenelo, unnukullo nerrirsarángamik sædliojomaulutik ingitsomarsaraut. 40 Uidlarnerit peet nungutareit, tekkisúnniglo tuksiautinnik tuksiutsomaulugit unnerput. Taukkoa angnerrúrsomik pidlangärnekaissaput.

41 Iesuselo ingipok, Gudib iklerbia sengmivlugo, innuillo irssigei, kannok anningaursennik illiorairsut Gudib iklerbianut: Pissórsuillo amerdlasút illirsiput amerdlasúnnik. 42 Uidlarnektõg peetsok illirsiartoriok anningaursængnik marlungnik, okkoa marluk Helleresun-épuk. 43 Ajokærsukenne tava kákoei, okallugbigællugillo: Illomut, okaupause, uidlarnek una peetsok Gudib iklerbianut amerdlanernik illirsiok, illioraírsunnit tamannit. 44 Taukkoa tamarmik pimingnik attungisamingnik illirsiput; taursomale peetsungóvlune pinne tamása, innutigirsæksaugalloenne illigei.

KAP. XIII.

Iesuse okaltukpok nálekbiub asserorbiksanik; udlullo nägatiksænnik.

Nálekbingmillo annimet, ajokærsugeisa illætta okarbiga: Ajokærsoirsok, areit, ujarket sennarsuillo tamerssa? 2 Iesusible sápa, okarbigællugolo: Tamása makko sennarsuit tekkogalloarpigit? Kallereeksunnik ujarakaissengilet, tamarmik asserorluinaissaput. 3 Nálekbiuble akkiane, orksŭrsaliksame kakkame ivksiamet, Petrusib, Iakúblo, Iohannesiblo, Andreasiblo kissimik appersorpæt: 4 Okarbigittigut, kakkugo tamakkoa tamarmik taimailissapet? Sunalo nællunærkotáussaua, tamakkoa tamarmik nedliussappætta? 5 Iesusib akkiei, okallugbigællugillo: Missiksorniaritse, seglokittarnekarkonnase. 6 Amerdlasút tikkiussammætta, attera atterirsŭrsarlugo, okalluklutiglo: Kristusióvunga; amerdlasúllo tammartissaueit.

Digitized by Google

7 Sorssungniartunnigle, sorssuktullo nippersuinnik tussælleruse; tava erksissarunnase, tamakkoa taimailissammætta. Nägatiksarle nedliunauiengikadlarpok. 8 Innuit innungnut adlennut sorssungniaissaput, nálegauviglo nálegauvingmut adlamut. Tamattigullo nunet seiuktorsoængussaput, nunablo pee akkisörsoængussaput, erksinarnersoakaissevlunelo. Tamerssa nagliungnartúb aulakautiksa. 9 Illivsele miannersoritse. Pisissammasse kiglissiorbeenut kattisimauveennulle; ipperartornekaissauselo pisinekaissevluselo nálegarsoarnullo nálegaunernullo, uanga pivlunga, taukkoalo nællojungnærutiksænnik. 10 Okautsillo tussarnersut okautiginekaradlaissaput innuperksoarnut tamannut. 11 Aularuppase pisilluselo, tava issumanerdlugiaurnasse okausiksauvsinik, issumallioradlaraselo; terssangainarle illivsenut tunniurset okauserissigik; illivse merssa okalluktönginause; Annernerle ajunginek (ïlluvsinétok). 12 Kattengunele kattengutætta angutib tokkokussaua, ernelo angutætta, angæjokettiglo kittorneisa peblingärniaissaueit, tokkokollugillo. 13 Innuillo tamarsoarmik umigissauäse, attera pivlugo. Issoanulle aulaiængersimarsok pidluaissavok. 14 Erksinartorle nungutsivik, Profetib Danielib okautigirsa, innigingisæksaminétog-ög, tekkollerussiuk, (aglekennik okkoninga attuairsúb nálekluarligit) tava Iudæamétut kemmälit kakkennut. 15 Iglúblo känétok akkaranelo iglominut ississengilak, sumik aikleromaulune iglominit. 16 Nautsévingmétorlo utterranelo annorarsenne piartussengilei. 17 Erkanarle närtóursut milluktitsirsullo udlut taukkoa nedliupætta. 18 Tuksiaritsele kemmäkonnase okkiome. 19 Udlunne taivkonane nagliungnartokaissammet nellekangitsomik sillab aulakautánit aglæt, pingortitakalerkärmet, tamannalo tikkillugo; kingornatög taimaitokaissenginiok. 20 Udlullo taukko Nálekab ikkiglisingippagit, innuk attauserloneet annaunekaissengikalloarpok; kennikelle, terssa kennigarirsenne, pivlugit, udlut taukko ikkiglisisimagei. 21 Udlut taivkoa nedliupætta, ima okarbiginekaruse: Areit, Kristuse terssanépok, areit, ikkanépok; tava

Digitized by Google

operissengilarse tamanna. 22 Kristusiókosersut, Profetiókosersullo sakkomeromármætta, taukkoalo piniaissaput nællunærkorsoarnik ussornartorsoarniglo, kennikello aglæt tammartissægalloarieitsõg, ajornængikalloarpet. 23 Illivsele miksiksorniaritse. Atta, makkoninga tamannik okaukadlarivse. 24 Udlulle taivkoa nagliungnartut kingornættigut, sekkenek anningarlo kaumajungnalissapuk. 25 Udlorirsello nakkaromárput killangmit; Killaúblo pirsauneree aulajomárput. 26 Innúblo Ernera tava tekkussauæt killaúb nuieine akkartok, pirsársóursok ussornartorsóvlunelo. 27 Engelinnelo tava aulartissauei, taukkonungalo kennikenne kattersorkussauei annorinnit sissamannit, nunab issoanit killaúb issoánut aglæt. 28 Orpik Feigeliksak illiniarbigissiuk arssersóumik. Aualekotei ivsekalerángætta, pillutakalerángættalo, tava aursak padlillersok illissimauarse. 29 Taimatõg makko tamása pillersut illivse tekkogussigik, padlillersok illissimaissauarse. 30 Illomut, okaupause: Ekkardlereet okko nungussangilet, makkoa tamarmik nãmaksissinnagit. 31 Killaglo nunalo nungussapuk, okautsikkale nungunauieissengilet. 32 Udluksamigle taursominga, nællunærkotaniglo, illissimarsokangilak; Engelilloneet killangmétut, Ernerúbloneet; Atátable kissime nællungila. 33 Miannersoritse, pigárluselo tuksiaritse, nedliubiksak tamanna nællogaussiuk. 34 Sordlo angutib, nunamut adlamut aularlune, iglone kemmeka, kivgennelo nálegangortillugit, tamásalo tunnillugit sullirsækseinik; issertarbiúblo pársirsa okaupa, pigárkollugo. 35 Taimaitomik pigáritse, iglub nálegætta tikkibiksa nællogaussiuk, unnukulloneet, unnuak ketterarpelloneet, tingmirset angutiviæt kardlorpelloneet, udlákulloneet tikkissennermet. 36 Tikkinæsuarkonnase, sinniktilluselo kanningárkonnase. 37 Illivsenulle okausera, tamannut okauserãra: Pigáritse.

Digitized by Google

KAP. XIV.

Iesuse tenninekarpok; Communionekartitsiok; nautsévingme annerteringärpok; tigunekarpok, Kaifasemullo aularunekarhune; Petruse missiarpok.

Udluglo marluk näpennik anniviksiussirsut, sérnakangitsunniglo timmiursartussevlutik. Pellessiunerillo, aglekennik illissimarsullo pekkoserluklutik tiguniaralloarpæt, tokkotsuklugolo. 2 Okarpulle: Kissienne pissarunnago udlorsiortillugit, innuit pikkitorsoængorkonnagit. 3 Betaniamétillugolo, Simonib puppiksóursogalloab igloane, nerrivingmelo ivksiatillugo, tava arngnab ornikpa, ermutsirsarlune tarnutiksamik immalingmik pikkunartomik akkisõmik; ermuserlo asserorpa, niakoanullo koia. 4 Terssanétulle illeisa, illuaringilæt okalluklutiglo: Tarnutiksak una saog koinerdlukpa? 5 Tarnutiksak tamanna niukotigisimagune akkillernekaissægalloarpok anningaursennik 300-nik, peetsunnut tunniursæksennik. Okallorojugbigæt tava. 6 Iesusele okarpok: Allarsiuk, saog allieisuktipissiuk? Ajungitsomik pimanga. 7 Peetsunnik illakartuinarause, ajungitsulliarbigiomagussigik piginnauesse; uangale neijortuinaissengilause (timimnik). 8 Ajugaringisaminik piok; timiga tennikadlarpa, illivermut illirsáussægama. 9 Illomut, okaupause: Okautsit okkoa tussarnersut okautáussappætta sillarsoarme tamanne, taunatõg okautáussægiok kannongétomik mãna pigãnga erkailugo. 10 Iudaselo Ischariote, arkanek marluk illæt, Pellessiunernut aularpok, pisitsomaulugo taukkonunga. 11 Tamanna tussaramiko, tipeitsulerput, anningaursenniglo tunmiomaulugo unnerput. Nautsorsoilunelo pisiniællerpa taukkonunga.

12 Sérnakangitsunniglo timmiursartoleramik udlorme suidlerme, anniviksiutiksak sauarak tokkussægamiko, ajokærsugeisa okarbigæt: Sumut opellungarsaiartorkovissigut anniviksiutiksamik sauarkamik nekkiksarnik? 13 Tava ajokær-

Digitized by Google

sukængne marluk aulartipek, okallugbigælluglglo: Iglorperksoarnut aularitik, innúblo angutib immertaursirsartúb nellautsomarpätik, tauna mallikko. 14 Sumullo isserpet, tava iglúb innua okarbigikko: Ajokærsoirsúb okaukoätit: Innersoak nerrirsarbik sumépa, terssane nerrekollunga anniviksiutiksamik sauarkamik, ajokærsukakka illagællugit? 15 Innemullo angisómut tava unnersussauätik illuarsársimarsomut; terssane piksarput opellungarsárko. 16 Ajokærsukæglo aularpuk, iglorperksoarnullo pivlutik, sordlolo okaumattik, naipipæk; anniviksiutiksarlo sauarak opellungarsárpæk. 17 Unnulermello arkanek marluk illagællugit tikkiupok. 18 Nerrivingmelo ivksiautillutik nerrisillutiglo, Iesuse okarpok: Illomut okaupause, illauvse nerrekama pisitsomárpänga. 19 Allieisulerput tava, kingudlereeklutiglo appersorpæt: Uangáunerpunga? Ama adla: Uangáunerpunga? 20 Akkiei, okallugbigællugillo: Arkanek marluk illæt, pogutamut missuksekattiga, taivnávok. 21 Innúb Ernera pisitáussavongme, sórdlo taursominga agleksimavok; innugle tauna erkanak, Innúb Erneranik pisitsirsok; innungmut taursomunga ajunginerrogalloarpok innungungikune. 22 Nerrisillutiglo, timmiursak Iesusib tigua, tængekártillugolo augorpa, taukkonungalo tunniullugo, okalluklunelo: Tigullugolo nerrissiuk, terssa timmiga. 23 Ermusektög tigugia, kujavlunelo tamattominga tunniei; terssangalo tamarmik immerput. 24 Okarbigigiei tava: Terssa áuga, Testamentitäb (áua) amerdlasórsuit pivlugit koirsok; 25 Illomut, okaupause, mattoma kingorna immissæissaunga Weiniksaglúb orpiúb tungoanik, udlok tauna nedliutinnago immerkissægiga Gudib nálegauviane.

26 Tuksiautillo erinnaglit ussorútikset nägamikik, anniput orksürsaliksamut kakkamut pivlutik. 27 Iesusiblo okallugbigei: Unnuak tamanna tamause mammiasutigiomárpausinga, agleksimamet: Pársirsok unnattaissauara, sauello siamartissaput. 28 Makkikumale (tokkorsunnit) siudlerissauausinga Galilæamut. 29 Petrusible okarbiga: Tamarmigloneet mam-

Digitized by Google

miasutigigalloarpattit, uanga tava mammiasutigiomangilluinnarpaukit. 30 Iesusib tava okarbiga: Illomut, okaupaukit, udlome unnuak tamanna, tingmirset angutiviét kardlortinnago marlungnik, misserratigiomárparma pingasuriartarlutit. 31 Taunale ama okariok: Tokkokattigissægukilloneet, misserratigiomangilaukit. Taimatõg tamarmik okariput.

32 Ungalusimarsomullo, Gethsemanemik attelingmut piput. Ajokærsukennelo okarbigei: Terssunga ingititse, tuksiariartortillunga. 33 Petruselo, Iakolo, Iohanneselo illagei, olillerlunelo koksellangãlerpok. 34 Okarbigei tava: Tarniga allieisungãrkau tokkomut aglæt, terssanétuarluselo pigáritse. 35 Kannitomullo aularlune, nunamut pædlorpok, tuksiarlunelo, ajornængipet mattoma nedliutúb kangerkollune. 36 Imalo okarpok: Abba, Atátaga, tamása merssa ajunginaukit, ermusek una pæruk uamnit; pekkorsamnigle pinnek, pekkorselle pille! 37 Ornikamigillo, sinniktut tikkipei. Petruselo okarbiga: Simoná, sinnikpit? Udlúb nællunærkota attauserloneet nãulugo pigárnek ajorpit? 38 Pigárluselo tuksiaritse, urssernartomut pekkonnase; Annernek pillerigalloarpok, uinnigle ajulerpok. 39 Aipæksanigle ama tuksiariartorpok, okautsinne okauserekiklugit. 40 Utteramelo ama sinniktut tikkiniei, uerngarnermillo uissanek ajorput, taursomungalo akkirsútittik nællovlugit. 41 Pingajuksaniglo tikkipei, okarbigællugillo: Mãnakut aglæt sinnikomauluselo kassuérsaromavisse? Terssa, nedliusimavok; atta, Innúb Ernera pisitáussavok ajortulliartut arkseinut. 42 Makkilluselo aularta; areit, tamãnépok uamnik pisitsirsok.

43 Terssangainarlo, sulle taima okalluktillugo, Iudase tava, arkanek marluk illæt tikkillerpok, illagællugillo innuperksuit pænnalirsartut, pappilirsartullo, taukkoa pirsut pellessiunernit, aglekennik illissimarsunnillo, uttokaunernillo. 44 Pisitsirsúblo nællunærkumik illissimatillugit ajokærsorei, ima okalluklune: Kunnigæksara taunávok, tigussiuk aularnauërsarlugolo. 45 Tikkinamelo, erngerlugo ornikpa, okarbigællugolo:

Digitized by Google

Rabbi, Rabbi; kunnikpa tava. 46 Taukkoale ornikpæt tigullugolo. 47 Neijortulle illætta pænnane ammua, pellessiunerúblo kivga pænnaua, siutárlugolo. 48 Iesusiblo sápei, okallugbigællugillo: Sórdlo innungmik tokkotsirsomut annirsose, pænnalirsarluselo pappilirsartose tiguniarlunga. 49 Udlut nungullugit merssa neijorivse nálekbingme, ajokærsoilungalo, tigungilausingale. Aglekelle erkotariakarput. 50 Ajokærsukello tamarmik kemmekpæt kemmãvlutiglo. 51 Nukakpirsablo mallikpa, sátomik annoramik uinnekotiglúb; nukakpirsello tauna tiguniarpæt. 52 Taursomale uinnekune sátok ipperarpa, tammakaranelo kemmeratigei.

53 Iesuselo pisipæt pellessiunermut, terssunga pellessiunerit, uttokaunerillo, aglekennik illissimarsullo tamarmik kattissimarsut. 54 Petrusible mallikpa kingornanit, pellessiunerúb iglorsoa tikkillugo isserbigællugolo; terssanétuarlunelo ivksiavok kivget akkornænne, kejãrserlunelo ingnermut. 55 Pellessiunerille, kiglissioikattigeeksorsuillo tamarmik passikliutiksarsiorput Iesusemut, tokkotsuklugo, sumigle nervsangilet. 56 Amerdlasúllo okautiginerdlukpæt seglovlutik, okauseelle arssigeengilet. 57 Taukkoalo illeit nækkoiput, seglovlutiglo okautiginerdlukpæt, okalluklutiglo. 58 Uagut tussarikput ima okalluktok: Nálekbik, arksennik sennasimarsok, asseroromárpara, udlullo pingasut adlamik sennajomárpunga, arksennik sennasimangitsomik. 59 Sullile okauseet arssigeengilet. 60 Pellessiunek tava nækkoilune akkornænnut piok, Iesuselo appersorpa, okalluklunelo: Akkiniængilatit, tamakko pivlugit, passimattit taukkoa? 61 Nibleranele akkingilluinnarpok. Tava Pellessiunerúb ama appersoria, okarbigællugolo: Kristusióvit, ussornartúb Gudib Ernera? 62 Iesusele okarpok: Taivnávungame. Innúblo Ernera tekkussauarse ivksiarsok Pirsaunerúb tellerpiætta tungáne, killaúblo nuieine erssersok. 63 Tava Pellessiunerúb annorarsenne alliktulerpei, okalluklunelo: Sumik adlamik nællunærsitariakarpogut? 64 Gude mitteka tussarsimauarse; kannog issumavisse? Okkoale ta-

Digitized by Google

marmik tokkokoæt, tokkotæksainâunerarlugo. 65 Illeisa tava ketserællerpæt, kénalo mattórlugo tiglukpæt, okarbigællugolo: Erkotuksennik okallugbigittigut. Kivgello ajaupirsennik unnatarpæt kénăgut.

66 Petruselo tessammanétillugo iglorsoarme, pellessiunerúb kivgeisa arngnet illæt tikkiupok. 67 Petruselo kejärsersok tekkogamiuk, irssigillerpa, okalluklunelo: Idlitsõg Iesuse Nazaremio aiparisimauet. 68 Missiarporle, okalluklunelo: Tauna illissaringilara, okautsissittõg nællogiakka. Annivlunelo ungalunnut pimet, tingmirset angutiviæt kardlorpok. 69 Arngnablo taursoma kivgab tekkogia, neijortunnullo ama okallulleriok: Terssa taukkoa illæt. 70 Amale missiariok. Terssugutsiængormello neijortut ama Petrusemut okariput: Illomut taukkoa illagätit, Galilæamiógauit, taukkotullo okausekarauit. 71 Taunale okauserlullerpok, ingminiglo angernerdluklune: Innuk taivna, okautigirsarse, illissaringilara. 72 Tingmirsello angutiviæt aipæksánik kardlorpok. Nálekab okausia Petrusib tava erkaia, ima okarbigimanne: Tingmirset angutiviæt marlungnik kardlortinnago, misserratigiomárparma pingasuriartarlutit. Kejangärpok tava.

KAP. XV.

Iesuse Pilatusemut ekkartounekarpok anniartillunelo; kikkiektorbingmut pisinekarpok; tokkomet kingorna ussornartunnik tekkorsakarpok; illivermut illiartorpæt.

Kaulermello pellessiunerit erngerlutik okallukattigillerput uttokaunerit aglekenniglo illissimarsut, kiglissioirsullo tamarmik illagiput; Iesuselo kellersorpæt, aularullugolo pisipæt Pilatusemut. 2 Pilatusiblo appersorpa: Idlit Iudit nálegaunerátit? Akkiale, okarbigællugolo: Okarauit, taivnávtungame. 3 Pellessiunerillo passingärpæt. 4 Pilatusible ama appersoria, okalluklunelo: Akkingiligit? Atta, kannok aktigirsomik

Digitized by Google

passigätit. 5 Iesusele akkingilluinnarpok; tamanna Pilatusibtög aijaisórutigigia. 6 Nungullugille anniviksiortarángætta, parnärusimarsut illæt, innuit piomarsæt, taursoma parnárusimajungnærkorsarpa. 7 Parnärusimarsokarporle Barrabasemik attelingmik, tauna peblingarniartut illagællugit tigursáursok, innungmik tokkotsigamik. 8 Innuperksuit tava tuksiarbigiartorpæt, illerkone attorkollugo. 9 Pilatusible sápei okalluklune: Iudit nálegaunerénnik annisitsekovissinga illivsenut? 10 Pellessiunerit kingarællugo terssunga pisikæt, illissimagamigit. 11 Pellessiunerille innungnik kajumiksáiput, taursomunga kennúkollugit, Barrabase annisekollugo. 12 Pilatusible ama sápei, okallugbigællugillo: Kannok uamnut illiorbigekovissiuk tauna, tairsarse, Iudit nálegaunerénnik? 13 Niblingäriput okalluklutik: Kikkiektoruk kerssungmut sennerutelingmut. 14 Pilatusible okarbigei: Sumingme ajortullia? Taukkoale saalullerlutik torklulaput: Kikkiektoruk kerssungmut sennerutelingmut. 15 Pilatusele issumakarame innungmut nämagekollune, Barrabase tava annisipa taukkonunga; Iesusolo pisipa, ipperartorkollugo, kikkiektortekollugolo senningarsomut. 16 Sorssuktukset tava pisipæt iglomut kiglissiorbingmut, innuperksuillo attautsemut kákoeit. 17 Annoramiglo aukpallériksomik attitipæt, niakorutiksamiglo kakkidlernekutinnik kénariksunnik perdlaiput, ivertillugolo niakoanut. 18 Mittautigillerpæt tava, imænna: Ullapisautekarit, Iudit nálegaunerená. 19 Sudlutómiglo niakoa annaulerpæt ketserarlugolo serkomigarbigællugolo tuksiarbigæt. 20 Mittautigerærsimagamikolo, aukpallériksomik annorajarpæt, nangminerlo annoreinik attitillugo, kikkiektoruklugolo aularupæt.

21 Innuglo sennerkollune ingerdlarsok, Simonemik attelik, Zirenemio, Alexandriblo Rufusiblo angutæt, nautsévingmit pirsok, tauna erdlokopæt, senningarsok erssuktillugo taursoma kingornagut. 22 Aularupæt tava nunamut Golgatamut, terssa tairsamut, niakortóumut. 23 Weinemiglo, Mirramik akkunelingmik, immipæt; immeromangilale. 24 Kikkiektor-

Digitized by Google

simagamikelo, annorei augorpeit ingmingnut, immerautigællugillo, kina pissæsugællugo piksamik. 25 Udlullo nællunærkota pingasungormet kikkiektorpæt. 26 Kellanelo agleksimarsok paitsisigitinekarsusia, ima: Iudit nálegaunerét. 27 Innungérsuglo marluk taursomunga illagitillugik kikkiektorpægik, ardlæk tellerpiætta tungánut, aipalo saumiætta tungánut. 28 Agleket tava erkolerput, ima okartut: Ajortulliartut akkornænnut pisitávok. 29 Terssónalo sennerkotut mittautigæt, illækemmisarbigællugolo, okalluklutiglo: Aijai, nálekbingmik asseroirsotit, innerlugolo udlut pingasut. 30 Illingnik mãna annauniarit, akkarlutillo senningarsomit. 31 Taimatõg Pellessiunerit illageeklutik mittautigigiæt, aglekennik illissimarsullo, okalluklutiglo: Adlet annaukalloarei ingminigle annaunek ajorpok. 32 Kristusiógune, Israelittillo nálegauneripppænne, mãna senningarsomit akkarle, tekkunnikolluta operkollutalo. Kikkiektortisimakattækillo mittautigigiæk. 33 Udlúblo nællunærkota arbeningormet kingorna, nuna tamarme tãrtorsoængorpok, nællunærkot kollin-illoæt tikkillugo. 34 Udlúblo nællunærkota kollin-illoængormet, Iesuse niblingãrpok okalluklunelo: Eli, Eli, lama asabtani? terssa imaipok: Gudiga, Gudiga, saog kemmekpinga? 35 Tersanétullo illeisa tamanna tussaramiko, okarput: Atta, Eliase kákoa. 36 Illæt tava akpadlárpok, milluartorlo sérnartomut missukpa meitsektillugo, ajaupirsamullo kappullugo, immipa, okalluklunelo: Voitje, attegole, Eliasib akkartitsartussennerpa. 37 Iesusele niblingãrpok annernengærlunelo. 38 Nálekbiúblo umiksoa allikpok marlungorlune, páuanga sammunga tikkillugo aglæt. 39 Sorssuktukselle nálegætta terssane akkianétúb, tekkogamiuk annernengærsok taimaitomik niblingãrnermik, okarpok tava: Illomut innuk tauna Gudib Ernera. 40 Arnguello terssanéniputtõg ungesiksomit irssigiuartut; taukkoa akkornænnétut Maria Magdalena, Marialo, Iakungúb Iosesiblo arnguæk, Salomelo. 41 Taukkoa mallikiættõg, kivgartorbigællugolo Gali-

Digitized by Google

læamétillugo; amerdlagiputtõg adlet, Ierusalemmut majoarkattei.

42 Unnulermello, udlok tauna opellungarsárbiómet Sabbatiússammello akkago. 43 Iosefe Arimatiamit pirsok, kiglissioirsut illæt, issumagiksok nerriuktorlo Gudib nálegauvianik; tauna nauiateilune Pilatusemut isseriartorpok, Iesusiblo timmánik kenúvigællugo. 44 Tokkorsorle Pilatusib tussaramiuk aijaisórpok; sorssuktuksello nálegæt kákoa, appersorlugolo tokkokamærsusianik? 45 Tamannalo siunersiutigigamiuk sorssuktukset nalegænnit, tava timma tunniupa Iosefemut. 46 Taunalo sátomik annoraksarsiok, akkartillugolo immupa annoraksamut sátomut, illivermullo, kãrsomut illulekorsaminut, illia; ujararsoarlo arksakávlugo illerrúb mattoa perroa. 47 Maria Magdalenable, Mariablo, Iosesib arngnætta, irssigiuarpæt sumut illinekartok.

KAP. XVI.

Iesuse tokkorsunnit makkipok; ajokærsukaminut sakkomersarpok; killaltiarpok.

(Evangelium am Ostertage.)

Sabbatelo kangiumet, Maria Magdalena, Marialo, Iakúb arngna, Salomlo erdlingnartunnik tarnutiksarsiput, tennitsartoromaulugo. 2 Sabbatemelo udlákut, sekkenek nuilermet, taukkoa illivek ornikpæt. 3 Ingmingnullo okallukattigeekput: Ujarak illerrúb pãnit kia arksakátissaua? 4 Tagusaramikolo, ujarak arksakásimarsok tekkoæt; angisórsómet. 5 Illivermullo isserput, nukakpiarlo tellerpiætta tungáne ivksiarsok tekkoæt, tekkisómik kakkortomik annoralik; erksingãrlutiglo. 6 Taursomale okarbigei: Erksekennase; Iesuse Nazaremio kikkiektortisimarsok ujarparse; makkisimavok (tokkorsunnit,) tamãnéngilak; areit innigigalloa, terssunga illigæt; 7 Aularitsele, ajokærsugeilo okarbigiartorsigik,

Digitized by Google

Petruselo, siudlerissægaussiuk Galilæamut, terssane tekkussauarse, sórdlo taursoma okaukāse. 8 Anninæsuarlutiglo illivermit kemmāput; oliktorsoængoramik annilártorsoængorlutiglo, adlennullo okangilet, erksileramik.

9 Iesusele, udlák makkiname udlut aulakautænne, tekkotekārpok Maria Magdalenamut, taursomanga annernepilluit arbenek marluk annisikei, 10 Taunalo aularpok, illagigalloeelo allieisuktut kejársullo okarbigiartorpei tamattominga. 11 Taukkoale tussaramiko umarsok, taursomungalo sakkomersok, operingilæt. 12 Mattomalo kingorna, taukkoa illagik pissuktuarmennik, sakkomerbigipek adlamik tautokarlune; ingerdlatillugik iglorpængnut. 13 Taukkoalo illamingnut okautigigiæk tamanna, kissienne taukkotōg operinginiægik.

(Evangelium am Himmelfahrts-Tage.)

14 Késa taivko arkaneglit sakkomerbigei nerrisillugit auokáridlárlugillo opingimætta, umætteillo mangertorsómætta, operingimattigiglo taursominga tekkunniktut makkisimarsomik (tokkorsunnit). 15 Okallugbigei tava: Sillarsoarmut tamannut aularitse, okautsillo tussarnersut okautigiartorsigik innungnut tamannut. 16 Opertok koissimarsorlo pidluartungoromárpok, opingitsorle ekkartóutáussavok. 17 Opertulle nællunærkotekaissaput imaitunnik: Annernepilluit annisissaueit attemne; nutáinik okkennik okallussaput. 18 Pullaterirset pejaissaueit; tokkonartomiglo immeralloarunik sunnissengilet; napparsimarsut arksamingnik aktorsinnarpattik ajorungnæissaput tava. 19 Nalegarlo taukkonunga okalluksimagame, killangmut kangattartipok, ingillunelo Gudib tellerpiætta tunganut. 20 Taukkoale aularput, tamannullo okallugiartorput, Nálekablo illagællugillo nekkursektipei, okauserlo opernarsárlugo nællunærkotinnik illaursunnik.

Digitized by Google

EVANGELIUME.

LUKASIB AGLEGEI.

KÁP. I.

Iohannese Kristuselo innungussammennik Engele okariartorpok; Mariab tuksiautei ussorutit; Iohannese innungorpok; Zachariase erkotuksennik okalhukpok.

Amerdlasút aglekiksarniarmattigik illomut sullirset uagutine; 2 Ima unnibkaumattigut, tamakkoninga nangminek issoanit tekkunniktut, kivgartortungortullo okautsinnut. 3 Tava uangatõg tamanna ajungitsugara, tamása issoanit siunersiutigekiksaradlaraukit, illingnut aglekiksaruklugit, assærsara Teofiluseá; 4 Okautsinnut tussaumarsarnut kollarungnérkollutit.

5 Iudæame Herodese nálegaunerrotillugo, pellessekartok Abiab simnerseisa illénnik, Zachariasemik attelingmik; taursomalo nullia, Aarúb kingneisa illét, Elisabemmik attekartok. 6 Tamangmigle illuartuk Gudemut, Nálekablo inneitsissei pekkorseilo tamása nálekpakik arksoarnaitsóvlutik. 7 Kittornakaratiglo, Elisabet ernisuiname; uttokavlutiglo tamangmik. 8 Illanelo Zachariase Pellessisut adlettut sullissægame Gudib sáne, simnevikse nedliumet. 9 Immerautiblo erkormanne pellessiúrsutsib illerkoanik, pyussægame, Nálekab igloanut isseriartorpok. 10 Innuperksuillo tamarmik sillatánétut tuksiarlutiglo, pyórtillugo. 11 Nálekablo Engelia tekkotipok taursomunga, Altariblo pyórtitsiviub tellerpiétta tungane kikkartok. 12 Taunalo Zachariasib tekkogamiuk, annilárlunelo erksilerpok. 13 Engelible okarbiga: Zachariaseá, tuksiautittit tussartiput, nulliello Elisabet ernissavok

Digitized by Google

ernertäksarnik, taunalo Iohannesemik aitsissauet. 14 Tipeitsutigissevlugolo keemasutigissauet, amerdlasúttõg tipeitsutigissauæt innúpet. 15 Nálekamut angissammet; Weinemik, adlamigloneet pikkunartomik immissengilak; sullilo arngname timætta illuanétillune Annernermik ajunginermik illumiulernekaissavok. 16 Israeliblo kinguei amerdlasút sátiniaissauei Gudemut, nálegænnut. 17 Taursomalo siudlerissaua Eliasib annernerane pirsauneranelo, angæjokaillo umætteit, kittornettik illagællugit, sátiniaissauei, opingitsullo, illuartut illissimarsusiænnut, taimalo Nálegak innuksarsivlugo piginnángortuksennik. 18 Zachariasiblo Engele okarbiga: Suna nællunærkotarissauara tamattominga? Uanga merssa uttokaugama, nulliaratõg uttokaugiok. 19 Engelib akkia, okallugbigællugolo: Gabrielióvunga, Gudemétuartok, aulartitávlungalo okallugbigekollutit, tamattomingalo okaukollutit. 20 Attalo okallungnek ajulerlutit okaissæromärpotit, tamattoma erkorbiksætta udluksa nedliutserlugo, illingnut okkautsikka illomut kakkugo erkussirsut operinginaukit. 21 Zachariase nálekbingme mullumet innuit erinnigæt, ussoruklutiglo. 22 Annigamelo, okallugbiginek ajormattik, mallugæt tava tekkorsakartok nálekbingme. Arksaminiglo urserarsinnarlugit okaissærluinarpok. 23 Sullirsamelo sorarbia nedliumet angerdlarpok iglominut. 24 Udlullo taukkoa nämætta, taursoma nullia Elisabet närtulerpok, kaumettillo tedlimæt irssertorpok, ima okarlune: 25 Taima Nálekab piänga, udlut taukkoa-étillugit, irssigigaminga, kangusutiga uamnit pærlugo innungne.

26 Kaumetillo arbenekalermætta Engele, Gabrielemik attelik, Gudib aulartipa iglorperksoarnut Galilæamétunnut, Nazaremik attelingnut.

27 Niviarsiamut, angersimarsomut Davib kingueisa illænnut angumut, Iosefemik attelingmut, niviarsiarlo tauna Mariamik attekartok. 28 Engelib tava isserbiga, okallukluelo: Tipeitsukersávotit saimaursáursotit! Nalekab neijorpätit, us-

Digitized by Google

sornarkerssotit arngnennit tamannit! 29 Tekkogamiugle, okausee annilárutigei, issumalerlunelo: una kannongétomik okausekarpa? 30 Engeliblo okarbiga: Maria, erksekennek, Gudib saimaumattit. 31 Atta, nārtulissautit ernertāromārlutillo, taunalo Iesusemik aitsissauet. 32 Tauua angissavok, Kotsingnerúblo Erneranik tairsáussavok; Gudiblo Nálekab tunniomárpa angutætta Eavib ivksiauvianik; 33 Iakúb igloanut (Israelittinnut) nálegaunerrojomárpok issukaissengitsomut; nálegauvialo nānauieissengilak. 34 Engele Mariab tava appersorpa: Kannongme tamanna pissaua uvekanginama. 35 Engelib akkia, okallugbigællugolo: Annernerúb Ajunginerúb kollangissauātit, Kotsingnerrúrsúblo pirsaunerætta ulligomārpātit; taimaitomiktōg ajunginek erniækset, Gudib Erneranik taigornekaissavok. 36 Attalo, Elisabettōg idlut nārtuleriok ernertāksamik uttokaunermine, kaumettillo arbenillerpei, tauna nārtósuitsok tamarmik unnerpæt. 37 Gudeme ajornartokangimet. 38 Mariale okarpok: Atta, Nálekab kivgarānga, okarauit taimaiserlanga. Engelib tava kemmekpa.

(Evangelium am Tage Mariæ Heimsuchung.)

39 Udlunnele taivkonane Maria pillerillerpok aularæsuarlunelo kakkennut iglorperksoarnut Iudab nunanétunnut; 40 Zachariasiblo igloanut isserlune, Elisabet pidluarkoa. 41 Mariablo okausia tamanna Elisabetib tussarmago, timime illumiua piglerpok. Elisabetiblo illumiugillerpa Annernek ajunginek. 42 Niblingārlunelo okarpok: Ussornarkautit arngnennit tamannit, timivitsōg illumiua ussornarkegiok. 43 Saogmelo terssa piara, Nálekama arngnætta orningmanga. 44 Atta, pidluarkollunga okarauit, tussaraukit; timima illumiua tipeitsungnermik piglertalerpok. 45 Pidluarkautimme, operauit, illingnut merssa Nálekab okausee tamarmik erkorluinaissammætta. 46 Tava Maria okarpok: Nálegak tarnima ussoringārpa. 47 Gudelo annaursirsiga annernerma tipeitsutiga. 48 Kivgarojungoe saimaulugo irssigimago. Atta,

Digitized by Google

mattoma kingorna ekkardlekattigeeksut tamarmik ussornarneraromárpănga. 49 Ussornartorsoarmik pimanga, ajugakangitsúb, ajunginermiglo attiglúb. 50 Nákinnirsusiminiglo nálektiminétuinarpok issukaissengitsomut. 51 Arktorsajuipok tellerminik, siamartillugillo umamingne makkitassūnnik ekkarsautiglit. 52 Pirsársuit ivksiauvingmit ajegarei; assiginnakello kodlartillugit. 53 Kăktut tunningărpei pikseinik, pissórsuillo sŏkartinnagit aulartipei. 54 Kivge Israele illeksivlugo ikkierpa, nákinnirsutse erkailugo; 55 Sordlo okarame siudlivtinut, Abrahamut kingueinullo tamannut. 56 Kaumetillo pingasut nängajeklugit Elisabet Mariab neijortuaramiuk, ama angerdlariok iglominut.

57 Elisabello, ernivikse nedliumet, ernertärpok. 58 Nálekablo nákingărmago nunakateisa igdluisalo tussaumagamiko, tipeitsukattigæt. 59 Udlullo arbenek pingasungormætta, nálungiarsungoak kippivlugo ornikpæt; angutanullo Zachariasemik atteritipæt. 60 Arngnættale sápei, okalluklunelo: Nägale, Iohannesele atterissaua. 61 Tava okarbigæt: Ekkardlekangilatilloneet taimaitomik attelingmik. 62 Anguta tava urserarpæt kannongétomik aitsekussæsugællugo. 63 Aglekbingmiglo kákorsivlune, aglekpok imænna: Iohannese attera. Tamarmiglo aijaisórput. 64 Terssangainarlo taursoma karna angmarsimalerlunelo okka kellerursærpok, okalluklunelo Gude ussoreka. 65 Nunakatteilo tamarmik annilártorsoængorput; tamakkolo tamása tussaumalerpeit kakkamiut tamarmik Iudæame. 66 Tussartullo tamarmik tamanna umamiugillerpæt, okalluklutiglo: Kannongélissæsugaiuk nálungiarsungoak una? Nálekab merssa neijortara arksaminik. 67 Angutalo Zachariase Annernermik ajunginermik illumiukalerpok, erkotuksenniglo ima okalluklune: 68 Ussornarsile Nálegak, Israelib Gudia! innunne tikkerarlugillo annaumagit. 69 Annaursirsuksamiglo pirsársoarmik pimattigut, kivgame David igloane. 70 Itsarsoak taima okarame illuartut Profetit karnessigut: 71 Kingarsartivtinit annautsomauluta, tamarmiglo umitsair-

Digitized by Google

sivta arkseinit; 72 Angæjokáuvullo nákallugit, illageersutiksiutinelo ajungitsok erkailugo; 73 Atátautinut Abrahamut illomortomik okarame tunniomauluta imaitomik: 74 Annaunekarkolluta kingarsartivta arkseinit, uautinut nálekogame innutilluta erksiungnærluta. 75 Pekkollunelo ivlernarnermik illuarnermiglo nuennerirsaminik. 76 Idlillo, nálungiarsungoangá, tainekaissautit Kotsingnerrársúb Profetianik; Nalekab siudlersortigissauãtit, arvkotikse illuarsárkollugo; 77 Innunnelo illingnut nællunærsekollugit pidluautiksamik, terssa, ajortimingnik issumakærbigirsájomármætta; 78 Gudivta umættætta nákinnirsusianik, taursomanga nuirsúb kotsingnermit tikkerarpãtigut. 79 Kaumarsáruklugit tãrmiúrsut, tokkúblo tachanétut, issikauvullo pisillugit arvkomut erkiksiviunartomut. 80 Nálungiarsungoarlo (Iohannese) agdliartorpok, nekkursektillunelo annernerme, innukajuitsomélunelo, sakkomerbikse Israelittinnut nautsorsorlugo.

KAP. II.

Iesuse innungorpok; kippinekarpok; Nálekbingmut pisinekarpok; ivlernartóvlune nukakpiarávok.

(Evangelium am H. Christtag.)

Taimane Kaiserib Augustusib nálegauvime innuee tamása nællunærsorkoei. 2 Tamerssa agleket (nællunærsorkorsútit) siudliúrsut, Zireniuse nálegautillugo Siriame. 3 Tamarmik tava iglorperksoamingnut aularpat, aglekollutik. 4 Tava Iosefesög aulariok Galilæamit, iglorperksoarnit Nazaremit, Iudæamut, Davib iglorpeinut, Bethlehemmik attelingnut; Davib igloanit pigame, kinguarimannelo: 5 Aglekollume Maria nulliækse aiparællugo, tauna nãrtúrsok. 6 Terssanétillutiglo ernivikse nedliupek. 7 Pernauminiglo ernertãrpok, immullugolo annoraminernut, nerssútillo nerriviénnut illia, sinniktarbingme innikséronamik adlamik. 8 Pársirsullo tamattoma

Digitized by Google

erkanétut narksamĕlutik unnuame nerssutittik ungalolingmĕtat páriniarlugit pigárput. 9 Attalo, Nálekab Engeliætta tikkipei, Nálekablo kaumarsusiætta kaumarsarmattik, erksingălerput. 10 Engelible okarbigei: Erksekennase, atta, tipeitsungnangártomik okallugbigause, innuit tamarluinnarsoarmik piksénnik; 11 Pivluse mĕna annaursirsok, Kristusióursok Nálegak, Davib iglorpeine, erniusimamet; 12 Terssalo nellunærkotarissiuk, nálungiarsungoak annoraminernut immusimarsok nerssútillo nerriviénnut illisimarsok naipitsomárparse. 13 Tavainarlo killangmiorperksuit Engelemétat, Gudelo ussorét, okallukluttglo: 14 Gude kotsingnermétek ussornarsile! erkiksinerlo nuname! innungnelo suennernek pille!

(Evangelium am 2. Christtag.)

15 Engelillo kemmengmattik killangmut pivlutik, pársirsut ingmingnut okallukattigeekput: Mĕna Bethlehemmut pissa, ussornartorlo, taivkane pillirsak, tekkojartortigo, Nálekab okautigekorsa uautinut. 16 Tuoviorlutiglo terssunga piput, Marialo Iosefelo tikkipagik, nalungiarsungoarlo nerssútit nerriviénne innængarsok naipipét. 17 Tekkogamikole, tamannut okallugiartorput okkoninga okautsinnik tussakamingnik nálungiarsungoak taivna pivlugo. 18 Tamattomingalo tussartut tamarmik, pársirsut okauseet aijaisórutigeit. 19 Mariable okautsit tamakko tamása puigornauérlugillo umamine ekkarsautiginiarpei. 20 Pársirsut tava utteriput, Gude ussorællugolo nerssorét tussakettik tekkorsettiglo tamása pivlugit, taima okarbigimattik.

(Evangelium am Neujahrs-Tage.)

21 Udlullo arbenek pingasungormætta, nálungiarsungoak kippirsaussammet, tava aitserpét Iesusemik, Engelib taima taigormago, násimangikadlarmet arngname timétta illuane.

22 Udlullo nedliumætta, Maria ubbaissevlune, Mosesib inneitsissei malliklugit, tekpauunga Ierusalemmut aularupét, Nálekamut pisitsomaulugo; 23 (Agleket pivlugit Nálekab

Digitized by Google

inneitsisseine, imaitut: Angutingoet tamása arngnamingnit perngautit siudlerpáit Nálekamut tunniussauein-ōg pigekollugit). 24 Tunnirsútiksettiglo tunniullugit, sórdlo Nálekab inneitsisseine agleksimavok: tingmirsæng-ōg Taubik, piarkægloneet marluk. 25 Attalo, taimane angut Ierusalemmétok, Simeonemik attelik; innuglo taivna illuartóursok Gudemullo nálektok, Israeliblo tupedlersautiksanik nerriukiok, Annernerúblo ajunginerúb innigiuarpa. 26 Annernerúblo ajunginerúb okauka, tokkussengitsok unnerlugo, Nálekab Kristusia tekkotinnago. 27 Tauna, Annernerúb kajumiksármanne, nálekbingmut piok. Nálungiarsungoarlo Iesuse angæjokékit merssa pisimækko nálekbingmut, pivlugolo illerkorsoromaulutik inneitsissit malliklugit. 28 Tava tigua pernermiklugo, Gudelo ussoreka, okalluklunelo: 29 Nálegak, māna erkiksinartomut kivget angerdlarle sórdlo okartotit. 30 Irssimnik annautiksarekorset tekkogauko; 31 Tauna innuperksuit tamarmik kéneinut sakkomersillugo piginnángorsárauko. 32 Kaumarsok nællursunnut kaumarsautiksak, innuktauvillo Israelittit ussornautiksæt.

(Evangelium am Sontag nach Christtag.)

33 Okautsillo tauna pivlugo angutissiætta arngnættalo aijaisórutigaikik. 34 Tava Simeonib tængekártipek, arngnanullo Mariamut, ima okallukpok: Atta, una orlursútiksængoromárpok, makkirsútiksængoromárlunelo amerdlasúnne Israelib kingueine, nællunærkotæksajomárlunelo akkerartugæksak. 35 (Tarnivkullo pænnab pissauātit), amerdlasórsuit umætteisa ekkarsauteit sakkomerkollugit. 36 Arngnaktōg erkotuksennik okalluktok terssanéniok, Hannamik attelik, Fanuelib pannia, Asserib kingueisa illæt, arngnakoeksáursok, okkiullo arbenek marluk uvekartok, niviarsiógame kingorna. 37 Mānale uidlarneróursok, okkiueelo 84-ióput; tauna nálekbingmétuinarpok, tuksiarnermiglo nerringiniarnermiglo Gude nálengniarpa udlullo unnuello nungullugit. 38 Taursomatōg taimane ornikia, Nálegarlo ussoreka, okautigællugolo annaur-

Digitized by Google

sútiksamik nerriuktunnut tamannut Ierusalemmiunnut. 39 Tamásalo nãmaksigamikik Nálekab inneitsissei malliklugit, ama Galilæamut utteriput iglorperksoamingnut Nazaremmut.

40 Nálungiarsungoarlo (Iesuse) agdliartorpok, nekkursektillunelo annernerme, illissimarsorsoængolerlunelo, Gudiblo saimaunerétta neijorpa.

(Evangelium am 1. Sonntag nach Epiph.)

41 Angæjokæglo opernet nungullugit Ierusalemmut pirsartuk, anniviksiorbik nedliutarانget. 42 Okkiueelo arkanek marlungormætta, tekpauunga Ierusalemmut aularput, illerkortik attorlugo udlorsiornarانget. 43 Udlullo taukko nãgamikik, angerdlarmenniglo, nukakpiarak Iesuse Ierusalemmétuarpok, angæjokékillo ariutsiék. 44 Illamingnulle illagisugigamiko, udlorlo attausek ingerdlagamik, ujariartorpét apperkotigællugo igdlumingnut ekkardlimingnullo. 45 Nenninginamikolo, ama Ierusalemmut utterpuk, ujarniarlugolo. 46 Udlullo pingasut nãmætta naipipék nalekbingme ivksiarsok ajokærsoirsut akkornénne, taukko nálekluglillo appersorpei. 47 Taursomungalo nálektut tamarmik aijaisórutigét illissimarsusiagullo akkilluarsusiagullo; 48 Tekkogamikolo annilárpuk; arngnéttalo okarbiga: Ernera, saog taima annilártipautiguk? Atta, angutisiauvit uangalo ujarivtikit kappiasuklunuk. 49 Okarbigipek tava: Saog ujarpittinga? Illissimangilikko, Atátama pee neijorniaissevlugit pissægikka? 50 Taimalo okallugbigimattik siunersingilék tamanna. 51 Illagællugik tava tessamunga Nezaremut piok, nálekluarlugiglo. Okautsillo tamása arngnétta torkorpei umamine. 52 Iesuselo illissimaleriartorpok, okkiueelo amerdliartorlutik assænarsiartorpok Gudemelo innungnelo.

Digitized by Google

KAP. III.

Iohannese illomortorsóvlune ajokærsoilerpok, koirsivlunelo; Herodesib pisipa parnürsimauvingmut; Iesuse koekovok Iohannesemut; Iesusib studleenik.

Okkiut arkanek tedlimangormætta, Kaisere Tiberiuse nálegáutillugo, Pontiuse Pilatuse nálegáukattáumet Iudæame, Herodeselo nunamut illáinarmut nálegáumet Galilæame, nukkale Filippuse nunamut illáinarmut, nálegáumet Iduræame, Trachonitisiblo erkane, Lisaniaselo nunamut illáinarmut nálegáumet Abileneme; 2 Hannaselo Kaifaselo pellessiunerrotillagik; taimane Iohannese, Zachariasib ernera, Gudib kákoa innukajuitsome. 3 Tava Iordanib erkeinut tamannut piok, ajokærsoilunelo koirsúmik sainiarsutiksamik, issumakærbigekollugit ajortunnik; 4 Sordlo makpersekenne Profetib Isaiasib okauseene agleksimamet, Innukajuitsome terklulaursúb nippigãnga, tauna ima okarmet: Nálekab arvkotiksa illuarsársiuk, arvkosinekseilo nardlorsarsigik; 5 Korkut tamarmik nellimækternekaissaput; kakkello kakkangoello tamarmik nakkiglissarnekaissaput; arvkoserngillo niuagarsut tamarmik nardlungnekaissaput, arvkoserngillo manneetsut manniksissaput; 6 Innuillo tamarmik annautiksak, Gudemit pirsok, tekkussauæt. 7 Innuillo (Iohannese) annivigimænne taursomunga koekollutik, ima okallugbigei: Pullateriarsuit iveit tautokko! kiame illivse unnersóupase, kemmäissægause kammaumit nedliutuksamit? 8 Atta, okkorse, illomut sáiniarluse adlamik issumakaritse; illuvsigullo issumaissarunnase, ima okallukomauluse: Abraha Atátagärput. Okaupauseme: Ujarkennit makkonanga Abraha Gudib kittornæksarsiginnaua. 9 Terssa, ullimaut orpeet tungauviænnélerpok; orpik ajungitsunnik paumakangitsok kippirsaussavok, ingnermullo egitaussavok. 10 Innuit tava appersorpæt, okalluklutiglo: Sullissaugut tava? 11 Akkiei, okallugbigællugillo: Marlungnik

Digitized by Google

annoraglúb aipa tunniussaua pekkangitsomut, nekkiksaliktõg taimailiussægiok. 12 Tunnirsútinnik kattersoirsuttõg ornikiæt koekollutik, appersorlugolo: Ajokærsoirsok, uagumme sullissaugut? 13 Akkiei okalluklune: Sualungmik piomaniarkennasé. 14 Sorssuktuksettõg tava appersoriæt, okalluklutiglo: Uagumme sullissaugut? Akkiei, okalluklune: Innuit péjarniarkennassigik; pekkosersóvluseloneet pidláriaurnassigik, pirsæksesselo nãmagissauesse. 15 Innuille nerriungmætta, Iohanneselo pivlugo tamarmik umættimikut issumakarmætta, tauna Kristusiósugællugo; 16 Iohannesib sápei, tamásalo okallugbigællugit: Uanga imermik koirsarause, kingunevkulle tikkiutuksakaromárpok pirsársónerrúrsomik, taursoma issigamék singérlugit aglæt kingakobigekãra; Taursoma kojomárpãse Annernermik ajunginermik ingnermiglo. 17 Taursoma nivaut tigumiarpa, koimelo netta sellissaua, nautséjæksariksullo kakkortut koiminut kattersoromárpei, kallipáillo óutsomárpei ingnermik kammijaitsomik. 18 Adlenniglo amerdlasúnnik okautsinnik innuit okaukiksarniarpei, okallugbigællugillo okautsinnik tussarnersunnik. 19 Herodesele, náleket sissamæt illæt Iohannesib auokárimanne nukkætta Filippusib nullia, Herodiase, pivlugo, ajortullirseilo tamãsa pivlugit. 20 Tava tamakko illauei imaitomik aglæt, Iohannese parnãrsimauvingmut pisillugo.

21 Innuillo tamarmik koekomætta, Iesusesõg koinekarmet, tuksiarmello, killak tava angmarpok; 22 Annernerlo ajunginek tingmiatut Taubesut akkarlune taursomunga pirsok nippelo killangmit tussartitok, ima okalluklune: Idlit assærsarællutit ernerágit, nuennerirsarællutit. 23 Iesusiblo okkiuee 30-iólerput; taunalo ernerisugæt Iosefemut, tauna Elib erneriga; 24 Tauna Mattatib erneriga, tauna Levib erneriga, tauna Melchib erneriga, tauna Iannab erneriga, tauna Iosefib erneriga. 25 Tauna Mattatiasib erneriga, tauna Amosib erneriga, tauna Nahúb erneriga, tauna Eslib erneriga, tauna Nangib erneriga. 26 Tauna Maatib erneriga, tauna Mattatiasib erneriga, tauna Simeib erneriga, tauna Iosefib erneriga, tauna

Digitized by Google

Iudab erneriga. 27 Tauna Iohannab erneriga, tauna Resab erneriga, tauna Zorobabelib erneriga, tauna Salatielib erneriga, tauna Nerib erneriga. 28 Tauna Melchib erneriga, tauna Addib erneriga, tauna Kosab erneriga, tauna Elmodab erneriga, tauna Herib erneriga. 29 Tauna Iosib erneriga, tauna Eliezerib erneriga, tauna Ioreb erneriga, tauna Mattab erneriga, tauna Levib erneriga. 30 Tauna Simeonib erneriga, tauna Iudab erneriga, tauna Iosefib erneriga, tauna Ionab erneriga, tauna Eliakib erneriga. 31 Tauna Meleab erneriga, tauna Mainab erneriga, tauna Mattatab erneriga, tauna Nathab erneriga, tauna Davib erneriga. 32 Tauna Iessib erneriga, tauna Obedib erneriga, tauna Boasib erneriga, tauna Salmúb erneriga, tauna Nahassub erneriga. 33 Tauna Aminadab erneriga, tauna Arab erneriga, tauna Esrob erneriga, tauna Faresib erneriga, tauna Iudab erneriga. 34 Tauna Iakub erneriga, tauna Isaakib erneriga, tauna Abrahab erneriga, tauna Tarab erneriga, tauna Nachorib erneriga. 35 Tauna Seruchib erneriga, tauna Ragahub erneriga, tauna Falegib erneriga, tauna Eberib erneriga, tauna Salak erneriga. 36 Tauna Kainab erneriga, tauna Arfachsadib erneriga, tauna Semmib erneriga, tauna Noab erneriga, tauna Lamechib erneriga. 37 Tauna Mattusalab erneriga, tauna Enochib erneriga, tauna Iaredib erneriga, tauna Kainab erneriga. 38 Tauna Enosib erneriga, tauna Setib erneriga, tauna Adab erneriga, tauna Gudib pia.

KAP. IV.

Iesuse urssernekarpok tornársungmit, ajugávhunelo; ajokærsoilunelo ussornartulliok Galilæame, Nazaremme Kapernaumelo.

Iesusele, Annernermik ajunginermik illumiulik, Iordanemit ama utteriok, Annernerúblo pisipa innukajuitsomut. 2 Udlullo 40 nāulugit tornársúb urssersarpa, Udlullo taukkoa-étillugit

Digitized by Google

nerringiniok sumigloneet, udlullo taukkoa nāsimamætta, kālerpok késa. 3 Tornársúb tava okarbiga: Gudib erneripattit, ujarak una okauniaruk, timmiursængorkollugo. 4 Iesusiblo akkia, okallugbigællugolo: Agleket imaiput: Timmiursainak innúb innútigingila, Gudible okausee tamása. 5 Tornársúb tava pisipa kakkársoarmut kingiktorsoarmut sillarsúblo nalegauvee tamása taursomunga kemmerdlórtipei uissoreinak. 6 Okallugbigællugolo: Makko nálegauveet tamása, pinnersuseelo illingnut tunniutsomárpakka, uamnut tunniusimamætta, issumamniglo tunniupakka piomarsamnut; 7 Māna pædlorlutit tuksiarbigiomagungma, tava tamakko tamása pissauettit. 8 Iesusib akkia, okalluklunelo: Tornársungá, uamnit áularit, agleket imaimætta: Gude Náleket pædlorbigissauet, kissiello nálengniaissauet. 9 Ierusalemmullo aularunia, pisillugolo nálekbiúb kārpianut, okallugbigællugolo: Gudib erneripattit, terssanga illingnik nakkarkeet; 10 Agleket imaimætta: Pivlutit Engelinne pekkussauei, sernigekollutit. 11 Kirssumiarkollutillo, issikettit apookonnagit ujarkamut. 12 Iesusib tava sápa, okarbigællugolo: Okauserinekartut imaiput: Gude Náleket urssissengilet. 13 Tornársúblo urssesutsinne tamása nāgamigit, kemmedlekpa.

14 Iesuselo ama Annernerub pirssaunerane Galilæamut utterpok, tamattomalo erkanétut tamarmik tussaumauæt. 15 Illiniartarbeenelo ajokærsoiok, innuillo tamarmik ussoræt. 16 Nazaremmullo agdliartorbingminut piok; illerkonelo attorlugo, Sabbatiómet kattisimauvingmut isserpok, attúaiomaulunelo nækkoipok. 17 Tunnilerpæt tava makpersekennik Isaiasib aglegeinik. Taukkolo makperamigit, okautsit okko erkorpei, ima agleksimarsut: 18 Nálekab Annernerætta neijorpānga, taimaitomik tennikānga, aulartitarællungalo okautsinnik tussarnersunnik okallukoānga peetsunnut, asserorsimarsunniglo umættiglit kaitsorsarkollugit, parnārsimauvingmétullo okaukollugit annekbiksānnik, tekpeetsullo tek-

Digitized by Google

piksekollugit, nagliuktisimarsullo nagliugungnærkollugit kivgajungnærkollugillo. 19 Nálekablo annaursinerétta okkiua okautigekollugo. 20 Makpersekello mattugamigit, kivgamullo tunniunamigit, ingipok. Illiniartarbingmétullo tamarmik irssigiuarpæt. 21 Tava okallugbigillerpei; Udlomekut tussartilluse agleket okkoa erkorsimaput. 22 Tamarmik tava nersorét okautsillo tussarnersut karnanit annirsut aijaisórutigeit, okalluklutiglo: Una Iosefib erneringilau? 23 Okarbigeilo: Illomut piomárpausinga okautsemik imaitomik: Kaitsorsáirsok, illingnik annauniarit! merssa ussornartorsuit Kapernaume pillirset tussarivut, taimailiorittõg tamāne nunagirsarne. 24 Okariorle: Illomut, okaupause: Profete kursagingilét nunakatteisa. 25 Illomulle okaupause: Israelittinne uidlarnerit amerdlakerssut Eliase innútillugo, killak parnärsimatillugo okkiut pingasut kaumettillo arbeneglit, kängnerlo angekemet nunarsoarme tamanne; 26 Taukkoale illénnut Eliase aulartitáungitsok, kissiennele uidlarnermut Sareptamiomut, Sidonib nunanétomut. 27 Puppiksullo amerdlakerssut Israelittinne, Profete Elisa innútillugo, taukkoale illénnik puppérosimarsokangilak, Naemanele Siriamio kissime. (puppérosimarsok). 28 Kattisimauvingmĕtullo tamarmik, tamanna tussaramiko, kammaktorsoængorput. 29 Nækkoillutiglo iglorperksoarnit annisipét, kakkablo iglorperksoakarbingmik kárpianut pisillugo, terssanga nakkartitsomagamiko; 30 Akkornættigulle aularpok.

31 Kapernaumullo iglorperksoarnut Galilæamétunnut piok, ajokærsorlugillo Sabbatiúrsaránget. 32 Ajokærsúteilo aijaisórutigeit, pikkunartunnik okausekarmet. 33 Innuglo kattisimauvingmĕtok annernermik maujungnartomik illumiulik, tauna niblingärpok. 34 Okalluklunelo: Oma, sugautigit Iesuse Nazaremio? Asseroriartorpautigut; Kináursotit illissimauaukit, imaitok: Gudib ajungitsorätit. 35 Iesusib tava siorarsárpa, okalluklunelo: Okaissærit, omangalo anneet!

Digitized by Google

Annernepillurksub tava orlotipa akkornænnut, taursomangalo anniok, akkonarnagolo. 36 Tamarmiglo ijámiput, ingmingnullo okallukattigeeklutik, ima okarput: Sunalikiak terssa? Annernerit maujungnartut sukkanersomik pirssaunermiglo innermattik, anniput tava. 37 Tamattomalo erkanétut tamarmik tussaumalerpæt. 38 Nækkoillunelo kattisimauvingmit anniok, Simoniblo igloanut pivlune. Simoniblo sekkia kannimanartomik napparsimakemet, tauna pivlugo kenuvigæt. 39 Ornikpa tava kannimanarungnærkollugolo; kannimanartublo kemmengmanne, erngerlune makkipok, kivgartorbigællugillo. 40 Sekkenerlo tachisimamet, tava tamarmik, nellinginarnik nappautelingnik napparsimarsokartut, aitsivigæt okkoninga. Taursomalo tamasa ingmikortillugit arksaminik pattikpei, ajorungnærsillugillo. 41 Tornársuittog amerdlasúnnit anniput, niblerlutiglo okarput: Idlit Kristusióvotit Gudib Ernera. Innerterlugille okallukongilei; Kristusióursok nællungimænne. 42 Kaulermelle, annivlune aularpok innukajuitsomut, innuillo ujarpæt, tikkinamikolo unniktiniarpæt, kemmekonnatik. 43 Okarbigeile: Adlennuttög iglorperksoarmiunnut okalluktuariakarfunga okautsinnik tussarnersunnik Gudib nálegauvianik; merssa tamanna pivlugo aulartitávunga. 44 Okalluktuarpok tava kattisimauveenne Galilæamétunne.

KAP. V.

Petrusekut Iesusib aulisarkoei; kennerpei; puppiksimarsok puppérotipa; tungmaktorsimarsok ajorungnérsipa; Levis kennerpa.

(Evangelium am 5. Sontag nach Trinit.)

Innuperksuille tettortimmænne, Gudib okausee tussarniarlugit, Genezareme immab sinnanétillune. 2 Umiarsoæglo

Digitized by Google

marluk sirksisimarsuk tekkogamigik, taukkonangale merssa aulisartut niusimarsut karksutittik arssengniarlugit; 3 Tava umiarsuit taukkoa ardlængnut ikkivok, Simonib pianut; taunalo innelerpa aualektimitsiarkollugo. Ingillunelo innuit ajokærsorpei umiarsoarmit. 4 Okallukame sorarame Simonemut okarpok: Aualegit ittesómut, karksutisselo nelluksigik, karktorniarluse. 5 Simonib tava akkia, okallugbigællugolo: Ajokærsoirsok, unnuak nâulugo piniaralloartogut, angeluktorlutalo; okautsille nâleklugo karktoromárpunga. 6 Taimailioramiglo, aulisægarperksuit pieit, karksuteillo alliktorput. 7 Tava umiarsoarmiut ardlættik urserarlugit kokoeit, ammuarkattigællugit ikkioriartorkollutik. Taukkoalo orningmattik, umiarsoægtik ussillersorpagik, kivingajektillugik. 8 Tamanna Simonib Petrusib tekkogamiuk, Iesusib issigeinut pædlorpok, okalluklunelo: Nâlegak kemmenga, ajortoliksóvlunga innuvunga. 9 Terssa annilárame, ingiakatteilo tamarmik, taima aulisaket amerdlænnáramikik illageeklutik. 10 Taimatõg Iakolo Iohanneselo, Zebedæusib ernerǽk, Simonib ingiakattǽk (annilâripuk) Iesusiblo Simone ima okarbiga: Annilárkennek, mattoma kingorna innungnik piniaissautit. 11 Umiarsoæk tava nunalisikadlaramikik, pissik tamasa kemmekpeit, malliklugolo.

12 Iglorperksuillo illænnémet; sunauva, angut puppiksorsoak terssanétok. Taursoma Iesuse tekkogamiuk, kénaminik pædlorlune tuksiarbiga, okalluklunelo: Nâlegak, piomaguit, puppérotisinnauarma. 13 Arksennelo issæktorpei, aktorlugolo, okalluklunelo: Piomavunga, puppérotit. Terssangainak tava puppéroluinarpok. 14 Innerterpale, adlennut tamanna okautigekonnago; aularsinnaille, pellessemullo tekkotillutit, Mosesiblo tunniukorsa tunniullugo puppéronauit, nællojungnærkollugit. 15 (Iesusele) tussaumarsængoriartorpok tamannut, innuperksuillo kattillerput tussaromaulugo, taursomungalo kaitsorsárkollutik nappantimingnit. 16 Innukajuitsunnulle aularpok, tuksiarlunelo.

Digitized by Google

17 Udlullo illénne ajokærsoimet, Farisæerit aglekennik illissimarsullo iglorpainnit tamannit Galilæamétunnit Iudæamétunnillo, Ierusalemmillo pirsut, terssane ivksiaput. Nálekablo pikkunartua taursomanga anniok, tamásalo kaitsorsarlugit. 18 Attalo, angutit illeit aitsiput innungmik tungmaktorsimarsomik sinnigbingme innængarsomik; taunalo issertiniarpæt, sánut illiomaulugo. 19 Innungnille isserbiksarsinginamiko, iglúb kănut kakkiput, angmarsokullo ningipæt, innængauvialo aglæt, innuit akkornænnut Iesusib sánut. 20 Opersusiéllo illissimagamiuk, tauna okarbiga: Innungá, ajortingnik issumakærbiginekarpotit. 21 Aglekennik illissimarsulle, Farisæerillo issumalerput, okalluklutiglo: Kina una, okausekarmet mittengnartunnik Gudemut? Kina ajortoærotitsiginnaursok, Gude kissime illa? 22 Ekkarsauteille Iesusib mallugigamigit, sápei, okallugbigællugillo: Sumik issumakarpisse umættivsine? 23 Sumik okallungnek ajornænginerrova: Ajortingnik issumakærbiginekarpotit? Imaloneet okarnek: Makkitit, pissuktuarlutillo? 24 Illissimakollussiugle, Innúb Ernera nuname ajortoærotitsiginnaursok, tungmaktorsimarsomut ima okarpok: Okaupaukit makkitit, innængauveello tigullugo piuk, angerdlarlutillo. 25 Irssigitillugillo erngerlune makkipok, innængauvigigalloelo tigullugo iglominut angerdlarpok, Gudelo ussoreka. 26 Tamarmik tava annilártorsoængorput, Gudelo ussorët, erksilerlutiglo okarput: Udlome ussornartorsoarnik tekkokaugut.

27 Mattomalo kingorna annigame, tunnirsútinnik kattersoirsok, Levisemik attelik, tunnirsirsarbingme ivksiarsok, tekkoa, okarbigimannelo: Mallinga; 28 Nækkoipok, tamásalo kemmeklugit mallikpa. 29 Levisib tava iglomine nekkiksiorpa angissómik, tunnirsútinnik kattersoirsullo, adlello amerdlasút ivksiakattigæt nerrivingme. 30 Aglekennik illissimarsullo Farisæerillo okallorojullerput ajokærsugeinut, okalluklutiglo: Saog tunnirsútinnik kattersoirsut ajortulliartullo nerrekattigaissigik immerkattigællugillo? 31 Iesusible akkiei,

Digitized by Google

okallugbigællugillo: Napparsimangitsut kaitsorsáriakangilet, napparsimarsulle kissimik. 32 Tikkiutunga, ajortuglit kákollugit, adlamik issumakarkollugit, illuartulle pinnagit. 33 Taukkoale okarbigæt: Saog Iohannesib ajokærsugei kabseenik nerringiniararaut, tuksiartarlutiglo amerdlasúnnik, taimatõg Farisæerit ajokærsugeit; ajokærsukettille nerrirsarlutiglo immerararaut. 34 Okallugbigeile: Nulliartomut tikkerartut nerritseilinek ajorpesse, uviksak taukkonanétillugo. 35 Nedliutsomárporle, uviksamik arksárnekaissaput, tava nerringiniaissaput. 36 Arssersóumiglo okallugbigei: Annoratokak illártoraraingilæt nutámik annoraminermik, nutäb alliktussammago; illáktärlo illuanginiok pissokamut. 37 Weinelo nutäk immerarainginiæt porosersokennut, Weinib nutäb alliktussammagit porosersoket, koiluksinnaissævlunelo tava, porotsillo asserororaraut. 38 Weinele nutäk porosersénnut immerlugo pirsariakarpok, tamangmik tava asserornauérkattigeekpuk. 39 Weinemik pissokamik immertok, erngerlune nutämik piomarsaringilak, okarame: Pissokak mammarnerau.

KAP. VI.

Ajokærsukenne sernigei; tokkungartunnik arksalingmik kaitsorsaiok; ajokærsukenne 12 kennerpei; pidluautiksennik ajokærsoiok.

Sabbatillo illénne naursut timmiursækset arvkotigimagit, ajokærsugeisa mullingoet nutsulerpeit, arksamingniglo kallipæjarlugit nerrieit. 2 Farisæerille illeisa okarbigeit: Saog Sabbatinne pirsæksaungitsomik piniarpisse? 3 Iesusib tava akkiei, okallugbigællugillo: Tamanna attuangilissiuk, kannok Davi illiortok kälerame, illænnelo? 4 Kannok Gudib igloanut isserame, timmiursello tekkorsækset tigullugillo nerrigei, illaminuttõg tunniullugit, umnit tamakko Pellessit kissimik

Digitized by Google

nerrinek sappingileit. 5 Okarbigeilo: Innúb Ernera Sabbatemuttõg nálegávok.

6 Adlamelo Sabbateme kattisimauvingmut isserpok, ajokærsoilunelo. Innuglo terssanétok, taursoma arksei tellerpeet tokkungarsut. 7 Aglekennik illissimarsulle Farisæerillo allapernarsorpæt, Sabbateme illuarsissæsugællugo; paitsisiksarsioromagamik taursomunga. 8 Taursomale ekkarsauteit illissimagamigit, innungmut tokkungarsunnik arksalingmut okarpok: Nækkoillutillo tamaunga peet. Tauna nækkoillunelo terssunga pimet. 9 Iesusib okarbigei: Appersorpause, sumik piniarnek pirsæksáva Sabbateme, ajungitsulliarnerloneet ajortulliarnerloneet; inmuk unmaullugoloneet tokkollugoloneet? 10 Tamásalo sieklugit irssigei, innuglo tauna okarbiga: Arksettit issuikit. Taimailiorpok tava. Arkseilo ajorungnærput, igdlomisun-élerlutik. 11 Taukkoale peblingälerput, ingmingnullo okallukattigeelerput, kannok illiorbigiomaulugo.

12 Taimanele kakkamut majoarpok tuksiariartorlune, unnuarlo nãua Gudemut tuksiarlune. 13 Kaumello ajokærsukenne kákoei, taukkonangalo arkanek marluk kennerpei, tailerlugillo Apostelinnik: 14 Simon, Petrusemik tairsak, kattengutalo Andrease, Iakolo Iohanneselo, Filippuselo, Bartholomæuselo; 15 Mattheuselo Tomaselo; Iako, Alfæusib ernera, Simonlo, Zelotesemik tairsak. 16 Iudaselo, Iakub kattenguta, Iudaselo Ischariote, pisitsirsok. 17 Taivkolo illagællugit atterpok, narksamullo pivlune kikkarpok, ajokærsugarperksoeelo, innuperksuillo Iudít nuneinit tamannit, Ierusalemmillo, Tirusemillo Sidonemillo, immab sinnanétungnit: 18 Taukkoa tikkiutut, tussaromaulugo, kaitsorsárkollutiglo nappautimingnit; annernerniglo maujungnartunnik nagliuktisimarsut ajorungnærput. 19 Innuperksuillo tamarmik aktoromaniarpæt, pikkunartok taursomanga annimet, tamásalo kaitsorsárlngit. 20 Ajokærsukennelo irssigillerpei, ima okallaklune: Ussornarkause peetsose, Gudib nálegauvia pigigaussiuk. 21 Ussornarkause käktose, kärsillaissægause.

Digitized by Google

Ussornarkause, mattomanétilluse kejarsose, tipeitsussægause. 22 Ussornarkause, innuit umigippasse, aúiksártilluselo mittautigippasse, attisselo tainerdluklugit sordlo ajortut, Innúb Ernera pivlugo. 23 Tava tipeitsugitse, keemasukluselo, akkiksauterse angekemet killangme. Taimatõg siudleesa pirsarigieit Profetit. 24 Erkanarle illivse pissórsose, tupedlersautæronause. 25 Erkanak illivse, tamannik arssirsorsóursose, kæleromárause. Erkanak illivse, mattomanétilluse iglartose, kejájomárluselo opitórsojomárause. 26 Erkanak okkorse, innuit tamarmik okautigilluarpasse. Taimattõg siudleesa pirsarigieit Profetiókosersut. 27 Okaupausele, okkorse nálektoseá: Kingarsartisse assæniarsigik. Illivsenut umitsairsut ajungitsulliarbigissigik; 28 Illivsenik pidluaikorsirsut pidluarkogissigik; illivsenik nagliuktitsirsut tuksiuniarsigik. 29 Ullursekullo igdlokut erksãrnekaruit, tauna igdloaniktõg mannilerbigimigiuk; kalliparniglo arksárnekaruit, tauna annorarniktõg erdligutingimigiuk. 30 Illingnut kenúrsok, tunniúk, pingniglo arksárnekaruit, uttertitsivigekussengilatit tamakkoninga. 31 Kannongétomigloneet innungnut illiorbigekoguse, taimatõg illivse illiorbigissigik. 32 Illivseniglo assæniktut assagussigik, kannongétomik tava kutsauviginekaissauvisse? Ajortulliartuttõg assærsittik assægieit. 33 Illivsenullo angæjokáursut kisseesa ajungitsulliarbigigussigik, kannongétomik tava kutsauviginekaissauvisse? Ajortulliartuttõg taimailioriput. 34 Illivsenullo uttertitsiginnaursut attukikussigik, kannongétomik tava kutsauviginekaissauvisse? Ajortulliartuttõg attukikattigeeksarmimætta, nellerlugit uttertitsivigekogamik. 35 Taimaitomik kingarsartisse assæniarsigik; angæjokáuvluselo attukeeniaritse uttertitsivigissæsuginnase; akkiksarse tava angissavok, kotsingnerrúrsúblo kittornarissauãse; taursoma ãuagirsormagit kujangitsut arksoarnartullo.

(Evangelium am 4. Sonntag nach Trinit.)

36 Taimaitomik nákinniktóniaritse, sordlo Atátarsesõg nákinniktorsómet. 37 Passiklerniariaurnasse passiklernekais-

Digitized by Google

sengilasesõg tava. Ekkartóursidlariaurnase, ekkartóutinekaissengilasesõg tava. Issumakærbiginnigitse, issumakærbiginekaissausesõg tava. 38 Tunnirsiniaritse, tunninekaissause tava. Ouktúmik nennersimarsomik aulatikamik ullibkangãrtomik sãvsinut tunnissauáse; ouktútigirsauvsinik merssa ouktorbiginekaissægiose. 39 Arssersóumiglo okarbigei: Tekpeetsok tekpeetsub unnersorsinnaunerpau arvkotiksanik? Tamangmik nakkaissengilek ittersamut? 40 Ajokærsugak ajokærsortiminit angnerrungilak; ajokærsugak ajokærsortimisun-ékune, nãmakpok tava. 41 Kattengupille irssætta irssiuta saog tekkoniarpiuk, paukarulle irssingnétok mallugingiliuk? 42 Kannorle kattengutit ima okarbigiginnauviuk: Voitje, kattengutiga, irssiut irssingnit péjaromárpara, paukarullo merssa irssingnétok nangminek mallugingiliuk? Illungersõngitsotiná! paukarut irssingnit péjaradlauk, kingorna tava kattengupit irssiuta pærniarlugo piuk. 43 Orpik ajungitsok paumakartaraingilak ajortunnik, orpiglo ajortok paumakartarainginiok ajungitsunnik. 44 Orpeet tamarmik nællunaitsaraut paurngamingnit. Feigit Dornennit kattersorsinnaungileit, taimatõg Paumet Weiniglit kattersorsinnaunginieit kakkidlernekutinnit. 45 Innúb ajungitsúb ajungitsut sakkomersitarei umame pianit ajungitsomit; innúblo ajortúb ajortut sakkomersitarei umame pianit ajortomit; terssa, umættib ullibkarneranik kannek okallugarau. 46 Saogme tairsarpissinga, Nálekamik, Nálekamik, nálengnagillo okautsikka? 47 Uamnut pirsok, okautsimniglo tussartok, mallingniktorlo; tauna, kimut arssigirsok, okautigissauara illivsenut: 48 Arssiga angut iglulliortok, nuna taursoma ittersælliorlugo ittesómik, iglolo tungauvillera kãrssomik. Kooksoængormelle immek, iglo tava kooksúb suppunia, aulatisinnaunagolo, kãrssomik tungauvillermet. 49 Tussartúble mallingningitsúblo arssiga angut iglulliortok irvsomut, tungauvillernago; kooksúblo suppumanne iglo tamanna, erngerlune oppikau asserorkallunelo.

Digitized by Google

KAP. VII.

Sorsuktukset nálegætta kivganut ussornartulliok; Nukakpiak umartipa Naineme; Iesuse Iohannesib appersorkoa ajokærsukaminut; Arngnak ajortulliartok kodlillerkau.

Okautsinnele tamakko nãgamigit innuit tussartillugit, Kapernaumut aularpok. 2 Sorssuktuksello nálegætta kivga, assærsa, terssane napparsimarsok tokkungajeklune. 3 Taunale Iesusemik tussaumagame; Iudit uttokaunereet taursomunga tuksiariartorkoei, kivge kaitsorsáriartorkollugo. 4 Ivkoale Iesuse ornikamiko kenúvigingãrpæt, okalluklutiglo: Tamattominga pirsariakarpok illingnit; 5 Ekkardlivut assamagit, ajokærsorbikpullo sennatimago. 6 Iesusib tava illagillerpei; Iglole padlillermarssuk, sorssuktukset nálegætta assærsenne taursomunga okariartorkoei immænna; Nálegak, pirssarirsersornek; kingakotekaunga illingnik issertitsinek iglumnut; 7 Taimaitomiktõg uamnik nangminek kingakosugirsunga illingnut pinnek; okarsinnaille okautsemik attautsemik, kivgara tava ajorungnæissavok. 8 Uangatõg innúgama nálegaliksóvlunga, kivgakarlungalo sorssuktuksennik; illænnullo okarμma: Aularit, tava aulararau; ama adlamullo: Kacheit, tava kairsarau; kivgamnullo: Sennauk, sennarsara tava. 9 Tamannale Iesusib tussaramiuk, aijaisórutiga tauna; keviarlunelo innuit malliktinne okallugbigei: Okaupause, taima aktigirsomik opernermik nervsangitsunga Israelittinne aglæt. 10 Aulartitello iglomut tikkinamik, kivgak napparsimarsogalloak ajorungnærsok tikkipæt.

(Evangelium am 16. Sontag nach Trinit.)

11 Mattomalo kingorna iglorperksoarnut Nainemik attelingnut aularpok, ajokærsukennelo amerdlasút innuperksuillo illagællugit. 12 Iglorperksuille issertarbiæt tikkilermago; atta tokkorsok akkiarlugo annipæt, tauna arngnætta ernetuariga, uidlarneróvlunelo; innuperksuittõg illagigiæt iglorperk-

Digitized by Google

soarnit. 13 Nálekablo tekkogamiuk, nákiga, okarbigællugolo: Kejákennek. 14 Iklerbik tava orniklugolo aktorpa, akkiartullo unnikput. Okarporlo: Nukakpiak, okaupaukit, makkitit. 15 Tokkorsok tava makkipok, okallulerlunello. Arngnanullo tunniupa. 16 Tamarmiglo erksilerput, Gudelo ussorét, okalluklutiglo: Profetersúb tikkisimauãtigut, Gudiblo innunne tikkerarsimauei. 17 Okautsillo tamakko, Iesuse pivlugo, tussaumarsængolerput Iudæame tamanne, erkanétunnelo nunenne tamanne.

18 Tamakkolo tamása Iohannesemut ajokærsugeisa unnibkareit. Taursoma tava ajokærsukængne marluk kákopek, 19 Taukkolo Iesusemut aulartipek, ima okarbigekollugo: Idlit tikkitsuksáuvit, adlamigloneet nerriussaugut? 20 Angutíglo taukkoa Iesuse tikkinamiko, okarpuk: Iohannesib koirsirsúb aulartipãtiguk illingnut, imalo okarbigekollutit: Idlit tikkitsuksáuvit, adlamigloneet nerriussaugut? 21 Taimane merssa napparsimarsut, anniartullo, tornársuglillo amerdlasórsuit kaitsorsárpei, tekpeetsullo amerdlasórsuit tekpiksisillugit. 22 Iesusib tava akkipek, okallugbigællugiglo: Aularitik, Iohanneselo okautsartukko tekkorsautingnik tussakautingniglo: Tekpeetsut tekpiksiput, tussiartut pissukput, puppiksut puppæroput, tussillartut tussarput, tokkungarsut umarput, peetsut okaursáput okautsinnik tussarnersunnik; 23 Ussornarkaulo mammieitsengitsok uamnik. 24 Iohannesible aulartitæk uttermennik, Iesuse innungnut okallulerpok Iohannesemik, ima okalluklune: Innukajuitsomut suna tekkoiartorpissiuk? Iviksoak annorib aulatita tamannut tekkojomauvissiuk? 25 Sunaloneet tekkoiartorpissiuk? Innuk annorariksok tekkojomauvissiuk? Atta, annorariksut nerrilluartullo nálegaunerit igloinnétaraut. 26 Sunaloneet tekkoiartorpissiuk? Profete tekkojomauvissiuk? Ap, okaupause, Profetemit angnerrúrsok. 27 Taivnávok agleket okautigirsæt imænna: Areit, Engeliga siunernut aulartipara, arvkotikset illuarsárkollugo siunerne. 28 Okaupanseme, arngnennit erniursokang-

Digitized by Google

ilak, Iohannesemit koirsirsomit angnerrúrsomik Profetemik, mingnerle Gudib nálegauviane, angnerrovok taursomanga. 29 Innuillo (Iohannesib) nálekteisa tamarmik, tunnirsútinnik kattersoirsullo, Gude nálengnartipæt koekollutiglo Iohannesemut. 30 Farisæerille, aglekennik illissimarsullo Gudib pekkorsa nachogæt ingmingnut, koekonnatiglo taursomunga. 31 Nálegak tava okarpok: Innuit okko ekkardlereet kimut arssersóussanakka? Kinalo arssigárssuk? 32 Merdlertut arssigeit niuverbingme ivksiarsut, ingmingnullo torklularsut, ima okalluklutik: Kardlortarbigigalloarivse, tapperomangitsosele, allianartomiglo okarbigigalloarivse, kejájomangitsosele. 33 Iohannese koirsirsok tikkisimavok, timmiursartungimello, Weinemiglo immingimet; innernepillurksoakartok unnerparse. 34 Innúb Ernera tikkisimavok, nerrivlunelo immermet, okararause tava: Attà, innung una nerrirsorsoak, Weinemiglo immertorsoak, tunnirsútinnik kattersoirsut ajortulliartullo assærsigirsæt. 35 Illissimarsuserlo illuartitariakarpok kittornaminit tamannit.

36 Farisæerille illætta inneppa nerrekattigekollune. Farisæerib igloanut tava isserpok, nerrivingmullo ingipok. 37 Attalo, arngnak terssane iglorperksoarnétok, ajortulliartorsoak. Farisæerib igloane Iesuse ivksiamet, tauna tussarame, ermusek tarnutiksamik immalik tikkiupa. 38 Issigeisalo tunnuænnut piok, kejávlunelo; kodliminiglo issigei meitsektillerpei, nutsaminiglo sellumarsarlugit; issigeilo kunnikpei, tennillugillo tarnumik. 39 Farisæerible nerriártorkorsirsætta tamanna tekkogamiuk, illumigut ima okallulerpok: Una Profetiógune, arngnak una aktortine illissimalluaissægalloara, kináursok; merssa ajortulliartorsómet. 40 Iesusib tava sápa, okallugbigællugólo: Simoná, illingnut okausiksakarpunga. Taunale okarpok: Ajokærsoirsok, okarit. 41 (Iesuse okarpok) Anningaursennik taurseirsok marlungnik akkeetsortokartok; ardlæk akkeetsortok anningaursennik 500-nik, aipale 50-nik. 42 Akkiksakangimenniglo akkillerkojungnærpek. Kæ okarit,

Digitized by Google

ardlækit kia assænerrussaua? 43 Simonib akkia, okalluklunelo: Uanga issumavunga, amerdlanernik akkillerkongisætta. Okarbiga tava: Issumalluarpotit. 44 Arngnamullo sállune, Simonmut okarpok: Arngnak una tekkoviuk? Iglungnut merssa issertunga, idlit tunningikingma immermik issikama ubbautiksænnik; omale issikakka meitsektikei kodliminik, nutsaminiglo sellumarsarlugit. 45 Idlit kunningikingma, unale isserame, sorangilak issikakka kunniksarlugit. 46 Idlit niakora tenningiket orpiúb orksuanik, omale issikakka tennikei tarnumik. 47 Taimaitomik okaupaukit: Una issumakærbiginekarpok ajortoperksoarnik, merssa assæningærame; ingmamigle issumakærbiginekartok, ingmamik assænikpok. 48 Arngnamullo okarpok: Ajortingnik issumakærbiginekarpotit. 49 Nerrekattei tava illumikut ima okallulerput: Kina una, ajortunniktõg issumakærbiginniktok? 50 Arngnamulle okarpok! Operauit annausimavotit; pidluarlutillo aularit.

KAP. VIII.

Nálegiartunnik illuartunnik ajokærsoiok; immak siorsussærsipa; tornársulingmut ussornartulliok; laiusib pannia tokkorsok umartipa; arngnak nagliuktorsoak ajorungnærpok.

Mattomalo kingorna sakkiok iglorperksoættigut iglorpaisigullo, ajokærsoilunelo, okautsillo tussarnersut Gudib nálegauvianik okautigei; ivkoalo arkanek marluk neijortuinarpæt. 2 Taimatõg arngnet illeisa, annernepillungnit nappautepillungnillo ajorungnærsiteisa neijoriæt, imaitut: Maria, Magdalenamik tairsak, annernepilluærosimarsok arbenek marlungnik; 3 Iohannalo, Kusab, Herodesib pársirsætta nullia, Susannalo; adlello amerdlasút, taukkoa tunnirsarpæt perkotimingnik.

(Evangelium am Sontag Sexagesima.)

4 Innuperksuille kattissimalermætta, iglorperksoarnillo tamannit ornigæsuarmænne, arssersóumik okallugbigillerpei:

Digitized by Google

5 Siaroarterirsok siaroarteriartorlune pirsok nautséjæksaminik, siaroarterisillugolo illéit túput arvkoserngúb sennianut, tungmagávlutiglo, tingmirsello killaúb attánétut pakkulugiartorlugit pieit. 6 Illéillo kãrsomut túput, náulerlutiglo tokkolerput, ivsekanginamik. 7 Illéillo túput orpeet kénariksut akkornænnut, orpeello kénariksut náukattigigamikik, tokkopeit tava. 8 Illéillo túput irvsoriksomut nunamut, náulerput tava, nautséjæksakalerlutiglo 100-nik. Taima okarame torklulavok: Tussarsinnaursunnik siutelik, tussarle! 9 Ajokærsugeisale appersorpæt, okalluklutiglo: Arssersóutib mattoma issuma kannongépa? 10 Akkieile: Illivse tunninekarpose, killaúb nálegauviætta nællunartua illissimakollussiuk; adlelle tamattominga tunninekarput arssersóutikut, tekkunnikonnagit, umnit tekkunnikalloartut, tussaukonnagillo, umnit tussaralloartut. 11 Arssersóutible mattoma issuma imaipok: Gudib okausee nautséjæksáput. 12 Arvkoserngúble sennianétut, terssáput okautsinnik tussartut; kingorna tornársáb okautsit péjariartorpei umætteinit, operkonnagit pidluarkonnagillo. 13 Kãrsométulle, terssáput okautsinnik tussartut, piomadlártullo tipeitsuklutik; taukkoalo sordlekanginamik killamik opilleralloarput, nagliuktitarángattigle operungnærput. 14 Orpeelle kénariksut akkornænnut tútut, terssáput okautsinnik, tussartut, nunablo mattoma peenut kajungerkigamik, pissórsójomaulutik ikdligupillullioromaulutiglo, okautsit ippititareit, naulersuksærovlutiglo. 15 Irvsoriksomele nunamétut, terssáput okautsinnik tussartut torkorlugillo umættimingne illuartunne ajungitsunne, nautséjæksakalerlutiglo kammajuillutik. 16 Nennerúmigle ikkititsirsokararaingilak, mattórlugolo nappartamik, illisuklugoloneet nerriviúb attánut; nenneruserbingmulle illirsara, issertunnut tamannut tekkokollugo nennerut. 17 Irssertorsimarsokangimet sakkomissengitsomik, angigirsakaranelo niptagaussengitsomik, kaumarsomullo pissengitsomik. 18 Taimaitomik tussagæksesse nálegluarsigik. Pekkartok tunninekaissammet, pekkangitsorle arksárnekaissavok pekkartugirsaminik aglæt.

Digitized by Google

19 Arngnættale kattenguteisalo (Iesuse) ornikpæt, innungnille padlinek ajorpæt. 20 Okarbiginekarpok tava immæenna: Arngnauvit kattengutivillo kammanétut tekkojomauãtit. 21 Sápeile, okallugbigællugillo: Gudib okauseenik tussartut mallingniktullo, terssáput arngnara kattengutikkalo.

22 Udlullo taivkoa illénne umiarsoarmut ikkivok, ajokærsukenne illagællugit. Okarbigeilo: Immab igdloanut ikkãrta. Aualekput tava. 23 Immarsiortillutiglo, sinnilerpok. Annorausuarsúblo tikkikei, maglillo umiarsoak kãdlarpæt; nauianartorsiorkallutiglo. 24 Tava ornikpæt, ittersárlugolo okarbigæt: Ajokærsoirsok, Ajokærsoirsok, umiulerkaugut, Makkipok tava, annorelo immauviúblo maglee innertermattik sorarput, kaitsuinnartorsoængorlunelo. 25 Okarbigeile: Naug opersuserse? Taukkoale erksilerput, aijaisórlutiglo, ingmingnullo okallukattigeekput: Kina una? Innertermattik, annoriblo immauviúblo nálekpæk.

26 Umiarsoakullo ingerdlaput tava Gadarenerit erkénnut, Galilæab akkianétomut. 27 Nunamullo niumet, angutib iglorperksoarnit pirsúb nellaupa, tauna annernepillungmik illumiuliksóursok siornarsoarnit, tammakangisinnarlunelo, iglomelo issersimauangilak, illivernéttuarlunele. 28 Taursomale Iesuse tekkogamiuk, niblidlárpok, okalluklunelo: Sugaukit, Iesuse, Gudib kotsingnerrúrsúb Ernera? Kenúvigáukit, nagliuktekomanga. 29 Merssa annernek maujungnartok annikoa imungmit taursomanga, sivissórsoarmik nagliuktingãrmagó. Taunalo innuk kallimnersoarnik sauiksoarnik, parnãrutinniglo kellersornekarallooarángame, nungullune tava kellerutit kiktorarei, annernepillungmiglo aulartitaraursok innukajuitsunnut. 30 Iesusiblo appersorpa, okalluklunelo: Kannongétomik attekarpit? Akkia: Legionemik; annernepillnit amerdlasút pullasimamætta taursomunga. 31 Taukkoa tava kennúvigæt, aulartekonnatik ittisómut. 32 Polekerperksuille mattoma erkanétut nerrirsut kakkame; taukkonnungalo pul-

Digitized by Google

latèkollutik kennúvigæt. Taimalo pekkomattik. 33 Annernepilluit tava innungmit anniput, polekennullo pulláput; polekerperksuillo tamarmik tinginæsuarput immanut, ippivlutiglo. 34 Polekennigle pársirsut tamanna tekkogamiko, kemmăput, okautigiartorlugolo iglorperksoarmiunnut iglorpængoarmiunnullo. 35 Tava anniput pillirsak tamanna tekkoiartorlugo; Iesuselo ornikpæt, innuglo tauna annernepilluærotok naipipæt, Iesusib issigeisa sænne ivksiarsok annorarsimaulune sillakarlunelo; annilárput tava. 36 Taukkolo okalluktúnieit tekkunniktut tamattominga, annernepillulik kannok ajorungnærsok unnerlugo. 37 Tava tamarsoarmik, Gadarenerit nuneinétut, kenúvigæt kemmekollutik; erksingăleramik. Umiarsoarmullo ikkivok, ama utterlune. 38 Angutible annernepilluærosimarsúb kenúviga, neijortuaromagalloarlugo unnerpok. Iesusible ingminit aularkoa, okarbigællugolo: 39 Iglungnut angerdlarit, okautigællugolo, kannongétorsoarmik ussornartomik Gudib pimattit. Aularpok tava, iglorperksoarnelo tamanne okallulerpok, kannongétorsoarmik ussornartomik Iesusib pimanne.

40 Iesuselo ama tikkimet, innuit niobiorpæt, tamarmik merssa uttakigamiko. 41 Attalo, angut, Iairusemik attelik, kattisimauviúb nálega, Iesusib issigeisa sænnut pædloriartorpok, kenúvigællugolo, iglominut isserkoa; 42 Pannesuakarame arkanek marlungnik okkiolingmik, tauna tokkojakau. Terssungalo (Iesuse) ingerdlatillugo innuperksuit nimniortipæt. 43 Arngnarlo okkiut arkanek marluk áunărsinnartok; taursoma perkotinne tamása nungukei kaitsorsáirsunnut, illuarsiginnaunanelo. 44 Taursoma ornikpa tunnuanit, annorættalo killungauta aktoriartorpa; terssangainarlo áua kippivok. 45 Iesuse tava okarpok: Kia aktorpănga? Tamarmigle missiarmætta, Petrusib neijorteisalo okarbigæt: Ajokærsoirsok, innuit merssa tettortillutillo nimniortipătit, idlillo okarpotit: Kia aktorpănga? 46 Iesusele okarpok: Merssame aktornekarpunga, missigigauko pikkunartok uamnit annimet. 47 Arng-

Digitized by Google

nable tamanna angigiginnaunginamiuk, oliklune tava pædlorbigiartorpa, innuillo tamása tussartillugit unnibkára suna pivlugo aktorne, kannorlo erngerlune ajorungnærame. 48 Taursomale (Iesusib) okarbiga: Panniga, tupedlerit, operauit annausimavotit, pidluarlutillo aularit. 49 Sulle taima okalluktillugo, kattisimauviúb nálegætta kivgeisa illæt tikkiupok, okarbigællugolo: Panneet tokkovok, ajokærsoirsok tava pirssarirsersoriaurnago. 50 Iesusible tamanna tussaramiuk, sápa okalluklunelo: Annilárkennek; opersinnait annekomárpok tava. 51 Iglomulle isserame, adlet isserkongilei, Petrusele, Iohanneselo Iakolo, niviarsiakablo anguta arngnalo. 52 Tamarmigle kejáput, allieisutigællugolo. Iesusele okarpok: Kejákennase; tokkungilak, sinniksinnarporle. 53 Iglautigæt tava, tokkorsomik illissimagamik. 54 Taursomale tamása annisipei, taunangoarlo arkseisigut tigua, niblerlunelo ima okarpok: Niviarsiarak, makkitit! 55 Annernerætta tava utterbiga, erngerlunelo makkipok. Nerrirsæksanik tava tunnekoa taukkonunga. 56 Angæjokæglo annilangärpuk. Imertingärpegle, pillirsak tamanna unnibkáutigekonnago innungnut.

KAP. IX.

Ajokærsukenne 12 aulartipei; Iesuse Herodesib apperkotiga; inuperksuit 5000 Iesusib nerdlerpei; anniarsusiksaminik okallukpok; kakkame ussornarsinekarpok; tornársulik ajorungnérsipa; Ierusalemmut ingerdlavok.

Ajokærsukennele arkanek marluk attautsimut kákoei; annernepillungnullo tamannut kunnutitsirsungortipei pirsaunekartillugillo, nappautinniglo kaitsorsáinek ajungisipei. 2 Aulartipei tava okallugiartorkollugit Gudib nálegauvianik, kaitsorsáikollugillo napparsimarsunnik; 3 Okarbigeilo: Piksa-

Digitized by Google

mautekaissengilaseloneet ingerdlatilluse, ajaupirsamigloneet, kaursarbingmigloneet, timmiursamigloneet, anningaursennigloneet; nungulluselo marlungnik annorakaissengilasesõg. 4 Iglomullo sumétomulloneet isseruse, terssanétuaritse, aulartinnase. 5 Illeisalo illæssiaringippasse, tava tersanga iglorperksoarnit annigitse, issikesselo aglæt karssejarsigik, nællojungnérutiksænnik. 6 Taukkoalo aularput, iglorpéisigullo ingerdlarsarlutik, okautsit tussarnersut okautigeit, kaitsorsáilutiglo tamanne.

7 (Iesusible) sullirseinik Herodese, nunamut illáinarmut nálegáursok tussaumalerame, issumane nekkimatipa, illéisa Iohannese unnermarssuk makkisimarsok tokkorsunnit; 8 Illéisale Eliase tekkotitok unnerpæt; illéisale Profetitokarsuit illæt umartok unnerpæt. 9 Herodese tava okarpok: Iohannese niakoérsikiga, taivnale kináunerpa, tussaumarsara taimaitomik? Tekkojomadlára tava.

10 Aulartitello ama utteramik, ussornartulliakettik tamása okautigeit taursomunga. Ingminut tava pisipei, ingmikórlunelo aularpok innukajuitsomut, iglorpait, Betsaidamik attiglit, erkænnut. 11 Innuille tamattominga tussælleramik, mallikpæt; ornekollunelo tava okallugbigei Gudib nálegauvianik, kaitsorsáriakartullo kaitsorsárpei. Uellillermelle. 12 Ajokærsugeisa arkanek marluk ornikpæt, okarbigællugolo: Innuit makko illingnit aularlit, mattoma erkætta iglorpéinut, iglorpængoeenullo, sinniktarbiksarsiorlutiglo nekkiksarsinniarkollutik; uagut mãne innukajuitsoménauta. 13 Taursomale okarbigei: Illivse nekkikseinik tunnissigik. Taukkoa okarput: Tedlimainarnik timmiursautekarpogut, aulisakængniglo marlungnik; uagulloneet pissiniariartussaugut innuperksuit okkoa nekkikseinik. 14 Terssanétut merssa anguteinait 5000-dióursut. Ajokærsukennele tava okarbigei: Ingekogissigik tunnudlereeksungorkollugit, 50 ingmikut, ama 50 ingmikut. 15 Taimailiorput tava, ingillutiglo tamarmik. 16 Tava timmiursautit okko tedlimæt, aulisakæglo marluk tiguei,

Digitized by Google

killangmullo ardlorpok, tængekártillugillo augorpei, ajokærsukaminullo tunniullugit, taukkoninga innuit nerdlerkollugit. 17 Nerriput tava, tamarmiglo kārsillárput. Sorarsello augvakungoet kattersoramikik torkorlugit, nuerseket arkanek marluk immerpeit.

18 Kissimélunelo tuksiarame, ajokærsukennelo illagigamigit, appersorpei, okalluklunelo: Innuit okautigirsarángaminga kináusugānga? 19 Akkiæt, okalluklutiglo: Iohannesiósugātit koirsirsok, illéisale Eliasiósugātit, illéisale Profetit uttokáit illæt umarsimarsósugātit. 20 Tava appersorpei: Illivseme kináusugaissinga? Petrusib tava akkia, okalluklunelo: Kristusióvotit, Gudemit pirsotit. 21 Innertingārpeile, tamanna okautigekonnago innungnut. 22 Okariorlo: Innúb Ernera anniængārtissirsum unnerlune, ajektugáussevlunelo uttokaunernit, pellessiunernillo, aglekennik illissimarsunnillo, tokkotitáussevlunelo, udlullo pingajuænne umaissirsum unnerpok. 23 Tava tamása okallugbigei: Uamnut mallingnikomarsok issumaminik piniaissengilak, nagliugutikselo udlut tamása ingminut pisissaua, malliklungalo. 24 Innúrsusiminik erdlikomarsok, innújungnæissavok; innúrsusiminigle erdlingitsok uanga pivlunga, tauna innússavok. 25 Sillarsoarloneet tamát innúb pigigalloaruniuk, ingminigle tammartillune asserorluneloneet, suksarau? 26 Uamnigle okautsimniglo iktortok, taunatōg Innúb Ernerætta iktorutigissægia tikkikune ussornarsusimine, Atátamelo, Engelillo ajungitsut ussornarsusiænne. 27 Illomulle okaupause: Taukkoa mānétut illéisa tokko missigissengilæt, Gudib nálegauvianik tekkotinnatik.

28 Taimalo okarame udlut arbenek pingasungormætta, Petruse, Iohanneselo, Iakolo ingminut pisipei, kakkamullo kingiktomut tuksiariartorlune. 29 Tuksiartillunelo, kénætta tautoa adlangorpok, annoreilo kakkortorsoængorlutiglo keblertorsoængorput. 30 Attalo, angutik marluk, terssa, Mosesib Eliasiblo, okallugbigæk. 31 Taukkoa pinnersorsóvlutik

Digitized by Google

sakkomerpuk, okalluklutiglo tokkoviksanik, nāmaksiniksanik Ierusalemme. 32 Petrusele illænnelo, uerngarnermik ajulersut. Itteramigle ussornarsusia tekkoæt, angutiglo taukko marluk sennianétuk. 33 Taukkoalo Iesuse kemmengmækko, Petruse Iesusemut okarpok: Ajokærsoirsok, tamānéluta ajungilak, pingasunnik innilliorta, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. Okautsinne merssa nællogei. 34 Taimale okalluktillugo, nuiab pirsúb ullikpei, annilárpullo nuiab ullimattik. 35 Nippétsōg nuiamit tussarsaursok, ima okalluklune: Terssa Ernera assærsara, tauna náleksiuk. 36 Nippelo taima tussarsautillugo, Iesuse tekkoæt kissingortok. Tekkorsartiglo tamanna angigællugolo innungnut okautigingikæt udlut taukkoa-etillugit.

37 Akkagole kaumet, kakkamit attermætta innuperksuit pāriartorpeit. 38 Attalo, angut, innuit akkornænnétok torklullavok, okalluklunelo: Ajokærsoirsok, kenúvigáukit, ernera tekkoiartoruk, ernetuarigauko. 39 Atta, annernepillúb tigudlárانganne, erngerlune-niblerarau, issivtidlárانgannelo kappiorarau; taimalo issivtidlárانgamiuk kemmengnek ajungajærpa. 40 Ajokærsukettillo kenúvigigalloarikka annisekollugo, ajorpælle. 41 Iesusib tava akkia, okalluklunelo: Tautokko opingitsut mumiksimarsullo ekkardlereet, kannok sivissutigirsomik neijussauause koiægissevluselo. Ernerit maunga ainiaruk.

42 Ornillermagolo, annernepillúb innuk issivterpa, pingārlugolo. Annernerle maujungnartok Iesusib auokáridlárpa, nukakpiararlo ajorungnærsipa, angutanullo tunniunia. 43 Tamarmik tava Gudib ussornartua annilárutigæt. (Iesusible) ussornartullirseinut tamannut tamarmik aijaisórmætta, taursoma ajokærsukenne okarbigei: 44 Okautsit okko tussakesse puigornauærsigik: Innúb Ernera pisitáussammet innuit arkseinut. 45 Okauserle tamanna tussaungikæt, nællovlugolo siunekangikæt, okautsemiglo tamattominga appersornek sapperpæt.

Digitized by Google

46 Ekkarsautekalerpulle illamingnik kimik angnerojomarsomik. 47 Umætteisale ekkarsauteit Iesusib illissimagamigit, merdlertungoak tigua, senniminullo pisillugo. 48 Okallugbigeilo: Merdlertungoamik ominga illæssirsúb attemne, illæssiarigiänga; uamniglo illæssirsúb illæssiarigia aulartitsirsok uamnik. Illauvsinille tamannit mingnerrúrsok, tauna angissavok. 49 Iohannesible sápa, okalluklunelo: Ajokærsoirsok, angut tekkogikput, tornársungnik annisitsirsok atterne, uagullo innerterikput, illagælluta mallingimattit. 50 Iesusib tava okarbiga: Innertissengilarse; uautinut arksoardlingitsub illagätigut.

51 Udlungoennele náleramigit, nunamit kangattarbikse nedliutillermet, illomórlune pillerillerpok Ierusalemmut aularomaulune. 52 Siudliksennelo aulartipei. Taukkoalo aularlutik Samarittit iglorpéinut inniksarsioriartorpæt. 53 Taivkoale illæssiaringilæt, Ierusalemmut ingerdlamet. 54 Ajokærsukækille, Iakúb Iohannesiblo, tamanna tussaramiko, okarpuk: Nálegak, piomaguit, okaromárpoguk sórdlo Eliase, ingnek killangmit nakkarkollugo, nungukollugillo. 55 Iesusible keviarlugik tennerterpek, okalluklunelo: Annernerúb kannongétúb illivtik kittornarimattik, illissimangilikko? 56 Innúb Ernerætta asseroriartungikei innuit tarneit, annautsartorpeile.

57 Iglorpainnut adlennut tava aularput. Ingerdlatillugille, angutib okarbiga: Mallikomárpagit aularbiksarnut tamannut. 58 Iesusible sápa okarbigællugo: Terriænniet sissekarput, tingmirsello killaúb attanétut uvlokarput; Innúble Ernera nangminerminik innærtárbekangilarloneet. 59 Adlalo okarbigimanne: Mallinga; okarpok tava: Nálegak, pekkogadlænga, angutiga illiartorkollugo uamnut. 60 Iesusible okarbiga: Tokkungarsut tokkorsortættik illiartorlissigik, idlille okallugiartorit Gudib nálegauvianik. 61 Adlalo okariok: Nálegak, mallikomárpagit; pekkogadlængale, iglokatikka sorarutiksamik okallukbigiartoradlarkollugit. 62 Iesusible sápa

Digitized by Google

okarbigællugo: Arksaminik tigusirsok sennáksaminik, tunnuminétunnullo keviarlune; tauna illuangilak Gudib nálegauvianut.

KAP. X.

Ajokærsuket 70 aulartipei; tipeitsukkutik utteriput; aglekennik illissimarsok okallugbiga kannok illiorsusiksanik; Martalo Marialo pivlugik.

Mattoma kingorna ajokærsuket adlet 70 Nálekab kennerpei, marlukórtarlugillo aulartipei siudliótillugit iglorpainnut nunennullo tamannut, ornikomarsaminut. 2 Okallugbigællugillo: Kattersugækset amerdlagalloakaut, sennachvirsukselle ikkekaut, taimaitomik kattersoiviúb nálega tuksiarbigissiuk, sennachvirsukset aulartekollugit kattersoivingminut. 3 Aularitse; atta, sauarkettut aulartipause ammarkut akkornænnut. 4 Põkaraselo, kaursarbekaraselo, issigamakaraselo, ingerdlatilluselo innungnut sikkimirsaissengilase. 5 Iglomullo sumétomulloneet isserángause, ima okaradlaritse: Iglo una ullapisautekarle. 6 Terssanelo ullapisautekaromártomik innukarpet, okauserse ullapisautelik taursomanétuaissavok, taimaitokangipelle, ullapisautivse utterbigiomárpäse. 7 Iglomele tamattomanétuaritse, nerdliurseinik nerrivluselo immeritse. Sennachvirsok akkilleriakarmet. Nukteriaurnase iglunnut tamannut. 8 Iglorpængnullo sumétunnulloneet piguse, illæssiarippasselo, nerrigitse terssane nerdliurseinik. 9 Terssanétullo napparsimarsut kaitsorsársigik, okarbigissigiglo: Gudib nálegauviætta padliksimakäse. 10 Iglorpængnulle sumétunnulloneet isserusse, illæssiaringippasselo, tava iglat akkornættigut annigitse, okallukluselo: 11 Karssernerit aglæt, iglorperksoauvsinit attarsut uautine, péjarpauvut illivsenut; nællussengilarsele Gudib nálegauviætta padliksimagäse. 12 Okaupause: Udlut nägatiksænne Sodomamiut pidlárne-

Digitized by Google

kangäissengilet, iglorperksoarmiunnit taukkonanga. 13 Erkanak Korazinà! Erkanak Betsaida! Tiromiunne Sidomiunnelo taimaitut ussornartulliet pisimapætta, sordlo illivsine pirsut, itsarsoak tava perkiksiminermik poomiussægalloartut aksemiussægalloarlutiglo. 14 Taimaitomik ekkartóursivingme ivkoa Tiromiut Sidomiullo pidlárnekangäissengilet illivsenit, 15 Idlillo Kapernaumá, kangattartisimarsotit killak tikkillugo, ittinerrúrsomut sammunga ajektugáussautit. 16 Illivsenik nálektúb nálekiänga; illivseniglo nachorsúb nachogigiänga; uamnigle nachorsúb nachogigiätög aularititsirsok uamnik.

17 Taivkoale ajokærsuket 70 tipeitsuklutik ama tikkinamik, ima okallukput: Nálegak, tornársuit aglæt nálekpátigut akkit pivlugo. 18 Okarbigeile: Tornársuk tekkogalloariga nakkartok killangmit, sordlo ingnädlengnersoak. 19 Atta, nekkursektikivse, pullaterirset Skorpionillo tungmagákollugit illivsenut, kingarsartúblo pirsaunereenut tamannut nálegangortikivse, sunnissengiläselo. 20 Annernepilluille nálengmasse, tipeitsutigissarunnassigik; angnerrúrsomigle tipeitsugitse, attisse agleksimamætta killangme. 21 Taimane Iesuse annernermine tipeitsukpok, okalluklunelo: Atátak, killaublo nunablo nálegæk, ussorágit, illissimarsunnut sillalingnullo tamanna angigigauko, merdlertuttun-étunnulle nællojungnærsinauko; illomut, Atátak taima illuarigit. 22 Tamása Atátama tunniupei uamnut. Ernermiglo kináursomik illissimarsokangilak, Atátab kissime illissimaua, Atátamigloneet kináursomik illissimarsokangilak, Ernerúb kissime, Ernerúblo nællojungnærsitsomarseisa illissimauæt.

(Evangelium am 13. Sontag nach Trinit.)

23 Ajokærsukennelo angnerrúrsomik sállugillo okallugbigei: Ussornakaut irssit, tekkunniktut tekkorsauvsinik. 24 Okaupauseme: Profetit amerdlasút nálegaunerillo tekkorsarse tekkojomagalloaræt, tekkonnagolo; tussægarselo tussaromagalloaræt, tussarnagolo.

Digitized by Google

25 Attalo, aglekennik illissimarsok tava nækkoipok urserlugolo okalluklune: Ajokærsoirsok, sullissaunga, innursúmik nãksaungitsomik kingorngursekollunga? 26 Okarbigale: Inneitsissinne kannok agleksimaua? kannok attuarpigit? 27 Sápa, okalluklnuelo: Gude Náleket assaissauet umættingnik illuitsomik, tarningniglo illuitsomik, pirsaunerniglo tamannik, issumangniglo tamannik, innukatillo tuglit illiktun assaissauet. 28 Okarbigale: Akkilluarpotit, taimailiorit, tava innússautit. 29 Taunale illuaromatógame, Iesuse appersorpa: Kiname tuglerællugo innukattigãra? 30 Iesusib tava sápa, okalluklunelo: Innuk Ierusalemmit tessammunga Ierichomut aularmet, innungærsut tauna kanningárlugo piæt, mattarlugolo unnattarlugolo tokkungajektorlo kemmekpæt. 31 Illáne Pellessib terssóna ingerdlarsúb tekkogamiuk, kangersinnarpa. 32 Taimatõg Levitib terssunga pirsúb tekkogamiuk, kangeria. 33 Samariamiublę ingerdlarsúb, terssungalo pirsúb, tekkogamiuk, nákingãrpa; 34 Orniklugolo kidlee mattuserpei, koirsivigællugillo orpiub orksuanik Weinemiglo, nerssúmelo kãnut kakkitillugo, iglomullo sinniktarbingmut pisipa, pauvkéiniarlugolo. 35 Akkago kaumet, aularomagame, anningaursæk marluk niptarpek, tunniullugiglo sinniktarbiúb nálegánut, okarbigællugolo: Pauvkenniarúk una, adlamiglo illagukik, akkilleromárpagit ama utteruma. 36 Kannok tava issumavit? pingasut taukkoa illæt kina innungærsut kidligætta tuglerællugo innukattigau? 37 Akkia: Taursominga nákinniktok. Iesusib tava okarbiga: Idlit tava taimailioriartorit.

38 Ingerdlatillutiglo, iglorpængoennut isserpok. Arngnak terssanétok, Martamik attelik, taursoma isserkoa iglominut. 39 Taunalo kattengutekariok, Mariamik attelingmik; tauna Iesusib issigeisa sænnut ingipok; okalluktillugolo nálengniarpa. 40 Martale ullapillerpok sakkinermik, kivgartorbigællugo. Ornikpa tava, okalluklunelo: Nálegak, assiginnarpiuk, kattenguma kissima kivgartortimanga? Okarbigúng-eit, ikkiorkollunga. 41 Iesusible sápa, okallugbigællugolo: Marta,

Digitized by Google

Marta, issumalliorpedlárlutillo ullapipedlárkautit. 42 Attauseenarle pirsariakarpok; Mariab kennersimaga ajunginek, tamattominga arksárnekaissengilak.

KAP. XI.

Tuksiarnermik ajokærsoiok; okallorajuktut narkiksorpei; Farisæerib igloane nerristilune, taukko auokáridlárpei.

Tikkisamelo illánekame tuksiarpok. Sorarmello ajokærsugeisa illætta okárbiga: Nálegak, tuksiarnermik ajokærsortigut, sordlo Iohannesibtõg ajokærsukenne ajokærsorei, 2 Tava okarbigei: Tuksiaruse, ima okaritse: Atátarput killangme, akkit ussornarsile; Nálegauveet tikkiule. Pekkorset killangmesut nunametsõg taimaikille. 3 Udlut tamása piksautinik tunnissigut. 4 Ajortivtiniglo issumakærbigittigut, uaguttõg akkeetsortivut tamása issumakærbigigautigik. Urssernartomut pissitsarunnata, ajortomille annautigut. 5 Okallugbigigiei: Ardlauvse kia ikkingutekarune, unnuablo kekkane tauna ima okarbigiartorpanne: Assærsara ikkingutiga, attartorlanga timmiursennik pingasunnik; 6 Ikkingutima tikkerarmanga, nerdliutiksaniglo ajupara. 7 Kammanétúblo imænna akkissennerpau, okalluklune: Sinnikteilissarunnanga; matto parnãrsimamet, kittornængoakkalo illagãkka inneme; makkinek ajulerpunga tunnillutillo. 8 Okaupause, makkingikalloarune tunnillugolo, ikkingutigigamiuk, taimaitorle iktojuitsõvlune kenúnermik sorarutingimanne, tava makkissavok, ajorsautaniglo tunnissaua. 9 Okaupausesõg: Kenúgitse, tunninekaissause tava; ujarleritse nennersissause tava; kassuktoirsaritse, mattuærbiginekaissause tava. 10 Kenúrsok merssa pirsarau, ujarlersorlo nennirsirsarau, kassuktoirsartorlo mattuærbiginekararau. 11 Kia ardlauvse, angune ernerætta kenúvigippanne timmiursamik, tunnissennerpau ujarkamik? Aulisægamigloneet kenúvigippanne, pullaterirsãmik

Digitized by Google

tunnissennerpau? 12 Mænningmigloneet kenúvigippanne, Skorpionemik tunnissennerpau? 13 Illivse tava, naug ajortose, kittornesse tunniginnagussigik tunnirsútinnik ajungitsunnik; angekainik Atátab killangmétúb kenúrsartinne tunninauiakei Annernermik ajunginermik?

(Evangelium am 3. Sontag in der Fasten, Oculi.)

14 Annernepilluglo, okallungnermik ajortitsirsok, (Iesusib) annisipa. Annernepilluglo annisimamet, tavainak okallungnek ajortok okallulerpok. Innuillo ussorukput. 15 Illeille okarput: Annernepilluit annisitarei Beelzebumik, annernepilluit nálegænnik. 16 Adlelle ursserpæt, killangmillo nællunærkumik tekkotekollutik taursomunga. 17 Ekkarsauteille illissimagamigit, okallugbigei: Nálegauviúb innuee tamarmik ingmingnut illageegungnærsut nungunauiakaut, iglullo oppikattigeekiput ingmingnut. 18 Tornársuktõg ingminut akkerartorune, kannongme tava nálegauvia émersussaua? Illivse okarause, annernepilluit annisikikka Beelzebumik. 19 Uangale annernepilluit annisikukit Beelzebumik, kimik kittornauvse annisitarátigik. Taimaitomik taukkoa arksoarissauãse. 20 Annernepilluille Gudib arkseinik annisikukit, Gudib nálegauviætta tava tikkisimauãse. 21 Pirsársúb sekkokartúb iglorsoe sernigippago, perkotei tava pinekaissengilet. 22 Pirsársónerrúrsúble pãiartoruniuk, arktungikuniuglo, sekkuteinik tettigirseinik tamannik tava arksárara, péjakennelo tunniorarlugit. 23 Uamnik illagiomangitsúb akkerartorbigãnga, kattersoikattigingisaralo serkaiok. 24 Annernek maujungnartok innungmit annirsarángame, ingerdlarsarau sõkangitsokut, kassuerbiksarsiorlunelo, taimaitomiglo nervsangikune tava okararau: Iglumnut annivigigalloamnut utteromárpunga. 25 Tikkitsarángamiuglo, selliksimarsok pinnersársimarsorlo nennirsara. 26 Tava aulararau, annernerniglo arbenek marlungnik, ingminit ajornerrúrsunnik illatãlerlune, taukkoalo isserángamik terssanétuarput; kingornalo innuk tauna ajornerrursarau siudlermit. 27 Taimalo okalluktillugo, arngnak

Digitized by Google

torklulavok innuit akkornænne, okarbigællugolo: Pidluarpok illingnik nārtóursok, illingniglo milluktitsirsok. 28 Akkiale: Ap, pidlúarput, Gudib okauseenik tussartut torkorlugillo umættimingne.

29 Innuille kattilleriartormætta taursomunga, ima okallulerpok: Okkokulluit ekkardlereet nællunærkumik piomaput; adlamigle nællunærkumik tunninekaissengilet, kissienne Profetib Ionab nællunærkoteinanik. 30 Sórdlolo Ionase nællunærkotáursok Ninivemiunnut, taimaissavoktōg Innúb Ernera ekkardlereenut okkonunga. 31 Ekkartoiviúb udluksa nedliupet, ekkardlereet okko illagællugit nálegaunerúb nullia, kauanga pirsok, sakkomissavok, ekkartóutillugillo; nunab issoanit pigame Solomúb illissimarsusia tussariartorlugo. Attalo, mānépok Salomonemit angnerrúrsok. 32 Ekkartoiviúb udluksa nedliupet, ekkardlereet okko illagællugit Ninivemiut sakkomissaput, ekkartóutillugillo; Ionab ajokærsormattik adlamik issumakaleramik. Attalo, mānépok Ionasemit angnerrúrsok. 33 Nennerut ikkitaraingilæt, irssertorlugolo, nappartab attánulloneet illivlugo; nenneruserbingmulle, nennerut tekkokollugo issertunnut tamannut. 34 Irsse timib kaumarsora; taimaitomik irssit illuarpet, tava timmit tamarme kaumaginnariok irssille ajorpet, tava timittōg tārsinnariok. 35 Taimaitomik missiksorniarit, kaumarsok illungnétok tārsókonnago. 36 Timit tava kaumalluinnarune, tārtomiglo sōkangilluinnarune, tamarme kaumarsorsóussavok, idlillo kaumarsáissauātit kaumarsusiminik.

37 Taimale okalluktillugo, Faritæerit illétta nerriartorkoa ingminut udlok ketterarpet. Isseriartorpok tava, nerrivingmullo ingillune. 38 Ubbarsimangikadlarlunele nerriomamet, Farisæerib tokkogamiuk, aijaisórpok. 39 Nálekable okarbiga: Merssame, illivse Farisæerit ermutsillo pogntello kāissigut arssekalloarpesse, illussele ullibkangārput piomangārnermik ajortorsoarniglo. 40 Okkorse siorngærotoseá! kā ippæropet, ama illua ippærotsugaissiuk? Kāmik pingortitsirsúb illuatōg

Digitized by Google

pingortinginiau? 41 Illugleet tunniuniarsigik peetsunnut, tamarmik tava ippéroput illivsenut. 42 Erkanarle okkorse Farisæerit Minzelo Rautelo, nunab naursoeelo nellinginait kollingit tunniutarigaussigik; illuarnerlo assæningnerlo Gudemut assiginnarpesse; tamakko merssa piniaissægisse, ivkole ipperarnagit. 43 Erkanek okkorse Farisæerit! kattisimauveene ungadliojomagause, niuverbingmelo sikkivigekolluse innungnut. 44 Erkanak okkorse aglekennik illissimarsut Farisæerillo, illungersõngitsoseá! illivertut mattórsimarsuttunénause, taukkoa kãissigut innuit pissukalloarput, illissimannagillo. 45 Tava aglekennik illissimarsut illétta sápa, okallugbigællugolo: Ajokærsoirsok, tamakkoninga okautsinnik uaguttõg arksoarautigut. 46 Akkia tava: Erkanak illivsesõg aglekennik illissimarsut; innuit nagliuktinaussigik erksugæksennik arktornartunnik, illivsele nangminek aktoromangilesse arksamik attautsemigloneet náume. 47 Erkanak illivse, Profetit illergvioraussigik, angæjokáuvsele siudlivse tokkokeit. 48 Tamattominga tava nællunéjarpose, angæjokáuvse sullirseit illuarigaussigik; ivkoa tokkokeit, illivse tava illergviorpesse. 49 Taimaimet Gudib illissimarsusia ima okarpok: Profetit aulartitello aulartitsomárpakka taukkonunga, taukkoalo illeit tokkussaueit mallidláissevlugillo; 50 Profetit tamarmik áuit ekkardlereenut okkonunga akkinekarkollugit, koirset sillarsúb aulakautanit. 51 Terssa, Abelib áuanit Zachariasib áuanut aglæt, ivna tokkokét tunnirsirsarbiúb nálekbiúblo akkornéngne. Illomut, okaupause, ekkardlereenut okkonunga akkinekarkorsáussaput. 52 Erkanak, okkorse aglekennik illissimarsut, illissimanartúb mattuérsauta péraussiuk. Illivse nangminek ississengilase, isseromarsullo isserkongilesse (Gudib nálegauvianut). 53 Tamakkoningale okallugbigimattik, aglekennik illissimarsut Farisæerillo piniængãlerpét okausiksérotitsomaulugo appersútinnik nellinginarnik. 54 Allapernarsorpét tava, okauseenik paitsisiksarsioromaulutik taursomunga.

Digitized by Google

KAP. XII.

Miannersorkorsiok pekkoserlungnermut; opertut tupedlersarpei erksekonnagit; miannersorkorsigiok tukkuinermut issumanerlungnermullo, piginnángorkorsivlunelo ekkartoivingmut; nedliutut siunekariakarmætta.

Innuperksuillo ornikpæt, taussendeperksuillo kattillerput, ingmingnullo tungmartarlutik aglæt. Ajokærsukenne tava ima okallugbigillerpei: Earisæerit timmiursækseisa sérnartuksænnut, terssa pekkoserlungnerænnut, angnerrúrsomik miannersorniaritse. 2 Irssertorsimarsokangilarle sakkomissengitsomik, angigirsakaranelo niptagáussengitsomik. 3 Taimaitomik tartome okautigirsesse, kaumarsome tussægáussaput, inninnelo illauvsinut issurvsutisse, okautáussaput iglut kænne. 4 Okaupausele, assærsakka; Erksigissarunnassigik timinnik tokkotsirsut, taima aglæt piginnaursut. 5 Erksigirsæksauvsinigle nællojungnærsissauause: tauna erksigissiuk, tokkotsigadlarune annernartóvingmuttog egitsiginnaursok. Illomut, okaupause, tauna erksigissiuk. 6 Tingmiængoet tedlimæt akkekararaingilet anningaursennik marlungnik? Umnit taimaitungoet illæt attauserloneet Gudib puigungika. 7 Nutsessesog tamarmik kissisimagiput niakovsine. Taimaimet erksissarunase, tingmiængoaperksoarnit ajunginerrogause.

8 Okaupausele: Uamnik missiængitsok innungnut, taunatog Innúb Ernerætta missiautigissengila Gudib Engeleenut. 9 Uamnigle missiartok innungnut, taunatog missiutáussavok Gudib Engeleenut. 10 Okautsemigle illuangitsomik okalluktok Innúb Erneranut, tauna issumakærbiginekaissavok tamattominga; Annernermulle ajunginermut okauserluktok, tauna issumakærbiginekaissengilak tamattominga. 11 Kattisimauvingmingnullo, nálegarsoarnullo, pirsársoarnullo pisissappasse, tava issumallioriaurnase okausiksauvsinik akkirsútiksauvsinig-

Digitized by Google

loneet. 12 Annernerúb ajunginerúb merssakut ajokærsussammasse okausiksauvsinik.

13 Innuille illætta, angutib, okarbiga: ajokærsoirsok, angæjuga okarbigúk, kingorngursæksarpuk aujkollugo uamnut. 14 Okarbigale: Innungá, kia kiglissioirsungortikänga illivtingnut, kingorngursæksartik auikollugo? 15 Okarbigei tava: Tukkoinermut miannersoritse; perkoterperksuit innúb innútigingimagit. 16 Arssersóumiglo okallugbigei, ima okalluklune: Angutekartok pissórsoarmik, taursoma nuna naursoliksóursok. 17 Illumigut tava ima issumalerpok, okallukluneło: Sullissaunga? Naursukka kattersugæksakka inniksakangimætta. 18 Okariorlo: Imale pissaunga; Koersoakka ingivekärlugit pissauakka, agdlisillugillo sennajomárpakka, naursukkalo tamása, perkotikkalo kattersoromárpakka takkamunga. 19 Tarnimnullo ima okaromárpunga: Assærsara tarniga, piksamautiksennik takkoakangärpotit okkiut amerdlasút; mäna kassuérbekarit, nerrivlutillo immerlutillo tipeitsugit. 20 Gudible okarbiga: Siorngærotorsoangá, unnuak tamanna tarnengærotinekaissautit; kiame tava pigilissauagit kattersukettit? 21 Taimainiputtõg perkotitóniartut, pissónatiglo Gudeme.

22 Ajokærsukennele okallugbigei: Taimaitomik okaupause: Innúnevse nekkiksei issumanerdlutigissarunnassigik, nerrirsæksarseloneet; timivse attirsækseiniktõg issumanerdlussengilase. 23 Innúnek angnerrovok nekkiksamit, timelo angnerrovok annorarsennit. 24 Tulluket irssigissigik, siaroarteringilet kattersoinatiglo, koékaratiglo illivekauvekangilet, taimaitorle Gudib taukko nerrisitarei. Kannorle aktigirsomik illivse ajunginerrovisse tingmirsennit? 25 Kia ardlauvse tekkirsutse tappersinnaua tellisut tekkitigirsomik, naug allieisutigigalloara? 26 Mingnek tava ajorussiuk, saog adla allieisutigaissiuk? 27 Nunab merkoee arssorutit tagusarsigik, kannok näiartortut; sennachviniængilet perdlainatiglo. Okaupausele: Salomoloneet, umnit tamannik arssoarsimarsok, annorariksimangitsóursok

Digitized by Google

taukkoa illættut. 28 Ivgille nunamétut, udlome aulangitsut akkagolo kirssersúmut egitækset, Gudib taima arssoartinamigit angekainik tava illivse annorartartissauäse, tautokko opernekitsut? 29 Taimaitomik illivsesög nerrirsæksauvsinik immiksauvsinigloneet issumanerdlugiaurnase, issumalliorpedlárkennaselo. 30 Tamakko tamása sillab innueesa nællursut issumagællugit piniarareit; Atátauvsele illissimauäse taimaitomik ajorsartose. 31 Gudible nálegauvia piniaradlarsiuk, tava tunninekaromárpose tamakkoninga tamannik.

32 Erksidláriaurnase, okkorse illageeksungoet; Atátauvse illuarimago tunnisukluse nálegauvingmik. 33 Perkotisse tunnissigik, peetsunnullo tunniussigik. Pöksiniaritse pissokangornek ajortunnik, perkotitóniarluselo killangme nungujuitsunnik; tiglikajuktut padlissengiseinik, okkungoello asserussengiseinik. 34 Perkotisse neijormattigik umættivse. 35 Makkitsauvsigut ketterusersimatitse, nennerutisselo ikkisimalit. 36 Innuillo arssigissigik, nálekamingnik nerriuktut, katternængnit aggissirsomik; tikkipet, kassuktoipello mattuérbigissauét tava erngerlutik. 37 Kivget taimaitut pidluarput, Nálekab tikkipattik pigártut. Illomut, okaupause, nerrivingmut ingikussauei, sárliakoserlunelo sakkillunelo nangminek kivgartorbigissauei. 38 Pigárbiúb aipane, pigárbiúbloneet pingajuénne tikkipattik taimailiortut, kivget taukkoa pidluarput. 39 Tamannale illissimaissauarse: Tigliktúb tigligiartorbia iglúb innuétta nællungikuniuk, pigáissægalloarpok, iglominullo issertinauérsárlugo pissaua. 40 Taimaitomik illivsesög piginnángoritse, Innúb Ernera tikkissammet udlúb nællunérkotáne nerriugingisauvsine. 41 Petrusib tava okarbiga: Nálegak, arssersóumik mattominga uagut pivissigut, tamásaloneet pivigittög? 42 Nálekable sápa okalluklune: Kannorle pirsariakängarpok, illa! illomortok illissimarsorlo pársirsok, taivna merssa Nálekab pársirsungortipa kivgaminut, pikseinik tunnekogamigit taursomunga, nedliutaránget. 43 Kivgak tauna pidluarpok, Nálekame tikkipanne taimailiortok. 44 Illomut, okaupause: Per-

Digitized by Google

kotiminut tamannut pársirsungortissaua. 45 Kivgarle tauna umamigut issumalerpet imænna: Nálegara tikkinauiængikadlarpok; kivgello tava, angutit arngnello unnattalerlugit, nerrivlunelo immerlunelo uirvsængulerpet: 46 Kivgab taursoma nálega tava tikkissavok, udlok merssa illimagingisane, udlúblo nællunærkotáne illissimangisane; pidláissaua tava, opingitsunnullo illagitillugo akkiniaissaua. 47 Kivgarle, nálekame pekkorsanik illissimarsok, piginángorsimannanelo, pekkorsalo mallingnago: tauna unnattangärnekaissavok. 48 Pekkorsanigle illissimangitsok, unnattariakartomigle piniarame, ingmamik unnattarnekaissavok. Tunninekangärtok piniarbigekonnængäissavok, pársekonekangärtorlo akkirsuksaussavok amerdlasút pivlugit. 49 Tikkiutunga, ingnek ikkitsartorlugo nuname; kannoktög mänakut ikkomalluarsimapet! 50 Koirsúmigle koissitariakaradlarpunga; koksellangärpungalo, tamanna nämaksisinnago. 51 Erkiksisáiartoræsugaissinga nunamut? Okaupause, näga, ingmingnulle arksoardlissaput. 52 Mattoma kingorna tedlimæt iglome attautseme ingmingnut arksoardleromárput, pingasut marlungnut, marluglo pingasunnut. 53 Atátak arksoardleromárpok ernerminut, ernerlo anguminut, anának panniminut, panniglo arngnaminut; sekke okkoaminut, okkoarlo sekkiminut. 54 Ama innungnut okarpok; Nuiak tekkorsarángaussiuk sammanga nuilersok, erngerluse okararause: Siedlissavok; taimaitarau tava. 55 Nigilleráng-ello, okararause: Kiæktorsoængussavok; taimaitarau tava. 56 Illungersöngitsut tautokko, nunalo killaglo kannongéssirsuk illissimaginnauægse; saogme nedliutok tamanna illissimaniængilissiuk? 57 Saogme illuvsine illuartok issumagingilissiuk? 58 Illingnut arksoardlersok aipariguko nálekamut, tava ingerdlatillutik saimarsarniaruk, kiglissioirsomut pisekennauätit, kiglissioirsúblo tunniukennauätit pärnärsimauviúb pársirsánut, taursomalo pársirsúb parnärsimauvingmut egippattit. 59 Okaupaukit, terssanga annissengilatit, akkillersinnago anningaurset nägatiksæt.

Digitized by Google

KAP. XIII.

Illomorhune sainiarkorsiok; arngnak ardlornek ajortok kaitsersárpa; Gudib nálegauvianik piniarkorsiok; Herodese pivlugo; Ierusalemmiut opingitsut erkanarnerarpei.

Taimanele neijortut illeisa unnibkaupæt Galilæamiunnik, taukkoa áuit Pilatusib akkukei tunnirsúteinut. 2 Iesusib tava sápei, okallugbigællugillo; Galilæamiut okko ajortulliarnerrosugaissigik Galilæamiunnit adlennit tamannit, taima aktigirsomik pidlagáumætta? 3 Nãgarpunga; okaupausele, sainiængikuse, tamausesõg tava taima asseroromáriose. 4 Ivkoloneet 18, kakkalliarsúb Siloamétúb nakkarbigirsei tokkollugillo, ajornerrosugaissigik innungnit adlennit tamannit Ierusalemmétunnit? 5 Nãgarpunga; okaupausele, sainiængikuse, tamausesõg tava taima asseroromáriose. 6 Imaitomigle arssersóumik okallugbigei: Orpik Feigeliksak innúb ikkursugara kakkaminut Weiniksalingmut; paumarsioriartoramiuglo nervsangilak. 7 Weiniksamik nautsévilliortomut tava okarpok: Atta, aurset pingasut orpik tamanna orniktarlugolo paumarsioralloariga, nervsarinnagillo; kippúk, saog innekarnerdluksinnarpa tamãne? 8 Taursomale akkia, okallugbigællugolo: Nálegak, taimaikadlarle sulle aursak tamanna, auata arksakárlugolo, orksorlugolo illuarsáromárpara. 9 Paumakaromárnerpok tava, pekkangipelle, kingorna kippúk.

10 Kattisimauveello illénne ajokærsoiok Sabbatiómet. 11 Attalo, arngnak terssanétok annernelik napparnartomik okkiut 18; pekkingavlunelo ardlornek ajortok. 12 Iesusible tekkogamiuk, ingminut kákoa, okarbigællugolo: Arngnangá, napparungnærit. 13 Arksaminiglo pattikpa, erngerlune tava issuilerpok, Gudelo ussoreka. 14 Kattisimauvingmut nalegak tava ningellerpok, Iesuse kaitsorsáimet Sabbateme, innuillo okallugbigei: Udlut arbeneglióput, taukkonane sennachvir-

Digitized by Google

sariakarpok, taukkoalo étillugit kaitsorsáriartorkogitse, Sabbatiópelle pinnase. 15 Nálekab tava sápa, okallukluselo: Illungersõngitsok oma! illivse nungulluse nersútisse siutitórsuillo pittursérarangilissigik nerriviénnit, immertitsartorlugillo Sabbateme? 16 Unale Abrahab pannia, pittuksimarsok tornársungmit okkiut 18, pittursérnekaissengila Sabbateme? 17 Taima okallungmet, arksoardlersei tamarmik iktoriakartut; innuillo tamarmik ussernartullirsei tamása tipeitsutigeit.

18 Okarpok tava: Suna Gudib nálegauviætta arssigen, sumullo arssersóussauara? 19 Nautséjæksartut Senfkornesutépok, tauna innúb tigua, nautsévingminullo ekkarlugo; náulersok tava, agdlivlunelo orpiksoængortok, tingmirsello killaúb attánétut innitálersut aualekoteisa attænne. 20 Ama okariok: Sumut Gudib nálegauvia arssersóussauara? 21 Timmiursækset sérnartuksættun-épok, tauna arngnab tigua, akkullugolo ouktútinnut pingasunnut ivgviæksennik immalingnut, tamása sérnartillugit. 22 Ingerdlavok tava iglorperksoættigut iglorpængoættigullo, ajokærsoiniarlunelo, Ierusalemmullo aularlune. 23 Innuille illætta okarbiga: Nálegak, kabsingoet innuit pidluartuksængortugáigit? Okarbigeile: 24 Illomorluse issertarbekitsokut isserniaritse; Okaupause, amerdlasút piniaissaput isseromagalloarlutik, issernerle ajussaput. 25 Iglub innuætta nækkoillunelo issertarbiúk mattua parnãrærpago, kingorna tava illivse sillatanélerluselo matto kassuktoromáriarse, okallukluselo: Nálegak, Málegak, mattuærbigittigut. Tava akkiomárpãse, okallugbigælluselo: Sumit pirsose illissaringilause. 26 Illivse tava okalluleromárpose: Idlit nerrekattigivtigit immerkattigællutillo, iglullo akkornænne ajokærsorivtigut. 27 Taunalo okaromáriok: Okaupause, sumit pirssose illissaringilause; tamause kemmeksinga ajortulliartoseá! 28 Terssane opitórsóvluselo korssakortaissause, Abraha, Isaarlo, Iakolo, Profetillo tamása, Gudib nálegauvianétut tekkussægussigik, illivsele sillatánut ajektorsimarsose.

Digitized by Google

29 Innuitsög páusugalo, sammangalo, auangalo, kauangalo pissaput, Gudiblo nálegauviane nerrivingmut ingissaput. 30 Attalo, kingudlekarpok siudliussirsunnik; siudlekarlunelo kingudliussirsunnik.

31 Udlok taivna Farissæerit illeisa ima okarbigiartorpæt: Aularit, tamannalo kemmegúk, Herodesib tokkotsomamattit. 32 Okarbigeile: Terriænniak taivna ima okarbigiartorsiuk: Atta, tornársuit annisipakka, kaitsorsáiniarlungalo udlomelo akkagolo, udlullo pingajuænne nämaksissaunga. 33 Udlomele akkagolo, akkagoagolo sakkirsariakaissaunga; Profete Ierusalemmib assiane tokkotaraingilæt. 34 Ierusalemmiut, Ierusalemmiuná, Profetinnik tokkotsirsose, millórlugillo ujarkennik illivsenut aulartitet; kabsersoarnik, illa! kittornesse kattersoromagalloarikka, sórdlo arngnauvirsab piarkenne katterkorsarei esarkominut; piomangitsosele. 35 Atta, iglurse innuæsotissavok. Okaupause: Tekkussengilausinga, ima okartinnase: Ussornarsile, Nálekab akkane tikkitsok.

LIBRARY UNIVERSITY OF

KAP. XIV.

Innuk immermik puitok kaitsorsárpa; makkitanermut miannersorkorsiok, peetsullo nachogekongilei; nerdlergviminut kákosimarsut pivlugit; ingminuinak mallikovok.

(Erangelium am 17. Sontag nach Trinit.)

Mattomalo kingorna Farisæerit nálegeisa illætta igloanut nerriartortok Sabbateme: taukkoalo allapernarsorpæt. 2 Attalo, angut terssanétok immermik puitok. 3 Aglekennik illisimarsut Farisæerillo Iesusib tava sápei appersorlugillo, ima okalluklune: Sabbateme kaitsorsáinek illuarpa? 4 Taukkoale niblingilet. Tava tigua, kaitsorsárlugolo aularkoa. 5 Taukkolo sápei, okallugbigællugillo: Kia ardlauvse, nerssúne angursoak, siutitórloneet puillarsomut nakkarpet kakkinæsuaissenginerpau Sabbateme? 6 Ama tava akkinek ajoriæt.

Digitized by Google

7 Arssersóumigle okallukpok nerriartortunnut, tekkogamigit issuklermik ivksiautakaromarsut nerrivingme, imalo okallugbigei: 8 Katternæk nerriviængnut nerriartorkonekaruit, ungadlermut ingitsartussengilatit; illingnit nálegaunnerrúrsok nerriartorkonekartugællugo. 9 Kingornalo illingnik taursomingalo nerriartorkorsirsúb ornikpattit, okarbigippattillo: Tauna arvsæruk; pakkaitsivlutillo tava tunnudlermut ingitsartoleromárpotit. 10 Nerriartorkonekaruille tunnudlermut ingitsartorit, illingnik nerriartorkorsirsok tikkipet, okarbigippattillo: Assærsak, ungadlermut idloarmitsiarit. Tava nerrekattivit ussorissauãtit. 11 Ingminik nangminek nálengnartiniartok nálengnartinekaissengilak; ingminiglo nangminek nálengnartiniængitsok, nálengnartinekaissavok. 12 Nerriartorkorsirsiminulle okarpok: Udlúb kekkane unnukulloneet nekkikset opellungarsarukit, ikkingutittit, kattengutittilloneet, igdlutilloneet, nunakattittilloneet pissórsuit nerriartorkussengilettit, taukkonunga ama nerriartorkonekaissæsugællutit, akkinekarlutillo. 13 Nekkikselle opellungarsarukit, tava peetsut, sigveetsullo, tussiartullo, tekpeetsullo nerriartorkoniakit; 14 Tava pidluaissakautit; taukkoa merssa illingnut akkiksakangimætta; akkinekaromárpotille illuartut makkibiénne. 15 Nerrekatteisale illétta angutib tamanna tussaramiuk, okallugbiga: Pidluarpok, timmiursartortok Gudib nálegauviane.

(Evangelium am 2. Sontag nach Trinit.)

16 Okarbigale: Angut nekkiksennik amerdlasúnnik opellungarsaiok unnukut, amerdlasúllo nerriartorkoei. 17 Nerriviéllo nedliumet, kivge ima okariartorkoa nerriartorkonekartunnut: kaisitse, tamarmik pirsarérsimaput. 18 Tamarmik tava kingudlereeklutik paitsisiksakalerput. Siudliúb okarbiga: Nautséviksigama, taunalo tekkoiartussægauko pirsariakarmet, tuksiarbigáukit, passissérniænga. 19 Aipalo ima okarpok: Umingmait tedlimæt kammuksersukset pissiarigaukit, mãnakullo taukko tekkoiartoraukit, tuksiarbigáukit, passissérniænga. 20 Pingajuéllo ima okarpok: nulliarama, taimaitomik

Digitized by Google

piginnáungilanga. 21 Tava kivgab taursoma náleke okarbigiartorpa tamakkoninga. Iglúb nálega tava kammaktorsoængorpok, kivgelo okarbiga: Kaitsornek aularit, iglorperksuit akkornénnut arvkosernginnullo, peetsullo, sigveetsullo, tussiartullo, tekpeetsullo tamaunga issertiniakit. 22 Kivgarle okarpok: Nálegak, okarauillusõg taimaisimavok, kissiennele sulle terssane assélavok. 23 Nálekab kivge tava okarbiga: Nunab arvkosernginnut ungalunnullo aularit, isserkoniarlugillo, igluga tettorkollugo. 24 Okaupausele, angutit ivkoa, nerriartorkorsáugalloet, unnukut nekkiksara õngilluinaissauæt.

25 Innuperksuille illagimænne, keviarpei okallugbigællugillo: 26 Uamnut pirsúb, angune, arngnelo, nullelo, kittornennelo, kattengutinnelo, nangminerlo innúrsutse umigingippagit, ajokærsugariginnaungilara. 27 Senningarsuksaminiglo nangmangitsok, mallingnangalo, ajokærsugariginnaungilara. 28 Kinale ardlarse kakkallioromagune, ingekadlarlunelo erkainiaradlaissengilágit piksenne, ajorsaissæsugællune innernago? 29 Tugliksei sennagunigit, kādlikseinik ajutsomannago, tamannut tamattominga tekkunniktunnut mittautigekonnane. 30 Okalluklutik: Innuk tauna sennaleralloarpok, innernerlo ajorlugo. 31 Nálegaunerloneet kina sorssugiartoromagune nálegaunermut adlamut, ingekadlarlunelo erkainiaradlaissengilágit, sorssuktuksame amerdlarsuseet 10000-dit, kollarissenginerlugit serssuktuksennut ornigukturksennut 20000-dinnut? 32 Kollarigunigille, ivna sulle ungesiksométillugo okautsartorkoa kivgaminut, sorssugunguærkollune. 33 Taimatõg illarse kinaloneet, piminik tamannik issumakærnikomangitsok, ajokærsugariginnaungilara. 34 Tarrajok ajungikalloarpok, tarrajorle tængæropet, sumik ama pikkunartinekaissaua? 35 Nunamulloneet, aktennulloneet suksájungnærpok, egitæksainávorle. Tussarsinnaursunnik siutelik, tussarle!

Digitized by Google

KAP. XV.

Ajortuglit erngumarsut Iesusib illæssiarei; taukkoa perkiksimineræt killangmiut tipeitsutigæt.

(Evangelium am 3. Sontag nach Trinit.)

Tunnirsútinnik kattersoirsulle ajortulliartullo nellinginait ornikpæt, tussaromaulugo. 2 Farisæerille aglekennik illissimarsullo okallorojullerput, ima okalluklutik: Ajortuglit oma illeksillugillo nerrekattigei. 3 Arssersóumigle imaitomik piei, okallugbigællugillo: 4 Innúb kia ardlauvse sauennik 100-dinnik piglúb, taukkoalo illæt tammaiguniuk, 99 tava kemmeissenginerpágit innukajuitsome, tammarsimarsorlo ujariartussengilau, nennisinnago? 5 Nenniguniuglo, kakkakpa tipeitsuklune. 6 Tikkikunelo, ikkingutinne nunakattinnelo kákolerpei tava, okarbigællugillo: Tipeitsukattigissinga, sauangoara tammaralloartok nennigauko. 7 Okaupause: Taimatõg ajortulliartok, sainiarpet, killangmiut tipeitsutigissauæt, 99-nit illuartunnit sainiariakangitsunnit. 8 Arngnabloneet kia kollinnik anningaursautiglub, taukkoa illæt tammaiguniuk, nennerut ikkissenginerpau, iglolo sellíklugo ujarkiksaissenginerpa, nennisinnago? 9 Nenniguniuglo, ikkingutinne nunakattinelo arngnet kákolerpei tava, okarbigællugillo: Tipeitsukattigissinga, anningaursautingoara tammaralloartok nennigauko. 10 Okaupause: Taimatõg, ajortulliartok attauseæk sainiaránget, Gudib Engeleesa tipeitsutigissauæt.

11 Okariorlo: angut marlungnik ernekartok. 12 Taukkoalo ardlækit nukkardlíub angune okarbiga: Atátak, perkotingnit pirsæksakka pillakka. Perkotinne tava auiktipei taukkonunga. 13 Kingornaitsiængormello, nukkardliúb perkotinne tamása kattersorpei, nunamullo ungesiksométomut aularpok, terssanelo perkotinne tamása nunguluksinnarpei ajortulliarlune. 14 Pinnelo tamása nungunamigit, kängnerlo angesórsoængormet tamattomane nuname tamanne, taunatõg ajorsaler-

Digitized by Google

iok. 15 Tamattomalo nunab innuisa illæt orniklugolo neijorniarmanne, aularlipa tava nunaminut, polekit párekollugit taursomunga. 16 Kārsilláromagalloarpok tava immiornerdlukunnik polekit nerrirseinik, tunninekaranelo tamakkoninga. 17 Issumamigut tava ekkarsalerpok, okalluklunelo: Kannorle amerdlatigirsunnik angutiga kivgakarpok, illa! timmiursamik ajorsangitsunnik, uangale tamāne perdlillerpunga? 18 Aularniaissaunga, angutimnullo angerdlaissevlunga, imalo okarbigissauara: Atátak, ajortulliarkaunga (Gudemut) killangmétomut illingnullo; 19 Kingornalo ernernik taisinek kingakopunga; kivgáulanga kivgettit illagællugit. 20 Aulalerpok tava, anguminullo angerdlalerpok. Sullile ungesiksométillugo, atátætta tekkoa, nákigællugolo, akpallunelo kongæsiágut erkipa, kunniklugolo. 21 Ernerættale okarbiga: Atátak, ajortulliarkaunga, (Gudemut) killangmétomut illingnullo, kingornalo ernernik taisinek kingakopunga. 22 Angutale kivgaminut okarpok: Annorak pinnernek kaitsiuk, attitillugolo pissiuk, arkseilo ketterdlerúmik ketterdlerkosersigik, issigamængniglo attitillugo; 23 Nocharlo puelasŏk kaitsiuk, tokkollugolo, nerrivlutalo tipeitsukta; 24 Ernera tauna tekkogalloartok, ama umarmimet; tammaralloartorlo nemirsáumimet. Tipeitsulerput tava. 25 Ernerale angæjudlek narksame assimétok; angerdlaramelo iglo padlillerlugo, tuksiartut kardlortartullo tussarpei. 26 Kivget illét tava ingminut kákoa, appersorlugolo tamattominga. 27 Taursomale akkia: Nukket tikkipok, nocharlo puelasŏk angupit tokkokoa, erne perkiksok ama pigamiuk. 28 Tauna tava kammaktorsoengorpok; isseromangimello, anguta anniok isserkoniarlugolo. 29 Angunele akkia, okarbigællugolo: Atta, okkiut amerdlasórsuit kivgartóupaukit, innersutittillo nungullugit mallingniarikka, sullilo sauamigloneet angarsoarmik tunningisainaringma, tipeitsukollunga ikkingutikka illagællugit; 30 Mānale ernerit tauna tikkimet, piminik nungutsirsok arngnaunekarnermik, tava tauna pivlugo nochak puelasŏk tokkokoet.

Digitized by Google

31 Taursomale okarbiga: Ernera, idlit neijortuinarparma, pikkalo tamása pigattit; 32 Keemasuklutille tipeitsungäissægalloarpotit; nukket ama tokkógalloartok, ama umarmimet; tammaralloartorlo ama nennirsáumimet.

KAP. XVI.

Mingnermut aglæt illomoriakarauta; pissórsoak peetsotunémet; peetsorlo pissorsoatun-émet.

(Evangelium am 9. Sontag nach Trinit.)

Ajokærsukennele okallugbigei: Angut pissórsok pársirsokartok piminut; tauna unnerlutigæt, perkoteinik nungutsirsok unnerlugo. 2 Kákoa tava, okarbigællugolo: Kannongétomik tussarpunga illiugarnik? Parirsettit kissinniarkit nællunérsorlugillo; mattoma kingorna, pársirsuksájungnérpotit pimnut. 3 Pársirsorle illumigut ima okallulerpok: Sullissaunga? Nálekama pársirsójungnérkomanga; arksartoromanek ajorpunga, kenunerlo iktoriunga; 4 Sullirsæksamnik illissimalerpunga, illæssiarekollunga iglomingnut, mäna pársirsójungnéruma. 5 Nálekaminut akkeetsortut tamása tava ingminut kákoei kingudlereeksarlugit, siudlerlo ima appersorpa: Kabsinnik idlit akkeetsorpit nálekamnut? 6 Akkia: Nappartennik 100-nik orksürsamik immalingnik. Okarbiga tava: Akkeetsugarnik agleket pikit, ingillutillo aglegæsuarit 50-nik. 7 Kingornalo aipanut ima okarpok: Idlimmé, kabsinnik akkeetsorpit? Akkia: Ouktútinnik 100-nik, timmiursæksennik kakkortunnik immalingnik. Okarbiga tava: Akkeetsugarnik agleket pikit, agleklutillo 80-nik. 8 Pársirsok tauna illueitsok nálekab nersora, sillalingoatut piniarmet; mattoma sillab kittornei illerkomingnik illissimanerromætta kaumarsúb kittorneinit. 9 Okauniausesög: Assæniktuksarsiniaritse nunab peenik illueitsunnik, ajorsaleruse, illæssiarekolluse inninnut näksaungitsunnut. 10 Mingnermik pársidluartok, angesömiktög pársidluariok,

Digitized by Google

mingnermigle pársinerdluktok, angesõmigtõg pársinerdlukiok. 11 Illivse tava nunab pee illueitsut párilluangikussigik, kia pársekussauãse pirsariakartunnik? 12 Attartuket párilluangikussigik, kia tava tunnissauãse nangmineksauvsinik? 13 Nálekæk marluk kivgab kivgartorbigiginnaungilék; ardlék umigiguniuk, aipa assaissaua; ardlégloneet ungægiguniuk, aipa assiginnaissaua. Gudelo nunablo pee attautsikut kivgartorbigiginnaungilesse. 14 Tamakkole tamása Farisæerit anningaursennik piomatóursut tussaramikik, mittautigét. 15 Okarbigei tava: Illivse merssa illuaromatógalloarpose innungnut, Gudible umættisse illissimauei; innuit ussornartósugirseit Gudib maujugirsaramigit. 16 Inneitsissillo Profetillo erkotuksennik okallukput Iohannese tikkisinnago, mattomalo kingorna Gudib nálegauvia okautáulerpok okautsinnik tussarnersunnik, tamarmiglo tamattomunga isserniarkaut. 17 Ajornænginerrovorle, killaglo nunalo nungussevlutik, arssilliængúb attausingúb inneitsissinnétúb péjarneranit. 18 Nulliaminik auitok, adlamiglo nulliarlune, tauna arngnaunekarpok; auitamiglo nulliartok arngnaunekariok.

(Evangelium am 1. Sontag nach Trinit.)

19 Pissórsoarmigle angutekartok; tauna annorartartok aukpadláriksunnik sátunniglo erdlingnartunnik, udlullo nungullugit innúlluarlunelo tipeitsuktok. 20 Angulle peetsok terssanéniok, Lazarusemik attelik, issertarbiétta sáne nellarsok killektorsóursok. 21 Taunalo kãrsilláromarsok augvakkunnik pissórsúb nerrivianit nakkartunnik; kemmille alluktoriartorpeit killei. 22 Peetsorle tauna tokkomet, Engelit ãpæt Abrahab sánut. Pissórsoarle tokkogioktõg illirsáursorlo illivermut. 23 Annernartóviksoarmele nagliungnartorsoarmelo éname, uillerpok, Abrahalo tekkoa ungesiksométok, Lazaruselo sánétok; 24 Torklulavok tava okalluklune: Atátak Abrahaá! nákinga, Lazaruselo aulartikiuk, tikkerme nóua immermut missukkãrlugo, okara niglersarliuk, mattomane ikkomarsorsoarme anniængãrama. 25 Abrahable sápa, okarbigællugo: Ernek,

Digitized by Google

erkainiaruk, nunamétillutit innúlluautittit idlit perærpettit, Lazarusele nagliuktartok, mänale tauna tupedlersitávok, idlillo anniartitávotit. 26 Tamannalo tappullugo akkornautine kongnersoakarpok ittesórojurksoarmik aulaiængersimarsomik; terssanga illivsenut ikkäromarsut ajoraraut, taimatõg illivsenit uautinut ikkäromarsut ajoriput. 27 Tava okarpok: Taimaimet tuksiarbigaukit, Atatangá, (Lazaruse) aulartekollugo angutima igloanut. 28 Sulle kattengutekarama tedlimannik, okautsartorkollugit, mattomunga anniængärbingmut pekkonnagit. 29 Abrahab akkia okallugbigællugo: Mosesiblo Profetillo aglegeinik pekaramik, ivko nálekillissigik. 30 Taursomale sápa okalluklune: Näga, Atátak Abraha, tokkorsulle illætta ornikpattik, sainiaissirsut tava. 31 Akkivlugo okarbiga: Mosesiblo Profetillo aglegeit nálengikunikik, tava operissenginiættõg tokkorsut illætta umarlune ornikalloarpattik.

KAP. XVII.

Asserorsainermut miannersorkorsiok; opernermik piniagæksautiniglo ajokærsoiok; puppiksut kollit pivlugit; Gudib nalegauviánik ajokærsoiok.

Ajokærsukennele okallugbigei: Asserornekanginek ajornakau erkanarle asserorsairsok. 2 Taursomunga ajunginerrovok, asserorteriviúb ujararsoa kongæsiágut nivingarlugo immauvingmullo egíllugo, makkongoet illénnik asserorsaineranit. 3 Tamanna pivlugo miannersoritse. Kattengupit ajortulliarbigippattit, tennerterniarúk; ajorungnærpello issumakærbigúk. 4 Udlormelo attauseenarme arbenek marlungnik ajortulliartarbigirsarunisit, udloinarlo arbenek marlungnik ama orniktarunisit, perkiksimiunga unnerpet: issumakærbigissauet tava. 5 Aulartitet tava Nálekamut okarput: Opersuserput nekkursektirsuk. 6 Nálegarle ima okarpok: Senfkornesun-aktiksomik

Digitized by Google

epersusekarase, mattomungalo orpingmut tungosungnitsunnik paumalingmut ima okarase: Terssanga périt, immauvingmullo peet; náleissauãse tava. 7 Kina ardlarse kivgakarune nunamik sennachvirsomik, nerssútinnigloneet pársirsomik, taunalo narksamit tikkitsaránget, ima okarbigissennerpau: Erngerlutit nerrivingmut ingitsartorit? 8 Imale okarbigissengilau: Unnuknt nekkiksiniænga, sardliakoserlutillo kivgartorbiginga, nerrisillungalo immertillungalo; kingorna idlitsõg nerrivlutillo immeromáriotit? 9 Kivgak tauna kutsauvigissennerpau, nálektuinarmanne? Taima issumangilanga. 10 Taimatõg illivse, malligæksesse tamása nãmaksigussigik, okaritse: Kivgapilkungóvogut, pinniagæksauvut kiseesa pigautigik.

(Evangelium am 14. Sontag nach Trinit.)

11 Ierusalemmullo ingerdlatillune, Samarialo Galilæalo arvkotigipek. 12 Iglorpængnullo pimet, angutit kollit puppiksut nellaupæt, taukkoa assianut unnikput. 13 Torklulavlutiglo okarput: Iesuseá, assærsok ajokærsoirsok, nákittigut. 14 Tekkogamigillo, okallugbigei: Aularitse, Pellessinnullo tekkotilluse. Terssungalo ingerdlatillutik puppéroput. 15 Taukkoale illæt puppéronáme missigillerame, utteriok, Gudelo ussoreka nippersoarmik; 16 Issigeisalo sénnut pædlorlume kutsauviga. Taunalo merssa Samariamiúrsok. 17 Iesusible sápa, okalluklunelo: Puppérotitet kolliúngilet? Naug taivkoa kollin-illoæt? 18 Adlamik uttertokangila, Gude ussorællugo, tekkornartak una kissime? 19 Tava okarbiga; Makkillutillo aularit, operauit annausimavotit.

20 Farisæerille appersormænne: Kakkugo Gudib nálegauvia pissennerpa? Akkiei, okalluklunelo: Gudib nálegauvia tekkuksávlune pingilak. 21 Imaloneet okaissengilet: Terssa, mãnépok, ikkanéloneet. Areit, Gudib nálegauvia akkornauvsinut pisimavok. 22 Ajokærsukaminullo okarpok: Udlnt nedliutsomárput, tava Innúb Ernerætta udluisa illæt tekkojomaissauarse, tekkussennagolo. 23 Tava ima okarbigiomár-

Digitized by Google

passe: Terssa tamānépok, ikkanéloneet; nálengnagillo terssunga pissengilase. 24 Sordlo kadliúb ingnera killaúb igdloanit ingnādlegiartartok killaúb igdloætta aipánut, taimaitsomárioktōg Innúb Ernera udluksamine. 25 Tamannale nedliutinnago anniængärtikadlaissavok, innuillo okkoa ajektussauæt. 26 Sórdlolo étok Noa innútillugo, taimaitsomárioktōg Innúb Ernerætta udlukseine. 27 Ivkoa nerrirsut immerlutiglo, nulliartut uvinniklutiglo, udlok tauna tikkillugo Noab isserbia umiarsoarmut; ullersúb tava tikkikei, tamásalo nungulluinarlugit. 28 Sórdlolo étok Lote innútillugo; nerrirsut immerlutiglo, pissiniartut niuverniarlutiglo, ikkursoiniartut iglulliorlutiglo; 29 Udlorle tauna tikkimet, Lotib annivia Sodomamit, tava killangmit siedlersok ingnermiglo ikkuelleksaumiglo, tamásalo nungulluinarlugit; 30 Taimaitsomáriaktōg Innúb Ernerætta udluksane sakkomerbiksane. 31 Udlok taivna nedliupet, iglub kānétúb akkaissennane piartussengilei pingoenne iglométut. Taimatōg assime narksamétúb utterbigissengilei kemmekenne. 32 Lotib nullia erkainiarsiuk. 33 Innúniartok innújungnæromárpok; innúniængitsorle innússavok. 34 Okaupause: Unnuak taivna nedliupet angutik marluk sinnikbingme attautseme innængakattigeessapuk; ardlæk illæssiarirsáussavok, aipale kemmegáussavok. 35 Arngnæk marluk kauitsekattigeessapuk asserorterúmik; ardlæk illæssiarirsáussavok, aipale kemmegáussavok. 36 Angutik marluk nautsévingmékattigeessapuk; ardlæk illæssiarirsáussavok, aipale kemmegáussavok. 37 Appersorpæt tava, okarbigællugolo: Nálegak, sume tamaitsomárpa? Akkieile: Sillolingmut nektoraglit kattitaraut.

Digitized by Google

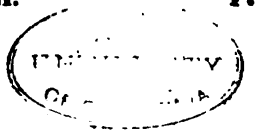

KAP. XVIII.

Illomórluta kannilarlutalo tuksiartuinaissaugut; Gudib nalegauvianut issernermik ajokærsoiok; anniarsuisiksaminik okalukpok; tekpeetsok tekpiksipa.

Arssersóumigle okallugbigei, tuksiartuinnarkolluta kassussennata. 2 Ima okalluklune: Ekkartoirsok iglorperksoarnétok, taursoma Gude erksigingika, iktorirsakaranelo innungmik. 3 Uidlarnerle terssanénioktõg iglorperksoarne, taur soma ornikpa, ima okarbigællugo: Akkerartortimnit annauniænga. 4 Akkunikiarle tussaromangika. Kingornale illumigut ima issumalerpok: Naug Gude erksigingilara, ikterirsakarnangalo innungmik; 5 Uidlarnerúble taursoma erdlokomanga, annautsomárpara; tussangiæsärkonnanga késa. 6 Nálegak tava okarpok; Atta, illueitsúb ekkartoirsúb okausia náleksiuk. 7 Gudible kennikenne annaussenginerpágit, udlullo unnuello nungullugit torklulamænne, umnit kigeilekalloarame? 8 Okaupause: Annaunæsuaissauei. Innúble Ernera tikkipet, nuname opernermik nervsaissæsugaiuk?

(Evangelium am 11. Sontag nach Trinit.)

9 Innuille illeit, ingmingnik ajungitsósugirsut, illamingníglo nachorsut, okallugbigei arssersóumik imaitomik: 10 Angutik marluk tekpauunga nálekbingmut tuksiariartortuk, aipa Farisæeriúrsok, aipale tunnirsútinnik kattersoirsóursok. 11 Farisæere ingmikut kikkartok, illumigullo ima tuksiarlune: Gudeá. kutsauvigáukit, adlatut innuktun-énginama, pajairsuttut, illueitsulliartuttullo, arngnaunekartuttullo, tunnirsútinnik kattersoirsotut omatut; 12 Uanga udluk marluk nerringiniartaraunga Sabbatik akkornængne, pimmalo tamarmik kollingit tunniutarakka nálekennut. 13 Tunnirsútinnik kattersoirsulle allisimaulune kikkartok, killangmulloneet ardloromangitsok; sekkirsaminulle tiglukpok, ima okalluklune: Gudeá! saimaunga ajortungóursunga. 14 Okaupause: Tauna

Digitized by Google

aipaminit ajorungnærsisimaulune, tessammunga angerdlartok iglominut. Ingminik nangminek nálengnartiniartok, nálengnartinekaissengimet; ingminigle nangminek nálengnartiniængitsok nálengnartinekaissavok.

15 Merdlertungoelle taursomunga ãpeit; arksaminik pattekollugit. Tamannale ajokærsugeisa tekkogamiko, aitsirsut auokárillerpeit. 16 Iesusible ingminut kákoei, okalluklunelo: Merdlertungoet uamnut pillit, innertidlariaurnassigiglo, taukkoa Gudib nálegauvia pigimarssuk. 17 Illomut, okaupause: Merdlertotut Gudib nálegauvianik pingitsúb, isserbiginauieissengila.

18 Nálekello illætta appersorpa, ima okalluklune: Ajungitsok ajokærsoirsok, sullissaunga, innursúmik nãissengitsomik kingorngursekollunga? 19 Iesusible okarbiga: Saog ajungitsomik taivinga? Adlamik ajungitsokangilak, Gude kissime ajungilak. 20 Inneitsissit illissimalluarpettit, imaitut: Arngnaunekaissengilatit. Tokkotsissengilatit. Tiglissengilatit. Seglutigissengilet aipet. Angutillo arngnello nálekik. 21 Taursomale okarbiga: Tamakko tamása nallingniarikka innusungnemnit. 22 Tamanna Iesusib tussaramiuk, okarbiga: Attausek sulle pingilet; terssa, pissit tamása tunniartorkit, peetsunnullo tunniullugit, killangme tava perkotiksariksaissakautit, mallikiartorlungalo peet. 23 Tamannale tussaramiuk, allieisungãlerkau, pissórsógame. 24 Allieisungãlersok Iesusib tekkogamiuk, ima okarpok: Pissórsuit Gudib nálegauvianut pinnek ajungajæissaput. 25 Ajornænginerrovok. Kameele merkutib irssagut pivlune, pissórsoarmit Gudib nálegauvianut ississirsomit. 26 Tamattominga tussartut tava okarput: Kiname tava pidluartungorsinnaua? 27 Akkieile: Innungne ajornartok, Gudeme ajornængilak. 28 Petrusib tava okarbiga: Areina, uagut tamása kemmekivut malliklutillo. 29 Okallugbigeile: Illomut, okaupause, innúb kialoneet iglone, angæjokenneloneet, kattengutinneloneet, nulleloneet, kittornenneloneet, kemmekunigit, Gudib nálegauvia pivlugo.

Digitized by Google

30 Tauna amerdlasórsoarnik piomárpok mattomanétillune, sillamelo tikkitsuksame innursúmik näksaungitsomik.

(Evangelium am Sontag Esto mihi.)

31 Taivkole arkanek marluk ingminut pisinnamigit, okallugbigei: Atta, tekpauunga Ierusalemmut piogut, Profetillo aglegeit tamarmik erkorluinaissaput Innúb Ernera pivlugo. 32 Tauna pisitáussammet nællursunnut, taukkoa mittautigissaupæt, nachogissevlugolo, ketseraissevlugolo. 33 Ipperartussevlugolo tokkotsomárpæt, udlullo pingajuænne ama tokkorsunnit makkitsomárpok. 34 Okauseele tamakko tamása tussaungilluinarpeit, nællovlutiglo siunekangilet okalluktuanik.

35 Iericholo padlillermago, tekpeetsok ivksiarsok arvkosinerme kenúrsarlune. 36 Innuille sennerkotut tussaramigit appersorpei tamattominga. 37 Taukkoalo okalluktúmænne Iesusemik Nazaremiomik sennerkotomik; 38 Torklulavok tava, okalluklune: Iesuseá, Davib Ernera, nákinga. 39 Innuille siudlersortut auokárillerpæt, nippangerkollugo; taunalo niblingãriartorpok okalluklune: Davib Ernera, nákinga. 40 Iesuse tava unnillerpok, ingminullo pisekoa. Taursomungalo pisilermanne, appersorpa. 41 Okalluklunelo: Kannok illiorbigekovit uamnut? Akkia: Nálegak, tekpiksekollunga. 42 Iesusib tava okarbiga: Tekpiksekeet; operauit ajorungnærpotit. 43 Erngerlunelo tekpiksillerpok malliklugolo Gudelo ussoringãrpa. Innuillo tamarmik, tamattominga tekkunniktut, Gude ussoriniarpæt.

KAP. XIX.

Zachæuse sainiarpok Iesusemut. Kivgennik tunninekartunnik Iesuse okallukpok, Ierusalemmut isseriartorpok, innuillo kerssættigei; Nálekbik attorluarkoa.

Ingerdlavlunelo Iericho arvkotigimago. 2 Atta, Angut terssanétok, Zachæusemik attelik, tunnirsútitmik kattersoirsut

Digitized by Google

nálegæt, pissórsóvlunelo; 3 Iesuselo taursoma tekkojomadlára kináusugællugo; innungnille ajorame, mikkirsungógame. 4 Siudliióvlune tava akpallerpok, orpingmullo Feigeliksamut kakivok, tekkoniarlugo, terssóna merssa ingerdlaissammet. 5 Iesuselo terssunga pigame, ardlorame tekkolerpa, okarbigællugolo: Zachæuseá, akkaræsuarit, voitsiaugame, iglungnut isseromárpunga. 6 Akkaræsuarpok tava, tipeitsuklunelo illæssiara. 7 Tamanna tekkogamiko, tamarmik okallorojullerput, angumut ajertulliartomut issermet. 8 Zachæusible Nálegak ornikpa, okallugbigællugolo: Nálegak, areit, pikka tamása marlungorlugit auikpakka tunniullugillo peetsunnut, pekkoserluklungalo innungnit pinniakakka, uttertitsomárpakka sissamariarlugit. 9 Iesusible okarbiga: Udlome iglo tauna annaursutiksarsiok, taunatõg (iglub innua) Abrahab kinguarimago. 10 Innúb Ernerætta tammarsimarsut ujariartorlugillo pidluartitsartormagit.

11 Taursomungalo nálengmætta, ama arssersóumik okallugbigei, Ierusalemmut padlillerame; taukkoalo issumakarmætta, Gudib nalegauvia erngerlugo sakkomissæsugællugo. 12 Taimaitomik ima okarpok: Angut nálegak nunamut ungesiksométomut aularpok, nálegauvik piniarlugo, kingornalo ama angerdlaruklune. 13 Kivgenne tava kollit kákoei, tunnillugillo anningaursautinnik kollinnik, imalo okarbigei: Niukotigissigik tikkitserlunga. 14 Innukoteisale nekkoringinamiko, aulartitsivigællugo ima okarbigiartorkoæt: tauna nálegauniarkongilarput uagutinut. 15 Tikkinamelo, nálegauviglo pigamiuk, kivgenne ivko kákoei, anningaursennik tunnirsenne, tussaromaulugit niukoteisa pisseenik. 16 Siudlek tava sakkomerpok, okalluklunelo: Nálegak, anningaursautingnik anningaursarsiunga kollinnik. 17 Okarbiga tava: Kujanak kivgariksotit, mikkirsungoamut illomorauit, iglorperksoarnut kollinnut nálegáussautit. 18 Aipatõg sakkomeriok, okalluklunelo: Nálegak, anningaursautingnik anningaursarsiunga tedlimannik. 19 Taunatõg okarbigigia: Idlillo

Digitized by Google

iglorperksoarnut tedlimanut nálegáussautit. 20 Pingajuællo sakkomerame, okarpok: Nálegak, tamerssa anningaursautit, irssertorsimagiga kakkiksautimnut; 21 Erksigigivkit, angntáursógauit, illingisettit pirsartarettit, kattersorlugillo siaroartengisettit. 22 Sápa okarbigællugo: Kivgapilluk oma, okausernik ekkartóupaukit. Erksinakerssunga angutáursóvlunga illissimagingma, illingisakka pirsartarikka, siaroartengisakkalo kattersoraukit; 23 Saogme tava anningaursautiga tunniungiliuk anningaursennik taurséirsunnut? Tikkikumalo pissægalloariga illænnekarsimarsok adlennik. 24 Tava neijortinne okarbigei: Tauna arksársiuk anningaursaumik, kollinniglo anningaursautelik, tunnissiuk tamattominga. 25 Akkiæt: Nálegak, taunale kollinnik anningaursautekarpok. 26 Okaupausele: Pekkartok sumik, tunninekaissavok; pekkangitsorle arksárnekaissavoktõg piminik aglæt. 27 Ivkole uamnut kingarsartut, uamnik nálegáukorsingitsut káitsigik, irssigitillungalo tokkotsigik. 28 Tamattominga okallukame, aulalerpok, Ierusalemmut ingerdlavlune.

29 Betfagelo Betanialo padlilleramigik, kakkarlo orksũrsaliksak tikkillugo; ajokærsukængne marluk aulartipek. 30 Okallugbigællugiglo: Aularitik iglorpængnut, siunautingnétunnut; isserutiglo, nochak pittuksimarsok naipissauartik, taursoma kãnut sulle innungmik ingisimarsokangisainartok; pittursérlugolo maunga pissiko. 31 Appersornekarutiglo, suna pivlugo pittursérautiko, tava ima akkiniarko: Nálekab attoromárpa. 32 Aulartitæglo aularpuk, sórdlolo okarbigimattik naipipæk. 33 Nocharle pittursærmækko, nálegeisa appersorpágik: Saog nochak pittursérpikko? 34 Akkiakik: Nálekab attoromárpa. 35 Pisipæk tava Iesusemut, annoramingniglo nochak kadlerpæk, Iesuselo kãnut ingitillugo. 36 Taima ingerdlatillugo annorarsettik issuipeit arvkotiksanut. 37 Ungesigungnérmelle, orksũrsaliksamillo kakkamit attermet; ajokærsugarperksuisa tamarmik tipeitsungnermik nippersoarmiglo Gude ussorillerpæt, ussornartullirset tekkor-

Digitized by Google

settik tamása pivlugit. 38 Ima okalluklutik: Nálekab akkane tikkitsok, Nálegaunerrúrsok, ussornarsile! Erkiksinekarle killangme, nálengnekarlunelo kotsiksome! 39 Innuille akkornénnétut Farisæerit illéisa okarbigæt: Ajokærsoirsok, ajokærsukettit auokáringärkit. 40 Akkieile, okarbigællugillo: Okaupause: Okkoa nippangeralloarpætta, ujarket tava niblissaput.

(Evangelium am 10. Sontag nach Trinit.)

41 Iglorperksoarnullo padlillerame, irssigei kerssættigællugillo okalluklunelo; 42 Kannoktok sulle mänakutloneet udluksauvsine illisimaissægussiuk ullapisautiksarse. Mänale irrsivsinut irssertorsimavok. 43 Taimaitomik udlut nedliutsomárput illivsenut, kingarsartivse tava auativsigut illujomärpäse, ungalulerluselo anninaursautiksamik, kittornesselo illivsenut illængutillugit tamanné nagliuktitsomárpäse; 44 Nungulluinaissauäselo, kallereeksunniglo ujarakartissengileit iglusse; terssa, annaubiksaralloauvse udloa issumaginginaussiuk. 45 Nálekbingmullo isserpok, terssanelo niuvertartut pissirsullo annisilerpei. 46 Okarbigællugillo; agleksimavok imænna: Igloga tuksiartarbióvok; Illivsele tokkotsivingortiparse, 47 Udlullo nungullugit ajokærsoiok nálekbingme. Pellessiunerille aglekennik illissimarsullo, innungnullo nálegáursut, tokkoniaralloarpæt. 48 Kannorle illiorbigissægæt nællulerput, innuit tamarmik ungagimarssuk, nálektarlugolo.

KAP. XX.

Suub pirsauneranik taimailiorame, okarbigingilei; nautsévilliortut illomongitsut pivlugit; Kaiseremut tunnirsútiksak tunniukoa; tokkorsunnik umaromártunnik okallukpok, Kristusemiglo Davib Nálegánik Ernerániglo.

Udlullo taivkoa illénne, innuit nálekbingme ajokærsormagit, okautsinniglo tussarnersunnik okalluktillugo; pellessiunerit, aglekennik illissimersunniglo ornikpæt, uttokaunerit illagællugit,

Digitized by Google

2 Appersorlugolo, ima okalluklutik: Okautigut, suub pirsauneranik taimailiorpit? Kialoneet pirsaunermik taimaitomik tunniätit? 3 Taursomale akkiei, okallugbigællugillo: Uanga appersoromauausesög okautsemik attautsemik, tamattominga okarbigissinga. 4 Iohannesib koirsirsarnera killangmilloneet innungnilloneet pirsok? 5 Illumikut tava ekkarsalerput, okalluklutiglo: Killangmit pirsok unnerutigo; okaromárpok tava, saog operingikikse? 6 Innungnille pirsok unnerutigo, innuit tamarmik tava millórniaissauätigut, illomórlutik issumakaramik, Iohannese Profetiósugællugo. 7 Akkiéllo, sumit pirsok nællovlugo unnerpæt. 8 Tava Iesusib okarbigei: Taimaitomik okarbigissengilausesög, suub pirsauneranik taimailiorpunga.

9 Innungnulle okallulerpok arssersóumik imaitomik: Angut nautsévilliorkorsirsok Weiniksalingmik kakkamik, nautsévilliortunnullo pisinamiuk, nunamut adlamut aularpok, terssanémersoromaulune. 10 Kattersoiviglo nedliumet, kivgame illæt aulartipa nautsévilliortunnut, nautsévíub paurngeisa illéinik tunnekollune taukkonunga. Nautsévilliortulle tauna ipperartorpæt, sökartinnagolo aulartipæt. 11 Ama adla kivgak aulartiniá; taunale ipperartoriættög, mitteklugolo, sökartinnagolo aulartipæt. 12 Ama pingajuæt aulartinia, taunale kidlidláriættög, ajeklugolo annisipæt. 13 Nautsévíub nálega tava okarpok: Sullissaunga? Ernera assærsara aulartitsomárpara, tauna tekkoguniko iktorissennerpæt. 14 Nautsévilliortulle ernek tekkogamiko, ingmingne issumalerput, okalluklutiglo: Terssa kingorngursirsuksak; kæ, tokkoniartigo, kingorngursæksei uagutinut pekkollugit. 15 Nautsévingmit tava annisipæt, tokkollugolo. Nautsévíúble nálegætta okko kannok pissauágit? 16 Tikkissavok, nautsévilliortullo okko tokkodláissauei, nautsévinelo adlennut attartortillugo pissaua. Tamanna tassaramiko, okarput: Kannoktög taimailiungilarle. 17 Taursomale irssigei, okalluklunelo: Sunale terssa, ima agleksimarsok: Ujarak, iglulliortut egitæt, issudliksængorlune ujaráulerpok.

Digitized by Google

18 Ujarkamullo omunga tútok, akkonaromârpok, nakkarbigirsanelo taursoma serkomilluinaissaua. 19 Pellessiunerille aglekennik illissimarsullo mallugæt okautigigätik arssersoútinnik tamakkoninga, erngerlutiglo tiguniarallоarpæt, innuille erksigeit. 20 Allapernarsorpæt tava, allapernarsoirsuksello aulartipeit, taukko ajungitsŭrsarkollugit, okauseenik nappitiniaruklugo, pisitsomagamiko nálegaunermut, nunablo nálegætta pekkorsusianut. 21 Taukkoalo appersorpæt, ima okalluklutik: Ajokærsoirsok, illissimauautigit, opernartomik okallukauit ajokærsoilutillo, innungniglo nellinginarsiorauit, Gudemulle arvkotiksamik ajokærsoilluarpotit. 22 Kaisere tunnigutigo tunnirsútinnik, illuarpa illuangilaloneet? 23 Pekkoserlursusiælle taursoma illissimagamiuk, okarbigei: Saog ursserpissinga? 24 Anningaursak tekkollara, kia arssinganik kialo okausseenik kollanétunnik pekkarpa? Akkiæt: Kaiserib. 25 Okarbigei tava: Taimaitomik Kaisere tunnissiuk, Kaiserib piksánik, Gudelo, Gudib piksánik. 26 Okauseelo arksoarinek ajorpeit innuit pivlugit, akkirsútalo aijaisórutigæt, nippangerlutiglo. 27 Sadduzæerit illéisa tava ornikpæt, umarbekaissengitsomik unnersut, appersorlugolo. 28 Okallukput: Ajokærsoirsok, Mosesib ima aglegbigätigut: Angutib angæjua nullialik tokkopet kittornakaranelo, nullia tava nukkætta pissaua, angæjuminullo kinguæksiorlune pissavok. 29 Nukkareelle arbenek marlúrsut. Siudlek nulliarame, tokkovok kittornakarane. 30 Aipællo nulliarigamiuk tauna, tokkogiok kittornakarane. 31 Pingajuællo pigigiga. Taima taukkoa arbenek marluk tamarmik kingudlereeksarlutik pigæt, kittornakaratiglo tokkoput. 32 Tamarmiglo kingornættigut kĕsa aringnaktŏg tokkogiok. 33 Umarbingmelo umarunik, taukkoa ardlætta kia nulliarissaua? Taukkoa arbenek marluk tamarmik nulliarigamiko. 34 Iesusib tava akkiei, okallugbigællugillo: Tamattoma sillab kittornei nulliarput, uvinniklutiglo. 35 Sillable aipanut pirsukset, tokkorsunnillo makkitsomártut, nulliaissennatiglo uvinnissengilet; 36 Kingornalo tokkonek ajussaput,

Digitized by Google

Engelisun-éssægamik, Gudiblo kittornarimattik, tokkorsunnit makkikunik. 37 Tokkorsunnigle umaromártunnik Mosesesõg nællunæjaigiok orpeperksoarne: Nálegak taigoramiuk, Abrahab Gudianik, Isaakiblo Gudianik, Iakúblo Gudianik. 38 Gudele merssa tokkorsut Gudigingilæt, innúrsulle Gudigæt; taursomunga tamarmik innúgamik. 39 Aglekennik illissimarsut illéissa tava sápæt, okarbigællugolo: Ajokærsoirsok, okallukluarpotit. 40 Mattomalo kingorna sumigloneet appersornek sapperpæt. 41 Okallugbigeile: Kannongme okarpet, Kristuse Davib erneriga unnerlugo? 42 Davile nangminek tuksiautimine erinnalingne, ima okarpok: Nálegara Nálekab okarbiga; tellerpima tungánut ingitit. 43 Kingarsartittit illissinnagit issikauvit tungmagækseinut. 44 Davib tava nálekaminik taigamiuk, kannongme ernerau? 45 Innuille tamarmik nálengmænne, ajokærsukenne ima okallugbigei: 46 Aglekennik illissimarsunnut miannersoritse; taukkoa sakkiomarsarmætta tekkisúnnik annorakarlutik, niuverbingmétarángamiglo sikkivigekorsaraut innungnut nálekonermik, kattisimauvingnelo, nerrirsarángamiglo sádliojomaulutik ingitsomarsaraut. 47 Uidlarnerit pee nungutareit, tekkisúnniglo tuksiautinnik tuksiutsomaulugit unnerput; taukkoa pidlangārnekaissaput.

KAP. XXI.

Uidlarnek peetsok pivlugo; Ierusalemmiut asserorbiksánnik okallukpok; tikkibiksaminiglo.

Innuillo pissórsuit irssigei, tunnirsútimingnik illiorairsut Gudib iklerbiannut. 2 Uidlarnektõg peetsok tekkogia, taursoma anningaursæk marlungoæk illiartorik. 3 Okarpok tava: Illomut, okaupause, uidlarnek una peetsok amerdlanerrúrsunnik illirsiok taukkonanga tamannit; 4 Taukkoa tamarmik pimingnik attungisamingnik illirsimætta tunnirsútinnut Gudib peenut; taursomale peetsungóvlune pinne tamása innútigirsæksáugalloenne illigei.

Digitized by Google

5 Illéisalo nálekbik pinnersarsimarsok ujarkennik manniksunnik erdlingnartunniglo unnermarssuk, ima okarpok: 6 Udlut nedliutsomárput, tava tamakkoa tamarmik tekkorsease asserorluinnaissaput, ujarkello kallereeksokaissengilet.

7 Tava appersorpæt, okalluklutiglo: Ajokærsoirsok, kakugo tamanna taimailissaua? Sunalo nællunærkotáussaua tamattominga nedliutsomártomik? 8 Akkieile: Missiksorniaritse, seglokittarnekarkonnase. Amerdlasút tikkiussammætta, attera atterirsũrsarlugo, okalluklutiglo: Uangáursomik taisillutik; mãnalo udlut nedliutillerput; Taimaitut malligiaurnassigik. 9 Sorssungniartunnigle pebleroirsunniglo tussaleruse, erksissarunnase, tamakkoa taimailigadlaissammætta, nãgatiksarle sulle nedliunauiengikadlarpok. 10 Tava okallugbigei: Innuit innungnut adlennut sorssungniaissaput, nálegauviglo nálegauvingmut adlamut. 11 Tamattigullo nunet seiuktorsoængussaput; nunab pee akkissõrsoængussaput, tokkonartomiglo perdlukaissavok; killangmittõg tekkorsakaissavok erksinartunnik nællunærkorsoarniglo. 12 Tamakkole tamása nedliutinnagit, tigulluselo mallidláissauãse, pisissevluselo kattisimauvingmingnut parnãrsivingmingnullo, nálegaunernullo nálegarsoarnullo pisissauãse, attera pivlugo. 13 Taimailiorbigiomãrpãsele nællunéjautiksamik. 14 Taimaimet mãna tamanna umamiuginiarsiuk, issumallioradlarkennase akkirsútiksauvsinik. 15 Kannermik illissimanermiglo tunnissægause, illivsenut arksoardlersut arksoarinek ajugækseinik. 16 Angæjokáuvsele, kattengutivselo, ekkardlivselo, ikkingutivselo aglæt pisitsomárpãse, illæsselo tokkotsomárieit. 17 Tamarmiglo umigissauãse, attera pivlugo. 18 Nujarle attauserloneet niakovsinit tammaissengilak. 19 Issumagikluse tarnisse párinniarsigik. 20 Ierusalemmible auata sorssuktorperksoarnik illusimarsok tekkogussiuk, illissimaissauarse asserorkia nedliutillersok. 21 Tamannalo nedliupet, tava Iudit nunænnétut kemmãlit kakkennut, iglorperksoarnétullo anninæsuarlit, assimétullo narksame issernauærlit. 22 Udlut tamakkoa

Digitized by Google

akkiniarbiússammætta, , agleket tamarmik erkorkollugit. 23 Erkanarle nãrtúrsut milluktitsirsullo udlut taivkoa nedliupætta; nagliungãrnartokaissammet nuname, innuillo taukko kammautib pidláissauei. 24 Pænnenniglo ippiktorsoarnik tokkotáussaput, tigursáussevlutiglo aularursáussaput innungnut tamannut, Ierusalemmelo nællursut asserorluinaissauæt, nællursut nedliubiæt nãmaksisinnago.

(Evangelium am 2. Sontag des Advents.)

25 Sekkenerlo anningarlo udlorirsello nællunærkotekaissaput, innuillo nunamétut annilangãissevlutiglo koksellangãissaput, immauviksoarlo kauchviumersarsuillo siorsudlárométarput. 26 Innuillo erksinermit nerriungnermillo nukkingærussaput, nunamut piomártukset pivlugit; killaub pirssauneree aglæt aulajomármætta. 27 Innúblo Ernera tava tekkussauæt, killaub nuieine akkartok, pirsársóursok ussornartorsóvlunelo. 28 Tamakkoale tamarmik pillerpætta, tava ardloritse, kongmullo kennerniaritse, nedliutillermet annaubiksarse. 29 Arssersóumik tava okallugbigei: Orpik Feigeliksak, orpeello tamása irssigissigik. 30 Pillutakalersut tekkogussigik, aursak padlillersok illissimauarse. 31 Taimatõg illivse, tamakko tamása pillersut tekkogussigik, Gudib nálegauvia padlillersok illissimaissauarse. 32 Illomut, okaupause: Ekkardlereet okkoa nungussengilet, tamakko tamása nãmaksisinnagit. 33 Killaglo nunalo nungussapuk, okautsikkale nungunauieissengilet. 34 Miannersoritsele, umættisse okkumeitsorsoængortitsarunnassigik nerringãrnermik immingãrnermiglo, nunab peenulloneet allieisungãrnermik, udlormut taursomunga kanningárkonnase. 35 Nunamétut tamása taursoma tikkissammagit, sórdlo nigak. 36 Taimaitomik sorarase pigárluselo tuksiaritse, kemmeratigiginnaukollussigik tamása makko piomártukset, Innúblo Ernerætta kénanut sakkomersinnanluse.

37 Udlótillugolo (Iesuse) ajokærsoirsartok nálekbingme unnugángello annirsarpok, unnuirsarlunelo kakkame orksũrsaliksame. 38 Innuillo tamarmik udlákut orniktarpæt, tussaromaulugo.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA
Digitized by Google

KAP. XXII.

Iesuse ussornartomik Communionekartitsiok; ajokærsukenne miannersorkoei angnerriniarnermut; nautsévingme aungmik kiæguktok; Petruse missiarpok; Kaifasemut pisinekarpok Iesuse.

Sérnakangitsunnigle timmiursartorbik nedliutillerpok, anniviksiorbingmik, tairsak. 2 Pellessiunerillo aglekennik illissimarsullo piniarpæt kannok illivlutik tokkotsuklugo, innuillo erksigeit. 3 Iudasele, Ischariotemik tairsak, tornársúb pullasimaga, taivnalo arkanek marluk illagæt. 4 Aularpok tava pellessiunernut sorssuktuksello nálegeinut, okallugbigællugillo, kannok illivlune pisitsommaulugo taukkonunga. 5 Taukkoalo tipeitsulerput, anningaursenniglo tunniomaudlugo unnerput. 6 Angerpok tava, kingornalo taukkonunga pisinniælerpa nautsorsoilune, innuit pikkititsomannagit.

7 Udlorlo sérnakangitsunnik timmiursartorbik nedliumet, tamattomane sauarak anniviksiutiksak tokkussægæt. 8 Tava Petruselo Iohanneselo aulartipek, okalluklunelo: Sauarak anniviksiutiksak opellungarsariartukko uautinut, nerrekollutigo. 9 Appersorpægle: Sumut opellungarsaiartorkovissiguk tamattominga? 10 Sapæk okallugbigællugik: Atta, iglorperksoarnut isserutik, angut nellautsomárpartik immertaursirsartok; tauna mallikko iglomut isserbianut. 11 Iglúblo innua okarbigikko: Ajokærsoirsúb ima okaukoätit: Innersoak sumépa, terssane sauarkamik anniviksiutiksamik nerrissægama, ajokærsukakka illagællugit? 12 Innemut angisómut tava unnersussauátik, illuarsarsimarsomut, terssane opellungarsárko. 13 Aularpuk tava; sórdlolo okaumattik naipipæk, anniviksiutiksarlo sauarak opellungarsárpæk. 14 Nedliumello, ingipok (nerrivingmut) arkanek marluk illagællugit. 15 Taukkolo okarbigei: umættivkut kajumikerssunga, anniviksiutiksak sauarak una illagælluse nerriomaulugo, anniartinnanga. 16 Okau-

Digitized by Google

pausele: Kingorna mattominga nerrissæissaunga, Gudib nálegauviane nāmaksisinnago. 17 Ermusek tava tigua, kujavlunelo okarpok: Tiguvlugo pigissiuk, tammakerluselo terssanga immeritse; 18 Okaupauselo: Immissæissaunga Weiniksaglub orpiúb tungoanik, Gudib nálegauvia tikkisinnago. 19 Timmiursarlo tigua, tængekártillugolo augorpa, ajokærsukaminullo tunniullugo, okalluklune: Terssa timiga, tunniusimarsok pivluse; taimailiortaritse erkailunga. 20 Taimatōg ermusek tigugia, unnukut nerrigamik soraramik, okalluklune: Ermusek una Testamentitávok áumnik, pivluse koirsomik. 21 Attalo, pisitsirsima nerrekattigānga. 22 Innúb Ernera pisitáussavongme, sordlo pekkosimavok. Erkanarle innuk tauna, taursominga pisitsirsok. 23 Ingmingnut tava appersortālerput, illartik pivlugo kina taimailiussæsugællugo?

24 Ingmingnullo sakkitsautillerput, illamingnik kimik angnerrussennersomik. 25 Okarbigeile: Nunamétut nálegaunerit nálegauniartarput, nálegarsuillo tainekararaut nálekennik saimarsunnik. 26 Illivsele taimaissengilase; illarsele angnek nukkardlersun-éssavok, illaminillo nálegaunerrúrsok kivgatun-éssavok. 27 Kiname nálegáunerrova? Nerrivingme ivksiarsok, kivgartortorloneet? Nerrivingme ivksiarsok, illa? Uangale akkornauvsine kivgatunépunga. 28 Illivsele neijortuarkivsinga urssernekartillunga. 29 Nálegauviglo tunniutsomárpara illivsenut, sórdlo Atátama tunniuka uamnut; 30 Nerrissevluselo immissægause nerrivimne nálegauvimnétome, ivksiaissevluselo ivksiautenne, Israeliblo ekkardleree arkanek marluit ekkartóullugit pissauesse. 31 Nálegarle okarpok: Simon, Simon, atta, tornársub piomagalloarāse, igleraromauluse, sórdlo timmiursækset kakkortut pirsareit; 32 Uangale tuksiupaukit, opersutsit sorarkonnago; kingornalo ama sainiaruit, kattengutittit nekkursektikit. 33 (Petrusible) okarbiga: Nálegak, aipariginnángorpaukit parnārsimauvingmut tokkomullo. 34 Akkiale: Petruseá, okaupaukit, tingmirset

Digitized by Google

angutiviæt kardlortinnago udlome, misserratigiomárparma pingasuriartarlutit, illissaringikingma unnerlutit. 35 Okarbigeilo: Nungullugit aulartitarángause pookarase, kaursarbekaraselo, issigamakaraselo, taimane illáne ajorsarpisse? Akkiæt: Nãgale. 36 Tava okarbigei: Mãnale pookartub neksarliuk, kaursarbiglo aglæt. Taimaitokangitsúble annorarse tunniliuk, pænnasiniarlunelo pille. 37 Okaupausele: Uamnut erkutsomárputtõg agleket imaitut: Ajortulliartunnut illængutitãvok. Uamnik agleket tamarmik nãmaksisimalermætta. 38 Okarbigæt tava: Nálegak, tamerssa pænnæk marluk. Okarbigeile: Nãmakpuk.

39 Iglorperksoarnit tava anniok, illerkonelo attorlugo orksũrsaliksamut kakkamut piok. Ajokærsugeisalo terssunga mallikiæt. 40 Terssungalo pigame, okarbigei: Tuksiaritse, urssernartomut pekkonnase. 41 Terssangainarlo kemmekpei milloriarnertut ungesiksigirsomik, serkomigarlunelo tuksiarpok. 42 Ima okalluklune: Atátak, piomaguit, ermusek una péruk uamnit; piomarsamnigle pinnek, pekkorselle pille! 43 Engelible killangmit sakkomerbiga, nekkursektillugolo. 44 Tokkublo kaglillermanne tuksiangãlerpok. Kiægungnereele kuttittun auktun-étut, nunamullo korlolerput. 45 Tuksiarame sorarame makkipok, ajokærsukennelo, allieisungnermik sinniktut, tikkipei. 46 Okarbigei tava: Saog sinnikpisse? Makkititse tuksiarluselo, urssernartomut pekkonnase.

47 Sullile taima okalluktillugo; atta, Iudase, arkanek marluk illæt, innuperksuit siudleræt; taursomalo Iesuse ornillerpa kunniklugolo. 48 Iesusible okarbiga: Iudaseá, Innúb Ernera kunningmik nællunæjarlugo pisiniarpiuk? 49 Neijorteisale tekkogamiko, kannok pilleræt, okarbigæt: Nálegak, pænnænniaissaugut? 50 Tava illætta pellessiunerúb kivga pænnaua, tellerpiætta tungániglo siutárpa. 51 Iesusible sápei, okallugbigællugillo: Issumamingnik pillit. Siutalo aktorlugolo illuarsia. 52 Tava pellessiunerit, nálekbingmullo náleket, uttokaunerillo tigujartormænne, Iesusib okarbigei:

Digitized by Google

Sórdlo innuktaliksoarmut annirsose, pænnalirsarluselo pappilirsarluselo; 53 Udlut nungullugit merssa neijorivse nálekbingme, tigungisainarpausingalo; tamerssale nedliubiksarse, tãrtúblo pirsaunera. 54 Tigulerpæt tava, pisillugolo aularupæt pellessiunerub igloanut. Kingornanille Petrusib mallikpa. 55 Tava iglorsúb ungaluisa kekkæne ingnek ikkomatiniarpæt, ingikattãullutiglo, Petruselo akkornénnut inginiok. 56 Arngnab kivgab tava tekkoa ingnerme ivksiarsok, irssigekiksarlugolo okarbiga: Taunatõg (Iesusib) aipariga. 57 Misserratigale, okalluklunelo: Arngnangá, illissaringilara tauna. 58 Terssugutsiængormello, adlab tekkogia, okalluklunelo: Idlitsõg taukkoa illagãtit. Petruselo okarpok: Innungá taivnáungilanga. 59 Terssugungormello, udlúb nællunérkota attausek nãngajengmet, adlab tamanna opernarsárpa, ima okalluklune: Illomut, taunatõg aipariga, Galilæamiómet. 60 Petrusele okarpok: Innungá, okautsissit nælloakka. Tavainarlo, sulle taima okalluktillugo, tingmirset angutiviæt kardlorpok. 61 Nálekab tava keviarlune Petruse irssigillerpa. Nálekab okausia Petrusib tava erkaia, okarbigimenne: Tingmirset angutiviæt kardlortinnagó, misserratigiomárparma pingasuriartarlutit. 62 Petruse tava annivlunelo kejangãrpok.

63 Angutille, Iesusemik tigusirsut, mittautigæt unnattarlugolo; 64 Kénalo mattórlugolo erksãrpæt, appersorlugolo, okallukput: Illingnik erksãrsirsok okautigællugo erkoniaruk? 65 Adlennigio okausepillungnik mittautigæt.

66 Kaulermello, innuit uttokaunereet, pellessiunerillo, aglekennik illissimarsullo kattillerput, (Iesuselo) pisipæt kiglissioirsorsoarmingnut. 67 Okalluklutiglo: Idlit Kristusióvit? Okarbigittigut tamattominga. Okarbigeile: Okarbigigalloaruvse tamattominga, operissengilarse tava; 68 Appersoralloaruvsele, akkissengilausinga, ipperaissengilausingalo; 69 Taimaitomik mattoma kingorna Innúb Ernera ivksiaissavok ajugakangitsúb Gudib tellerpiætta tungáne. 70 Tamarmik

Digitized by Google

tava okarput: Gudib Ernerátimme? Sápei okalluklune: Okarause, taivnávungame. 71 Taukkoale okarput: Sumik ama adlamik nællunærsitariakarnerpogut? Okalluktok uagut nangminek tussarautigo.

KAP. XXIII.

Pilatusemut anniartipok; Herodesib mittautigigia; kikkiektorbikæamut pisipæt, kikkiektorlugolo; nivingarkatta sáiniarpok; Iesuse annernengærpok, illinekarlunelo illivermut.

Kattisimarsut tamarmik tava nækkoiput, Pilatusemullo aularupæt. 2 Tava okautiginerdlullerpæt, okalluklutiglo: Una missigárput innuit innertersereetsungortikei, Kaiseremullo tunnirsútit tunniukongilei, Kristusióvlunelo nálegaunerrúrsum unnersok. 3 Pilatusible appersorpa, okalluklunelo: Iudit nálegaunerátit? Akkia okalluklunelo: Okarauit taivnávungame. 4 Pilatuse tava pellessiunernut innungnullo okarpok: Innung una pidlagæksáusugingilara. 5 Taukkoale sorangilet, okalluklutiglo: Innuit taursoma pikkitorsoængortikei, ajokærsoiniarame Iudæame tamanne, Galilæamit pillerame tamaunga aglæt. 6 Pilatusele Galilæamik tussarame, ima appersoiok: Galilæamióva una? 7 Herodesiblo nálegauvianit pirsok tussaramiuk, Herodesemut aularukoa, taunatõg Ierusalemmémet udlut taukkoa-étillugit. 8 Herodesible Iesuse tekkogamiuk, tipeitsulerkau, itsak merssa tekkojomadlárallоara, kabsersoarnik tussaumagamiuk, illimaitsekamelo ussornartulliak taursomanga tekkussæsugællugo. 9 Nellinginarniglo appersortaralloarpa, akkingilale sungoamigloneet. 10 Pellessiunerillo aglekennik illissimarsulle terssanétut unnerlutigingãrpæt. 11 Herodesible, sorssuktuksenne illagællugit, nachoga mittautigingãrlugolo, annoramiglo kakkorlomik attitipa, Pilatusemullo uttertipa. 12 Udlok tauna Pilatuselo Herodeselo ikkingutigeelerpuk, siornagut ingmingnut ningaukalloaramik.

Digitized by Google

13 Pilatusible pellessiunerit, nálekello, innuillo attautsemut kákoei. 14 Okallugbigællugillo: Innuk una uamnut pisikikse, innungnik innertersereetsungortitsirsok unnerlugo. Attalo, neijortilluse kiglissioriga, passikliutigirsauvsinigle attautsemigloneet nervsarbigingikiga innuk una; 15 Herodesibloneet náume; taursomunga aulartikalloarause; attalo, paitsisiksarsirsokangilak taursomunga tokkokorsútiksanik. 16 Taimaitomik pidlársinnarlugolo ipperaissægalloarpara. 17 Merssa illerkone attorlugo udlorsiornaránget parnãrusimarsut illæt annisissægalloara taukkonunga. 18 Innuperksuit tamarluinarsoarmik tava niblingãrput, okalluklutiglo: Páruk una, Barrabasemiglo tunnissigut annisillugolo. 19 Tauna merssa parnãrsimauvingmut pisitáursok, iglorperksoarne peblingãrniarnek, innungmiglo tokkotsinek pivlugik. 20 Pilatusib ama torklulauei, Iesuse ipperaromagamiuk. 21 Taukkoale torklulaput, okalluklutiglo: Kikkiektoruk, kikkiektoruk kerssungmut senningarsomut. 22 Taursomale pingajuksanik okarbigei: Sumingme una ajortullia? Tokkotæksáusugingilara, taimaitomik pidlársinnarlugolo ipperaissauara. 23 Nippersoarmigle pekkotuinnarpæt, kikkiektortekollugo senningarsomut, taukkoalo pellessiunerillo nippersoeet sualuktuinnalerput. 24 Pilatuse tava nællunérsitsiok, piomarsæt pekkollugo. 25 Taunalo, innuit piomarsæt annisipa, parnãrsimauvingmut pisitáursok pebleroinek tokkotsinerlo pivlugik, Iesusele illiorbigekoa piomarsusiénnik.

26 Aularunamikolo, angut, Simonmik attelik, Zirenemio, nautsévingmit pirsok tiguæt, senningarsorlo erssuktillugo taursomunga, Iesusib kingornagut. 27 Innuperksuillo, arngnello mallikpæt, nákallugolo kejauæt. 28 Iesusible keviarpei, okallugbigællugillo: Okkorse, Ierusalemmiut panneeá! Uanga kejánnanga, illivsenulle kittornauvsinullo kejátitse. 29 Atta, udlut nedliutsomárput, taukkonane ima okaromármætta: Pidluarkaut arngnet nãrtósuitsut ernisuitsullo, iviengimingniglo milluktitsingitsut. 30 Tava kakkársoarnut ima okaleromárput: Nakkarbigissigut! kakkangoennullo: Mattórtigut! 31 Orpik

Digitized by Google

umak taimailiorumiko, pænnertok kannok pissauárssuk? 32 Adlæktög marluk ajortulliartuk annisipagik, illagællugo tokkotsomaulugik.

33 Nunalo, niakortóumik tairsak, tikkinamiko, terssane kikkiektorpæt senningarsomut, ajortulliartuglo taursomunga illagitillugik, ardlæk tellerpiætta tungánut, aipalo saumiætta tungánut. 34 Iesuse okarpok: Atátak, issumakérbigigit, sullirsettik nællomattigik. Annorei tava auiklugit pieit, immerautigællugillo. 35 Innuperksuillo irssiginarpæt; taukkolo illagællugit náleket mittautigingärpæt, okalluklutiglo: Adlet ikkiorei, ingminik nangminek ikkiorniarle, Kristusiógune, Gudiblo kennigarippanne. 36 Sorssuktuksettög mittautigigiæt, orniklugolo aitsivigæt sérnartomik. 37 Okalluklutiglo: Iudit nálegauneripattit, illingnik nangminek ikkiorniarit. 38 Aglekello kollanut ivertitet agleksimarsut Grækerit, Latinerillo, Ebræerillo okauseenik, imaitut: Terssa Iudit Nálegauneræt. 39 Ajortulliartugle nivingarsimarsuk ardlækit mittautiga, okalluklunelo: Kristusióguit, illingnik nangminek uautingniglo annauniárit. 40 Aipætta tava sápa, auokárillerlugolo ima okarbiga: Idlitsög Gude erksigingíliugloneet, omatut merssa pidlárnekartotit? 41 Uaguglo taimaitomik pidláriakaraunuk, ajortulliaraunuk; taunale illuangitsomik piniængitsok. 42 Iesuselo okarbiga: Nálegak, erkaiginga, nálegauvingnéleruit. 43 Iesusib tava sápa okalluklune: Illomut, okaupagit, voitsiaugame aiparissauaukit Paradiseme. 44 Udlúblo nællunærkota arbeningormet nuna tamarme tärtorsoængorpok, nællunærkota kollin-illoæt tikkillugo. 45 Sekkenerlo kaumajungnærpok, nálekbiúblo umiksoa allikpok ketterpiamigut. 46 Iesuselo niblingärpok, okalluklunelo: Atátak, annernera pisipara arksængnut. Taimalo okarame, annernengærpok. 47 Sorssuktukselle nálegætta, kannok pirsartaket tekkogamigit, Gude ussoreka, okalluklunelo: Illomut angut tauna ajungilluinartok. 48 Innuillo tamarmik terssanétut irssigiuarlutiglo, kannok pirsartaket tekkogamikik, sekkirsettik tiglukpeit, utterlutiglo.

Digitized by Google

49 Iesusiblo illei tamarmik, arngnello, taursomînga nedlingniktut Galilæamit, assimétuartut, tamakkolo tamása tekkoeit.

50 Attalo, angut terssanétok, Iosefemik attelik, kiglissioirsut illét, piuangitsóvlune issumagiksok. 51 Taursoma kiglissioirsut issumakattigingikei illiorsusiénnut, nangminek Gudib nálegauvia nerriugigamiuktõg; Arimatiamillo, Iudit iglorperksuinnit pirsok. 52 Tauna Pilatusemut isserpok, Iesusiblo timanik kenuviga. 53 Senningarsomillo akkartillugo immupa annoraksennut sátunnut, illivlugolo illivermut kãrsomut illulekkorsamut, sulle attornekangisainartomut. 54 Udlorlo opellungarsarbik nedliutok, Sabbatiólerlunelo. 55 Arngnelle, illagællugo Galilæamit pirsut, mallingnikkiputtõg, illiverlo kemmerdlórpæt, kannorlo timma illimarssuk. 56 Utterlutiglo, tippigiksautit tarnutiksello opellungarsáriartorpeit, Sabbatiótillugolo kassuérsarput inneitsissit malliklugit.

KAP. XXIV.

Tokkorsunnit makkisimarsok; ajokærsukæk Emausemut ingerdlarsuk sakkomerbigipek; ama arkaneglillo; okallukoei okautsinnik tussarnersunnik; killalliarpok.

Sabbatille illénne udlákut illivek ornikpæt adlennik illakarlutik, tarnutiksettiglo illuarsakettik neksarieit. 2 Ujararle illerrub pãnit arksakásimarsok tekkóæt. 3 Isseramiglo Nálekab timma nenningilæt. 4 Tamannalo pivlugo erngumalermætta, atta, angutik marluk, keblertunnik annoraglæk, ornillerpæk. 5 Erksingãrlutiglo angmut nækkamætta, taukkoa okarbigákit: Saog umarsok ujarpissiuk tokkungarsunne? 6 Tamãnéngilak, tokkorsunnit makkisimavok. Erkaigissiuk, kannok okarbigigõse Galilæamékadlarame. 7 Ima okalluklune: Innúb Ernera innuit ajortulliartut arkseinut pisitáussavok, kerssungmullo senningarsomut kikkiektortissavok, udlullo pingajuénne tokkorsunnit makkissavok. 8 Okausee tava erkaieit. 9 Illiverlo kemmeklugo, tammakko tamása okau-

Digitized by Google

tigiartorpeit arkanelingnut ajokærsugeinut, adlennullo tamannut. 10 Maria Magdalenale, Iohannalo, Marialo, Iakub arngna, neijorteillo arngnet, tamattominga okallukalloarmætta Apostelinnut. 11 Okauseet tava sŏngitsugeit, operinnagillo. 12 Petrusele nækkoipok, akpallunelo illivermut, itsuaramelo annorákset sátut kisseesa tekkoei, aularlunelo aijaisórpok kannok pissugællugo tamanna.

(Evangelium am Oster-Montag.)

13 Attalo, udlok tauna taukkoa illagik marluk ingerdlapuk iglorpængnut, Emausemik attelingnut, Ierusalemmit ungesingitsunnut. 14 Ingmingnullo okallukattigeekpuk tamakkoninga tamannik pillirsennik. 15 Taimalo merssa okalluktillugik, ingmingnullo appersortăulutik, tavainak Iesusib padlillerpek, ingerdlakattigællugiglo. 16 Irssigigle taimailinekarput, illissarinnago. 17 Okarbigipek tava: Suna okautigaiko illivtingnut ingerdlatillutik, allieisuklutiglo? 18 Tava aipætta, Kleofasemik attiglúb, akkia, okallugbigællugolo: Idlit kissivit Ierusalemme tekkornartávit, udlut taukkoa illiugænnik illissimanginauit? 19 Appersorpeglo: Suname? Akkiæk: Iesuse Nazaremio pivlugo, Profetióursok, ussornartullirsóvlunelo pikkunartunnik okalluktóursok Gudemelo innungnelo tamanne; 20 Kannorlo illivlugo tauna pellessiunivta nálekautalo tokkokommarssuk, kikkiektortekollugolo senningarsomut; 21 Uagulle merssa Israelittit annaussæsuggivut taursomunga; udlomelo, udlut pingasungorput taimailiormarssuk; 22 Illavtalo arngnet, illivermut udlárotut, annilártikătiguttŏg. 23 Timma nenninginamiko-gŏg, Engeliglo, taursominga umarsomik okautiginiktuk, tekkogittik unnerput; 24 Tava illavta illivek ornikpæt, arngnello okarmætta, taima naipipæt, Iesusele kingorarpæt. 25 Taursoma tava okarbigipek: Tautokko siunekangitsuk, umættivtingnelo opernek ajortuk Profetit okauseenik tamannik; 26 Kristuse taima aktigirsomik anniartitæksáungitsok, ussornarsusiminullo isserlune? 27 Moseselo Profetillo tamása okautigillerpei, agleken-

Digitized by Google

niglo tamannik, ingminik agleksimarsunnik, nevsuiarlune nællojungnærsipek. 28 Iglorpængoello ornigæksettik padlilleramikik, siuaromarsŭrsárpok. 29 Innælerpægle, okalluklutiglo: Neijortuartiguk unnulermet, udloærotillermello. Isserpok tava neijortuaromaulugik. 30 Nerrivingmelo ingekattigigamigik, timmiursak tigua, tængekartillugolo augorpa, tamattomingalo tunnimattik. 31 Tava uillerpuk; illissarilleramikolo, tammaiæk. 32 Ingmingnut tava ima okallukattigeelerput: Umættivuk kirssangilek, okallugbigimattiguk ingerdlatillunuk, aglekenniglo nællojungnærsimattiguk? 33 Erngerlutiglo nækkoipuk, Ierusalemmut utterlutik; ajokærsukello arkaneglit neijorteillo tikkimattik. 34 Taukkoa ima okallukput: Nalegak illomut tokkorsunnit makkisimavok, Simonmullo sakkomersok. 35 Taukkoa tava illamingnut okautigæk, kannok pimattik ingerdlatillutik, kannorlo illissarigiktik unnerpuk, timmiursak augormago.

36 Tamakkoningalo okalluktillugit, Iesuse nangminek akkornænnut piok, ima okallugbigællugit: Ullapisautekaritse. 37 Taukkoale annilárput erksillerlutiglo, annernerinak tekkosugigamiko. 38 Okarbigeile: Saog taima annilangārpisse? Saogmelo taimaitunnik ekkarsautekalerpisse umættivsine? 39 Arksakkalo issikakkalo irssigissigik, uangávunga, septillungalo irssigissinga; annernek merssa uinnekaranelo saurnekangilak, uautut tekkogaussinga. 40 Taimalo okarame, arksennelo issikennelo niptarpei taukkonunga. 41 Tipeitsungnermigle sulle opernek ajormætta, ussorungmættalo, okarbigei: Terssane nekkiksakarpisse? 42 Tava nerpiúb syetam illanik, timmiursablo tungosungnitsúb illanik servsaivigæt. 43 Tigullugillo tamakko nerriei, irssigitillugit.

44 Taursomale okarbigei: Tamerssa okautssikka illivsenut, sulle neijoradlarause; pivlunga agleket tamarmik erkussammætta, Mosesiblo Profetillo makpersegeinétut, tuksiautinnétullo erimalingne. 45 Tava illissimalersipei, aglekennik nællojungnærsillugit. 46 Okallugbigællugillo: Taima agleksima-

Digitized by Google

vok, taimalo Kristuse anniartisimadláissirsok, makkillunelo tokkorsunnit udlut pingajuænne; 47 Atterminelo okallukorsissirsok innungnut tamannut, adlamik issumakarkollugit, issumakærbigekollugillo ajorteinik, Ierusalemmiunnelo aularnersitsivlune. 48 Illivsele tamakkoninga tamannik okautiginiktuksávose. 49 Attalo, Atátama unnersóuta aulartitsomárpara illivsenut. Illivsele iglorperksoarne Ierusalemmétuaissause, pauanga pirsaunermik tunninekartinnase.

50 Annisillugillo Betaniamut pisipei, arksennelo kodlarlugit pidluartipei; 51 Attalo, pidluartiniartillugillo, kemmekpei, killalliarlunelo. 52 Pædlorbigæt tava, tipeitsungärlutiglo utteriput Ierusalemmut. 53 Nungullutiglo nálekbingméput, Gude ussoriniarlugolo nerssoræt.

EVANGELIUME.

IOHANNESIB AGLEGEI.

KAP. I.

Iesuse illomut Gudeviómet, tamanna Iohannesib nællunærpa; Iohannese koirsirsok okalluktuarpok Iesusemik, Iesuse ajokærsoilerpok kennersillerlunelo ajokærsukaminik.

Tamarluinnarsoarmik issoænne okausek-étok, okauserlo Gudimétok, okauserlo tamanna Gudiúrsok. 2 Tamarluinnarsoarmik issoænne ivna Gudimétok. 3 Tamarluinnarsoarmik taursomanga pingortitáput, pingortisimarsullo tamarmik adlamik pingortitsirsokangilet, tauna kissiet pingortitsirsigæt. 4 Innursút taursoma illuanétok, innursúllo tamanna innuit kaumar-

Digitized by Google

soræt. 5 Kaumarsorlo tärtome kaumagalloartok, tärtúble illæssiaringika. 6 Innuk Gudib aulartika, Iohannesemik attelik. 7 Taivna okaursiartortok, kaumarsomik okalluktuksáugame, tamása opertiniarlugit. 8 Taivna nangminek kaumarsóngitsok, kaumarsomigle okalluktuksainaursok. 9 Terssa illomut opernartok kaumarsok, innungnik tamannik kaumarsairsók, nuname innungortuksennik. 10 Tamanna sillarsoarmétok, sillarsoarlo pingortisimavok taursomanga, sillarsúblo innueesa illissaringikæt. 11 Innuktaminut pigalloartok, innukteisale illæssiaringikæt. 12 Taursomingale illæssirsut, atterminullo opertut kittornarsiaritikei Gudemut; 13 Terssa aungmit pingitsut, uingúb pekkorsánillöneet pingitsut, angutib pekkorsanilloneet pingitsut, Gudemille erniusimarsut. 14 Okauserlo ivna uinningortok, akkornautinélersorlo, uagullo tekkogikput ussornarsusia, sordlo Atátab Ernetuætta ussornarsusia, saimarsorsóvlunelo seglosuitsorsóursok. 15 Iohannesib okautigigamiuk torklulavlunelo okarpok: Terssaivna okautigirsara imænna: kingunevkut pisirsok siunemnétok, pingikadlarama tauna étok. 16 Taursomalo pekkangärneránit tamauta pirsartarikput saimaunek saimaunermik. 17 Inneitsissit tunniusimamætta Mosesekut, saimaunerlo seglosuirsútlo pingortuk Iesuse Kristusekut. 18 Gudemik tekkunniktokangisainartok; Ernetuable Atátab sánétúb tamattominga nællojungnærsikätigut.

(Evangelium am 4. Sontag des Advents.)

19 Terssávorlo Iohannesib nællunæjauta, Iudit Ierusalemmit aulartimattigik Pellessillo Levitillo, taukkonunga ima appersorkollugo: Kináuvit? 20 Tava nællunæjarpok missiaranelo, ima okautigællune: Kristusiúngilanga. 21 Appersormænnelo: Kináuvimme? Eliasiónerpit? Akkiei: Taunáungilanga. Profetióvit? Akkieilo: Näga. 22 Ama appersormænne: Kináuvimme? Uautinik aulartitsirsut kannok akkissauauvut, illingnik kannok okarpit? 23 Okarpok: Innukajuitsome torklulaursúb nippigänga, imailune: Nalekab arv-

Digitized by Google

kotiksa illuarsarsiuk, sórdlo Profete Iesaiase okartok. 24 Audlartitetle taivkoa Farisæeriörsut. 25 Appersorlugolo okallugbigæt: Saogme koirsivit, Kristusiúnginauit, Eliasiúnegloneet, Profetiúnegloneet? 26 Tava Iohannesib akkiei, okalluklunelo: Uanga immermik koirsiunga, illissaringisarsele akkornauvsinut pisimavok. 27 Terssa taivnávok kingunevkut pissirsok siunemnétok, taursoma issigamákit kellerutéjarneréngnik kingakotekaunga. 28 Terssa tamarme taimailiok Betabarame Iordanib igdloane, Iohannesib koirsiviane.

29 Akkago kaumet Iesusib ornikäne Iohannesib tekkoa, okalluklunelo: Areiná, terssa Gudib Sauara. sillarsúb innueesa ajorteinik kakkaktok. 30 Taivnávok okautigirsara illivsenut imænna: Angut kingunevkut pissavok, siunemnétok, pingikadlarama tauna-étok. 31 Illissaringikigalo; Israelittinnulle illissarirsáulerkollugo, immermik koirsiartorpunga. 32 Iohanneselo unnibkaleriok, okalluklunelo: Annernek, Taubesut, killangmit akkartok tekkogiga, taursomanétuarlunelo. 33 Illissaringikalloarigalo; immermigle koirsiartorkorsima ima okarbigänga: Tekkunnilleruit Annernerúb akkarbigirsánik kollangersimauarbiániglo, taunávok koirsirsok Annernermik ajunginermik. 34 Tekkogigalo okautigællugolo, tauna Gudib ernerimago.

35 Akkago kaumet ama Iohannese terssanéniok, ajokærsukængne marluk illagællugik. 36 Iesuselo ingerdlarsok tekkogamiuk, okarpok: Areit, terssa Gudib Sauara. 37 Taima okalluktok ajokærsukæk marluk tussarpæk, Iesuselo mallikpæk. 38 Iesusele keviarpok, mallingniktuglo tekkogamigik, appersorpek: Kina ujarpikko? Akkiæk: Rabbi, (imaipok: Ajokærsoirsok) kikkunépit? 39 Okarbigipek: Tekkoiartukko. Tava inna tekkoiartorpæk, udlorlo taivna unnigbigæk; udlúble nællunærkota merssakut kollingortok. 40 Tamattomingalo Iohannesemit tussartuk, Iesusemiglo mallingniktuk, aipa Andreasiúrsok, Simonib Petrusib kattenguta. 41 Taursoma kattengune Simone naipikörpa, okallugbigællugolo:

Digitized by Google

Messiase naipiparput (imaipok: Tennitak). 42 Iesusemullo pisipa. Iesusible tekkogamiuk, okarbiga: Simonióvotit, Ionab ernera; Kefasemik attekaissautit (terssa imaipok: Kärsomik).

43 Akkago kaumet Iesuse ama Galilæamut ingerdlajomagame, Filippuse naipipa, okarbigællugolo: Mallinga. 44 Filippusele Betsaidamiúrsok, Andreasiblo Petrusiblo iglorperksoarmiokattæk. 45 Filippusible Natanaele naipipa, okallugbigællugolo: Naipiparput taivna, Mosesib inneitsissinne, Profetillo aglekamingne okautigirsæt, Iesuse, Iosefib ernera, Nazaremio. 46 Natanaelib tava akkia okalluklune: Nazaremit illuartokaissennerpa? Filippusib sápa okalluklune: Tekkoiartoruk. 47 Natanaelib ornikäne Iesusib tekkogamiuk, okautiga: Areit, terssa Israelitivik, pekkoserlungitsok. 48 Natanaelib tava appersorpa: Sumit illissaráinga? Iesusib akkia, okarbigællugolo: Filippusib kákotinnatit, orpiub Feigeliksab attánétillutit, tekkogivkit. 49 Natanaelib akkia, okarbigællugolo: Rabbi, Idlit Gudib ernerätit, Israelimiullo nálegaunerätit. 50 Iesusib tava sápa, okallugbigællugolo: Orpiúb Feigeliksab attánétillutit tekkogivkit, okarbigigaukit, operpotit tava; tamattomangale ussornarnerrursomik tekkojomárpotit. 51 Okallugbigigia: Illomut, Illomut, okaupause, mattoma kingorna killak angmarsok tekkojomárparse, Gudiblo Engelee kangattartut akkartullo Innúb Erneránut.

KAP. II.

Iesuse studlermik ussornartulliok Kaname; Nálekbik, Gudib igloa pivlugo illungersungärpok, attorluarkogamiuk.

(Evangelium am 2. Sontag nach Epiph.)

Udlullo pingasungormætta nulliartokartok Kaname Galilæamétome, Iesusiblo arngna terssanétok. 2 Iesusele ajokærsugeilo nerriartorkonekariputtög nulliareeksungortungnut. 3 Weinemiglo ajorsalermætta, Iesuse arngnætta okarbiga: Weinemik immikséroput. 4 Iesusib sápa okalluklune: Arnangá,

Digitized by Google

sugaukit; piomauviga nedliungikadlarpok sulle. 5 Arngnætta tava kivget okarbigei: Sumigloneet taursoma taippasse, náleksiuk. 6 Ermusersuille ujarket arbenneglit terssanétitáursut, Iudit ubbarbeesa illerkuinnik, taukkoa nungullutik, ullibkararaut marlugloneet pingasulloneet urssersautit immeinik. 7 Iesusib okarbigei: Ermusersuit okko immermik immersigik. Immerpeit tava ullibkárlugit. 8 Taursomalo okarbigigiei: Mãna kallórsilluselo nerdlersoirsomut aitsisitse. Aitsivigæt tava. 9 Nerdlersoirsúble immek Weiningortok ŏkamiuk, sumillo pirsok nællogamiuk, kivgelle immermik kallórtut nællungikæt, nerdlersoirsúb tava uviksak kákoa. 10 Okarbigællugolo: Weine mammarnek tamarmik siudliútitarlugo tunniutaræt, immerosugungnærángættale mammainek pirsarpæt; idlille Weine mammarnek kingulliutipet. 11 Taima Iesuse siudlerpámik ussornartullirsok Kaname Galilæamétome, ussornarsutselo niptarpa, ajokærsugeisalo operbigæt. 12 Mattoma kingorna sammunga Kapernaumut aularpok arngnelo kattengutinnelo ajokærsukennelo illagællugit, terssanémersungilello.

13 Iudillo anniviksiorbiætta udloæt nedliutillermet, Iesusesõg tekpauunga Ierusalemmut aulariok; 14 Nálekbingmétullo, umingmáinnik, sauenniglo, Taubinniglo niukotiglit naipipei, anningaursenniglo taurséirsut. 15 Tava aklunaursennik ipperausiorpok, tamásalo nálekbingmit annisidlárpei, sauello umingmáitlo illængullugit, anningaursenniglo taurséirsut anningaursauteit serkarpei, illirsiveello oppitillugit; 16 Taubinniglo niukotiglit okaupei: Tamakko annitsigik, Atátamalo igloa niuverbingortitsarunnassiuk. 17 Ajokærsugeisa tava erkaiæt agleksimarsok imænna: Iglut pivlugo illungersornerub nungutekajarkãnga. 18 Tamanna pivlugo Iudit akkiæt, okarbigællugolo: Irssigitilluta kannongétomik ussornartulliomavit, taimailiorsinnagauit? 19 Iesusib sápei, okallugbigællugillo: Nálekbik una asserorsiuk, udlullo pingajuænne ama napparkikomauara. 20 Iudit tava okarput:

Digitized by Google

Nálekbik una okkiut 46 sennauæt, idlillo udlut pingasut napparkikomagit unnerpet? 21 Taursomale timiminik okallukpok, taigorlugo nálekbingmik. 22 Tokkorsunnillo makkisimamet, ajokærsugeisa tava erkaiæt, taima okallugbigimattik; aglekello Iesusiblo okausee opereit. 23 Anniviksiorbiúble udloane Ierusalemmétillugo, innuit amerdlasút taursoma akkanut opillerput, ussornartullee tekkogamikik. 24 Iesusible tettigingikei, tamása illissimagamigit. 25 Innungmiglo nællunæjarbigirsariakangitsok, innuit tamarmik illuit illissimalluaramigit.

KAP. III.

Nikodemusemut Iesuse okalluktuarpok, Iohannesib Iesuse okautigilluarpa.

(Evangelium am Sontag Trinitatis.)

Farisæerinnele angutekartok Nikodemusemik attelingmik, Iudinne nálegáursomik. 2 Unnuame taursoma Iesuse ornikpa, okallugbigællugolo: Ajokærsoirsok, ajokærsoirsóvlutillo Gudemit pirsotit illissimauautigit, illiktut ussornartullirsokarsinnaungimet, Gudib aiparingippanne. 3 Iesusib sápa, okallugbigællugolo: Illomut, illomut, okaupaukit, nutámik erniusimangitsúb Gudib nálegauvia tekkonauiengila. 4 Nikodemusib tava okarbiga: Innuk kannok erniuginnaua uttokáugune? Ama arngname timmanut pullaginnaua, erniukiklunelo? 5 Iesusib sápa okalluklune: Illomut, illomut, okaupaukit: Immermik annernermiglo erniusimangitsok Gudib nálegauvianut pinauiengilak. 6 Uinningmit erniusimarsok uinnióvok, annernermille erniusimarsok annerneróvok. 7 Nutámik erniusimaissirsose okaunaukit, tamanna aijaisorutigissengilet. 8 Annòre issumaminik sumilloneet annordleránget, siorsusia tussartaralloarpet, sumille pirsok, sumulloneet pissirsok, illissimangilet. Taimainiputtõg tamarmik annernermit erniusimarsut.

Digitized by Google

9 Tava Nikodemusib sápa, okallugbigællugolo: Kannongme tamanna piginnaua? 10 Iesusib akkia, okallugbigællugolo: Israelittit ajokærsortigätit, tamannalo nælloviuk? 11 Illomut, illomut, okaupaukit: Illissimarsautinik okallukpogut, tekkorsarpullo okautigärput, unnibkárirsauvullo operiomangilesse. 12 Nunab peenik okallugbigángause, opingikuse; kannok tava opissirsose, killaúb peenik okallugbigissæguse? 13 Killangmullo kangattartokangilak, killangmit akkartok kissime, terssa Innúb Ernera, killangmétok. 14 Sórdlolo pullateriak innukajuitsome Mosesib nappartika, taimatög Innúb Ernera nappartitáussægiok: 15 Taursomunga opertut tamarmik tammarkonnagit, näksaungitsomigle innursútekarkollugit.

(Evangelium am Pfingst-Montage.)

16 Sillarsúb innuee Gudib taima assakigei, Ernetue tunniullugo taukkonunga, tamarmik taursomunga opertut tammarkonnagit, näksaungitsomigle innursútekarkollugit. 17 Gudib merssa Erne nunamut aulartingika, innuit ekkartóuniarkollugit, innuille taursomunga annaukogamigit.

18 Taursomunga opertok ekkartóutissengilak, opingitsorle ekkartóutisimavok; Gudib Ernetuætta akkanut opinginame. 19 Terssávorle ekkartóut, kaumarsok nunamut pigalloartok, innuille tärsoak assænerroæt kaumarsomit; sullirsettik ajormætta. 20 Kaumarsok ajortulliartúb umigirsara, kaumarsomullo piomangitsarau, illiukenne pidlárnekarkonnagit. 21 Illuartulliartorle kaumarsomut pirsarau, sullirsenne sakkomerkollugit; Gude aiparællugo nägamigit.

22 Mattoma kingorna Iesuse, ajokærsukenne illagællugit, nunamut Iudæamut piok, terssanelo unnikattigei, koirsivlunelo. 23 Iohannesele sulle koirsigióktög Enonme, Salib erkane, terssane immekangärmet, terssungalo pirsarput koekollutiglo. 24 Taimane Iohannese sulle pisinekangitsok parnärsimauvingmut. 25 Tava Iohannesib ajokærsugei Iudillo ingmingnut appersortäuput ubbaumik. 26 Iohannesemullo piput, okallugbigællugolo: Ajokærsoirsok, atta, angut taivna Iordanib

Digitized by Google

igdloane neijortit, okautigirset koirsiok, tamarmiglo ornikpæt. 27 Iohannesib tava akkiei, okallukluneło: Innuk ingminik piginnaungilak, sumik tunninekangikune killangmit. 28 Illivse nangminek tussarpausinga okarama: Kristusiúngilanga, siornagulle aulartisimarsunga. 29 Nulliæksalik uviksávok; uviksable ikkingutætta nálegluarsinnarpa, uviksalo nippa tipeitsutigingärpa. Tipeitsugbigalo tamanna mänakut tikkisimavok. 30 Tauna agdliartussavok, ungale mikliartussaunga. 31 Pauanga pirsok tamannit angnerrovok; irvsomille pirsok irvsoinnávok, irvsomiglo (nunab peenik) okallugarau; killangmit pirsok tamannit angnerrovok. 32 Tekkorsaminiglo tussakaminiglo okallugarau, okauseelo nálengnekangilet. 33 Okauseenigle nálektúb Gude illomortok unnerara. 34 Gudib aulartitætta Gudib okausee okautigei, Gudib annernermik tunningärmanne. 35 Erne Atátab assaua, tamásalo tunniukei arkseinut. 36 Erneránut opertok näksaungitsomik innursútekarpok. Erneránulle opingitsúb innursút tekkussengila, Gudible ningautuinaissaua.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

KAP. IV.

Arngnak Samariamio Iesusib okallugbiga; Nálegaunerúb kivgarsoætta ernera napparsimarsok ajorungnærsipa.

Nálegarle Iesuse tussaumagame, Farisæerit kallerchimætta taursominga amerdlanerrúrsunnik ajokærsugartártomik koirsinerrúrsomiglo Iohannesemit; 2 Naug Iesuse nangminek koirsingitsok, ajokærsugeile kissimik; 3 Tava nuna Iudæa kemmekpa, amalo Galilæamut aulariok. 4 Nunale Samaria merssa arvkotigissæga. 5 Samariab iglorpéisa illéit tava tikkipei, Sicharmik attiglit, tairvsoma erkané nunangoak ĕpok, Iakub tunniursa ernerminut Iosefemut. 6 Iakúble puillarsoa terssanétok. Iesusele ingerdlanermit kassugame, puillarsub kiglinganut ingipok, udlúb nællunærkota arbenningormet. 7 Tava arngnak Samariamio immertarlune piok. Tauna Ie-

Digitized by Google

susib okarbiga: Imminga. 8 Ajokærsugei merssa iglorpáinnut nekkiksarsiniariartortut. 9 Samariamiúb arngnab tava okarbiga: Saog idlit uamnut immikovit, Iudiógauit, uangalo Samarittit arngnartarigãnga? Samarittit Iudit illagingimattigik. 10 Iesusib akkia, okallugbigællugolo: Gudib tunnirsúta illissimagalloaruko kináursorlo tauna, illingnut immikorsok illissarigalloaruko, tuksiarbigekajarpet tava, taursomalo immermik innursútelingmik tunnissægãtit. 11 Arngnab tava okarbiga: Nálegak, immertautiksakanginauilloneet, puillarsorlo una ittessórsómet, sumimme immekarpit innursútelingmik? 12 Atátauvtinit Iakomit angnerrovit? Taursoma tunnigãtigut puillarsomik tamattominga, nangminerlo tamattomanga immertok, kittorneilo nerssúteilo. 13 Iesusib tava akkia, okallugbigællugolo: Ominga immermik immertok, kingorna ama immerosulleromáriok; 14 Immermigle tunniutsomarsamnik immertok, tauna immerosussengilak issukaissengitsomut; immerle taursomunga tunniutsomarsara, illuagut puillarsungoromárpok puillauartuksáulune innursúmut nãissengitsomut aglæt. 15 Arngnab tava sápa okalluklune: Nálegak, immermik taimaitomik tunninga, ama immerosukkonnanga, terssungalo immertariartorkonnanga. 16 Iesusib okarbiga: Uvit kákojartoradlauk, terssungalo kaimina. 17 Arngnab akkia, okarbigællugolo: Uvekangilanga. Iesusib tava sápa okalluklune: Okarluarpotit, uvekangitsotit unnerauit; 18 Tedlimannik uvekaralloartotit, mãnale pigirset uvigingilet; taimaitomik okarluarpotit. 19 Arngnab tava okarbiga: Nálegak Profetiúrsotit mallugãukit. 20 Siudlivut terssane kakkame tuksiartartut (Gudemut), illivsele okartarpose, Ierusalemme kissime tuksiartarbióvok. 21 Iesusib sápa okalluklune: Arngnak, operinga, udlut nedliutsomárput, tava terssane kakkameloneet Ierusalemmeloneet. Atátak tuksiarbigissengilarse. 22 Tuksiarbigirsarse illissimangilarse, uagulle tuksiarbigirsarput illissimauarput, annautiksak Iudinnit pimet. 23 Udlulle nedliutsomárput, mãnalo merssa nedliusimaput, tava illomortut

Digitized by Google

tuksiartartut Atátak tuksiarbigissauæt annernermelo illungersuinnarnermelo; taimaitullo tuksiartartinne Atátab piomauei. 24 Gude annerneróvok, taursomungalo tuksiartartut, annernermelo illungersuinnarnermelo tuksiarbigissauæt. 25 Arngnab tava okarbiga: Messiase, Kristusemik tairsak, tikkissirsok illissimauara; taursomalo tamannik nevsuiarbigiomárpãtigut, tikkikune. 26 Iesusib sápa okalluklune: Terssaivna uangáursunga okallugbigirsit. 27 Taimalo okalluktillugo, ajokærsugei tikkiput, aijaisorbigællugolo, arngnak tauna okallugbigimago; imale okarbigingilæt. Sumik appersorpiuk? Sumigloneet okallugbigaiuk?

28 Tava arngnab immertaune terssunga kemmekpa, iglorpáillo innuinut okariartorpok imænna: 29 Innuk tekkojartorsiuk, illiukakka tamása taursoma tailugit, okarbigãnga, Kristusiúnginerpa una? 30 Iglorpáinnit tava anniput ornikługolo.

31 Taimale taukkoa piniartillugit, ajokærsugeisa innelerpæt, okalluklutiglo: Ajokærsoirsok, nercheet. 32 Okarbigeile: Nekkiksakarpunga illissimangisauvsinik. 33 Tava ajokærsuket ingmingnut okallukattigeekput: Nekkiksamik pæjungnekarnerpa? 34 Iesusible sápei okalluklune: Terssa nekkigãra, aulartitsirsima pekkorsei malliklugit, piniagækseilo nãniaraukit. 35 Illivse nangminek ima okangilase: Kaumettit sissamæt nãpætta kattersoivik nedliussavok? Atta, okaupause: Uititse, narksarlo irssiginiarsiuk, naursut kakkortiput kattersugæksainængorlutiglo. 36 Kattersoirsorlo akkiksarsiok, naursunniglo takkoartarlune innursúmut nãissengitsomut, siaroarterirsorlo kattersoirsorlo tipeitsukattigeengniarlutik. 37 Terssanelo okausek mænna opernarpok: Una siaroarterirsóvok, ingale kattersoirsóvok. 38 Uanga aulartikivse kattersoriartorkollugit sennachvingisesse; adlet sennachvirsut, illivsele taukkoa sennachvirseit tikkipesse. 39 Samarittillo amerdlasút iglorpáinnit taivkonanga operbigillerpæt, arngnab okausee pivlugit, ima okarbigimattik: Illiukakka tamása taur-

Digitized by Google

soma tailugit okarbigānga. 40 Samarittit tava tikkinamiko, kenúvigæt neijortuarkollutik, tava udluk marluk unnigbigei. 41 Amerdlanerillo opillerput okausee pivlugit. 42 Arngnamullo okallukput: Māna opillerpogut okautsissit paitsisiginnagit; uagulle nangminek tussarautigo nællojungnærlugolo illomut una Kristusiúrsok, sillarsúb innuisa annaursirsæt.

43 Udlugle marluk nāmènnik terssanga aularpok, Galilæamullo pivlune. 44 Iesuse nangminek ima okarame: Profete nunamine nálengnekaraingilak. 45 Galilæamulle pimet, Galilæamiut illæssiarét, ussornartullee tamása tekkogamikik Ierusalemme udlorsiorbingmétillugo; taukkoalo nangminek udlorsiorbingménamik. 46 Iesuselo ama Kanamut Galilæamétomut, immermik Weiningortitsivingminut piok.

(Evangelium am 21. Sontag nach Trinit.)

47 Nálegaunerúblo kivgarsoa terssanétok, napparsimarsomik ernekartok Kapernaume. Taursoma tussaumagamiuk, Iesuse Iudæamit Galilæamut pimet, orningniarpa kenúvigællugolo, erne kaitsorsáriartorkollugo, tokkungajengmet. 48 Iesusib tava okarbiga: Ussornartullo nællunérkotillo tekkungikussigik, operomangilase tava. 49 Nálegaunerúb kivgarsoétta okarbiga: Nálegak, ernera tokkotinnago tessammungnarit. 50 Iesusib tava sápa okalluklune: Aularsinnait, ernerit innúvok. Iesusib taima okarbigimanne, okausia tamanna angutib taursoma opera, aularlunelo. 51 Tessammungnartillugolo, kivgeisa nellaupét, okarbigællugolo: Ernerit innúvok. 52 Tava taukonunga udlúb nællunérkota apperkotiga, kannongélimet ajorungnérsomik. Taukkoalo akkiæt: Ipeksak udlúb nællunérkota arbennek marlungormet kannimanartúb kemmekpa. 53 Anguta tava erkaiok taimane ajorungnérsomik, Iesusib okarbigimanne: Ernerit innúvok. Tava opillerpok iglokatteilo tamarmik. 54 Terssa Iesusib ussornartulliétta aipæksa, Iudæamit pigame Galilæamut.

Digitized by Google

KAP. V.

Angut okkiut 38 napparsimarsok Iesusib kaitsorsárpa; Iudit ajortorsuit auokáridlárpei, ingminiglo okalluklune.

Mattoma kingorna Iudit udlorsiorbiæt nedliumet, Iesuse tekpauunga Ierusalemmut aularpok. 2 Iglorperksoarnele Ierusalemme sauet issertarbiætta kiglingane tessekartok, Ebræerit tairsaræt Betesdamik, taunalo tedlimannik innelingóvok; 3 Taukkonane napparsimarsoperksuit nellarsut, tekpeetsullo, tussiartullo, uingærosimarsullo, immek aulaterserniarlugo. 4 Engele kakkutigut akkartarmet tetsemut, immerlo aulaterniarlugo. Immerlo aulaterángago kingorna siudlióvlune ikkirsōk ajorungnærarau nellinginarnik nappautelik.

5 Innugle terssanétok napparsimarsok okkiut 38. 6 Tauna innængarsok Iesusib tekkogamiuk, napparsimamersortorlo illissimagamiuk, okarbiga: Ajorungnæromavit? 7 Napparsimarsub tava akkia: Nálegak, immek aulaternekaránget, innungmik ikkiortiksakaraingilanga, tetsemut ikkititsirsuksamik, ikkiartorniaralloartillungalo, adlab tava ingiararānga. 8 Iesusib okarbiga: Makkitit, innængauveet tigullugolo aularit. 9 Terssangainak tava innuk tauna ajorungnærpok, innængauvinelo tigullugo aularpok. Udlorle taivna merssa Sabbatiúrsok.

10 Ajorungnærsok Iudit tava okarbigæt: Udlome Sabbatiómet, illuangilak innængauveet nangmagauko. 11 Akkieile: Ajorungnærsitsirsima ima okarbigānga: Innængauveet tigullugolo aularit. 12 Tava appersorpæt: Kina una innuk illingnut okartok: Innængauveet tigullugolo aularit? 13 Ajorungnærsimarsúble illissimangika kináursok; Iesuse assimut aularmet, innuperksuit terssanémætta. 14 Mattoma kingorna nálekbingme Iesusib naipinamiuk, okallugbiga: Atta, ajorungnærsimavotit, ajortulliariaurnek kingorna, pidlangārnerrúrsomik pinekarkennavotit. 15 Innuk tauna Iudinnut

Digitized by Google

okariartorpok, Iesusib ajorungnærsikáne. 16 Taimaitomik Iesuse Iudit pinialerpæt tokkotsuklugo, taimailiormet Sabbateme. 17 Iesusible sápei okalluklune: Atátaga, udlut tamása piniartarpok, uangatõg piniartariunga. 18 Tamanna pivlugo Iudit sualullerput tokkoniarlugo, Sabbate issumagingimago, Gudelo Atátagingne unnermet, ingminiglo Gudesunétimet. 19 Tava Iesusib sápei, okallugbigællugillo: Illomut, illomut, okaupause: Ernek issumaminik sumik piniarsinnaungilak, kissienne Atátame piniægei tekkorsarángamigit, taunalo sumik piniaránget, Erneratõg taima piniariok. 20 Erne Atátab assagámiuk, sullirsennelo tamása tekkotitarei taursomunga, angekaillo sulle taursomunga tekkotissauei, illivse ussorukkolluse. 21 Sórdlo Atátab tokkungarsut ittersararei umartillugillo, taimatõg Ernerætta umartitarigiei piomarsenne. 22 Attauserloneet Atátab ekkartóungila, Ernele ekkartóursirsungortika tamannut; 23 Ernera tamarmik náleissammarssuk, sórdlo Atátak nálegaræt. Erneránik nálengitsúb Atátaktõg nálenginia, aulartitsirsok taursominga. 24 Illomut, illomut, okaupause: Okautsimnik tussartok, aulartitsirsimnullo operlune, tauna innursútekarpok nãksaungitsomik, ekkartóubingmullo pissengilak, tokkomille pirsok innursúmut. 25 Illomut, illomut, okaupause: Udlub nællunærkotiksa nedliutsomárpok, merssakullo nedliusimavok, tokkungarsut tussaromárpæt Gudib Ernerætta nippa, tamattomingalo tussartut, innússaput. 26 Sórdlo Atátak innursútekarpok ingmine nangminek, taimatõg Erne tamattominga tunniga innursútekaissammet ingmine nangminek. 27 Innungniglo ekkartóursirsungortika, innúb ernerimago. 28 Tamanna aijaisórutigissarunnassiuk; udlúb nællunærkotiksa nedliutsomármet, illivernétut tamarmik taursoma nippa tussaromárpæt. 29 Anniomárpullo, ajungitsulliartut makkissaput innursúmut nãksaungitsomut, ajortulliartulle makkissaput ekkartóutæksáulutik. 30 Issumamnik sumik piniarsinnaungilanga. Tussakakka malliklugit ekkartóursirsaraunga, ekkartoirsutigalo illu-

Digitized by Google

arpok, piomarsara mallingniænginauko, Atátable aulartitsirsima pekkorsa. 31 Uamnik nangminek okallukuma, okausera tava opernaissengilak. 32 Adlaḃle okautigãnga, uamniglo okausia opernartóursok illissimauara. 33 Illæsse aulartikisse Iohannesemut, opernartomiglo tauna okalluktok. 34 Uangale innungnut okautigirsariakangilanga, taimaitomigle okarpunga pidluartungorkolluse. 35 Tauna (Iohannese) ikkomaulunelo kaumaulunelo nennerutáursok, illivsele taursoma nenneruta tipeitsutigidlekomagikse. 36 Uangale angekainik okautiginekarpunga Iohannesemit; Atátab piniarkorsei uamnut nãniaraukit, tava ivkoa ussornartullirsama okautigãnga, Atátab aulartikãnga. 37 Atátablo, uamnik aulartitsirsub okautigigiãnga. Taursoma nippa illivse tussangisainarparse, tautoaloneet tekkungikikse. 38 Okausialo illumiugingilarse, taursoma aulartita operinginaussiuk. 39 Aglekenne ujarniarpose, taukkonane nãissengitsomik innursútekaissæsugælluse, tamakkoalo illomut okautigãnga. 40 Ornikomangilausingale, innursútekarkonnase. 41 Innungnut nálekotõngilanga. 42 Illissimauausele, Gudemut assænirsusekangitsose illuvsine. 43 Atátama akkane tikkiutunga, illæssiaringilausingale; Adlale tikkiussapet attermine, tauna illæssiarekajarparse. 44 Kannok opersinnaissirsose, nálekotõkattigeekause? Nálengnartorlo Gudemit kissienne pirsok piniængilarse. 45 Atátamut unnerlutigissægause, issumaissarunnase; adlab unnerlutigáse, terssa tettigirsauvse Mosesib. 46 Mosese operigussiuk, operekajarpausingatõg, uamnik aglengmet. 47 Taursomale aglegei operinginausigik, kannongme tava okautsikka operiomárpissigik?

Digitized by Google

KAP. VI.

Innuperksuit 5000 Iesusib nerdlerpei; immak pissukpa; nekkiksamik asserojuitsomik okallukpok; Iesuse Kristusiúrsok Petrusib okautiga.

(Evangelium am 4. Sontage in der Fast.; Lætare.)

Mattoma kingorna Iesuse ikkărpok Galilæab immætta igdloanut, Tiberiasib erkánut. 2 Innuperksuillo mallikpæt, napparsimarsunnut ussornartullee tekkogamikik. 3 Iesusele kakkamut majoarpok, terssungalo ingillune ajokærsukenne illagællugit. 4 Anniviksiorbik merssa nedliutillersok, Iudit udlorsiorbiksæt. 5 Iesusele uillerame innuperksuit ornikæne tekkogamigit, Filippusemut okarpok: Sumit timmiursæksarsissaugut makkoa nekkikseinik? 6 Taimale okarpok ursseromaulugo, sulliæksenne nangminek illissimalluaramigit. 7 Filippusib tava akkia: Timmiurset, umnit anningaursennik 200-nik akkilligækset, ammigarissægalloarpeit, imangoamigloneet nungullutik illængerniaissægalloarunikik. 8 Ajokærsugeisa illæt, Andrease, Simonib Petrusib kattengnta, taursomunga okarpok: 9 Nukakpiarak terssanépok, tedlimannik suaursennik timmiursautelik. aulisakængniglo marlungnik; tamakkoale innuperksoarnut okkonunga suglunnakaut. 10 Iesusele okarpok; Piniaritse, innuit ingitillugit. Nuna taivna merssa igveliksóursok. Ingiput tava angutit 5000-dit. 11 Tava timmiursautit tamakko Iesusib tiguei, kujavlunelo tunniupei ajokærsukaminut, ajokærsugeisalo tunniupeit ivksiarsunnut; taimatõg aulisakængnik tunnigiei nãmagirseinik. 12 Kãrsillármættale, ajokærsukenne okarbigei: Sorarurset augvakungoet kattersorsigik asserorkonnagit. 13 Tava kattersorpeit, nuersekello arkanek marluk immerpeit augvakunnik, timmiurset taukkoa tedlimæt illeinik, nerrirsut sorarurseinik. 14 Iesusib ussornartullirsa tamanna innuit tekkogamiko, okarput: Illomut tauna Profetióvok, nunamut tikkitsuksak. 15 Iesusible innuit

Digitized by Google

illissimagamigit, tiguiartussægænne, nálegaunengortitsomamænne, kissingorlune ama kakkamut kemmãvok.

16 Unnulermelle ajokærsugei atterput immab sinnanut. 17 Umiarsoarmullo ikkivlutik, immab igdloanut Kapernaumút ikkãrput. Tãrsillersok merssa Iesusib sulle tikkingikei. 18 Annorelo nektillermet, immauvik madlersorsoængorpok. 19 Ungesiksoeitsiamullo epuniaramik, Iesuse immab kãgut pissuklune aggersok tekkoæt, padlillersorlo umiarsoarmut erksillerput tava. 20 Taursomale okarbigei: Uangávunga, erksekennase. 21 Umiarsoarmut tava ikkitiniarpæt, erngerlutiglo umiarsuit tulleksimarsut nunamut ornikomarsamingnut.

22 Akkago kaumet, innuit immab igdloanétut illissimaueit adlet umiarsuit terssanéngitsut, ajokærsugeisale attugæt kissiet, Iesuselo illissimagiæt ajokærsukenne illagællugit irvsomunga umiarsoarmut ikkingitsok, ajokærsugeile kissimik ikkãrtut. 23 Adlelle umiarsuit tikkiput Tiberiasemit, timmiursartorbiætta erkánit, Nálekab kujaneranik nerrigamik. 24 Iesusele, ajokærsugeiloneet innuit tekkunginamikik terssane, umiarsoarnuttõg ikkigiput, Kapernaumullo piput, Iesuselo ujarniarpæt. 25 Immablo igdloane naipinamiko, okarbigæt: Rabbi, kanga tamaunga pivit? 26 Iesusib sápei, okallugbigællugit: Illomut, illomut, okaupause: Ussornartullirsunga tekkogausinga ujarniængilausinga, timmiursartorausele kãrsillárluselo ujarpausinga. 27 Nekkiksamik nunguksartomik piniængãissengilase, nekkiksamigle innursúmut nãksaungitsomut etuinnartomik piniaritse, tamattominga Innúb Ernerætta tunnissauáse; tauna Atátab Gudib nællunærmanne. 28 Tava appersorpæt: Sullissaugut, Gudib sullirsa piniarkollutigo? 29 Iesusib sápei, okallugbigællugillo: Terssa Gudib sullirsa, aulartita operbigigussiuk. 30 Tava appersorpæt: Kannongétomik ussornartullivit, tekkokollutigo, operællutillo? Sumik piniarpit? 31 Siudlivut Mannamik nerriput innukajuitsome, sórdlo agleksimavok: Timmiursaumik killangmit pirsomik tunniei nerrisillugit. 32 Iesusib tava okarbigei: Illomut, illomut,

Digitized by Google

okaupause: Mosesib timmiursaumik killangmit pirsomik tunningikāse, Atátamale tunniāse timmiursaumik illuartomik killangmit. 33 Terssame timmiursaut, Gudib tunniursa killangmit pirsok, taursoma sillarsúb innuee tunnirsarei innursúmik. 34 Tava okarbigæt: Nálegak, timmiursaumik taimaitomik tunnitsuinartigut. 35 Iesusible sápei okalluklune: Innursútávlunga timmiursautávunga; uamnut pirsok kālissengilak, uamnullo opertok immerosungilluinaissavok. 36 Tamattomingale okaukivse, uanga tekkogivsinga, operingilausingale. 37 Atátama tunniurseisa uamnut, tamarmik ornikpānga, uamnullo pirsok annisinnagolo ajektussengilara. 38 Issumamnik piniarlunga killangmit pingilanga, aulartitsirsimale pekkorsa kissiet mallikpara. 39 Terssale Atátab aulartitsirsima pekkorsa, tamása uamnut tunniursenne tammarkonnagit, udlulle nāgatiksénne umartillugit pissægikka. 40 Terssávorle aulartitsirsima pekkorsa: Ernermik tekkunniktok, operlunelo taursomunga, nāksaungitsomik innursútekarkollugo; udlullo nāgatiksénne tauna umartitsomárpara. 41 Iudit tava okallorojugbigillerpæt ima okarmet: Timmiursautávunga, killangmit pirsunga. 42 Okarlutiglo: Iesuse una Iosefib erneringilau? Angutalo arngnalo illissaringilauvuk? Kannongme ima okarsinnaua: Killangmit pirsunga? 43 Iesusible akkiei, okallugbigællugillo: Okallorojukattigeeksarkennase. 44 Uamnut piginnaursokangilak, Atátab aulartitsirsima kajumiksængippanne; taunalo udlut nāgatiksénne umartitsomárpara. 45 Profetit makpersegeine ima agleksimavok: Tamarmik Gudemit ajokærsorsimaissaput. Tamattominga māna Atátamit tussarlunelo illiniartub ornigarānga. 46 Atátamik tekkunniktokangilak, Atátamit pirsúb kissime tekkoa Atátak. 47 Illomut, illomut, okaupause: Uamnut opertok innursútekarpok nāksaungitsomik. 48 Innursútávlunga timmiursautávunga. 49 Siudlisse Mannamik nerriput innukajuitsome tokkovlutiglo. 50 Tamersa timmiursaut killangmit pirsok, tamattominga nerrirsut tokkonauærkollugit. 51 Innursútáv-

Digitized by Google

lunga timmiursautávunga, killangmit pirsunga; tamattominga timmiursaumik nerrirsok innúsavok issukaissengitsomut. Timmiursarlo, tunniutsomarsara, uinigāra, terssa tunniutsomárpara sillarsúb innuee innukollugit. 52 Iudit tava ingmingnut sakkitsautillerput, okalluklutiglo: Kannok oma illivlune tunniginnauátigut uiningminik, nerrekollutigo? 53 Iesusib tava okallugbigei: Illomut, illomut, okaupause: Innúb Ernerætta uinga nerringikussiuk, áualo immingikussiuk, innursútekangilase illuvsine. 54 Uinimnik nerrirsok, áumniglo immertok, innursútekarpok nāksaungitsomik, udlullo nāgatiksénne tauna umartitsomárpara. 55 Uiniga illomut nekkiksámet, áugalo illomut immiksámet. 56 Uinimnik nerrirsok, áumniglo immertok illumnétuarpok, uangalo illuanétuariunga. 57 Sördlo Atátab tokkosuitsúb aulartikānga, Atátarlo pivlugo innúvunga, taimatōg uamnik nerrirsok innússægiok uanga pivlunga. 58 Tamerssa timmiursaut killangmit pirsok, siudlivse nerrirsættun-éngitsok, tauna nerrigæt tokkovlutiglo. Timmiursaumigle tamattominga nerrirsok innúlluinaissavok issukaissengitsomut. 59 Taima okallukpok kattisimauvingme, ajokærsoisillune Kapernaume.

60 Ajokærsugeisale amerdlasút tamanna tussaramiko, okallukput: Okautsit okkoa mammianakaut, kia koiegágit? 61 Ajokærsukennele tamanna pivlugo okallorojuktut, Iesusib illumigut illissimagamigit, okarbigei: Tamanna mammiagaissiuk? 62 Immakale Innúb Ernera innigigalloaminut pauungnartok irssigissægussiuk? 63 Annernek umartitsirsóvok, uinnik piungilak. Okautsikka annerneróvlutiglo innursútáput. 64 Illæssele opingilet. Kiglinganit merssa Iesusib illissimagamigit operomaissengitsut, pisitsirsikselo nællunginia. 65 Ama okariok: Taimaitomik okaukivse: Uamnut piginnaursokangilak, Atátama kajungersingippanne. 66 Mattoma kingorna ajokærsugeisa amerdlasút kemmekpæt, sakkikattigiungnærlugolo. 67 Iesusib tava arkanek marluk okarbigei: Illivsesōg aularomavisse? 68 Simonib Petrusib tava akkia: Nálegak,

Digitized by Google

kina ornissauarput? Idlit okausekarauit nāksaungitsomik innursútelingnik. 69 Operællutillo illissimauautigit Kristusiúrsotit, Gudib tokkosuitsúb Ernera. 70 Iesusib tava sápa okalluklune: Arkanek marlúrsose kennigaringikivse? illarsele tornársóvok. 71 Taimale okallukpok Iudase Ischariote, Simonib ernera pivlugo. Taursoma kingorna pisipa tokkomut, arkaneglo marluk taukkoa illagæt.

KAP. VII.

Udlorsiorbik, pillutennik iklerbiúrsarbik pivlugo; Iesuse ajokærsoiok nálekbingme; immerosuktok kaile-gōg; Iudit sakkitsaukattigeelerkaut Iesuse pivlugo.

Mattoma kingorna Iesuse sakkiok Galilæame, Iudæame sakkiomanginame, Iudit tokkoniaromamænne. 2 Iudille udlorsiorbiæt, pillutennik iklerbiúrsarbiæt, nedliutillermet; 3 Tava kattenguteisa okarbigæt: Tamanna kemmégúk, Iudæamullo peet, ajokærsukauvittōg tekkokollugit ussornartulliettit. 4 Tamannut tekkokorsok irssertorlune ussornartulliaraingilak. Taimailiguit sakkomerlutit peet innungnut. 5 Kattenguteisaloneet merssa operbigingilæt. 6 Iesusib tava okarbigei: Piviksara nedliungikadlarpok, piviksarsele nedliusimatuinararau. 7 Sillab innuisa umiginek ajoralloarpāse, uangale umigānga, sullirsettik ajortut unneraukit. 8 Illivse udlorsiorbingmut tamattomunga tekpauungnaritse, uangale udlorsiorbingmut tamattomunga pissengikadlarpunga, piviksara nedliungikadlarmet. 9 Taimale okarbigigamigit, Galilæamétuarpok. 10 Kattenguteile tekpauungnarsimamætta, tava tekpauungnarioktōg udlorsiorbingmut, sakkomeranelo, irssertorsimaulunele. 11 Iudit tava udlorsiorbingme ujarpæt, ima okalluklutik: Tauna suménerpa? 12 Taunalo innuit ingmingnut okadlisigingārpæt. Illéit okarput: Ajungitsóvok. Illéille okarput: Nāgale; innuille seglokittarpei. 13 Iudille tussartillugit, okautigilluinængilæt, erksigigamikik.

Digitized by Google

14 Sullile merssa udlorsiortillugit, Iesuse tekpauunga nálekbingmut piok, ajokærsoilunelo. 15 Tava Iudit aijaisórput, okalluklutiglo: Kannok illivlune oma agleket illissimauagit, illiniænginamigit? 16 Iesusib sápei, okalluklunelo: Ajokærsútikka pigingilakka, aulartitsirsimale pigei. 17 Taursoma pekkorseinik nálengniartúb missigissauei, ajokærsútit okkoa Gudemilloneet pimætta, issumamnigloneet okallukama. 18 Issumaminik okalluktok, ingminik nálengnartiniarpok; aulartitsirsimele nálengnautanik piniartok seglosuitsóvlunelo illueinekangilak illumine. 19 Inneitsissinnik Mosesib tunningikãse, illa? Inneitsissinnigle mallingniktokangilase. Saog tokkoniarpausinga? 20 Innuit tava akkiæt, okalluklutiglo: Annernepillukarpotit, kia tokkoniarpãtit? 21 Iesusib akkiei, okallugbigællugillo: Attauseenarmik ussornartulliunga, tamauselo aijaisórpose. 22 Mosesib kippirsúmik tunnigalloarpãse, naug Mosesemit pingitsok, siudleenille pimet, angullo Sabbatemétsõg kippirsarãrse. 23 Angut Sabbateme kippigaussiuk, tamattomingalo Mosesib inneitsissei nálegungnéngikussigik, saog tava ningaupissinga, innuk tamát Sabbateme ajorungnérsinauko. 24 Nelligeengitsunnik ekkartóursiniarkennase, illuartomigle ekkartóursisitse. 25 Tava Ierusalemmiut illéit okarput: Terssa tokkoniægaringisæt? 26 Attalo, iktorane okallungmet, sumigloneet okarbigingilæt. Nálekauta mãna illissimalluarnerpæt, illomut Kristusiúrsok una? 27 Unale sumit pirsok illissimauarput; Kristusele tikkipet, sumit pirsomik illissimarsokaissengilak. 28 Tava Iesuse nálekbingme torklulaulunelo ajokærsoiok okalluklune: Illissarausingame, sumillo pirsunga illissimauausinga. Issumamniglo tikkiungitsunga; uamnigle aulartitsirsok opernartóvok; tauna illissaringilarse. 29 Uangale illissarãra, taursomanga pigama, taursomalo aulartikãnga. 30 Tava tiguniaralloarpæt, aktornagolo, piviksa nedliungikadlarmet. 31 Innuille amerdlasút operbigillerpæt, okalluklutiglo: Kristuse tikkikune, omanga amerdlakáinik ussornartulliaissennerpa? 32 Innuillo

Digitized by Google

taima okautigimarsuk, Farisæerit tussaumauæt. Tava Farisæerit pellessiunerillo kivgettik aulartipeit, tiguiartorkollugo taukkonunga. 33 Iesusib tava okarbigei: Sulle neijudlekomárpause, aulartitsirsimnullo ama pissaunga. 34 Ujaromárpausinga, nennissennangalo, neijugaralo tikkinek ajussauarse. 35 Tava Iudit ingmingnut okallukattigeekput: Sumut una piomárnerpa, nennissenginautine? Grækerinnut tamannut siamarsimarsunnut piomárnerpa, taukkolo ajokærsorlugit? 36 Suna pinerpa okautsemik mattominga, ima okarame: Ujaromárpausinga, nennissennangalo, neijugaralo tikkinek ajussauarse.

37 Kattissimauviúble udluisa kingûdlerpænne ussornarnerme, Iesuse nækkoillunelo torklulavok, okalluklune: Immerosuktúb ornikillinga, immerlunelo; 38 Uamnut opertûb timanit kooit innursútiglit köleromárput, sordlo agleksimavok. 39 Taimale okarpok annernek pivlugo, taursomunga opertut pirsæksæt; Annernek ajunginek merssa sulle pisimangikadlartok (opertunnut) Iesuse sulle ussornarsisimangimet. 40 Innuille amerdlasút, okautsinnik okkoninga tussartut, okarput: Una Profetióvluarpok. 41 Illéisale Kristusiúrsok unnerpæt. Illeille okarput: Kristuse Galilæamit pissennerpa? 42 Agleket imaingilet: Davib kingueinit Kristuse pissavok, iglorpáingnit, Bethlehemmik attelingnit, Davib neijugánit? 43 Innuit taima ingmingnut sakkitsautillerput tauna pivlugo. 44 Illéisale tigujomagalloaræt, aktornagolo. 45 Kivget tava utterlutiglo, pellessiunerit Farisæerillo tikkimattik, ivkoa appersorpeit: Saog neksangilissiuk? 46 Kivgelle akkieit: Sulle innuk taima okallungisainartok, sórdlo innuk una. 47 Farisæerit tava sápeit okalluklutik: Illivsesög seglokittarsimavisse? 48 Náleket illætta, Farisæerilloneet illætta operbiginerpau? 49 Innupilluille okkoa, inneitsissinnik siunekangitsut, uminartóput. 50 Tava taukkoa illætta, Nikodemusib, Iesusemut pirsúb unnuame, appersorpei: 51 Innuk inneitsisivta ekkartóutipárssuk, kiglissiungikadlarautigo, sullirseilo

Digitized by Google

illissimangikadlarautigik? 52 Tava akkiæt, okallugbigællugolo: Idlitsõg Galilæamióvit? Attegole, siunersiniaruk, Galilæamit pirsomik Profetekangisainartok. 53 Tamarmik tava taima angerdlarput.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

KAP. VIII.

Arngnak angununekartok pivlugo; Iesuse kaumarsuksavok sillarsúb innueenut; Gudib kittorneinik, tornársúblo kittorneinik.

Iesusele orksũrsaliksamut kakkamut piok. 2 Kaulermello, ama nálekbingmut utteriok, innuillo tamarmik orningmænne, ingipok ajokærsorlugillo. 3 Aglekennik illissimarsulle Farisæerillo arngnak angununekartillugo naipinamiko, taursomunga pisipæt, akkunermilliullugolo. 4 Okarbigæt: Ajokærsoirsok, arngnak una angununekartillugo kanningárparput; 5 Mosesible inneitsisinne pekkoãtigut, ujarkennik millorkollugit taimailiortut; idlimme kannok okarpit? 6 Taimale okallukput ursserniarlugo, taursomunga unnerlutiksamik paitsisiksarsioromagamik. Iesusele sikkillune nunamut aglekpok arksaminik. 7 Appersorkingmænnele, makkilerlunelo okallugbigei: Illauvse ajortokangitsúb una millorkãrliuk ujarkamik. 8 Ama tava sikkillune nunamut aglekpok. 9 Tamannale taukkoa tussaramiko, issumamikut erkorsimagamik, kingudlereeksarlutik anniput, uttokáillo innúsuktullo aglæt. Iesuselo kissingorollugo, arngnarlo kikkartok kemmekpakit. 10 Iesuselo ama makkiname, arngnarlo kissiet tekkogamiuk, appersorpa: Arngnak, passiklersissit sumépet? Ekkartóunekangilatit? 11 Akkiale: Ap, Nálegak. Tava Iesusib okarbiga: Taimaitomik uangatõg ekkartóutsomangilaukit; aularsinnait, mattomalo kingorna ajortulliariaurnek.

12 Tava Iesusib ama okallugbigillerpei, ima okalluklune: Sillarsúb innuinnut kaumarsuksávunga; uamnik mallingniktok

Digitized by Google

tãrsiussengilak, kaumarsorle innursútáursok pigissaua. 13 Farisæerit tava okarbigæt: Illingnik okallukpotit, okautsissit opernængilet. 14 Iesusible sápei, okallugbigællugillo: Naug uamnik okallussirsunga, okautsikka tava opernartóussaput; merssa illissimagama, sumit pirsunga, sumullo pissaunga; illivsele illissimangilarse, sumit pirsunga, sumullo pissaunga. 15 Uingúb pekkorsanik illivse ekkartoirsarause; uangale attauserloneet ekkartóungilara. 16 Ekkartoiniarumale, tava ekkartoirsusera illuartuinaissavok; kissiménginama; uangale Atátagalo aulartitsirsiga (attautsimépoguk). 17 Taimatõg inneitsissivsine ima agleksimagiok: Innuk marluk okautigirsæk opernartóursok. 18 Uangáursunga, uamnik okautigaunga, Atátablo aulartitsirsima okautigigiãnga. 19 Tava appersorpæt: Naug Atátet? Iesusib akkiei: Uangaloneet, Atátagaloneet, tamaunuk illissaringilautiguk; Uanga illissarigussinga, Atátagatõg illissarissægiarse. 20 Taima Iesuse okallukpok Gudib iklerbiætta senniane, nálekbingme ajokærsoisillune, tigunekaranelo, pivikse nedliungikadlarmet. 21 Iesusib tava ama okarbigigiei: Terssanga aularomárpunga. ujaromárpausingalo, ajortivsinelo tokkussause; ornigæksaralo tikkinek ajussauarse. 22 Iudit tava okarput: Ingminik tokkoniaromanerpa, ima okarame: ornigæksara tikkinek ajussauarse? 23 Tava okarbigei: Illivse sammanga pirsose, uangale pauanga pirsunga; illivse sillamit mattomanga pirsose, uangale sillamit mattomanga pingitsunga. 24 Taimaitomik okaukivse, ajortivsine tokkussirsose unnerluse; merssa uangaursunga operingikussinga, tava ajortivsine tokkussause. 25 Tava appersorpæt: Kináuvimme? Iesusib akkiei: Sumik okallukbigigivse issuanit, tamattominga sulle okallukpunga. 26 Illivse pivluse okausiksakangãrlungalo ekkartoirsútiksakarpunga; uamnigle aulartitsirsok opernartóvok, taursomangalo tussakakka okautigãkka innungnut. 27 Atátamiglo merssa okallugbigigãtik siunekangilæt. 28 Tava Iesusib okarbigei: Innúb Ernera kangattartisimagussiuk, tava illissimaissauausinga uangáursunga,

Digitized by Google

issumamniglo piniængitsunga, tamakkoningale okalluktunga, Atátama ajokærsormanga. 29 Aulartitsirsimalo nungullune aiparirsarānga. Atátab kissingorollungalo kemmengilānga, piomarsei nungullugit piniartaraukit.

30 Taima okallungmet, amerdlasút operbigillerpæt. 31 Taimaitomik Iudit taivko, opertinne, Iesusib okarbigei: Okautsikka malliktuinnarussigik, tava ajokærsugarilluarpause; 32 Seglosuirsúllo illissarissauarse, seglosuirsútiblo kivgajúngnærsissauáse. 33 Tava sápæt okalluklutik: Abrahab kittornarātigut, sullelo kivgartortinekangisainartogut; kannongme okarpit: kivgajungnæissause? 34 Iesusible akkiei, okalluklunelo: Illomut, illomut, okaupause: Ajortulliartok ajortúb kivgarirsara. 35 Kivgarle issukaissengitsomut iglométuaraingilak, ernerle issukaissengitsomut-étuaissavok. 36 Ernerúb, tava kivgajungnærsipasse, kivgajungnærluinaissause. 37 Abrahab kittornarigāse, nællungilause; tokkoniarpausingale, okautsikka illuaringinaussigik. 38 Atátamne tekkorsakka okautigākka, illivselo atátauvsine tekkorsesse malliktuinarpesse. 39 Tava akkiæt, okallugbigællugolo: Abraha atátagārput. Iesusib okarbigei: Abrahab kittornaripasse, tava Abrahab sullirsei mallissægalloarisse. 40 Mānale tokkoniarpausinga, merssa illivsenut okalluktunga opernartomik, tussakamnik Gudemit; Abraha taimailiungitsok. 41 Atátauvse sullirsei mallikpesse. Tava sápæt okalluklutik: Uersægáungitsogut, attauseenarmik Atátakarpogut, Gudemik. 42 Iesusible okarbigei: Gude Atátagigussiuk assaissægalloarpausinga, Gudemit annivlungalo taursomanga pigama, issumamnik merssa tikkiungitsunga, taursomale aulartikānga. 43 Saogme okausera illissaringilissiuk? Okautsikka tussaunek ajorpesse. 44 Tornársuk atátagārse, atátauselo pekkorsei mallingniaromauesse. Issoanit tauna innungnik tokkotsirsóursok, seglosuirsúllo aulaiængiutingika; seglosuirsutekanginame illumine. Seglovlune okallugángame, pinne okautigirsarei, merssa seglutógame, seglutóursuillo atátagæt. 45 Uangale opernartomik okallukama operingilausinga.

Digitized by Google

(Evangelium am 5. Sontag in der Fast.: Judica.)

46 Ardlauvse kia okarbigiginnauãnga attautsemik ajortokartunga? Opernartomigle okallugbigigause, saog operingilissinga? 47 Gudemit pirsub Gudib okausia nálengniarpa; taimaimet nálekomangilarse, Gudemit pinginause. 48 Iudit tava sápæt, okallugbigællugolo: Samariamiúrsomik annernepillukartomiglo tairsarautigit, okarluangilagut? 49 Iesusib akkiei: Annernepillukangilanga, Atátagale nálekpara, illivsele nachogausinga. 50 Uamnik nálengnartiniængilanga, attautsible nálengnartiniarpãnga ekkartóursirsóvlunelo. 51 Illomut, illomut, okaupause: Okautsimnik mallingniktúb tokko missigissengila issukaissengitsomut. 52 Tava Iudit okarbigæt: Aitsait illissimauautigit annernepillukartotit. Abraha tokkorsok, Profetitsõg, idlille okarpotit: Okautsimnik mallingniktúb tokko missigissengila issukaissengitsomut. 53 Atátauvtinit Abrahamit angnerrovit? Tauna tokkorsok, Profetillo tokkorsógiput. Kannongétiniarpit illingnik nangminek? 54 Iesusib akkiei: Uamnik nangminek nálengnartiniaruma, nálengnarsusera tava sũngilak. Atátagale, terssávok nálengnartitsirsok uamnik, tauna Gudigigikse unnerpose; 55 Illissarinnagolo; uangale illissarãra. Illissarinnago unneruma, tava seglutokajarkaunga sordlo illivse. Illissarãrale, okauseelo mallikpakka. 56 Atátauvse Abrahab udlora tekkussægamiuk, tipeitsulersok, tekkollugolo tipeitsutigeka. 57 Iudit tava okarbigæt: 50-nik okkiokangilatit sulle, Abrahalo tekkollugo unnerpit? 58 Iesusib sápei okalluklune: Illomut, illomut, okaupause: Abraha pingikadlarmet, uanga étunga. 59 Tava ujarkennik tigusiput, milloromaulugo. Iesusele irssertorlune nálekbingmit akkornættigut anniok. Tava tammaiæt.

Digitized by Google

KAP. IX.

Tekpeellune erniursok Iesusib tekpiksisipa Sabbateme; tamanna pivlugo Iudit akkerartortut narkiksornekarput.

Iesuselo aularame, angut tekkoa, tekpeellune erniúrsok. 2 Tava ajokærsugeisa appersorpæt, okalluklutiglo: Ajokærsoirsok, kina ajortulliarpa, taunaloneet, angæjokægloneet, tekpeellune erniumet? 3 Iesusib akkiei: Taunaloneet, angæjokægloneet ajortulliangilet, Gudible ussornartullirsei sakkomerkollugit taursomunga. 4 Aulartitsirsima piniarkorsei nãniaissauakka, udlekartillugo; unnuak nedliutsomárpok, sullinek tava ajornaissavok. 5 Nunamétillunga sillarsúb innueenut kaumarsautávunga. 6 Taima okarame, nunamut oriarpok, nuæglo irvsomik akkupa, tamattomingalo tekpeetsúb irssik tennipek; 7 Okallugbigællugolo: Siloab tessianut ermigiartorit, (okausek una imaipok: aulartitak). Tava ermigiartorpok, tekpiksivlunelo ama utteriok. 8 Tava nunakatteisa, adlello kenúrsótillugo tekkorsarigamiko, okarput: Terssa taunáungila, ivksiaulune kenúrsartartok? 9 Illéisa tava, taunáursok unnerpæt: illéisale, tauna arssigiginnara unnerpæt. Nangminerle okarpok: Taunávungame. 10 Tava taukkoa appersorpæt: Kannok illivlutit tekpiksivit? 11 Akkiei, okalluklunelo: Innúb, Iesusemik attiglúb, nuæk irvsomik akkupa, tamattomingalo irssikka tennipek, imalo okarbigãnga: Siloab tessianut ermigiartorit: terssungalo ermigiartorama tekpiksiunga, 12 Tava okarbigæt: Naug innuk tauna? Sápei: Nælloara.

13 Tekpeetsógalloak tava Farisæerinnut pisipæt. 14 (Mersa Sabbatiúrsok, Iesusib irvsok tarnutiksængortimago, tekpiksisillugolo). 15 Tava Farisæeritsõg appersoriæt, kannok illivlune tekpiksirsok? Taursomale akkiei: Nuæk irvsomik akkullugo irssimnut illia, ermikamalo mãna tekpiksiunga. 16 Tava Farisæerit illéit okarput: Innuk una Gudemit pingilak, Sabbate issumaginginamiuk. Illéille okarput: Kannorle

Digitized by Google

illivlune innuk ajortolik taima aktigirsomik assornartulliginnaua? Ingmingnut tava arksoarlersáuput. 17 Tekpeetsógalloak ama appersoriæt okalluklutik: Idlimme kináusugaiuk, irssikit uissimagik? Akkieile: Profetióvok. 18 Iudille tekpeetsóursok tekpiksimello operinginamiko, tava tekpiksirsungortúb angæjokæk kákoagik. 19 Imalo appersorpagik; okalluklutik: Una erneráiko, tekpeellune erniúrsok okautigirsartik? Kannok illivlune mãna tekpiksia? 20 Angæjokækit akkiakik, okalluklutiglo: Terssa ernerigautiko, tekpeellunelo erniúrsok illissimalluarparpuk; 21 Kannorle illivlune mãna tekpiksirsok, nælloarpuk; kialoneet tekpiksisinerpa, nællogiarpuktõg. Merdlertójungnærpok, appersorsiuk, ingminik akkivlunelo okallugle. 22 Angæjokæk taima okallukpuk, Iudit erksigigamikik. Iudit merssa ingmingnut akkoareeksarput, taursominga Kristusiótinniktok annisitsuklugo kattisimauvingmingnit. 23 Taimaitomik angæjokæk okarpuk: Merdlertójungnærpok appersorsiuk.

24 Innuk tekpeetsógalloak tava aipæksanik kákoæt, okallugbigællugolo: Gude nálegúk; innuk tauna ajortómet, illissimauarput. 25 Akkiei, okalluklunelo: Ajortónersok nælloara; tamannale nællungilara, tekpeetsóursunga, mãnale tekpiksiunga. 26 Tava ama appersoriæt: Kannok piãtit? Kannorlo illivlune tekpiksisikãtit? 27 Akkiei: Terssa tava tamattominga okarbigigivse, tussangilissiuk? Saog tussarkikomauvissiuk? Illivsesõg taursomunga ajokærsugangoromavisse? 28 Tava kammaklutik okallorojugbigillerpæt, ima okalluklutik: Idlit taursoma ajokærsugarãtit, uagulle Mosesib ajokærsugarãtigut. 29 Mosese Gudib okallugbigiga, illissimauarput; taunale sumit pirsok nælloarput. 30 Tekpeetsógalloab sápei, okallugbigællugillo: Suna ubba! tauna sumit pirsok nællovissiuk, irssikkalo merssa uissikik. 31 Ajortulliartulle Gudib tussangikei, illissimauarput; Gudemigle nálektok, pekkorseiniglo mallingniktok kissiet tussarara. 32 Sillarsúb aulakautánit tussartokangisainartok tekpeellune erniúrsúb irssingnik uissitængnik. 33 Tauna

Digitized by Google

Gudemit pingikune, taimaitomik ajussægalloartok. 34 Tava akkiæt, okallugbigællugolo: Ajorluinarlutit innúrsotit, ajokærsoromavissigut? Ajeklugolo annisipæt tava.

35 Ajeklugo annisikæt, Iesuse tussaumalerpa; taunalo tikkinamiuk, ima appersorpa: Gudib Ernerانut operpit? 36 Akkia, okalluklunelo: Nálegak, kináursok tauna operbigirsæksara? 37 Iesusib tava okarbiga: Tekkogit, mãnalo okallugbigirsit taunávok. 38 Tava okarpok: Nálegak, operpunga; padlorlunelo tuksiarbiga. 39 Iesuselo okarpok: Ekkartóursirsóvlunga nunamut mattomunga pirsunga; tekpeetsut tekpiksekollugit, tekpiksullo tekpeelekollugit. 40 Farisæerille neijortut illéisa tamanna tussaramiko, okarbigæt: Uaguttõg tekpeeniogut? 41 Iesusib sápei, okalluklune: Tekpeekuse ajortokangekajaissause, mãnale tekpiksose unnerause, tava ajortoæronekarsinnaungilase.

KAP. X.

Tussarominakerssunnik okausekarlune okalluktuarpok pársilluarsusiminik, sauaminiglo; ingminik okallukpok Iudinnut; amerdlasúllo operbigillerpæt.

Illomut, illomut, okaupause: Sauet innænnut issertarbekut issingitsok, adlakulle issertok, tauna tigliktóvlunelo tokkotsirsóvok. 2 Issertarbekulle issertok, sauet pársirsigæt. 3 Tauna issertarbiúb pársirsætta isserkoa, nippalo sauet tussarpæt, taursomalo sauenne kákorsarei akkit tailugit, annisillugillo. 4 Sauennelo annisitarángattik, siudleræt, sauello malligaræt, erinna illissarigamiko. 5 Tekkornartarle mallikomangilæt, kemmãrattigællugole, tekkornartab erinna illissaringinamiko. 6 Arssersóumik tamattominga Iesusib okallugbigigalloarpei, sumiglo okallugbigigõtik, taukkoa siunersingilæt. 7 Taimaitomik Iesusib ama okallugbigigiei: Illomut, illomut, okaupause: Issertarbióvunga sauennut. 8 Tikkingikadlarama,

Digitized by Google

tikkitsut tamarmik tigliktóvlutiglo tokkotsirsóursut; ivkole sauet nálengikeit. 9 Uanga issertarbiióvunga, uaukut issertok pidluaissavok, isserlunelo annivlunelo piksakaissavok. 10 Tigliktok tigligiartorsinnararau, tokkotsiartorlunelo asseroiartorarau. 11 Uanga tikkiutunga, innursúmik nãmakluinartomiglo piksakarkollugit.

(Evangelium am Sontag Misericordias Domini.)

12 Illuartóvlunga pársirsóvunga; pársirsúb illuartúb sauenne tokkotigirsarei. Kivgable attartukab, pársirsóungitsúb, sauet piginginamigit, ammarok aggersok tekkoguniuk, sauet kemmekpei, kemmãvlunelo; ammarkúb tava sauet pirsarei auiksartillugillo. 13 Kivgarle attartugak kemmãrsarau, attartugáugame, sauello issumaginginamigit. 14 Illuartóvlunga pársirsóvunga, pikkalo illissarãkka, pimmalo illissarigiãnga. 15 Sórdlo Atátama illissarãnga, Atátarlo illissarigiara; sauello tokkotigãkka. 16 Sullilo adlennik sauakariunga, innemit tamattomanga pingitsunnik; ivkolo tamaunga pisissauakka, nippigalo náleissauæt, taukkoalo tamarmik attautsimélissevlutik illageeksungorómárput, pársirsorlo attauseenaissavok. 17 Taimaitomik Atátama assauãnga, innúrsusera ipperarauko, ama pigekollugo. 18 Tamattominga arksárnekangilanga, issumamnigle ipperarpara. Tamanna ipperarsinnauara, amalo piginnaugiara. Taima Atátama pekkoãnga. 19 Okautsit tamakko pivlugit Iudit ama ingmingnut arksoarlersáuput. 20 Taukkoa amerdlasút okarput: Tornársuliksóvok peblerorlunelo, saog nálekpissiuk? 21 Adlelle okarput: Tornársuglúb tamakko okauseringikei; tornársúbtõg tekpeetsut tekpiksisinnauágit?

22 Taimanele nálekbiúb Ierusalemmétúb illuarsarbia nedliutok, merssalo okkiúrsok. 23 Iesuselo sakkillermet Salomub innane nálekbingmétome; 24 Iudit tava illulerpæt, okallugbigællugolo: Akkunikiarle tarnivut nekkimatipigit? Kristusióguit, okarbigilluinnartigut. 25 Iesusib akkiei: Okarbigigivse, operingilausingale. Atátama akkane ussornartullirsama nællunæjarluarpãnga. 26 Illivsele opingilase, sauagingi-

Digitized by Google

nause, sórdlo okarbigigivse. 27 Sauama merssa nippiga tussararæt, uangalo illissarãkka taukkoalo malligarãnga. 28 Innursúmiglo nãksaungitsomik tunnirsarãkka; aserungisainaissaputtõg, taukkoningalo arksárnekaissengilanga. 29 Atátak, taukkoninga uamnut tunniursirsok, tamannit angnerrovok; Atátagalo taukkoninga arksárnekarsinnaungilak. 30 Uangalo Atátarlo attausióvoguk. 31 Tava Iudit ama ujarkennik tigusiput millóromaulugo. 32 Iesusib tava sápei okalluklune: Amerdlasórsoarnik ajungitsulliarbigigivse, Atátama pekkorseinik; taukkoalo ajungitsullirsama illæt suna paitsisigællugo millóromavissinga ujarkennik? 33 Iudit akkiæt okalluklutiglo: Ajungitsulliak pivlugo millórniængilautigit, Gudele mittekauko, innuinnávlutillo illingnik Gudiotinauit. 34 Iesusible akkiei: Inneitsissivsine ima agleksimangila: Gudiúrsose unnerivse? 35 Gudib okauseenik tunninekartut Gudinnik tairsarimagit aglekello merssa seglotinekarsinnaungilet; 36 Saogme tava Atátab tennitanut, nunamullo aulartitanut okarpisse: Gude mittekpet, Gudib ernerigãnga unnerama? 37 Atátama piniarkorsei piniængikukit, operissengilausinga; 38 Piniarukille, tava ussornartulliakka operissigik, uanga operiomangikussinga, illitsorillerkolluse operkolluselo, Atátak illumnémet, uangalo illuanétunga. 39 Ama tava tiguniaralloarmænne, annaiæt.

40 Iordaniblo igdloanut ama aularpok, Iohannesib koirsekãrbianut, terssanétuarlunelo. 41 Amerdlasúllo ornikpæt, okalluklutiglo: Iohannese ussornartulliængikalloarpok; Iohannesible okausee tamarmik tauna pivlugo, seglosuitsóput. 42 Taimaitomik terssanétut amerdlasút operbigæt.

KAP. XI.

Lazaruse tokkorsok Iesusib umartipa; tamannalo Iudit kattissimarsutigæt, Iesuselo tokkoniarpæt.

Napparsimarsokartorle Lazarusemik attelingmik Betaniamiomik, Mariablo kattengutættalo Martab iglopãmiokatængnik.

Digitized by Google

2 Terssáursorle Maria, Nálekamik tennitsirsok tarnumik, issigeiniglo sellumarsairsok nutsaminik, taursoma kattenguta, Lazaruse, napparsimarsok. 3 Tava kattengutik arngnæk aulartitsipuk Iesusemut, imalo okariartorkorsipuk: Nálegak, atta, assærset napparsimavok. 4 Iesusible tamanna tussaramiuk, okarpok: Nappaut tamanna tokkonartuksáungilak, Gudele ussornarsekollugo, tamattomingalo Gudib Ernera ussornarsekollugo. 5 Martale Iesusib assængärpa, kattengutalo Maria, Lazaruselo. 6 Taursomingalo napparsimarsomik tussarame, sulle marlungnik udliok terssane nèijukamine. 7 Mattoma kingorna ajokærsukenne okarbigei: Ama Iudæamut aularta! 8 Ajokærsugeisa okarbigæt: Ajokærsoirsok, siornáumet Iudit taivkanétut ujarkennik millóromakãtit; idlillo taivkunga ama aularomavit? 9 Iesusib tava akkiei: Udlorme attautseme nællunærkotit arkanek marlúngilet? Udlokartillugo ingerdlarsok apooriakangilak, sillarsúb mattoma kaumarsoa tekkorsarigamiuk. 10 Unnuarsiortorle apoorarau, kaumarsokanginame ingmine. 11 Taima okallukame, kingorna okarbigei: Lazaruse, assærserput, sinnikpok, uangale ittersariartoromárpara. 12 Ajokærsugei tava okarput: Nálegak, sinnikune ajorungnæissavok. 13 Iesusele merssa tokkorsomik okalluktok, taukkoale sinniksinnartomik okallussugæt.

14 Iesusib tava okallugbigilluinarpei: Lazaruse tokkovok; 15 Illivselo pivluse tipeitsukaunga, neijunginauko, operkolluse; mãnale orniktigo! 16 Tava Tomasib, marlulliamik tairsab illenne okarbigei: Illagittigo, tokkokattigiartorlugo! 17 Lazaruse udlut sissamæt illivermétok Iesusib tikkipa. 18 Betaniale merssa Ierusalemmit kannitok. 19 Iudillo amerdlasút Martamullo Mariamullo pirsut, tupedlersariartorlugik kattengutæk tokkorsok pivlugo. 20 Martale tussaramé Iesusemik aggersomik, páriartorpa, Mariale iglométuarpok. 21 Marta tava Iesusemut okarpok: Nálegak, terssanékuit, kattengutiga tokkussengikalloartok; 22 Sullile merssa illissimauara, sumigloneeet Gude tuksiarbigiguvne, Gudib tunnissauãtit. 23 Iesusib

Digitized by Google

sápa okalluklune: Kattengutit makkissavok. 24 Martab tava okarbiga: Udlut nãgatiksénne umarbingme makkitsomártok, nællungikalloarpara. 25 Iesusib akkia okalluklune: Uanga makkititsirsóvlungalo innursútávunga, uamnut opertok, naug tokkogalloarune, innússavok. 26 Innúrsoktõg, uamnullo opertok, tokkussengilak issukaissengitsomut. Tamanna operaiuk? 27 Akkia: Ap, Nálegak, operaukit Kristusiúrsotit, Gudib Ernera, nunamut pisimarsotit. 28 Taimalo okarame, kattengune Maria kákoiartorpa angiorlune, ima okallugbigællugo: Ajokærsoirsok tikkisimaulunelo kákoãtit. 29 Tamanna (Mariab) tussaramiuk, nækkoinæsuarlunelo ornikpa. 30 Iesuse merssa iglorpáinnut sulle pisimangitsok, sullile Mártab pársimauvianétok. 31 Iglométut Iudit, taursoma neijortèisa tupedlersitsirseisa, Maria tekkogamiko, nækkoinæsuartok annirsorlo, mallikpæt, okalluklutiglo: Illergva ornikpa, kejájomaulune. 32 Mariable Iesuse tikkinamiuk, tekkollugolo, issigeinut pædlorpok, okallugbigællugolo: Nálegak, terssanékuit, kattengutiga tokkussengikalloartok. 33 Tauna kejarsok Iesusib tekkogamiuk, taimatõg Iudit, taursomunga ingiædlouirsut, kejámætta, tava annernermine allieisungãlerpok, tamannalo umamiuga. 34 Okalluklunelo: Sumut illivissiuk? Akkiæt: Nálegak, tekkoiartoruk. 35 Tava Iesusib irssik kodlillerpuk. 36 Iudit tava okarput: Areit, assængãralloara. 37 Taukkoale illeit okarput: Taursoma tekpeetsomik tekpiksisitsirsúb unatõg tokkoteiliginnaungikalloarnerpa? 38 Iesusele ama illumigut allieisungãleriok, illivermullo piok. Merssa ittersáursok tamanna, ujarkamiglo mattusimarsok. 39 Tava Iesuse okarpok: Ujarak pársiuk. Martable, tokkorsúb kattengutétta, okarbiga: Nálegak, tippetungolerpok, udlut sissamæt terssanélerame. 40 Iesusib sápa okalluklune: Okarbigingikivkit, operuit, Gudib ussornartua tekkussægit? 41 Ujarak tava pærpæt tokkorsúb innánit. Iesusele kongmut ardlorpok; okalluklunelo: Atátak, katsauvigáukit tussarangma; 42 Merssa illissimauaukit, nungullugit tussartarangma; innúille

Digitized by Google

terssanétut pivlugit taima okarpunga, operekollunga aulartikingma. 43 Taima okarame, niblingārpok okalluklune: Lazaruseá, anneet! 44 Tokkorsok tava anniok, niukikullo tellikikullo sátunnik okkorutinnik immusimarsok, kénalo annoraminermik mattusimarsok. Tava Iesusib okarbigei: Makkonanga péradlarsiuk, pissugle. 45 Tava Iudit amerdlasút, Mariamut pirsut, Iesuselo taima ussornartullirsok tekkogamiko, operbigillerpæt. 46 Taukkoale illéit Farisæerinnut okariartorput, Iesuse taima ussornartullimet.

47 Tava Farisæerit pellessiunerillo kattillerput ingmingnut appersortāulutik, okalluklutiglo: Sullissaugut? Innuk una ussornartullekau. 48 Arksoaringikutigo, innuit tamarmik operbigissauæt. Mattoma kingorna tava Romiut péjariartoromárpátigut, nunamiglo innungniglo aglæt. 49 Taukkoale illætta, Kaifasemik attiglúb, okkiok taivna pellessiunerrúrsúb, okarbigei: Nællovluinarpose. 50 Issumalliorasselo. Uautinut ajunginerrovok, innúb attautsib innuit tokkotigællugit, innuit tamarluinarsuisa asserorkonnagit. 51 Ingminigle taima okallungílak, okkiorle taivna pellessiunerrogame, erkotuksennik okallukpok. Innuit merssa Iesusib tokkotigissægei. 52 Taukkolo innuit kisscesa tokkotigissengikei, Gudible kittornei siamarsimarsut attautsimut pisissægamigit. 53 Udlúb tamattoma kingornagut okallukattigeeksarput, kannok illivlutik tokkotsuklugo. 54 Iesusele Iudit tekkoænne sakkiungnælerpok, innukajuitsúble erkánut aularpok, iglorperksoarnut Efremmik attelingnut, terssanétuarlunelo ajokærsukenne illagællugit. 55 Anniviksiorbigle Iudit kattisimauviksæt nedliutillermet, amerdlasút mattoma erkánit pauunga Ierusalemmut aularput, anniviksiorbik nedliutinnago ingmingnik ubbaromaulutik. 56 Terssanénamik, Iesuse apperkotigæt, nálekbingmétillutiglo ingmingnut okallukattigeekput: Kannok issumavisse, udlorsiorbingmut pingimet? 57 Pellessiunerille Farisæerillo merssa okaukorsiput innungnut, neijugánik illissimarsokarpet, okarbigiartorkollutik, tigujomagamiko-gōg.

Digitized by Google

UNIVERSITY

KAP. XII.

Iesuse Betaniame tenninekarpok; Ierusalemmut isseriartorpok; terssane Grækerit Iudillo okallugbigei.

Udlut arbenengormætta, anniviksiortinnagit, Iesuse Betaniamut piok, terssanétok Lazaruse tokkorsogalloak, Iesusib umartita tokkorsunnit. 2 Terssane nerdlerpæt unnukut, Martalo kivgartorpok; Lazarusele illagæt nerrivingmut inginamik. 3 Tava Mariab tarnutiksak pikkunartok, akkisõk, okumeilutetut okumeitsigirsok, pia, tamattomingalo Iesusib issigei tennipei, nutsaminiglo issigei sellumarsarlugit; iglole tamakerlune tippigiksorsoængorpok tarnutib tivkanik. 4 Tava ajokærsugeisa illæt, Iudase Ischariote, Simonib ernera, Iesusib pisitsirsa kingorna, ima okallukpok: 5 Tarnutiksak una saog niukotigisimangila 300-nik anningaursennik, peetsunnut tunnirsútiksennik? 6 Peetsulle issumagællugit, taima okangilak, tigliktógamele, poolirsaramelo, tunnirsútillo párællugit. 7 Iesuse tava okarpok: Allaruk una, tamanna torkorpa udlormut illinekarbiksamnut. 8 Peetsunnik illakartuinnarause, uangale neijortuinaissengilause.

9 Iuderperksuit tava Iesusemik terssanétomik tussaumaleramik, tauna kissiet pivlugo terssunga pingikalloarput, Lazarusele, tokkorsunnit umartita, tekkojomagiéttõg. 10 Pellessiunerille Lazarusesõg tokkotsomaulugo issumalliorput. 11 Tauna pivlugo Iudit amerdlasút terssungnarmætta, Iesuselo operbigællugo. 12 Akkago kaumet, innuperksuit udlorsiorbingmut pirsut, Iesusemik, Ierusalemmut pirsomik, tussaramik; 13 Orpeet aualekoteit pieit, annivigællugolo niobiorpæt, torklulaulutiglo okallukput: Hosianna, ussornarsile Nálekab akkáne tikkitsok, nálegaunerrúrsok Israelittinnut! 14 Nerssútiblo siutitúb nocha Iesusib pigamiuk, kãnut ingipok, agleket imaimætta: 15 Zionib pannia, erksekennek, areit, Nálegaunerpit ornikpãtit nerssútib siutitúb nochætta kãnélune.

Digitized by Google

16 Tamannale ajokærsugeisa erngerlutik illissimangilæt, Iesusele ussornarsisimamet, tava erkaiæt, tauna pivlugo taima agleksimamet, taimailiorbigigamikolo. 17 Innuille illéisa taimane neijorsimagamiko, Lazaruse illergvánit kákomago umartillugolo, ussornartullia tamanna ussoringärpæt. 18 Tamannalo pivlugo innuit páriartorpæt, tussaramik taima aktigirsomik ussornartullimet. 19 Farisæerille ingmingnut ima okallukattigeekput: Terssa tekkoarse, sapperluinarparse, atta, innuit tamarmik malliktuinarpæt.

20 Tekpauungale kattissimauvingmut nálegiartortut illéit Grækeriúrsut; 21 Taukkoa Filippuse, Betsaidamit Galilæamétomit pirsok, ornikpæt, kenúvigællugolo okallukput: Nálegak, Iesuse tekkojomadlárparput. 22 Filippuse tava Andreasemut okariartorpok tamattominga, Filippuselo Andreaselo okariartorkattigeekpuk Iesusemut. 23 Iesusible akkipek, okallukluneló: Innúb Ernerætta ussornarsivia nedliupok. 24 Illomut, illomut, okaupause: Nautséjæksak irvsúb illuanut pingikune, tokkonanelo, attausiógiunararau, tokkogunele, tava amerdlirsarau. 25 Innársusiminik assæniktúb makkairsissaua, innursusiminigle tamäne nuname umigirsúb pigitinaissaua innursúmut näksaungitsomut. 26 Uamnut kivgartoromarsúb mallikillinga, kivgaratög neijukamnétuaissægiok. Uamnullo kivgartortok Atátama nálengnartissaua. 27 Mäna tarniga allieisukpok. Kannorlo okaissaunga? Atátangá, annauniænga mattomanga nedliutomit; taimaitomigle mattomunga nedliutomut piunga. 28 Atátak, akkit ussornarsiuk! Tava nippe killangmit ima tussartitok: Ussornarsigiga, amalo ussornarsiomáriara. 29 Innuille neijortut tamanna tussaramiko, kadlersorsoængortok unnerpæt. Adlelle, Engelib okallugbigiga unnerpæt. 30 Tava Iesusib sápei, okallugbigællugillo: Nippe tauna tussartingitsok pivlunga, pivlusele piok. 31 Mäna sillarsoak tamanna ekkartóunekalerpok, mäna sillarsúb mattoma nálega ajektornekaissavok. 32 Uangalo, kangattartisimaissæguma nunamit, tava tamása kajungersitomár-

Digitized by Google

pakka uamnut. 33 Taimale okallukpok, nællunéromaulugo kannongétsomărpok tokkotáursusikse. 34 Innuit tava akkiæt: Inneitsissinnit tussartogut Kristusemik issukaissengitsomutétuinaissirsomik; kannongme idlit okarpit, Innúb Ernèra kangattartitáussirsok? Innúb Ernera tauna kina? 35 Iesusib tava okarbigei: Kaumarsúb sulle neijudlegomárpăse. Kaumarsokartilluse sakkilluaritse, tărtúb kanningárkonnase. Tărsiortúb ornigækse nælloa. 36 Kaumarsokartilluse, operbigissiuk, kaumarsúb kittornarekolluse.

37 Iesuse taima okarame, aularpok, irssertorlunelo taukkonunga. Naugle irssigitillugit taima aktigirsomik ussornartullimet, sulle operbigingilæt; 38 Erkokollugit Profetib Isaiasib okausee, imaitut: Nálegak kia operágit ajokærsutivut? Kialo illissimaua Nálekab tellia? 39 Tamanna pivlugo opernek ajortut, Isaiase ama ima okarmet: 40 Taursoma tekpeelisillugillo umætteit mangertorsoængortikei, irssimingnik tekkunnikkonnagit, umættimingniglo siunekarkonnagit, sainiarkonnagillo, kaitsorsárkonnagillo uamnut. 41 Taima Isaiase okalluktok, ussornarsusia tekkogamiuk, okautigællugolo pigamiuk.

42 Nálekelle amerdlasút operbigigalloaræt, Farisæerille pivlugit tamanna okautigiomangilæt, auiksaissæsugællutik kattisimauvingmit. 43 Innungne nálengnarsusek merssa assænerrogamiko, nálengnarsusermit Gudeme. 44 Iesusele torklulavlunelo okallukpok: Uamnut opertok uamnuinnak opingikalloarpok, aulartitsirsimnulle (operiok).

45 Uamniglo tekkuniktúb tekkogiatõg aulartitsirsiga. 46 Kaumarsuksávlunga nunamut pirsunga, uamnut opertok tărtométuarkonnago. 47 Okautsimniglo tussartok, operinnagillo, tauna ekkartóussengilara; sillarsúb innuee ekkartóutsartunginaukit, annautsartorpakkale. 48 Uamnik nachorsok, okautsimniglo nálengitsok, ekkartoirsokarpok; terssa okautsima ajokærsútima ekkartóussauæt udlut nägatiksénne. 49 Issumamnik okallunginama, Atátablo aulartitsirsima inneitsekar-

Digitized by Google

tikänga sullirsæksamnik okauserirsæksamniglo. 50 Inneitsisseilo näksaungitsomik innursútáursut illissimauakka. Taimaitomik okallugángama, okallukpunga, sordlo Atátab okallukkoänga.

KAP. XIII.

Ajokærsukame issigeit Iesusib ubbarpei; pisitsirse okautiga allieisuklune; ussornarsusiminik okalluktuarpok, assakattigeekorsivlunelo; Petruse, taursominga misserratiginnissirsok unnerpa.

Anniviksiorbigle nedliutinnago, Iesusib illissimagamiuk nedliutok aularbikse mattomanga nunamit Atátamut; sórdlolo illængoenne nunamétut assagei, taimatög sorarane assatuinarpei issoanut aglæt. 2 Unnukullo nerrigamik soraramik, Iudaselo Ischariote, Simonib ernera, tornársúb kajumiksarmago umættágut, (Iesuse) pisiniarkollugo. 3 Iesusiblo illissimagamigit, arksaminut tamása Atátab tunniusimagei, Gudemillo pigame, Gudemullo ama pissægame: 4 Nerrigame tava nækkoipok, annorájarlunelo sárliakumik kettermigut kellersorpok. 5 Tava immek nappartamut koia, ajokærsukamelo issigeit ubbalerpei, sárliakuminiglo sellumarsarlugit. 6 Simon Petruse orningmanne, okarbiga: Nálegak, idlit issikakka ubbaissauvigit? 7 Iesusib akkia, okallugbigællugolo: Sullirsara mäna nælloet, kingornale illissimaissauet. 8 Petrusib tava okarbiga: Issikakka ubbangilliuinaissauettit. Iesusib sápa okalluklune: Ubbangikukit, uamne piksærutsomárpotit. 9 Simonib Petrusib tava okarbiga: Nálegak, issikakka kisseesa pissengilettit, arksakkale niakoaralo. 10 Iesusib sápa okalluklune; Ubbarsimarsúb issigei kissimik ubbariakarput, ivlernarluinarame; illivselo ivlernaralloarpese, taimaingilasele tamause. 11 Merssa pisitsirsikse illissimagamiuk, okarpok: Ivlernangilase tamause.

Digitized by Google

12 Issigeille ubbarærâramigit, annorarsenne tiguei, nerrîvingmullo ama ingillune, okallugbigigiei: Kannok illiorbigigivse, nællungilissiuk? 13 Ajokærsoirsomik Nálekamiglo tairsarausinga, okarluarluselo, taimainama. 14 Sórdlo uanga, Nálegauvse Ajokærsortivselo, issikesse ubbarikka, taima illivsesõg issikauvsinik ubbarkattigeesægiose. 15 Malligæksakartikivse, taimailiorkolluse, sórdlo illiorbigigivse. 16 Illomut, illomut, okaupause: Kivgak angnerrungilak nálekaminit, aulartitarloneet angnerrunginiok aulartitsirsiminit. 17 Tamanna illissimagussiuk, pidluaissause, malliklugo pigussiuk. 18 Pingikalloarpause tamause; kennikakka nællunginaukit. Aglekelle erkokollugit imaitut: Timmiursautimnik nerrirsúb tungmarpãnga. 19 Mãna tamattominga okaupause, nedliutinnago, nedliupelle, operekollussiuk uangáursunga. 20 Illomut, illomut, okaupause: Aulartitæksamnik illæssirsúb illæssiarãnga; uamnigle illæssirsúb illæssiara aulartitsirsok uamnik.

21 Iesuse taima okallussærame, annernermine allieisungälerpok, nællunæjarlunelo ima okallukpok: Illomut, illomut, okaupause; illauvse pisitsomárpãnga. 22 Ajokærsuket tava ingmingnut irssikutillerput, koksellangälerlutiglo, kina pissæsugællugo taima okallungmet. 23 Ajokærsugeisale illæt, Iesusib sekkéne nellarsok nerrisillutik, Iesusib assærsa. 24 Tauna Simonib Petrusib irssingmiksarpa, appersoiniarkollugo Iesusib okautigirsanik. 25 Taursomale Iesusib sekkénut tullorlune, okarbiga: Nálegak, kina tauna? 26 Iesusib akkia: Augvakomik missukamnik tunnirsara taunávok. Augvako tava missukpa, tunniullugolo Iudasemut, Simonib ernerannut. 27 Augvako ĕmago, tornársúb pullaua. Iesusib tava okarbiga: Piomarset piniaræsuaruk. 28 Sunale pivlugo taima okarbigimago, nerrekatteisa merssa illissimangilæt. 29 Illeille issumakarput, Iudase poolirsarmet, Iesusib ima okarbiginisugæt: Udlorsiorbingmut piksautinik ajorsautivtinik pissiniarit; imaloneet: peetsut sumik tunnekosugællugit. 30 Augvako pigamiuk, erngerlune anniok, merssa unnuáursok. 31 Taunale

Digitized by Google

annisimamet, Iesuse ima okarpok: Mãna Innúb Ernera ussornarsiok, Gudelo ussornarsigiok taursomane. 32 Gude ussornarsigame taursomane, tava Gudibtõg ussornarsissaugia ingmine, ussornarsinæsuaissaualo. 33 Assærsakka kittornæugoakka, sulle neijudlekadlaissauause; ujaromárpausinga, sordlolo Iudinnut okartunga: ornigæksara tikkinek ajorparse. 34 Taimatõg mãna okarbigigiause. Inneitsisitãmik tunniause, illivsenik assakattigeeksuarkolluse, sórdlo uanga assagivse, illivseniktõg assakattigeekolluse. 35 Illivseniglo assakattigeeksuaruse, tava innuit tamarmik mallugiomárpãse ajokærsugarigause. 36 Simonib Petrusib tava okarbiga: Sumut pissauvit? Iesusib akkia: Ornigæksamnut mãnakut mallingnek ajorparma, kingornale mallikomárparma. 37 Petrusib okarbiga: Nálegak, saog mãnakut mallingnek ajorpagit? Tokkotigiomauaukit. 38 Iesusible akkia: Idlit tokkotigiomavinga? Illomut, illomut, okaupaukit: Tingmirset angutiviét kardlortinnago, misserratigiomárparma pingasuriartarlutit.

KAP. XIV.

Ajokærsukenne tupedlersipei siunikséennik killangme; okallugbigei illissarillerkollune; Anernermik ajunginermik pirsuksamik unnersóupei; ajokærsukaminut assakollune nálekollunelo kajumiksáiok.

Ajokærsukennelo okarbigei: Umættivsine annilárase. Gudemut operitse, uamnullo operitse. 2 Atátama igloane innit amerdlakaut. Taimaingipet, okarbigissægalloarpause: Inniksioriartorpause. 3 Umnillo inniksioriartoruse, ama utteromáriunga, uamnullo pisitsomárpause, neijukamnétuarkolluse. 4 Ornigaralo nællungilarse, arvkollo nællungíniarse. 5 Tomasib tava okarbiga: Nálegak, orniket nælloarput, kannorlo arvkot nællussengikikput? 6 Iesusib sápa okalluklune: Arvkotávunga, seglosuirsútávlungalo imursútávunga; Atátamut

Digitized by Google

pirsokangilak, uanga pisingikuvne. 7 Illissarigussinga, Atátagatög illissarissægikse. Aitsaillo illissarillerparse, tekkollugolo. 8 Filippusib tava okarbiga: Nálegak, Atátak tekkollarput, nämaksissaugut tava. 9 Iesusib sápa okalluklune: Neijomersorivse, idlillo illissaringilinga? Filippuseá! uamnik tekkuniktúb Atátaktög tekkogia; saogme okarpit: Atátak tekkollarput. 10 Atátamétunga, Atátarlo illumnétok, operingiliuk? Illivsenut okallukama, issumamnik okallugbigingilause. Atátable illumnétúb piniartarlune okalluktigänga. 11 Atátamétunga, Atátarlo illumnétok, operissinga, ajorusele, tava ussornartulliakka pivlugit operissinga. 12 Illomut, illomut, okaupause: Uamnut opertok, uautut ussornartulliaissavok, okkonangalo angnerñik aglæt pissavok; Atátamut pissægama. 13 Sumiglo tuksiaissæguse attemne, pissauara illivsenut, Atátak nálengnarsekollugo Ernerminit. 14 Sumik tuksiaissæguse attemne, pissauara illivsenut. 15 Assagussinga, pekkorsakka tava mallingniarsigik. 16 Atátarlo tuksiarbigiomauara, taursomalo tunnissauäse adlamik tupedlersitsirsomik, illivsinétuinaissirsomik issukaissengitsomut; 17 Annernermik seglosuitsomik, tauna sillarsúb innuesa piginnaungilæt, tekkunginamiko illissarinnagolo; Illivsele illissarärse, neijortuinaissammasse, illuvsinétuinaissammello. 18 Illiarsuinnængortitsomangilause; ornikomáriause. 19 Killamik näpet, sillarsúb innuisa tekkussæissauäinga, illivsele tekkussauausinga, innúgama, innújomáriosesög. 20 Udlok tauna nedliupet illissimaissauarse, Atátamétunga, illivselo, illumne, uangalo illuvsine. 21 Pekkorsamnik pillik mallingniktorlo, tauna assæniktóvok uamnik. Uamnigle assæniktok Atátama assaissaua, uangatög assaissægiara sakkomerbigissevlugolo. 22 Tava Iudasib, Ischariotiúngitsúb, okarbiga: Saog uautinut sakkomeromávit, sillarsúblo innuinut piomannatit?

(Evangelium am Pfingst-Tage.)

23 Iesusib akkia, okallugbigællugolo: Uamnik assæniktúb okautsikka mallissauei, Atátamalo assaissægia, uaguglo ornik-

Digitized by Google

lugolo innigiomárparpuk. 24 Uamnigle assæningitsúb okautsikka mallingilei; okauserle tussægarse, terssa pigingisara, Atátable aulartitsirsima okausera. 25 Taima okallugbigáuse, neijoradlarause. 26 Tupedlersitsirsúble, Annernerúb ajunginerúb, Atátama aulartitætta attemne, ajokærsussauăse tamannik, illivsenullo okautsimnik tamannik erkasitsomárpăse. 27 Pidluarkoause, ullapisautimnik tunniause. Sillarsúb innuisut tunningilause (ullapisaumik) Anniláraseło erksidláriaurnase umættivsine. 28 Tussartose, okaukivse: Aularomárpunga, amalo ornikomáriause. Assagussinga, tipeitsussægalloarpose, okarama: Atátamut pissaunga; Atátak merssa angnerromet uamnit. 29 Mãnalo tamattominga okaukivse nedliutinnago, nedliupet operkolluse. 30 Mattoma kingorna okallugbigingăissengilause; sillab mattoma nálega aggermet sõkaranelo uamne. 31 Sillarsúble innuee illissimakollugit, Atátak assagiga, Atátablo pekkorsei uamnut nálektuinarikka: Nækkoititse tava, terssangalo aularta!

KAP. XV.

Iesusib okausee kingudleet tussorominarkerssut.

Illuartóvlunga Weiniksaliksóvlunga orpióvunga, Atátagalo Weinelingmik nautsévilliortóvok. 2 Aualekotit uamnétut paumakangitsut tamása taursoma péjaissauei, paumakartulle tamása illuarsáissauei, paumakangărkollugit. 3 Mãna ivlernarpose okausera pivlugo, okautigirsara illivsenut. 4 Illumnétuaritse, uangalo illuvsinétuarlunga. Sordlo aualekot ingminit paumakarnek ajortok, Weiniksaglúb orpiúb tungauvianétuangikune, taimaitarausesõg illumnétuangikuse. 5 Uangaivna Weiniksaliksóvlunga orpióvunga, illivse aualekotávose. Illumnétuartok, uangalo illuanétuarlunga, tauna paumakangăissavok; uangale pigingikussinga, ajungitsulliarnek ajussause. 6 Illumnétuangitsok egitáussavok, sórdlo aualekot,

Digitized by Google

tokkovlunelo; taimaitullo kattersorareit kerssugællugillo ingnermut, nungutillugillo. 7 Illumnétuaruse, okautsikkalo illuvsinétuarpætta, tava piomarsauvsinik tamannik tuksiaromárpose, tunninekaissevluselo. 8 Mattominga Atátaga ussornarsinekarpok, ajungitsulliængãrángause, ajokærsugarælluselo pissauause. 9 Sórdlo Atátama assauãnga, taimatõg assaugiause. Assærsutsimnétuaritse. 10 Pekkorsakka mallikussigik; assærsutsimnétuaissause, sórdlo uanga Atátama pekkorsei malliktuinarikka, assærsusianétuarlungalo. 11 Taima okallugbigause, tipeitsursusera illuvsinétuarkollugo, tipeitsursuserselo nãmaksilluinarkollugo. 12 Terssa inneitsissiga, illivsenik assakattigeeksuarkolluse, sórdlo assagivse. 13 Assæningnerrúrsokangilak imaitomit, assærsenne pivlugit tokkotájomarsomit. 14 Ikkingutigause, pekkorsakka mallikussigik. 15 Mattoma kingorna kivgennik tajomangilause, nálekame sullirsei kivgab nællumagit. Illivsele okaukivse, ikkingutigigivse unnerlunga; Atátamnit tussakamnik tamannik nællojungnérsinause. 16 Kennigaringikivsinga, kennigaráusele, ajungitsulliariartortuksãkolluse, ajungitsulliesselo étuarkollugit, sumik attemne Atátamut tuksiaruse, tunnekolluse.

17 Taima pekkoause, illivsenik assakattigeeksuarkolluse. 18 Sillarsúb innuisa umigipasse, erkainiarsiuk. umigekãrãnga illivsenit. 19 Sillarsúb innuisa illagigunisse, assaissægalloarpãse. Sillarsúble innuisa illaginginamisse, taukkonangale kennerause, taimaitomik sillarsúb innuisa umigãse. 20 Okausera erkainiarsiuk, ima okarbigigause: Kivgak angnerrungilak nálekaminit. Nagliuktinaminga, illivsesõg nagliuktitsomáriãse; sórdlo okautsikka nautsorsoramikik, taimatõg okautsisse nautsorsoromárieit. 21 Tamakkoningale tamannik piomárpãse attera pivlugo, uamnik aulartitsirsok illissaringinamiko. 22 Tamattominga okarbigiartungikuvtik, ajortokaissengitsut tava; mãnale ajortimingnik passisérniaromaulutik okausiksarsiorsinnaungilet. 23 Uamnik umigirsub umigigiatõg Atátaga. 24 Akkornénne adlab ussornartulliængiseinik ussornartulliængikuma,

Digitized by Google

ajortokaissengitsut tava; mānale tamakko tekkogalloareit, sullilo tamerssa uangalo Atátagalo tamaunuk umigātiguk. 25 Terssa, erkokollugo okausek una inneitsissimingne agleksimarsok, imaitok: Pingikuvtik umigānga.

(Evangelium am Sontage Exaudi.)

26 Tupedlersitsirsúble, illivsenut aulartitæksama Atátamit, seglosuitsúb Annernerúb, Atátamit pirsúb, tikkikunisse, taursoma okautigissauānga. 27 Illivselo okautigissauausingatōg, issoanit neijortuarausinga.

KAP. XVI.

Iesusib okautsinne pekkorsenne kingudleet nāgaserpei.

Taimaitomik okallugbigáuse, mammieitsekkonnase. 2 Kattisimauvingmingnit auiksártitsomárpáse. Udlúb nedliutsomárput, illivsenik tokkotsirsut, Gude tamattominga kivgartorbigisugissauét. 3 Taimailiorbigiomárpāsele, Atátagaloneet uangaloneet illissaringinamissiguk. 4 Tamattomingale okallugbigigivse, nedliupet, erkaikollussiúk, taima okallugbigigadlarause. Issoanille tamattominga okallugbigingikivse, neijorause.

(Erangelium am Sontage Cantate.)

5 Mānale uamnik aulartitsirsomut aularpunga, illivsenille ima appersornekangilanga: Sumut pissauvit? 6 Taimaitomigle okallugbigigause, umættisse allieisungālerput. 7 Opernartomigle okaupause: Illivsenut illuarpok, aularama. Aulangikuma, tupedlersitsírsúb tava ornissengilāse. Aularumale, aulartitsomárpara illivsenut. 8 Taunalo tikkikune, sillarsúb innuee nællojungnærsissauei, ajortorsoarmik, illuartorsoarmiglo, ekkartóursívingmiglo. 9 Ajortorsoak pivlugo, operbigingimanga. 10 Illuartorsoak pivlugo, Atátamut pissægama, tekkussæissauausingalo. 11 Ekkartóursivik pivlugo, sillab mattoma nálega ekkartugáumet. 12 Sulle okausiksakangāralloarpunga illivsenut, mānale nekkoriginnaungilesse.

Digitized by Google

13 Irvsomale seglosuitsúb annernerúb tikkikunisse, pisissauāse opernartunnut tamannut. Ingminik okallussenginame, tussakaminigle okallussavok, nedliutuksello okautigissauei illivsenut. 14 Taursoma ussornarsissanānga, pimnik pissægame, okautigællugolo illivsenut. 15 Atátama pee tamása pigākka; taimaitomik okartunga: pimnik pissavok, okautigællugolo illivsenut.

(Evangelium am Sontag Jubilate.)

16 Killamik nāpet tekkussengilausinga; amalo killamik nāmipet, tekkojomárpausinga, Atátamut aularama. 17 Tava ajekærsugeisa illeit ingmingnut ima okallukattigeekput: Suna oma okausera, uautinut ima okarame: Killamik nāpet tekkussengilausinga, amalo killamik nāmipet, tekkojomárpausinga, Atátamut aularama? 18 Tamanna pivlugo okarput: Suname oma okausera, ima okarame: killamik nāpet? Okausia nælloarput. 19 Iesusib tava illissimagamigit appersoromagænne, okarbigei: Tamattominga illivsenut appersortāupisse, okarama: Killamik nāpet tekkussengilausinga, amalo killamik nāmipet, tekkojomárpausinga? 20 Illomut, illomut, okaupause: Illivse kejávluselo kenualeiomárpose, sillarsúble innuee tipeitsugomárput; illivsele allieisugomárpose, allieisugungnæromárposele tipeitsulerluse. 21 Arngnak ernisuktillune allieisugarau, ernivikse nedliumet; nalungiarle erniarigamiuk, erkajungnærpa nagliungnartok tipeitsutiginermit, innuk erniusimamet nunamut. 22 Illivsesōg māna allieisukpose, amale tekkojomáriause, umættisselo tipeitsussaput, tipeitsursusivsiniglo arksárnekaissengilase. 23 Udlorlo taivna nedliupet, sumik appersussengilausinga.

(Evangelium am Sontage Rogate oder Vocem Iucunditatis.)

Illomut, illomut, okaupause: Sumik attemne Atátak tuksiarbigissæguvsine, tunniomárpāse. 24 Sulle sumik tuksiængitsose attemne. Tuksiaritse, pissause tava, tipeitsukluinarkolluse. 25 Taima okallugbigigivse arssersóutit attorlugit; nedliutsomárporle arssersóutit attussennagit okallugbigissægause, Atátagale okautigilluinaissauara illivsenut. 26 Udlok

Digitized by Google

taivna nedliupet tuksiaissause attemne. Okarbigingilauselo; Atátamut tuksiutsomauluse; 27 Atátab nangminek assamasse, assagausinga, operællungalo Gudemit pirsunga. 28 Atátamit annirsunga, nunamullo pirsunga; nuna ama kemmekomárpara, Atátamut aularlunga. 29 Ajokærsugeisa tava okarbigæt: Atta, mãna okallukluinarpotit, arssersóumiglo okallungilatit. 30 Mãna illissimauautigit, tamarluinaisa nællungikittit, appersoriakaratillo. Taimaitomik operautigit Gudemit annirsotit. 31 Iesusib tava akkiei: Mãna operpose. 32 Atta, nedliutsomárpok, merssakulle nedliusimavok, tamause ingmikórtarluse siamartissause, uangalo kissingorollungalo kemmeissauausinga, merssa kissiméngitsunga, Atátab neijormanga. 33 Taima okallugbigause, illumne ullapisautekarkolluse. Nuname nagliungãromárpose, tupedleritsele, ajugáugama sillarsoarmut.

KAP. XVII.

Iesusib nãksaungitsúb Ajokærsoirsónivta ajokærsukenne, opertortænnelo tamása, Atátaminut tuksiupei okautsinnik tængekautelingnik sillab nãgatiksanut aglæt.

Taima Iesuse okarame, killangmut adlorpok, okallukluneło: Atátak, mãna nedliupok, Ernerit ussornarsiuk, Ernerpitsõg ussornarsekollutit; 2 Nálegáutinauko innungnut tamannut, tamása, taursomunga tunniursettit, taursoma tunnekollugit innursúmik nãksaungitsomik. 3 Tamannale innursútávok nãksaungitsok, kissivit opernartóvlutit Gudióvluartotit illissarællutit, aulartitello Iesuse Kristusiúrsok illissarællugo. 4 Nuname ussornarsigivkit, uamnullo pekkorset nãmaksigiga. 5 Atátangá, mãnalo illingne ussornarsiniænga, kaumarsomik pigirsamnik, sulle illingnétuarama, nunakangikadlarmet. 6 Atternik nællojungnærsipakka innuit, uamnut tunniursettit, sillarsúb innueenit kennikettit. Pigigalloarittit, uamnullo tunniupettit, okautsissillo taukkoa puigornauærpeit. 7 Mãnalo

Digitized by Google

nællungileit, tamása uamnut tunniursettit, illingnit pirsut. 8 Okautsit, uamnut tunniursettit. tunniumigikka taukkonunga, taukkoalo operællugit torkoreit, illomullo illissimalerãnga illingnit pirsunga, operlutiglo, aulartikingma. 9 Taukko tuksiupakka, sillarsúblo innuee tuksiungilakka, taukkole, uamnut tunniursettit, idlit merssa pigigaukit. 10 Pikkalo tamása pigattit, pissitsõg pigãkka, taukkonungalo ussornarsiunga. 11 Uangalo nunamétsungnærpunga, okkoale sulle nunaméput, uangalo ornikpaukit. Ajunginek Atátangá, sernigigit atterne, tunniursettit uamnut, attausiókollugit, sordlo uaguk. 12 Nuname neijorlugit pigaukit, párigikka atterne. Uamnut tunniursettit sernigigikka, taukkonangalo tammartokangilanga, tammartok kittornak kissime, (tammarsimavok) agleket erkokollugit. 13 Mãnale ornikpaukit, taimalo okallukpunga, sulle nunamétillunga, okkoa tipeitsursusera pigituinarkollugo illumingne. 14 Okausernik tunnigikka, sillarsúblo innuisa taukko umigirsareit, illaginginamikik sillarsúb innuisa, sórdlo uangatõg sillarsúb innuisa illagingikãnga. 15 Okko nunamit pærkollugit tuksiungikalloarpakka illingnut, ajortomille sernigekoakka illingnut. 16 Sillarsúb innuisa illagingileit, sórdlo uangatõg sillarsúb innuisa illagingikãnga. 17 Opernarsusernik ajorungnærsikit, okautsissit opernartóput. 18 Sórdlo aulartikingma nunamut, taimatõg aulartiniakka sillarsoarmut. 19 Taukko pivlugit uamnik nangminek tunniupunga tokkotæksainængorlunga, taukkotõg illungersoinnartomik ivlernarsekollugit.

20 Illingnúlle taukkoinnait tuksiungilakka, uamnulle operomártuttõg taukkoa okauseenik. 21 Taukko tamása attausiókollugit, sordlo idlit Atátak illumnétuarpotit, uangalo illungnétuarlunga; taimatõg taukko attausióvluinnarkollugit illuvtingne, sillarsúb innuee operkollugit, aulartikingma. 22 Ussornartorlo, uamnut tunniurset, tunniukigatõg taukkonunga, attausióvluinnarkollugit, sordlo uaguk attausiúrsoguk. 23 Taukkonanétuarlunga, illumnétuarlutillo: taukko

Digitized by Google

attausióvluinnarkollugit, sillarsúblo innuee illissimalerkollugit, aulartikingma, taukkolo assauettit, sórdlo assauarma. 24 Atátangá, uamnut tunniursettit neijukamnétuarkoakka, ussornarsusera tekkokollugo taukkonunga, tunniurset uamnut; idlit merssa assagingma, nuna tungauvilersinnago. 25 Illuartuinartorsoak Atátangá, sillarsúb innuisa illissaringilãtit, uangale illissaráukit, taukkoalo illissimagiæt, aulartikingma. 26 Atterniglo taukko nællojungnærsipakka, amalo tamattominga nællojungnærsitsomáriakka, uamnut assærsutsit taukkonanétuarkollugo, uangatõg taukkonanétuarlunga.

KAP. XVIII.

Iesuse tokkokorsirsunnut pisinekarpok, kellersornekarlunelo, unnattarnekarlunelo misserratiginekarpok; Pilatusib pidlagæksáusugingikalloara, Barrabasele ipperarpa.

Iesuse taima okallussærame, iglorperksoarnit anniok ajokærsukenne illagællugit, kõub, Kidronmik attiglúb, igdloanut pivlune, nautsévik terssanémet, terssunga Iesuse isserpok, ajokærsukenne illagællugit. 2 Iudasible pisitsirsætta nællunginiatõg nautsévik tamanna, Iesuse kabsersoarnik terssunga pirsartarmet ajokærsukenne illagællugit. 3 Iudasib tava sorssuktorperksuit, Pellessiunerillo Farisæerillo kivgeit illæsserigamigit, terssunga piok illagællugit taukko nennerursirsartut, kodlelirsartullo, pænnalirsartullo. 4 Iesusible anniautigirsæksenne tamása illissimagamigit, anniok, okallugbigællugillo: Kina ujarpissiuk? 5 Akkiæt: Iesuse Nazaremio. Iesusib okarbigei: Uangávunga. Iudasible pisitsirsætta merssa neijoriei. 6 Uangávunga, Iesusib okarbigimattik, kingomórlutik utterérsorlutiglo nunamut niverput. 7 Ama tava appersorpei: Kina ujarpissiuk? Akkiæt: Iesuse Nazaremio. 8 Iesusib sápei okalluklune: Uangáursunga terssa, okaukivse. Uanga tava ujarussinga, okkoa aularlit. 9 Okautsinne merssa erkorkogamigit, ima okarame: Uamnut tunniursarnik tammar-

Digitized by Google

tokangilanga. 10 Simon Petruse tava pænnakarame, ammua, pellessiunerúblo kivga pænnaua, tellerpiætta tungánik siutárpa, kivgarlo tauna Malkusemik attekartok. 11 Iesuse tava Petrusemut okarpok: Pænnet innanut mangugúk. Ermutsib imma immissengilara, Atátama tunniursa uamnut?

12 Innuperksuille, sorssuktullo nálegætta, Iudillo kivgeisa, Iesuse tigulerpæt, kellersorlugolo. 13 Hannasemullo pisekārpæt, Kaifasib sekkianut, taivna pellessiunerromet okkiok tamanna. 14 Terssaivna Kaifase Iudinnut okalluktok, illuartok unnerlugo, innúb attautsib innuit tokkotigippagit. 15 Simonib Petrusible, ajokærsukablo adlab Iesuse mallikpæk kingornanit. Ajokærsugak tauna tekkornartáunginame pellessiunermut, Iesuse aiparællugo isserpok pellessiunerúb iglorsoánut. 16 Petrusele issertarbiúb sillatánétok. Tava ajokærsugak taivnā, pellessiunermut tekkornartáungitsok, anniok, arngnarlo, issertarbiúb pársirsa, okallugbiga, Petruselo issertipa. 17 Tava arngnab taursoma, issertarbingmik pársirsúb, Petruse okarbiga: Innúb taursoma idlitsōg ajokærsugaringilātit? Akkia: Taunánngilanga. 18 Kivgelle terssanétut, ingnek ikkomatikæt, kéjārserlutiglo, kéjanarkemet. Petrusele akkornænnétok, kéjārserlunelo. 19 Pellessiunerúble Iesuse appersorpa ajokærsugeinik, ajokærsúteiniglo. 20 Iesusib tava akkia: Innuit tamása tussartillugit okalluktunga. Nungullugit ajokærsoiniartunga ajokærsoivingme nálekbingmelo, Iudit tamarmik terssunga kattisimarsarmætta, irssertorlungalo okallungisainartunga. 21 Saog tamattominga appersorpinga? Okautsimnik tussartut appersorkit, okautsikka taukkoa illissimaucit, kannongétomigloneet okallugbigangauvtik. 22 Taimale okalluktillugo, kivget neijortut illætta, Iesuse erksārpa, okallukluneło: Pellessiunek taima akkissauviuk? 23 Iesusib akkia: Okauserlukuma, sukutsia ajorpa, nællunæjaruk; illuartomigle okallukama saog erksārpinga?

24 Hannasible (Iesuse) kellersorsimarsok aularukoa Kaifasemut pellessiunermut. 25 Simon Petrusele terssanétuar-

Digitized by Google

lune kéjärsersok, Tava okarbigæt: Idlitsõg taursoma ajokærsugaringilätit? Missiarporle, okalluklunelo: Taunáungilanga. 26 Tava pellessiunerúb kivgeisa illætta, angutib, merssa Petrusib siutægætta igdluætta, okarbiga: Nautsévingme neijorit tekkungikivkit? 27 Petrusele ama missiariok, tavainarlo tingmirset angutiviæt kardlorpok.

28 Iesuse tava Kaifasemit pisipæt iglorsoarmut kiglissiorbingmut; merssa udláursok. Taukkoale iglorsoarmut kiglissiorbingmut issingilet, ippegæsugællutik, anniviksiutiksak sauarak nerriomaulugo. 29 Taimaitomik Pilatusib annivigei, okalluklunelo: Kannongétomik okautiginerlukpissiuk innuk una? 30 Akkiæt, okallugbigællugolo: Ajortulliængipet una, illingnut pisissengikalloarikput. 31 Pilatusib okarbigei: Illivse tava pissiuk, inneitsisselo malliklugit, ekkartóulugo pidlársiuk. Iudille okarbigæt: Uagut innungmik tokkotsinek sapperpogut. 32 Terssa erkussammætta Iesusib okausee, nællunæramiuk, kannongétomik tokkussægænne. 33 Tava Pilatuse ama isseriok iglorsoarmut kiglissiorbingmut, Iesuselo kákoa, ima appersorlugo: Iudit nálegaunerãtit? 34 Iesusib akkia: Issumangnik taima okarpit, adlelloneet taima okautiginerpänga illingnut? 35 Pilatusib sápa okalluklune: Iudióvunga? Ekkardlivit pellessiunerillo uamnut pisipãtit, sullirsotit? 36 Iesusible akkia: Nálegauviga nunamit mattomanga pingilak; Nálegauviga nunamit mattomanga pipet, kivgama sernigissægallorpänga, Iudinnut pisitáukonnanga: Mänale nálegauviga nunamit mattomanga pingilak. 37 Pilatusib tava appersorpa: Nálegaunerrovimme? Iesusib akkia: Okarauit, nálegaunerrovungame. Innungorlungalo nunamut pirsunga, seglosuirsút okautigællugo. Seglosuirsúmit pirsúb tussarpa okausera. 38 Pilatusib okarbiga: Suname seglosuirsút? Taima okarame ama Iudinnut anniok, okallugbigællugillo: Pidlagæksáusugingilara una; 39 Anniviksiorángausele illerkokartarpose imaitomik: parnarusimarsut illæt ipperarkollugo uamnut; mäna una Iudit nálegauneræt ipperar-

Digitized by Google

kovissiuk uamnut? 40 Tamarluinnarsoarmik tava niblingärput, okalluklutiglo: Tauna pinnago, Barrabasele, (piomauarput) Barrabasele innungærsóursok.

KAP. XIX.

Iesuse ipperartornekarpok, kakkidlernekutinniglo kénariksunnik niakorusernekarpok, mittautiginekarlunelo kikkiektornekarpok; annernengærpok; illivermut illiæt.

Pilatusib tava Iesuse pia, ipperartorkollugolo. 2 Sorssuktuksello niakorutiksamik perdlaiput kakkidlernekutinnik kénariksunnik, niakoanullo ivertipæt, annoramiglo aukpadlériksomik kadlerpæt. 3 Okalluklutiglo: Ullapisautekarit, assærsak Iudit nálegaunerænná. Kénagullo erksärpæt. 4 Tava Pilatusib ama annigiok, okallugbigællugillo: Areiná, una annisipara illivsenut, illissimakolluse pidlagæksáusuginginauko. 5 Taima Iesuse anniok niakorutekarlune kakkidlernekutinnik kénariksunnik, annorakarlunelo aukpadlériksomik. (Pilatusib) tava okarbigei: Areiná, innuk una! 6 Pellessiunerille kivgello tekkogamiko, niblingärput, okalluklutiglo: Kikkiektoruk, kikkiektoruk kerssungmut sennerutelingmut. Pilatusib tava okarbigei: Illivse pissiuk, kikkiektorlugolo, uanga pidlagæksáusuginginauko. 7 Iudit akkiæt: Inneitsissekarpogut, tamakkolo inneitsissit malliklugit tokkussavok, ingminik nangminek Gudemut erneritiname. 8 Okausek tamanna Pilatusib tussaramiuk, siorangälerpok. 9 Iglorsoarmullo kiglissiorbingmut ama isseriok, Iesusemullo okalluklune: Sumit pivit? Iesusible akkingila. 10 Pilatusib tava okarbiga: Akkiomangilinga? Kikkiektorkoginnaulutillo aularkoginnagaukit, nællovinga? 11 Iesusib akkia: Uamnut nálegáuniarsinnaungikalloarpotit, pauanga tunninekangikuit pirsaunermik; taimaitomik uamnik illingnut pisitsirsok ajortokarnerrovok. 12 Tamattoma kingornagut Pilatusib aularkoniar-

Digitized by Google

alloarpa. Iudille niblerput, okalluklutiglo: Tauna aularkoguko, Kaiserib ikkingutigissengilätit; ingminik nálegaunengortiniartok Kaiseremut akkerartorpok. 13 Okausek tamanna Pilatusib tussaramiuk, Iesuse annisipa, ingillunelo ivksiauvingmut kiglissiorbingmut, ujaralingmik tairsamut, Ebræerille tairsaræt, Gabbatamik. 14 Udlok merssa opellungarsárbik anniviksiorbingmut nedliupok, udlub nællunærkota arbeningolermet, Iudinnut ima okarpok: Areit okkorseá, terssa nálegaunerse. 15 Taukkoale niblingärput okalluklutik: Pæruk, pæruk una, kikkiektoruk kerssungmut sennerutelingmut. Pilatusib tava okarbigei: Nálegaunerse kikkiektussauara? Pellessiunerit akkiæt: Kaisere kissiet nálegaunerärput, adlakarata. 16 Pisipa tava taukkonunga, kikkiektorkollugo senningarsomut. Iesusele tiguæt aularullugolo.

17 Senningarsonelo erssukpa, annivlunelo nunamut, niakortóumik tairsamut, piok, Ebræerille tairsaræt, Golgatamik. 18 Terssane kikkiektorpæt senningarsomut, adlæktög marluk taursomunga illagitillugik igdluktukut, Iesusele akkornængnetillugo. 19 Aglekelle, kollánut ivertitækset, Pilatusib aglekpei, senningarsomullo ivertillugit, aglekello imaitut: Iesuse Nazaremio, Iudit Nálegauneræt. 20 Agleket okko kollánétut Iudit amerdlasút attuarpeit; Iesusib kikkiektorsimauvia kannekemet iglorperksoarnit. Agleksimapullo Ebræerillo, Grækerillo, Latinerillo okauseenik. 21 Tava Iudit pellessiunereesa Pilatuse okarbigæt: Aglekennek, Iudit nálegaunerænnik; imale aglegit; Iudit nálegaunerigænne unnersok. 22 Pilatusib akkiei: Aglekakka aglerærpakka terssa. 23 Sorssuktukselle Iesuse kikkiektorsimagamiko, annorei pieit, auiklugillo sissamangortipeit, sorssuktuksennut sissamænnut nämaktillugit, taimatög kallipa pigiæt. Kallipale killukangimet, nuersægáulune tamarme sammunga aglæt; 24 Tava ingmingnut okallukattigeekput: Auinnago una, immerartarlutale piniartigo, immiarsirsúb kissime pigissaua. Agleket merssa erkussammætta, ima okartut: Annorarsakka augorpeit

Digitized by Google

ingmingnut, kalliparalo immerautigæt. Taimailiorput sorssuktukset. 25 Iesusible senningarsoætta sennianétut arngna, arngnettalo kattenguta, Maria, Kleofasib nullia, Maria Magdalenalo. 26 Arngne Iesusib tekkogamiuk, ajokærsugarlo assærse sennianétok, arngne okarbiga: Arngnak, areit terssa ernerit. 27 Kingorna ajokærsugak tauna okarbiga: Areit, terssa arngnet. Terssangainarlo ajokærsukab ingminut pisipa. 28 Kingornalo, Iesusib illissimagamigit tamása nämaksisimarsut, agleket erkokollugit, okarpok: Immerosukaunga. 29 Nappartak merssa terssanétok sérnartomik immalik. Milluartok tava sérnartomut missukpæt meitsektillugo, Isopemullo kappullugo karnanullo pivlugo imminiarpæt. 30 Iesusiblo immek sérnartok pigamiuk, okarpok: Mäna nämaksisimavok, niakelo okkupa, annernengærlunelo.

31 Udlorle taivna opellungarsárbiómet, timmeit assingarsut okko Iudit senningarsométuarkunginamikik, Sabbate tauna angekemet, tava Pilatuse innelerpæt, taukkoa saurngit næblorkollugit, akkartekollugillo (senningarsunnit). 32 Sorssuktukset tava næbloriartorpeit siudliúb aipættalo kikkiektortisimakattikit saurngægik. 33 Iesusemulle pigamik, tokkorsorlo tekkogamiko, saurngee næblungileit; 34 Sorssuktukselle illætta kallugiarsoarmik sennera angmarpa, erngerlutik tava auglo immerlo terssanga kölerpuk. 35 Tamattomingalo irssigirsúb okautiga tamanna, okauseelo opernartóput, taunalo illissimavok, seglosuitsomik okallukame, illivsesög operkolluse. 36 Merssa taimaiserpok, agleket erkokollugit, imaitut: Saurngee næblussengilesse. 37 Adlettög agleket ima okariput: Kappirsamik inna irssigissauæt. 38 Iosefelo, Arimatiamit pirsok, Iesusemuttög ajokærsugáursok, umnit irsserartursakut, Iudit erksigigamigit, tauna Pilatusemut tuksiariartorpok Iesusib timmanik assingarsomik, akkartitsomaulugo. Pilatusiblo pekkomanne, Iesusib timma assingarsok tava akkartipa. 39 Nikodemusesög, siornáumet unnuarsiorlune Iesusemut pirsartok, mäna tikkiniok; taursomalo Mirrhillo Aloelo

Digitized by Google

akkuneksimarsut, 100 okumeilutættut okumeitsigirsut, tikkiupei. 40 Tava Iesusib timma assingarsok piæk, annoraksennullo sátunnut immullugo, tippigiksaumiglo tennipæk, Iudit illerkuinnik, illirsirsarángamik. 41 Kikkiektorbiættale erkáne nautsévekartok, terssanelo nautsévingme illivektákkariok, sulle attornekangisainartomik. 42 Terssunga Iesuse illiæt, Iudit opellungarsárbiætta udloa nedliumet; illivek tauna kannekemet.

KAP. XX.

Iesuse tokkorsunnit makkiname, Maria Magdalenamut tekkotekärpok; adlennut ajokærsukaminut sakkomerpok, Tomasemullo.

Sabbatit allænne udlákut, sulle tärmet, Maria Magdalena illivermut piok, ujararlo illivermit pærsimarsok tekkoa. 2 Tava akpallune Simon Petrusemut, ajokærsukamullo adlamut, Iesusib assærsánut, piok, okarbigællugillo: Nálegak aularupæt illivermit, sumullo illinerpæt nælloarput. 3 Tava Petruse ajokærsugarlo adla, aularlutiglo illivek ornikpæt. 4 Tamangmigle merssa akpakattigeekpuk, ajokærsugarle adla Petrusemit okillanerrógame, siudlióvlune illivermut piok; 5 Illuanullo itsuarame, annorakset sátut terssanétut tekkoei, isseranele. 6 Tava Simonib Petrusib mallikpa, illiverlo isserbigigamiuk, annorakset sátut terssanétut tekkoei. 7 Annoraminerle, Iesusib niakoanut mattugisimagalloak, annoraksennut sátunnut illisimangitsok, ingmikulle kugluksimarsok (tekkoa). 8 Kingorna tava ajokærsugaktög adla isseriok, siudlióvlune illivermut pirsok, tekkovlugolo opera. 9 Sulle agleket, tokkorsunnit makkitsomártomik unnersut, nællogamikik. 10 Ajokærsukæk tava angerdlaripuk illamingnut.

11 Mariale illerrúb sillatánétualerlunelo kejávok. Kejágame, illerrúblo illuanut itsuarame. 12 Engelik marluk, kakkortunnik annoraglek, ivksiarsuk tekkopek, attausek niakoætta innáne, aipalo issigeisa innænne, Iesusib timmætta assingarsúb

Digitized by Google

innigigalloane. 13 Taukkoalo ima okarbigæk: Arngnak, saog kejávit? Akkipek: Nalegara aularumarssuk, sumullo illinerpæt, nællogauko. 14 Taima okarame, keviarpok, Iesuselo senniminétok irssigillerpa, merssa Iesusiósugingika. 15 Iesusib tava okarbiga: Arngnak, saog kejávit? Kina ujarpiuk? Nautsévilliortósugigamiuk, okarbiga: Nálegak, idlit aularukuko, sumut illigit, okarbiginga-eit? Piartoromárpara tava. 16 Iesusib okarbiga: Maria! Tava keviarlune okarbiga: Rabbuni! terssa imaipok: Ajokærsoirsok! 17 Iesusib okarbiga: Aktoriaurnanga, sulle pauunga Atátamnut pinginama. Kattengutimnulle aularit, okarbigællugillo imænna: Atátamnut Atátauvsinullo, Gudimnut Gudivsinullo pauungnaromárpunga. 18 Maria Magdalenab tava ajokærsuket okarbigiartorpei: Nálegak tekkogiga, taimalo okarbigänga.

(Evangelium am 1. Sontag nach Ostern, Quasimodogeniti.)

19 Sabbatemele taivrsomane unnungmet, ajokærsuket kattisimamætta, mattutiglo parnärsarlugit, Iudit erksigigamikik, Iesusib tava tikkipei, akkornænnullo pivlune, ima okallugbigei: Ullapisautekaritse! 20 Taimalo okarame, arksenello sennerkelo niptarpei taukkonunga; tava ajokærsuket tipeitsungälerput, Nálegak tekkogamiko. 21 Iesusiblo ama okarbigigiei: Ullapisautekaritse! Sórdlo Atátama aulartikänga, taimatõg aulartiniause. 22 Taimalo okarame, sudluarpei, okallugbigællugillo: 23 Annernek ajunginek pigissiuk; issumakærbigirsesse ajorteinik, issumakærbigirsáussaput, issumakærbigingisesselo ajorteinik, issumakærbigirsáussengilet.

24 Tomasible, marlulliamik tairsab, arkanek marluk illætta, neijungikei, Iesusib tikkimagit. 25 Taimaitomik adlet ajokærsuket ima okarbigæt: Nálegak, tekkogikput. Akkieile okallugbigællugit: Arkseissa kikkiektornereet tekkungikukit, tikkeralo illingikuko kikkiektornereenut, arksakkalo illingikukit sennerætta illuanut, operiomangilara. 26 Udlullo arbenek pingasungormætta, ajokærsugei ama terssane kattisimarsut, Tomasélo illagæt. Iesuse tava, mattut parnärsima-

Digitized by Google

tillugit, akkornænnut piok, ima okalluklune: Ullapisautekaritse! 27 Ama Tomasemut okarpok: Tikkerit kairsuk arksækkalo kemmerdlórkit, arksettillo issætorkit, sennerkamalo illuanut illikit, opingitsungnærlutillo, operille. 28 Tomasib tava akkia, okallugbigællugolo: Nálegara, Gudigalo! 29 Iesusib okarbiga: Tomaseá, tekkogangma, operpotit. Ussornakaut opertut, umnit tekkunningitsut: 30 Adlenniglo amerdlasórsoarnik Iesuse ussornartulligiok, ajokærsukenne irssigitillugit, agleksimangitsunnik makpersekenne makkonane. 31 Tamakkoale agleksimaput, operkolluse Iesuse Kristusiómet, Gudib Ernera; taursomungalo opernermik innursútekarkolluse taursoma akkáne.

KAP. XXI.

Ajokærsukenne Iesusib sakkomerbigei Tiberiasib immætta erkane; Petruse assængärlugo okallugbiga; agleket makkoa nägateit.

Mattoma kingorna ajokærsukaminut Iesuse ama sakkomeriok, Tiberiasib immætta erkane: imailunelo sakkomerpok: 2 Simon Petruse, Tomaselo, marlulliamik tairsak, Natanaelo, Kanamit Galilæamétomit pirsok, Zebedæusiblo ernæk, adlæglo marluk ajokærsugeisa illægik, taukkoa tamarmik attautsimétut. 3 Simonib Petrusib tava okarbigei: Karksurseiartussaunga. Taukkoa sápæt okalluklutik: Illagiomauautigit. Umiaitsiamut tava erngerlutik ikkiartorput; unnuarlo tamanna angeluktorput. 4 Mänale kausimalermet udlávlune, Iesuse immab sinnáne kikkartok; ajokærsugeisale merssa Iesusiósugingilæt. 5 Tava Iesusib okarbigei: Kittornængoakka, nekkiksakarpisse? Akkiæt: Näga. 6 Okarbigeile: Karksutisse umiaitsiab tellerpiætta tungánut nelluksigik, tava aulisægaromárpose. Nellukpeit tava, karksuséilutiglo, aulisægarperksoarnillo ammunek ajulericit. 7 Ajokærsugak, Iesusib as-

Digitized by Google

særsa, tava Petrusemut okarpok: Terssa Nálegak. Simon Petruse Nálegaursomik tussarame, annorarse sátok uinekune attiva tammakanginame, immanullo kirkserlune. 8 Adlelle ajokærsuket umiaitsiakut nunaliput, nuna ungesigungnéramiko, ablornerit 200 ungesiksigaut. Karksutillo aulisakennik immaglit kallipeit. 9 Niugamik, aumet ikkomarsut, aulisækello timmiursarlo, kænnut illissimarsut, tekkoeit. 10 Iesusib tava okarbigei: Káitsisitse aulisæket illeinnik mõna ammursauvsinik. 11 Simon Petruse niusimagame, karksutit, aulisægarsoarnik immaglit kakkipei nunamut, aulisækello amerdlasuseet 153-ióursut. Naug taima amerdlatigirsógalloarmætta, karksutit alliktungilet. 12 Iesusib tava okarbigei: Nerriartoritse. Ajokærsugeisale tamarmik appersornek sapperpæt: Kináuvit? Illissimagamik Nálegáursomik. 13 Timmiursak tava Iesusib tiguiartorpa, tunniullugolo taukkonunga, taimatõg nerpik. 14 Tamerssa pingajuksánik Iesuse sakkomersok ajokærsukaminut, tokkorsunnit makkiname kingorna.

15 Nerrigamik soraramik, Iesuse Simon Petrusemut okarpok: Simon, Ionasib ernera, okkonanga assænerrovinga? Akkia: Ap, Nálegak, assagivkit, illissimauarma. Okarbiga: Sauangoakka páriniarkit. 16 Aipæksánik ama okarbiga: Simon, Ionasib ernera, assauvinga? Akkia: Ap, Nálegak, assagivkit, illissimauarma. Tava okarbiga: Sauakka páriniarkit. 17 Pingajuksánik tava okarbiga: Simon, Ionasib ernera, assauvinga? Tava Petruse allieisulerpok, pingajuksánik okarbigimanne: Assauvinga? Akkivlugolo okarbiga: Nálegak, tamarluinaisa nællunginaukit, nællunginiarmatõg assagivkit. Iesusib tava okarbiga: Sauakka páriniarkit. 18 Illomut, illomut, okaupaukit: Innusukauit, idlit nangminek ketterusertotit, piomarsarnullo aulartotit; uttokalliguille arksettit issæktoromárpettit, adlablo ketteruseromárpãtit, piomangisarnullo pisissauãtit. 19 Taimale okallukpok nevsuiaromagamiuk, kannongótomik tokkuksamik Gude nersorissæga unnerlugo. Taimale okallukame, okarbiga: Mallinga.

Digitized by Google

20 Petrusele keviarame, ajokærsugak Iesusemik mallingniktok tekkoa, Iesusib assærsa, tullortok taivna sekkénut, unnukut nerrisillutik, imalo okartok: Nálegak, pisitsirsok illingnik kina?

21 Tauna Petrusib tekkogamiuk, Iesuse okarbiga: Nálegak, uname suksaua? 22 Iesusib akkia: Terssanétuarkogauko, tikkissinnanga, sugáiuk tamanna. Idlit mallinga. 23 Tamanna pivlugo kattengutigeet imaitunnik okausekalerput: Ajokærsugak una tokkussengilak. Iesusible okarbigingika, tokkussengitsok unnerlugo, imale okartok: Terssanétuarkogauko, tikkissinnanga, sugáiuk tamanna. 24 Terssa taivnáursok ajokærsugak, makkoninga okautiginiktok, makkolo agleksimauei. Okauseelo opernartut illissimauauvut. 25 Adlettōg Iesusib sullirsei amerdlagiput, tamakkole tamása kingudlereeksarlugit tailugit aglengnekaissappætta, issumakarpunga, makperseket tamakkoninga aglegækset sillarsúb innuisa siunersissengitsugællugit. Illomut.

TERSSA.

Digitized by Google

IESUSIB AULARTITEISA

APOSTELIT SULLIRSEIT.

KAP. I.

Iesuse killalliarpok; Mattiase kennernekarlune Apostelingortinekarpok.

(Epistel am Christi Himmelfahrts-Tage.)

Assæsara Teofiluseá, okalluktuarirsakka siudleet nāmaksigikka, Iesusib sullirseinik tamannik, pinialerame ajokærsoilerlunelo. 2 Udlok merssa kangattarbikse tikkillugo, Apostelit kennikenne okaukadlaramigit Annernekut ajunginekut. 3 Anniartitsungnærame kingorna umarlune taukkonunga sakkomersok, nællunærkotinnik nevsokangitsunnik nellinginarnik, udlullo 40 tekkotitaraursok akkornænne, okallugbigirsarlugillo Gudib nálegauvianik. 4 Taukkolo attautsimut kattisimatinamigit, okaupei, Ierusalem kemmekkonnago, Atátable unnersóutanik nautsorsoiniarkollugit, tamattominga-gōg uamnit tussartose. 5 Iohannese merssa immermik koirsiok, illivsele ivseligame koinekaromárpose Annernermik ajunginermik. 6 Kattisimarsulle taukkoa appersorpæt, okalluklutiglo: Nálegak, mānakut Israelib nálegauvia ama illuarsissauviuk? 7 Akkieile: Tamattoma nedliubiksa nællunærkotiksaloneet illivsenut nællunæriakangilek, tamanna Atátab piomármago pirsaunerminik; 8 Illivsele Annernerúb ajunginerúb, illivsenut pirsuksab, pirsaunera pissauarse, okautigissauausingalo Ierusalemme, Iudæamelo tamanne, Samariamelo, sillarsúblo issoánut aglæt. 9 Taimalo okarame sorarame, páuunga kangattartipok tekkuksáulune, irssigitillugillo nuiab kangattaupa erssitsungnærsillugo. 10 Killangmullo kangattartok ardlorbigimarssuk irs-

Digitized by Google

sigiuarlugo, atta, angutik kakkortunnik annoraglek senniénnétuk; 11 Ima okalluktok: Okkorse, angutit Galilæamiuná, saog killangmut ardlungauarpisse? Iesuse tauna, illivsenit killangmut kangattartitok, tikkitsomáriok, sórdlo irssigigikse killangmut pirsok. 12 Tava Ierusalemmut utteriput, kakkamit, orksũrsaliksamik tairsamit, tauna Ierusalemmut kannitok, Sabbatemelo pissuktuartut kigligbigirsartægættut ungesiksigau. 13 Terssungalo pigamik, innemut kallianétomut majoarput, terssanétuarpullo, imaitut: Petruse Iakolo, Iohanneselo Andreaselo, Filippuselo Tomaselo, Bartolomæuselo Matteuselo, Iakolo, Alfæusib ernera, Simonlo Zelotese, Iudaselo, Iakub kattenguta. 14 Taukkoa tamarmik attautsimétuinartut issumakattigeeklutik tuksiartarlutik kenúrsarlutiglo, arngnettõg illagællugit, Marialo, Iesusib arngna, kattenguteilo.

15 Udlullo taukkoa-étillugit, Petruse nækkoipok ajokærsuket akkornænne, terssanelo kattisimarsut merssa 120-iúrsut, imalo okallulerpok: 16 Okkorse angutit kattengutigeená, agleket merssa, siornagut Annernerúb ajunginerúb okauserirsei Davib karnagut, erkoriakartut, Iudase pivlugo, tauna Iesusemik tigussirsut siudleræt. 17 Uagutinullo illagititáursok, uagullo aulartitakattigigikput. 18 Taursomalo nautsévik piniara akkiksamik illuangitsomik, ingminiglo nivingartok, nakkaramelo karkpok, erdlaueelo aglæt annisimaput. 19 Tamannalo tussaumaleræt Ierusalemmiut tamarmik; taimaitomik nautsévik tauna okautsimingnik tairsaræt, Hakeldamamik, terssa imaipok: Aúb nautséviánik. 20 Makpersekenne erinnalingnik tuksiautelingne, ima agleksimamet: Inna kemmegáukile, inniginekaissennanelo innungmit, adlablo simnerliuk ajokærsoirsónerovlune. 21 Taimaitomik, angutit taukkoa illagituinarmattigut, Nálegak Iesuse akkornautinétillugo sakkirsok tamattigut. 22 Terssa, Iohannesib koirsivianit pillerlune, udlorlo uautinit kangattarbikse tikkillugo, mãna pirsariakarpok, taukkoa illæt okaursekattigissægikput umarsusianik. 23 Marluk tava ingmikórtipagik, Iosefe, Barsabasemik tairsak,

Digitized by Google

Iustusemik, attekoselik, Mattiaselo; 24 Tuksiarlutiglo ima okallukput: Nálegak, umættinnik tamannik illissimarsotiná, okkoa ardlæk kenniket nællunæruk. 25 Kivgæksáukollugo aulartitæksáukollugolo, Iudase simnerlugo, tauna taimaitsungnærmet, pivingminut aularlune. 26 Immerautigágik tava, Mattiaselo erkorlugo, taunalo illagititáulerpok Apostelinnut arkanelingnut.

KAP. II.

Annernek ajunginek aulartitennut piok ussornartomik, Petruse okallukiksairlunelo narkiksoiok; amerdlasöperksuit Iesusemut sáiniarput.

(Epistel am heiligen Pfingst-Tage.)

Annernerúb ajunginerúb udloa tava nedliusimamet, tamarmik issumakattigeeklutik attautsimétut. 2 Terssangainarlo siorsuksúb killangmit tikkipei, sordlo annorersúb siorsuksoætta, iglolo neijugæt tamakerpa. 3 Okkello ingmikórtut ikkuellek-simarsuttun-étut tekkonarput taukkonane, taursomalo tamása nungullugit orniklugit mibigei. 4 Tamarmik tava Annernermik ajunginermik illumiukalerput, okallulerlutiglo okautsinnik adlennik, Annernerúb taima okalluktungortimattik. 5 Ierusalemmele Iudekartok angutinnik, Gudemut nálektunnik, innungnit tamannit, killaúb attanétunnit, pirsunnik. 6 Nippelo tamanna tussartimet, innuperksuit kattillerput, annilangälerlutiglo, tamarmik merssa ingmikórlutik okautsissik tussaramikik, taukkoa attormattigik. 7 Tamarmigle annilárput, aijaisórlutiglo ingmingnut okallukattigeekput: Atta, okalluktut okkoa, tamarmik Galilæamiúngilet? 8 Kannongme tamauta ingmikórluta tussarbigirsarauvut nangminevtinik okautsivtinik, merssa innungorbivtine okauserinekartunnik? 9 Parteremiógauta Mederemióvlutalo, Elamiteremióvlutalo, nunakarautalo Messopotamiame Iudæamelo, Kappadoziamelo, Pontomelo, Assiamelo. 10 Frigiamelo, Pamfiliamelo, Egiptenmelo,

Digitized by Google

Libiniblo erkane Sirenib tungane, tekkornartávlutalo Romiut. 11 Iudióvlutalo, Iudekattigirsungortóvlutalo, Kretermióvlutalo Arabermióvlutalo; Uagut iussarpauvut okko okalluktut Gudib ussornartullirseinik, okautsivut attorlugit. 12 Tamarmik tava annilárput, issumettiglo nekkimatillugit, ingmingnullo okallukattigeeklutik: Kannongélissaua tamanna? 13 Illéille tamanna pivlugo mittekput, okalluklutiglo: Sillæroput, Weinemik tungosungnitsomik immeramik. 14 Petruse tava, arkaneglit illagællugit, nækkoipok, torklulerlunelo ima okallugbigei: Okkorseá, Iudit, assærsená angutit, Ierusalemmiullo tamauseá, tamanna nællojungnæissauarse, okautsikkalo náleksigik, imaitut: 15 Sillæroṣimangilet okkoa, taima issumakarbigirsesse, merssa udlúb nællunærkota aitsait pingasungormet; 16 Terssávorle Profetib Ioelib itsak okautigirsa, imænna: 17 Gude ima okarpog-ög: Udlut kingudleet nedliupætta, innungnut tamannut Annernera koilugo pissauara; ernisselo pannisselo erkotuksennik okallussaput, nukakpiartængoesselo tekkordlugakaissaput, ittoesselo sinnektugakaissaput; 18 Udlullo taivkoa nedliupætta, kivgamnut, angutinnullo arngnennullo, Annernera koilugo pissauara, taukkoalo erkotuksennik okallussaput; 19 Pauanelo killangme ussornartulliaissaunga, sammanelo nuname nællunærkorsoarnik piniaissaunga, aungmik, ingnermiglo, ingnerúblo pyoanik; 20 Sekkenek adlangorlune tartórsoængussavok, anningarlo auktut aukpadlártungussavok, Nálekab udlorsarsoa tekkuksáursok nedliutinnago; 21 Tavaló imaissavok: Nálekab akka tailugo tuksiartok, pidluartungoromárpok. 22 Angutit Israelittiná okkorse, okautsit okko náleksigik: Iesuse Nazaremio, angut, Gudemit nællunærluarsimarsok illivsenut pikkunartullirsennik ussornartullirsenniglo, merssa taimailiorpok akkornauvsine, Gudib piniartimanne, sórdlotög illivse nangminek illissimauarse; 23 Issoanit merssa Gudib taima pekkomanne, tunniutok tava; taivna illivse tigukoarse ajortulliartut arkseinik, senningarsomullo kikkiektortiparse tokkollugolo. 24 Taivnalo Gudib

Digitized by Google

umartika, anniaissærsillugolo tokkungajungnærsika, merssa (tokkúb) pirsauneranésinnaungimet illomut. 25 Davib ima okautigimago: Nálegak irssigituinariga, tellerpima tunganémet, aulajængersinekarkollunga; 26 Taimaitomik umættiga tipeitsukpok, okkaralo kujavok; timmigatõg kassuérsaissammet uttakilune; 27 Tarniga merssa tokkorsut innænnétuarkussengilet, ajungitsorirsello irvsoinængorkussenginiet; 28 Arvkotiksenniglo innursútelingnik unnersóupárma, kénauvillo sáne tipeitsungnartokartuinartissauarma. 29 Assærsená kattengutigeet angutit, illivsenut okallukluinarkogissinga siudlivtinik atátautinik Davimik: Tauna tokkovlunelo illirsáursok, illergvalo uautinépok sulle tamerssa udlome. 30 Profetiógamelo, Gudiblo illomornartomik unnersóumanne, illisimarsok imaitomik: kingusæksame illét ivksiauvingminut ingekorsáussammet. 31 Tamannalo siornagut tekkordlóra, Kristusiblo umarsusiksa tokkorsunnit okautiga, tarnalo tokkorsut innænnĕtuarkorsaungimet, timmalo irvsoinængorkorsaungimimet. 32 Iesuse tauna Gudib umartimago, tamattominga tamauta okautiginiktóvogut. 33 Mãnalo Gudib tellerpianik kodlarsimagame, Atátamillo pisimagame unnersóutigirsamik Annernermik ajunginermik, tava tamanna koilugo pia tekkorsarse tussægarselo. 34 Davi merssa killalliængitsok, imale okarpok: Nálegara Nálekab okarbiga: Tellerpima tungánut ingilit. 35 Kingarsartittit illissinnagit issikauvit tungmagækseinut. 36 Taimaitomik mãna Israelib kinguei tamarluinarsoarmik illomut illisimaissauét, Iesuse tauna, senningarsomut ivertitarse, Gudib nálegangortika Kristasingortillugolo.

37 Tamannale tussaramiko kiblirsutigét umættimikut, Petrusemullo adlemullo Apostelinnut okarput: Okkorseá, angutit, assærset kattengutigeet, sullissaugut? 38 Petrusib tava okarbigei: Sáiniarluse adlamik issumakaritse, koekolluselo tamause Iesusib Kristusib akkane, ajortisse issumakérnekarkollugit; Annernerúb ajunginerúb tunnirsúta tava piomárparse. 39 Illivse merssa, kittornauvselo, piksarãrse unnersóut tamanna,

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google

tamarmiglo ungesiksométut, Gudib Nálegauta kákojomarseisa. 40 Adlenniktõg okautsinnik amerdlasúnnik (Petrusib) nællunæjarbigællugillo kajumiksárpei, okalluklunelo: Annaukolluse kemmektiniaritse innungnit okkonanga okausereetsunnit. 41 Okauseeniglo nálekomadlártut koekoput tava, udlorlo tauna opertut illatãrput 3000-nik.

42 Apostelillo ajokærsúteit taukkoa malliktuinarpeit, illageeksimaulutiglo, timmiursello augorlugit, tuksiartarlutiglo. 43 Tamarmiktõg innuit erksilleriput, Apostelillo kabsersoarnik ussornartorsoarnik nællunærkorsoarniglo piniartarput. 44 Opertungortullo tamarmik attautsimétartut, pissiglo tamása illængersarkattigeit. 45 Pissiglo perkotitiglo niukotigirsareit, (akkeetlo) tunniorarlugit tamannut, merssakut ajorsartunnut. 46 Udlullo tamása illageeksuarlutik attautsimétut nálekbingme, timmiursarlo augorpæt iglunne tamanne; 47 Nerrirsarlutiglo Gude ussorirsaræt tipeitsungnermik umættinniglo piueitsunnik, innungnelo tamanne assænarsiput. Udlullo tappillugit Illageeksut Nálekab illaursarpei pidluartuksennik.

KAP. III.

Pissujuillune erniursok Petrusib Iohannesiblo ajorungnærsipæk; ussornartulliarlo tamanna narkiksutigæk.

Petrusele Iohanneselo aipareeklutik nálekbingmut majoarpuk, udlub nællunærkota kollin-illoængormet, tuksiartarbik nedliumet. 2 Angullo, pissujuillune eruiúrsók, ingminik akkiarkorsok, terssanétok, tauna udlut tappillugit ingitipæt nálekbiúb issertarbiætta kiglinganut, pinnersomik tairsamut, nálekbingmut isseriartortut kenúvigekollugit tunnirsúmik. 3 Petruselo Iohanneselo nálekbingmut isseromarsuk, taursoma tekkogamigik, kenúvigipek tunnirsúmik. 4 Petrusible, Iohannese aiparællugo, irssikupa, okalluklunelo: Irssigittiguk. 5 Irssigipek tava, sumik tunninekaissæsugællune taukkonanga. 6 Petrusible okarbiga: Anningaursautekangilanga kakkortunnigloneet auk-

Digitized by Google

padlártunnigloneet, pimnigle tunniaukit, Iesusib Kristusib Nazaremiub akkane; nækkoillutillo pissugit. 7 Tellerpiagullo tigullugo nækkoitipa. Erngeenak tava niuæk naugoeilo illuarsiput. 8 Nækkoinæsuarlunelo, kikkarnek pissungnerlo ajorungnærkau, taukkolo isserkattigipek nálekbingmut, sakkillunelo pissuktuartorsoængorkau, Gudelo ussorællugo. 9 Sakkirsok tauna, Gudemiglo ussoriniktok, innuit tamarmik tekkoæt; 10 Illissarigiættõg, taunáumet nálekbiúb issertarbiætta pinnersúb kiglingane ivksiarsok kenúrsartarlune; taimaisisimamello aijaisúngälerput annilangälerlutiglo.

11 Pissujuitsógalloable taursoma, mãnalo ajorungnærsúb, Petruselo Iohanneselo neijortuinalermagik, innuit tamarmik ornillerpeit, taukko kattillerbigællugit innemut, Salomúb innánik tairsamut, aijaisórlutiglo. 12 Tamannale Petrusib tekkogamiuk, innuit sápei okallugbigællugit: Okkorse angutit Israelittiná, saog tamanna aijaisórutigaissiuk? Uaguglo saog irssikutillerpissiguk, sordlo taursominga pissuktitsirsuk nangminevtingnik pirsaunevtingnik, ajungirsútsivtingniglo. 13 Abrahab, Isaakiblo, Iakúblo Gudiætta, angæjokáuta Gudiætta, Ernetue Iesuse ussornarsiga, taivna illivse pisikikse misserratigællugolo Pilatusemut, taursoma ipperarkogalloarmago aularkogalloarlugo. 14 Illivsele ajunginek illuartorlo tauna misserratigärse, tunnekolluselo annisitsivigekolluse innungærsomik; 15 Nálegarsärsóursorle innursútelik tokkoparse. Tauna Gudib tokkorsunnit umartimago, uagut okautigärput. 16 Unalo tekkorsarse, illissarirsarselo opermet akkánut, tava akkine nekkursengnartika taursomunga, opernermiglo taursomunga una ajorungnærsisimavok sórdlo irssigärse. 17 Taimaitorle, assærset kattengutigeet, illissimauause taimailiorikse nællovluse, sordlotõg nálekauvse. 18 Gudible tamása (okautsinne) erkokosimauei, taima siornagut Profetime tamarmik karneissigut okallukorsigame, Kristuse anniartissirsok unnerlugo. 19 Taimaimet, mãna adlamik issumakaritse, sáiniarluselo, ajortisse pejarnekarkollugit; 20 Nedliutekollugit udlut pidluarnartuglit

Digitized by Google

Nálekab kénanit, kakkugo audlartipago tauna mãnakut illivsenut okautigirsáugadlartok, terssa Iesuse Kristuse; 21 Killak taursoma innigirsariakaradlarpa, nautsorsorlugit tamása namaksisinekaissirsut, Gudib okautigirsei Profetime tamarmik illuartut karneissigut, sillab aulakautánit aglæt. 22 Siudleenut Mosese ima okarmet: Nálekab Gudivse uautunétomik Profetekartissauãse kattengutivse kingueinnit pirsomik, tauna tussaissauarse, okauseelo illivsenut tamása náleissauesse; 23 Innuglo kinaloneet Profetemik taursominga nálengitsok, páromárpok innukattiminit. 24 Profetillo tamarmik Samuelemit, kingornagullo, okalluktut tamarmik, udlut taukko okautigisimaueit. 25 Illivse merssa Profetit siudleello, Gudib illageersutiksiorbigirseisa kittornarãse, Abrahamut ima okarmet: Kinguæksarnik pidluartinekaissaput innuit tamarmik nunamétut. 26 Illivse siudlingótilluse Gudib Ernetue umartika tokkorsunnit, illivsenullo aulartika pidluartekolluse, tamause sainiaruse ajortivsinit.

KAP. IV.

Petruselo Iohanneselo pisitápuk parnãrsimauvingmut, aularkonekarlutigle; opertut tuksiartarput illageeksuarlutiglo.

Innungnulle okalluktillugik, pellessit nálegbiúblo nálegætta, Sadduzæerillo ornilerpagik; 2 Merssa kammautigigamikik, innuit ajokærsormattigik, Iesuselo okautigællugo, tokkorsunnit makkisimarsok unnerlugo. 3 Tigulerpagik tava, parnãrsimauvingmullo pisillugik, akkago kautserlugo, merssa unnungmet. 4 Okautsinnigle tamakkoninga tussartut amerdlasút opertungorput, angutillo taukkoa amerdlarsuseet 5000-ióursut. 5 Akkagolo kaulermet, taukkoa nálegeit, uttokaunerillo, aglekennik illissimarsullo, attautsimut kattillerput Ierusalemme; 6 Terssa Hannese, pellessiunek, Kaifaselo, Iohanneselo, Alexanderelo, tamarmiglo pellessiunerit illagirseit. 7 Ingmingnullo pisipagik, appersorlugiglo: Suub pirsauneranik,

Digitized by Google

kialoneet akkane taimailiorpissik? 8 Petrusib tava, Annernermik ajunginermik illumiuglúb, ima okallugbigei: Okkorse, innuit nálegeit, Israelittillo uttokaunereet. 9 Udlome kiglissiornekaraunuk, innungmut napparsimarsomut angæjokáunek tamanna pivlugo, kimiglo ajorungnærsitsirsomik. 10 Tava illivse, Israelittillo tamarmik, nællojungnærsinekaritse; Iesusib Kristusib Nazaremiúb, senningarsomut kikkiektukauvse, Gudiblo tokkorsunnit umartitætta akkane, innuk una ajorungnærsisimaulune kikkarpok sángoauvsine. 11 Terssávok ujarak, illivse iglulliortóursose egitarse, tauna issudliksængorlune ujaráulersimavok. 12 Adlamelo pidluarbiksakangilak, killaúblo attáne attekangilarloneet adlamik annautiksamik innungnut, pidluarbigirsæksautinik. 13 Petrusele Iohanneselo erksingitsuk tekkogamikik aijaisórput, merssa nællunginamikik illiniængitsuk aglekennik illissimangitsóvlutiglo, illissarigiagiktõg Iesuse illagigæk. 14 Innuglo ajorungnærsimarsok taivna sepniængne kikkartok tekkogamiko, okausiksæroput tamanna pivlugo. 15 Tava annikoagik kiglissiorbingmit, ingmingnullo ekkartóursekattigeekput, okalluklutiglo: 16 Innuk okko kannok illiorbigissauauvuk? Ussornartullirsæk merssa tussaumarsáumet tekkuksávlunelo Ierusalemmiunnut tamannut, uaguttõg tamanna missiutiginek ajoriarput. 17 Innuille tamattominga tussaumajungnærsillugit, illungersorluta tava okko tennerterniartikik, mattoma kingorna innungmut attaútsemulloneet okallukonnagik taursoma akkanik. 18 Kákollugik tava tennerterpagik, imangoamigloneet okallukonnagit, ajokærsoiniarkonnagiglo Iesusib akkane. 19 Petrusible Iohannesiblo akkiakit, okarbigællugillo: Illivse nangminek ekkarsaleritse, Gudib tekkoænne illuarnerpa, illivse nálengnerrogutik Gudemit? 20 Okallungnermik sorarsinnaungilagumme, tekkorsauvuk tussakauvuglo okautigirsariakarautikik. 21 Amale tennerterpagik, aularkollugiglo, pidlautiksængniglo adlamik nællulerput, innuit pivlugit, taukkoa tamarmik merssa Gude ussorimarssuk, ussornartulliak tamanna pivlugo. 22 Innuk

Digitized by Google

taivna, ussornartulliamik ajorungnærsok okkiokarmet 40-nit amerdlanerrúrsunnik.

23 Aularkomattigle, illamingnut pipuk, unnibkaullugillo, kannok pellessiunerit uttokaunerillo okarbigigãtik. 24 Tamannale tussaramiko, illageeklutik Gudemut torklulerput, ima okalluklutik: Nálegak, idlit Gudióvotit, killaglo nunalo, immarsoarlo, taukkonanétullo tamása pingortikittit. 25 Davib, kivgauvit, karnágut ima okartotit: Saog nællursut peblerorniarpet, innuperksuillo (saog) issumakarniarpet piungitsomik? 26 Nálegaunerit nunamétut attautsimétungorniarput, nálekello amerdlasórsoængorlutik kattillerput, akkerartorkattáuniarlutik Nálekamut, taursomalo Kristusiótitanut. 27 Illomumme, Herodeselo Pontiuse Pilatuselo, nællursut Israelittillo illagællugit kattillersut, ajunginek Ernetuet Iesuse akkerartorbiginiarlugo, idlit tennitet: 28 Merssa taimailioromaulugo, sordlo siornagut arksauvit issumauvillo pekkorsæksaritimarssuk tamanna. 29 Mãnalo, Nálegak, erksisairsut okko mallugigit, kivgettillo tamannik tipeitsutekartillugit okalluktikit okausernik. 30 Arksettillo issæktorkit, kaitsorsainekarkollugo, nællunærkotekarkollugolo, ussornartulliakarkollugolo, ajunginerúb Ernetuauvit Iesusib akkanik. 31 Taima tuksiarærmætta, inne kattissimauviæt aulavok, tamarmiglo Annernermik ajunginermik illumiukalerput, Gudiblo okausee okautiggirsareit tipeitsuklutik.

32 Operkattigeeksóperksuille nungullutik umættekattigeeklutiglo tarnekattigeekput, taukkoalo illæt attauserloneet piminik okangitsok pigigine unnerlune, tamása pissik pigekattigigamikik. 33 Nálekablo Iesusib makkisimarsusia (tokkorsunnit) okautigingãrpæt pikkunartorsoarmik, tamarmiglo saimaunersingãrsimaput. 34 Taukkoalo akkornænne ajorsartokanginiok; tamarmik merssa nautsévingnik iglunnigloneet piglit, nungullutik tamakko niukotigirsareit, anningaursello niukotigirsamik akkeet ãpeit. 35 Apostelillo issigeinut illiorarlugit; tamarmik tava tunninekarput ajorsautimingnik.

Digitized by Google

36 Ioseselo, Apostelit tairsæt, Barnabasemik, terssa imaipok: ernermik tupedlersitsirsomik; Levitiúrsok, Ziperemit pirsok. 37 Tauna nautsévekarame, tunnia, anningaursello ãpei, Apostelillo issigeinut illivlugit.

KAP. V.

Ananiaselo Safiralo pidlárnekarpuk tokkomik; Apostelit parnãrsimauvingmut pisitáursut, Engelible annisipei.

Angutible, Ananiasemik attiglúb, nulla Safira aiparællugo, perkotinne tunniei. 2 Akkeesalo illeit anningaurset angigei, nulliættalo merssa illissimagei, illáinaille ãpei, illivlugillo Apostelit issigeinut. 3 Petrusele okarpok: Ananiaseá, umættit saog tornársúb innigilerpau, seglokittaikollutit Annernermut ajunginermut nautséviúblo akkeesa illeit angigællugit pigaukit? 4 Pigituarsinnaugalloarpelloneet, idlit pigigauko; tunnerræraukolo, akkee sulle piginnaugalloarpettit. Saogme piarællutit taimaitunnik issumakarniartotit umættingne? Innuit seglokingikittit, Gudele (seglokiket). 5 Okautsille tamakko Ananiasib tussaramigit, orlovok annernengærlunelo; tamattomingalo tussartut tamarmik erksingãlerput. 6 Nukakpirselle nækkoiput pærlugolo, akkiarlugolo annisipæt, illiartorlugolo. 7 Terssugungormello, udlúb nællunærkotei pingasut nãmætta, nulliatõg isseriok, merssa ariutsirsok tamattominga taimailirsamik. 8 Petrusible sápa okalluklune: Oma okarbiginga, nautsévik taivna tunnigautiko, akkekartikáikko taima aktigirsomik? Okarpok tava: Ap, taima aktigirsomik. 9 Petrusiblo okarbiga: Saog illivtik illageelerpissik Nálekab Annernera urssermiarluge? Areit, uvingnik illirsiartortut kammanéput, idlitsõg akkiarlutit annisissauãtit. 10 Terssangainarlo orlovok issigeinut, annernengærlunelo. Nukakpirselle isserput, tokkungarsorlo tikkinamiko, akkiarlugo annisipæt, illiartorlugolo uvianut. 11 Tava illageeksut

Digitized by Google

tamarmik, tamattomingalo tussartut tamarmik erksingälerput. 12 Apostelille arkseinik ussornartullirset nællunærkotillo amerdlakerssut innuit akkornænne; tamarmiglo illageeksuarlutik Salomonib innanéput nálekbingmétome. 13 Adlello tamarmik taukko illagilernek sapperpeit, innuille nálengärpeit. 14 Nálekamullo opertut amerdliartortainarput, illatärlutiglo anguterperksoarniglo arngnarperksoarniglo; 15 Napparsimarsuttög iglut akkornænnut annisipeit, illivlugillo innarbeenut akkiutingnullo, Petrusib sennerkopagit, taukkoa illeit tälerkollugit tachamimik aglæt. 16 Iglorpængnillo tamattoma erkanétunnit amerdlasúttög Ierusalemmut pigiput, napparsimarsunniglo áitsivlutik, annernepillungniglo nagliuktisimarsunnik, taukkoalo tamarmik ajorungnærput.

17 Pellessiunerle nækkoipok, neijortinnelo tamása, terssa Sadduzæerit, illagællugit, illungersuinnartorsoængorlutiglo. 18 Apostelillo tigueit, parnärsimauvingmullo nellinginarmut pisillugit. 19 Nálekable Engeliætta parnärsimauviub issertarbia mattuærpa unnuame, taukkolo annisillugit, ima okarbigei: 20 Sakkomeriartoritse, nalekbingmelo innungnut okallugitse makkoninga okautsinnik tamannik innursútelingnik. 21 Tamanna tussaramiko, udlärovlutik nálekbingmut piput, ajokærsoiniarlutiglo. Pellessiunerúble, illeisalo tikkiunamik, kattillerkoeit kiglissioirsut, Israelittillo uttokaunereet tamása, parnärsimauvingmullo aulartitsiput aikollugit. 22 Kivgelle terssunga pigamik, parnärsimauvingmétut kingorárpeit, utterlutiglo tamanna okautigiartorpæt. 23 Ima okalluklutik: Parnärsimauvik parnärkiksarsimarsok tikkikalloarparput, pársirsullo issertarbeet sillatænnétuaralloarput, mattuærautigole, illuane innuksingilagut. 24 Okautsille tamakko Pellessiunerúb, nálekbingmullo nálekab, pellessiunerillo adlet, tussaramikik, nællornikeit taukko, kannongélissæsugællugo tamanna. 25 Tava angut okariartortok taukkonunga, imænna: Atta, angutit taivkoa, parnärsimauvingmut pisitesse, nálekbingméput, innuillo ajokærsorniarlugit.

Digitized by Google

26 Nálekbingmut nálekab tava, kivget illagællugit piartorpei, erdlokotinnagille; innuit erksigigamikik, ujarkennik millussæsugællutik. 27 Terssungalo pisinamikik, kiglissioirsunnut sakkomersipeit. Pellessiunerúb tava appersorpei. 28 Ima okalluklune: Illungersovluta innertingikivse, illá, ajokærsoiniarkonnase taursoma akkane? Sunauvalo, Ierusalemmiut tamakerlugit piesse ajokærsútivsinik, innúblo taursoma áuanut uagut pirsótitsomauaussigut. 29 Petrusible Apostelillo sápæt, okalluklutiglo: Gude nálegiakarnerrovok innungnit. 30 Angæjokauta Gudiætta Iesuse umartika, terssa tokkortarse ivertitarselo kerssungmut. 31 Tauna Gudib tellerpiminik ussornartillugo nálegangortika annaursirsungortillugolo, Israelittit sáiniarsútiksakarkollugit, issumakærbigekollugillo ajortunnik. 32 Makkoningalo okautsinnik uagut okautigārput, Annerneróblo ajunginerúb, Gudib tunniursætta nálektiminut (taimailioria).

33 Tamannale tussaramiko, kiblirsutigæt umættimikut, issumalerlutiglo tokkotsomaulugit. 34 Farisæerele, kiglissioirsut illæt, Gamalielemik attelik, nækkoipok, aglekkennik illissimarsok, innuillo tamarmik atarkirsæt; taursoma Apostelit annidlaitsiarkoei. 35 Illænnelo ima okallugbigei: Okkorse, angutit Israelittiná, innuit okko pivlugit miannersorníaritse, kannok illioriakartugælluse. 36 Ivsak Teudase sakkomersok, ingminik ussornartullirsum unnerlune, angutillo 400 illagillerpæt; tauna tokkotáursok, nálekteilo tamarmik siamartisimaulutiglo nunguput. 37 Taursoma kingornagut Iudase Galilæamio sakkomeriok, udlut nællunærsorbeet nedliumætta, taursoma innuperksuit asserorei mallikollune, taunatog tokkotáursok, nálekteilo tamarmik siamartisimaput. 38 Mānalo okaupause: Innuit okko allarsigik, ipperarlugillo. Okautsit tamakko, sullirselloneet innungnit pigunik, nungussaput tava. 39 Gudemille pipætta, illivse tava nungutinek ajorpesse, merssa Gudemut akkerartoromarsuttut kanningárnekarkonnase. 40 Nálekpæt tava; Apostelillo

Digitized by Google

kákocit, unnattarlugillo innerterpeit, okallukonnagit Iesusib akkane, taimalo ipperarpeit. 41 Tava kiglissioirsunnit aularput tipeitsuklutik, mittautigirsæksængorsimagamik (Iesusib) akka pivlugo. 42 Sorarnauërlutiglo ajokærsoiniartarput nálekbingme, iglunnelo tamattigut, okautsillo tussarnersut okautigirsareit Iesuse Kristusemik.

KAP. VI.

Illageeksut pársirsukseit tunnioráirsut kennernekalerput; illageeksut agdliartorput, Stefanuse passiklerpét.

Udlunnele taukkonane ajokærsuket amerdlalermætta, Grækerit okallorojullerput Ebræerinnut, uidlarnittik pivlugit, taukko angeluktóutarmattigik nungullugit tunnioráirsarángamik. 2 Tava arkanek marluk taivkoa ajokærsugarperksoarnik atautsimut kákorsiput, okalluklutiglo: Illuaringilarput, Gudib okausee sulliarinnagit, kivgartorlutalo nerrirsunnut. 3 Taimaimet, okkorse, assærset kattengutigeená, angutinnik arbenek marlungnik kennerniaritse illauvsinit, unnersiutiginekartunnik, annernermiglo ajunginermik illumiolingnik, illissimarsusekartunniglo, taukko pársirsungortekollutigik tamattomunga pirsariakartomut; 4 Uagulle soraissennata tuksiaromavogut, okautsillo sulliarællugit. 5 Okautsit tamakko illuareit tamarmik, kennerlugillo imaitut: Stefanuse, angut illumiulik opernermik, Annernermiglo ajunginermik, Filippuselo, Prochoruselo, Nikanorelo, Timonelo, Parmenaselo, Nikolauselo, Iudekattingortok Antiochiamit pirsok. 6 Taukko Apostelinnut sakkomersipeit, tuksiursivlutiglo arksamingnik pattikpeit. 7 Gudiblo okausee pirsaunekaleriartorput, ajokærsukello amerdlasórsoængorkaut Ierusalemme. Pellessitsög amerdlasút opernermik nálektungorput.

8 Stefanusele opersuseliksóvlunele pirsauneliksógame, ussornartullirsartarpok, nællunærkorsoarniglo piniartarlune innungne.

Digitized by Google

9 Tava illeit sakkomerput ajokærsoiviénnik tairsamit, Libertinermiut, Zirenermiullo, Aleksandrinermiullo, Silisiamit Asiamillo pirsut, taukkoa Stefanuse appersortarlugo sakkitsarpæt. 10 Arksoarinerlo ajorpæt illissimarsusiágut annernerágullo okalluktigirságut. 11 Tava angutit illeinik taursomunga unnerluktunnik kennersiput, ima okallukollugit: Una tussarikput okauserluktok Moscsemut Gudemullo. 12 Innuillo tava pikkitorsoængortipeit, uttokaunerillo, aglekennik illissimarsullo, ornillerlugolo peblingärniarpæt, aularullugolo kiglissioirsunnut. 13 Seglutiksarsiortullo sakkomersipeit, ima okalluktut: Innuk una sorangilak okauserluklune innemut mattomunga ivlernartomut, inneitsissinnullo. 14 Tussarautigo ima okalluktok: Iesusib Nazaremiub inne tamanna asserussæga unnerlugo, Mosesiblo illerkorekorsei uautinut, adlangortissevlugit. 15 Kiglissiorbingmelo ivksiarsut tamarmik irssigiuaramiko, kéna tekkoæt, sórdlo Engelib kéna.

KAP. VII.

Stefanusib akkerartortut okalluktuarbigei; arksoarimattik millórlugo tokkopæt.

Pellessiunek tava okarpok: Taimaipa tamanna? 2 Akkiale okalluklune: Okkorse, angutit, assærset kattengutigeená, angæjokaillo, nálegitse. Ussornartorsoak Gude tekkotitok atátauvtinut Abrahamut, sulle Mesopotamiamétillugo nunakangikadlarmet Haraneme. 3 Okarbigællugolo: Nunet ekkardlissillo kemmeklugit, nunamut adlamut aularit, unnersóutigirsamnut illingnut. 4 Tava Kaldæamiut nunénnit aularpok, nunakalerlunelo Haraneme; angutalo tokkomet, (Gudib) terssunga aulartinia, nunamut mattomunga pekkollugo, mänakut neijukauvsinut. 5 Terssanelo pigirsæksanik nunakartingika isserkatut silliktigirsomigloneet náume, unnersóupale, nuna tamanne pigirsæksængortitsomaulugo taursomunga

Digitized by Google

kinguækseinullo, umnit taimane sulle kittornakangitsok. 6 Gudele ima okartok: Kinguæksettit tekkornartet nunénnétsomárput tekkornartávlutiglo, kivgangortissaueillo taukkoa, nagliuktissevlugillo okkiut 400 nāulugit; 7 Imalo Gude okariok: Innuillo taivko kivgartorbigirsækseit, ekkartóutsomárpakka; kingorna tava aularomárput, tamānelo kivgartorbigiomárpānga. 8 Tava illageersutiksiorbigællugit tunniei kippirsúmik; Abrahablo Isaac ernertárigamiuk kippiva udlut arbengæt pingajuénne, taimatōg Isaakib Iako, Iakublo ivko arkanek marluk kippiei, taigorsimarsut siudlivtinik atátautinik. 9 Siudlivtalo taukkoa Iosefe umigigamiko, tunniæt Egiptenmut. Gudible aiparællugo neijora. 10 Annaullugolo nagliungnarkoteinit tamannit, saimaunekartillugolo illissimarsorsoængortika Faraomut, nálegaunermut Egiptenme, taursoma tava nálegangortika Egiptermiunnut, innukotiminullo tamannut. 11 Kāngnersoakalerporle nuname Egiptenme tamarsoarme, Kanaanemelo, nagliungnartokangārlunelo; angæjokáuvuttōg nekkiksamik ajorsalerput. 12 Iakole tussaumagame suaursæksennik Egiptenme nuisitáursartunnik, angæjokáuvut tava siudlermik aulartipei. 13 Aipæksaniglo pigamik Iosefe illissarillerpæt kattenguteisa taivkoa, Iosefiblo ekkardlee nællunarungnærput Faraomut. 14 Iosefele aulartitsiok, kákollugolo angune Iako, ekkardlinnelo tamása, innuit merssa 75. 15 Iakolo Egiptenmut aularpok, tokkovlunelo terssane, angæjokáuvullo; 16 Sichemut tava āpeit, illiartorlugillo illivermut, Abrahab pissianut anningaursennik, Hemorib kittorneinit Sichemétunnit. 17 Udlulle unnersóutiginekartut, merssa Gudib unnersóutigirsei Abrahamut, nedliutsartormætta, tava innuit agdliartorlutiglo amerdlasórsoængorput Egiptenme. 18 Kesa adlamik nálegaunekalerpok; taursoma Iosefe illissarisimanginamiuk. 19 Ekkardlivut tava pekkoserlukbigirsarei, angæjokáuvullo nagliuktitarlugit, nalungiarsungoet angutingoet egikoei, innúkonnagit. 20 Taimane merssa Mosese erniúrsok, taunangoarlo Gudeme illuarinekartok, kaumetillo pingasut

Digitized by Google

milluktinekartok angume igloane. 21 Eginekarmelle, Faraúb panniætta ingminut pisipa, ernersiarællugolo milluktinekarkoa. 22 Mosese tava ajokærsornekarpok Egiptermiut illissimarsusiænnik tamannik; okautsiminiglo sullirsaminiglo pirsársoængorkau. 23 40-nigle okkiokarame, issumakalerpok kattengutinne Israelittit tekkojartoromaulugit. 24 Angullo illuangitsomik nagliuktitáursok tekkogamiuk, serniga, taivnalo nagliuktitak pingitsok annaupa, Egiptermiolo tokkopa. 25 Issumakarporle, tamanna kattengutime mallugissæsugællugo. Gudib annaunekarkomattik arkseinut; mallugingikælle tamanna. 26 Akkagolo kaumet sakkitsaukattigeeksuk kanningáramigik, okaukiksarpek, ningautiksakarkonnagik, ima okalluklune: Assærsæk angutik, okkortik, kattengutigeekpotik; saog illuangitsomik illiorbigekattigeekpissik? 27 Aipaminulle illueitsulliartúb ingminit ajektorpa, okallukluneio: Kia nálegangortillutillo ekkartóursirsungortikätit uautingnut? 28 Uangatõg tokkotsomavinga, sórdlo ipeksak Egiptermio tokkokit? 29 Okautsille tamakko pivlugit Mosese kemmãvok, tekkornartáulerlunelo nuname Midiame; terssane ernertärpok marlungnik. 30 Okkiullo 40 nämætta, Nálekab Fngeliætta sakkomerbiga innukajuitsome kakkame Sinaime, orpeperksoarne ikkuelleksimarsunne. 31 Mosesible tekkogamiuk, tekkorsak tamanna aijaisórutiga. Kemmerdlóriartormagole, Nálekab nippa taursomunga tussartitok imænna: 32 Angæjokáuvit Gudigänga Abrahab Gudigänga, Isaakiblo Gudigänga, Iakúblo Gudigänga. Mosese tava olillerkau, kemmerdlóinerlo sapperlune. 33 Nálekable okarbiga: Issigamákit pærkik, nuna tamanna, tungmarbeet, ivlernartómet. 34 Innuktama Egiptenmétut nagliursusiæt tekkogauko, annersamirsusiællo tussarauko, pauanga annautsartorpakka. Mãnalo kainiarit, Egiptenmut aulartitsomauagit. 35 Mosese tauna, nálekomangisæt okallulutik: Kia nálegangortillutillo ekkartóursirsungortikätit? tauname nálegáukollugo annaursirsókollugolo Gudib aulartika, Engelib arkseisigut, sakkomerbigir-

Digitized by Google

sætta orpeperksoarne. 36 Taursoma (Mosesib) annisikei, ussornartullivlunelo nællunærkorsoarnik piniartok Egiptenme, immarbingmelo aukpadlártome, innukajuitsomelo, okkiut 40 nāulugit. 37 Terssaivna Mosese, Israelittinnut ima okartok: Nálekab Gudivse uautun-étomik Profetekartissauāse, kattengutivse kingueinit pirsomik, tauna náleissauarse. 38 Terssaivna (Mosese) illageeksunnétok innukajuitsome, aiparællugolo. Engele okallugbigirsine kakkame Sinaime, angæjokáuvuttōg okallugbigei; tauna tunninekartok okautsinnik innursútelingnik, tunniursæksennik uautinut. 39 Tauna angæjokáuvse nálekomangikæt, ajeklugole piæt, umættimikullo utterosuktut Egiptenmut; 40 Okalluklutiglo Aronemut: Gudiksautinik sennautigut, siudlersortiksautinik, Mosese taivna, uautinik audlarursirsok nunamit Egiptenmit, nælluleraut igo, sumik pinekarnersok. 41 Taimanelo nochaŭrsamik sennaput, Gudiúngitsomullo tunniursiput tunnirsútinnik, arksamiglo senneit tipeitsutigællugit. 42 Gudible tava allarpei, imaitungortillugit kivgangortipei killangmétorperksoarnut; sórdlo Profetit makpersegeine agleksimamet: Okkorse, Israelittekuná, taimane okkiut 40 innukajuitsométilluse tunninerpissinga tunnirsútinnik, nerssútinniglo tokkotæksennik? 43 Molochiblo turka piniarikse, Gudillirsauvselo Remfanib udloria, illivse terssa sennésse arssillirset, pædlorbigekollugit, taimaitomik aularukussauause Babylonib igdloanut. 44 Angæjokáuvulle merssa nálengnartomik tuppiŭrsakartut innukajuitsome, sordlo Gudib pekkomattik, Mosesemut okarame, taimaitomik sennakollugo, arssillivlugolo, tekkorse malliklugo. 45 Tamannalo angæjokáuta illuarællugo piæt, neksarlugolo, Iosua illagællugo, nunamut nællursut neijugénnut, taukkole Gudib pærsikei ængæjokáutinit Davi innútserlugo aglæt. 46 Tauna saimaunersiok Gudeme, kenúvlunelo, piomagame Iakúb Gudiætta igluksanik. 47 Salomonible sennaupa igloanik. 48 Pirksomale kotsingnerrúrsúb merssa nálekbiksuit, arksennik sennasimarsut, innigirsaringilei, sórdlo

Digitized by Google

Profete okartok: 49 Nálegak ima okarpok: Killak ivksiautarara, nunalo issikama tungmagarǽt; kannongétomik iglomik tava sennautissauvissinga? Sunaloneet innigirsarissǫvlugolo kassuérbigirsarissauara? 50 Tamása makko arksama pingortingikeit?

51 Uttereetsorsuit tautokko, umættimikut siutimikullo illuarsisimangitsut, illivse sorarase arksoarnartorsóvose Annernermut ajunginermut, sórdlo angæjokésse siudlisse, taimainiosesög illivse. 52 Profetillo illǽt kina angæjokáuvse mallidlárnagolo tokkungikǽt? umnit taivkoa okaursiartortut illuartúb taursoma tikkiursusiksanik, taursominga illivse mäna pisitsirsungortose tokkótsirsungorluselo. 53 Illivse merssa, Engelit piniarsusiénnik, inneitsissit piesse, nálengnagille mallingikise.

54 Tamakkole okautsit tussaramikkik, kiblirsútigeit umættimikut, korssarkortarlutiglo tauna pivlugo. 55 Taunale Annernermik ajunginermik illumiukarame, killangmut ardlorpok, Gudiblo ussornarsusia tekkoa, Iesuselo kikkartok Gudib tellerpiǽtta tungáne, tava okarpok: Atta, killak angmarsok tekkoara, Innúblo Ernera Gudib tellerpiǽtta tungáne kikkartok. 56 Niblingärpulle, siutittiglo milliklugit, attautsekullo sorssukpǽt, ajektorlugolo, iglorperksoarnillo annisipǽt, millórlugolo ujarkennik. 57 Taursomingalo unnerluktut annorarsettik illieit nukakpirsab, Saulusemik attiglúb, issigeisa sænnut. 58 Stefanuse tava millórpǽt, tuksiartok ima okalluklune: Nálegak, Iesuá! annernera piuk; 59 Serkomigarlunelo niblingärpok okalluklune: Nálegak, ajortulliamik tamattominga issumakǽrbigigit! Taimalo okarame annernengǽrpok.

Digitized by Google

KAP. VIII.

Illageeksut siamartinekalerput; amerdlasut, Samariamiullo, nálektungorput Gudib okauseenut; nálegarsoak Filippusib koia.

Saulusible illuara tokkomarssuk. Taimanele illageeksut Ierusalemmétut mallidlárnekarlutik nagliuktinekangāramik, tamarmik siamalerput nunængnut Iudæamut Samariamullo, Apostelille pinnatik. 2 Angutille Gudemut nálektut, illageeklutik Stefanuse illiartorpæt illivermut, kejangārlugolo. 3 Saulusible illageeksut piorngærursarpei, tamattigut iglut isserbigirsarlugit, angutillo arngnello pivlugillo sakkomersipei, parnārsimauvingmullo pisekollugit.

4 Siamartisimarsut tava sakkiput, okautsillo tussarnersut okautigiartorpeit. 5 Filippusele iglorperksoarnut Samariamétunnut piok, Kristusemiglo okallugbigei. 6 Innuit tava issumakattigeeklutik kajumiklutiglo nálegiartarput Filippusib okallukbigirsarángattik, ussornartullirseilo tekkoeit. 7 Annernepilluit merssa amerdlasúnnit annimætta niblidlárlutik, amerdlasúllo tumaktorsimarsut tussiatullo ajorungnærput. 8 Iglorperksoarnelo terssane tipeitsungālerput. 9 Angulle, Simonemik attelik, iglorperksoarne taukkonanétok, siornáumet angekórsóursok, Samariamiullo asserorei, ingminik angekersum unnerlune. 10 Taunarsoarlo tamarmik nálekpæt, mikkirsullo angisullo, okalluklutiglo: Tauna pilliksóvok Gudib pirsauneranik angekersomik. 11 Taimaitomik merssa nálekpæt, sivissorsoarmik seglokittarsimamattik angekōrsusiminik. 12 Filippusible okalluktuarirsei Gudib nálegauvianik, Iesusiblo Kristusib akkanik, operilleramikik, koekoput angutillo arngnello. 13 Tava Simonetsōg opertungoriok koekollunelo, Filippuselo neijorsinnarpa. Nællunærkotillo ussornartullo, pirsartaket, tekkogamigit aijaisungārpok.

Digitized by Google

(Epistel am Pfingst-Dienstag.)

14 Apostelille Ierusalemmétut tussaramikik, Samariamiut Gudib okausee nálekeit, tava Petruselo Iohanneselo taukkonunga aulartipagik. 15 Taukkoalo tikkinamikik tuksiupeit, Annernermik ajunginermik tunninekarkollugit; 16 Sulle taukkonunga pisimangikadlarmet, koisimainartulle Iesusib Kristusib akkane. 17 Arksamingnik tava pattingmattik illumiukalerput Annernermik ajunginermik. 18 Simonible tekkogamigit, Annernermik ajunginermik tunninekartut, Apostelit pattingmattik arksamingnik, anningaursennik tava nuisitsivigei. 19 Ima okalluklune: Uangatōg taimaitomik pirsaunermik tunniniarsinga, innuk nellinginak pattikuko tunninekarkollugo Annernermik ajunginermik. 20 Petrusible sápa okalluklune: Pidlárnekarkeet anningaursarnik, issumakarauit, Gudib tunnirsúta pissiæksáusugællugo anningaursennik. 21 Okautsit tamakko illængerutigissennagillo piginauieissengilettit, umættit pekkoserluktorsómet Gudib kénætta sáne. 22 Taimaitomik ajorsutsit tamanna perkiksimirsutiginiaruk, Gudelo kenúvigællugo, issumakærbiginekarkussennerlutit umapit pekkoserluteinik. 23 Mallugigaukit issumapillurksoarnik ullibkartorsógauit, kellersorsimaulutillo illueitsorsoarnik. 24 Tava Simonib akkia, okalluklunelo: Illivse tuksiuniarsinga Nálekamut, pidlautit tamakko okautigirsesse pekkonnagit uamnut, attauserloneet. 25 Taukkoale okalluksimagamik, Nalekablo okausee okautigisimaulugit, ama Ierusalemmut angerdlariput, okautsinniglo tussarnersunnik okaursiput amerdlasórsoarnut Samarittit iglorpeinut.

26 Nálekable Engeliætta Filippuse okallugbiga imænna: Nækkoillutillo kujamut aularit, arvkosinerlo Ierusalemmit Gazamut sengmirsok attuarlugo, merssa innukajuitsok, 27 Nækkoillune tava taivkunga aularpok. Sunauvalo angut kernertut nunænnit pirsok, tauna kernertut Aetiopiamiut nunénne nálegaunersúb nulliætta kandasib nálegarsoangortitara, merssalo inniminut pekkotiminullo tamannut pársir-

Digitized by Google

sungortitara, taunalo Ierusalemut nálegiartorsimavok. 28 Mãnalo ama angerdlarpok, kammukserlunelo. Profetiblo Isaiasib aglegeinik attuaiok. 29 Annerneruble Filippuse okarbiga: Kæ, kammutik okko erningniarkik. 30 Filippusib tava akpallune tikkinamiuk, tussarpa, Profetib Isaiasib aglegeinik attauairsok, okarbigællugolo pia: Attuakettit siunekarpigit? 31 Taursomalo akkia: Kannongme siunekaissægikka ajokærsornekarnanga? Filippuselo tava innellerpa ingekollugo, kammukserkattigekollunelo. 32 Aglekelle merssakut attuagei, imaitut: Sauartut tokkotsivingmut pisitáursok, niblingitsorlo sórdlo sauarak, kirpsarángænne: taimatõg tauna niblingilluinarpok. 33 Ingminik nikkanarsartillune, pidláruta pérsimavok. Kialikiarle innursusiétta sivissóursusiksa okautigiginaissaua? Nuname merssa innújungnérsisimavok. 34 Tava nálegarsúb taivrsoma Filippuse sápa, okalluklunelo: Okarbigingaeit, kina Profetib pia, taimaitunnik okausekarame? Ingminik nangminerloneet adlamigloneet pinerlune? 35 Eilippusele okallulerpok, aglekello tamakko aularkautigællugit okallugbiga okautsinnik tussarnersunnik Iesusemik. 36 Arvkosinersoarlo attuarlugo ingerdlagamik, immek tikkipæk; nálegarsoarlo taivna okarpok: Areit, immek terssa, suna arvsiarkotigāra, koekonnanga? 37 Filippusele okarpok: Umættingnik illuitsomik operuit, pekkorsávok tamanna. Sápa tava, ima okalluklune: Iesuse Kristuse Gudib erneriga operāra. 38 Kammutik tava unniktekopek; tamangmiglo immermut pipuk, Filippuselo nálegarsoarlo; koia tava. 39 Immermille kakkimænnik, Nálekab Annernerétta Filippuse aularumago, nálegáursúb taursoma tamáia; tipeitsuklunelo ingerdlavok angerdlarlune. 40 Filippusele naipinekarpok Asdodeme; tamattigullo sakkirsarpok, okautsillo tussarnersut okautigei iglorperksoarmiunnut tamannut, Zæsaria tikkillugo.

Digitized by Google

KAP. IX.

Sauluse sáiniarpok, okalluktungorlunelo Iesusemik; Petrusib Aenease ajorungnérsipa, Tabealo umartipa.

Saulusele sulle akkerartorniartartok Nálekab ajokærsugeinut, erksisarlugillo tokkotsomagalloarlugillo, pellessiunermullo aularpok. 2 Taunalo kenúviga tunnekollune aglekennik pirsuksennik Damaskusemut kattisimauveennut, opertut taukkoa illeit, angutillo arngnello, naipikalloarunigit, kellersorlugit pisitsomagamigit Ierusalemmut. 3 Ingerdlatillugolo, Damaskuselo padlillerlugo, terssangainak kaumarsúb killangmit kaumarsárpa. 4 Nunamut tava orlovok, nippelo tussarpa, ima okallugbigigāne: Sauleá, Sauleá, saog akkerartorbigainga? 5 Akkiale: Nálegak, kináuvit? Nálekab sápa okalluklune: Iesusióvunga akkerartuket. Ipiktorsoarmut ingingmut tukartoinek ajorsissakautit. 6 Tava oliklune koksellangārlunelo okarpok: Nálegak, sumik piniarkovinga? Nálekab akkia: Makkillutillo iglorperksoarnut isseriartorit, terssane okaunekaromárpotit piniagæksarnik. 7 Angutille, taursoma illagirsei, kikkarlutik irksorarsimarsut, nippe tussaramiko innuksinnatiglo. 8 Saulusele nunamit makkipok, uilleramelo tekkunningnek ajorpok; tessiorlugo tava pisipæt Damaskusemut. 9 Udlullo pingasut nāulugit tekpeepok nerrinanelo immeranelo.

10 Ajokærsugarle Damaskusemétok, Ananiasemik attelik, tauna Nálekab tekkordlórnekut ima okarbiga: Ananiaseá! Akkiale: Nálegak, mānépunga. 11 Nálekab tava okarbiga: Nækkoillutillo aularit iglut akkornænnut arvkosinermut, nardlursomik tairsamut, Iudablo igloane Sauluse apperkotigúk, Tarsemiomik tairsak, Attalo, tuksiarpok. 12 Annernermelo tekkordlóilune tekkoka angut, Ananiasemik attelik, ornikāne pattikānelo arksaminik, tekpiksekollune. 13 Ananiasíble

Digitized by Google

akkia; Nálegak, angut tauna amerdlasút okautigigæt tussarikka, kannok aktigirsomik nagliuktimagin-õg illuartortettit Ierusalemmétut; 14 Pellessiunerillo pekkosimauæt, tamänetsõg kellersorkollugit tamása atternik tainiartut tuksiarlutik. 15 Nálekable okarbiga: Aularsinnait, tauna merssa kennigarællugo attorluartuksarãra, attemnik okallukollugo nællursunnut, nálegaunernullo, Israeliblo kingueinut. 16 Missigititsomárparalo kannok aktigirsomik nagliugiakarmet attera pivlugo. 17 Ananiase tava aularpok, iglomullo tamattomunga isserlune, arksaminiglo pattikpa, okalluklunelo: Sauluseá, assærsak kattengutiga, Nálekab, merssa tamaunga ingerdlatillutit sakkomerbigirsivit, aulartipãnga, tekpiksekollutit, Annernermiglo ajunginermik illumiulernekarkollutit. 18 Terssangainarlo taursoma irssik sórdlo tettaursennik pærotinekarpuk, tavalo tekpiksileriok. 19 Makkillunelo koekovok, nerrivlunelo nekkursektipok. Udlullo illeit Saulusib ajokærsuket neijortuarpei Damaskusemétut. 20 Erngerlunelo Kristuse okautigillerpa kattisimauveenne, Gudib Erneriga unnerlugo. 21 Tamattomingalo tussartut tamarmik annilárput, okalluklutiglo: Terssa taivnáungila, Ierusalemme nungutitsirsok tamannik attermut tamattomunga tuksiartartunnik, tamannalo tamaungnautiginginiatõg taukko kellersoromaulugit pisitsomaulugillo pellessiunernut? 22 Saulusele nekkursektitsartorpok, Iudillo Damaskusemétut nippangéiei, Iesuse Kristusiúrsok unnerkiksarlugo.

23 Ivsangormello Iudit kattillerput kiglissioikattigeeklutik, tokkotsomagamiko. 24 Saulusele kallerchinekarpok piniaralloarmænne. Issertarbiksoarnelo allapernarsorpæt udlullo unnuello nãulugit, tokkotsomaulugo; 25 Ajokærsuket tava unnuame piæt, nuersegarsoarmétillugolo ningipæt ungalorsuit auatánnut. 26 Saulusele Ierusalemmut pigame, ajokærsuket illaginialerpei, tamarmigle erksigæt, ajokærsugáursok operinginamiko. 27 Barnabasible illæssiara, Apostelinnullo pisipa, unnibkarbigællugillo, kannok arvkosinerme Nálekab sakko-

Digitized by Google

merbigiga okallugbigællugolo, kannorlo Damaskusemétillune erksinane okalluktok Iesusib akkanik. 28 Neijorpei tava; Ierusalemmillo annivlunelo isserlunelo, iktoranelo okalluktaraursok Nálekab Iesusib akkanik. 29 Grækeritsõg okallugbigirsarlugillo appersortarpei; taukkoale tokkonialerpæt. 30 Tamannale kattengutigeet tussaumaleramiko Zæsariamut pirsupæt, aularkollugolo Tarsenemut. 31 Illageeksimarsut tava taimane erkiksivlutik innúluartut Iudæame tamanne, Galilæamelo Samariamelo, agdliartortiniarlutiglo, Nálegarlo nálengärlugo sakkirsarput, Annernerúblo ajunginerúb tupedlersineránik illumiulernekalerput.

32 Petrusele tamattigut sakkirsarame, illuartunnuttõg Liddamétunnut pigiok. 33 Terssane angut naipipa, Aeneasémik attelik, tauna okkiut arbenek pingasut nãulugit innængarsok tumaktorsimaulune. 34 Petrusiblo okarbiga: Aeneaseá, Iesusib Kristusib ajorungnærsipãtit; makkitit, idlillo nangminek innængauveet illuarsaruk. Erngerlune tava makkipok. 35 Tamarmiglo Liddamétut Saronemétullo tekkoæt sáiniarlutiglo Nálekamut.

36 Ajokærsugarlo arngnak Ioppemétok, Tabeamik attelik, tauna tamannik ajungitsulliartóursok tukortorsóvlunelo. 37 Udlunnele taukkonane nappalerpok, tokkovlunelo; timmalo ubbarsimagamiko, illiæt innemut kallianétomut. 38 Liddale merssa Ioppemit kannitok; ajokærsuket tava tussaramiko Petruse taivkanétok, taursomunga angutingnik marlungnik aulartitsiput, innellerlugolo kajumingnermik ornekollutik. 39 Petruse tava nækkoipok, illagællugiglo. Terssungalo pimet, kallianut pisipæt, uidlarnerillo tamarmik kikkarlutik illulerpæt, kejaulutiglo, illupaksello, annorarsello, Tabeab merssugei neijoradlarmattik, niptarpeit taursomunga. 40 Petrusiblo tamása annisinamigit, serkomigarpok tuksiarlunelo, timmalo assingarsok sállugo ima okarpok: Tabeá, makkitit! Uipok tava, Petrusiblo tekkogamiuk, ingipok. 41 Arkseisigulle tigullugo makkitipa, opertullo, uidlarnerillo kákoei,

Digitized by Google

umarsorlo sakkomersipa. 42 Tamannalo Ioppemiut tamarmik tussaumauæt, amerdlasúllo opertungorput Nálekamut. 43 Udlorperksuillo Ioppeme unnikpok, Simon amiortok neijorlugo.

KAP. X.

Korneliusekut Petrusib okalluktuarbigimattik sáiniarput, koinekarlutiglo.

Angulle Zæsareamétok, Korneliusemik attelik, nálegáursok sorssuktuksarperksoarnut, Italiamiunnik tairsennut; 2 Tauna issumagiksóvlune Gudemut nálektok, iglokattinne tamása illagællugit, innuillo tunniorártarpei tunnirsútinnik amerdlasórsoarnik, Gudemullo tuksiartuinarlune. 3 Tauna tekkorsakarlune tekkunigluarpok udlótillugo, udlúb nællunærkota kollinilloængormet, Gudib Engeliætta isserbigællune imalo okarbigigãne: Korneliuseá. 4 Tekkogamiugle annilárpok, okarlunelo: Nálegak, sunauna? Taursomale akkia: Tuksiautit tunnirsútittillo pauunga Gudemut pisimaulutik erkaumarsængorsimaput. 5 Mãnalo angutit aulartikit Ioppemut, Simonlo, Petrusemik tairsak, kákogúk. 6 Taursoma Simon amiortok neijorpa, iglokartok immab sinnane; taursoma okaussauãtit sullirsæksarnik. 7 Engelelo, Korneliusemut okalluktok, aularmet, kivgame illagik marluk, sorssuktuksarlo nálektime illæt, Gudemut nálektok, kákoei. 8 Tammakkoningalo tamannik unnibkárbigigadlaramigit, Ioppemut aulartipei. 9 Akkago kaumet taukkoa ingerdlatillugit, iglorpáillo padlillermattigik, Petruse merssakut iglúb kallianut majoarpok tuksiaromaulune, udlub nællunærkota arbenengormet. 10 Kãleramelo nerriomadlárkau, piksániglo nekkiksiormænne, tavainak ingminik missigiungnærsok. 11 Killaglo angmarsok tekkoa, akkarbigigãnelo mikliarsoak sórdlo, annoraminersoak sátok, nõee sissamæt ingmingnut kellersorsimarsut, tamannalo nunamut ninginekartok. 12 Tamattoma illuanétut nellinginait nunab nerssútei, nyuartullo, paungortullo, tingmirsello killaúb attánétut;

Digitized by Google

13 Nippitsõg taursomunga tussartitok ima: Petrúseá, makkitit, tokkotsivlutillo nercheet. 14 Petrusele okarpok: Nägale, Nálegak, sulle nerringisainarama nellinginaursunnik maujungnartunnigloneet. 15 Nippelo tamanna aipæksánik piok taursomunga, ima: Gudib maujungnarungnærsitei, idlit maujungnartissengilettit. 16 Taimalo pingassunnik pinekartarmet, mikliarsoak tamanna ama killangmut kangattartinekarpok. 17 Petrusele ingmine nekkimalermet tekkorsenne pivlugit, sunasugællugolo tekkorsane tamanna, atta, tava angutit taivkoa, Korneliusib aulartitei, issertarbiub sillatanélerput, Simonib igloa apperkotigigamiko; 18 Torklorlutiglo, Simon, Petrusemik tairsak, apperkotigillerpæt, terssane sinniktarbekartugællugo. 19 Petrusible tekkorsane tamanna issumalliutigimago, Annernerub okarbiga: Areit, angutit pingasut apperkotigãtit, 20 Kæ, makkitit, akkarlutillo illagikit, nangársutekaissengilatillo, uanga merssa taukko aulartinaukit. 21 Tava angutit taukko, taursomunga aulartitet Korneliusemit, Petrusib akkarbigei, okalluklunelo: Tamerssávunga apperkotigirsarse, suna tamaungnautigaissiuk? 22 Taukkoale okarput: Korneliuse, sorssuktuksennut nálegáursok, issumagiksok angut, Gudemullo nálektok, Iudillo tamarmik unnersiutigirsæt, taivna Gudib Engeliætta ajungitsúb okauka, idlit kákollutit iglominut, illingnit tussarkollugo okautsinnik. 23 Isserkolerpei tava, sinniktartillugillo. Akkago kaumet Petrusib aularkattigei, kattengutillo angutit illeisa illagigiæt Ioppemit. 24 Akkagolo kaumet Zæsareamut piput. Korneliusible nerriugekei, ekkardlinne ikkingutinnelo kakogadlaramigit. 25 Petruselo isseriartormet Korneliusib nellaukiartorpa, issigeinullo pædlorlune nálekpa. 26 Petrusible makkitipa okalluklunelo: Makkitit, uangatõg innuinávunga. 27 Okallukbigigadlaramiuk, isserpok, terssungalo amerdlasórsuit kattisimarsut naipipei. 28 Taukkolo ima okallugbigei: Nællungilarse, kannok tamanna angumut Iudiúrsomut sungiusimanængimet, pinek issernerloneet illagingisaminut (operkatigingisaminut) Gudible nællojungnær-

Digitized by Google

sikãnga, innuk attauserloneet nellinginaunerarkonnago maujungnarnerarkonnagoloneet. 29 Taimaitomik nálèklunga tikkiutunga, kákonekarama tamaunga. Tava mãna appersorpause: Suna pivlugo tamaunga kákovissinga? 30 Korneliusib sápa okalluklune: Udlut sissamæt nerringitsunga tamannalo tikkillugo aglæt, udlúblo nællunærkota kollin-illoængórmet iglumne tuksiartunga. Sunauvalo, angut tava sángoamne kikkartok keblertomik annoralik. 31 Okalluklunelo: Korneliuseá, tuksiautittit tussartiput, tunnirsútittillo erkaumarsængorsimaput Gudeme. 32 Taimaimet mãna Ioppemut aulartitsekeet, Simonlo, Petrusemik tairsak, illingnut kákogúk, tauna innekarpok Simonib amiortúb igloane, immab sinnane; taursoma okarbigissauãtit, tikkikune. 33 Erngerlunga tava illingnut aulartitsiunga, kujanakautillo tikkiunauit. Mãnalo tamauta terssane, Gudib kénætta sáne kattisimavogut, tussaromaulugit tamása Gudib pekkorsei illingnut.

(Epistel am Oster-Montage.)

34 Petruse tava ima okallulerpok: Mãna illomut illissimalerpunga, Gude kennersirsómet innungnik tamannik nellinginarnik; 35 Taursomingale nálektok, illuartulliartorlo sumétorloneet innungne tamanne nellinginarne, tauna nuennerirsara. 36 Illissimauesseme okalluktuet, Gudib okautigekorsei Israelib kingueinut, ullapisautiksamiglo okallukorsimet Iesuse Kristusekut, tauna merssa nálegávok tamannut. 37 Nunamelo Iudæame tamarsoarme okautáusimamætta, Galilæamillo pillerlutik, Iohannese koirsúmik okallungmet kingorna; 28 (Tussarivse) kanok Iesuse Nazaremio Gudib tennika Annernermik ajunginermik pirsaumiglo; tauna sakkirsarlunelo ajungitsulliartok, kaitsorsárlugillo tamása tornársúb pirsauneranétut, Gudib merssa aiparimanne. 39 Uagullo okalluktóvogut ussornartullirseinik tamannik Iudæame, Ierusalemmelo. Tauna tokkokæt, nivingarlugolo kerssungmut. 40 Merssa tauna Gudib umartika udlut pingajuænne, sakkomersillugolo. 41 Innungnut tamannut pinnago, uautinulle, siornagut merssa

Digitized by Google

Gudib kennigarælluta okallukorsarigamissigut, uagut (Iesuse) nerrekattigigautigo immerkattigællugolo tokkorsunnit makkisimamet kingorna.

(Epistel am Pfingst-Montag.)

42 Taursomalo okallukkoätigut innungnut, okautigekollunelo Gudib ekkartóursirsungortimanne innúrsunnullo tokkungarsunnullo. 43 Tauna Profetit tamarmik okautigæt, taursomunga opertut tamarmik akkane issumakærbiginekaissammætta - ög ajortimingnik.

44 Petruse sulle taima okalluktillugo, Annernek ajunginek piok tamannut okautsinnik tussartunnut. 45 Petrusiblo illagirsei opertut, Iudiógalloet, tuppigusulerkaut, Annernerúb ajunginerúb tunnirsúta nællursunnuttög koinekarmet; 46 Merssa tussaramikik okautsinnik adlennik okalluktut; Gudelo ussoringärlugo pimarssuk. Tava Petrusib sápei okalluklune: 47 Kia immek pekkussenginerpa, koinekarkonnagit okko, uautitut pekkalersut Annernermik ajunginermik? 48 Koekoei tava Nálekab akkane. Taukkoalo kenúvigæt, udlut illeit neijortuarkollutik.

KAP. XI.

Petruse akkiniærlune okallukpok issersusiminik nællursunnut; Antiochiamiut opertungorput, taigornekarlutiglo Kristomiunnik; kängnekaissammet opertut pæjuktóput.

Tamannale tussaumarsaulerpok Apostelinnut kattengutinnullo, Iudæamétunnut, nællursuttög nálektungorsimamætta Gudib okauseenut. 2 Petruselo Ierusalemmut pimet, opertut, Iudiógalloet, sakkitsarpæt. 3 Okalluklutiglo: Idlit issertotit angutinnut kippinekangitsunnut, nerrekattigisimaulugillo. 4 Petrusible pillerlune tamannik unnibkárbigiartorpei, okalluklunelo: 5 Iglorpængne Ioppemétunga, tuksiartillungalo uamnik missigiungnærsunga, tavainarlo tekkorsakartunga imaitomik: mikliarsoak sórdlo, annoraminersoak sátok, sissamannik, nöulik,

Digitized by Google

killangmit ninginekartok, uamnullo pirsok; 6 Illuanétullo tagusaraukit, mallugællugillo tekkoakka nunab nerssútei, nynartullo, paungortullo, tingmirsello killaúb attanétut. 7 Nippitsõg tussariga, uamnut ima okalluktok: Petruseá, makkitit, tokkotsivlutillo nercheet. 8 Uangale okalluktunga: Nãgale, Nálegak, sulle nerringisainarama nellinginaursunnik maujungnartunnigloneet. 9 Nippible tamanna aipæksánik killangmit akkiãnga imænna: Gudib maujungnarungnérsitei, idlit maujungnartissengilettit. 10 Taimale pingasuriartarlune pimet, tava taukkoa tamarmik ama killangmut kangattartinekarput. 11 Taimanelo erngeenak angutit pingasut sunauva iglúb sinniktarbima sillatánélerput, Zæsariamit aulartitet uamnut. 12 Annernerúble okarbigãnga: taukkonunga illakollunga, nekkimakonnangalo. Kattengutille angutit okkoa arbeneglit illagãnga, angutiblo taursoma igloanut issertogut. 13 Taursoma tava unnibkárbigãtigut: Engele iglomine kikkartok tekkogamiuk unnerlune, imalo okarbigigãne: Angutinnik aulartitsekeet Ioppemut, Simonlo, Petrusemik tairsak, kákogúk. 14 Taursoma okaussauãtit okautsinnik pidluautiksarnik, iglokattivillo tamarmik pidluautikseinik. 15 Okallulersillungalo, tavainak Annernek ajunginek taukkonunga piok, sórdlo uagútinuttõg pirsok issoanit. 16 Tava Nálekab okausee erkaiakka, ima okarme. Iohannese koirsiok immermik, illivsele Annernermik ajunginermik koinekaromárpose. 17 Taukolo, Nálekamut Iesuse Kristusemut opertut, Gudib mãna tunnimagit tunnirsútiminik, sórdlo uaguttõg pigamissigut, uanga tava suvlunga Gude innertersinnaugiga? 18 Tamannale tussaramiko okausiksæroput, Gudelo ussoræt, okalluklutiglo: Gudib tava nællursuttõg tunnigiei sáiniarsútiksamik innursútiksakarkollugit.

19 Siamartisimarsulle, taimane Stefanuse pivlugo nagliuktimattik, sakkillerput, Fæniziamut, Zipernemullo, Antochiamullo aglæt pivlutik, adlennullo okautsit okautigingileit, Iudinnut kissienne. 20 Angutillo illeit, Zipernemillo Zirenemillo pirsut, Antiochiamut pigamik, Grækerinnuttõg okal-

Digitized by Google

luleriput, okautigællugillo okautsit tussarnersut Nálekamik Iesusemik. 21 Nálekablo arkseisa neijorpeit, amerdlasóperksuillo opertungorput, sáiniarlutiglo Nálekamut. 22 Illageeksulle Ierusalemmétut tamattominga tussaumaleramik, Barnabase aulartipæt, sakkillerkollugo Antiochiamut aglæt. 23 Taunalo terssunga pigame, Gudiblo saimaunera missigilleramiuk, tipeitsulerpok, tamásalo kajumiksárpei, Nálekamétuinarkollugit umamik aulaiaitsomik; 24 Merssa issumagiksóvlune angutáursok, illumiuliksóvlunelo Annernermik ajunginermik opernermiglo. Innuillo amerdlasórsuit Nálekamut pigirsængorput. 25 Barnabasele Tarsenemut aularpok, Sauluse ama ujarniarlugo. 26 Naipimmiugle, Antiochiamut pisipa. Terssanelo illageeksunnétuarlutik okkiorsoak nāuæk, innuperksuillo ajokærsorlugit; taimaitomik ajokærsuket Antiochiame taigornekalerkārput Kristomiunnik.

27 Udlunne taukkonane Profetit Ierusalemmit Antiochiamut piput. 28 Taukkoale illæt, Agabusemik attelik, sakkomerpok, annernekullo okaursiok, kāngnersoakaissirsok unnerlugo, piomártuksamik nunennut tamannut; tamannalo erkonioktōg Klaudiuse Kaiseriótillugo. 29 Ajokærsukelle nungullutik issumakattigeeksarput, ajugaringisamingnik kattengutigeet Iudæamétut pæjuktaromaulugit tunnirsútinnik. 30 Taimailioriputtōg, tunnirsútittiglo neksiupeit Barnabasemut Saulusemullo, pisekollugit ittunnut.

KAP. XII.

Iako Herodesib tokkopa; Petruselo pisipa parnārsimauvingmut, Engelible ama annisipa; Herodese makkitasōk pidlārnekarpok tokkomik.

Taimane illageeksormiut illeit nálegaunerúb Herodesib tigukollugillo nagliuktekoei. 2 Iakole, Iohannesib kattenguta, tokkotekoa pænnamik. 3 Iudillo mallugigamigit tamanna

Digitized by Google

illuarigæt, ama Petrusesõg tigukogia. Merssa udlut sérnakangitsunnik timmiursartorbeet nedliutut. 4 Tigukogamiuglo parnãrsimauvingmut issertipa, sorssuktuksennullo sissamapainut simniksigeeksunnut páritipa, issumakarame innungnut sakkomersitsomaulugo, anniviksiorbik kanginpet. 5 Petruse tava parnãrsimauvingmétinekaralloartok, illageeksulle sorarrunnago tuksiupæt Gudemut 6 Herodesible merssa sakkomersitsomamago, unnuak taivna Petruse sinniktok sorssuktuksæk marluk akkornéngne, kellersorsimaulune kallimnersoarnik sauiksoarnik marlungnik, pársirsullo issertarbiúb sillatanétut, parnãrsimauvik páriniarlugo. 7 Nálekablo engeliætta sunauva tikkilerpa, kaumarsúblo parnãrsimauvik kaumarsárpa; taursomalo Petruse pattikpa sennerágut, ittersárlugolo, okallukpok: Makkinæsuarit. Kallimnersuit sauiksuit tava pærput arkseinit. 8 Engeliblo okarbiga: Ketteruserniarit, issigamalerlutillo; taimailiormello, okarbigigia: Kalliparset attillugolo mallinga. 9 Annivlune tava mallikpa, nællovlunelo Engelib illomut taimailiorbigimanne, issumakarlunele tekkordlugakainartugællune. 10 Pigártulle siudleet ardláillo arvkotigællugit annipuk, mattorsoarlo iglorperksoarnut sengmirsok tikkimængne, issumaminik mattuælersok taukkonunga, annigamiglo, iglullo akkornættigut ingerdlaulutik arvkosinek attausek nãgamiko, terssangainak tava Engelib kemmekpa. 11 Petruselo ingminik illissimalerame, okarpok: Aitsait illomut illissimavunga, Nálekab Engeliminik aulartitaminik annaukãnga Herodesib arkseinit, Iudillo nerriursuseenit tamannit. 12 Taimalo ekkarsalerame, tava Mariab, terssa Iohannesib, Markusemik tairsab, arngnætta igloa tikkillerpa, terssanelo amerdlasút kattisimarsut, tuksiarlutiglo. 13 Issertarbiúblo silladliúb mattua Petrusib kassuktulermago, niviarsiak, Rodemik attelik, aggerpok nálengniarlunelo. 14 Petrusiblo erinna illissarilleramiuk, tipeitsutiginermit issertarbik mattuængila, akpallunele isserpok, okariartorlunelo taukkonunga, Petruse mattórsúb sillatanétok unnerlugo.

Digitized by Google

15 Taukkoale okarbigæt: Oma silléropotit. Taunale sakkikomangitsok seglungitsum unnerlune. Okarpulle: Terssa Engelia. 16 Petrusible kassuktorkikia; mattuérbigigamikolo, tekkoæt, annilárlutiglo. 17 Taursomale arksaminik ursserarpei nippangerkollugit, unnibkárbigeilo, kannok illivlune Nálekab annisikãne parnãrsimauvingmit, okarlunelo: Iakolo kattengutigeello okarbigiartorsigik tamattominga; annivlunelo, aularpok adlamut nunamut. 18 Kaumelle sorssuktukset annilangãrkaut Petruse pivlugo, kannok illissugællugo. 19 Herodesible ujaramiuk nenninnagolo, pársirsut kiglissiorkãrlugit aularukoei; Iudæamillo aularpok Zæsareamut, terssanélerlunelo. 20 Merssa issumakarame Tiromiut Sidomiullo sorssukomaulugit. Taukkoale illageeklutik ornikpæt, Blastuselo, nálegaunerúb kivgarsoa, okarbigekiksárpæt, sorssukonnatik, merssa nunartik nekkiksakartarmet nálegaunerúb nunanit. 21 Udlulle illénne nedliutitame Herodesib annorarsenne, nálegaunerit attirsækseit, attivei, ivksiautamullo kiglissiorbingmut ingipok, okalluktuarbigællugillo. 22 Innuille torklulerlutik ima piæt: Terssa Gudib nippa, innúblo nippigingisa. 23 Erngerlugole Nálekab Engeliætta pidlárpa, Gude nálengnartingimago, kopperlullo nerrivlugo nungupæt, késalo annernengærpok.

24 Gudible okausee agdliartorput, siaroarterinekarlutiglo tamannut. 25 Barnabasele Sauluselo ama Ierusalemmut tikkipuk, neksiurset tunnirsútit nãmaksigamikik, illagigiæktõg Iohannese, Markusemik tairsak.

KAP. XIII.

Pauluse aulalerkãrpok nælkursunnut, piniartarlunelo taukkoa akkornénne.

Illageeksunnele Antiochiamétunne Profetit ajokærsoirsullo étut, imaitut: Barnabaselo Simonlo, Nigeremik tairsak, Luciuselo,

Digitized by Google

Zirenemio, Mannahanelo, Herodesib, nunamut illainarmut nálegáursúb, innurorsárkatta, Sauluselo. 2 Taukkoale Nálekamut nálektillugit ésisinnatiglo, Annernerub ajunginerub ima okaupei: Barnabasemiglo Saulusemiglo kennersivigissinga sulliarekorsamnut taukkonunga. 3 Tava ésisinnatiglo tuksiarput, arksamingniglo pattiklugik aularkolerpagik. 4 Taukkolo Annernerub ajunginerub aulartimattik, Seleuziamut pipuk, terssangalo umiartorpuk Zibernemut. 5 Iglorperksoarnullo Salaminemut pigamik, Gudib okausee okautigeit Iudit kattisimauveenne. Iohannesesõg illagigiæk kivgarællugo. 6 Kikkertarlo tauna arvkotigællugo ingerdlagamik, iglorperksuit, Pafusemik attiglit, tikkillugit, naipipæk angut angekok, Profetiókosersok, Iudiúrsok, Elimasemik attelik. 7 Tauna innekartok tamattoma nunab nálegáne Sergiuse Pauluseme, angume sillalingme. Taursoma Barnabase Sauluselo kákopek, Gudib okausee tussaromagamigit. 8 Tavale angekúb Elimasib arksoarillerpek, nunalo nálega opernauærsárniarlugo. 9 Saulusible, Paulusemíktõg tairsab, Annernermik ajunginermik illumiuglúb irssikupa. 10 Okalluklunelo: Tauto-una tornársúb kittorna, seglunermik pekkoserlungnermiglo tamannik illumiulik, illuartunnut tamannut akkerartortok, idlit soraromangilatit, Nálekab arvkotigekorsei illuartut mumminiaruklugit; 11 Mãnalo, atta, Nálekab arkseisa pidlárpãtit, tekpeelissautillo, sekkenerlo tekkussæradlaissauet. Terssangainarlo tekpeelillerlunelo tãrmiulerpok, maungainarlo sakkivlune, ujarlerpok tessiortiksaminik. 12 Nunable nálegætta taimailirsak tekkogamiuk, operpok, Nálekablo ajokærsúta aijaisorutigingãrpa.

13 Paulusele, illagirseilo, Pafusemit aularamik, Pergenemut, Pamfiliamétomut piput. Iohannesible kemmekpei, Ierusalemmut ama angerdlarlune. 14 Taukkoale Pergene kemmekiæt, Antiochiamullo Pisidamétomut pivlutik; terssanétillutiglo Sabbateme kattisimauvingmut irsserput, ingillutiglo. 15 Inneitsissille Profetillo aglegeit attuarérsimamætta, kattisi-

Digitized by Google

mauviub nálegeisa okarbigiartorkoeit ima: Okkorse, angutit kattengutigeet, okausiksakaruse, innuillo kajumiksaromagussigik, tava okallugitse. 16 Pauluse tava nækkoipok, arksaminiglo ursseraiok, okallukluneło: Okkorse angutit Israelittiná, Gudemut nálektoseá, nálegitse! 17 Innuit okkoa Gudiétta, angæjokáuvut kennerei, innuillo taivko ussornartungortikei tekkornartáugadlarmætta nuname Egiptenme, terssangalo annisikei tellerminik ajugakangitsomik. 18 Okkiullo 40 nãulugit kammagekiksárei illiorsusiénnik innukajuitsométillugit. 19 Innuperksuillo ekkardlekattigeet, arbenek marluit, nuname Kananemétut, nungukei, nunéllo taukkonunga augorpa immeraumik. 20 Tamattomalo kingornagut, okkiut 450-étillugit, kiglissioirsunnik tunniei, Profete Samuele innútserlugo. 21 Kingorna tava nálegaunermik piomaulutik kenúmætta, Gudib tunniei Saulemik, Kisib erneranik, angumik Benjaminib ekkardleenit pirsomik, okkiut 40 nálegaunerrokollugo. 22 Taunalo péramiuk, Davi nálegaunengortipa taukkonunga, tauna ima okautiga: Davi nervsarãra, Iessib ernera, angut umættima illuarirsa, taursoma mallissauei tamása pekkorsakka. 23 Taursoma kingueinit merssa Gudib innungorkoa Iesuse, Israelittit annaursirsuksæt, sórdlo unnersóigadlarame. 24 Taunale (Iesuse) ajokærsoilersinnago, Iohannese Israelittinnut okallukãradlarpok koirsúmik sáiniarutiksamik.. 25 Iohannesible udlungoenne nãleramigit, ima okarpok: Taunáungilanga issumakarbigirsarse; attale, kingunevkut tikkiutsomárpok, tauna kingakobigekara issigamæk singérlugik.

26 Angutiná, assærset kattengutigeet, Abrahab kingueisa kittorneiá, akkornauvsinétullo, Gudemut nálektut, okorseá! illivsenut merssa okautsit tamattominga annaursúmik okautáukorsáput. 27 Ierusalemmiulle, nálegeisalo tauna illissaringinamiko, Profetit okauseelloneet, Sabbatit nungullugit attuarnekartut, siunersinginamikik, erkótipeit, tauna ekkartóutinamiko. 28 Umnillo tokkokorsútiksamik nervsarbiginginamiko,

Digitized by Google

taimaitorle Pilatuse kenuvigæt tokkokollugo taursomunga. 29 Taunalo pivlugo agleket tamása erkótinamikik, senningarsomit akkartipæt, illivermullo illivlugo. 30 Gudible umartika tokkorsunnit. 31 Udlullo amerdlasút sakkomerbigirsarei majoarkattinne Galilæamit Ierusalemmut, taukkoalo merssa okautigirsarræt innungnut. 32 Uaguttõg okallugbigigiause unnersóutiginekartomik angæjokautinut; 33 Tamattominga Gude erkortitsimet uagutinut taukkoa kittorneinut, terssa, Iesuse umartinamiuk; taimatõg tuksiautinne erinnalingne aipæne ima agleksimavok: Idlit erneragit, udlome erniaragit. 34 Tokkorsunnille umartinamiuk, kingorna irvsungorkonnago, tamanna pivlugo ima okartok: Saimaursutsimnik, Davimut unnersóutigirsamik, aulaiængerbigissauause. 35 Taimaitomiktõg adlame tuksiaume ima okariok: Ajungitsorirset irvsungorkussengilet. 36 Davile innútillune, Gudib pekkorseinik kivgartorsimagame, sinnikpärtok tava, siudlimisullo illinekartok illivermut, irvsungorlunelo; 37 Gudible umartita tokkorsunnit, tauna irvsungungitsok. 38 Taimaitomik, assærset kattengutigeet angutit, okkorse, nællojungnæritse, Iesuse tauna pivlugo ajortoærursútiksamik okallugbiginekarpose, tamanniglo illuarsirsutiksennik, merssa illivsenut piginauiængitsunnik inneitsissinnit. 39 Taursomungale opertok, illuartitávok. 40 Miannersoritsele, Profetit okauseesa erkorkennauáse, imaitut: 41 Okkorse, nachorsoseá, tekkogitse, annilárluselo nungutitse, innutilluse pilliaissægama, operissengisauvsinik, tamattominga okarbiginekaruse.

42 Iudille kattisimauvingmit annimætta, nællursut kenúput (Apostelinnut) Sabbatik akkornængne nungullutik okallugbigekollutik okautsinnik tamakkoninga. 43 Kattisimauvingmelo kattissimarsut auiksarmætta, tava Iudit amerdlasút, Iudekattingortullo, Gudemut nálektut, mallingnikput Paulusemullo Barnabasemullo. Taukkoale okallugbigællugillo kajumiksárpeit, Gudib saimauneranétuinarkollugit. 44 Sabbatible tugliane iglorperksoarmiut tamangajengmik kattillerput, Gudib

Digitized by Google

okausee tussaromaulugit. 45 Innuperksuille taukko Iudit tekkogamikik, ningektorsoængorkaut akkiorniarlutiglo Paulusib okauseenut, akkiortarlutiglo mittautiginnikput. 46 Tamasale tussartillugit Pauluselo Barnabaselo iktoratik ima okallukpuk: Illivse merssa okallugbigirsariakalerkãrtose Gudib okauseenik; mãnale tamakko assiginnarlugit ajektoraussigik illivsenit, illivseniglo nangminek kingakonarsisinause innursúmut nãksaungitsomut, atta, tava nællursunnut sáissauguk; 47 Nálekab taima pekkomattigut, ima okarame: Nællursunnut kaumarsuksængortikivkit, annaursutigekollutit nunab issoanut aglæt. 48 Nællursulle tamanna tussaramiko, tipeitsulerput, Nálekablo okausee ussorutigingãrpeit, opertungorlutiglo tamarmik kennersimarsut innursúmut nãksaungitsomut. 49 Nálekablo okausee okautiginekaleriartorput tamattoma erkáne tamanne. 50 Arngnelle issumagiksut nálengnekartut, iglorperksoarmiullo nálegeit, Iudit tava pikkitorsoængortipeit, Pauluselo Barnabaselo nagliuktekollugik, ajeklugiglo aulartipagik erkamingnit. 51 Taukkoale issikettik karsséjaramikik taukkonunga, Ikonienemut pipuk. 52 Ajokærsukelle tipeitsungãlerput illumiukalerlutiglo Annernermik ajunginermik.

KAP. XIV.

Ikonieneme Listramelo Apostelik piniartarpuk okalluktarlutiglo; Antiochiamut ulterpuk.

Ikonienemétillutigle attautsekuk Iudit kattisimauviénnut isserpuk, okallungmænniglo amerdlasóperksuit, Iudillo Grækerillo, opertungorput. 2 Iudille opingitsut pikkititsivlutiglo ningektungortitsiput nællursunnik, akkerartorkollugit kattengutigeenut. 3 Sivissómiglo terssanépuk, iktoratiglo okallukpuk Nálegak tunnãrællugo, taursomalo okautsinne saimaunartuglit opernarsillugillo, nællunérkotillo ussornartullirsello pekkogiei taukkoa arkseinik; 4 Iglorperksoarmiulle ingmingnik

Digitized by Google

auiksarniarput, illeisa Iudit illagilerpeit, illeisale Apostelik. 5 Nællursulle Iudillo, nálekettik illagællugit, pikkitorsoæng-ormætta, (Apostelik) mittautigiomaulutiglo millóromamattik ujarkennik. 6 Mallugilerpæk tamanna kemmãvlutiglo iglor-perksoarnut Likaoniamétunnut, Listramut Derbenemullo, tamat-tomalo erkánut. 7 Terssanelo okautsit tussarnersut okautigeit.

8 Angulle Listramétok ivksiainariakartok, niulukame, pis-sujuilunelo erniursok, sullelo pissungisainartok. 9 Pauluse okalluktok taursoma nálengmanne, irssigiuarpa, mallugig-amiuglo opermet ikkiornekaissæsugællune. 10 Tava nippi-tómik ima okarpok: Nækkoillutit kikkarluarit. Nækkoinæ-suarpok tava pissulerlunelo. 11 Paulusible taimailirsa innuit tekkogamiko, niblingãrput, Likaoniamiullo okauseet attor-lugit, okalluklutik: Gudit innuktun-élerlutik akkarbigãtigut; 12 Barnabaselo aitserpæt tava, Iupiteremik, Pauluselo Mer-kuriusemik, aipaminit okalluktartómet. 13 Iupiteriblo Pel-lessiætta, taukkoa iglorperksuisa anatænnétúb, tava uming-mait niakorutillo ãpei issertarbiksoarmut, tunnirsiomaulunelo innuit illagællugit. 14 Apostelígle, Barnabasiblo Paulusiblo, tamanna tussaramiko, annorarsettik alliktorpækit, akpallutiglo innuit akkornænnut pipuk, torklorlutiglo. 15 Ima okar-puk: Angutiná, okkorse, sullivisse tamãne? Uaguktõg illiv-sesut innúvoguk tokkojarsunnik timmekarlunuk, okautsinniglo tussarnersunnik okalluktóvoguk illivsenut, sáiniarkolluse ok-konanga Gudiúngitsunnit Gudemut tokkosuitsomut, taursoma pingortimagit killaglo nunalo, immauviksoarlo, illuanétullo tamása; 16 Taursomalo itsaligame nællursut tamása issu-mamingnik innúniartut innertingikalloarei; 17 Umnit ing-minik nangminek nællunæjartartok, kabsersoarniglo pirsartar-amissigut ajungitsomik, siedlerkorsivlunelo killangmit, nunablo merkoee náulerkorsarei, nekkiksautiniglo tunnirsarluta, in-núdluartillutalo umættivut tipeitsuktitarei. 18 Taimalo okal-lukamik, innuit innerternek ajungajekpeit, tunniomamattik tunnirsútinnik.

Digitized by Google

19 Iudille, Antiochiamit Ikonienemillo terssunga piput, innuillo okaukiksarmattigik Pauluse millórpæt ujarkennik, iglorperksuillo auatænnut unniarlugo piæt, tokkosimasugigamiko. 20 Ajokærsukelle illulermænne, makkipok, iglorperksoarnullo isserlune; akkagolo kaumet, Barnabase aiparællugo, terssanga aularpok Derbenemut. 21 Iglorperksoarnelo taukkonane okautsit tussarnersut okautigeit, ajokærsugartärlutiglo amerdlasúnnik, utterlutiglo ama Listramut, Ikonienemullo, Antiochiamullo. 22 Ajokærsukello tarneit nekkursektipeit, kajumiksárlugillo opernermik sorarnauærkollugit, imalo pieit: Nagliungnartorperksuit attorlugit isseriakarauta Gudib nálegauvianut. 23 Tamattigullo illageeksunnut pársirsokartitsipuk ittunnik, tuksiarlutiglo ésisinnatiglo taukko sernigekoeit Nálekamut operbigirsænnut. 24 Pisidia tava arvkotigællugo Pamfiliamut pipuk; 25 Gudiblo okauseenik okallukamik, Attaliamut utterpuk; 26 Terssangalo umiartorpuk Antiochiamut, tamerssa aularbigigalloæk, Gudib saimauneranik siornagut pekkonekaramik sullirsamingnut, tamakkolo mäna nämaksigeit. 27 Taimaitomik terssunga pigamik, illageeksut kattisimatipeit, okallugbigællugillo kannok ussornartigirsunnik Gudib piniartungortimattik, kannorlo nællursuttög opernermut pekkosimamagit. 28 Terssanétualerpuk tava ajokærsuket neijorlugit.

KAP. XV.

Apostelit kattisimauviksoakarput Ierusalemme, nællursunnullo aglekput nællunæjarbigællugit malligækseinik; Pauluse aipæksánik nællursunnut aularpok.

Iudæamillo pirsut illeisa, kattengutigeet ima ajokærsólerpeit: Kippekungikuse Mosesib illerkorekorseinik, pidluartungorsinnaungilase. 2 Tamannalo pivlugo ingmingnut akkerartortut Paulusib Barnabasiblo aksut sakkitsaukattigimattik,

Digitized by Google

pekkorsilerput tava, Pauluselo Barnabaselo, adlello illættik, aularkollugit Ierusalemmut Apostelinnut, uttokaunernullo, appersút tamanna pivlugo. 3 Illageeksunnit tava illaginekarlutik aularput, Foenizia Samarialo arvkotigællugik, nællursullo sáiniarsusiénnik unnibkaramik, kattengutigeet tamása tipeitsungnangärtokartipeit. 4 Ierusalemmullo tikkimætta, illageeksut Apostelillo, uttokaunerillo niobiorpeit, taukkonungalo okaursiput, kannok Gudib piniartungortimattik. 5 Farisæerille illeit, opertungorsimarsut, nækkoiput, ima okalluklutik: Kippirsariakarpumme, okautariakarlutiglo Mosesib inneitsissei mallekollugit.

6 Apostelille uttokaunerillo kattillerput, ivko okautsit kiglissiutigællugit. 7 Tekkisómiglè okallukattigeeksarmætta Petruse nækkoipok, ima okallugbigællugit: Angutit, assærset kattengutigeet, illissimauarse, ardlagut Gude akkornautine kennersimet, kannimnit nællursut tussarlerkollugit okautsinnik tussarnersunnik, operkollugillo. 8 Gudiblo, umættinnik illissimarsub, nællokutsungnærsipei, Annernermiglo ajunginermik tunnisimauei, sordlo uaguttög pigamissigut; 9 Attauserlo nelligeeksikátigut uagullo taukkolo, umætteillo ivlernarsikei opernermik. 10 Saogme tava mäna Gude ursserpissiuk? ajokærsuket nangmagakartinnausigik, mersa siudlivsaloneet uagulloneet ajukauvtinik? 11 Operpogulle Nálekab Iesusib Kristusib saimauneranik pidluartinekaissægauta taimailuinnartomik sordlo taukkoa. 12 Tamarsoarmik tava nippangerput Pauluselo Barnabaselo náleklugik, okalluktuarmænnik kannok aktigirsunnik nællunærkotinnik ussornartullirsenniglo Gudib piniartungortimattik nællursut akkornænne.

13 Taukkoalo okallussérmennik, Iako ima okallulerpok: Angutit, assærset kattengutigeet, náleksinga! 14 Simon Petruse okalluktuarpok, kannok illiorlune Gudib nællursut issumagimagit siudlermik, taukkoningalo ingminut innuksarsillune attermine. 15 Taimainiputtög Profetit okauseet, ima

Digitized by Google

agleksimarsut: 16 Kingorna utteromáriunga, Daviblo igloa oppisimarsok sennakiklugo, asserornereelo sennakikomauakka, napparkiklugolo pissauara; 17 Innuit ammigakuit Nálekamut piniarkollugit, nællursullo tamarmik aglæt, attimnik taigornekartut; tamersa Nálekab, tamakkoninga tamannik pirsartub okausee. 18 Gudib pingortitenne tamása illissimauei sillarsúb aulakautánit aglæt. 19 Taimaitomik pekkorsiunga imaitomik: Gudemut sáiniarsimarsut, nællursunnit pirsut, nekkimatekonnagit. 20 Aglekbigekollugille, Gudiúngitsut maujungnartoeenik pinauærkollugit, arngnaunekarkonnagit angununekarkonnagillo, ippisimarsomiglo aungmiglo nerrekonnagit. 21 Itsarsoængorporle, Mosesib okauseenik okalluktokartarmet iglorperksoarne tamanne, Sabbatillo nungullugit attuarnekartarput kattisimauvingne.

22 Apostelit uttokaunerillo, illageeksullo tamarmik tava illuarillerpæt, illættik angutik kennerlugik, Antiochiamut aularkollugik Pauluselo Barnabaselo illagællugik, terssa imaituk: Iudase, Barsabasemik tairsak, Silaselo; angutik taukkoa ajokærsoirsóursuk kattengutigeeksunne. 23 Taukkolo aglekennik neksipeit imaitunnik: Apostelit, uttokaunerillo, kattengutigeello, pidluarkoeit kattengutit nællursunnit pirsut, Antiochiamétut, Siriamétullo, Ziliziamétullo. 24 Uagut tussarauta, uagutinit pirsut illeisa nekkimatikäse-gōg ajorkærsútinnik, tarniselo asserorlugit, ima okarlutig-ōg: Kippikoniaissause, inneitsissillo malliklugit; umnit tamanna pekkorsaringikalloarautigo taukkonunga. 25 Taimaitomik illageekluta kattisimatilluta, ima issumarsogut: Angutit kenneromaulugit, illivsenullo aularkollugit, illagekollugillo assærsautingnut Barnabasemullo Paulusemullo. 26 Taukkoa merssa tarnittik erdliginnagit tunniupeit, Nálegauta Iesusib Kristusib akka pivlugo. 27 Aulartipauvuk tava Iudaselo Silaselo, tamattomingatōg okaursiartorkollugik okautsinnik. 28 Annernerúb ajunginerúb uagullo illuarigautigo, adlamik erdlokonartomik piniagæksakartitsomangilause, imaituinnaille

Digitized by Google

pirsariakartut illivsenut pekkorsarauvut: 29 Gudiúngitsut maujungnartoeenik pinauærkolluse, aungmiglo ippisimarsomiglo nerrekonnase, arngnaunekarkonnase angunnekarkonnaselo; tamakkonunga miannersoruse, illuartulliarpose. Innúlluarkonarsisitse!

30 Taukkoa aularkonekaramik, Antiochiamut piput, terssanelo operkattigeeksorperksuit kattisimatinamikik, agleket tamakko tunniupeit taukkonunga; 31 Tamakko attuaramikik, tupedlerlutik tipeitsulerput. 32 Iudasele Silaselo ama Profetiógamik, kattengutigeet kajumiksárpækik nekkursektillúgillo okauserperksoarnik. 33 Terssanétuaradlarmenniglo, kattengutigeet angerdlarluarkolerpagik Apostelinnut. 34 Silasible illuareka, terssane unnikomaulune. 35 Paulusele Barnabaselo Antiochiamétuarpuk, adlello amerdlasút illagællugit, ajokærsoiniartarlutiglo okalluktarpuk Nálekab okauseenik.

36 Udlulle illeit nämætta, Pauluse Barnabasemut okarpok: Ama aularluk, kattengutivullo tikkerariartortigik tamása iglorpamiut siornagut okallugbigirsauvut Nálekab okauseenik, missiliklugillo kannok illiorsuseenik. 37 Barnabasib tava Iohannese illakolerpa, Markusemik tairsak. 38 Taunale illagiomaulugo Paulusib illuaringila, merssa siorna kemmengmattik Pamfiliame, piniarkattigingimattiglo sulliarekorsamut. 39 Ingmingnut tava taima sakkitsaupuk, auiksarlutik aglæt, Barnabasiblo Markuse aiparillerpa, umiartorlunelo Zipernemut.

40 Paulusible Silase aipara, aularmello kattengutigeet Gudib saimauneránut pekkoæt; 41 Ingerdlavlunelo Siriene Zilizienelo arvkotigigamikik, illageeksut nekkursektipei.

Digitized by Google

KAP. XVI.

Paulusib Timotheuse illæssiara, Filippemullo piok; Lidia opertungorpok; annernepilluk annisinekarpok; Apostelik parnärsimauvingmut pisitáupuk; parnärsimauvingmut pársirsok sáiniarpok; Pauluse ipperarnekarpok.

Derbenemulle Listramullo piok attalo, ajokærsugak terssanétok, Timoteusemik attelik, taursoma arngna Iudiúrsok opertok, angutale Grækiúrsok. 2 Tauna unnersiutigæt kattengutigeet, Listramétullo Ikonienemétullo. 3 Tauna Paulusib illæssiariomagamiuk, kippiva, Iudit terssanétut pivlugit; anguta tamarmik illissarimarssuk Grækiúrsok. 4 Iglorperksuille arvkotigigamikik, taukkoa innuinnut mallikoeit inneitsissit, Apostelit uttokaunerillo Ierusalemmétut pekkorseit. 5 Illageeksut tava aulaiængersinekarput opernerme, udlullo nungullugit amerdliartorput. 6 Frigiale, nunalo Galasia arvkotigimattigik, Annernerúb ajunginerúb okallukongilei Asiame. 7 Misiamulle pigamik, Bitinia arvkotiginiaralloarpæt, Annernerúble pekkongilei. 8 Missia tava sarssunamiko Troasemut piput. 9 Unnuamelo Pauluse tekkordlugakartok imaitomik: Angut Mazedoniamio kikkartok, kennúvigællugolo ima okarpok: Tessammunga Mazedoniamut peet, ikkioriartorlutalo. 10 Taimaitomigle tekkordlugakarsimagame, erngerdluta tava Mazedoniamut aularniarpogut, nekkimanginauta, Nálekab taivkunga kákomattigut, taukkonunga okallugiartorkolluta okautsinnik tussarnersunnik.

11 Troasemit tava aularpogut, Samotrazialo torainarlugo, akkagolo kaumet Neapolinemut piogut. 12 Terssangalo Filippenemut pigiogut, tamerssa nunab Mazedoniab iglorperksoee ajunginerit, nellinginarnik innuglit. Udlulle illeit terssanétuarpogut iglorperksoarne. 13 Sabbatiblo udloa nedliumet, iglorperksuit auaténnut anniogut, kook tikkillugo, terssane tuksiartarbekarmætta, ingillutalo, arngnet, terssunga kattisi-

Digitized by Google

marsut, okallugbigauvut. 14 Arngnarlo, Gudemut nálektok, Lidiamik attelik, Purpuremik niuvertartok, Tiatiramiunnit pirsok, tauna nálengniarmet, umætta Nálekab angmarpa, Paulusib okausee siunersiksáulersillugit taursomunga. 15 Taunale iglokattinnelo koinekaramik, innellerpātigut, okallukluelo: Nálekamut opertósugigussinga, tava iglumnut isserniaritse, terssanétuarluselo. Isserkollutalo okaukiksárpātigut. 16 Illánele tuksiartarbingmut ingerdlatilluta, niviarsiab pardlekpātigut, tauna erkotuksennik okalluktomik annernekarame, nálekenne tava pissórsótitarei okallungnerminik erkotuksennik. 17 Tauna Paulusemut uautinullo mallingniktainarpok, torklorlunelo ima okallukpok: Innuit okko Gudib kotsingnerrúrsub kivgarei, illivsenut okautiginiktut arvkotiksamik pidluarnartomut. 18 Taimailiortartok tauna udlorperksuit. Paulusible tamanna erdlokirsútiga, keviarlunelo annernek okarbiga: Iesusib Kristusib akkane okaupaukit, omanga annekollutit; terssangainak tava anniok. 19 Nálegeisale tekkogamiko piksarsissérmattik, Pauluselo Silaselo tigullugik aularupagik niuvertarbingmut nálekennut. 20 Sorssuktuksello nálegeinut pisipagik, okalluklutiglo: Innuk okkoa Iudiúrsuk, iglorperksoautalo innuee asserorpeit; 21 Ajokærsoiniarpuglo illerkunnik uautinut attugæksaungitsunnik, malligæksáungitsunniglo, Romiógauta. 22 Innuit tava taukkonunga pikkitorsoængorput, sorssuktuksello nálegeisa annorajarkoagik ipperartorkollugiglo; 23 Taimalo aksut ipperartoréramikik parnārsimauvingmut pisipagik, parnārsimauvingmullo nálegak okaupæt, parekiksarkollugik. 24 Taima pekkomænne nálekpok, parnārsimauviúblo innánut illudlerpámut pisipek, niukikuglo parnārsarlugik kerssuksoarmut. 25 Unnuarle ketterarmet Pauluse Silaselo tuksiarpuk, tuksiaumiglo Gude ussorók; parnārusimarsullo merssa nálektut taukkonunga. 26 Terssangainak tava nuna seíuktorsoængorkau, parnārsimauviúblo tungauvía aglæt aulasorsoængorpok; erngerlutiglo mattuee tamarmik mattuælerput, tamarmiglo kelleruteit kellerursérput.

Digitized by Google

27 Parnārsimauvingmulle nálegak itterame, parnārsimauviúblo mattuee angmarsimarsut tekkogamigit, pænnane ammuva ingminik tokkoniaromaulune, issumakarame parnārusimarsut kemmāsimasugællugit. 28 Paulusele niblingārpok, okallukluneło: Illingnik pidlárniarkennek, tamauta tamānépogut. 29 Nennerúmik tava kákorsivlune isseræsuarpok, olillerlunelo pædlorpok Paulusib Silasiblo issigeinut; 30 Annisillugiglo ima okarbigipek: Assærsæk nálekængá, sullissaunga pidluartungorkollunga. 31 Akkiæk: Nálekamut Iesuse Kristusemut operit, pidluaissautit tava, iglokattittillo. 32 Nálekablo okausee okautigeit taursomunga, iglokatteinullo tamannut. 33 Erngerlunelo unnuak tammanna ingminut pisipek, unnattarnerkiglo allerterlugit; erngerlunelo nangminek koekovok, illænnelo tamarmik. 34 Iglominullo pisipek nerisillugiglo, iglokattinnelo tamása tipeitsukattigei, Gudemut opertungorsimagame. 35 Kaumelle sorssuktukset nálegeisa, iglorperksuit kivgeit aularkoeit, ima okariartorkollugit: Innuk taukkoa aularlik. 36 Okautsillo tamakko parnārsimauvingmut nálekab okautigei Paulusemut, okalluklune: Náleket tamaunga okariartorkorsiput, parnārutæjarkollutik. Taimaitomik māna annigitsik, tupedlerlutiglo aularitik. 37 Paulusible okarbigei: Taukkoa unnattarkogamissiguk innuit tekkoænne, umnit pirsútekaratik kiglissiornekaranugloneet, mersa umnit Romiúrsoguk, pisillunuglo parnārsimauvingmut mānalo angiortomik annisikolissægātiguk? Nāgale taimaissengilak, ivkoale nangminek annisitsartorillissiguk. 38 Okautsille tamakko iglorperksuit kivgeisa okautigiartorpeit nálekennut, taukkoalo erksilerput, tussaramikik Romiúrsuk. 39 Ornikpagik tava, okaukiksarniarlugiglo annisipagik, kenúvigællugiglo iglorperksuit kemmekollugit. 40 Parnārsimauvingmit annipuk tava, Lidiamullo pullariartorlutik, kattengutigeello tekkoræramikik tupedlersárlugillo, aularpuk.

Digitized by Google

KAP. XVII.

Pauluse okalluktuarlune nagliungärpok, terssa Tessalonikame, Berroenemelo Atenemelo, amerdlasórsuillo sátinekarput Iesusemut.

Amfipolinelo Apollonialo arvkotigigamikik, Tessalonikamut pipuk, terssane Iudit kattisimauvekarput. 2 Paulusib tava, illerkone attorlugo, isserbigei, Sabbatillo pingasut okallugbigei agleket attuarlugit. 3 Tamakkoningalo ajokærsorlugillo nevsuiarbigei Kristuselo anniartitæksáursok tokkorsunnillo makkituksáursok unnerpa, ima okarlune: Iesuse tauna, illivsenut okautigirsara, Kristusióvok. 4 Taukkoa illeit tava opillerput, Pauluselo Silaselo illagillerlugik, taimatõg Grækerit Gudemut nálektut amerdlasórsuit, arngnettõg nalengnekartut amerdlakaut (opilleriput). 5 Iudille utteeetsorsuit ningellerput, angutepillurksoarniglo innupillungnik peblerortunnik illatárniarlutik kattillerput, iglorperksoarmiullo pikkitorsoængortillugit, Iasoniblo igloanut sorssugiartorput, taukko annisitsuklugik innungnut. 6 Nenninginamikigle, tava Iasone, kattengutigeello illeit, pisipeit iglorperksoarmiut nálegeinut, niblidlárlutiglo okallukput: Innuk okko sillarsúb innueenik tamannik pikkititsirsuk, tamaungnariputtõg; 7 Taukkolo Iasonib sinniktarkopek ingmine, taukkoalo tamarmik Kaiserib inneitsissei nálengisinnarpeit, adlalo nálegaunerrúrsok unnerlugo, terssa-gõg Iesuse. 8 Taimaitomigle pikkitipeit innuit, iglorperksoarmiullo nálegeit, tamattominga tussartut. 9 Iasonible illeisalo akkiniarsimamatiik ipperarpeit tava.

10 Unnuamele Pauluselo Silaselo erngerdlugik kattengutigeet aulartipagik Berroenemut; terssungalo pigamik Iudit kattisimauviænnut isserpuk. 11 Taukkoa merssá ajunginerrúrsut Tessalonikamiunnit, kajumiklutiglo okautsit nálekpeit, udlullo nungullugit agleket attuarkiksárniarpeit, arssigeeksiniarlugit. 12 Taukkoa amerdlasút tava opillerput, Grækerittõg

Digitized by Google

nálengnekartut, arngnello angutillo, ikkingitsut. 13 Iudille Tessalonikamiut kallerchinamik, Berroenemetsõg Pauluse okallungmet Gudib okauseenik, terssungatõg piput, innuit pikkitillugit. 14 Kattengutigeelle Pauluse erngerlugo aulartipæt, immab kiglinganut pekkollugo, Silasele Timoteuselo unnikpuk terssane. 15 Paulusible unnersorteisa pissipæt Atenemut, okariartorkonekaramiglo Silasemut Timoteusemullo (Pauluse) ornigæsuarkollugo, ama utteriput.

16 Paulusible taukko uttakillugik Atenemétillune, annernermine allieisungälerkau, iglorperksoarmiut taukko tekkogamigit kivgartorpedlárkerssut Gudiúngitsunnut. 17 Taimaitomik Iudit, Gudemut nálektut, okallugbigigalloarpei kattisimauvingme, niuvertarbingmetsõg udlut nungullugit orniktinne pigalloarei; 18 Illissimajomatórsuille illeisa, terssa Epikurerit Stoikerillo, sakkitsarpæt. Illeillo okarput: Piungitsunnik okalluktorsoak una, kannongétunnik okausekaissaua? Illeille okarput: Sórdlo Guditáinik okallukomarsok illiorpok. Merssa taima piæt, okallugbigimattik okautsinnik tussarnersunnik Iesusemik makkirsusermiglo (tokkorsunnit). 19 Tiguæt tava aularullugolo kiglissiorbiksoarmut, okalluklutiglo: Ajokærsútitäk tamanna, okautigirset, nællojungnærsinnauarput? 20 Idlit merssa tussangisainakautinik tussartinautigut, sunáunersok tamanna illissimajomadlárparput. 21 Atenermiulle tamarmik, tekkornartello, terssanelo nunasiakartut, adlamik issumakarniængitsut, nutámik kissienne okallukomaulutik tussaromaulutiglo. 22 Paulusele kiglissiorbiksúb kekkane kikkarlune ima okallukpok: Okkorseá, angutit Atenermiut, mallugause, tamannik opernerdlukpedlártorsógause. 23 Terssane sakkigama, Gudiúngitsunnut nálekbiksesse kemmerdlórniarlugit, tunnirsirsarbik tava tikkipara, imaitomik aglengnelik: Gudemut nællunartomut. Nællursarse tava nalekaussiuk, mäna tauna okautigara illivsenut. 24 Gude sillarsoarmik, tamattomanétunniglo tamannik, pingortitsirsok, merssa nálegáugame killangmullo nunamullo, innekararaingilak nálekbiksoarne ark-

Digitized by Google

sennik sennasimarsunne; 25 Innuillo arkseinik kivgartorbiginekanginioktõg, sórdlo sumik ajorsartok, merssa nangminek tamása tamanne innursútekartillugillo annernekartinamigit; 26 Innuperksuit tamása pingortikei áungmit attautsemit, nunarsoarlo tamát innersorlugo, kiglikbekartikadlarlugillo innúmersorsusiænnik nunasiækseiniglo. 27 Nálegak ujarniakollugo, missigiginnaunerlugolo nenniginnaunerlugolo; naug tammakerluta ungesingikalloarpãtigut. 28 Taursomane innúgauta, aulavlutalo étuarauta. Taimatõg illæsse, tuksiautinnik aglektut, ima okariput: Taursomanga pingortitávogut. 29 Gudemit tava pisimagauta, issumakaissengilagut, Gude arssersóutsomaulugo arssillirsennut sennasimarsunnut Goldemit Silveremilloneet ujarkennilloneet, innuit issumeinik taimailirsennut. 30 Taimaitomiglo innuit nællursorsótillugit Gudib irssigingitsũrsaralloarei, mãnakulle innuit tamása tamannétut sainiarkoei; 31 Udlok merssa nedliutitæksak taigamiuk, sillarsúb innuee tamása illuartomik ekkartóutitsomaulugit Angumut ekkartóursirsungortitaminut, taunalo tokkorsunnit umartinamiuk kingorna tava tamása opernek ajornarungnærsipei. 32 Tokkorsunnigle makkitsomártunnik tussaramik, illeit mittekput; Illeille okarput: Tamattominga ama tussarkikomárpautigit. 33 Taimalo Paulusib kemmekpei. 34 Angutille illeisa neijorniarpæt opillerlutiglo; taukkoa illæt Dionesiuse, kiglissioirsut illæt, arngnarlo, Damarisemik attelik, adlettõg illagigieit.

KAP. XVIII.

Pauluse ajokærsoiok Korintuseme, Efesuselo arvkotigælugo utteriok Ierusalemmut.

Kingorna tava Pauluse Atenemit aularpok, Korintusemut pivlune. 2 Terssanelo Iude naipipa, Akvilasemik attelik, Pontuseme innungortok; kissienne Klaudiusib Iudit tamása

Digitized by Google

Rommit aularkomattik, tauna Italiamit tikkiukammerssok, nulle Priscilla aiparællugo. 3 Taukkonunga (Pauluse) pullarpok, attauserlo nelligeeksomik sullikattigigamigik, neijulerpek, sennachviniarlunelo, itsellirsógamik. 4 Sabbatiflo nungullugit ajokærsoirsarpok kattisimauvingme, Iudillo Grækerillo okautsiminik kajumiksárpei. 5 Silasele Timoteuselo Mazedoniamit pimænnik, Annernerúb Pauluse innerpa, Iudinnut okallukollugo Iesusemik Kristusiúrsomik. 6 Taukkoale akkerartormætta okauserluklutiglo, annorarsenne karsséjarpei, okarbigællugillo: Áukse niakuvsinut pille, terssa, pingitsóvlunga mattoma kingorna nællursunnut aulaissaunga. 7 Tamannalo kemmekamiuk, angutib, Iustusemik attiglúb, igloanut isserpok, tauna Gudemut nálektóursok, igloalo kattisimauviúb tuglera. 8 Krispusele, kattisimauvingmut nálegáursok, opertok Nálekamut, iglokattinne tamása illagællugit; Korintumiuttõg amerdlasút nálektut opertungorput, koekollutiglo. 9 Nálegarle unnuame Paulusemut tekkotipok ima okarlune: Erksekennek, okalluksinnaille, nippangernauérlutillo. 10 Aiparigaukit, kimilloneet pinekarnauíeissenginauit nagliungnartomik, merssa innuit pigirsæksakka amerdlakemætta iglorperksoarne makkonane. 11 Terssanétuarpok tava okkiok attausek, kaumetillo arbeneglit näulugit, ajokærsorlugillo Gudib okauseenik. 12 Gallionele nálegáutillugo nunamut Achajamut, Iudit illageeklutik Pauluse peblingärniarpæt; ekkartóursivingmullo aularupæt. 13 Okalluklutiglo: Innuit oma kajumiksárpei, Gudemut kivgartorkollugit, inneitsissit merssa mallekomagit. 14 Paulusele okallukomalermet, Gallione Iudinnut okarpok: Assærset Iudit okkorse, illueitsulliak pekkoserlungnerloneet pinekarpennik, tussaromaissægalloarivse; 15 Tamannale appersútáumet, ajokærsút okautsillo akkillo, inneitsisselo pivlugit, tava illivse nangmínek tamanna piarse; uanga ekkartóursiomangilanga tamanna pivlugo. 16 Ekkartóursivingmit tava aularkoei. 17 Sostenesele, kattisimauviúb nálega, Grækerit tamarmik tava tiguæt unnattarlugolo ekkartóursiviúb

Digitized by Google

sáne. Tamannale Gallionib assiginnarpa. 18 Pauluse sulle terssanétuaradlarame, kattengutigeet tava sorarutiksamik okallukbigei, Siriamut umiartoromagame, Priscillalo Akvilaselo illagællugik; Kênkreamétillunele nutsenne kippiei, angerutekarame. 19 Efesusemullo pigame terssunga kemmekpek; nangminerle kattisimauvingmut isserpok, Iudillo okallugbigei. 20 Taukkoa tava innellerpæt, ama unnigbigekollutik, akkoaringileilé; 21 Nāgatiksamigle okallugbigei, ima okarlune: Ierusalemme merssa udlorsioriakarpunga tuglermik; ornikomáriausele, Gudib pekkoppanga. Efesusemit tava aularpok. 22 Zæsareamullo pigame majoarpok, kattengutigeello okallugbigigamigit innúlluarkollugit, aulariok tessamunga Antiochiamut. 23 Terssanétuaradlaramelo, ama aularlune, nunæk Galazia Prigialo sakkivigipek kingudlereeksarlugik, ajokærsukello tamása nekkursektipei. 24 Iudele, Apollomik attelik, Aleksandriame innungortok, angut okallungnermik ajungitsorsoak, aglekenniglo illissimarsorsoak. Efesusemut tikkiupok. 25 Tauna ajokærsorsimagame Nálekab ajokærsutánik, annernerme pilleritsektóvlune okallukpok, Nálekamiglo ajokærsoiniarkiksarlune, umnit Iohannesib koirsirsarneranik illissimaginnartok. 26 Tauna kattisimauvingme okallulerpok tamása tussartillugit. Akvilasible Priscillablo tussaramiko, ingmingnut pisipæk, nevsuiarbigekiksarlugolo Nálekab ajokærsutánik. 27 Akajamullo aularomamet kattengutigeet aglekput, ajokærsukello kajumiksárpeit, tauna illæssiarekogamiko taukkonunga; terssungalo pigame, saimaunermik opertungortisimarsut amerdlasút ikkiorpei. 28 Iudit merssa sorarunagit okausiksérotinamigit, tamásalo tussartillugit, Iesuse Kristusiúrsok unnerpa, agleket narkiksutigællugit.

Digitized by Google

KAP. XIX.

Pauluse Efesusemétuarlune ajokærsoiok koirsivlunelo; Demetriusib iglorperksuit pikkitorsoængortipei Pauluse pivlugo.

Apollole Korintusemétillugo, Paulusib nunet kinginerit sakkivigigamigit, Efesusemut piok, terssanelo ajokærsuket illeit naipinamigit. 2 Okarbigei: Opertungorsimagause Annernek ajunginek pivissiuk? Akkiælle: Ajunginermik annernekarmet tussangilagulloneet. 3 Ama appersoriei: Sumumme tava koissimavisse? Akkiæt: Iohannesib koirsútigekorsanut. 4 Paulusele okarpok: Iohannese koirsigalloarpok koirsúmik sáiniarutiksamik, innuillo okaupei, kingunermigut tikkiutuksak operbigekollugo, terssa, Iesuse pivlugo, Kristusiómet. 5 Tamanna tussaramiko, koekoput Nálekab Iesusib akkánut. 6 Paulusiblo arksaminik pattingmagit, Annernek ajunginek taukkonunga piok; okautsinniglo adlennik okallulerput, erkotuksenniglo okalluklutik. 7 Angutillo taukkoa arkanek marlúrsut. 8 Kattisimauvingmulle isserpok, siorananelo okallukpok kaumettit pingasut étillugit, ajokærsorlugillo okallugbigekiksárniarpei Gudib nálegauvianik. 9 Illeille mangertorsómætta operomannatiglo, ajokærsúllo tamanna okautiginerdluklugo innuperksoarnut, kemmekpei tava, ajokærsukello ingmikórtipei taukkonanga, udlullo tappillugit okalluktarpok angutib, Tiranusemik attiglúb, kattisimauviane. 10 Taimailiorporle okkiuk marluk-étillugik, késa tava Asiamiut tamarmik, Iudillo Grækerillo, tussarput Nálekab Iesusib okauseenik. 11 Gudiblo Pauluse piniartipa ussornartorsoarnik. 12 Allerterutei aglæt, annoraksello timmanut attuket, pivlugillo illipattigik napparsimarsunnut, ajorungnærput tava nappautimingnit, annernepilluillo taukkonanga anniput. 13 Iudille illeit sakkirsáinartut, merssa angekóursut, nauiateilutik Nálekab Iesusib akka tainiarpæt annernepillulingnut, okalluklutiglo:

Digitized by Google

Iesuse, Paulusib okautigirsa, pivlugo annekoause. 14 Taimailiortartulle illeit, terssáursut Skevasib Pellessiunerúb Iudiúrsub erneree arbenek marluk. 15 Annernepillúble sápei, okalluklunelo: Iesuse illissarāra, Paulusesōg nællunginiara, illivsele kikuvisse? 16 Innúblo annernepillungmik illumiuglúb tava sorssuklugillo arktungilei kunnutillugillo, taimailiorbigimattiglo, iglomit tamattomanga kemmāput tammakaratik killersimaulutiglo. 17 Tamannale tussaumarsaulermet tamannut Efesumiunnut, Iudinnut Grækerinnullo, tamarmik tava erksirsorsoængorput, Nálekablo Iesusib akka ussornarsinekangārpok. 18 Amerdlasúttōg, opertungorsimarsut, nællunæjariartorlutiglo unnibkárput kannok illioralloaramik. 19 Amerdlasúllo piungitsunnik piniagæksakaralloaramik, makperseket kattersorpeit ôulugillo, tamása irssigitillugit, tamakkoalo akkeet kissiniarlugit pigamikik, akkekartut anningaursennik 50000-nik. 20 Taima aktigirsomik Nálekab okausee agdliartorput pirsaunekaleriartorlutiglo.

21 Tamannalo nāmaksimet, Panluse illumigut issumalerame, Mazedonia Achajalo arvkotigiomaulugik, Ierusalemmullo sakkiomaulune, ima okarpok: Taivkanétuaradlarama, ama Rom tekkussauara. 22 Kivgængnelo marluk, Timoteuselo Erastuselo aulartipek Mazedoniamut; nangminerle unnikadlarpok Asiame. 23 Taimanele pikkitorsoængorput ajokærsút tamanna pivlugo. 24 Imaitok: Angut erdlingnartulliortok Goldemik, Demetriusemik attelik, nálekbiúrsennik erdlingnartunnik sennarsok Dianamut, sennakattigirsennelo nungullugit akkiksarsiortipei angisúnnik; 25 Taursoma tava taukko kattisimatipei, adlello taimaitomik sennarsut, ima okalluklune: Assærset angutiná, illissimauarse, tamakko niukotigællugit piksakautigigalloarautigik. 26 Tekkorsarposele tussartarluselo, Paulusib oma, sordlo Efesumiut, taimatōg Asiamut tamakingajeklugit, innuperksuit asserorniarpei kajumiksárnerdluklugillo, okarame: Gudiúngitsut unnerlugit, arksennik sennasimarsut. 27 Taimaitomiglo niukotiksauvut assigi-

Digitized by Google

narnekalerput, Gudelirsarsúblo Dianab nálekbiksoa sũngitsuginekalerpok, ussornarsusialo aglæt nungussavok, umnit Asiamiut nunamiullo tamarmik nálegarét. 28 Tamanna tussaramiko, kammaktorsoængorput, niblidlárlutiglo okarput: Diana Efesumiunnétok angekau. 29 Iglorperksoarmiullo tamarmik pikkitorsoængorput, tekkoranártarbingmúllo attautsekut auladlárkaut, Gajuselo Aristarchuselo Mazedoniamiuk, Paulusib ingiakattæk, tigulerpagik. 30 Paulusele innungnut sakkomeromamet, ajokærsuket pekkungilæt. 31 Nálekettõg illeisa, Asiamiut, Pauluse ikkingutigilluaramiko, aulartitsiput taursomunga, okaukiksárlugolo, tekkoranártarbingmut pekkonnago. 32 Taivkoale niblersorsoængorlutik okausekartut nellinginarnik arssigeengitsunnik, illageello nællulerput sunasugællugo, amerdlanerillo siunekangilet suna pivlugo kattisimalersut. 33 Iudillo Aleksandere ajengmarsuk, innuit illeisa tigullugo sakkomersipét; Aleksanderible arksaminik ursserarpei, innuit akkivlugit okallugbigiomagamigit. 34 Taunale illissimaleramiko Iudiúrsok, tava tamarmik udlúb nællunérkotæk marluk nãulugik, ima niblingainarput: Diana Efesumiunnétok angekau. 35 Iglorperksoarmiulle nálegétta innuit nippangersáramigit, okallugbigei: Okkorse, angutit Efesumiut, innúb kiame illissimangila, iglorperksoarmiut Efesumiut nálektorsómætta Gudelirsarsóursomut Dianamut, arssilliamut killangmit pirsomut? 36 Tamanna merssa opernakemet, nippangerniaissause, issumakangitsuttullo illiussennase. 37 Innuit okko tamaunga pisikisse, umnit nálekbingmilloneet tiglingitsut, Gudillersauvsinulloneet mittengitsut. 38 Demetriusele, sennakatteilo kimut passikliutiksakaralloarpætta, kiglissiorbekartarpok, nunennullo nálegakarioktõg, ingmingnut tava unnerlukkattauniarlit. 39 Adlamigle illuarsægæksamik okallukattigeekomaguse, tava tamanna nãnekarle illageeksunne kattisimalluartunne. 40 Nauianartorsiorpogumme, udlome peblerorsuserput tamanna pivlugo unnerlutigissammattigut; uagullo merssa pirsutekangilagut, passissér-

Digitized by Google

niaromaguta peblerorsusek tamanna pivlugo. Taima okarame kattisimarsut aularkoei.

KAP. XX.

Pauluse pingajuksánik aularpok Mazedoniamut, ama Troasemut Miletomullo; pirsarialingnik okausekarlune ajokærsoirsónerit okallugbigei nãgatiksamik.

Peblerorsusek tamanna nãgasernekarmet, ajokærsuket Paulusib ingminut kákoei, innudluarkollugillo; terssangalo tava aularpok Mazedoniamut piniarlune. 2 Nunello tamakko sakkivigigamigit, terssanémiullo kajumiksársimaulugit okauseperksoarnik, Grækerit nunénnut piok, terssanétualerlunelo kaumettit pingasut nãulugit. 3 Iudille pinialermænne, Siriamut audlaromagalloarame, tava issumakalerpok (Nunakut) Mazedoniakut ingerdlajomaulune. 4 Asiamut tava illagei imaitut: Sopaterelo Berroenemio, Aristarchuselo Sekunduselo, Tessalonikamiuk, Gajuselo Timoteuselo, Derbenemiuk, Tichikuselo Trofimuselo, Asiamiuk. 5 Taukkoa siuarput, uttakivlutalo Troaseme. 6 Uagulle, udlut sérnakangitsunnik timmiursartorbeet kangiumætta, Filippenemit aularluta umiartorpogut, udlullo tedlimæt nãtinnagit Troasemétut tikkipauvut, terssanelo unnikpogut udlut arbenek marluk. 7 Sabbatillo illénne, ajokærsuket kattissimamætta, timmiursak augoromaulugo, Paulusib okallugbigei, kaupet merssa aulaissægame; unnuarlo ketteralermet sulle okalluktok; 8 Innemelo kallianétome kattisimauviénne nennerútit ikkisimarsut amerdlakersut. 9 Nukakpiarle, Eutichusemik attelik, igalarsame ivksiaugame, sinnilerkau, Pauluse okalluktillugo, sinniksoarlo arktorsinnaramiuk, nakkarpok kallianit pingajuénnit, tokkungarsorlo makkitiniarpét. 10 Pauluse tava atterpok, ingminiglo illivlune taursomunga, erkillugolo okarpok: Perkpallukkennase, sulle tarnekarpok. 11 Amalo majoarlune, timmiursak augorpa nerrillerlunelo, sullelo okallukbigingãrpei; késalo kachumanne,

Digitized by Google

aularpok tava. 12 Nukakpiarlo umarsok majupæt, tupedlidlärlutiglo. 13 Uagulle umiarsoarmik siuartogut, Assonemullo aularluta, terssane Pauluse arvkosáromagautigo, taima pekkorsimet, nangminerlo nunakut piomaulune. 14 Tikkimattigullo Assoneme, ikkitiparput uautinut, Mitilenemullo piogut. 15 Terssangalo tiksiarauta, kaumet tikkipogut Kiusib akkianut, akkagolo kaumet Samonemut apõpogut, Trogilliumelo udligauta, kaumet Miletomut piogut. 16 Pauluse merssa issumakartok, Efesuse sarssuinaromaulugo, Asiame mullujomannane, Annernerúb ajunginerúb udloa tuoviutigigamiuk Ierusalemmut, terssane attoromaulugo, tamanna sappingikuniuk kissienne. 17 Miletomille aulartitsiok Efesumut, illageeksullo ajokærsoirsónereet kákoei. 18 Taukkoalo orningmænne, ima okallugbigei: Illissimauausinga, Asiamut pekärama kannok illivlunga neijortuinnarivse. 19 Kannorlo Nálegak kivgartorbigiginnariga kannilangärlunga, kodlingärlungalo, nagliuktinekangärlungalo, Iudit merssa taima piniartarmanga, tokkoniaromagalloarlunga. 20 (Illissimauausinga) kannorlo angiunauærivse sungoamigloneet attortuksáursomik, tamanniglo ajokærsorivse, tamása tussartillugit, ingmikórtilluselo. 21 Iudillo Grækerillo okauniarikka, sáiniarkollugit Gudemut, operkollugillo Nálegautinut Iesuse Kristusemut. 22 Mänalo, atta, annernerme kellersorsimarsotun-élunga aularpunga Ierusalemmut, nællovlungalo, kannok pissauänga terssunga piguma. 23 Tamannale nællungilara, Annernerúb ajunginerúb okautaränga iglorpængne tamanne, okarlunelo, kellerutit nagliungnartullo taivkane uttakiänga unnerlunga. 24 Tamakkole tamása assiginnarpakka, innúrsuseraloneet sũsuginnagolo erdliginauiængilara, terssa, innúneksara, piniagæksaralo, Nálekamit Iesusemit pirssara, näniaromaulugik tipeitsungärlunga, okallukonekarama okautsinnik tussarnersunnik Gudib saimauneránik. 25 Mäna, atta, illissimavunga, sakkivigirsakka, Gudiblo saimauneránik okallugbigirsakka, illivse tamause kénara tekkussæromárparse mattoma kingorna. 26 Taimaitomik

Digitized by Google

udlome illivsesenut narkiksoiunga, pingitsóvunga áuvsinut tamannut. 27 Merssa sungoamigloneet angigunauærluselo okallugbigigause tamannik Gudib pekkorseinik. 28 Taimaitomik mãna pársiniaritse illivsenik, illageeksunniglo tamannik, taukkonunga Annernerúb ajunginerúb missiksoirsungortimasse, Gudib illageeksorirsei párissægaussigik, áungminik pissiarimagit taursoma. 29 Merssa nællunginaukit ammarkut késortorsuit kingunevkut pissirsut akkornauvsinut, taukkoalo miannersoutissengileit illageeksut. 30 Illauvsinillo aglæt pirsekaissavok angutinnik, kiglormut okalluktunnik, ajokærsuket ungatitsomagamikik ingmingnut. 31 Taimaitomik erkærsarniaritse, erkainiarsiuglo, okkiut pingasut-étillugit, udlullo unnuello sorangitsunga tamause ingmikórtilluse kajumiksárluse kodlivlunga aglæt. 32 Mãnalo assærsækka kattengutikka, Gudemut okausecnullo saimaunartolingnut sernigekoause, taursoma merssa agdliartortinek ajungimasse, kingorngursakartisinauãselo illagitilluse tamannut ivlernarsarsimarsunnut. 33 Pingoesse erdlingnartut, Goldilloneet Solvilloneet, annorarselloneet piomaniængikikka. 34 Illissimauausingale, makkoninga arksamnik ajorsautikka piniarikka, illamalo ajorsauteit. 35 Tamannik ajokærsorivse, taima sallirsariakarauta, peetsullo illæssiarællugit, Nálekablo Iesusib okausee erkailugit, ima okarmet: Tunnirsinek pidluarnarnerrursarau piomanermit. 36 Taimalo okallukame sorarame serkomigarpok, tamásalo tuksiarkattigællugit. 37 Tamarmik tava kodlerperksuit annisipeit, Pauluselo erkipæt kongæsiagut, kunniklugolo 38 Okausek tamanna pingãrlugo allieisutigigamiko, imaitok: kénane tekkussæromaræt unnermet; umiarsoarmut tava illagæt.

Digitized by Google

KAP. XXI.

Pauluse Miletomit aularpok, Ierusalemmullo piok; terssanétillugo Iudit nálekbingme tiguæt tokkotsomaulugo; annaunekarlunelo.

Taukko tava kemmekautigik aualeksimaulutalo, Kouse torainarparput, akkagolo kaumet Rodusemut piogut, terssangalo Pataramut. 2 Terssanelo umiarsoak naipinautigo, Foeniziamut ikkäissirsok, tamattomunga ikkivluta aualekpogut. 3 Zipernelo erssillermet, sämiúb tunganétillugo sarssuparput, Siriamut tiksiarluta, Tirusemullo tikkipogut, terssane umiarsoak ussingiaissammet. 4 Ajokærsukello terssane naipinautigik, unnigadlarpogut udlut arbenek marluk; taukkoa annernekut Pauluse okaupæt, Ierusalemmut aularkonnago. 5 Udlullo taukko násimagautigik, ama aulalerpogut, aualekiartorluta; taukkoa tava nulliamingnik kittornamingniglo illagätigut iglorperksuit auatænnut, sirksamelo serkomigarpogut tuksiarlutalo. 6 Innudluarkokatigeekautalo, uagut umiarsoarmut ikkivogut, taukkoale angerdlariput illamingnut. 7 Uagulle Tirusemit umiartorærluta Ptolomaidamut pigauta, kattengutigeet innúlluarkollugit okallugbigáuvut, udlorlo attausek unnigbigáuvut. 8 Akkago kaumet, uagut, Pauluse illagællugo, aulariogut, Zæsareamullo pivluta; Filippusiblo Evangelistib, arbenek marluk illætta, igloanut isserpogut, taursomanétualerlutalo. 9 Tauna pannekartok sissamannik, taukkoa niviarsióvlutiglo Profetiúrsut. 10 Udlullo amerdlasút terssane unnikauta, Profete Iudæamit terssunga piok, Agabusemik attelik. 11 Taursomalo tikkinamissigut, arksenne issikeanelo kellersorpei Paulusib ketterutánik, okarlunelo: Annernek ajunginek ima okarpok: Ketterutib mattoma innua, Iudit taima kellersoromárpæt Ierusalemme, pisissevlugolo nællursut arkseinut. 12 Tamannale tussarautigo, tava uagut, terssanétullo, kenúvígärput, tekpauunga Ierusalemmut aular-

Digitized by Google

konnago. 13 Paulusible akkiätigut: Suvluse taima kejágause, umættigalo allieisuktillugo? Terssa piginnángorpunga kellersorkollunga, tokkojomaulungalo aglæt Ierusalemme, Nálekab Iesusib akka pivlugo. 14 Utteriaromangimelle, nippangerpogut, okarlutalo: Nálekab pekkorsa pigile! 15 Ivsangormello opellungarsársimagauta, Ierusalemmut aularpogut. 16 Ajokærsukettõg illeisa Zæsareamiut illagigiätigut, taukkoa pisipätigut ajokærsukamut uttokamut, Mnasonemik attelingmut, Ziperniomut, taursomane sinniktarkolluta.

17 Ierusalemmut tava pigauta, kattengutigeet illæssiarilluarpätigut. 18 Akkagolo kaumet Paulusib pullarkattigätigut Iakomut, ajokærsoirsónerillo tamarmik terssunga piput. 19 Taukkolo pidluarkogamigit, sullirsenne tamása tava unnibkáutigiartorpei, kannorlo kivgartorsutse Gudib tængekautelingortimago nællursut akkornénne. 20 Tamannale tussaramiko, Nálegak ussorét, okarbigællugolo: (Pauluse) Kattenguput oma, Iudit tausendeperksuit illissimauettit opertungorsimarsut, taukkoalo tamarmik inneitsissinnut, nálekomatókaut. 21 Tussaumauätille, Iudit tamása nællursut akkornénnétut ajokærsorietting-õg, Mosesib inneitsissei náleissærkollugit, okarauing-õg: kittorneit angutingoet kippikonnagit, taursomalo illerkorekorseitsõg attorkunginietting-õg taukkonunga. 22 Kannongépa tava tamanna? Ivkoperksuit kattisimarsariakaissapumme, tikkiutotit tussaumalissægamissit. 23 Taimaitomik illingnut okautsivut mäna mallingniarkit. 24 Angutit sissamæt, sumik angerutiglit, uautinéput; taukko illingnut pisikit, ubbarkollutillo illagællugit, akkilliuniarkittõg niakuttik kirvsarkollugit, tava tamarmik missigissauét erkorsimangimet tussaumarsartik pivlutit, idlille nangminektõg mallingniktógauit inneitsissinnik. 25 Opertut merssa, nællursunnit pirsut, pekkorsautinik aglegbigáuvut, tamakko attorkonnagit, kissiennele Gudiúngitsut maujungnartueenik pinauérkollugit, nerrekonnagillo ippisimarsomik, aungmiglo, arngnaunekarkonnagillo angununekarkonnagit. 26 Angutit taukko tava Paulusib

Digitized by Google

ingminut pisipei, akkagolo kaumet ubbarkorsok illagællugit, nálekbingmullo isserpok, tekkotillunelo, kannok illivlune udlut ubbarbigekorset attoramigit, ingmikórtarlutik tunnirsútiksettik nāmaksiserlugit.

27 Udlulle taivkoa arbenek marluk nālissammætta, Iudit, Asiamit pirsut, tekkogamiko nálekbingmétok, innuperksuit tamása pikkitorsoængortipeit, tigullugolo piæt, niblidlárlutiglo okallukput: 28 Okkorse, angutit Israelittiná, ikkiorsigut; terssa innuk, innungnik tamannétunnik ajokærsoirok pirsæksaungitsomik ekkardlivtinut, inneitsissinnullo, nálekbingmullo mattomunga; taimatōg Grækerit issertiniei nálekbingmut, iglolo tamanna ivlernartok nellinginautillugo. 29 Imaitok: Trofimuse Efesumio tekkogadlaramiko Paulusib aiparimago iglorperksoarne, taivnalo issumakarbigæt, nálekbingmuttōg aiparisugællugo. 30 Iglorperksoarmiullo tamarmik tava pikkitorsoængorput, innuillo terssunga kattillerput; Pauluselo tiguæt nálekbingmillo annisillugo, mattueelo erngerlugit parnārsárpeit. 31 Tokkoniaromamarssugle, tamanna tussaumarsaulersok sorssuktukset nálegarsoænnut, kannok Ierusalemmiut tamarmik pikkitorsoængormætta; 32 Taursoma tava erngerlugit sorssuktukset nálegáursullo ingminut pisipei, illagællugillo sorssugiartorpok taukkonunga. Taunale nálegarsoak sorssuktuksello tekkogamikik, Pauluse umnattarlugo sorarupæt. 33 Nálegarsúble tikkinamiuk tigua, kallimnersoarniglo sauiksoarnik marlungnik kellersorkoa, taukkolo appersorpei kináursomik sullirsomiglo? 34 Innuille nelligeengitsunnik okausekarlutik torklulerput; nippersoarmillo siunersinek ajuleramigit, aularukoa sorssuktukset innænnut. 35 Majoartarbeenulle pimet, sorssuktukset akkiariakarpæt, innuit parssumarssuk. 36 Innuperksuit merssa mallingniktorsóursut, torklulavlutiglo: pæruk una. 37 Paulusele sorssuktukset innænnut issertimænne, nálegarsoak okarbiga: Okallugbigekovit uamnut? Akkiale: Grækerit okauseet ajungiligit? 38 Egiptermiúnginerpit ivna pęblingarniartok ivseligame, angutillo 4000 innungærsut

Digitized by Google

pisingiligit innukajuitsomut? 39 Paulusele okarpok: Iudióvunga, Tarsenemiţ pirsunga, iglorperksoarmiut taukkoa, ussorinekartut Ziliziamétut illagãnga. Kennúvigáukit, okallukollunga innungnut okkonunga. 40 Pekkomannelo, Paulusib majoartarbingme kikkarlune innuit ursserárpei arksamik. Pikkinaitsorsoængormello, okallugbigillerpei tava, Ebræerit okauseet attorlugit, ima okalluklune.

KAP. XXII.

Paulusib akkirsúlei sorssuktukset innænnétillune.

Okkorse angutit, assærset kattengutigeet, angæjokaillo, illivsenut akkiniarsusera pingirsutsimnik tussarsiuk; 2 Tussaramikole, Ebræerit okauseet attorlugit okallugbigimattik, sulle nippangeriartorput. Okarpok tava: 3 Iudióvunga, Tarsenemelo Ziliziamétome innungorpunga, taivkonanelo iglorperksoarmiunne agdliartorpunga, Gamalieliblo issigeisa sænne ajokærsornekarluarpunga siudlivsa inneitsisseinik, Gudemullo illungersorniartunga, sórdlo illivse tamause udlome illungersorniarpose. 4 Ajokærsúmullo tamattomunga akkerartorniartunga, tokkokorsillunga aglæt. Angutillo arngnello kellersorikka, pisitáukollugillo parnãrsimauvingmut. 5 Pellessiunerúbtõg uttokaunerillo tamarmik taima illissimagiãnga, taukkonangalo aglekenník pirsunga kattengutigeenut, Damaskusemullo aulartunga, terssanétut kellersoruklugit, Ierusalemmullo aularutsomaulugit, pidlárnekarkollugit. 6 Ingerdlatillungale, Damaskuselo padlillerauko udlúb kekkane, kaumarsorsúb killangmit terssangainak kaumarsárpãnga. 7 Nunamut tava orlorsunga, nippelo tussariga, ima okalluktok uamnut: Sauleá, Sauleá, saog akkerartorbigainga? 8 Uangale akkiara: Nálegak, kináuvit? Sápãnga tava, okalluklune: Iesusióvunga, Nazaremio, idlit akkerartuket. 9 Illamale kaumarsok tamanna tekkogalloarpæt, annilárlutiglo; okallugbigirsimale nippa tussangikæt. 10 Uangale okartunga: Nálegangá,

Digitized by Google

sullissaunga? Nálekab tava akkiãnga: Makkillutillo Damaskusemut aularit, terssane okaunekaromarpotit sullirsæksarnik tamannik. 11 Kaumarsúble tamattoma kaumarsusianit ingiasukama, illama tava tessiorãnga, taimalo Damaskusemut pirsunga. 12 Angulle, Gudemut nálektok, inneitsissinnik mallingniktok, Ananiasemik attelik, Iudillo terssanétut tamarmik unnersiutigirsæt, terssanétok. 13 Taursoma pullarpãnga, tikkillungalo okarbigãnga: Sauleá, assærsak kattengutiga, uigit. Terssangainarlo tava irssigãra. 14 Taunale okarpok: Angæjokáuta Gudiætta kennerpãtit, illitsorillerkogamissit pekkorsaminik, illuartorlo tekkokollugo illingnut, nippelo tussarkollugo karnanit; 15 Merssa innungnut tamannut okalluktigiomárpãtit tekkorsarnik tussagarniglo. 16 Mãnalo, saog kigeipit? Terssa makkitit, koekollutillo, ubbarkollutillo ajortingnit, Nálekablo akkánut tuksiarna. 17 Ierusalemmulle ama utterama, nálekbingmelo tuksiartillunga, tavainak uamnik missigiungnærsunga, tavalo tekkogiga; 18 Uamnullo okartok: Akkunit, Ierusalemmit anniæsuarit, okautsissit uamnik operissengimattigik. 19 Uanga tava okartunga: Taukkoa illissimauãngame, illingnut opertut pisikikka parnãrsimauvingmut, unnattarlugillo kattisimauveengne tamanne. 20 Stefanusiblo, okautigirsivit áua koinekarmet, uangatõg neijoriga, illuarællugillo tokkomarssuk, taursomingalo tokkotsirsut annoreit párigikka. 21 Okarbigãnga tava: Aularit, ungesiksomut aulartítsomárpaukit nællursunnut.

22 Okausek tamanna kigligælluge (Pauluse) nálekadlaramiko, tava torklulavlutiglo okallukput: Pæruk una nunamit, innúkorsariakangimet. 23 Niblidlármættale, annorarsettiglo nelluklugit, pyualanerlo kongmut egillugo. 24 Nálegarsúb tava issertekoa sorssuktukset innænnut, ipperartorkollugolo kiglissiorkoa, siunersiomagame, suna pirsutigællugo taima torklularsut tauna pivlugo. 25 Aklunáinigle kellersormænne, Paulusib nálegangajek senniminétok appersorpa: Innuk Romio, merssa ekkartóutinekangitsok, ipperartorlugo illuarpa

Digitized by Google

illivsine? 26 Tamattomingale nálegangajek taivna tussarame, nálegarsoak okautsartorpa, ima okalluklune: Missiksorniarit, innuk una Romiómet. 27 Nálegarsúb tava (Pauluse) appersoriartorpa okalluklune: Okarbiginga, Romióvit? Akkia: Ap. 28 Nálegarsúb tava sápa okalluklune: Uanga anningaursauteperksoarnik akkilleraukit ekkardlersiarillerpãnga taukkoa. Paulusible akkia: Uangale innungorpunga aglæt Romióvlunga. 29 Erngerlutik tava taursominga kellersoirsuksaugalloet sorarupæt allarlugo. Nálegarsoarlo sióralerpok, illissimaleramiuk Romiúrsok, kellersorsimagamiuglo.

30 Akkagole kaumet, siunersiluaromagamiuk, suna pivlugo Iudit unnerlutigæt, kellerutæjarpa tava, Pellessiunerillo kiglissioirsokatteillo tamása kattisimalerkoei, Pauluselo sakkomersipa, akkornænnullo pisipa.

KAP. XXIII.

Pauluse kiglissiornekarpok; tokkokorsirsunnit annaunekarpok; Zæsareamut pisinekarpok.

Paulusible kiglissioirsut irssikupei, okalluklunelo: Okkorse angutit, assærset kattengutigeet, udlok tauna tikkillugo illuartomik issumakarlunga sakkirsartunga Gudib kénætta sáne. 2 Pellessiunerúble Ananiasib erksãrkoa sennianétunnut. 3 Paulusib tava okarbiga: Oma, Gudib pidlaissauãtit, karmaktut kallipæksimarsotun-étotiná! ivksiavit, ekkartóuniarlungalo inneitsissit malliklugit, erksãrkovingalo, inneitsissit merssa mallingnagit? 4 Terssanétuartulle okarput: Gudib pellessiuneránut okarnikpit? 5 Paulusib akkiei: Assærset kattengutigeet, pellessiunerúrsok illissimangikalloarauko; agleket merssa imaimætta: Ekkardlivit nálegauneránnut okauserlussengilatit. 6 Taukkoale illeit Sadduzæeriúrsut, illeille Farisæeriúrsut, Paulusib illissimagamigit, torklulerpok kiglissioirsut sænne: Okkorse angutiná, assærset kattengutigeet,

Digitized by Google

Farisæeriióvunga, Farisæeriblo ernerănga; ekkartóutinekalerpunga operama tokkorsunnik umaromártunnik. 7 Taimale okarmet, Farisæerit Sadduzæerillo pikkitorsoængorput, innuperksuillo taukkoa auiksárput. 8 Sadduzæerit merssa okartaramik, tokkorsunnik umaissengitsunnik, Engelekangitsomigloneet annernekangitsomigloneet unnerlutik. Farisæerille tamakkoninga tamannik operput. 9 Nippersuit tava angesorsoængorput, aglekennik illissimarsullo, Farisæeriúrsut, nækkoiput, sakkitsaivlutiglo okarput: Innuk una ajortomik nervsarbigingilarput; annernerúble Engelibloneet okallugbiginerpago, Gude tava akkerartorbigiginnaungilarput. 10 Angisómigle pikkitorsoængormætta, Nálegarsúb Pauluse nauærsuga tokkussæsugællugo taukkonunga, taimaimet sorssuktukset atterkoei, taukko arksáriartorkollugit taursominga, aularukollugolo sorssuktukset innænnut.

11 Akkagómelle unnuame Nálekab neijulerpa, ima okalluklune: Pauluseá, tupedlerit; sórdlo Ierusalemme okautigigingma, taimatõg okautigissægiarma Romme. 12 Kaumelle Iudit illeit illageelerput, ingmingnullo angerkattigeeklutik, nerriomannatik immeromannatiglo unnersut, Pauluse tokkungikadlaruniko. 13 Taukkoale taima ingmingnut angerkattigeeksut 40 nit amerdlanerrúrsut. 14 Taukkoalo Pellessiunernut uttokaunernullo piput, ima okalluklutik: Uautinut angerkattigeeksarkaugut nerriomannata, Pauluse tokkungikadlarutigo; 15 Taimaitomik kiglissioirsut illagællugit nálegarsoak okautsartorsiuk, akkago illivsenut pisekollugo, kiglissiorniaromarsŭrsarlugo, uagulle tokkosinnángorparput illivsenut pingikadlarpet. 16 Taimale issumakattigeeksunnik Paulusib ujorua kallerchiname, sorssuktukset innænnut isseriartorpok, Pauluselo tamattominga nællunærbiga. 17 Paulusib tava nálegáursut illæt kákollugolo okarbiga: Nukakpiak una nálegarsoarmut pisirsuk, taursomunga okausiksakarmet. 18 Aiparillerpa tava, nálegarsoarmullo pisipa, okalluklunelo: Kellersorsimarsúb Paulusib ingminut kákollunga okarbigãnga,

Digitized by Google

nukakpiak una illingnut pisekollugo, illingnut okausiksakarmeng-ōg. 19 Nálegarsúble tigua arkseisigut, assimullo pisipa, appersorlugolo: Sumik okausiksakarpit uamnut? 20 Akkiale: Iudit illageelerput kenúvigiomaulutit, akkago Pauluse pisekollugo kiglissioirsunnut, kiglissiorniaromarsūrsarlugo. 21 Idlille nálegiaurnagit, angutit merssa, 40 nit amerdlanerrúrsut, allapernarsorniarmarssuk, ingmingnut angerkattigeeksut, nerriomannatiglo immeromannatiglo unnersut, Pauluse tokkungikadlaruniko; mānalo piginángorput, pekkorset nautsorsorniarlugo. 22 Nukakpiak tava nálegarsúb ingminit aularkoa, innungnullo okallukongila, tamattominga nevsuiarbigimanne. 23 Sorssuktuksello nálegæk marluk ingminut kákollugik okarbigipek: Sorssuktukset 200, nerssúrsoaglillo 70, pissiksiglillo 200, opellungarsárniarsigik Zæsareamut aularkollugit nællunærkot pingasungorpet unnuame. 24 Nerssútillo illuarsársigik, Pauluse ingitekollugo kānut, serniginekarsimarsorlo pisekollugo Feliksemut, nunab nálegánut. 25 Aglekioktōg imænna: 26 Klaudiusib Lisiasib pidluarkoa nunab nálegarsoa Felikse! 27 Angut una Iudit tigukæt, tokkokogalloarlugolo. Uangale sorssuktukset illagællugit ornikikka arksárlugillo taursominga, illissimalerlugolo Rommiúrsok. 28 Taukkoalo passikliutigirseit taursomunga, siunersiutigiomagaukit, pisikiga kiglissiorteinut; 29 Tavalo tussariga, passiklernekartok appersútit pivlugit taukkoa inneitsisseinik; unnerdlutiksakangilarle taursomunga, tokkokorsútiksamik kellersorkorsútiksamigloneet. 30 Kallerchinamale, Iudit illeisa allapernarsorniarmarssuk, erngerlugo tava illingnut aulartikiga, passiklersullo pekkogiakka, idlit okarbigekollutit, taursomunga passikliutittik pivlugit. Innúlluarna! 31 Sorssuktukset tava pekkonekarsusertik malliklugo, Pauluse piæt, unnuamelo aularupæt Antipatridomut; 32 Akkagole kaumet nerssúrsoaglit taursomunga illagitipeit, nangminerlo ama angerdlariput sorssuktukset innænnut. 33 Ivkoale Zæsareamut pigamik, aglekello tunniunamikik nunab nálegannut, Paulusesōg

Digitized by Google

sakkomersiniæt taursomunga. 34 Nunab nálegætta agleket attuarræramigit, appersorpa sumit nunamit pirsomik? Ziliziamillo pirsomik tussarame, okarpok: 35 Kiglissioromárpaukit, passiklersissit tamaungnarmipætta. Páritekoa tava Herodesib igloanut kiglissiorbingmut.

KAP. XXIV.

Iudit passiklersinne Paulusib akkiei narkiksorlugit; Felikse pidlairsotut illiungilak taursomunga, kingunerminullo kemmekpa.

Udlullo tedlimæt násimamætta, Pellessiunek Ananiase, uttokaunerillo, Tertulluselo, angut okalloriksok, tessamunga aularput, taukkoalo unnab náleganut sakkomerput Pauluse akkerarisuklugo. 2 Kákonekarmello, Tertulluse tava pillerillerpok passiklernermik, okalluklunelo: 3 Nálegaunersoak Felikseá, erkiksisimangārluta innúgauta nálegauvingne, innuillo okko kabsersoarnik illuartulliarbiginekarmætta, issumagiksorsógauit, tamakko tamása nungullugit pirsarauvut, tamannik kujarsutekarluta illingnut sorarnængitsomik. 4 Erinnitsektekennauaukille, kenúvigáukit, tussadlaitsiarkolluta, kammajuitsorsógauit. 5 Angut una missilikikput asserorsairsok, Iudillo tamása nunarsoarme tamannétut taursoma pikkitorsoængortikei, Nazaremiullo, ingmikórtunnik ajokærsútiglit, siudlersortigigiæt. 6 Nálekbiglo aglæt ivlernarungnærsiniaralloaria; taimaitomik tigugikput, ekkartóutinekarkollugolo, inneitsissivut malliklugit. 7 Nálegarsúble Lisiasib tamanna tussaramiuk, angutausersóvlune arksáriartorkātigut taursominga. 8 Passiklerseilo illingnut pekkosimauei, taukkolo kiglissioromagukit, tava taursomunga (Paulusemut) passikliutivut tamása siunersiutigiginnauettit. 9 Okautsillo tamakko Iuditsög illaueit okautsimingnik, okarlutiglo, tamanna illomórnerarlugo unnerput. 10 Paulusele nunab nálegætta okallukomanne, akkia okalluklune: Illissimagaukit, okkioperksuit nāulugit ekkar-

Digitized by Google

toúrsirsóursotit innungnut okkonunga, iktornanga tava akkiniaissaunga passisérniarlunga. 11 Siunersiginnauet, udlut merssa aitsait arkanek marlungormætta, Ierusalemmut tuksiariartorama; 12 Taukkoalo naipinginiängattõg nálekbingme innungmut okalluktillunga, pikkitillugilloneet innuit, kattisimauveenneloneet iglorperksoarneloneet; 13 Narkiksorsinnaunginiängatõg passikliutimingnik uamnut. 14 Tamannale nællunæjarpara illingnut: ajokærsút tamanna, umnit ajokærsúmik ingmikórtomik tairsæt, malliklugo kivgartorama siudlima Gudiænnut, operigáukit tamása agleksimarsut inneitsissinne Profetillo aglegeine. 15 Gudelo tettigællugo nerriukluarpunga, sórdlo taukkoatõg nangminek nerriugirsakarput, imaitomik, tokkorsunnik umaromártunnik, illuartunniglo illuangitsunniglo. 16 Taimaitomiglo paitsisaitsomik issumakarniarpunga tamanne, Gudemullo innungnullo. 17 Okkioperksuille nämætta, késa tikkiutunga, ekkardlikka aitsivigællugit pæjugúmik, tunnirsivlungalo. 18 Taimailiortillungalo, umnit pikkinaitsomik perkpallungnangalo ubbarkogama nálekbingme, naipisimauänga. 19 Terssa Iudit illeisa Asiamiut, mäna tamänéssægalloartut illingne, unnerdlutigællungalo, paitsisakarallooarunik uamnut. 20 Okkoaloneet nangminek okarniarlit, illuangitsomik nervsarbigineränga, kiglissioirsut sænnétillunga; 21 Okausek una kissiet pinerpæt, akkornænnétillunga, ima torklorama: Tokkorsunnik umaromártunnik operama, udlome illivsenit ekkartóutinekalerpunga. 22 Tamannale Feliksib tussaramiuk, taimaitikadlarpei, merssa ajokærsút tamanna illissimalluaramiuk, okarlunelo: Nálegarsoak Lisiase tikkiupet, pirsutigirsarse siunersiutigissauara; 23 Sorssuktukset nálegæt tava pekkoa, Pauluse allapernarsorkollugo taursomunga, kellersorkonnagolo, illangoeelo innerterkonnagit, kivgartorbigiomapparssuk, pullaromapparssugloneet.

24 Udlulle illeit nämætta, Felikse tikkiupok, nulle, Drussillamik attelik, Iudiársok, aiparællugo, Pauluselo kákollugolo tussarpa okalluktok opernermik Kristusemut. 25 Illuarner-

Digitized by Google

migle, peteijuinermiglo ekkartóubiksamiglo nedliutuksamik Pauluse okallungmet, Felikse annilárkau, sállugolo okarpok: Mäne aularadlait, ullapingikuma, kákojomáriagit. 26 Nerriukioktõg anningaursennik tunninekaissæsugællune Paulusemit, ipperarkoguniuk, taimaitomik kabseenik kákorsarpa, okallukattigirsarlugolo. 27 Okkiugle marluk nämennik Felikse Portiusib Festusib simnerpa. Feliksele Iudinnut illuarekogame, Pauluse parnärusimarsok kemmekpa kingunerminut.

KAP. XXV.

Paulusib akkirsútei Festusemut; Agrippasibsõg Pauluse tussaromamanne, okallukpok tava.

Festuse tava nunamut tamattomunga pigame, udlut pingasungormætta Zæsareamit aularpok Ierusalemmut. 2 Tava Pellessiunerit, Iudillo nálegéisa, Paulusemut akkerartortut, ornikpæt, okaukiksárniarlugolo. 3 Pauluselo akkerarigamiko, (Festuse) kenúvigæt illeksekollutik, taunalo Ierusalemmut pisekollugo, merssa allapernarsoramiko tokkotsomaulugo, terssunga ingerdlatillugo. 4 Festusib tava akkiei: Pauluse Zæsareame párinekartok unnerlugo, ivseligamele ama nangminek taivkunga angerdlaissirsum unnerpok. 5 Okariorlo: Taimaimet illæsse aularsinnaursut, tessammunga illainiarlit, angullo tauna unnerdlutigillirsuk, taimaituksáupet. 6 Udlullo kollinnit amerdlanerrúrsut taukkonanésimagame, aulariok tessammunga Zæsareamut, akkagolo kaumet, ivksiauvingmut kiglissiorbingmut ingipok, Pauluselo piartorkoa. 7 Taunale tikkiumet, Iudit, Ierusalemmit pirsut, illulerpæt, Paulusemullo unnerdlutiksarsiorput amerdlasúnnik angisúnniglo, naug tamakko uarkiksutiginek ajoramikik. 8 Taursoma merssa passisserniarlune akkimattik okalluklune: Iudit inneitsisseinut, nálekbingmulloneet, Kaiseremulloneet ajortulliængitsunga. 9 Festusele Iudinnut kutsauvigekogame Pauluse akkia, okalluklunelo: Ierusalemmut piomavit, terssanelo uamnut kiglis-

Digitized by Google

siorkollutit tamakko pivlugit? 10 Paulusible sápa okalluklune: Kaiserib kiglissiorbianut pirsuksávunga, terssane kiglissiornekaissaunga; Iudit merssa sumigloneet allianartomik pinginaukit, sórdlo idlitsõg illissimalluarpotit; 11 Allianartomigle pivigirsakaralloaruma, tokkokorsútiksamiglo piniaralloaruma, uamnik tava erdligingitsunga tokkomut, uamnulle passikliuteit tamarmik seglutápætta, tava taukkonunga tunniukonekarsinnaungilanga. Kaiseremut piomavunga. 12 Festusib tava kiglissioirsut okallukattigigadlaramigit, akkia: Kaiseremut piomarsotit, Kaiseremut aulaissautit.

13 Udlulle illeit nãmætta, nálegaunek Agrippase, Bernizelo Zæsareamut pipuk, Festuse tikkeraromaulugo. 14 Udlorperksuillo terssanélermætta Festusib nálegaunek unnibkaupa Paulusemik, ima okalluklune: Angut tamãnépok, Feliksib kemmega parnãrusimarsok; 15 Tauna pivlugo pellessiunerit, Iudillo uttokaunereet, uamnut sakkomersut Ierusalemmétillunga, kenuvigællungalo pidlártekollugo; 16 Taukkole akkiakka: Rommiut tamanna illerkoringikæt, innuk tokkotængorkollugo, merssa passiklernekartok taivna passiklerseisa neijungipparssuk, taukkolo akkiniarsinnaungikadlarpagit passikliuteit pivlugit. 17 Tamaungale kattisimalermætta, erngerlunga tava akkago kaumet kiglissioirsunga, angullo tauna sakkomersekogiga; 18 Taursomungalo passiklersut pilleramik, suna ubba, illimagirsamnik paitsisakangitsut taursomunga. 19 Akkerarællugole taursomunga appersútekartut operirsamingnik, tokkorsomiglo Iesusemik, tauna merssa Paulusib okautiga, umarsok unnerlugo. 20 Appersútille tamakko siunekanginaukit, appersoriga: Ierusalemmut piomavit, kiglissiorkollutillo tamakko pivlugit? 21 Kaiserible okausiksa Paulusib naleksinnaromagamiuk unnermet, párekogiga Kaiseremut pisitsomaulugo. 22 Agrippase tava Festusemut okarpok: Angut tauna tussaromadlériara. Akkiale: Akkago tussaromárpet.

23 Kaumello, Agrippase, Bernizelo arssoarsimadlárlutik kiglissiorbingmut iglorsoarmut isseriartormænnik, illagællugillo

Digitized by Google

iglorperksoarmiut nálegeit angutillo nálengnarnerirseit, Pauluse tava sakkomersinekarpok, Festuse taima pekkorsimet. 24 Festuselo okarpok: Assærsak nálegaunek Agrippase, angutillo tamause, illagælluta tamanétoseá, okkorse: tamerssa tekkoarse, tauna pivlugo Iuderperksuit tamarmik, Ierusalemmétullo tamänétullo, okaukänga, niblidlárlutiglo: innújungnárkorsæksáursok unnerlugo. 25 Uangale tokkotæksáungitsok misselillerauko, nangminektög Kaiseremut piomamimet, tava issumarsunga aulartitsomaulugo. 26 Pivlugole namaktomik aglegæksakanginama Nálekamut. Taimaimet sakkomersekoara illivsenut, angnerrúrsomigle illingnut, nalegaunek Agrippaseá, kiglissiornekaradlarpet kingorna aglegæksakarkollunga. 27 Merssa illuangitsugigauko tamanna, parnärusimarsok aularukollugo, taursomungalo paitsisamik taigutekarnanga.

KAP. XXVI.

Pauluse okalluktuarkau Festusemut, Agrippasemullo, Bernizemullo. Agrippasiblo pidlagæksáusugingila.

Agrippasele Paulusemut okarpok: Okallukonekarpotit issumangnik. Pauluse tava arksaminik urseraiok, ingminiglo passissærniarlune akkiniarpok ima okalluklune: 2 Assærsak nálegaunek, Agrippaseá, uamnik ussornarsugáunga, udlome illingnut uamnik akkiniaissægama, Iudit passikliutei uamnut tamása pivlugit. 3 Angnerrúrsomik idlit illissimarsorsógauit Iudit illerkorirseinik appersúteiniglo tamannik. Taimaitomik kenúvigáukit kammautigekonnanga tussarkollunga. 4 Innúlerkärsutsimnit aglæt kannok illiortunga innuit okkoa akkornénnetillunga Ierusalemme, Iudit tamarmik illissimanänga. 5 Nællunæjaromagunik kissienne, issoanit illissarigaminga; mersa Farisæeriúrsunga, taukkoa ingmikórtunnik ajornartunnik ajokærsútekarnerroput illauvtinit tamannit Gudemut nálektunnit. 6 Mänalo terssanélunga unnerdlutiginekarpunga, Gudib

Digitized by Google

unnersóutigirsei angæjokáutinut operigaukit; 7 Tamakkotõg operirsarigieit ekkardlivta arkanek marluit, Gudemut kivgartorniængärnermik udlullo unnuello näulugit. Operirsarlo tamanna pivlugo Iudit passigänga, assærsak nálegaunek Agrippaseá! 8 Gudible tokkorsut umartimagit, saog tamanna opernængitsuginekarpa illivsene? 9 Taimaikalloarpomme, uangatõg nangminek illuvkut issumakaradlartunga, Iesusib Nazaremiúb akka arksoaringärlugo piniariakartugællunga. 10 Sórdlo Ierusalemmetsõg illiortunga, illuartorperksuit issertillugit parnärsimauvingmut, pellessiunerit taima pekkomanga, tokkotarángattigiglo, pekkogiakka. 11 Kattisimauveennelo tamanne pidlárikka kabsersoarnik, arksoarnartomiglo okallukollugit erdlokokikka, sualuktomiglo akkerartorniartunga taukkonunga, mallersudlárikkatõg iglorpáinnut tekkornartennut aglæt. 12 Taimailioromaulunga Damaskusemuttõg aulartunga, pellessiunerit merssa pekkomanga taimailiorsinnángorkollunga. 13 Tavainarle, assærsak nálegaunengá, udlok ketterarmet ingerdlatillunga, kaumarsok tekkogiga killangmit, sekkenertut keblertigirsónerrúrsok, tamattoma uanga illakkalo káumarsarkátigut. 14 Tamautale nunamut pædlorauta, nippe tussariga, Ebræerit okauseet attorlugit, ima okarbigänga: Sauleá! Sauleá! saog akkerartorbigáinga? Ipiktorsoarmut ingingmut tukartoinek ajorsissakautit. 15 Uangale okartunga: Nálegak, kináuvit? Akkiänga: Iesusióvunga, idlit akkerartuket; makkillutille kikkarit. 16 Taimaitomik merssa illingnut sakkomersunga, kennigariomaulutit, kivgartortungortitsomagaukit okalluktungortitsomaulutillo tekkorsarnik, sullelo tekkokorsæksamniglo illingnut. 17 Innungnillo nællursunnillo annautsomárpagit, taukkonunga mäna aulartipaukit. 18 Irsseit uissekollugit, tärtorsoarmillo sáiniarkollugit kaumarsomut, tornársúblo pirsautánit Gudemut, issumakérbiginekarkollugit ajorteinik, kingorngursekattigekollugillo ivlernarsisimarsut opernermik uamnut. 19 Taimaitomik, assærsak nálegaunek Agrippaseá, killangmit tekkorsara náleksinnariga; 20 Siudliótil-

Digitized by Google

lugille Damaskusemétut, Ierusalemmétullo, Iudillo nunætta erkanétut tamása, nællursuttõg okallugbigiartorikka, adlamik issumakarkollugit, sáiniarkollugillo Gudemut, adlamiglo issumakalersuttut illiorkiksarkollugit. 21 Tamanna pivlugo Iudit tigudlárkãnga nálekbingme, nauiateilutiglo tokkoniaralloarkãnga. 22 Gudible idlersormanga, sulle tamerssa udlome innúvunga, okautiginiktóvlungalo mikkirsunnullo angisunnullo, adlennigle okausekangilanga, kissienne Profetillo Mosesiblo okausee, erkussirsut, okautigãkka, imaitut: 23 Kristuse unnermarssuk anniartisimadlaissirsok, tokkorsunnillo siudlióvlune makkissirsok, okallussirsorlo kaumarsomik innungnut nællursunnullo. 24 Taimaitomigle akkirsútekarmet, Festuse nippersoarmik ima okarpok: Pauluseá! sillæropotit, pimãrsutsivit sillærotipãtit illa! 25 Akkiale: Nálengnartiga Festuseá, sillærosimangilanga, okallukpungale okausekarlunga opernartunnik illissimanartunniglo. 26 Tamakkolo nálegaunerúb illissimamagit, tipeitsuklunga okallugbigãra; merssa nællungitsugigauko tamakkoninga tamannik, irssertortome taimaisersimangimætta tamakkoa. 27 Profetit operáigit, nálegaunek Agrippaseá? Operigittit illissimauágit. 28 Agrippasible Pauluse okarbiga: Kajumiksárlunga narkiksungajekparma Kristomiúngorkollunga. 29 Paulusele okarpok: Taimaiserkajaruilloneet, taimaiserkajangikuilloneet, tava Gudemut tuksiarpunga, idlit kissivit pinnatit, tamarmigle udlome uamnik tussartut uautun-élerkollugit, kellerutille okko kisseesa pekkungilakka taukkonunga. 30 Taimalo okarmet, nálegaunek nækkoipok, nunab nálegalo, Bernizelo, ivksiakatteilo. 31 Ingmikullo pivlutik okallukbigekatigeekput imalo okalluklutik: Innuk una tokkotæksáungikalloarlunelo kellersugæksáungikalloarporloneet. 32 Agrippasele Festusemut okarpok: Innuk una ipperarnekarsinnaissægalloartok Kaiseremut piomangikune.

Digitized by Google

KAP. XXVII.

Paulusekut umiartorlutik aulalerput Rommut; umiukajaleramik Paulusib tupedlersipei; umæjaramik tamarmik annekput; Miletemut piput.

Italiamulle umiartorkonekarauta, tava Pauluse, adlello parnärusimarsut illeit, tunniupeit nálegáursut illénnut, Iuliusemik attelingmut, Kaierib sorsuktuksakatigeekseisa illénnut. 2 Adramittamiulle umiarsoénnut ikkivluta aualekpogut, Asiab erkánut tiksiaromauluta; Aristarchusiblo, Mazedoniamiúb, Tessalonikamit pirsúb illagätigut. 3 Akkagolo kaumet Sidone tikkiparput; Iuliusiblo Pauluse illeksirsarpa, assærseinullo pullarkollugo, pauvkersarnekarkollugolo. 4 Terssangalo aualekauta, Ziperne arvkotigärput, annore arksorautigo. 5 Ama Ziliziab Pamfiliablo immæk ikkärparput, nunalillutalo Miramut, Liziamétomut. 6 Terssanelo umiarsoak Aleksandriamit pirsok, Italiamut aualeissirsok, nálegáursúb naipipa, tamattomungalo ikkekoätigut. 7 Udlullo amerdlasút ingerdlaivsänginauta, Kniduselo tikkeenarlugo, arksorkigauta, Kreta arvkotigärput, iglorpáit, Salmonemik attiglit, tungénut. 8 Tamakkolo kángerkainarautigik, nunalipogut kissarbigiksomik tairsamut, tamattomangalo iglorpáit kannekaut, Laseamik attiglit. 9 Merssakullo ivsársoængorsimamet, umiartornelo nauianarsillerkemet, udlullo ésinginiarbeet kangiusimamætta, Paulusib okaukiksarpei. 10 Okarbigællugillo: Assærset angutiná, mallugära umiartornek nagliungnarsillerlunelo nauianarsillerkemet, umiarsoak usseelo kisseesa pinnagit, innúrsuserpulle pivlugotög. 11 Umiarsúble nálegætta akkutóursúblo okautsigik nálegáursúb operinerroei, Paulusib okauseenit. 12 Kissarbiglo tauna illuangimet okkéirsunnut, taukkoa amerdlanerit tava terssanga aualekomainartut, Foeniziamut okkéiartoromaulutik, tamerssa kissarbik Kretamétok, kujamut auamullo sengmirsok. 13 Kiængalermelle, issumakaramiglo

Digitized by Google

piomarsartik nāsugællugo, kissartik tava ammoarlugo, Assonemut sengmiput, Kretalo kagliniarpæt sinnasiorlugo. 14 Kingornaitsiængormelle, tavainak annorausuab arksomit tikkidlárkei, tamakeemik tairsab. 15 Tiksiarnerle ajornarsillermet, umiarsoak annorersúb tingilermago, taimaitiparput tiksekainarlutalo. 16 Kikkertængoarle, Klaudamik attelik tikkiparput, terssane umiaitsiak pekainarparput. 17 Tauna kakkinautigo, ikkiorniarpogut, umiarsoarlo kellersorparput; nangialerautalo, ikkardlursoarmut ikkardlussæsugælluta, tingerdlautæjarparput, taimalo sauvipogut. 18 Annorersoarmiglo nagliungārauta, kaumet tava umiarsúb ussee ekkarpauvut. 19 Udlullo pingajuænne umiarsúb perkotei ekkarpauvut arksautinik. 20 Udlulle amerdlasút sekkenerlo udlorirsello erssingimætta, annorelo angesorsóvlunelo arksornarkemet, issumakarluinarpogut umiussæsugælluta. 21 Udlorperksuille nerringimætta, Pauluse akkornænnut piok, ima okarlune: Assærset angutiná, náleissægalloarivsinga, Kretalo kemmengnago, tava nagliungnartorsúb asserornartúblo tamattoma pissengikalloarātigut: 22 Mānalo kajumiksárpause, nangiarkennase, illautinik tokkorsokaissenginauta, umæjarsinnaissaugulle. 23 Unnuak tamanna Gudib, terssa pigirsima kivgartorbigirsamalo Engeliætta neijorpānga; 24 Ima okarlune: Pauluseá, nangiarkennek, Kaiseremut sakkomersitæksávotit, attalo, umiartorkattitit tamása Gudib tunniupei illingnut. 25 Taimaitomik, assærset angutiná, tupedleritse; Gude operāra, okarbigimanga, taimaisissaugut. 26 Kikkertamulle apootariakaissaugut. 27 Unnuelle 14-iólermætta, Adriablo immane umiartorauta unnuak ketterarmet, umiarsoarmiut nuna ungesingitsugæt; 28 Ittisórsioramiglo, ittirsusia missilikpæt 20-nik issaitarnelik, siuaitsialeramiglo ama ittisórsiorput, issaitarnerit tava 15-iúrsut; 29 Taimaitomik illimasuleramik ikkardlissæsugællutik, kissarsuit sissamæt tava umiarsúb akkoanit nellukpeit, kiksalerlutiglo kauleræsuarkollugo. 30 Umiartortulle umiarsoak kemmengniaramiko, umiaitsiak ningipæt

Digitized by Google

immánut, okallukoserlutiglo, kissarsuit umiarsúb sioanit nakkartitsomaulugit. 31 Tava Pauluse nálegáursomut sorssuktuksennullo okarpok: Okkoa umiarsoarmétuangipætta, anneksinnaungilase. 32 Umiaitsiab pittutei tava sorssuktukset kiblorpeit, immanullo nakkartillugo. 33 Kaulermelle Paulusib tamása okaukiksárpei, nerrekollugit, ima okalluklune: Terssa udlut 14-ingorput, nautsorsoinermit nerrissærsimagause, sungoamiglo ésinnase; 34 Taimaitomik okaukiksarpause, nerriniarkolluse nekkursektiniarkolluselo; nuyak attauserloneet nakkaissengimet tamause niakovsinit. 35 Taimalo okarame, timmiursak tigua, tamásalo tussartillugit Gude kutsauviga, augorlugolo nerrillerpok. 36 Tamarmik tava tupedlerput, nerrillerlutiglo. 37 Umiarsoarméttulle tamarmik 276-iúrsut. 38 Nerrivlutiglo kărsillæramik, umiarsoak okiglisilerpæt, igviksello immánut ekkarlugit. 39 Kaumelle nuna tamanna tekkornarpæt, kissarbigle tekkolerpæt imnarsoakangitsok, terssunga umiarsoak apootitsartorniarpæt, ajornængipet. 40 Kissarsuillo ammoaræramikik, akkoursoarlo kellerutæjaramikolo, immarsoarmut pekkoput, tingerdlaúblo senningarsoa kollarpæt annoremut, sirksarlo torarlugo. 41 Ikkardlorle, igdluktut immalik, erkorautigo, umiarsoak ekkardlipok, sioa tava aulanauærpok, akkoale maglersuit asserorpæt. 42 Sorssuktukselle issumakattigeeksimaput, parnărusimarsut tokkotsomaulugit, taukkoa illænnik kemmărsokarkonnago nelluktomik. 43 Nálegáursúble Pauluse annautsomagamiuk innerterpei, nelluriksullo siudliókollugit nellukkoei nunamut. 44 Adlelle annengniarkoei, illéit seglillikennut, illéillo umiarsoarminernut. Taimailiorlutiglo tamarmik anneksimaulutik nunamut piput.

Digitized by Google

KAP. XXVIII.

Paulusib kannok illiorsusianik ussornartullirseiniglo Miletemétilkune; Rommut piok, terssanelo okalluktarpok Gudib nálegauvianik.

Terssungalo pisimagauta, kikkertak tamanna tussarparput, Miletemik attelik. 2 Innungoelle taivkoa innuksiarnerkaut uagutinut, ingnerlo ikkomatipæt, tamautalo pullarkoãtigut, siedlilliumattigut, kéjanarkemello. 3 Paulusible orpingoet nutsullermagit, ingnermut kerssugællugit, tava pullateriak ingnermit sakkomerpok, Paulusiblo arkseinut pissikpok. 4 Innungoelle taukkoa tekkogamiko pullateriak tamanna arkseisigut nivingarsok, ingmingnut okallukattigeekput: Innuk una tokkotsirsónerpok, akkingersútib innukongimanne, umnit immanit annektok. 5 Taursomale pullateriak tamanna kevsertarpa ingnermut, anniaraneloneet. 6 Taukkoale nautsorsoiniarput, pudlissæsugællugo, terssangainarloneet tokkussæsugællugo. Sivissómigle nautsorsoigamik, tekkollugolo sumigloneet nauianartomik pinekangitsok, tava adlamik issumakalerput, okarlutiglo, Gudiúrsok unnerlugo. 7 Tamattomale erkane kikkertamiut nálegauneræt, Publiusemik attelik, nunakartok; taursoma illæssiarãtigut, udlullo pingasut pauvkersarluta iglominékoãtigut illeksivluta. 8 Publiusiblo anguta merssa innængaulune napparsimamet kannimanermik aunárnermiglo, Paulusib tava tauna isserbiga, tuksiarlunelo arksaminik pattikpa, kaitsorsárlugolo. 9 Taimaisermet, adlettõg kikkertamiut nappautiglit sakkomeriput, kaitsorsárkollutiglo. 10 Taukkoalo nálengnarnerarkãtigut, aulalerautalo tunnikãtigut ajorsautivtinik.

11 Kaumettille pingasut nãmætta, umiarsoak Aleksandriamit pirsok, terssane okkéirsok, marlulliængnik arssillialik, attorparput aualeksútigællugo. 12 Sirakusamullo nunalikauta, pingasunnik udliogut terssane. 13 Terssangalo aualekauta,

Digitized by Google

Regionemut piogut, udlorlo attausek kemmómet, nigillermet, akkago tava Puteolenemut tikkipogut. 14 Terssane kattengutigeet naipinautigik, taukkoa kenúvigãtigut, arbenek marlungnik udlikolluta. Taimalo késa Rommut piogut. 15 Kattengutigeello tussaumagamissigut niobioriartorpãtigut, Apifere Tretabernelo tikkillugik; taukkolo Paulusib tekkogamigit, Gude kutsauviga, tupedlerlunelo. 16 Rommulle pigauta, parnãrusimarsut nálegáursúb pisipei sorssuktukset nálegaunerénnut. Paulusele ingmikun-ékollugo aularkoa piomarsanut, sorssuktuksamullo attautsemut allapernarsorkoa.

17 Udlulle pingasut nãmætta, Iudit nálegaunerit Paulusib kákoei; taukkoalo kattisimamætta, ima okallugbigei: Assærset kattengutigeet, angutiná, umnit illueitsulliængitsunga ekkardlivtinulloneet, angæjokáuta illerkuinnulloneet, kellersorsimaulunga pisitávunga Ierusalemmit Rommiut arkseinut. 18 Taivkoalo merssa kiglissioraminga ipperaromagalloarãnga, tokkotæksáusuginginaminga. 19 Iudille arksoardlersorsómætta, okariakartunga Kaiseremut piomaulunga, pinnangale unnerdlutekartotut ekkardlimnut. 20 Tamanna pivlugo tamaunga kákoause, tekkojomauluse okallugbigiomauluselo. Merssa Israelittit operirseit pivlugit kellersorsimavunga okkoninga kallimnersoarnik. 21 Akkiét tava: Iudæamit aglekennigloneet pingitsogut idlit pivlutit, kattengumigloneet tikkiutokangilak okalluktomik, unnerdluktomigloneet pivlutit. 22 Taimaitorle tussaradlarnautigit issumangnik; merssa ajokærsut tamanna tussaumagautigo, akkerartorutiginekarmet tamanne. 23 Udlormiglo nedliutomik taisivigigamiko, amerdlasút ornikpæt sinpiktarbianut, taukkolo nevsuiarbigei Gudib nálegauvia okautigællugo, udlamillo unnungmut aglæt okallugbigei Iesusemik, Mosesib inneitsissei, Profetillo aglegeit ajokærsútigællugit. 24 Illéisa tava okausee opereit, illéisale operingileit. 25 Ingmingnulle issumakattigeenginamik, aularput, Pauluse merssa okausekarmet, Annernerúb ajunginerúb okautigirsánik angæjokáutinut Profetekut Isaiasekut. 26 Ima okarame:

Digitized by Google

Innuit okko orningniarkit, okarlutillo: Siutivsinik tussaissauarse, siunersissennagolo, irssivsiniglo tekkussauarse, illissarissennagolo; 27 Innuit okkoa umætteit mangertisimaput, tutsardluklutiglo siutimingnik, sikkornerlutiglo, késa tekkunnigomanginamik irssimingnik, tussaromannatiglo siutimingnik, siunekaromannatiglo umættimingnik, sáiniaromannatiglo, annaunekarkonnatik uamnnt. 28 Taimaitomik nællojungnærsinekaritse, nællursut pæjungnekarmætta Gudib annaursútánik tamattominga, taukkoalo tussaromárpæt. 29 Taimalo okarmet, Iudit aularput, ingmingnullo appersortãuput amerdlasórsoarnik.

30 Paulusele marlungnik okkéiok iglusiamine, tamásalo orniktinne pullarkoei. 31 Gudiblo nalegauvianik okallukpok, Nálekamiglo Iesusemik ajokærsoiok tipeitsungãrlune, innerternekaranelo.

PAULUSIB

AGLEGEI ROMMIUNNUT.

KAP. 1.

Pauluse nællunæjarpok, Kristusemut opernek kissime pidluarnartoliksómet, innuglo attauserloneet illuarsirsútekangimet ajungitsullirsaminik.

Pauluse, Iesusib Kristusib kivga, kákorsa Apostoliókollugo, kenniga okallukollugo Gudib okauseenik tussarnersunnik. 2 Terssa siornagnt unnersóutigirseinik Profetime karneissigut, aglekenne ajungitsunne. 3 Erne pivlugo, Davib kingueinit innungordlune erniusimarsok. 4 Nællunærnekarluartorlo Gudib ernerigáne annernekut, ivlernnarsitsirsokut, tokkorsunnit makki-

Digitized by Google

name kingorna, temerssa Iesuse Kristuse Nalegarput. 5 Taursoma saimauluta Apostelingortikātigut, nællursut tamása nálektiniarkollugit opernartomut akkine pivlugo. 6 Taukkotōg illagigiesse illivse, Iesusib Kristusib kákorseiá. 7 Rommétose tamause, Gudib assærseiá, kákosimarsullo illuartut: Saimaulisse pidluartillisselo Gudib Atátauta, Nálekablo Iesusib Kristusib.

8 Aulakautiksamik Gudiga kutsauvigara Iesuse Kristusekut, illivse tamause pivluse, opersuserse okautiginekarmet sillarsoarme tamanne. 9 Gudible, annernimne kivgartorbigirsama okautsinnik tussarnersunnik Erneranik, illissimauānga sorarunnase issumagigause. 10 Nungullungalo tuksiartarángama kenúrsarpunga, kakkugoloneet nedliutekollugo illivsenut tikkerarbiksara, Gudib pekkorsanik; 11 Kajungerkigama tekkojomauluse, pekkalersitsomagause Annernerúb tunnirsútánik, nekkursektekolluse. 12 Imaitok: tupedlerkattigiomauluse opersusivsinik opersutsimniglo, taimaitomik pekkattigeekauta. 13 Assærselle kattengutigeet, angiutsomangilause, kabsersoarnik issumarsarama orningniaromauluse, illivsinetsōg kattersoiniaromaulunga, sórdlo adlenne nællursunne piniartarama, sullile tamerssa arvsiarnekarpunga. 14 Grækerinnullo Grækeriúngitsunnullo, illissimarsunnullo illissimangitsunnullo akkeetsortóvunga; 15 Taimaimet, tamangoamnik tamannik kajumikaunga, illivsesōg Rommétose okallugbigiomauluse okautsinnik tussarnersunnik. 16 Iktorutiginginaukit okautsit tussarnersut Kristusemik; Gudib Merssa pikkunarsarmagit, pidluautiksáukollugit opertunnut tamannut, pingārtomik Iudinnut, Grækerinnuttōg. 17 Tamakkonane nællunærsimamet illuarsirsút, Gudeme nāmaginekartok, opernermit pirsok ama opernermut pigiok, sórdlo agleksimavok: Illuartok innútiksakaissavok opersusiminik.

18 Gudible ningengnera killangmit nællunærsinekararau innuit ajortullirseinut illueitsullirseinullo tamannut, seglosuirsút pitseilirsarmarsuk illueitsulliarnermik. 19 Gudekartomik næl-

Digitized by Google

'lungikalloarput, Gudib tamattominga nællojungnærsimattik; 20 Imaitomik: Gudib kannongérsusia tekkuksáungitsok, terssa, ajugakangirsusia náksaungitsok Gudióursusialo missigirsáumennik sillarsoak pingortisimamet kingorna, pingortitei irssigigunikik; taimaitomik paitsisiksæroput.

21 Gudekartomik nællungikalloaramik, taunale Gudesut illiorbiginnagolo ussoringinamiko, kutsauviginnagoloneet; issumamikulle peteitsorsoængorsimaput, umætteillo siunekangitsut tärsiput. 22 Ingmingniglo illissimarsósugigamik sioringærosimaput; 23 Gudiblo näksaungitsúb ussornarsusia mummiksimauæt arssilliamut arssigitillugo; terssa innungmut asserojarsomut, tingmirsennullo, nerssútinnullo pullaterirsennullo.

24 Gudib tava taimaitisinnarei, umætteisa ikdligupillurksoeenik pekkollugit maujungnartomut, timittik ingmingnut kangunarsarlugit. 25 Taukkoa Gudib opernarsusia mumiksimauæt opernaitsomut, pingortitarlo nálengnerrovlugolo kivgartorbiginerroæt pingortitsirsomit, tauna merssa ussornarsisimarsok issukaissengitsomut. Illomut. 26 Taimaitomiktög Gudib pekkosimauei kangunartorsoarnut ikdligupillungnut, arngnarteit merssa attorluaromaissérmætta attornerdlukorsivlutik peteinartorsoarmik. 27 Taimatög angutit arngnennik attornerdlukorsiput, ingmingnullo ikdligupilluliorkattigeeksarput, angutit angutinnut kangunartomik pirsarlutik, taimalo illuamik tava akkinekarput ingmingnut, tammartarnartomut sásimagamik. 28 Sordlolo assiginnairsóvlutik Gude illissariniængimænne, taimatög Gudib allarlugillo kiglormut issumakarkoei, arksoarnartulliarkollugit. 29 Terssa, illueitsunnik tamannik ullibkarkollugit, arngnaunekarnermik angununekarnermiglo, pekkoserlungnermiglo, piomatónermiglo, ajortunniglo, umitsengnermiglo, tokkotsinermiglo, akkerartornermiglo, seglunermiglo, taimailutik issumaluktorsóvlutik kakkejardlersóput illamingnut; 30 Unnerdluktorsóvlutiglo, nachorsóvlutiglo Gudemik, mitteklersóvlutiglo, makkitasövlutiglo, ussorsitsairsóvlutiglo, ajortunnik illissimarsorsóvlutiglo, angæjoka-

Digitized by Google

mingnut nálengitsorsóvlutiglo; 31 Sillaitsóvlutiglo, opernaitsóvlutiglo, assænningitsóvlutiglo, issumakærbigininingitsóvlutiglo, nákinningitsóvlutiglo; 32 Taukkoa, umnit Gudib illuarnera illissimagamiko, taimailiortut tokkotæksáumætta, taimaitorle nangminek taimailiortarlutiglo, nuennerigieitsōg aglæt adlet taimailiortartut.

KAP. II.

Iuditsōg nælhursuttut ajortoliksóput, umnit ussorsitsairsut ìnneitsissinnik kippirsúmiglo.

Taimaitomik innuk oma, paitsisiksakarsinnaungilatit kináugauilloneet passiklersotiná; adlale sukulloneet passiklerángauko, illingnik nangminek tava ekkartoirsarpotit, passikliutigirsettit idlit nangminek pirsarsinnaraukit. 2 Gudible ekkartóursinera taimailiortunnut illuarmet, illissimauarput. 3 Idlille innuk oma! taimailiortunnik passiklersogáuit, nangminerlo taimailiormigauit, issumavit Gudib ekkartóursinera kemmārattigissæsugællugo? 4 Assiginnarpigilloneet auāginirsusersoalo, issumatóursusersoalo, kammajuirsusersoalo? Illissimangilatit, Gudib auāginirsusianik kajumiksarnekarauit sáiniarsusermut? 5 Idlille mangertomik sainiaromangitsomiglo umættekarauit, illingnut nangminek kammautiksamik kattersoiniarsinnarpotit udluksamut sakkomerbiksakartomut kammaumik, Gudiblo ekkartóursineranik illuartomik. 6 Taursoma tava tamása akkilluaromarpei sullirseinik. 7 Imaitok: ussornaumik, nálengnaumiglo, innursúmiglo nāksaungitsomik taukko kammajuilutik ajungitsulliarlutiglo isserniartut innursúmut nāksaungitsomut; 8 Okausereetsulle, opernartomullo nálekomangitsut, illuangitsomulle náleksinnartut. 9 Innuit taimaitut, tamása, ajortulliartut, angnerrúrsomik Iudit, Grækerittōg, pidlaissauei saimaunginermik, ningaumiglo, nagliungnaumiglo, koksellaumiglo. 10 Ussornaumigle, nálengnaumiglo, ullapisaumiglo

Digitized by Google

pekkartissauei tamása ajungitsulliartut, angnerrúrsomik Iudit, Grækerittõg. 11 Gude merssa innungnik nellinginarsiorpok.

12 Ajortulliartut innersútekangitsut, tammarlukomáriputtõg inneitsissit narkiksútiginagit, inneitsekarlutigle ajortulliartut, inneitsisittõg narkiksútigællugit ekkartounekaromáriput. 13 Terssa, inneitsissinnik tussarsinnartut illuartóngikalloarmætta Gudeme, inneitsissinnigle mallingniktut illuartitáussaput. 14 Nællursulle aglekennik inneitsekangikalloartut, issumamingnik piniarunik inneitsissit sulliarekorseinik, taukkoa tava inneitsisselingóput ingmingnik, aglekennik inneitsekanginamik; 15 Taimaitomik nællunæjarput inneitsissit sulliarekorseit agleksimamætta umættimingne, issumamik merssa narkiksormattik, taimatõg ekkarsautittik párdlegáumætta ingmingnik unnerdlutiginiklutigloneet passissærniarlutigloneet. 16 Udluksak pivlugo, merssa innuit angigirseit Gudib ekkartóutigissammagit Iesuse Kristusekut, okautsit tussarnersut okautigirsakka malliklugit.

17 Attale, miannersorniarit, Iudemik tainekarpotit, inneitsissillo tettigiuarpettit, Gudelo ussorsitsautiget. 18 Pekkorsalo illissimauet; inneitsissinniglo ajokærsornekarauit, ajunginersiorpotit sullirsæksarnik. 19 Illuvkullo issumakarpotit tessioirsósugællutit tekpeetsunnik, kaumarsósugællutillo tarmiúrsunnut. 20 Narkiksoirsósugællutillo illissimaitsunnik, ajokærsoirsósugællutillo pokkeetsunnik; illissimarsiirsarpotit illuartunnik inneitsissinnétunnik. 21 Oma illa! adlet ajokærsoralloarpettit, illingnigle nangminek ajokærsoratit. Okallukkutit tiglikorsingikalloarpotit, idlillo tiglikpotit. 22 Okarlutillo arngnaunekarkorsingikalloarpotit angununekarkorsingikalloarlutillo, idlillo arngnaunekarpotit. Gudiúngitsut maujugirsaralloarpettit, idlillo Gude pejaivigirsarpet piksanik. 23 Inneitsissit ussorsitsautigirsaralloarpettit, Gudelo mittautigirsarpet, inneitsissit mallinginaukit. 24 Illivse merssa pirsóvose Gudib akka mittautiginekarmet nællursunne, sórdlo agleksimavok.

Digitized by Google

25 Kippirsút attortógaĥoarpok, inneitsissit mallikukit, inneitsissille mallingikukit, tava kippinekarsutsit kippirsútáungitsungorsimavok. 26 Mãnalo kippinekangitsúb inneitsissit illuarekorsei piniarpagit, issumakangilatit kippinekartotun-étinekartugællugo, umnit kippinekangitsok? 27 Taimaitomik innúlerkãrnerminit kippinekangikalloartúb, inneitsissinnigle nálektuartúb, ekkartóutissauãtit, inneitsissit nálenginaukit, umnit aglekennik kippirsúmiglo pekkaralloartotit. 28 Tauna merssa Iudiúngilak, kãinamigut Iudiúrsũrsaralloartok, tamannalo kippirsutáunginioktõg, uingub kãinagut pisimarsok. 29 Taunale Iudiúrsok illumigut irssertortokut taimaisimarsok, umættivkullo kippinekarnek, terssávok kippirsút annernerme pisimarsok, aglekelle pinekaratik; taursoma ussorsitsauta innungnit pingilak, Gudemille pirsok.

KAP. III.

Iudillo nællursullo ajorkattigeekamik, tamarmik tava illuarsirsútiksakarput opernermik Kristusemut.

Suna Iudit pingãrneróvlutik ussornautigãrsuk? Kippirsúlloneet sumut attorpa? 2 Merssame ussornangãrkaut. Pingãrtomik Gudib okauseenik pigitinekarput. 3 Illeille tamakkonunga opingitsómætta, sussirsok? Taukkoa opingirsusiætta Gudib seglosuirsusia opernarungnærsissennerpa? 4 Ajornakaugle! Imaiginnaissavorle: Gude seglosuitsóvok, innuillo tamarmik seglutóput, sórdlo agleksimavok: Illuartuinnarkollutit okautsingnik, ajugáukollutit ekkartóunekaruit. 5 Imaipelle, Gudib illuarsusia illuangirsusivta nællunæjarmago ussornarsivlugolo; kannongme tava okaissaugut? Gude illuaitsulliarnerpa ningengnermik pidlarunissigut? Innuktut taima okallukpunga. 6 Taimainauiængilak! Taimaikunele, kannok illivlune Gudib tava sillarsúb innuee ekkartóusinnaissauei? 7 Illame, Gudib seglosuirsusia ussornarsilluarpet opernængir-

Digitized by Google

sutsimnut, saogme tava sulle ajortulliartotut ekkartóunekaissirsunga? 8 Imale piniaissirsoguttõg, sórdlo illeisa mittautigælluta okautigirsarãtigut, okausekartogung-õg imaitunnik: Ajortulliarta, terssanga ajungitsok piginnángorkollugo? Taimaitut ekkartóutæksauluarput. 9 Kannongme tava mãnakut okarpogut? Uagut ajunginerrovogut? Nãgale. Terssa tava nællunærparput: Iudillo Grækerillo tamarmik ajortoliksómætta. 10 Aglekettõg imaimætta: Illuartomik innukangilak, attautsemigloneet náume. 11 Illissimarsokangilak, Gudemiglo apperkotiginiktokangilak; 12 Tamarmik kiglormut sásimaput, tamarmiglo ajulersungorsimaput; ajungitsulliartokangilet attautsemigloneet náume: 13 Torkluæt sórdlo illivek angmarsimarsok; okkamingnik pekkoserluktulliarput; pullateriarsuit tokkonartuænnik kardlumiokarput; 14 Karnæt ullibkarsimavok okauserlungnermik, kammangnermiglo; 15 Niumingnik tuoviorarauf tokkotsiomaulutik. 16 Asserornartuinnait, nagliungnartuinaillo arvkoteinéput. 17 Arvkollo annaursútelik næll oginnaræt. 18 Gudelo nálengnagolo mianneringisinnarpæt. 19 Illissimavogulle, inneitsissit okauseenik pinekarput inneitsissiglit; terssa, innuit tamása okausiksærotinekarkollugit, sillarsúblo innuee tamása akkeetsortuksáukollugit Gudemut. 20 Terssa taimaipok, innuk attauserloneet illuartungornauiengimet taursomunga inneitsissit sulliarekorseinik; inneitsissinit merssa ajortok missingnarsirsarau.

21 Mãnale illuarnek, Gudeme nãmaginekartok, nællunarungnælerpok inneitsissiúngitsunnit, merssa inneitsissit Profetillo okautigirsæt. 22 Illuarnerle Gudeme nãmaginekartok mænna piara, pirsok opernermit Iesuse Kristusemut, terssa tamannut piksak, opertullo tamarmik pigirsæt. 23 Nelligeekpumme; tamarmik ajortuináugamik, Gudemelo ussornartoæróvlutik, umnit taimaitokaissægalloartut taursomane; 24 Saimautanillo illuartitængorput akkekangitsomik, Iesusib Kristusib annaumattik. 25 Tauna Gudib sakkomersika sai-

Digitized by Google

mauvigekollugo opernermik áuanut, merssa illuarnek, taursomane nãmaginekartok, nællunæramiuk imaitomik, ajortut issumakæromagamigit, siornagut pekkonekartuartut Gudib kammajuirsusianut; 26 Mãnakut pekkorsariomagamiuk, illuarnek, taursomane nãmaginekartok, kissime illuartuarkollune, Iesusemullo opertok illuartungortitsomagamiuk. 27 Naug tava ussorsitsautiksak? Pærsimavok. Kannongétunnigle inneitsissinnik? Piniarkorsirsunnik? Nãgale, iuneitsissinnigle operkorsirsunnik. 28 Taimaitomik mãna illissimalluarpogut, innuk illuartungorarau opernermik kissienne, inneitsissille piniarkorseinik illuartungorane. 29 Iudilloneet kissimik Gude Gudigirsaræt? Nællursuttõg Gudiginginiæt? Nãgale, nællursuttõg Gudigigiæt. 30 Illáme, attauseenarmik Gudekarpok, taursoma kippinekartut illuarsárpei opernermit, kippinekangitsullo illuarsárpei opernekut. 31 Kannok tava? Inneitsissit attorungnærkonerpauvut, operkorsigauta? Nãgale; inneitsissille nãmaksekoauvut.

KAP. IV.

Illuarsirsuit opernermit pimet, tamanna nællunærnekarpok Davib okauseenik, Abrahablo illiugeinik.

Atátarpulle Abraha pivlugo sumik okallussaugut, nervsarirsanik uinnekut? 2 Terssa piarput: Abraha illuartungorsimagune pillirsennik, ussornautiksakaralloarpok, Gudemele náume. 3 Aglekelle kannok okarpet? Ima: Abrahab Gude opera, tamannalo pivlugo illuartitáulersok. 4 Sulliniartorle akkiksarsinekarame, tava nákinermit taima pinekangikalloarpok, akkileriakaramele. 5 Sulliniængitsorle operame ajortulliartunnik illuartitsirsomut, tauna illuartitáulerpok opersutse pivlugo. 6 Davitsõg taima issumakarlune okarpok, innuk, Gudib illuartita nákinnirsusiminik, kissime-gõg pidluarpok, naug sullirsei pirsutiginnagit Gudib; tava (Davi) ima okartok. 7 Pidluarput, illueitsullirsamingnik issumakærbiginekartut, ajortullir-

Digitized by Google

samingniglo erssitsunguærsitsiviginekartut. 8 Angut pidluariok, ajortei Gudib issumagiomaissærpagit taursomunga. 9 Mãnalo pidluarsusek tamanna kippinekartuinnait piksarinerpæt, kippinekangitsullo piksaringiniættõg? Okariakarpogumme, Abraha illuartitáulersok opersutse pivlugo. 10 Kannongétillunele tava opernermik illuartitáulernersok? Kippinekarameloneet, kippinekangikadlarameloneet? Nællunængilame, kippinekarame kingorna taimaisersimangikalloartok, kippinekangikadlaramele taimaisersimarsok. 11 Kippirsúmigle nællunærkotsernekartok, tamanna narkiksutigekollugo illuartungorsimarsutse pivlugo, merssa sulle kippinekangikadlarlune operame; tamanna pivlugo opertut tamarmik, umnit kippinekangitsut, atátagissauæt, taukkoatõg opernermik illuartitáulissægamik. 12 Kippinekartuttõg atátagilissægiæt, kippinekartulle kingueisa kissimik pissennago, tamarmigle sakkiuartut malliklugo Atátauta Abrahab opersusia kippinekangikadlarame. 13 Merssa nunarsoak kingorngursarissammago, unnersóut tamanna Abrahamut kingueinulloneet pisimangikalloarpok inneitsissinnik, pisimavorle illuartungornermik opernermik. 14 Inneitsissiglille (kissimik) kingorngursirsuksáugalloarpætta, opernek tava attorungnærkajalerpok, unnersóullo unniorkotisimavok. 15 Illáme inneitsissit ningektitseenarmætta; inneitsekangitsunnele nálengirsútiksakanginiok. 16 Taimaitomik illuarsirsút opernermik pirsariakarpok, saimaunermit pissægame, unnersóullo aulaiængersinekarkollugo tamarmik kingueinut, sórdlo inneitsisselingnut, taimatõg Abrahatut opersusekartunnut, tauna tamauta atátagigautigo. 17 Ima agleksimamet: Atátangortikivkit nællursoperksoarnut Gudib kénætta sáne, tauna operigauko, terssávok umartitsirsok tokkorsunnik, kákollugillo erssingitsut, ersserkollugit. 18 Taursomalo (Abrahab) kollárnartógalloak kollársutigingika operluarlune, atátagilissammænne nællursoperksuit, sórdlo okarbiginekartok: Taima amerdlatigissaput kinguæksettit. 19 Opernekitsungornauæramelo, timmine ajulersok issumalliutigingika, merssa 100-nik okkiokangajekame;

Digitized by Google

Sarkablo timma ajulersok issumalliutiginginia. 20 Gudiblo unnersóuta kollársutigingika opinginermik, nekkursektitorle opernerme, Gudelo nálekluara. 21 Nangănauérlunelo illissimarsok, Gudib unnersóutinne nănek ajungimagit. 22 Tamanna pivlugo tava illuartitávok. 23 Taunainarle pivlugo tamanna agleksimangilak, taimaisersimamet. 24 Uaguttŏg pinekarpogut, taimaisissægauta, operuta taursomunga Nálegauta Iesusib umartitsirsánut tokkorsunnit; 25 Tauna (Iesuse) tunniusimavok ajortivut pivlugit, umartisimagioktŏg illuartungortitsomauluta.

KAP. V.

Gudib illuartitei pidluarsimaput.

Măna opernermik illuartitangorsimagauta, Gude tava illagilluarparput Nálegautigut Iesuse Kristusekut. 2 Operluarautalo, tauna arvkotigigiarput saimaumut tamattomunga, pigirsautinut, nerriugirsarlo ussornartorsoak piomártuksak ussorsitsautigărput, terssa Gudib tunniursæksa. 3 Tamannalo kissiet pinnago, nagliungnartulle aglæt ussorsitsautigigiauvut, illissimagauta, nagliungnartut kammajuitsungortitarátigut; 4 Kammajuirsutsible missigirsartungortitarătigut; missigirsutsible nerriugirsartungortitarătigut; 5 Nerriugirsutsible kangusuktekongilătigut, terssa Gudib assænnirsusia koisimamet umættivtinut Annernermik ajunginermik, tauna uautinut tunniusimavok. 6 Sullile ajulerauta, taimane Kristusib uagut ajortorsoursogut tokkotigisimauătigut. 7 Merssa illuartok pivlugo tokkotiginikomarsokaissengikókau, angæjokáursorle pivlugo tokkotiginikomarsokaissennersok. 8 Taimaitomik Gudib assænnirsutse nællunæjardluara uautinut, Kristuse pivluta tokkomet, sulle ajortorsógauta. 9 Angekainik illa măna taursomona serniginekaissaugut kammaumit, taursoma áuanik illuartitangorsimagauta. 10 Gudemullo ningaursajungnærsisimagauta ernerætta tokkoanik, sulle kingarsartótilluta, angekáinik tava

Digitized by Google

amarsusia annaursútigiomárparput, māna ningaursajungnærsisimagauta. 11 Taimatōg Gude ussorsitsautigigiarput aglæt Nálegautigut Iesuse Kristusekut, tauna māna ningaursajungnærsitsirsigigautigo.

12 Taimaitomik, sórdlo innungmit attautsemit ajortok nunamut tikkiutok, tokkolo ajortomit pirsok, taimatōg innuit tamarsuisa tokkúb tikkidlárkei, tamarsoarmik ajortulliarmætta; 13 Ajortok sillarsoarmékalloartok sulle inneitsissekangikadlarmet, inneitsissekangitsunnele ajortut pidlárialiksósuginekangitsaraut. 14 Tokkole nálegauniartok Adamit pillerlune Mosesemut aglæt, taukkonungatōg umnit Adasut ajortulliængitsunnut, taunalo arssersóutigirsáursok taimane pirsuksamut. 15 Tunnirsúlle saimaunartok ajortorlo arssigeengikalloarpuk. Merssa amerdlasórsuit tokkosimamætta attautsib ajortánik, angekáinik tava Gudib saimauta tunnirsútalo missigirsængorsimaput amerdlasórsoarnut innúb attautsib saimauneranik, terssa Iesusib Kristusib. 16 Kissiennele umnit attautsib ajortulliartub ajortulliainanit pimætta asserornartut tamarmik, tava tunnirsút saimaunartok pingikalloarpok attauseenarmut ajortulliamut. Merssa ajortomit attautsemit pisimavok ekkartóut pidlautiksak; tunnirsútible saimaunartúb ikkiorarātigut ajortoperksoarnittōg illuarnermut. 17 Attautsible ajortullirsa pivlugo tokko nálegaugalloarmet attautsemik, angekáinik tava tunninekartut saimautib pekkangārneranik, pirsartullo tunnirsútinnik illuarsirsútinnik, nálegáussakaut innúnerme, attausek tunuarællugo, terssa Iesuse Kristuse. 18 Taimaitomik, sórdlo innúb attautsib ajortullirsa pivlugo, innungnut tamannut pidlárbekalersok, taimatōg attautsib illuarnera pivlugo, innungnut tamannut illuarsirsútekalerpok innursúmik. 19 Sórdlolo innúb attautsib nálenginerānik amerdlasórsuit ajortolingorsimamætta, taimatōg attautsib nálengneránik amerdlasórsuit illuartungorput. 20 Inneitsissille pisimagiput, ajortúb angirsusia nællunærnekarluarkollugo; ajortúble angirsusia nællunærdluaránget, saimaunerúbtōg angirsusia pingārneróursomik

Digitized by Google

nællunærdluariok. 21 Imaissammet: Sórdle ajortok nalegáuniartok tokkomut, taimatõg saimaunek nálegáukollugo illuartitsivlune innursúmut nāksaungitsomut, Iesuse Kristusekut Nálegautigut.

KAP. VI.

Innuit saimaunekartut innúlerkikput kivgajungnærsinekartutiglo ajortunnut.

Kannongme tava okaissaugut tamanna pivlugo? Ajortulliartuaissaugut, saimaunek angisungoriartorkollugo? 2 Ajornakaule! Uagut ajortunnut tokkosimagauta, kannok illivluta tava innúniaromaissirsogut ajortunnut.

(Epistel am 6. Sontage nach Trinit.)

3 Illissimangilissiuk, tamauta Iesusemut Kristusemut koisimarsogut, taursoma tokkoanut koisimavogut? 4 Koirsútekut tava, Kristuse aiparællugo, illirsáursogut tokkomut, sórdlolo Kristuse umartitáursok Atátab ussornarsusiagut, taimá uaguttõg innulerkikluta sakkidluaissaugut. 5 Tokkomet taursomunga illængutitágauta arssigællugo, tava umarkattigissægiarputtõg arssigissevlugo. 6 Innúsisókakput illissimauarput Kristuse aiparællugo ivertisimarsok sennerosikamut, ajortolik piungnærkollugo, ajortunnullo kivgajungnærkolluta. 7 Tokkorsok merssa ajortoærotisimamet. 8 Kristusele aiparællugo tokkosimaguta, operpogut tava, innukattigiomármigautigo. 9 Kristuselo, tokkorsunnit umartitáursok, illissimauarput tokkussærsok kingorna, tokkolo taursomunga ajugáussærsok kingorna. 10 Tokkogamele, attausiarlune tava tokkorsok ajortut pivlugit, innúgamele Gudemut innúvok. 11 Taimatõg illivse ajortunnut tokkosimasugælluse pigitse, Gudemullo innúniaritse Kristuse Iesuseme Nálegautine.

12 Ajortut tava māna nálegáukorsarunnassigik timmivsine tokkojarsunne, kajumiksárutepilluee náleissennagit. 13 Auætissesõg ajortunnut attortitsarunnassigik illueitsulliarsútigekon-

Digitized by Google

nagit, Gudemulle illivsenik nangminek tunniuniaritse, tokkorsunnit umartuttut illivluse, auættisselo Gudemut tunniullugit illuartulliarsútigekollugit. 14 Ajortut ajugáusinnaissengimætta illivsenut, inneitsissit merssa kivgaringimasse, saimauneruble pigāse.

15 Kannongme tava? Ajortulliaissennerpogut, inneitsissit kivgaringimattigut, saimaunerúble pigimattigut? Nāgale. 16 Illissimangilissiuk, kimulloneet kivgalliutarángause illivsenik, nálekomaulugo, taursomunga merssa kivgáulerpose, nálekollussiuk, ajortorloneet tokkomut, nálengnartorloneet illuartitsinermut. 17 Gudele kujanarsilè, umnit ajortunnut kivgartortógalloarause, māna umættivsinik nálektungorsimagause ajokærsúmut tussægauvsinut, mallingniktungorsimauluselo.

18 Mānale ajortunnut kivgajungnérsinekarsimagause, tava illuartomut kivgangorsimavose.

(Epistel am 7. Sontage nach Trinit.)

19 Innuktut okallugiakarpunga tamattominga, terssa, illissimanek ajulersungógause. Sórdlo auættisse sjornagut attortikalloarlugit kivgartortikalloaraussigik maujungnartomut, illueitsulliarsinnarluselo, taimatōg mānakut auættisse attortillugillo kivgartortissigik illuartomut, ivlernarsinekarkollugit. 20 Ajortunnulle kivgartortilluse, illuartoérogalloartose. 21 Kannongétunnik taimane pilliksóursose? Mānakut kangugirsauvsinik, illa; merssa tokko nāgatigimarssuk tamakkoa. 22 Mānale ajortunnut kivgajungnérause, Gudemullo kivgangorsimagause, pilliksóvose ivlernarsautigirsauvsinik; innursúlle nāksaungitsok nāgatigirsávok. 23 Merssa ajortut tokkomik akkinekarput, Gudible tunnirsúta saimaunartok innursútávok nāksaungitsok Kristuse Iesuseme Nálegautine.

Digitized by Google

KAP. VII.

Illuartitáursut erdlokonekaissérput inneitsissinnik, Kristuse nálegarigamiko, inneitsissit Paulusib ajunginerarpei, Kristuse tunarælugo.

Assærset kattengutigeet (merssa inneitsissinnik illissimarsut okallugbigăkka) illissimangilase, inneitsissit nálegáumætta innungmut innútillugo? 2 Taima arngnab uviglúb uvine neijortuinaissaua, innútillugo, inneitsissit náleklugit; uvinele tokkopet, inneitsissit ivko, uvine pivlugo, nálegiakarungnærpei. 3 Taimaimet, uvine innútillugo adlamik uvekalerune, taigornekarpok angununekartomik; uvinele tokkopet, inneitsissit ivko nálegiakarungnærpei, angununekartóungilak, angutib adlab pigilerpanne. 4 Taimatõg illivse, kattengutikka, inneitsissinnut tokkorsungorsimavose Kristusib timmanik, mãna adlab pigilermasse, terssa tokkorsunnit umartitáursúb, ajungitsulliarkolluta Gudemut. 5 Uinningme innútsivut attoradlarautigik, ikdligupilluit tava pingãrãtigut auætivtigut, inneitsissit pilleritítsirsómætta tamakkoninga, ajortulliarkolluta tokkomut. 6 Mãnale inneitsissinnik pinekaissérpogut, tokkungaulutalo taukkonunga, taukkoa parnãrsarmættigut sórdlo, mãna kivgartussægauta annerneriksarsimarsuttut illivluta, pissennagille agleket pissoket.

7 Kannok tava mãna okaissaugut? Inneitsissit ajortónerpet? Nãgale. Inneitsekangipelle ajortok illitsorissengikalloariga. Piomaniarnerloneet nællussægalloariga, inneitsissit ima okangipætta: Piomaniaissengilatit. 8 Inneitsille tamanna kajumigutigilerlugo ajorsutsib illuvkut piomaitsektungortidlarãnga nellinginarnut. Inneitsekangipelle ajorsusek tokkungávlune kajumiksaingilak. 9 Uangale inneitsekarnanga innudleitsiaradlarama, inneitsit tava tikkiumet, ajorsusek ama umarlune kajumiksaiok. 10 Uangale tokkogiunga, inneitsit tava, umnit umartitsirsógalloak uamnut, missigileriga tokkor-

Digitized by Google

sútigigauko. 11 Inneitsit pirsutigigamiuk ajorsutsib, seglokipãnga tava, tokkollungalo tamattominga. 12 Inneitsissit tava ajungikaut, aglekello pekkorsaglit ajungikallutiglo illuarlutiglo attortóput. 13 Attorluak tava uamne tokkonartolernerpa? Ajornakaule; ajorsusek taimaiserpok, ingminik nællunærkollune kannok illomut ajortógame, tava ajungitsógalloakut tokkonartolerpok, ajorsusek illissarirsáulerkollune arksoarnartorojuktógame inneitsissinnut.

14 Inneitsissille illissimauauvut annerneliúrsut, uangale uinneliióvunga, ájortublo kivgarsiarãnga. 15 Pillirsakka illissimangilakka, merssa piomarsaralloara piniænginauko, umigirsarale pirsarpara. 16 Piomangisarale pirsartarauko, inneitsissit ajunginerarpakka tava. 17 Uangáungitsok tava taimailiorarau, ajortorle illumnétok pirsarau. 18 Sunaloneet ajungitsok innekangimet illumne, terssa uinnimne, illissimauara. Piomarsusekaralloarpunga, ajoraingitsorle nãmaksilluarnek nælloara. 19 Merssa ajungitsok piomarsara pirsartængilara, ajortorle piomangisara pirsartarpara. 20 Piomangisarale pirsartarauko, uangáungitsok tava taimailiorarau, ajortorle illumnétok pirsarau. 21 Ajungitsulliaromarsógalloarama uanga, tava illumne inneitsissit missigirsarãkka, ajortut attavigimanga. 22 Illuvkut merssa nuennerigalloarpakka Gudib inneitsissei; 23 Inneitsissille adlet auættimnétut missigirsarãkka, tamakkoalo issumama pekkorseinut akkerartorput, kivgangortillungalo ajortut pekkorseinut auættimnétunnut. 24 Uangakullungoak, kialikiak annaussauãnga tamattomanga timmemit tokkonartolingmit? 25 Gude kutsauvigãra, Iesuse Kristuse Nálegarput tunnarællugo. Tava mãna Gudib inneitsissei nálengniarpakka issumavkut, uinnivkulle ajortut pekkorsei.

Digitized by Google

KAP. VIII.

Gudib kittorneisa ussornarsusiánnik.

Tava pidluaitsuksajungnælerput mãna, Iesuse Kristusemétut, uingúb pee pinnagit, annernerúble pee malliklugit sakkiuartut. 2 Annernerúble, Iesuse Kristuseme umartitsirsub inneitsisseisa kivgajungnærsikãnga ajortúb tokkotsirsúb pekkorseinut. 3 Inneitsissille, merssa uinningmik ajulersut ajugarirsæt, terssa Gudib piniara Ernetue aulartinamiuk, uinnik ajortolik arssigekollugo, ajortorlo uinningmétok ajulersika ajortoærotitsivlune. 4 Inneitsissit illuautigekorsei nãmaksekollugit uautine, uagut sakkiuarauta uingúb pee mallingnagit, annererúble pee malliklugit. 5 Uinningmulle nálektut uingúb pee issumalliutigirsareit, annernermulle nálektut annernerúb pee issumalliutigirsareit. 6 Uingúble peenik issumalliornek, terssa tokkorsútávok, annernerúble peenik issumalliornek innursútavlunelo erkiksiviunartóvok. 7 Uingúb peenik issumalliornek akkerartorutávok Gudemut, merssa Gudib inneitsissei nálekomanginamigit, ajorlugillusõg. 8 Uinningmulle nálektut, Gudib illuarinauiengilei. 9 Illivsele uingúb peenut, nálengilase, annernerúble peenut, Gudib Annernerætta innigippasse kissienne. Kristusible Annerneranik pigininginitsok, tauna pigirsáungilak taursomunga. 10 Kristusele illuvsinépet, timme tava tokkungaugalloarpok, ajortut pivlugit, annernerle umanartóvok, illuarnek pivlugo. 11 Iesusemiglo tokkorsunnit umartitsirsúb Annernerætta innigippasse, tava Kristusib umartitsirsætta timmissesõg tokkojarsut umartitsomáriei, taursoma Annernerætta innigimasse.

(Epistel am 8. Sontag nach Trinit.)

12 Tava mãna, assærset kattengutigeet, uinnik nálegiakangilarput, uingúb pee malliklugit innúniaissenginauta. 13 Merssa uingúb pee malliklugit innuniaruse, tokkojomár-

Digitized by Google

pose, uingúble piniarneree tokkoniarussigik annernekut, innújomárpose. 14 Nungullugit Gudib Annernerætta tessiugei Gudib kittornarsiarimagit. 15 Illáme kivgáursuttut annernekartinekangilase, ama erksirsariakaissægause, kittornarsiettulle annernekartinekarpose, taursomanga torklulaursaraugut imænna: Abba, assærsak Atátangá! 16 Annernerúb taursoma okaukaniararãtigut annernivtigut, Gudemut kittornarsiaritisimagauta. 17 Kittornaugutale, kingorngursirsuksáugioguttõg, imaipok: Gudemut kingorngursirsuksávogut, Kristuselo kingorngursekattigællugo, nagliukattigigutigo kissienne, ama ussornarsekattigekolluta taursomunga.

(Epistel am 4. Sontag nach Trinit.)

18 Issumarsaraungama, mattomanétilluta nagliungnartut attortækauvut tellerunarsugællugit ussornartomut, merssa sakkomersitæksamut uautinut. 19 Taimaitomik Gudib kittorneisa sakkomiutiksæt pingortisimarsut erinnigællugolo nerriugirsaræt. 20 Terssa pingortisimarsut asserujakigamik umnit piomannatik, taimaisermattigle asserujarsungortitsirsúb, pivlugo nerriugirsæksak. 21 Pingortisimarsullo merssa kivgajungnærsinekaissaput nungujarsunnut nunab peenut, pisinekaissevlutiglo ussornartorsoarmut Gudib kittorneisa kivgajungnærsibiænnut. 22 Pingortisimarsullo tamása illissimauauvut, nerriukattigigátigut annersamivlutiglo sulle tamerssa. 23 Kissimigle taukkoa taimaingilet, uaguttõg nangminek, annernerúb siudliótiteinik pekkarauta, illuvtigut kajungerkãgut, Gudemut kittornariuarkolluta, timivtalo annaubigirsæksæt nerriugãrput. 24 Uagut pidluaralloarpogut, nerriuklutale sulle. Nerringirsarle tekkorsak nerriugirsáungilak, merssa kannok illivlune innúb nerriugiginnaua tekkorsane? 25 Tekkungisarpulle nerriugigutigo, tava nerriugãrput erinnitsaunago. 26 Taimatõg ajulerángauta Annernerúb tava annertokoserarãtigut. Uagut nællogauta tuksiautiksauvtinnik nãmagekorsennik, Annernerúble nangminek tuksiutararátigut annersaminernik taiksáungitsunnik. 27 Umættinnigle misseling-

Digitized by Google

niartub illissimaua Annernerúb issuma; illuartullo tuksiutarángagit Gudib illuarirsanik.

28 Illissimavogulle, tamása illuarkotigeenarmattigik Gudemik assænniktut, terssa issumaminik kákorsei. 29 Siornagulle merssa illissimakammærsortenne sulle pekangikadlarmætta pekkorsarigieitsõg Ernerminut arssigekollugit, tauna angejudliókollugo kattengutigeeksoparksuit akkornænne. 30 Siornagulle pekkorsenne innuit, kákorsarigieitsõg, kákorsennele illuartungortitarigiei, illuartungortitennele ussornartungortitarigiei. 31 Tamannalo pivlugo kannongétunnik okausekaissaugut? Gudib illagippattigut, kia tava arksoariginnauãtigut? 32 Taursoma Ernetue aglæt erdliginnago tunniunamiuk tamauta pivluta; kannongme tava tunnissenginiãtiguttõg tamannik tauna pivlugo? 33 Kinalikiak Gudib kennigeisa passiklersiksarissauæt? Gude illuartitsirsok tamerssa. 34 Kina ekkartóursiomannerpa? Kristuse tamerssa, tokkorsok, imakka umartitáursok; tauna merssa Gudib tellerpiætta tunganélerpok, uagullo tuksiutararátigut. 35 Kia auiksartitsomanerpãtigut Gudib assænirsusianit? Nagliungnartulloneet? Annilárnartulloneet? Kingarnartulloneet? Kãngnerubloneet? Tammakanginerúbloneet? Nauianartulloneet? Pænnabloneet? 36 Sórdlo agleksimavok: Idlit pivlutit tokkoniararãtigut udlok nãulugo, sauettullo tokkotitæksáusuginekararáugut. 37 Tamakkonungale tamannut ajugáulluarkaugut, assærserput pivlugo. 38 Nangãnauærpungame, tokkúbloneet, innunerúbloneet, Engelibloneet, atarkirsarsuilloneet, pirsársuilloneet, nedliusimarsulloneet, nedliutukselloneet. 39 Paukkoaloneet, saukkoaloneet, adlabloneet pingortitab auiksartinauærpãtigut Gudib assænirsusianit Kristuse Iesuseme Nálegautine-étomit.

Digitized by Google

KAP. IX.

Opertut kissimik, Iudinnillo nælkarsunnillo pirsut, pidluarput illuartitávlutiglo.

Illomorlunga okallukpunga Kristuseme, seglunnangalo, issumaga merssa narkiksoirsigigauko Annernerme ajunginerme; 2 Sorarnanga allieisungãrkaunga kappiasungãrlungalo umættivkut 3 Merssa Kristusemut pidlagæksarekogalloarama kattengutikka pivlugit, terssa ekkardlikka uinekatikka. 4 Taukko Israelib kinguarimattik kittornarsiæksáput, pigititæksávlutiglo ussornartomik, illageersúmiglo, inneitsissinniglo agleksimarsunnik, Gudemullo kivgartornermik, unnersóumiglo; 5 Siudleetsõg taukkoa angæjokárigieit, taukkonangalo Kristuse innungorsimavok, tauna tamannut Gudióvok, ussorsornartok issukaissengitsomut. Illomut.

6 Taimale okangikalloarpunga, Gudib okausee erkorungnænerarlugit. Merssa Israelitinnit pirsut, illomórlutik Israelittiúngikalloarput tamarmik. 7 Taimatõg Abrahab kinguei, illomórlutik kittornáungikalloarput tamarmik; imale: Kinguæksarnik tairsak, Isaamit piomárpok; 8 Imaipok: uinnekut umnit kittornáursut Gudib kittornaringikalloarpei, unnersóutible kittornarsiarirsei kinguæksáutinekararaut. 9 Tamerssale okausek unnersóutelik, (Gude) ima okarmet: Aipágut tamanna nedliupet, tikkiutsomavunga, Sara tava ernertãkaissavok. 10 Taimaglæt pisimangikalloarpok, Rebekkatõg nãrtulerame Isaamit atátautinit. 11 Illumiuéglo erniusimangikadlarmennik, sullilo ajungitsulliaratigloneet ajortulliaratigloneet—Gudib merssa pekkorsenne kennigarimagit. 12 Sullirsello pirsutiginnagit, kákorsirsúble saimaunera pirsutiginekarmet—(Rebekka) ima okarbiginekartok: Angnek kivgangoromárpok mingnermut. 13 Sórdlo agleksimavok: Iako assagiga, Esaule umigigiga.

Digitized by Google

14 Kannongme tava okaissaugut? Gude illuangitsónerpa? Nagale! 15 Mosesemulle ima okarpok: Saimautsomarsara saimaupara, nákigiomarsaralo nákigãra. 16 Taimaitomik innúb piomarsusia piniarsusialoneet pirsutiginekangilek, Gudible nákinnirsusersoa kissime. 17 Farao pivlugo agleket ima okarmætta: Taimaitomik merssa innútuarkogivkit, nællunærbigiomagaukit pirsaunersoamnik, attera okautiginekarkollugo nunenne tamanne. 18 Taima mãna piomarsenne nákigirsarei, piomarsennelo mangertitarei. 19 Tava idlit okarbigissennerparma: Suvlune pidlagæksáusipãtigut uagut? Piomarsa kia akkerariginnaua? 20 Oma, assærsak innungá, kináuvimme idlit, Gude akkiorlugo kiglissioromagauko? Sennársoaktõg sennarsiminut ima okarnerpa? Saog taima sennavinga? 21 Machiortúbloneet issumaminik machak sennaginnaunginerpa illá pogutangorlugo ussornartomut, ama illá pogutangorlugo ussornaitsomut? 22 Taimaitomik Gudib ningeksutse tekkotitsomagamiuk, pirsársutselo nællunæromaulugo, tava pingortitet ningautariakartut, umnit tammartuksáugalloartut, kammagingãrkiksarei: 23 Ussornarsutsime angirsusia nællunæromagamiuk pingortitennut nákinartunnut, siornagut taukko piginnángorsaramigit ussornartomut. 24 Kákorsenne tava piei, imaipok, uagut, Iudinnit pigauta kissivsa pingilãtigut, nællursunnille pirsut aglæt. 25 Taimatõg okausekariok Profetekut Hoseakut: Innuktaringitsaugalloakka taigussauakka innuktamnik, assærsæksaungikalloartullo taigussauakka assærsamnik. 26 Imaiseromáriok: nuname ima okaunekarbiógalloamingne: innuktaringilause, kingorna terssane okaunekaromárput: Gudib tokkosuitsúb kittornarãse. 27 Isaiasele torklorpok Israelittit pivlugit ima: Israelib kinguei umnit siorkettut immab sinnanétuttut amerdlatigissægalloarunik aglæt, taimaitorle amigarkut pidluartungoromárput; 28 Arvsiakotainekaissammet nãmaksiursinekaissevlunelo illuartomut, Nálekablo tamanna nãmaksissaua nuname. 29 Sórdlolusõg Isaiase tamanna pivlugo siornagut okartok: Nálekab

Digitized by Google

Sebaotib amigarkokartingikalloarpattigut illautinik, tava Sodomamiuttun-étungussægalloartogut, Gomorramiullo arssigissægalloarlugit.

30 Sumik mäna okaissaugumme? Imaitomik okaissaugut: Nællursut, umnit illuarnermik piniængitsut, illuarnek pisimauæt; okarpungale, illuarnek pivlugo opernermit pirsok. 31 Israelittille inneitsissinnik illuarsirsútinnik piniaralloarput; inneitsissille illuarsirsútit pigilersimangikeit. 32 Saogme? Terssa, operatik piniartaramik, inneitsissille sulliarekorseit piniarsinnarlugit. Taimaitomik apoorput ujarkamut apoorbingmut. 33 Sórdlo agleksimamet: Atta, Zioneme ujarakartitsiunga apoorbiksamik, kärsomiglo mammiasautigirsæksamik, taursomungalo opertok kangusuktinekaissengilak.

KAP. X.

Tamarmik illuartungortinekarsinnaput Gudemut, Israelittille illuarsirsút illissimalernek ajorét.

Assærset kattengutigeená, umættivkut kajungerkaunga, Gudemuttõg tuksiuniakka Israelittit, pidluartungorkollugit. 2 Merssa taukko pivlugit narkiksoigama, illomórlutik Gude nálengniaralloarét, siunekarluaratiglo. 3 Illuarnek, Gudib nämagekorsa, illissimalernek ajoramiko, nangminertiglo illuarsusertik nämagitiniaramiko, taimaitomik tava illuarnek, Gudib nämagekorsa, nálengisinnarpæt. 4 Kristuse inneitsissit nägatigimarssuk, taursomungalo opertok illuartitávok. 5 Illuarsinerle, inneitsissinnit pirsok, Mosesib agleksútigigalloara ima: Makkoninga mallingniktúb innursútigissauei. 6 Illuarsinerle, opernermit pirsok, ima pirsarau: Umættingne okadláriaurnek: Kina killalliaromaua? Terssa sórdlo Kristuse akkartitsartorlugo? 7 Imaloneet: Kina sammungnaromaua? Terssa sórdlo Kristuse ainiaromaulugo tokkorsunnit? 8 Kannorle okarpa? Ima: okautsit okko kannigisimauettit, kannermiugællugillo

Digitized by Google

umamiugisimauettit; tamerssáput okautsit taivkoa opernermik, okautigirsauvut. 9 Merssa kannekut Iesuse okautigirsariguko, nálegáursok unnerlugo, umættekullo operuit, tokkorsunnit Gudib umartimago, pidluartungorpotit tava. 10 Umættekut opernek illuarsinarmet, kannekullo okautigininingnek pidluarnarmet. 11 Agleket imaimætta: Taursomunga opertok kangusuktinekaissengilak. 12 Nelligeekpumme mãna Iudillo Grækerillo, tamarmik attauseenarmik nálegakaramik, tuksiartiminut tamannut ajoursingitsomik. 13 Pidluartungolissammet nellinginak Nálekab akkanik tainiartok tuksiarlune. 14 Kannorle illivlutik tuksiarbigissauæt operbigingisartik? Kannorle illivlutik operbigissauæt tussaumangisartik? Kannorle tussaissapet okallugbiginekangikunik? 15 Kannorle illivlutik okallussapet, aulartinekangikunik? Sórdlo agleksimavok: Sekkiminakaut, illa! erkiksinermik okaursirsut issigeit; ajungitsunnik okaursirsut. 16 Illéisale nálengikalloarpeit okautsit tussarnersut; Isaiase ima okarmet: Nálegangá, ajokærsútivut kia operáigit? 17 Taimaitomik opernek okalluktuarnermit pirsarau, Gudible okausee okalluktuautigirsáput. 18 Uangale okarpunga: Tussanginereit? Nãgale, nunennut tamannut tussaumarsængorsimaput, okauseello pisimaput sillarsoarmut tamannut. 19 Okariungale: Israelittit tamattominga ariutsisimanerpet? Siudlióvlune Mosese ima okartok: Annærutissauause innuktaringisaralloamnut, ningektissauauselo innungnut siunekangitsunnut. 20 Isaiase tava ima okarsinnavok: Uamnik ujarlingikadlartut nennisimauãnga, uamniglo apperkotigininingitsut sakkomerbigisimauakka. 21 Israelittinnulle okarpok: Udlorsoak nãulugo arksækka issæktorikka innungnut okausereetsunnut arksoarnartunnullo.

Digitized by Google

KAP. XI.

Iudit operomanginamik ajektorsimaput, nællursulle opertungoleramik illæssiarirsáput; taimaitorle Israelittitsõg pidluaissaput.

Taimaitomik mãna okarpunga: Gudib innuktenne ajektornerpagit? Nãgale! Uangatõg Israelittióvunga, Abraha næggovigællugo, Benjaminib kinguarãnga. 2 Gudib innuktenne ajektornauiengilei, siornaguţ kennikenne. Aglekelloneet Eliase pivlugo illissimangilissigik? Kannok illivlune taursoma Israelittit ajorigamigit Gudemut, imalo okarlune: 3 Nálegangá, Profetitit tokkopeit, tunnirsirsarbissillo asserorpeit; uangalo kissima ammigarkovunga, uangatõg tokkoniaralloariãnga. 4 Kannorle tava Gudib akkia? Uamnut ammigarkokartitsiunga angutinnik 7000-nik, Baalemut serkomiængitsunnik. 5 Taimatõg mãnakut ammigarkokartarpok taimaitunnik, saimaunermik kennikennik. 6 Saimaunermigle taimaisimagamik, tava sullirsamik akkeenik pisimangilet, taimaingipet, saimaunek tava saimauniójungnæissægalloartok. Sullirsamigle akkeenik taimaisimapætta, saimaunek tava sũngilak, taimaingipet, akkiónek tava akkiójungnærpok. 7 Kannongme tava mãna? Israelittit ujarniagartik pirsaringilæt kennersimarsulle pirsaræt, simnerille mangertorsóput. 8 Taima agleksimamet: Gudib annernekartikei kammakajarsomik, irssekartillugillo tekkoningnek ajortunnik, siutekartillugillo tussaunek ajortunnik, sulle tamerssa udlome taimaitoliksóput. 9 Davilo okariok: Taukkoa nerriviksit nigæksarillirsuk, apoorbiksarællugolo mammiasautigirsæksarillirsuk, akkinekarkollutik ingmingnut; 10 Irsseit tekpeelisikit, tekkonikonnagit, sorarussennagillo kunnutikit. 11 Tava mãna ima okarpunga: Tamanna pirsutigællugo apoornerpet, orlussægamik? Nãgale! Taukkoale orlosimamætta, nællursut tava annautiksarsiput,

Digitized by Google

taukkoninga (Iudit) mallingnikkollugit. 12 Taukkoale orlosimarsusiæt pivlugo sillarsoarmiut pissórsoængormætta, taukkoalo ajulersusiæt pivlugo nællursut pissórsoængormætta, imakka sainiarluarpætta. 13 Illivse nællursógalloartose okallugbigause, merssa nællursunnut aulartitáugama, piniariakarsusera ussornartitsomauara; 14 Ekkardlikka illungersortiniarlugit kajumiktungortitsomagaukit, taukkoalo illeit pidluartungortillugit. 15 Taukkoale tammarsimarsusiæt pivlugo sillarsoarmiut saimaursáulerpætta, terssa sórdlo imaipok: Innursút piniarlugo tokkorsunnit. 16 Illaminektäk ivlernarpet, timiursæksaktõg ivlernariok, næggoviglo ivlernarpet aualekotittõg ivlernariput. 17 Umnille mäna aualekotit illeit nævlorsimagalloarpætta, idlille ajortotit olialik orpiógadlartotit ivertisimagauit næggoviænnut, orpiúblo oliaglúb sordlánik ivseraniglo illængersinekarauit; 18 Tava ussorsitsárkennek aualekotinnut. Ussorsitsáralloaruille, illissimaniaissauet, sordlek kalleringikalloarpet, sordliúble kallerätit. 19 Tava okaromanerpotit: Aualekotit nævlorsimaput, uanga ivertinekarkollunga. 20 Taimaipomme. nævlorsimaput opingirsusertik pivlugo. Idlille ivertisimauarpotit opernermik; makkittakennek, miannersorlutille. 21 Aualekotiveet aglæt Gudib mianneringinamigit, idlitsõg miannerissengitsugællutit. 22 Taimaitomik Gudib auäginirsusia illungersorneralo malluginiarkik; imaitok: illungersornera ajortunnut ordlosimarsut pivlugit, auaginirsusialo idlit pivlutit, auaginirsusia attordluaruko kissienne, taimaingikuille, idlitsõg kippinekaissægiotit. 23 Ivkoale opingitsungnærunik, ivertinekaromáriput, Gudib ama ivertisinnaumimagit. 24 Idlit merssa ajortomit olialingmit orpingmit pærsimarsotit ivertisimagauit olialingmut orpigiksomut tungauvigingisaralloarnut, angekáinik tava aualekotivigigalloet ivertinekarsinnaput orpigirsamingnut. 25 Assærset kattengutigeet, makkitalerkonnase, angiutsomangilause nællunartomik imaitomik: Israelittit illeit tekpeersusermik pidlárnekarsimagadlarput, nællursut sáiniartukset nämaksiserlugit.

Digitized by Google

26 Taimalo Israelittit tamarsoarmik pidluartungoromárput, ima agleksimamet: Zionemit piomárpok annaursirsok, pejairsorlo ajortullirsenik Iakúb kingueinit; 27 Tamerssalo unnersóutiga taukkonunga, ajorteit pejaradlarukit. 28 Illivse pivluse kingarsartósugăkka okautsinnut tussarnersunnut, kennersimarsusiéllo pivlugo assærsarăkka, angæjokáit pivlugit. 29 Gudib tunniursenne saimaunartut, kákorsirsutselo aulaiængiusinnarpei. 30 Sórdlome illivsesõg itsak opingitsógalloartose Gudemut, mănale nákinekalerpose, taukkoa opingimætta; 31 Taimatõg măna taukkoa operiomangilăse taima nákinekalerause, taukkotõg nákiginekarkollugit. 32 Merssa innuit tamakerlugit Gudib opingitsórigei, tamása nákigiomagamigit.

(Epistel am Sontage Trinitatis.)

33 Innornakau, illa! Gudib pissóursusia illissimanermik siunekarnermiglo! Kannorlo siunersiksángilluinarpuná ekkarsautei, kiglilikséunatiglo arvkotei! 34 Nálekab issuma kiame illissimalera? Kialoneet ajokærsora? 35 Kialoneet sumik tunnigadlarnera, ama akkillerkollune taursomunga? 36 Merssa tamarluinnarsoarmik pingortisimaput taursomanga, taursomingalo taursomungalo. Ussornarsile tauna issukaissengitsomut. Illomut.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

KAP. XII.

Opertul Paulusib ajungitsulliarkoei, ingmingnik tunniuniarlutik Gudemut; pingărtomiglo tamannik assænnikuttut illiorkoei.

(Epistel am Sontage nach Epiph.)

Assærset kattengutigeená, Gudib nákinnirsusiagut kajumiksarpause, timisse tunnirsútiksarissigik, umarsut, illuartullo pisekollussigik Gudemut illuarirsáukollugit, taimailiorluse Gudemut nálegluaromárpose sillalingmik. 2 Sillablo mattoma innuee

Digitized by Google

illerkokattigekennassigik, adlangorlusele nutángoleriartoritse issumauvsigut, missiliksinnaukollussiuk sunámet ajungitsok, illuartorlo, namagluartorlo Gudib pekkorsa. 3 Uangale saimaunekartisimagama tamause ingmikórtilluse okaupause, ingminik angnerruniartokarkonnase pirsæksaungitsomik; nāmaktomigle issumakarkolluse ingmikórluse, terssa pivlugo, sórdlo Gudib ingmikortilluse tunniorarmasse opernermik ouktútigekorsaminik. 4 Sórdlome timmeme attautseme amerdlasúnnik auættekarauta, auættille tamarmik attortóngikalloarmætta attauseenarmut; 5 Taimatōg uagut amerdlasóvluta timmióvogut attausek Kristuseme, nungullutale uautinut auættekattigeekpogut. 6 Nilligeengitsunniglo ingmikórtunnik tunninekarpogut saimaunartunnik.

(Epistel am 2. Sontage nach Epiph.)

7 Erkotuksamik nevsoiairsub, okauseesa arssigillirsuk operdluarnekarsutse. Kivgartóutiksakartúb nungullune sulliarilliuk kivgartóutigirsane. Ajokærsoirsúb nungullune sulliarilliuk ajokærsoinek. 8 Kajumiksairsúb nungullune sulliarilliuk kajumiksainek. Tunniorairsok nungullune tunnioraile illungersorlune. Pársirsok nungullune issumagiklune piniarile. Nákiningniartok nungullune taimailiorle tipeitsungnermik. 9 Assæniktok illomorle. Ajortok umigissiuk, ajungitsorlo ungagissiuk. 10 Kattengutigeeksuttut asssakattigeengniaritse, umættivsinik pirsartarluse. Nálekattigeengniaritse ingiakattigeekluse. 11 Erkeiasuktariaurnase piniagæksauvsinut. Annernerme illungersuinaritse. Nálegak kivgartorbiginiarsiuk. 12 Nerriukluse tipeitsugitse, illællárluselo nagliuktarángause, sorarase tuksiartaritse. 13 Illuartut ajorsauteit issumagituinnarsigik. Sinniktarbigekogitse kajumikluse. 14 Illivsenik nagliuktitsirsut pidluarkogissigik, pidluarkorsisitse, okarnikkennaselo. 15 Tipeitsuktut tipeitsukattigissigik, kejársullo kejákattigissigik. 16 Tamause issumakattigeeksuaritse. Makkitalerkennase angnerrinermit, nikkanartungoelle malliklugit piniaritse.

Digitized by Google

(Epistel am 8. Sontage nach Epiph.)

17 Issumarsariaurnase illivsenik illissimarsósugælluse. Illivsenut ajortulliartok akkiniariaurnassiuk ajortomik. Illuartok piniarkiksársiuk tamarmik tekkoénne. 18 Ajornængipet, innuit tamása illeksiniarsigik, ajungikussiuk tamanna. 19 Illivse nangminek akkingersekennase, assænerirsakka! ningeissærlusele pigitse; ima agleksimamet: Akkingersirsuksáugama, uanga akkingersiomárpunga. Nálekab okausee tamersa. 20 Taimaitomik akkerartortit kākpet, nerrisiniaruk, immerosukpet imminiaruk, taimailioruit, tava aumet ingneglit niakoanut kattersoromárpettit. 21 Ajortok ajugátitsarunago illingnut ajortomulle ajugauniarit ajungitsulliarnermik.

KAP. XIII.

Opertut nálekettik nálengniaissaueit, innukattiltiglo assallugit, Gudiblo saimautimattik illuarniaissaput.

Innuit nungullutik atarkirsæksettik nálektuinnarlissigik, nálegakangimet Gudib pekkungisanik. Nálegarsoængortulle nungullugit Gudib pekkosimauei. 2 Nálegarsoarnulle arksoardlersúb akkerartorpei Gudib pekkorsei; akkerartortulle pidlárbiksarsissaput ingmingnut. 3 Nálegarsuille pirsársuit merssa erksinængikalloararaut ajungitsulliartunnut, ajortulliartunnut kissienne erksinararaut. Nálegarsoarnulle idlit erksiomangikuit, ajungitsulliarsinnait, tava taukkoa ussorissauātit. 4 Merssa Gudib kivgarimagit, taukkonunga angæjokárekollutit. Ajortulliaruille, erksekeet, assuleenak pænnalirsængimætta. Gudib kivgarei, akkingersirsókollugit pidlairsókollugit ajortulliartunnut. 5 Tava māna nálektóniarit tamanna pirsariakarmet, pidlautiksak kissiet pinnago, issumelle pivlugotōg. 6 Taimaitomik tunnirsirsariakariosesōg tunnirsútinnik; sernigirsukset taimaitut Gudib kivgarimagit. 7 Tamása tava tunnissigik akkeetsukauvsinik; tunnirsútinnik tunnirsariakartok tunnissiuk tunnirsútinnik; illængerutigirsennik illængéirsuksak

Digitized by Google

tunnissiuk illængerutigirsennik; mianartok mianerissiuk, nálengnartok náleksiuk.

(Epistel am 4. Sontage nach Epiph.)

8 Nungulluse sumik akkeetsorbigirsakariaurnase, illivsenik assakattigeengnermik kissienne, merssa aipaminik assænniktub inneitsissit nämaksimagit. 9 Okauserinekartullo imænna: Arngnaunekaissengilatit, angununekaissennatillo; tokkotsissengilatit innungmik; tiglissengilatit; innukattit seglutigissengilet unnerdlutiginnago; sumik piomaniaissengilatit; adlamigloneet inneitsissekarpet, tamakkoa issumæt tava imaisinnarpok: Innukattit illiktut assaissauet. 10 Assæniktúb innukane ajortomik pirsaraingila. Taimaimet inneitsissit nämaksinekararaut assæningnermik.

(Epistel am 1. Sontage des Advents.)

11 Tamannalo illissimagautigo, imaitok: nedliusimamet itterbiksarput sinningnermit, merssa mänakut annaubiksarput kanninerromet siornanit, opilerkärauta. 12 Unnuak kemmósimavok, kaulerlunelo udlóvok. Taimaitomik tärtub pillurksoee ipperartigik, kaumarsúblo pee attorluarlugit. 13 Sakkilluarta, sórdlo kaumarsométut; nerrirsorsónata, immerajuktorsónatalo, peteinatalo, sakkitsaunatalo, annærusinnatalo. 14 Nálegarle Iesuse Kristuse attiniarsiuk; timisselo attorluarkogissigik, peteitsungorkonnagit.

KAP. XIV.

Operluartut opernekitsullo illeksekattigeessaput; ekkartóursekattigeessennatiglo.

Operluarnek ajulersungoak assænnermik illæssiariniarsiuk, taimaitullo issumeit pårdlegartungortinnagit. 2 Ardlarse operarau nellinginait nerriginnaulugit, ajulersúble naursuinnait nerrirsarei. 3 Nellinginarnik nerrirsúb, nachoginauærliuk nerringitsok; nerringitsúblo ekkartóunauærliuk nerrirsok; Gudib merssa illæssiarimago. 4 Kináuvit idlit, ekkartóursir-

Digitized by Google

sógauit adlab kivganik? Nálekaminut illuarnerporloneet illuanginerporloneet. Illuarsiginnavorle, Gudib illuarsinek ajungimanne. 5 Ardlarse issumarsarau, udlut illeit udlorsiutigirsariakarnerrosugællugit adlennit; ardlauvsele udlut tamása nellinginarirsarei. Tamarmik nungullutik issumettik nekkimatinauærlissigik. 6 Udlut illéinik nellinginariningitsok, Nálekamut taimailiorarau, udlunniglo tamannik nellinginariniktok, Nálekamuttõg taimailiorarau. Nerrirsok, Nálekamut nerrirsarau, Gude kutsauvigigamiuk. Nerringitsok, Nálekamut nerringitsarau, Gudelo kutsauvigællugo. 7 Ingminut innúniartokarata, ingminullo tokkussirsokanginioguttõg; 8 Innútillata Nálekamut innúginnarpogut, tokkogutalo Nálekamut tokkovogut. Taimaimet, innútillutaloneet tokkogutaloneet, Nálekab pigituinnarpätigut. 9 Tamanna pivlugotõg Kristuse tokkogiok, tokkorsunnillo makkillune umariok, nálegáukollune tokkorsunnullo innúrsunnullo. 10 Idlille saog kattengutit ekkartóuniarpiuk? Idlilloneet saog kattengutit nachogaiuk? Tamauta merssa sakkomersinekaissaugut Kristusib kiglissiorbiksanut. 11 Agleket imaimætta: Illomut umarsógama, Nálegak okarpok: Tamarmik uamnut serkomigartungortinekaromárput, okkello tamarmik Gude unnersiutigissauæt. 12 Innuit tava ingmikórlutik ingmingnik nangminek akkirsuksáussaput Gudemut. 13 Taimaimet mattoma kingorna ekkartóukattigeessennata piniarta, tamannale pingärtomik ekkarsautigissiuk, mammiaitsektitsirsokarkonnase asserorsairsokarkonnaselo kattenguminik. 14 Illissimavunga nangänauærlungalo Málekame Iesuseme, nekkiksak tamát allariakangimet kissiennele allarosuktome allarnaralloarpok. 15 Kattengutille allieisuktikuko nerrirsarnik, tava assæniktotut illiorungnærpotit. Assærsængá, Kristusib tokkotigirsa idlit asserorsariaurnago nerrirsettit pivlugit. 16 Taimaimet missiksorniaritse, ajungitsok pigirsarse mittegáulerkonnago. 17 Gudib nálegauviætta pingimagit nekkikset immiksello; illuarnerle erkiksinerlo, tipeitsungnerlo piei Annernerme ajunginerme. 18 Tamakkoninga

Digitized by Google

Kristusemut kivgartortok, tauna Gudib nuennerirsara, innuillo illuarirsarét. 19 Taimaimet erkiksinartut piniartigik, ajorungnérkattigeersútiksello uautinut. 20 Assarsængá, Gudib illuarsirsa asserorsarnauéruk nekkikset pirsutigœllugit. Nekkikset tamarmik maujungnængikalloarput, ajorpulle innungmut issumamigut nekkimaulune nerrirsomut. 21 Ajunginerrovok, nekketungikuit Weinemiglo immeratillo, adlamigloneet, merssa kattengupit illuaringisanik, mammiasautigirsanigloneet, ajulersautigirsanigloneet. 22 Idlit taimaitomik opersusekaruit, tava illingne nangminek taimaisinnait Gudemut. Pidluarpok tauna ingminut arksoaringitsok attukenne pivlugit. 23 Nekkimarsútigirsaminigle nerrirsok, tauna pidluaipok, opersutse mallinginamiuk. Opernermigle pillirsáungitsut, tamarmik ajortulliáput.

KAP. XV.

Ama taima kajumiksariei illuartomut pirsarialingmut: Aglekenne nägasillerpei.

Uagulle nekkursektitáugauta, sengeetsut ikpigirseit kammaginiaissauauvut, uautiniglo nangminek nuenneriniaissengilagut. 2 Tamautale ingmikorluta piniarta, innukattivlinut nuennerekolluta ajungirsútiksénnik, ajorungnærutiksénniglo. 3 Kristusesög ingminik nangminek nuenneringimet, agleket imaimætta: Illingnik mittautiginiktut mittengnereet uamnut túput.

(Epistel am 2. Sontage des Advents.)

4 Itsarle agleket, agleksimaput ajokærsútigekollutigik kammajuiluta nerriuklutalo tupedliutiksakarkolluta aglekennik tamakkoninga. 5 Gudible kammajuitsúb tupedlersitsirsúblo issumakattigeeksillisse illivsenik, Iesuse Kristuse mallingnekarkollugo. 6 Illageekluse attauseenáursotut karnivsinik ussorekollussiuk Gude Nálegautalo Iesusib Kristusib Atáta. 7 Taimaitomik illivsenik illæssiarekattigeengniaritse, sórdlotög Kristusib illæssiarigäse, Gude ussorinekarkollugo. 8 Okar-

Digitized by Google

pungale, Iesuse Kristuse kivgáursok kippinekartunnut, Gudib seglosuirsusia pivlugo, unnersóutit, siudleenut pisimarsut, aulaiængerkollugit. 9 Nællursulle Gude ussorirsarét nákinirsusia pivlugo, agleket imaimætta: Tamanna pivlugo ussorissauágit nællursut akkornænne, akkillo tuksiautigissauara. 10 Amalo okariok: Nællursoseá, tipeitsugitse, innuktei illagællugit. 11 Amatõg ima: Nællursut támause Nálegak ussorissiuk, innuillo tamause nerssorissiuk. 12 Amatõg Isaiase ima okariok: Ivna Iessib kingua, terssáussavok nálegáukorsok nællursunnut, taunalo nællursut tunnariomárpæt. 13 Gudible nerriuktitsirsúb illumiukartillisse tamannik tipeitsungnermik ullapisaumiglo opernerme, nãmaktomik nerriugirsæksakarkolluse Annernerúb ajunginerúb pirsáunerágut. 14 Kissienne illissimalluarpauseme, kattengutikka, illivse nangminek tamannik ajunginause, tamanniglo illissimarsorsóvluse, illivseniglo kajumiksarkattigeengnek ajungilase. 15 Taimaitorle, assærsækka kattengutikka, iktoringinause aglekomarsunga illivsenut, erkásitsomagause, saimaunek attorlugo, Gudib tunniursa uamnut. 16 Iesusib Kristusib kivgarekomanga nællursunnut, Gudib okausee tussarnersut okautigekollugit; nællursut tunniursængorkollugit Gudib nuennerirsanut, ajorungnærsinekarkollugillo Annernekut ajunginekut. 17 Taimaimet ussorsitsarsinnavunga Iesuse Kristuseme, Gudib kivgarimanga. 18 Sumigloneet okallungnek sappissægalloartunga, Kristusib merssa taimaitomik okalluktigingippanga, nællursut nálektungortekogamigit okautsinnik sullirsenniglo. 19 Nællunærkotinniglo ussornartullirsenniglo pikkunartunnik, Gudiblo Annernerétta pirsauneranik; taimailiorlungalo Ierusalemmit pillerlunga, tamattigullo Illiruse tikkillugo, tamannut okautigirsarãkka okautsit tussarnersut Kristusemik. 20 Angnerrúrsomiglo piniarkersunga, okautsit tussarnersut okautigællugit Kristusib akkanik illissimangitsunnut, merssa adlab aularniutigirsa attoromanginauko; 21 Agleket pivlugit imaitut: Taursominga okaunekangitsut, tekkojomárpæt, tussangitsullo siunersiomárpæt.

Digitized by Google

22 Tammannatõg pirsutáugiok, kabseenik arvsiarkotigirsarlugo orningikivse. 23 Mãnale nunennut makkonunga ornigæksakaissærama, illivse tava ornikomauluse kajumikaunga, merssa ardlagórsoarnit aglæt; 24 Ornikomárpauselo, Spanianemut audlaissæguma. Issumagama, tamanna arvkotigissevlugo tekkussægause, illivseniglo pisinekaissevlunga taivkunga, kissienne neijortuaradlarluse tipeitsukattigigadlaruse. 25 Mãnale Ierusalemmut aulalerpunga, illuartut kivgartorbigællugit. 26 Merssa Mazedoniamiut Achajamiullo issumamingnik kattersoimætta pæjugutiksennik illuartut Ierusalemmétnt peetsorteinut. 27 Issumaitsiarlutik taimailiorput, taimalo akkeetsortógiputtõg taukkonunga; merssa tarneisa pee illængeramikik nællursut, nãmakioktõg taukkonunga pæjuktógunik timib pikseinik. 28 Tamanna tava nãmaksigadlaruko, tamakkoningalo pæjugutinnik tunnisimagadlarukit, terssanga Spaniamut aularomárpunga. nunarse arvkotigællugo. 29 Nællungilangale, illivsenut tikkikuma, piomárivse pidluarnartorsoarnik namagluartunnik okautsinnik tussarnersunnik Kristusemik. 30 Kattengutikkale, Nálegautinik Iesuse Kristusemik, Annernerúblo assænnirsusianik kajumiksarpause, illivsenut piniarkattigekollunga tuksiarkatigekollungalo, Gudemut. 31 Sernigekollunga opingitsunnit Iudæamétunnit, Ierusalemmullo kivgartóutigirsara nuennerirsængorkollugo illuartunnut; 32 Kingorna tipeitsuklunga ornikolluse Gudib pekkorsanik, tipeitsukattigiomagause. 33 Gudible pidluarsairsub illagillisse tamause. Illomut.

KAP. XVI.

Terssa aglekenne nãgaserpei.

Kattengulle Foeba, illageeksunnut Kenkreamétunnut kivgartortok, illivsenut pekkoara; 2 Illæssiarekollussiuk Nálekame, illuartut illerkuit malliklugit, sullirseinelo tamanne angæjokautserbigællugo pissiuk, illivsenik ajorsaránget. Amerdla-

Digitized by Google

súnnuttõg tauna angæjokáumimet, uamnullo aglæt. 3 Priszilla Akvilaselo, piniarkattikka Iesuse Kristuseme, okaukissigik innúlluarkollugik. 4 Taukkoa ingmingnik erdligingitsuk innúrsusera pivlugo; taukkolo uanga kissima pinnagik, illageeksulle tamarmik, nællursunnit pîrsut, kutsauvigirsaræk. 5 Illageeksuttõg, taukkoa igloængnétut, okaumigissigik innúlluarkollugit; innúlluarkollugotõg Epenetuse assærsara, tauna Achajamiunnit siudlióvlune opertungormet Kristusemut. 6 Innúlluarle Maria, ullapikersok piniartorlo pivluta. 7 Innúlluarlik Andronikuse Iuniaselo, ekkardlikka, parnãrusimakattikkalo, Apostelíursuk ussornartuk, uamnillo operkãrtuk Kristusemut. 8 Innúlluarle Ampliase assærsara Nálekame. 9 Innúlluarlik Urbanuse, ikkiortingoarput Kristuseme, Stachiselo assærsara. 10 Innúlluarle Apellese, illomortóursok Kristuseme. Innúlluarlit Aristobulusib innukotei. 11 Innúlluarle Herodion, igdlora. Narzissusib innukotei innúlluarlit Nálekame. 12 Innúlluarlik Trofena Trifosalo, piniartartuk Nálekame. Innúlluarle Persida, assærsara, piniartartorsoak Nálekame. 13 Innúlluarlik Rufuse, kennersimarsok Nálekame, taursomalo uangalo arngnarpuk. 14 Innúlluarlit Asinerituse, Flegonelo, Hermanelo, Patrobaselo, Hermeselo, kattengutigeelo taukkonanétut. 15 Innúlluarlit Filologuse, Iuliaselo, Nereuselo nejalo, Olimpalo, illuartullo tamarmik taukkonanétut. 16 Innúlluarkokattigeengniaritse kunningmik illuartomik. Kristusib illageeksorirseisa innúlluarkoãse. 17 Uangale okaukiksarpause, assærsærset kattengutigeet, allapernarsarkollussigik illivsenik auiktitsirsut asserorsairsullo, mallingnikorsingitsut ajokærsúmut illiniakauvsinut; taukko kemmeksigik. 18 Taimaitut Nálegarput Iesuse Kristuse kivgartorbigingimarssuk, nerssettigle pieit; okautsimingniglo tussarominartũrsartunnik okallukluarnermiglo asserorsarareit siunekaivsãngitsunnik umættiglit. 19 Nálekluarsuserse merssa tussaumarsængorsimamet tamannut; Taimaitomik tipeitsutigáuse. Illissimarsorsoængorkoausele ajungitsomut, pokkeekollusele ajor-

Digitized by Google

tomut. 20 Gudible ullapisairsúb tornársuk tungmagæksæng-ortilliuk issikauvsinut. Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerætta illagillisse.

21 Timoteusib, ikkiortima, Luziusiblo, Iasoniblo, Sosipateriblo, ekkardlima, innúlluarkoãse. 22 Uangalo Tersiusib, aglekennik okkoninga aglekonekarama, innúlluarkoause Nálekame. 23 Gajusib, uamnut illageeksunnullo tamannut sinniktarbingmik nálegáursúb, innúlluarkoãse. Eratusib, igłorperksoarmiut anningaursauteinik pársirsúb, innúlluarkoãse, taimatõg kattengutib Kuartusib. 24 Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerætta illagillisse tamause. Illomut. 25 Illivsenigle nekkursektitsiginnaursok, merssa tussarlernekarause okautsinnik tussarnersunnik okautigirsamnik Iesuse Kristusemik, makkoninga nevsuiarsimamet nællunartok, umnit sillab aulakautanit angigirsáursok. 26 Mãnakulle nællunæjarsimarsok, okautáursoktõg Profetit aglegeinik, nãksaungitsúb Gudib pekkorsanik, nællursut tamása nálektungortinekarkollugit opernermut: 27 Gude tauna illissimarsotuak, nálengnarsile Iesuse Kristusekut nãissengitsomut. Illomut.

Korintuseme makko agleksimaput Rommiunnut, Foebib, illageeksut Kenkreamétut kivgætta neksagei.

Digitized by Google

PAULUSIB AGLEGEI

SIUDLEET KORINTUMIUNNUT.

KAP. 1.

Korintumiut opertut Paulusib kujarsutigei Gudemut, kajumiksarpei issumakattigeeksuarkollugit; okautsit tussarnersut pivlugit Kristusib senningarsoanik.

Pauluse, Gudib pekkorsanik kákosimarsok, Iesusib Kristusib aulartitarekollugo, kattengullo Sostenese; 2 (Aglekpuk) Gudib illageekseinut Korintumiunnut, Iesusib Kristusib ajorungnærsiteinut, ivlernarkonekartunnut, tamannullo, Nálegauta Iesusib Kristusib akkanik tuksiarlutik tairsunnut, adlennétunnullo uagutinétunnullo. 3 Gudib Atátauta, Nálekablo Iesusib Kristusib saimaulisse erkiksisilluselo.

(Epistel am 18. Sontage nach Trinit.)

4 Nungullugit Gudimnut kujarsutigirsarause, Gudib saimaunera pivlugo, illivsenut tunniusimarsok Kristuse Iesuseme: 5 Taursomanga pissórsoængortisimagause tamannik, ajokærsútinnik tamannik, illissimanartunniglo tamannik; 6 Taima okalluktuet Kristusemik aulaingersimametta illuvsine: 7 Tamanna pivlugo sumigloneet saimaunartomik ajorsangilase, nerriuksinnarluselo Nálegauta Iesusib Kristusib sakkomerbiksanik. 8 Taursomatög (Gudib) aulaiængersissauäse issoanut aglæt, arksoarnaikolluse Nálegauta Iesusib Kristusib udluksanut. 9 Gude illomortógame, ivna kákorsirserse illageersútekarkolluse Ernerminut Iesuse Kristusemut Nálegautinut.

10 Okauniarpausele, assærset kattengutigeená, Nálegauta Iesusib Kristusib akkane, tamause arssigeeksunnik okausekarkolluse, auirsutiksakarkonnase akkornauvsine, illageeksarniar-

Digitized by Google

lusele issumakattigeeksuaritse attautsemik issumakarluse. 11 Assærselle kattengutigeená, Kloesib innukoteisa nællunærbigānga illivsenik, sakkitsaursose unnerluse. 12 Imaitomigle okarpunga; ardlarse okarānget: Paulusib innuktarānga; ardlarselo: Apollosib innuktarānga; ardlarselo: Kefasib innuktarānga: ardlarselo: Kristusib innuktarānga. 13 Kannorle tava? Kristuse māna augornekárnerpa? Pauluse senningarsomut kikkiektorsimanerpa pivluse? Koisimavisseloneet Paulusib akkanut? 14 Gude kutsauvigāra, Krispusemik Gajussemiglo kissingnik koirsigama illivsine, adlamiglo pinnanga; 15 Okarsinnaursokarkonnago, attimnut koirsirsunga unnerlunga. 16 Stefanusible iglokattei koimigikka, adlennigle koirsingikokaunga.

17 Kristusib merssa aulartitaringimanga koirsiartorkollunga, okautsinnigle tussarnersunnik okallugiartorkoānga, okausersársuit attorkonnagit, Kristusib kikkiektorsimarsusia attortuksájungnærkonago. 18 Okautsit senningarsomut kikkiektorsimarsomik tammartukset siorngæronartorirsareit, uagulle annegluartuksáursogut pikkunartorirsarauvut Gudemit. 19 Agleket imaimætta: Illissimarsut illissimarsusiæt suksaungitsungortitsomárpara, sillaliksuillo sillakarsusiæt pejaromárpara. 20 Naug sillaliksuit? Naug aglekennik illissimarsut? Naug sillab mattoma illissimarsortei? Sillab mattoma innuisa illissimarsusiæt Gudib piungitsungortingilau? 21 Sillab mattoma innuisa Gude illissimarsóursok illitsorinek ajormænne illissimarsusimingnik, Gudib tava illuariga, okautsinnik illissimarsutánsuginekangitsunnik pidluartitsomaulugit makkonunga opertut. 22 Iudit merssa nællunærkotinnik tekkotekomætta, Grækerillo illissimanartorsiorlutik. 23 Uagulle okautigirsararput Kristuse senningarsomut kikkiektortisimarsok, merssa Iudit mammiasautigirsæt, Grækerillo nachogirsæt. 24 Kákosimarsunnulle, Iudinnullo Grækerinnullo okautigirsararput Kristuse, merssa Gudib pirsaunera Gudiblo illissimarsusia. 25 Gudele illissimangitsósugigalloarmænne, merssa illissimanerrúrsok innungnit, Gudele ajulersósugigalloarmænne, merssa pirsársóunerrórsok innungnit.

Digitized by Google

26 Assærset kattengutigeet, kákosimakattisse tagusarsigik; innuit illissimarsorsuit amerdlángitsut, pirsársuittõg amerdlángitsut, nálegarsuittõg amerdlángitsut kákosimarsut. 27 Sillable innuisa siorngærotosugirseit Gudib kennerei, sillaliksuit pakkaitsisaromagamigit, sillablo innuisa sengeetsósugirseit Gudib kennerei, pirsársuit pakkaitsisaromaulugit. 28 Sillablo innuisa assiginnægeit nachogirseillo Gudib kennerei, sũngitsullo aglæt, merssa ingmingnik sũsugirsut, sũjungnærsitsomaulugit: 29 Terssa, ingminut ussorsitsarkunginamigit innuit tamarsuisa. 30 Taursomangalo illivsesõg pisimavose Iesuse Kristusemétuarkonekarluse, tauna Gudib uautinut illissimanarsirsútigekoa, ajortoærursútigekollugolo, ivlernarsirsútigekollugolo, annaursútigekollugolo. 31 Tamanna taimaisersimavok, ima agleksimamet: Ingminik ussorsitsaromarsub, Nálegak ussorsitsautigilliuk.

KAP. II.

Paulusib okalluktuarsutse nællunærutiga Korintumiunnut.

Uangalo tikkinause, assærset kattengutigeena, okallugbigiartoromauluse Gudib ajokærsútigekorsanik, tava pingikalloartunga okausersãrsoarnik, illissimarsusersoarmigloneet. 2 Merssa issumagama, sumigloneet adlamik siunekaromannanga akkornauvsine, kissienne Iesuse Kristusemik, senningarsomut kikkiektortisimarsomik. 3 Neijorivselo ajulersóvlunga, erksirsóvlungalo, koksellarsorsóvlungalo. 4 Innuillo siuneliksuit okausersoeet attungikikka, okautsikkale okalluktuarsuseralo nungullugit illænekartut annernermik pirsaunermiglo missingnartomik. 5 Opersutsivse merssa tungauvigekonnago innuit illissimarsusiæt, Gudele pirsautigekollugo.

6 Okautigirsarpulle tamanna, merssa illissimarsútávok illuartuinartunne; umnit sillab mattoma innuisa illissimarsútigingisæt, nálegeisaloneet, taukkoa nungussammætta. 7 Gudible peenik illissimanartunnik nællunartunnik okalluktarpogut, tamakkoninga Gude pekkorsimet sillarsoakartinnago, ussornau-

Digitized by Google

tiksautinik. 8 Tamakkole sillab mattoma nálegeisa illitsorisimangikeit; tamakko merssa illitsorigunikik, tava Nálegak ussornartuinnartorsoak kikkiektungikæt senningarsomut. 9 Aglekelle imaiput: Irssib tekkungisainæga, siutiblo tussængisainæga, innúblo umamiugingisainæga, terssa Gudib piginnángorsarei assærsiminut; 10 Uautinulle tamanna Gudib nevsuiarpa annernermigut. Annernerub merssa tamása nællungilluinnarmagit, Gudiúrsutsibtõg innornarsusia issumeilo aglæt. 11 Innúb illuanétut kiame illissimauágit, innúb annernerætta kissime illuanétúb, illa? Taimatõg Gudib issumeinik illissimarsokanginiok, Gudib Annernerætta kissime (nællungilei). 12 Uagulle sillab innuisa annerneræt pigingikikput, Gudemille pirsomik annernertãrpogut, nællojungnærsinnángorkollutigik Gudib tunniursei uagutinut. 13 Taimaitomiktõg okalluktarpogut okautsinnik, innuit siunekarsusiætta ajokærsutigingiseinik, Annernerúble ajunginerúb ajokærsutigirseinik, Annernerúblo pee sukkuærpauvut Annernerúb peenik. 14 Gudible annernerætta pee innúb siunekangitsarei issumaminik, illissimarsútáungitsugællugillo nælloginnararei, ekkarsautigirsariakarmætta annernermiunne. 15 Annernerúble peenik piglúb tamása nællorngissærpei, adlamut merssa nangminek nællorngissævlune. 16 Nálekable issuma kiame illissimaua? Kialoneet ajokærsorsinnaua? Uagulle Kristusib issumanib pekkarpogut.

KAP. III.

Korintumiut innerterpei asserornartunnik auirsútiksakarkonnagit.

Uangalo, assærset kattengutigeená, illivsenut sórdlo annernermiunnut okallungnek ajoralloartunga, kissiennele sórdlo uiningmiunnut, sórdlo merdlertóursunnut Kristuseme. 2 Immungmik immikivse, nekkiksamik pinnase, ajoradlaraussiuk taimane, sullelo merssakut ajoriarse; 3 Sulle uiningmiógause. Merssa illauvsinut ningautiksakaruse, sakkitsautiksakarluselo,

Digitized by Google

issumakattigeengirsútiksakarluselo, tava uiningmióvose, illa, innuillo illerkuit attorlugit sakkirsarpose? 4 Ardlarsele okaránget: Paulusib innuktarānga; adlale: Apollosib innuktarānga; tava uiningmióvose illa?

5 Pauluse kináunerpa? Apollosesōg kináunerpa? Kivgainápuk, taukkoalo opertungortikāse, merssa taimailuinnartomik, sórdlo Nálekab ingmikórtillutik tunnimattik. 6 Uanga ikkursoirsunga, Apollo immerterirsok, Gudele náulersitsirsóursok. 7 Taimaimet ikkursoirsorloneet immerterirsorloneet tamangmik sūngilek, Gudele náulersitsirsok kissime. 8 Ikkursoirsorle immerterirsorlo nelligeekpuk. Tamangmigle ingmikuk pissapuk akkiksaminik sullirsamingnut. 9 Uagut Gudib kivgarātigut, illivse Gudib nautsévilliutigāse, Gudiblo pillirsarāse. 10 Uanga merssa, Gudib saimaunerminik tunnimanga, iglulliortotut illissimarsotut tungauvilleriga, (iglo) adlablo kadlerpa tuglikseinik. Tamattomungale kalliksælliortok nungullune missiksorniarlune pigile. 11 Adlamigle tungauviksamik illirsirsokarnauiengilak, omanga tungauvigitisimarsomit, tamerssa Iesuse Kristuse kissime. 12 Tamattomungale tungauvingmut iglulliortokarpet Goldemigloneet, Silvemigloneet, ujarkennigloneet erdlingnartunnik, kerssungmigloneet, ivingnigloneet, iviksoarnigloneet. 13 Tava tamarmik ingmikortut senneit nællunæjarnekaissaput udluksame; ingnerúb merssa nællunæjaissammagit, tamarmiglo ingmikortut senneit kannongétut ouktútiksakaissaput ingnermik. 14 Tamattomunga iglulliortúb senna aulangipet, tauna akkiksarsissavok. 15 Kiale senna óupet, tauna nauianartorsiorpok, nangminerle annegomárpok, naug sórdlo ingnersoakut. 16 Illissimangilissiuk, Gudib innigimasse, Gudiblo annernera illuvsinémet? 17 Gudible innigirsanik asseroirsok, Gudib asseroromária; Gudib innigirsa ivlernarkemet, tamerssa illivse. 18 Illivsenik nangminek seglokittariaurnase. Illarse ingminik illissimarsósugirsok, tauna illissimaitsungorle mattomane sillame, illissimalerkollune. 19 Sillab mattoma innuisa illissimarsusiæt illissimarsútáusuginekangilak Gudeme,

Digitized by Google

ima agleksimamet: Illissimarsŭrsartut taursoma nællunæjararei illissimarsusiænne pekoserdlutelingme. 20 Amatŏg ima: Illissimarsŭrsartut ekkarsauteit Nálekab nællungilei, piungitsóursut. 21 Taimaimet innuit ussorsitsautigekennassigik; tamása pigigaussigik. 22 Pauluselo Apolloselo, Kefaselo sillarsoarlo, innunerlo tokkonerlo, nedliutullo nedliutuksello; tamása pigesse. 23 Illivsele Kristusib pigăse; Kristusele Gudib piga.

KAP. IV.

Apostelit ekkartóugæksáungilet innungnut, Gudemut kissienne; Korintumiut Paulusib erkasipei illomórlune.

(Epistel am 3. Sontage des Advents.)

Innuit tamarmik kivgartortósugissauătigut Kristusemut, pársirsósugællutalo Gudib peenut nællunartunnut. 2 Pársirsulle nungullugit illomórkonekarlutik pársilluarkonekararaut. 3 Illivsenulle adlennulloneet innungnut ekkartóunekaralloaruma, tamanna assiginnarpara; uamniktŏg nangminek ekkartóuniænginiunga. 4 Umnillo sumigloneet paitsisakangikalloarama, illuartitáungilanga tamanna pivlugo; Nálegarle tamerssa ekkartóursirsigara. 5 Taimaitomik ekkartóursijărkennase, Nálegak tikkitserlugo, taursoma kaumarsomut pisitsomárpei tărtome irssertuket aglæt, umættillo issumalliorneree sakkomersissauei; tavalo tamása Gudib ussornartissauei (illuartut).

6 Assærset kattengutigeet, tamattomingale okalluktunga uangalo Apolloselo pivlunuk, taima aglekbigælluse ajokærsoromagause mallekollunuk, kinaloneet makkitautigekonnassiuk illauvsinut. 7 Kiame angnerrotipátit? Sumigle pekkarpit tunniunekangitsomik illingnut? Tunninekaruille tamattominga, saog tava ussorsitsarpit, sórdlo tunninekangitsok tamattominga. 8 Piarpellarluse kărsillárpose pissórsoængorluselo, illaginnatalo ajugáuniaralloarpose, kannoktorlo! ajugáursungorsimaguse, uaguttŏg tava ajugauniakattigissægivse. 9 Issumavungale, uagut Aposteliúrsogut Gudib innupillungoangortikătigut, sórdlo tok-

Digitized by Google

kotæksainait; mittautigirsæksangolersimagauta sillamiunnut, Engelinnullo, innungnullo. 10 Siorngæropogut sórdlo, Kristuse pivlugo, illivsele sórdlo sillaliksóvose Kristuseme; uagut sengeepogut, illivsele pirsársóvose; illivse ussornartóvose, uagulle nachonartóvogut. 11 Tamannalo tikkillugo nagliukluta kăkpogut immerosuklutalo, tammakangilagut unnáttarnekarlutalo neijugæksakaratalo aglæt; 12 Sennachviniarlutale piniarpogut arksautinik; okauserlukbigángattigut, pidluarkorsirsaraugut; akkerartortarángattigut illællárpogut; mittautigirsarángattigut, annersamivluta kenúrsaraugut. 13 Sillab innuisa sorarunata uminarnerarpătigut, innuillo tamarmik ajorsugælluta pærsitariakartugătigut. 14 Tamakkoninga aglengilanga pakkaitsisaromauluse, okaukiksarniarpausele sórdlo assærset kittornængoakka. 15 Ummime 10000-nik narkiksoirsokaralloaruse Kristuseme, taimaitorle amerdlasúnnik atátakangilase; uanga merssa okautsinnik tussarnersunnik pillirsarigause Kristuse Iesuseme. 16 Taimaitomik kajumiksárniarpause, uamnut mallingniktóniaritse. 17 Tamannatõg pirsutigællugo Timoteuse aulartikiga illivsenut, terssa assærsara illomórtok ernersiara Nálekame, taursomunga erkasiniarkogause ajokærsútimnik Kristuse pivlugo, taimaitomik ajokærsoirsartarama illageeksunnut tamannut. 18 Illæssele makkitalerput, uanga ornissengitsugælluse. 19 Nálekable pekkoppanga, ornikomárpause killamik năpet, makkitasũllo okauseeneit missilikomannagit, pirsaunerælle piara. 20 Gudib nálegauvia pirsaraingimet okauseenarnik, pirsaunermigle pirsarau. 21 Kannok tava pekkorsivisse? Uamnut ornekovisse orpingoennigloneet assænningnermigloneet, annernermiglo piueitsomik?

KAP. V.

Asserorsairsut Paulusib illageeksunnékungilei, taukkonunga asserussæsugællugit opertut.

Tussaumadlárpáse, uersairsokartose akkornauvsine, merssalo taimaitomik uersairsomig-õg nællursut aglæt siunekangisænnik,

Digitized by Google

angume-gõg nulliarigalloanik nulliartokarmeng-õg. 2 Illivselo makkitasõvose, merssa allieisutigissægalloarikse taimailiortok, auiksártinekarkollugo illivsenit. 3 Uangale, naug timimnik neijungikalloarause, annernimnigle neijorluse taimailiortok ekkartóukadlariga sórdlo neijorluse: 4 Nálegauta Iesusib Kristusib akkane, kattisimauvivsinélunga annernimnik, Nálegautalo Iesusib Kristusib pirsauneranik. 5 Taimailiortok tunniutsomaulugo tornársungmut, timma asserorkollugo, tarna annaunekarkollugo Nálekab Iesusib udluksane.

(Epistel am Ostertage.)

6 Ussorirsariakangilase. Illissimangilissiuk, timmiursæksak tamát sérnarsautingúb sérnartitara? 7 Taimaimet sérnarsautitokak annisiniarsiuk, timmiursartãrtut nutángortitáukolluse, merssa sérnakangitsoseme. Uaguttõg sauarakarpogut saimaunersiviksiutiksamik tamerssa Kristusemik pivluta tokkotaursomik. 8 Taimaitomik udlorsiorta, pinnatale sérnarsautitokamik illueitsomik, sérnarsautekarataloneet ajortomik pekkoserlungnermiglo, tungosungnitsomigle timmiursakarniarta ivlernarluta illuarlutalo.

9 Aglekbigigivse aglekenne, uersairsunnut illagekussenginause allarkollussigik. 10 Tamattomingale pingikalloarpakka sillab innuee uersairsut, tukkoitsulloneet, tigliktulloneet, Gudiúngitsunnut nálektulloneet taimaipet, silla tava kemmeissægalloarparse. 11 Mãnale aglekbigigivse, taimaitunnik illagirsakarkonnase, terssa imaipok: Kattengumik taikorsok uersairsópet, tukkoitsópelloneet, Gudiúngitsunnut nálektópelloneet, mittautiginiktópelloneet, immerajuktorsópelloneet, tigliktópelloneet; taimaitorsoak nerrekattigissengilarseloneet. 12 Sũgãkkame kammanétut illageeksunnéngitsut ekkartóussægikka? Illivse merssa illagirsesse ekkartóunek ajoraussigik? 13 Gudible illageeksunnéngitsut ekkartóussauei. Illivse nangminek ajortulliartorsuit auiksártissigik illivsenit.

Digitized by Google

KAP. VI.

Paulusib auókarillerpei, akkerarukemætta unnerdluklutiglo nálekennut opingilsunnut; arngnaunekarkungilei.

Illarse paitsisakarune aipaminut, kannok illivlune tava tamattominga unnerdluksinnaua illuangitsunnut, pinnanelo illuartunnut? 2 Nælluvisse, illuartut ekkartóutsomármattigik sillarsúb innuee? Sillarsúble innuee ekkartóutsomárausigik, saog tava ekkartóursinek ajorpisse pirsariakaivsängitsunnik? 3 Nælluvisse, ekkartóursirsungoromárauta Engelinnut? Angekainigle nunab peenut? 4 Illivsele, nunab pee pivlugit paitsisakarángause, tava illageeksunne nachoginekartut kiglissioirsungortitarpesse. 5 Taima okariakarpunga illivse pakkaitsisarluse. Attauseenarmigloneet illissimarsokangilase? Kiglissioirsuksamigloneet, kattengut paitsisakaránget kattenguminut? 6 Kissienne kattengut nungullune sakkitsaursarau kattenguminut, opingitsut aglæt neijortillugit. 7 Tamattomungale tammartarposesög akkioreeksógause. Saog piomanginerrungilase illueitsulliarbigekolluseloneet? Saog piomanginerrungilase pekkoserlukbigekolluseloneet? 8 Illivsele illueitsulliarbigirsarpesse, pekkoserlukbigirsarællugillo kattengutit aglæt. 9 Nælluvisseloneet, illueitsulliartut pigissengimarssuk Gudib nálegauvia? Miannersoritse seglokittarnekarkonnase; uersairsulloneet, Gudiúngitsunnullo nálektulloneet, arngnaunekartulloneet angununekartulloneet, peteitsulloneet, kiglormut sátulloneet. 10 Tiglikajuktulloneet, tukkoitsulloneet, immerajuktulloneet, mittautiginiktulloneet, péjairsulloneet, Gudib nálegauvia piginauieissengilæt. 11 Illæsselo taimaitorsósimagalloariput; ubbarsimavosele, ivlernarsisimavose, illuarsisimavose Nálekak Iesusib akkanik, Gudivtalo Annerneránik.

12 Tamannik piginnavunga, illeille ajorungnærnængilet. Tamannik piginnavunga, kissiennele sumulloneet kivgare-

Digitized by Google

kungilanga. 13 Nekkikset attoraraut nærsængnut, nærselle attoraraut nekkiksennut; taukkole tamása Gudib attorungnærkussauei. Timmele uersainermut attussengilak, Nálekamulle, Nálegarlo timmemut attoriakarpok. 14 Gudible Nálegak umartinamiuk tokkorsunnit, uaguttõg umartitsomáriãtigut pirsaunerminik. 15 Nælluvisse, timmisse Kristusib auættigimagit? Kristusib auættei tava attortissennerikka uersainermut? Ajornakaugle! 16 Nælluvisseloneet, uersartomut ungarsúb timmekattiga? Taukkoa marlug-õg uinnik attausiússapuk. 17 Nálekamulle ungarsúb annernekattiga attauseenarmik. 18 Uersairsarunnasele. Adlet tamarmik, innúb ajortullirsei, timætta auatanésinnararaut, uersairsorle ajortulliararau timiminik asseroilune. 19 Nælluvisseloneet, timmisse Annernerúb ajunginerúb illuvsinétúb innigirsarimagit? Taukkoninga Gudíb tunnimasse, illivselo nangminek pigingilesse. 20 Akkisónersoarmik merssa pissiarinekarause, taimaimet timivsigut annernivsigullo Gude ussorissiuk, tamakko Gudib pigimagit.

KAP. VII.

Appersoradlarmænne akkiei nulliareet illuartut pivlugit, taukkolo, adlello aipakangitsut ajokærsorpei malligækseinik.

Aglekessele uamnut pivlugit, ima akkiause: Angumut illuarpok, arngnak aktungikuniuk. 2 Innuille arngnaunekarkonnagit angununekarkonnagillo, angut nungullune nulliakarle pigirsaminik, arngnarlo nungullune uvekarle pigirsaminik. 3 Angutib nulle illæksiniarliuk nãmaktomik, arngnabtõg uvine taimailiorliuk. 4 Uvelik timiminut nálegáungilak, uviale; taimatõg nullialik timiminut nálegáungilak, nulliale. 5 Erdligekattigeeksariaurnatik illivtingnut, killængoamigloneet piomakattigeekutik kissienne, terssa illuarnerrosugællutik nerringiniarnermut tuksiartarnermullo, amale kattimigitik, tornár-

Digitized by Google

sungmut ursserkonnatik, pissægalloarlutik nunogutiko. 6 Tamannale issumamnik nællunæjarsinnarpara, merssa inneitsissiúngitsok. 7 Innuille tamása uautun-ékogalloarpakka; tamarmigle ingmikórlutik Gudemit tunninekarput saimaunartomik, illæt taimattomik, illællo adlamik. 8 Aipakangitsulle, uidlarnerillo ima okaukalloarpakka: Uautun-ésinarunik nāmakalloarput. 9 Kissiennele nunonek ajorunik, aipakalerlit; aipakarnek illuarnerromet nulliarosuksinnarnermit. 10 Aipaglille uanga pinnagit, Nálekable pekkoei, uviglúb uvine kemmekonnago. 11 Kemmekalloaruniugle, adlamik uvinnissengilak, uvineloneet saimarsárkiklugo pilliuk; nulliaglúble nulle auissengila. 12 Adlelle Nálekab pinnagit, uangale okaupakka imaitomik: Opertok nulliakaralloarune opingitsomik, taursomalo neijoromaginnarpanne, kemmegiaurnago pilliuk. 13 Arngnaktōg uvekaralloarune opingitsomik, taursomalo neijoromaginnarpanne, kemmegiaurnago pilliuk. 14 Opingitsok angut ajorungnærsimet nulliaminit, arngnarlo opingitsok ajorungnærsiok uviminit. Taimaingipet, kittornesse ivlernaissengitsut, mānale ivlernarput. 15 Opingitsorle auikune, auikile. Merssa taimaiseránget, tava opertok angut arngnarloneet malligæksakangilak aipaminut. Gudible kákorsarātigut erkiksekattigeekolluta. 16 Idlille uvelingá, nællungiliugloneet uvit pidluartisinnauneraukо? Idlilloneet nullialingá, nællungiliugloneet nulliet pidluartisinnauneraukо? 17 Taimaitorle, nungullutik ingmikórlutik pillit, sórdlo Gudib pekkomattik, sórdlolo Nálekab kákomattik, taima sakkilluarlit; taimalo pekkorsirsaraunga illageeksunne tamanne. 18 Kinaloneet kippinekartóvlune kákosimagune, tauna kippinekangitsotut illiortungornauærile. Kinaloneet kippinekangitsóvlune kakosimagune, tauna kippekussengilak ingminik. 19 Kippinekarsusek sūngilak, kippinekangirsuserlo sūnginiok, Gudible inneitsissei nálegiakarput. 20 Innuk nungullune pekkonekarsutsiminétuinnarle. 21 Kivgáutillutit kákosimaguit, issumanerdlukennek; kivgajungnærsinnaguille, taimaitsomanerrokeet. 22 Ki-

Digitized by Google

naloneet kivgáulune kákosimapet Nálekame, tauna Nálekab kivgajungnærsitara; Taimatõg kinaloneet kivgáungitsóvlone kákosimapet, tauna Kristusib kivgara. 23 Akkisónersoarmik pissiarinekarpose illa! innungnut kivgangorkennase. 24 Assærset kattengutigeet, nungulluse kannongétilluse kákosimaguse, taimaisinnarluse Gudemétuaritse. 25 Niviarsielle pivlugit, inneitsekangilanga Nálekamit; issumagale annipara, illomórtuartinekarama Nálekab nákinnirsusianik. 26 Mænna tava ajungitsugãra: Nagliungnartokaissammet, innungmut ajungitsugællugo taimaisinnarpet. 27 Nulliakaruit, auiniariaurnago piuk; nulliakangikuille, nulliæksarsioriaurnek. 28 Nulliaralloaruille, ajortulliængilatit; niviarsiarlo uvinnikalloarune, ajortulliænginiok; naugle taimaitut timmimikut nagliussaput. Taimaitomulle pekkungikalloarpause. 29 Mattomingale okaupause, assærset kattengutigeet, udlukset ikkitungóput. Amalo terssa issumaga: Nulliaglit nulliakangitsuttun-ékollugit; kejársullo, sórdlo kejangitsut; 30 Tipeitsuktullo, sórdlo tipeitsungitsut; pissiniartullo, sórdlo pekkangitsut; 31 Sillarsúblo mattoma peenik attorniartut, attornerdlungniartuttun-ékonnagit, sillab mattoma pee nungussammætta. 32 Uangale issumanerdlutekarkungilause. Aipakangitsub issumalliutigirsarei Málekab pee, illuarekollune Nálekamut. 33 Aipakartuble issumalliutigirsarei nunab pee, illuarekollune nulliaminut. Uvelik niviarsiarlo taimaikattigeengilek. 34 Uvekangitsúb issumalliutigirsarei Nálekab pee, timmimine annernerminelo ivlernarkollune; uviglúble issumalliutigirsarei nunab pee, illuarekollune uviminut. 35 Tamattomingale okaupause, pidluautiksakarkolluse, erdlokotitsomaulusele pingilanga, illuarkemelle, illivsenut tava pekkoara, soraraselo arvsiarnekaraselo kivgartorsinnaukolluse Nálekamut. 36 Illarsele issumakaralloarune, niviarsiamut panniminut tamanna nãmangitsugællugo, innerisimaulune taimaisinnarpet, pirsariakartugiguniuglo, issumaminik tava pigile, ajortulliængila, uvekarkoguniuk. 37 Illarsele aulaiængersimarsomik issumakarune, merssa

Digitized by Google

erdlokonekarane issumaminik piginnaugame, umamigullo issumauarame, niviarsiak panne taimaisinnarkollugo, illuartulliartok tauna. 38 Taima uvekarkorsirsok illuartulliarpok, uvekarkorsingitsorle illuartulliarnerrovok. 39 Arngnab inneitsissit nálegiakarpei, uvine innútillugo, uvinele tokkopet, issumaminik piginnaulune uvinniksinnángorpok piomarsaminik; kissiennele Nálegak aiparællugo taimailiorle. 40 Pidluarnerrosugārale kissimétuinnarpet. Issumavungale, uangatōg Gudib annernera pigisugællugo.

KAP. VIII.

Gudiúngitsut pivlugit ajokærsorpei, Korintumiut illuartulliarkollugit.

Gudiúngitsunnulle tunnirsútit illissimauauvut, tamauta merssa illissimarsusekarauta. Illissimangārnerle makkitasōngortitsirsarau, assænningnerle ajorungnærsitsirsarau. 2 Ingminigle illissimarsósugirsok, sulle sumigloneet illissimarsæksaminik illissimangilak. 3 Gudemigle assæniktok, tauna (Gudib) illissara. 4 Tava māna Gudiúngitsunnut tunnirsútinnik nerrinek pivlugo illissimavogut, Gudiúngitsok nuname sūngilluinnarmet, attauseenarmiglo Gudekarmet, adlakarane. 5 Umnille Gudinnik tairsakarallоartok, killangmeloneet nunameloneet, merssa Gudillo nálekello amerdlakemætta; 6 Taimaitorle, uagut attauseenak Gudigārput, terssa Atátak, taursomanga tamarluinnarmik pingorpút, uagullo taursomunga; attauseenarlo Nálegarārput Iesuse Kristuse, taursominga tamarluinnarmik pingortisimaput, uagullo taursominga. 7 Illéille tamattominga illissimarsusekangilet; illeisa nerrirsarángamiko, issumanerdlukput, Gudiúngitsunnut tunnirsútigisugællugo, taimaitomiglo issumettik paitsisakartipeit, sulle pikkorlungmætta, Gudiúngitsut sulle sūsugigamikik. 8 Nekkiksarle illuarsirsútigingikalloarparput Gudeme; ajunginerrunginauta nerrigalloaruta, ajornerrunginautalo nerringikalloaruta.

Digitized by Google

9 Miannersoritse, tamattominga piginnaursusivsinik mammiasutigekonnase ajulersunnut. 10 Idlille tamattominga illissimarsusekartotit, issumamigut ajulersúb tekkogalloarunissit nerrisillutit Gudiúngitsúb igloáne, issumakartinekaissenginerpa idlit nerrekattigiomaulutit tunnirsútinnik Gudiúngitsunnut. 11 Kattengutit tava, ajulersok, merssa Kristusib tokkotigirsa, asserornekaissavok, illissimarsutsit pivlugo. 12 Taimale kattengutinnut ajortulliarpose, issumeillo ajulersut sórdlo killerlugit, Kristusemut tava ajortulliarpose. 13 Taimaimet, nekkiksak kattenguma mammiasutigippago, nekketoromanauiengitsunga innútillunga, kattengutimnut mammiasutigekennanga.

KAP. IX.

Pauluse ingminik akkivlunelo okalukpok, illiorsusiminiglo mallikoltune.

Aposteliúngilanga? Kivgáungingilanga? Nálegarput Iesuse Kristuse tekkungikiga? Illivse pillirsaringilause Nálekame? 2 Adlennut Aposteliúngikumaloneet, tava illivsenut taimaitóvunga; illivse nællunárkotáugause Aposteliúrsutsimnik Nálekame. 3 Appersornekaruma, ima akkiniarpunga: 4 Nerriginnaunatalo immersinnaungilagut? 5 Uaguttõg kattengumik nulliakarsinnaungilagut aiparirsautinik sakkirsarángauta, sórdlo adlet Apostelit, Nálekablo kattengutei, Kefaselo? 6 Uagugloneet, uangalo Barnabaselo, kissivnuk sullissérsinnaungilaguk? 7 Kina aulariartorlune sorssugiartorpa, nangminerminik piminik akkiksarsiniarlune? Kina nautsévilliorpa Weiniksalingmik, nerrinanelo nautséjeinik? Kialoneet nerssútepáit párirsarei, nerrinanelo nerssútepáit immueenik? 8 Innuille illerkuinnik taima okausekarnerpunga? Inneitsissittõg taima okanginipet? 9 Merssame Mosesib inneitsisseine ima agleksimavok: Umingmãk, igvit mullingoeenik tungmartairsok irvsarusissengilet. Umingmáinait Gudib issumagãgit? 10 Uagulloneet pingãrluta taima

Digitized by Google

okarnerpa? Ap, uagut pivluta taima agleksimavok. Merssa nunamik kejortairsok kejortairsariakarpok nerriuklune, unnattairsorlo (igvinnik) unnattairsariakarpok nerriuklune piksaminik illængerutiksaminik. 11 Annernerúb peenik siaroarterirsógauta illivsenut, sualungnerpa tava, timmivse peet illængeralloarutigik? 12 Adlelle taimaitunnik piginnaumætta illivsenit, saog uagut pingărtomik taima piginnaungitsogut? Piginnaugalloarlutale taimailiungitsogut, nellinginarnigle ajungilagut, okautsit tussarnersut Kristusemik arvsiarkotiksakarkunginautigik. 13 Ivlernarterirsut illissimangilissigik, nerrirsuttŏg ivlernartunnik? Nálekbiúblo tunnirsirsarbiane kivgartortut, tunnirsirsarbiúb kănut illirset illængerbigirsareit, illa? 14 Taimatŏg Nálegak pekkorsigiok, okautsinnik tussarnersunnik okalluktartut piksakarniaissaput okallugbigirsimingnit okautsinnik tussarnersunnik. 15 Uangale taimaitunnik pivsinik piniægitsunga. Tamattomingalo aglenginiungatŏg taimailiorbigekollunga. Perdlernek merssa illuarinerrogauko ussornarungnærnermit tamanna pivlugo. 16 Okautsinnigle tussarnersunnik okautiginiktógama, tamanna ussorsitsautigiginnaungilara; merssa okallukonekarama. Erkanartorsiorpungalo okautsit tussarnersut okautigingikukit. 17 Kajumiklunga okallukuma, akkillernekararaunga, kajumingikumale, taimaitok uanga terssáursomik piniagæksakarkonekarpunga. 18 Sumingme tava akkigăra? Imaitok: okallukonekarpunga okautsinnik tussarnersunnik, akkekangitsomiglo taimailiorkollunga, piginnaursusera merssa attornerdlukussenginauko okautsit tussarnersut pivlugit. 19 Umnillo innungnut kivgáunginginama, taimaitorle tamunnut uamnik kivgalliutaraunga, taukkoa illaperksoee piniaromaulugit. 20 Iudinnut Iudesun - étungortaranga, Iudit illæssiariomaulugit. Inneitsisselingnut inneitsisselingoursotun - etungortaraunga, inneitsissiglit illæssiariomaulugit; 21 Inneitsissekangitsunuut inneitsissekangitsotun - étungortaraunga, inneitsissekangitsut illæssiariomaulugit; umnit inneitsissekangitsotun - énginama

Digitized by Google

Gudeme, Kristusible inneitsissei nálekpakka. 22 Sengeetsunnut sengeetsotun-étungortaraunga, sengeetsut illæssiariomaulugit. Tamannut nellinginaursotun-étungortaraunga, tamannétut illéilloneet pidluartungortisomaulugit. 23 Taimailiortaraungale okautsit tussarnersut pivlugit, uanga nangminek illængerutigiomagaukit.

(Epistel am Sontage Septuagesima.)

24 Illissimangilase. akpalliutarbigekorsame akpatut, tamarmik akpakattigeekalloarput, attauseenable pirsara siuniksak akpalliutigirsak? Taimaimet akpalluaritse, piniaromaulugo. 25 Piniartorsuille nungullutik tamása issumakérareit, taima ivkoa piniararaut, niakorut asserojarsok piomaulugo, uagulle asserojuitsok piniarparput. 26 Taimaimello akpaniarpunga, pinnangale kollarnartomut; piniarpungalo, arssiginnagille maungainalliortut. 27 Timmigale arktorsartillugolo kunnutipara, terssa taimailiorpunga, adlet ajokærsortaraukit, nangminek ajektugæksarekonnanga.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY

KAP. X.

Uingúb pekkorseinut miannersorniarkoei, maungainarmut illiorkonnagit.

Angiutsomangilausele, assærset kattengutigeet, siudlivut tamarmik nuiamik ulliksimagalloartut ingerdlatillutik, tamarmiglo immarbik ikkārlugo ingerdlagalloartut; 2 Tamarmiglo, Mosesemut, koisimagalloartut nuiamiglo immarbingmiglo; 3 Tamarmiglo nekkiksak atausek annernermiolik illageeklutik nerrigalloarét; 4 Tamarmiglo attausek nelligeeksomik immiksamik annernermiolingmik immeralloartut; immertulle irvsomanga kārsomit annernermiolingmit illagirsimingnit, tamerssáursok Kristuse. 5 Taukkoale amerdlanerit Gudib illuaringikei; taimaitomik nungutinekarsimaput innukajuitsome.

Digitized by Google

(Epistel am 9. Sontag nach Trinit.)

6 Tamakkoale taimaisersut erkairsæksængortisimaput uautinut, kajumiksilerkonnata ajortomut, sórdlo taivkoa kajumiksilersut. 7 Gudiúngitsunnattõg nálektungoriaurnase, sórdlo taivkoa illeit pisimalersut, ima agleksimamet: Innuit taivkoa ingitut nerriomaulutik immeromaulutiglo, amalo nekkoimiput pingoaromaulutik. 8 Arngnaunekariaurnatatõg, sórdlo taivkoa illeit arngnaunekartut, udlormelo attauseenarme terssangainarlutik tokkoput 23000-dit. 9 Kristuseloneet ursseriaurnatigo, sórdlo taivkoa illeisa ursseræt, pullaterirsello kénereenik tokkonekarput. 10 Okallorojukkennasesõg, sórdlo taivkoa illeit okallerojuktut, nungutinekarlutiglo asserorsairsomut. 11 Tamakkoningale tamanik pidlárnekartut erkainiagæksamik; tamakkoale agleksimaput tennerterkotiksautinik, merssa udlut nãgatænne innúgauta. 12 Taimaitomik issumamigut kikkartósugirsok, miannersorniarle orlokonnane. 13 Adlamit sulle urssernekangilase, innuit attornek ajungisænnik kissienne; Gudible opernartógame, ajugæksauvsinik ursserkonauiengiláse, urssernartorlo nãgatekartissaua nãmagirsauvsinik. 14 Taimaimet, assærsakka, Gudiúngitsut nálegiaurnassigik. 15 Sórdlo sillalingnut okallukpunga, illivse tava okautsikka misselingniarsigik (imaitut). 16 Ermusek tængekártisimarsok, uagut tængekártitarput, Kristusib áuætta illageersutigingilau? Timmiursarlo, augoartægarput, Kristusib timmætta illageersutigingilau? 17 Timmiursak merssa attausióvok, taimaitomik amerdlasóvluta timmióvogut attausek; timmiursak attausek piksakarbigigautigo tamauta. 18 Næggovingmingnit Israelittiúrsut tagusarsigik; tunnirsútinnik nerrirsut, tunnirsirsarbik piksakarbigingipparssuk? 19 Sumik tava mãna okallussennerpunga? Gudiúngitsut sũtillugit? Tunnirsútilloneet Gudiúngitsunnut sũtillugit okaissennerpunga? 20 Imale okarpunga: Nællursut sumik tunnirsirsarángamik, tornársuit tava tamattominga tunnirsareit, Gudele pinnago. Mãnale illageersutekarkungilause tornársungnut. 21 Nálekab

Digitized by Google

ermusianit tornársuillo ermusiænnit attautsekut immersinnaungilase; Nálekabtög nerdleigvia tornarsuillo nerdleigviæt attautsekut illængerbigiginnaungilægse. 22 Ningeksaromaissægikpulloneet Nálegak? Taursomanga pirsársónerrovogut?

23 Tamannik piginnaugalloarpunga, illeille illuarsinængilet. Tamannik piginnaugalloarpunga, illeille ajorungnærnængilet. 24 Nangminek attugæksesse kisseesa issumagiginnarniaissengilesse, nungullusele illauvse piksei issumaginiarsigik. 25 Nekkemik niuvertarbingme niukotiginekartut tamása nerrissigik, siunersiutiginnagillo, issumarse miannersóulugo. 26 Nuna Nálekab pigimago, tamattomanétut tamáse pigigiei. 27 Opingitsulle illætta nerriartorkoppasse, ornikomagussiuglo, nerrigitse tava nerdliurseinik nellinginarnik, appersoiniaraselo, issumarse miannersóulugo. 28 Imale okarbiginekaralloaruse: Terssa Gudiúngitsunnut tunnirsútit, tava nerrissengilase, nællunæjairsok tauna pivlugo, issuma miannersóukollussiuk. Nuna Nálekab piga, tamattomanétullo tamása. 29 Taimale okallukama, idlit issumet pingilara, adlable issuma piara. Saog issumamnik piginnaursusera ekkartóutigekussauara adlab issumanut? 30 Merssa kujaniarlunga nerriguko tamanna, saogme mittautiginekaissirsunga kujarsutigirsara pivlugo. 31 Taimaimet, nerrirsarángauseloneet immerángauseloneet, sumigloneet piniartarángause, tamakko tamása pirsartarsigik Gude náleklugo. 32 Mammiagekussengilase Iudinnulloneet Grækerinnulloneet, Gudib illageeksorirseinulloneet. 33 Sórdlo nangatög tamannut illuaritiniarpunga nellinginarnik, ajorungnærutiksara kissiet pinnago, amerdlasórsuille ajorungnærutiksænnik piniarpunga, pidluartungorkollugit.

Digitized by Google

KAP. XI.

Nálekbingmut nálegiartorángátta illuarniarkoei; Kommunione ussornartok attortuarkoa.

Malligæksarissinga, sórdlotõg uanga Kristuse malligæksarara. 2 Ussorausele, assærset kattengutigeet, erkaitsuinnarausinga tamannik, illerkorekorsakkalo illivsinut attortuaraussigik. 3 Illissimakoausele, angutib nungullune niakorimago Kristuse, angulle arngnab niakora, Gudele Kristusib niakora. 4 Angut nungullune tuksiartarángame, erkotuksennik okalluktarángameloneet, nessarsimagune, niake tava nachonarsisitara. 5 Arngnarle nungullune tuksiartarángame, erkotuksennik okalluktarángame nessaingarme, niake tava nachonarsisitara; kirvsarsimarsotun-éname. 6 Nessaromangikunele kirvsarnekarile. Arngnarle nujérsimarsok kirvsarsimarsorloneet, nachonarame, tava nessarsimaulune pille. 7 Angulle nessérsimaissavok, Gude arssigigamiuk ussornautigimannelo, arngnarle angutib ussornautiga. 8 Angut arngnamit pingimet, arngnarle angumit piok. 9 Angullo pingortisimangilak arngnak pivlugo, arngnarle pingortisimavok angut pivlugo. 10 Taimaimet arngnak nálengnermik nessaissavok Engelit pivlugit. 11 Taimaikattigeeklutigle tamangmik Nálekamétuksápuk, angut pinekarnerrungilak arngnamit, arngnarlo pinekarnerrungilak angumit. 12 Sórdlome arngnak angumit pirsok, taimatõg angut arngnakut pigiok; tamarmigle Gudemit piput. 13 Illuvsigut ekkarsaleritse, Gudib sáne arngnak tuksiartaránget nessaingaulune, tekkolluarnarnerpa tamanna? 14 Issumauvsinigloneet narkiksornekangilase, angutib nytsenne tekkisungortekunigit pinneersutigimago tamanna? 15 Arngnable nytsenne tekkisungortekunigit pinnerkotigimago tamanna? Nytsiminik mattutekartisimamet. 16 Akkornauvsinele tamanna pivlugo sakkitserosuktokaruse, taivna nællojungnærle, uagulloneet, Gudib illageeksorirseiloneet, taimaitomik illerkokanginauta.

17 Tamakoninga inneitsigama nællunérniaissaunga, illuariginnaunginauko, kattissimarsarainginause ajorungnæriartorluse,

Digitized by Google

ajoriartorlusele. 18 Tussartarpungame illivsenik, operekajarlugolo tamanna, imaitok: Illageeksunne kattisimarsarángause, issumakattigeengirsútekartose-gõg akkornauvsine. 19 Ajortunnik issumakattigeeksokaissavomme akkornauvsine, illomortut nungullugit sakkomerkollugit akkornauvsinétut. 20 Tava kattisimaiartorángause, Nálekab nerdleigvia attorluarnekangilak. 21 Merssa Kommunione attornekaissirsaránget, tava ingmikorluse pigadlarpose pivsinik, illarse tava kăktorsórsarau, ardlarsele immerajuktóvok. 22 Iglokanginerpisse, terssane nerriginnauluselo immersinnauluselo? Gudib illageeksei nachogaissigigloneet, pekkangitsullo pakkaitsisarlugit? Kannok okaissaunga illivsenut? Nersorissennerpause? Tamanna pivlugo nersoringilause.

23 Nálekamit pisimauara tunniusimarsara illivsenut, imaitok: Nálekab Iesusib unnuak taivna pisitángame, timmiursak tigua; 24 Tængekartillugolo augorpa, okalluklunelo: Tigullugo nerrissiuk, terssa timmiga, pivluse tunniusimarsok; taimailiortaritse erkailunga. 25 Taimatõg ermusek (tigugia,) unnukut nerrigamik soraramik, okalluklunelo: Ermusek una Testamentitávok aumne; taimailiortaritse, nungullugit immerángaussiuk, erkailunga. 26 Taimaitomik timmiursak tamanna nerrirsarángaussiuk, ermutsemillo tamattomanga immerángause, nungullugit Nálekab tokkorsusia unnersiutigirsartarsiuk, tikkisinnago. 27 Mãnale timmiursamit tamattomanga nerrirsok, Nálekab ermusianilloneet immertok, illarsuksáunanelo, tauna pidlagæksávok Nálekab timma aualo pivlugik. 28 Innugle nungullune missilingniarkărlune pigile, tavalo timmiursak tamanna nerrigiliuk, ermutsemillo tamattomanga immerile. 29 Kinaloneet illarsuksáunane nerrirsok immertorlo, tauna nerrivlunelo immerlunelo ekkartóutiksarsiok nangminek ingminut, Nálekab timma nellinginarigamiuk. 30 Taimaitomiktõg ajulersut napparsimarsullo amerdlágiput akkornauvsine, kabseello tokkogiput aglæt. 31 Merssame uautinik missilingniaruta ekkartóunekaissengikalloartogut. 32 Ekkartóunekar-

Digitized by Google

ángautale, Nálekamit tava pidlaitsiarnekararaugut, opingitsut ekkartóutaukattigekonnatigik. 33 Taimaitomik, assærsækka kattengutikka, nerrekattigeekomauluse kattisimaiartorángause, illivsenik tava uttakekattigeegitse. 34 Kăktokarpelle, tauna iglomine nerrigile; ekkartóutiksarse kattisimarsútigekonnassiuk. Adlet pekkorsarigalloakka piomárpakka tikkikuma.

KAP. XII.

Ajokærsorpei, kannok Gudib tunnirsirsarmet Annernerminik; auætlekattigeeksutullo assakattigeeksuarkoei.

(Epistel am 10. Sontag nach Trinit.)

Assærset kattengutigeet, tunnirsútinnigle annernerúb peenik nællojungnærsitsomagiause. 2 Illissimavose, nællursorsógalloartose, Gudiúngitsullo okajuitsut ornikalloarpesse, sórdlo tessiornekartose. 3 Taimaimet nællojungnærsipause, Gudib annernerágut okalluktartúb Iesuse uminarnerarnauiengila; Iesuselo Nálekamik innuit tailuarnek ajoralloarpæt, Annernerúb ajunginerúb pingipattik.

4 Tunnirsútit saimaunartut nelligeengitsut amerdlakaut, Annernerle taivnávok. 5 Kivgartóutillo nelligeengitsut amerdlakaut, Nálegarle taivnávok. 6 Pikkunartulliello nelligeengitsut amerdlakaut, Gudede taivnávok, tamannik illuarsairsok tamanne. 7 Innuk ingmikórtok nungullune mallungnarsirsarau annernerúb tunnirsúteinik, tamarmik ajungirsútikseinik. 8 Illæt tava annernekut okalluktinekararau illissimanermik, ama illæt okalluktinekararau illitsorinermik, annernermit taivrsomanga; 9 Ama illæt opernermik, annernermit taivrsomanga; Ama illæt kaitsorsaiginnaukollugo tunninekararau annernermit taivrsomanga; 10 Ama illæt ussornartulliginnaukollugo, ama illæt okalluksinnaukollugo erkotuksennik, ama illæt illissimaginnaukollugo innungnik kannongétomik annernelingnik, ama illæt illiniarsinnaukollugo innuit nellinginait okauseenik, ama illæt nællunæjaisinnaukollugit okautsit issumeinik. 11 Tamakko

Digitized by Google

tamása annernerúb taivrsoma attauseenab pirsarei, issumaminiglo tamása tunniorárpei pikseinik. 12 Sórdlome timme attausiúrsok amerdlasúnnik auætekarpok, timmible attautsib auætei tamarmik, umnit amerdlágamik, timmióput attausek; taimainioktõg Kristuse. 13 Tamauta annernermik attautsemik koisimavogut, timmekattigeekolluta attautsemik, Iudiógutaloneet Grækeriógutaloneet, kivgáugutaloneet kivgáungikutaloneet, tamautalo imminekarpogut annernermik attautsemik. 14 Timmetõg auætekangilak attauseenarmik, amerdlasúnnigle. 15 Imakkale issiket okaralloarpætta: arksáunginauta, timib tava auætigingilãtigut; tamanna pivlugo tava timib auætiginginerpagit? 16 Imakkatõg siut okaralloarpet: irssiúnginama, timib auætigingilãnga; tamanna pivlugo tava timib auætiginginerpa? 17 Imakka timme tamarme irssiógalloarune, sukut tava tussaissirsok? Tamarmeloneet siutáugalloarune sukut tava nãimaissirsok? 18 Mãnale Gudib issumaminik timme auætekartika ingmikórtunnik. 19 Auætille tamarmik auætiópætta attausek, naug tava timme? 20 Mãnale auætit amerdlágalloarput, timmele attausióvok. 21 Irsse arksennut ima okarnek sapperpok: attungilause; taimatõg niakok issikennut imainane: attungilause. 22 Imale pirsarau: timib auætei, merssa kajengnarnerrosugirsauvut, pirsariakarneraut; 23 Iktornarnerrosugirsauvullo arssengnerrursaráuvut. Pinneekotigirsauvullo arssoarnerrursaráuvut. 24 Pinnerkotigirsauvut merssa pinnersariakangilet. Gudible timme taima auætilerlugo pia, assiginnaket numgullugit pirsariakarnerrotillugit. 25 Arksoardlersãukonnagit timmimétut, auætille ingmingnut ikkiorkattigeekollutik, isumalliorkattaulutik. 26 Taimaitomik auætit illélloneet anniaránget, auætit tamarmik anniarkattigirsarét; auætillo illélloneet pinnersarnekaránget, auætit tamarmik tipeitsutigirsarét. 27 Illivsele Kristusib timmigãse, ingmikórtosele auætigãse. 28 Gudible illageeksunne attortitarei Apostelit angnerrúrsomik, amatõg Profetit ajokærsoirsullo, taimatõg ussornartulliartut, kaitsorsaiginnaursullo, ikkiortullo, nálegæksello,

Digitized by Google

irssoairsullo okautsinnik ingmikórtunnik. 29 Tamarmik tava Apostelióner pet? Tamarmik Profetiónerpet? Tamarmik ajokærsoirsónerpet? Tamarmik ussornartulliartónerpet? 30 Tamarmik kaitsorsaiginnaursónerpet? Tamarmik okalluktónerpet okautsinnik tamannik? Tamarmik irssoairsónerpet? 31 Tunnirsútille saimaunartut ajunginerit piniarsígik. Uangalo sulle ussornarnerrúrsomik arvkomik ajokærsussauause.

KAP. XIII.

Assænnirsusek tamannit angnerrotillugo pidluarnarnerrotipa Paulusib.

(Epistel am Sontage Quinquages.ima)

Innuillo Engelillo okauseet attorlugit okallukiksorsógalloarumaloneet, assænirsusekarnangalo, tava kangusatut sianartungoatut – ésirsunga, auilortungoatulloneet. 2 Erkotuksenniglo okallukśinnaugalloarumaloneet, nællunartullo illissimanartullo tamása illissimagalloarukit, tamanniglo opersusekarralloarumaloneet, kakkársuit nuktersinnaulugit aglæt, assænirsusekarnangalo, attungikajarkaunga tava. 3 Pikkalo tamása tunniukalloarukilloneet peetsunnut, timmigalo óutæksængortikuko, assænirsusekarnangalo, suksáungikajarkau tava uamnut. 4 Assæniktok nungullune kammajuillunelo innuksiarnersóursarau, assæniktok annærursingitsarau, assæniktok tettitónanelo makkitasöngitsarau. 5 Kammaktotut illioraingilak, nangmineksaminik piniængitsarau, ningektingitsarau, asseroiniængitsarau. 6 Illuaitsulliarnek tipeitsútigirsaraingila, illuartulliarnerle tipeitsutigirsara. 7 Tamannik nekkoriniarpok, tamannik operomarsarau, tamannik nerriukomadlarau, tamannik paumejuitsóursarau. 8 Assænirsusek sorarnauiengilak, umnit erkotuksennik okallungnek soraissammet, adlenniglo okausekarnek soraissægiok, illissimanerlo soraissægiok. 9 Merssame illissimarsuserput nämangitsóvok, erkotuksenniglo okallursuserput nämangitsógiok. 10 Nämagluinartorle nedliupet, tava nämang-

Digitized by Google

itsok soraissavok. 11 Merdlertótillunga, merdlertotut okalluktunga, merdlertotullo siunekartunga, issumakarlungalo merdlertotut; innerisimaleramale timivkut, tava merdlertopallungnek ipperariga. 12 Mãnakut sórdlo tacharsútekut tekkoniarluta ujarlerpogut okauserne nevsokartunne, kingornale kénamit kénamut pinaissavok. Mãnakut illainait illissimauakka, kingornale illissimalissauakka, sórdlo uanga illissimanekarama. 13 Mãnakulle opernek, nerriungnerlo, assæningnerlo, pingasut tamakkoa attortuinaissaput; assænningnerle tamakkonanga angnerrovok.

KAP. XIV.

Annernerub tunnirsútei saimaunartut kannok attoriakarmætta, Paulusib ajokærsorpei.

Assæningnek piniagæksarissiuk. Annernerúb tunnirsútei attorkiksarniarsigik, tamannale pingãrniarsiuk nevsuiaivluse okallukomauluse. 2 Adlet okauseet attorlugit okalluktok, okallugaraingilak innungnut, Gudemulle, tussaursáungimætta (okausee,) annernermele okallukpok nællunartunnik. 3 Nevsuiaivlunelo okalluktok, tauna okallugarau innungnut, ajorungnærsarlugit, kajumiksárlugillo, tupedlersárlugillo. 4 Adlet okauseet attorlugit okalluktok, ingminik nangminek illuarsárniarpok, nevsuiaivlunele okalluktúb illageeksut illuarsárarei. 5 Tamauseme okalluksinnaukoause adlet okauseenik, angnerrúrsomigle nevsuiaikolluse okallukkoause. Nevsuiaivlune okalluktok angnerromet okalluktomit adlet okauseenik, kissiennele nevsuiarunigit, illageeksut illuarsáruklugit. 6 Imakkale, assærset kattengutigeet, ornikalloaruse, illivsenullo okallukalloaruma adlet okauseet attorlugit, attussengikajarkaunga illivsenut, merssa okallugbigingikuse nevsokangitsunnik, illissimanartunnigloneet, erkotuksennigloneet, ajokærsútinnigloneet. 7 Umangitsuttõg nippekainartut taimainiput, kardlortaulloneet, kukkilektulloneet, ingmikórtunnik nippekangikalloarpætta, kia tava illissimaissæga kardlortarnerloneet

Digitized by Google

kukkilektornerloneet? 8 Kardlortaursúblo nippa tussarnek ajornarpet, kina tava opellungarsáissaua sorssungniarnermut? 9 Taimatõg illivse, adlet okauseet attorlugit okalluktilluse, tussaunek ajornartunnik okallukuse; kannok tava siunersiksáuginnaupet okauserinekartut? Maungainarle okalluksinnarpose. 10 Okautsille umnit amerdlakersut nuname, tamarmik siunersiksáput. 11 Okautsille illissimangikukit, okalluktok tussaunek ajussauara, uangatõg okalluktúb tussaunek ajussægiänga. 12 Taimatõg illivse, merssa annernerúb tunnirsútei attorkiksárniaraussigik, illageeksut illuarsautikseinnik, pekkangärniarluse. 13 Taimaitomik, adlet okauseet attorlugit okalluktok, tauna tuksiarle, okautsinne nevsuiarnek ajungekollugit. 14 Adlelle okauseet attorlugit tuksiaruma, tava annernimne tuksiarpunga, issumakkale tængekautiksiornængilet adlennut. 15 Kannongme tava pissaua tamanna? Imaissavorle: Tuksiaromavunga annernevkut, tuksiaromagiungatõg tussarsáursomik; erinnaglit tuksiautigiomauakka annernekut, erinnaglittõg tuksiautigiomagikka tussarsáursomik. 16 Annernevkulle tængekartekorsiguit, kannok tava siunekangitsúb Illomumik akkissauätit, illárlutit kujaniarnernut? merssa okautsissit nællogamigit. 17 Idlit kujaniarluaralloarpotit, aipelle illuarsissengilak tamattominga. 18 Gudiga kutsauvigära, adlet okauseet attorlugit okalluktarnerrogama illivsenit tamannit. 19 Okautsinnigle tedlimainarnigloneet tussarsáursunnik illageeksunnut okallukomanerrovunga adlet ajokærsorlugit, okallungnermit okautsinnik 10000-nik tussarsáungitsunnik. 20 Assærset kattengutigeet, merdlertuttut siunekangitsungorkennase, ajortomigle siunekangitsungoritse merdlertuttut, illissimarsorsoængorlusele nämagluinnartomik. 21 Inneitsissinne ima agleksimavok: Innungnut okkonunga okallulerомavunga tekkornartet okauseenik adlenniglo kardlunnik, merssa náleisengilänga, taima Nálegak okarpok. 22 Taimaimet, adlet okauseet attoriakangikalloarput opertunnut, opingitsunnulle nællunærkotáput; okautsille nevsuiag-

Digitized by Google

ækset attoriakangilet opingitsunnut, opertunnulle. 23 Illageeksulle tamarmik innemut kattisimaleralloarpætta, tamarmiglo adlet okauseet attorlugit okallulerpætta, illissimangitsulle, opingitsulloneet isseralloarunnik, sillærosimarsose unnissengiláse illa? 24 Tamarmigle nevsuiarsimarsunnik okallukpætta, opingitsorlo illissimangitsorloneet isserune, tamása tava narkiksortigissevlugillo ekkartóursigissægei. 25 Tavalo umættáne irssertuket sakkomissirsut, nangminerlo kénaminik pædlussirsok Gude tuksiarbigissevlugo, Gudelo illomut illuvsinétok unnerlugo pissæga. 26 Kannongépale tava, assærset kattengutigeet? Kattisimarsarángause, tava ardlarse tuksiautiksakarpok erinnalingnik, adla ajokærsútiksakarpok, adla okausekarpok tekkornartet okauseet attorlugit, adla okausekarpok nællunæjarbiginekarsusiminik, adla nevsuirsútiksakarpok. Tamakkoa tamarmik kissienne illuarsautiksáugilit. 27 Adlet okauseet attorlugit okalluktokaránget, marluinæk pingasulloneet kingudlereeksarlutik pillit, attautsible nevsuiarilligit okautsit. 28 Nevsojairsuksáungikunele okautsinnik, tava nippangerile illageeksunne; ingminulle Gudemullo okalluksinnarile. 29 Nevsuiarnekartumigle okalluktut okallukilit marluglöneet pingasulloneet, adlelle missilingniarlit. 30 Ivksiarsulle illæt okausiksakalerpet nællunæjarbiginekarsusiminik, siudlek tava nippangerile. 31 Tamause nevsuiarnekartunnik okalluksinnaugalloarpose, kissienne kingudlereeksarluse, tamása illiniartinekarkollugit, tamásalo kajumiksárnekarkollugit. 32 Profetittög ingmingnik nálekattigeekput. 33 Gude merssa illuangitsomik Gudiúngimet, erkiksirsútiksamigle, sórdlotög illageeksunne illuartunne tamanne. 34 Arngnartæsse nippangissaput kattisimauveene, okalluktuksáukonekanginamik, nálektuartuksápulle, sórdlotög inneitsissit pekkorsiput. 35 Sumigle illiniaromagunik, uvissik tava appersorlissigik iglomingne. Kattisimauveene okallungnek illuangimet arngnenne. 36 Illivsenilloneet Gudib okausee pisimanerpet? Illivsenuinnarloneet pisimanerpet? 37 Ingminik Profetiósugirsokarpet,

Digitized by Google

annernerúblo peenik pekkartugirsokarpet, taursoma siunersiniarligit aglekakka illivsenut, tamakko Nálekab pekkorsarimagit. 38 Siunekaromangitsorle tamakkoninga, tauna siunekangikile. 39 Taimaimet, assærset kattengutigeet nevsuiarnekartunnik okallukomaniaritse, adlello okauseet attorlugit okalluktut innerterkennagit. 40 Illerkoriksulle illuartullo tamása piniarsigik.

KAP. XV.

Kristuse illomut tokkorsunnit makkisimamet, innuittõg tokkorsunnit makkitsomárput, adlangortinekaromárlutiglo.

(Epistel am 12. Sontage nach Trinit.)

Assærset kattengutigeet, erkasiniarpausele okautsinnik tussarnersunnik, okautigirsamnik illivsenut, ivkolo tussaromagisse, ivkolo aulaiængiupessesõg. 2 Ivkolo pidluautigigiessesõg, okautigirsakkale mallikluarussigik kissienne, assuleenarlo operingikalloarussigik. 3 Illivsenulle okautigirsakka siudliútitet, nangminek pisimauakka, imaitut: Kristuse tokkorsok ajortivut pivlugit, agleket erkokollugit. 4 Illirsáursorlo illivermut, udlullo pingajuænne tokkorsunnit makkisimarsok, agleket erkokollugit; 5 Kefasiblo tekkosimaua, kingornalo ivkoa arkanek marluk; 6 Kingornalo kattengutigeet 500-nit amerdlanerrúrsut attautsekut tekkosimauæt, taukkonangalo amerdlasút sulle innúput, illéille sinnikpálersut. 7 Kingornalo Iakub tekkosimagia, kingornalo Apostelit tamarmik. 8 Késale tamarmik kingornættigut, uangatõg, umnit taimaituksáungikadlartunga, tekkosimagiara. 9 Uanga merssa Apostelinnit nikkanarnerrovunga, Apostelemiglo taisinek kingakotekaunga, Gudib illageeksorirsei akkerartoradlaraukit. 10 Gudible saimaunerminik pimanga taivnávunga, uamnullo saimaursusia attornerdlungnekangitsok, uangalo taukkonanga tamannit piniængärnerrúrsunga, uangale pinnanga, Gudible saimaursusiætta neijoraminga ikkiorãnga. 11 Mãna uangaloneet

Digitized by Google

taukkoaloneet taima okalluktarpogut, taimalo illivse operisimauesse (okautsivut). 12 Kristusele okautigigautigo, tokkorsunnit makkisimarsok unnerlugo, saogme tava illæsse okartarpet, tokkorsut umaissengitsut unnerlugit? 13 Tokkorsulle umaissengipætta, tava Kristusesõg umarsimanginiok. 14 Kristusele umarsimangipet, tava assuleenartomik okautigirsakarpogut, opersuserselo assuleenarioktõg. 15 Uaguttõg tava Gudemik unnerdlutiginiktuttut seglutórsoettut kanningärnekaissirsogut, Gude Kristusemik umartitsirsok unnerautigo; suna ubba makkitingika-gõg, tokkorsut umaissengimætta-gõg. 16 Tokkorsulle umaissengipætta, tava Kristusesõg umarsimanginiok. 17 Kristusele umarsimangipet, tava opersuserse piungilak, sullilo ajortivsinépose. 18 Tavatõg Kristuseme sinnikpálersut tammarsimaput. 19 Tamänénak innútilluta Kristuse tettigigutigo ajulersónerrokajarkaugut innuperksoarnit tamannit. 20 Mänale Kristuse illomut tokkorsunnit makkisimavok, siudlingorsimaulunelo sinnikpártunnit. 21 Merssa innungmit attautsemit tokko pisimamet, ama innungmit attautsemit tokkorsut makkibiæt pisimagiok. 22 Sórdlome Adame tamarmik tokkorsaraut, taimatõg Kristuseme tamarmik umartitaussægiput. 23 Nungullutigle ingmikórtarlutik; siudlek terssa Kristuse; kingornalo Kristusib innuktei, tikkipet. 24 Tamattomalo kingornagut nägatiksak piomárpok; terssa nálegauvik pisippago Gudemut Atátamullo, attorungnærkussægunigit tamása nálegaunerit, nálekello, pirsársuillo. 25 Nalegáuniaissavorle, kingarsartinne tamása issikame attænnut illitserlugit. 26 Kingarsartok kingudliksak pæjagæksak, terssa tokko. 27 Tamarluinaisa (Atátab) illissimamagit issigeisa attænnut. Okautigangagole tamannut nálegáursok unnerlugo, nællunængilak tava pinekangimet taursominga nálegangortitsirsok tamannut. 28 Tamarluinarsoarmigle (Atatak) nálegarillerparssuk, Ernerúbtõg nangminek nálegariomárpa nálegangortitsirse tamannut, Gude tamattigekollune tamanne. 29 Sullirsarpemme koekorsarángamik tokkorsut

Digitized by Google

pivlugit, tokkòrsut umaissengilluinarpætta? Saogme tava koekorsaraut tokkorsut pivlugit? 30 Saogmelo uagut udlut tamása nauærsinnarpogut? 31 Udlut tapillugit tokkokajavunga, illivsenik ussorsitsautekarlunga, Kristuse Iesuseme Nálegautine. 32 Efesusemétillunga innuktut issumakainarlunga akkerartorniaruma nersútinnut nyuartunnut, suksarissægiga tamanna, tokkorsut umaissengipætta? (Imailiorniaissirsorle) Nerriniarta, immerlutalo pissa, akkago tokkussægauta. 33 Seglokittarkonanæritse. Illerkut ajungitsut asserornekararaut okausepillungnik. 34 Késale erkærsarluaritse, ajortulliaraselo; illæsse merssa Gudemik siunekangitsóput, taima okarpunga pakkaitsisárluse.

35 Imale okartokaissennerpok: Tokkorsut kannok illivlutik umaissapet? Kannongétomiglo timmekarlutik sakkomeromárpet? 36 Tauto-una siunekangitsok! Nautséjæksak, irvsúb illuanut illirset, umarnauiengilak, tokkungikadlarune. 37 Sunaloneet illirsarángauko irvsomut, tamanna timmiúngikalloarpok piomártuksak, nautséjæksainavorle, kakkortok, adlaloneet nellinginak. 38 Gudible tamakko timmekartitarei piomarsaminik, siaroartersimarsullo nungullugit timmekartitarei ingmikórtunnik. 39 Uingit tamarmik attausiúngikalloarput; innuille adlamik uinnekarput; nerssútit adláput; aulisakello adlágiput, tingmirsello adlágiput. 40 Killangmiokarpok, nunamiokarlunelo; killangmiulle adlamik ussornarsusekarput, nunamiullo adlamik ussornarsusekarput. 41 Sekkenek kaumarsusekarpok adlamik, anningarlo kaumarsusekarpok adlamik, udlorirsello kaumarsusekarput adlamik; udlorirset illeit illamingnit kaumanerromætta. 42 Taimaitsomárioktõg tokkorsut umarpætta. Illirsávok asserojarsok, makkissavorle asserojuitsok. 43 Illirsávok ussornaitsok; makkissavorle ussornartok; illirsávok ajulersok. makkissavorle pirsautelik: 44 Illirsávok timme tarneliógalloak, makkissavorle timme annernermiúrsok. Tarnelingmik timmekartok, timmekarioktõg annernermiulingmik. 45 Imatõg agleksimagiok:

Digitized by Google

Innuk siudlerpák, Ada, tarnelingortinekarpok umarsomik, Adalo kingudlek annernelingortinekarpok umartitsirsomik. 46 Timmele annernermiúrsok siudliúngitsok, timmele tarnelik siudliúrsok, kingorna annernermiúrsok. 47 Innuk siudlerpák irvsomit pirsok, irvsomióvlunelo; innugle aipa, terssa Nálegak, killangmit pirsok. 48 Irvsomit pirsok arssigæt irvsomiut, killangmillo pirsok arssigigiæt killangmiut. 49 Sórdlolo arssigigalloarikput irvsomit pirsok, taima arssigissægiarputtõg killangmit pirsok. 50 Mattomingale okaupause, okkorse assærset kattengutigeet, Gudib nálegauvia uingúb aúblo pigilernauieissengilæk; asserojuitsoktõg asserojarsúb pigilernauieissenginia.

51 Atta, nællunartomik okallugbigause: Tamauta sinneksaissengilagut, tamautale adlangortinekaromárpogut; 52 Taimalo terssangainak, uissorainak, kardlortaursoak kingudlek nippekalerpet. Kardlortaursoak illomut nippekaissakemet, tavalo tokkorsut makkissaput asserojuitsóvlutik, uagullo adlangortinekaromárpogut. 53 Asserojarsúb tamattoma attissammago asserojuitsok, tokkojarsublo mattoma attissammago tokkojuitsok. 54 Asserojarsuble mattoma attissappago asserojuitsok, tokkojarsublo mattoma attissappago tokkojuitsok, tava okautsit agleksimarsut erkussaput, imaitut: 55 Tokko ajugajungnærsimavok ajugáursomut. Tokko-ah! kapputit naug? Anniartitsivin-ah! ajugaursutsit naug? 56 Tokkúble kapputa terssa ajortok, inneitsissille ajortúb pirsautigei. 57 Gudele kujanarsile! ajugautinamissigut, Nálegarput Iesuse Kristuse tunnárællugo. 58 Taimaitomik, assærsakka kattengutikka, illomórluselo aulaiængeritse, Nálekablo piniarkorseinut agdliartoritse; illissimagause, piniarnerdluksinnaungilause Nálekame.

Digitized by Google

KAP. XVI.

Kattersorkorsiok tunnirsútiksennik opertunnut ajorsartunnut; aglekenne nãuei.

Tunnirsútille, illuartunnut pæjugutikset pivlugit, sórdlo illageeksut Galasiamétut pekkogikka, taimailioritsesõg illivse. 2 Sabbatit nungullugit tamause ingmikórluse illiorainiaritse pivsinik, kattersoiniarluselo issumauvsinik, pæjugutikset aitsait kattersoriakalerkonnagit tikkikuma. 3 Tikkikumale, aitsekorsesse pivlugit aglekadlaruse, taivko tava aulartitsomárpakka, Ierusalemmut aitsekollugit tunnirsútivsinik. 4 Uangale nangminektõg terssunga aulariakaissægalloaruma, illagissaurakka. 5 Mazedoniakulle ingerdlaissæguma ornikomárpause, Mazedonia merssa arvkotigissægauko. 6 Illivsinele étuaissennerpunga, okkéissennerpungaloneet, illagiomauluse ornigæksamnut. 7 Mãnakulle sennerkoinnaissægause tikkeraromangilause, issumakarama illivsinétuaromaulunga udlorperksuit, Nálekab pekkoppanga. 8 Efesusemele sulle unnikomavunga Annernerúb ajunginerúb udloa nautsorsorlugo. 9 Terssane isserbiksoak sórdlo angmarsimamet pivlunga; taimaitomik illatãksarsiornarpok amerdlasúnnik, naugle akkerartortut amerdlágiput terssane.

10 Timoteusele tikkikunisse, sióranane neijorlisse; Nálekab pekkorsanik piniagæksakarametsõg sórdlo uanga. 11 Taursominga nachorsokarkonnase; erkiksinermigle illagekiksarniarsiuk, ornekollunga, nerriugigauko, kattengutit illagissæsugællugit taursomunga. 12 Kattengulle Apollose pivlugo illissimagitse, kajumiksængãriga ornekolluse kattengutit illagællugit, mãnakulle ornikomauluse issumakangikalloarkau, pissakãrporle ullapitsungnærune. 13 Pigáritse, aulaiængerluse operitse, illomórniarluselo nekkursektiniaritse. 14 Sullirsæksesse tamása nãniarsigik assæningniarluse. 15 Okaukiksarniarpausele, assærset kattengutigeet: Stefanusib innukotei illissimagaussigik

Digitized by Google

opillerkärtut Achajame, ingmingniglo nangminek kivgalliutaraursut illuartunnut; 16 Illivsesõg taukkonunga nálektókolluse, piniarkattigeeksunnullo tamannut. 17 Tikkiutut Stefanuselo Fortunatuselo Achaikusele tipeitsutigäkka; taukko pekkarbigigáukit, sumigloneet illivsenik ajorsarángama. 18 Taukkoalo tupedlersipeit issumakkalo issumesselo. Taimaitut tava issumagissigik. 19 Illageeksut Assiamétut innúlluarkoäse. Akvilasib Priszillablo aksut innúlluarkoäse, opertut iglokattittik illagællugit. 20 Kattengutigeet tamarmik innúlluarkoäse. Innúlluarkokattigeengniaritse kunningmik illuartomik.

21 Innúlluarkorsiungatõg nangminek agleklunga uanga Pauluse. 22 Nálekamik Iesuse Kristusemik assæningitsok, tauna tammartuksáukile tokkomut. 23 Nálekab Iesusib Kristusib saimaunerætta illagillisse! 24 Tamause assatuinarlause Kristuse Iesuseme. Illomut.

Korintumiunnut agleket okko siudleet Filippeneme agleksimaput, Stefanusib Fortunatusiblo Achaikuselo Timoteusiblo neksageit.

PAULUSIB AGLEGEISA

ARDLAIT KORINTUMIUNNUT.

KAP. I.

Pauluse tupedliutekarpok ussorsitsautekarlunelo nagliungnartunne; ingminik akkivlune aglekpok, suna pivlugo sulle tikkerarsimanginamigit.

Pauluse, Iesusib Kristusib Apostelia, Gudib pekkorsanik, kattengullo Timoteuse (aglekpuk) Gudib illageeksorirseinut

Digitized by Google

Korintumiunnut, illuartunnullo tamannut Achajamétunnut tamarsoarme. 2 Gudib Atátauta, Nálekablo Iesusib Kristusib saimaulisse erkiksisilluselo.

3 Ussornarsile Gude Nálegauta Iesusib Kristusib Atáta, nákinikajuktorsóursok Atátak, tamanniglo tupedlersauteliksóursok Gude; 4 Taursoma tupedlersársinnarmattigut nagliungnevtine tamanne, uaguttõg tupedlersitsiginnaukolluta tamannik nagliungnartolingnik, merssa tupedlersaumik Gudib tupedlersautigitítánik uautinut. 5 Sórdlome Kristuse pivlugo nagliuktinekangārauta, taimatõg Kristuse pivlugo tupedlersárnekangāriogut. 6 Nagliuktinekarángautaloneet tupedlersárnekarángautaloneet, tamerssa pivluse taimaiserarau. Nagliuktinekarángauta, tava taimaiserarau illivse tupedlersautiksakarkolluse annaursútiksakarkolluselo; annaursúllo tamanna missingnarpok, uautitut illællárluse nagliukuse. Tupedlersárnekarángautalo, taimaiserioktõg illivse tupedlersautiksakarkolluse annaursútiksakarkolluselo. 7 Taimaitsomártose uagut nekkimarsútigingilause, illissimagauta, sórdlo nagliukattigigaussigut, taima tupedlersárnekarkattigiomáriaussiguttõg. 8 Angiutsomangilauseme, assærset kattengutigeet, nagliungnevtinik, Assiamétilluta attukautinik, merssa taimane sualuktorsoarmik nagliuktisimagauta, ussematõg innúnauieissengitsogut. 9 Issumakartogullo tokkussæsugælluta. Taimale pinekartogut uagutinut tettekarkonnata, Gudemulle tokkorsunnik umartitsirsomut; 10 Taursomalo annaukātigut tokkomut nauæralloarauta, sullelo tamerssa annautarātigut, tettigigiarputtõg mattoma kingorna annaussæsugællutalo. 11 Illivse tuksiutaraussigut ikkiorserluta, merssa tunnirsútit saimaunartut, uagutinut tunniusimarsut, kujarsutigingārkollugit innuperksoarnut.

12 Ussorsitsautiksakarpogulle imaitomik: issumauta nællunæjarbigātignt, nuname, angnerrúrsomiglo illivsine, sakkiuarauta piueiluta, Gudemullo illomórluta, illissimarsusekaratalo uingúb peenik, Gudible saimauneránik pekkarluta.

Digitized by Google

13 Uagullo adlamik aglekbigingikalloarpause, kissienne attukauvsinik, illomullo missigirsáursunnik illivsenut. Issumavungalo, issoanut aglæt taima missilissæsugaussigut, sórdlotõg illauvse missiliksimauãtigut. 14 Uagut merssa illivse ussorsitsautigigaussigut, sórdlotõg illivse uagut ussorsitsautigigiause, Nálekab Iesusib udluksa nedliupet. 15 Taimaitomiglo tettiksakarama, issumarsunga siornagut ornikomagalloarluse, ama tava saimaunartomik piksakarbigekollunga illivsenut. 16 Nunauvsigullo ingerdlajomaulunga Mazedoniamut, ámalo Mazedoniamit utterbigisukluse, illivsenillo pisinekarkollunga Iudæamut. 17 Taimale issumakarsimagama, illomónginersunga? Issumalliutekarnersungaloneet uingub peenik? Nãgale taima, uamnele imaitarau: illomut angeraraunga, illomullo nãgararaunga. 18 Gude opernakemet, illivsenut okausekangilagut simnersareengnartunnik angernermik nãgarnermiglo. 19 Gudible Ernera, Iesuse Kristuse, illivsenut okautigigautigo uangalo Silvanusiblo, Timoteusiblo, tava angerluta nãgarlutalo pirsartængitsogut, tamarmigle illomornartóursut taursomane. 20 Merssa Gudib unnersóutei tamarmik opernartóvlutiglo illomornartóput taursomane, Gude ussorekollugo uagutinut. 21 Gudible aulaiængersikãtigut illagælluse Kristuseme, tennillutalo. 22 Nakkittaruserlutalo, tunnirsúllo, Annernek, umættivtinut tunniusimaua. 23 Gudemulle tarniga nællunæjarbigekoara, illivse miannerælluse sulle ama pinginama Korintusemut. 24 Nálegauniængikalloarauta opersusivsinut, ikkiorkattigaussigulle tipeitsursusivsinut, aulaiængerluse operause.

KAP. II.

Arksoarnartogalloak Paulusib illæssiarekoa; Gude kutsauviga nekkurseklimanne.

Umættivkulle taima issumalersunga, ama tava allieisungnermik ornikomanginause. 2 Allieisuktikalloaruvsele, kiame tava

Digitized by Google

tipeitsuktissægănga, allieisuktitama pingippanga? 3 Tamattomingalo aglekbigigivse, tikkikuma allieisutigiomannagit tipeitsutigirsæksaralloakka. Tamause merssa issumakarbigigause, tipeitsungnartiga ama illivse tamause tipeitsungnartigisugællugo. 4 Merssame nagliungărlunga, umættivkullo koksellangărlunga kodlingărlungalo aglekbigigivse, allieisukkungikalloarause, illitsorillerkogausele assærsutsimnik illivsenut angnerrúrsomik.

5 Allieisuktitsirsokaralloarpelle, taivrsoma uanga allieisuktingikănga, illáinessele piei, tamakerluse allieisuktitsomanginause. 6 Taivnale amerdlasórsuit pidlármarssuk, taimaglæt nămakpok; 7 Mattomalo kingorna illivse pingărlugo issumakérbigissauarse tupedlersarniarlugolo, allieisuktorsoængorkonnago. 8 Tamanna pivlugo okauniarpause, tauna taima assænartulliarbigekogauko illivsenut. 9 Tamanname piara aglekbigigause, missilikomauluse illomortúsuginerluse nálengnermik pekkorsennut tamannut. 10 Issumakérbigirsarselo tauna, uangatõg issumakérbigigiara. Uangatõg innuk sumik issumakérbigiguko, tamanna issumakérpara pivluse, Kristusib kénætta sáne. 11 Tornársúb seglokittarkennauštigut, taursoma issumeinik pekkoserluteinik illissimagauta.

12 Troadamulle pigama, okautsit tussarnersut Kristusemik okautigiartorlugit, isserbiksoarlo uamnut angmarsimalermet Nálekame. 13 Annernimne tava unnigbiksakangitsunga, kattengutiga Tituse kingorarauko, taukkole kemmeklugillo aulartunga Mazedoniamut.

14 Gudele kujanarsile! sorarunnata ajugáutinamissigut Kristuseme, uagullo attorluta ajokærsútime tippigiksusia missingnartinamiuk illissarekollune nunenne tamanne. 15 Uagut merssa Kristusib Gudemut tippigiksautigătigut, sórdlo pidluartuksennut taimatõg tammartuksennut; 16 Makkoa kingudleet pirsutigătigut tokkomut, ivkoale siudleet pirsutigătigut innursúmut. Kinalo tamattomunga ajunginerpa? 17 Umnillo Gudib okauseenik mumiksairsut amerdlakemætta, uagulle

Digitized by Google

taimaingilagut, Gudible kénétta sáne illomórluta Gudib peenik okallugaráugut Kristuseme.

KAP. III.

Kivgartout pivlugo Testamentitáme.

Ama uautinik nangminek ussorsitsalernerpogut? Uagutinulloneet sórdlo illéinut pirsariakarnerpet agleket ussorsitsautikset illivsenut, aglekelloneet ussorsitsautikset illivsenit? 2 Illivse merssa aglegarause, agleksimarsose umættivtinut, innuillo tamarmik illissimauãse attuarluselo. 3 Nællunænginause, Kristusib aglegarimasse, illuarsarsimarsose ajokærsútigirsautinik; uagullo aglegarause aglautáungitsomik, Gudible tokkosuitsub Annerneranik, aglektarbeenut ujaráungitsunnut, aglektarbeenut uinniúrsunnut, terssa umætivtinut.

(Epistel am 12. Sontage nach Trinit.)

4 Taimaitomigle tettekarpogut Gudemut Kristuse tunnárællugo. 5 Tamannale piarput, sumik issumalliorkingnek ajorpogut uautinik nangminek, sórdlo uaguinautinik, ajungirsuserpulle Gudemit piok. 6 Taursoma uaguttõg ajungisikãtigut kivgartorsinnángorkolluta Testamentitámut, arssilliainarnut pinnata, Annernerúble peenut. Arssilliainait tokkotsirsómætta, Annernerle umartitsirsóvok, 7 Kivgartóutigirsaralloarle ivna, arssilliennik tokkonartógalloak, ujarkennut titlarsimarsok, kaumarsusekaralloarmet ima aktigirsomik, Mosesib kéna Israelittit irssiginek ajorlugo aglæt, kéna sekkenertut keblersusekarmet, merssa sorajarsomigle; 8 Angekáinak tava kaumarsusekaissengila kivgartóutigirsak annernermik pekkarnartok? 9 Kivgartóulle pidlautekarkorsirsok kaumarsusekarmet, angnerrungãrtomik kaumarsusekarpok tava kivgartóut illuarsirsutekarkorsirsok. 10 Ivnatõg taimane kaumarsarsimarsok, kaumarsautáusuginekarsinnaungilak mattomanga kaumangãrsusermit. 11 Sorajarsorle kaumarsusekarmet, angekainik tava kaumarsusekaissavok sorajuitsok. 12 Taimaito-

Digitized by Google

miglo mãna nerriugirsæksakarauta, tipeitsungãrsusekarluta piniartarpogut, 13 Mosesesullo illiungilagut, taursoma kenane mattórlugo pimago, Israelittinnut irssigekonnago sorajarsúb nãgata; 14 Taukkoale issumeit mangertisimaput. Sullelo tamerssa udlome taukkoa attuairsarángætta Testamentitokáme, tava mattórsimauarpok pærnek ajornartomik, Kristusible pærsitara. 15 Sullele tamerssa udlome Mosesib aglegei attuarnekarángætta, umætteit mattórsimaput. 16 Sáiniarpættale Nálekamut, tava mattout tamanna pærsinekaissirsok. 17 Nálegarle annerneróvok; sumétarángelle Nálekab annernera, terssane tãrsiutekangitsarau. 18 Mãnale Nálekab kaumarsusia tamauta akkisugungnerárput, kénamik mattórsimangitsomik, arssigileriartorparpullo pinnersiartorluta, pinnersusermit ama adlamut pinnersusermut, merssa Nálekamit annerneróursomit pinekarluta.

KAP. IV.

Gudib pirsaunera angekemet ajulersunnut, tupedlerlutik piniartarput.

Taimaitomiglo kivgartóutekarauta, merssa nákiginekarsimagauta, tava kassursungornauærpogut. 2 Angiortokullo kangunartut pinauærpauvuttõg, pekkoserlunginauta, Gudiblo okausee mumingilauvuttõg, nællunæjautigællugille opernartomik, Gudiblo kénætta sáne ajungitsulliararaugut innuit tamarmik issumeinut. 3 Taimaimet mãna okautigirsauvut okautsit tussarnersut nællunaralloarunik, tava tammartuksenne kissienne nællunarput; 4 Taukkonane sillab mattoma Gudiætta opingitsut issumeit tekpeelisitarei, okautsit tussarnersut kaumalluarsusiæt, taukkonunga kaumalerkonnago Kristusib terssa Gudib arssingætta ussornarsusianik.

5 Uautinigle nangminek okautigingilagut, Iesuse Kristusele okautigãrput, nálegáursok unnerlugo; uagulle kivgáursogut illivsenut, Iesuse pivlugo. 6 Gudible, kaumarsomik nuekor-

Digitized by Google

sirsúb tãrtomit, akkisugungnartomik kaumakotiksiorpãtigut umættivtigut, uagut kaumakotiksáukolluta illissimauartomik Gudib pinnersusiánik Iesusib Kristusib tautoáne.

7 Erdlingnartorsoarle tamanna pigárput pogutenne assero jarsunnĕtisimaulugo, pikkunarsusia angekersok nællunæjarsekollugo Gudemit pimet, uagutinillo pinane. 8 Tamannik nagliungnartokaralloarpogut, koksellagatale; Allieisukalloarpogut, nikkadloratale; 9 Mallidlárnekarpogut, kemmengnekaratale; Kunnutinekarpogut, nungunatale. 10 Nálekablo Iesusib tokkorsusia timimiugárput sorarata, Nálekab Iesusib umarsusiatõg nællunærsinekarkollugo timmivtine. 11 Uagut merssa, innúrsogut, nungulluta tokkomut pisitáursaraugut Iesuse pivlugo, Iesusib umarsusiatõg nællunærsinekarkollugo uinnivtine tokkojarsome. 12 Taimaitomik mãna tokko pirsársóvok illuvtine, innursúlle illuvsine. 13 Anernermigle taivrsominga opertitsirsomik pekkarauta, agleket imaitut attorlugit: operama okallukpunga; taya uaguttõg operauta okallukiogut. 14 Nællunginauta, Nálekamik Iesusemik umartitsirsúb, uaguttõg umartitsomáriãtigut Iesusekut, sakkomersissauãtiguttõg illivse illænguutilluse. 15 Tamakkoale tamarmik taimaiserput illivse pivluse, saimaunek nellekangitsok pivlugo Gude ussorinekarkollugo amerdlasórsuit kujanerænnik. 16 Taimaitomik kassursungornauærpogut, umnit kãutigut uinnikput asseruleralloarpet, illuvtigulle tava udlut tapillugit nutángortinekararaugut. 17 Sivikitsomik arktornængitsomiglo nagliukalloarauta, ussornautiksioinnarpogut tava nãissengitsomik nellekangitsomiglo. 18 Uagut merssa tekkuksáursunnik piksiunginauta, tekkuksáungitsunnigle. Tekkuksáursut terssa nunab pee, tekkuksáungitsulle nãksaungitsóput.

Digitized by Google

KAP. V.

Killangme inniksiornekarpogut; Kristusemétut pingorterkiksitáput.

Illissimavogulle, asserojarsut igluvut asserorpætta nuname, inniksakarauta Gudib sennánik, merssa iglomik arksennik sennasimangitsomik nāissengitsomik killangmétomik. 2 Ivnalo pivlugo kajungerniarpoguttōg inniksautinut, killangmit pirsomut, kajumiksilerpogullo tamanna innigiomaulugo. 3 Kissiennele annorarsimauluta, tammakangitsónatalo kanningārnekaruta. 4 Uagulle sulle timmekartilluta annersamiogut ajulerlutalo, mattarnekaromanginerrogauta kallekaromaulutale, tokkojarsok nungutinekarkollugo umanartomik. 5 Tamattomungale uautinik arkiksoirsok, terssa Gude, taursoma tunninamissigut Annernermik nællunærkotarirsautinik. 6 Taimaimet, tupedlersimavogut, nauk illissimagauta timmekartilluta nálekamit assiarluta sakkigauta. 7 Operluta sakkigauta, tekkunigatalo. 8 Tupedlersimavogulle, timmivullo kemmekomaulugit kajungerkáugut, Nálekamullo angerdlarnek nuenneringārparput. 9 Taimaitomiktōg piniarkiksariogut, Nálekamut illuarekolluta, angerdlarsimatillutaloneet, sakkirsartillutaloneet. 10 Tamauta sakkomeriakarauta Kristusib ekkartóubiksanut, ingmikortilluta akkinekarkolluta kannok piniartogut innútilluta, ajortomigloneet ajungitsomigloneet.

11 Nálegarle miannerirsariakartok illissimagautigo, innuit kajumiksáinarlugit pirsarauvut, Gudible nællungikātigut. Nekkimangilangale, issumauvsinetsōg nællunarungnærsugælluta. 12 Merssa uautinik ama ussorsitsarniængikalloarpogut, illivsele ussorsitsautiksakartipause uautinik, akkirsútiksakarkolluse ussorsitsartunnut ajungitsullirsamingnik, umættimiglo pigingiseinik. 13 Pingārpedlártomigloneet taimailioruta, tava Gude piarput, pingāngikutale, tava illivse pivluse pingāngilagut. 14 Kristusib assænnirsusiætta taima pekkotuinnarmattigut,

Digitized by Google

ima issumakarauta: tamása attautsib tokkotigimattik, tamarmik tava tokkoput. 15 Taursomalo tamása tokkotigisimauei, innúrsut ingmingnut innúniaissengimætta kingorna, taursomungale tokkotigirsimingnut umartigirsimingnullo innúniaissaput. 16 Taimaimet mattoma kingorna timelingnik ekkardlersiungilagut. Umnillo Kristuse illissarigalloarautigo timmekartillugo, tava mãnakut taima illissariungnærparput. 17 Taimaitomik, Kristusemétok nellinginak pingorterkiksitávok. Pissokák náume, atta, tamarmik nutángortitáput. 18 Tamakkoale tamarmik Gudemit piput, taursomą ingminut nangminek ningaursajungnærsimattigut Iesuse Kristusekut, kivgartóutekartillutalo saimaunartok okautigekollugo. 19 Gude merssa Kristusemétok sillarsúblo innuee ningaursájungnærsikei ingminut, ajorteiniglo issumakærbigiomaulugit, okautsinniglo saimaunartolingnik okallukkoãtigut. 20 Taimaimet, Krituse pivlugo aulartitávogut, uagutigut Gude okaukiksáimet: tava mãna Kristuse pivlugo, kenúvigause: Saimautekoniaritse Gudemut. 21 Merssa ajortomik missigingitsok taivna, (Gudib) ajortoliksoatut illiorbiga pivluta, uagut taursomane illuautiksarsekolluta, Gudemut námagekorsamik.

KAP. VI.

Gudib kivgei okautigei; Korintumiut innerterpei, opertut aipæksarsiorkonnagit opingitsunnik.

(Epistel am 1. Sontage in der Fasten, Invoc.)

Uagulle ikkiorkattiginekarauta, illivse okaukiksarniarpause, Gudib saimaunera assuleenak pirsarekonnassiuk. 2 (Nálegak) ima okarmet: Tussarivkit nedliutome nuennersome, udlorlo pidluarbik nedliumet annaupagit. Atta okkorse, tamerssávok nedliutok nuennersok, tamerssávorlo udlok pidluarbik. 3 Innungmulle nellinginarmut mammiagekonauærisa sungoamigloneet, kivgartóuput mittautigirsæksængorkonnago. 4 Sullirsautinele tamanne Gudib kivgeisut mallungnarsilernaugut,

Digitized by Google

nungulluta kammajuitsorsóvluta, nagliuktarángautaloneet, ajorsarángautaloneet, koksellarsarángautaloneet; 5 Unnattarnekarángautaloneet, parnärsimauvingmétarrángautaloneet, peblingärnekarángautaloneet, sullirsarángautaloneet, pigártarángautaloneet, nerriniængitsarángautaloneet; 6 Nungulluta peteijuitsóvluta, illissimarsóvlutalo, illællártóvlutalo, innuksiarnersóvlutalo, ajunginerme annernermióvlutalo; 7 Opernartunnik okausekarlutalo, Gudib pirsaunera attorlugo igdluktut sekkutekarniarlutalo illuartunnik; 8 Nálengnekarángautaloneet assiginnarnekarángautaloneet, ajornerarlutaloneet ajunginerarlutaloneet pirsarángattigut; umnit seglokittairsunnik taigoralloarpattigut, opernartóvlutale; 9 Illissarinekangitsuttut, merssa illissarinekarlutale; tokkojalersuttut, attalo, innúvogut; pidlárnekartuttut, merssa tokkotáunatale; 10 Allieisuktuttut, merssa tipeitsuktuinarlutale; peetsuttut, merssa pisórsoængortitsirsóvlutale amerdlasórsoarnik; pekkangitsuttut, merssa pekkarlutale tamannik. 11 Korintumiut okkorseá, karnivut angmarsimalerput illivsenut, umættivullo issuillutik tupedlersimaput. 12 Umætivut nerrotosóuput illivsenut, umætissele nerrokitsóuput uagutinut. 13 Okallugbigirsarause sórdlo kittornarælluse, illivsesög uamnut taimailiorkolluse, kajumikkolluselo. 14 Illuangitsomut illaginiarkennassigik opingitsut. Illuartúb illaginerpau illueitsok? Kaumarsúblo illaginerpau tärsoak? 15 Kristusib ternársuk issumakattiginerpau? Sumigloneet opertúb piksakarbiginerpei opingitsut? 16 Kannongme Gudib igloane Gudepilluit inniksakartuksáupet? Illivsele merssa Gudib tokkosuitsúb innigirsaräse, Gude ima okarame: Uanga innigiomárpakka, sakkiuarbigiomárlugillo, uangalo Gudigissauänga, taukkolo innuktarissægiákka. 17 Taimaimet annigitse taukkonanga, illagissérlugillo, tamerssa Nálekab okausee, maujungnartulliarkennaselo, uanga tava illæssiariomárpause. 18 Atátagissauausingalo, illivselo erneræluselo pannigissauause, taima okarpok Nálegak ajugakangitsok.

Digitized by Google

KAP. VII.

Ivlernarsinek piniagæksávok; Pauluse tipeitsukpok aglekenne sindleet ajorungnærutáulermætta Korintumtunnut.

Taimaitunniglo mãna unnersóutekarauta, assænerirsakka, uautinik ervkejarniarta pejarlugillo uingúb annernerúblo ervkit tamása, ivlernarsiartorlutalo piniarta, Gude nálekluge. 2 Illeksiniarsigut, (illauvsinik) illueitsulliarbigirsakangilagut, innarluktulliarbigirsakangilagut, pejaivigirsakangilagut. 3 Taimale okangilanga, illivse ekkartóutsomauluse; terssa tava okaradlarama, umættivtinétose unnerluse, tokkokattigisukluse innúkattigisukluselo. 4 Tipeitsungãrlunga okallugbigirsaráuse; ussorsitsautigingãrpause; tupedliutekangãrpunga; tipeitsungnartokangãrpunga nagliungnevtine tamanne. 5 Mazedoniamullo pigauta, uinnikput erkiksingitsok, tamannele nagliungnartokartogut, auativtigut sorssungnekartogut, illuvtigullo erksirsóursogut. 6 Gudible, nikkanartunnik tupedlersitsirsúb tupedlersarãtigut, Tituse tikkiumet. 7 Naugle tikkiursusia kissiet pirsutigingikalloarautigo, tupedlersusiale pimiarputtõg, illivse pivluse tupedlersársimamet, unnibkáumattigullo kajumirsusivsiniglo kejársusivsiniglo, illungersorsusivsiniglo pivlunga; tamannalo pirsutigællugo tipeitsungãriartorpunga. 8 Aglekamniglo allieisuktinause, perkiksimingilanga. Umnillo perkiksimigalloaruma, mallugileramale aglekama killængoamik allieisuktimasse. 9 Tava mãna allieisuktungorsuserse tipeitsutigingikalloarpara, kissiennele perkiksiminermit allieisuktungorsimagause. Merssa allieisuktungorsimagause Gudib illuarirsanik, uautinit piviginekarkonnase sumigloneet ajungirsútiksáungitsomik. 10 Gudemulle allieisungnek perkiksimirsusekartitsiok pidluarnartolingmik, perkiksiminængitsomik tamannut; sillarsoarmulle allieisungnek tokkotsirsarau. 11 Attalo, Gudemut allieisuktungorsimagause, kannok aktigirsomik tamanna pikkoriksartungortikãse illa? taimatõg piniarkiksar-

Digitized by Google

tungortikăse, sakkitsaisilluselo, ningektilluselo, erkiksisilluselo, kajungersilluselo, illungersortilluselo, akkingersisilluselo? Tamakkoninga tamannik nællunærpose, pirsónginause taimailiortógalloamut. 12 Taimaitomik umnit aglekbigigalloarause, tava allieisuktitsirsok ivna, allieisuktitarloneet pirsutigingikalloarikka, imaitomigle pirsutekartunga: piniarkiksarsuserse uautinut, illivsine nællunærnekarkollugo, Gudib tekkoane. 13 Taimaitomik tupedlersimavogut, illivse tupedlersimagause. Tituselo tipeitsungmet pivluse, sulle tipeitsungăriartorsimavogut; tamause taursoma tipeitsutigimasse annernermigut. 14 Taursomungalo ussorsitsautigisimagause, tamanna pakkaitsirsútigingilara; sórdlolo illivsenut okautsikka tamarmik opernakemætta, taimaitõg Titusemut ussorsitsautigirsarput opernartungorsimagiok. 15 Umaminiglo assængãrpäse, nálekluarsuserse erkairsarigamiuk, kannorlo illæssiarisimagaussiuk nálengãrnermik, olingnermiglo. 16 Taimaitomik tipeitsukpunga, tettigiginnaugause tamannik.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY

KAP. VIII.

Mazeedoniamiut nersorpei tukkortórsómætta; Korintumiullo kajumiksárpei taimainiarkollugit.

Assærset kattengutigeet, nællojungnærsipause Gudib saimauneránik, tunniusimarsomik illageeksunnut Mazedoniamétunnut. 2 Nagliungnartorperksoarnik urssernekarángamik, tipeitsungãrkerssut, umnillo peetsorsógamik, pekkoserlugatik tunnirsingãrput pæjugutiksennik. 3 Issumamingniglo kajumiksivlutik tunnirsimætta ajugaringisamingnik, ajugarirsamingniglo aglæt, taima unnerpakka. 4 Kenúvigællutalo kajumiksárkãtigut, tunnirsútittik, illageeklutiglo pæjugutigirsettik nachogekunginamikik uautinut, terssa illuartunnut piksáursut. 5 Umnillo taima issumakarbigingikalloarautigik; ingmingnigle nangminek Nálekamut pigekolerkãrput, kingornalo uautinut, Gudib pekkorsanik; 6 Taimaitomik Tituse okaukiksarikput, sórdlo

Digitized by Google

siorna pillersok, taimatõg illivsine pæjugutikset taimaitut nāmaksekollugit. 7 Sórdlolo illivse tamannik pissórsógause, opernermiglo, okautsinniglo, illissimanermiglo, piniarnermiglo nellinginarnik, assænermiglo uautinut; taimatõg piniaritse tunnirsingăromauluse tunnirsútinnik makkoninga. 8 Taimale okangilanga, sumik pekkorsivigiomauluse, kissienne adlet kajumiklutik taima piniartarmætta, assænirsusersesõg missilingniarpara, illomórtugællugo. 9 Merssa Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunera nællungilarse, umnit pissórsógalloarame, peetsoinnængortok pivluse, peetsóursusimigut pissórsoængortekolluse. 10 Tamannalo pivlugo issumaga okauserăra; tamanna illivsenut illuarkemet, merssa siorna taima pillerkărause piniarnermiglo piomanermiglo. 11 Mānale tunnirsinek nāmaksiniarsiuktõg, sórdlolo issumaitsiauvsinik piomarsógause, taimatõg issumaitsiauvsinik nāmaksirsóniaritse, pivsinik tunnirsivluse. 12 Ajugaringisenne õktoutigællugit kajumiklune tunnirsiniartok nuænerinekartarmet, ajugarirsenne õktoutiginnagit. 13 Imale issumakangikalloarpunga, illivse tunnirsekolluse, ivkole adlet innúdluartungorkollugit, illivsele ajorsarkolluse, nelligeeksungorkollusele attugæksauvsinik. 14 Pekkangărsuserse tava taukkoa piksakautigillirsuk mattomane nedliutome kăngnartome, kingornatõg taukkoa pekkangărsusiksæt attorkollugo, illivse ajorsautiksakaruse, nelligeersútekarkollugo. 15 Agleket imaitut malliklugit: Amerdlasórsoarnik kattersoirsok amigarkokangitsok, ingmamiglo kattersoirsok ajorsanginirsok. 16 Gudele kujanarsile! Titusib umætta taima illungersortimago pivluse. 17 Kajumiksárkogalloartok; kissienne nangminek kajumingărtógame, issumaminik tava orniksimauāse. 18 Kattengutille illæt aulartiniarput aiparitillugo taursomunga, tauna illageeksut tamannétut okautigilluarpæt, attortok okautsinnut tussarnersunnut unnerlugo. 19 Illageeksullo ingiakattigitipættõg uautinut, aulaissæguta aitsivluta tunnirsútinnik tamakkoninga, terssa, Nálegak nálengnartinekarkollugo, piomarsuserselo ussorine-

Digitized by Google

karkollugo. 20 Miannersorniarpogullo, uautinut kakkeijardlersokarkonnago, tunnirsúterperksuit tamakko pivlugit, tamakkoninga kattersoirsógauta: 21 Tamannalo piarput, illomórtulliaromagauta Nálekamullo innungnullo aglæt. 22 Kattengupullo taursomunga aularkattigitiparput, taivna merssa kabseenik missiliksimagautigo erkeijasungitsok, tamattomónale pikkoriksarnerrussavok. 23 Illivsenullo tettiksakangärpogut, Tituseloneet pivlugo, terssa ingiarkattiga ikkiortigalo illivsine, kattengutivulloneet pivlugit, terssa illageeksunnut aulartitet Kristusib nálektei. 24 Mäna illageeksut tekkoænnut nællunærniarsiuk taukkonunga angæjokáursuserse uagut unnersiutigirsarput pivluse.

KAP. IX.

Tunnirsútikset Paulusib tuoviutigekoei; sunalo pivlugo okallugbigei.

Pæjugutikselle taivko pivlugit, illuartunnut piksáursut, aglektariakangikalloarpunga illivsenut. 2 Merssa tukkortorsóursose illissimagause, tamannalo ussorsitsautigära Mazedoniamiunnut, ima okarlunga: Achajamiut siorna piginángorsimarsut. Amerdlasút tava kajumiksárisse illungersorsusivsinik. 3 Taimaitomiglo kattengutit ivko aulartikikka, uagut unnersiutiginerdluksinnaromanginause tamanna pivlugo; taimalo piginnángorkolluse, sórdlo okautigigivse. 4 Merssa Mazedoniamiut illagigalloarpänga, opellungarsársimangitsoselo tikkikalloarpasse, kangusukonnata tava, taimaitomik unnersioradlarauta illivsenik. 5 Pirsariakartugigaukole, kattengutit tava kajumiksárikka, illivsenut siudliókollugit, kattersoradlarkollugit tunnirsútisse unnersóutigirset, amerdlænártinekarkollugit ikkinártinekarkonagille. 6 Imale issumavunga: Ikkinárlugit siaroarterirsok, ikkitunniktög kattersojomáriok; amerdlænárlugille siaroarterirsok, amerdlasúnniktög kattersojomáriok. 7 Ingmikórtulle nungullutik tunnirsigilit umættimik piomar-

Digitized by Google

seinik; ningengnermik erdlokonermiglo pissennatik; tipeitsuklune tunnirsirsok Gudib assammago. 8 Gudele ajunginame, saimaunekangärtisinnauäse tamannik, tamannelo nämagluinartomik piksakarkolluse, pissórsutiksakarkolluselo ajungitsulliautiksennut tamannut. 9 Tamannatõg pivlugo agleket imaimætta: Siamarteriok, peetsullo tunniorárlúgit; illuarsusia issukaissengitsomun-étuinarpok. 10 Siaroarterirsomulle tunnirsirsok nautséjæksennik, taivna merssa tunnirsiomárioktõg timmiursennik nerrirsæksennik, naursuksesselo amerdliartortillugillo naursokangärtissauäse, taimaitomik angæjokaursoseá. 11 Tamannik pissórsoængorluse tunnirsingärkolluse kajumingnermik, tamanna pivlugo tava Gude kujanarsissavok uautinut. 12 Tunnirsútit pæjugutikset tamakkoa sórdlo piksakautáugamik ajorsartunnut illuartunnut, taimatõg angnerrúrsomik pirsutáugiput, Gude kutsauviginekarkollugo amerdlasórsoarnit, kivgartorluarsuserput taivna pivlugo; 13 Gudelo ussorirsaræt, nálektungóvluse okalluktógause okautsinnik tussarnersunnik Kristusemik, pekkoserlugaselo pæjuktaraussigik, tamásalo. 14 Tuksiuniarpäselo; taukkoalo kajungeräse, Gudib saimaunerminik nellekangitsomik pimase. 15 Gudele kujanængärle, tunnirsúta taiksaungitsok pivlugo.

KAP. X.

Pauluse miannersorkorsiok ajokærsoinerdluktunnut asserorsairsunnut.

Uangale, Paulusiúrsunga, Kristusib piuangirsusia kammajuirsusialo attorlugik, okaukiksárpause; uangáursunga miannerigivse-gõg akkornauvsinétillunga, neijungikusele illungersortunga-gõg illivsenut. 2 Kennúvigausele, ornikuse illungersortotut illioriakarkonnanga, sappeetsotullo piniariakarkonnanga, taima merssa illeisa unnerdlutigimattigut nálektivtinut; uinningme innútsivut attorlugit sakkirsogun-õg. 3 Umnillo uinningme innútsivut attorlugit sakkigalloarauta, tavale sek-

Digitized by Google

kutiksakangilagut uingúb peenik. 4 Sekkutivulle ajugauniutivut uingúb pigingilei, Gudemille pisimaulutik ajugáursóput, piorngærursairsóvlutiglo karmarsoarnik; 5 Taimaitunniglo merssa piorngærursarpauvut tamása Gudemik illissimanermut akkerartortut makkittasúllo, issumakautepilluillo tamása ajulersitaráuvut Kristusemut nálektungortillugit; 6 Piginángoriogguttõg, akkiniaromaulugit tamása nálengitsut, illivse nálegluarneksarse namaksidluaradlarsimagussiuk.

7 Tekkuksaursut taggusarpissigik? Kinaloneet tettigirsakarune imaitomik, Kristusemut pigisugællune, taivna ama illumigut issumarsalerile ima: sórdlo ingminik nangminek pigisugigame Kristusemut, taimatõg uagnt pigisugælluta Kristusemut. 8 Merssame kangusussengitsunga, umnit sulle adlamik ussorsitsarniaralloaruma pirsautiksarput pivlugo, Nálekab tunniursa uagutinut, ajorungnærsautigekollugo asserorsautigekonnagole illivsenut. 9 Taimale okarpunga, issumakarkonnase, erksisaromagivse aglekennik. 10 Ima okartarmætta (pivlunga:) aglegei kakkakalloarlutiglo kimmiktógalloarkaut, innuælle timmiminik neijortillune, ajulersóvok, okauseelo nachonakaut. 11 Kinaursorle taimaitok ekkarsalerile imænna: Sórdlo okausekartarauta aglekluta assiartilluta, taima merssa piniarsusekarsinnaugioguttõg timmivtinik neijortilluta. 12 Uagut illagitekunginauta nelligeeksinekarkonnatalo ingmingnik ussorsitsartunnut. Taukkoale ingmingnik nangminek sũsugællutiglo makkitasõgamik, illissimangitsorsóput tava. 13 Uagulle pirsæksaungitsomik ussorsitsangilagut, kiglikbigekorsarle tikkeenarparput, Gudib kiglikbigitita uautinut, illivsenut aglæt tikkekolluta. 14 Illivsenulle pisimangikula, tamattominga ussorsitsautekaissengikalloartogut pirsuttut illivluta, illivsenulle aglæt pisimavogumme okautsinnik tussarnersunnik Kristusemik. 15 Pirsæksaungitsomiglo ussorsitsautekangilagut, adlet sennachvirseit pivlugit; nerriukpogullo, opersuserse agdliartorsimapet illuvsine, uagut ama nukteromauluta, pekkonekarsuserput malliklugo;

Digitized by Google

16 Okautsillo tussarnersut okautigiomaulugittõg erkangoauvsinétunnut; adlello piniageit ussorsitsautiginauieissengilauvut. 17 Ussorsitsarniartúble Nálegak ussorsitsautigilliuk. 18 Merssa ingminik nangminek innuk ussorsitsarune, tamanna pivlugo tava sulle illomortóngikalloarpok, Nálekable ussorirsaránganne, nämakpok.

KAP. XI.

Korintumiut seglokittarnekarkungilei ajokærsoinerdluktunnut; pirsartækenne missigirsennelo okautigei.

Kannoktõg kammagigussinga, ingmamik ussorsitsaralloaruma, nællungilangame kammagigausingaloneet tamattominga. 2 Pivluse merssa illungersorniarama Gudib illungersútánik. Pigirsæksængorkogause Angumut, terssa, Kristusemut pisitariomagause niviarsiettut ivlernartuttun-ékolluse. 3 Erngumakaungale, sórdlo Eva pullateriarsúb pekkoserluklune seglokika, taimatõg issumesse pærsinekaissæsugællugit illomórnartomit Kristusemétomit. 4 Merssa Iesusemik adlamik illivsenut okallugiartortokaralloarpet, okautigingisautinik, adlamigloneet annernermik piviginekaralloaruse, merssa pirsaringisauvsinik, adlennigloneet okautsinnik tussarnersũrsártunnik, merssa tussartaringisauvsinik, tava okalluktok taivna nálekkugo koiægissægalloarikse, illa? 5 Issumavungale, Apostelersoarnit ivkonanga mingnerrungitsugællunga. 6 Umnillo okalluringikumaloneet, tava pokkeetsóngikalloarpunga illissimanerme. Illivsele tamause illissarilluarpausingame. 7 Tamarsimanerpunga uamnik nikkanarsarama, illivse nálengnartinekarkolluse? Okautsit tussarnersut illivsenut okautigigaukit akkekangitsomik; 8 Adlello illageeksut arksárikka pingoeinik, piksakarbiginiarlugit, illivsenut okalluktillunga. 9 Neijortilluselo ajorsarángama, illivsenit piksarsingitsunga, kattengutille Mazedoniamit pirsut ajorsautimnik piãnga; tamanniglo miannersortunga piksarsiniarnermik nagliungnaromananga

Digitized by Google

illivsenut, kingornatõg taimainiaissaunga. 10 Sórdlo illomut Kristusib seglosuirsusia illumnémet, taimatõg ussorsitsaumik tamattominga sorarunekaissengilanga Achajamiut nuneine. 11 Saogme? Assænginerause? Gudib illissimauãnga. 12 Taimailioramale piomarsamnik, terssa taimailiortaraunga, uautitun-étiniartut, ingmingnik ussorsitsarniartut, okausiksérotitsomaulugit. 13 Taimaitulle Aposteliókosersut, piniartókosersullo pekkoserluklutik ingmingnik Aposteliótiniarput Kristusemut. 14 Tamannalo aijaisórnænginiok, merssa tornársuktõg pekkoserluklune ingminik Engeliótiniarmet kaumarsomut. 15 Taimaitomik tuppingnænginiok, kivgeitsõg pekkoserluktópætla okalluktũrsárlutik illuarnermik, taukkoale nãgatiksakaissaput sullirsamik akkiksénnik. 16 Ama tava okarpunga: siunekangitsugirsarunnassinga, kissiennele siunekangitsósugigussingaloneet, taimaileme, uangatõg ingmamik ussorsitsaromalerama uamnik. 17 Okautsikkale makko Nálekab okauseringikei, siunekangitsotulle illivlunga attorpakka, ussorsitsarama uamnik. 18 Amerdlamætta ussorsitsartut uinningme innútsissik attorlugit uangatõg tava ussorsitsarométriunga.

(Epistel am Sontage Sexagesima.)

19 Sillakangitsut kamagiomadlárpesseme, sillaliksógause. 20 Kamaginikposeme, kivgangortinekaruse, nungukainarnekaruse, tiglikbiginekaruse, kunnutinekaruse, erksãrnekaruse. 21 Ussornængitsomik tamattominga okallukpunga, uagut ajulersungortuttun-énauta. Adlelle makkitættigirsét, uangatõg makkitættigigiara, siunekangitsotulle illivlunga okallukpunga. 22 Taukkoa Ebræerióput, uangatõg. Taukkoa Israelittióput, uangatõg. Taukko Abrahab kinguarei, uangatõg. 23 Taukkoa Kristusemut kivgartortóput; sillakangitsotut tava ima okarpunga: uangale angnerrovunga. Taukkonanga piniarnerrúrsunga, unnattarnekarnerrúrsungalo, amerdlanerrúrsunniglo parnãrsimauvingmétunga, kabseeniglo tokkomut nautérsunga. 24 Iudit tedlimariartarlutik piãnga ipperartornernik

Digitized by Google

39-nik. 25 Pingasuriartarlunga unnattarnekartartunga, attauseriarlungalo millórbiginekartunga ujarkennik, pingasuriartarlunga umiukajarsunga, udlullo unnuello nãgikka immarsiorlunga ittesókut. 26 Kabseenik aulartartunga. Nauærsunga immarsoarme, nauærsunga innungærsunnut, nauærsunga Iudinnut, nauærsunga nælluirsunnut, nauærsunga iglorperksoarmiunnut, nauærsunga innukajuitsome, nauærsunga immarbingme, nauærsunga kattengutinnut pekkoserluktunnut. 27 Nungullunga piniartarlunga sennachvirsarlungalo, kabseenik pigártarlunga, kãktarlungalo immerosuktarlungalo, kabseenik nerringiniartarlunga, kéjarsarlungalo tammakangitsarlungalo. 28 Adlelle sũlloneet taigutiginnagit, imaitok: udlut tamása pinekartarama tamannik, illageeksullo tamannétut issumalliutigirsartaraukit. 29 Kina ajulerpa, uangalo ajulersungornanga? Kina mammieitsektinekarpa, uangalo aksorojurksoarmik pinekarnanga? 30 Uamnigle ussorsitsariakaralloaruma, tava ajulersusera ussorsitsautigiomauara. 31 Gudib Nálegautalo Iesusib Kristusib Atátætta illissimauãnga, seglungitsunga; tauna ussornarsile issukaissengitsomut. 32 Damaskusemétillunga nálegaunerúb Aretasib nunamut nálegangortitætta, Damaskumiut iglorperksoeet allapernarsorkoei, tiguniaromagalloarlunga. 33 Uanga tava nuersægarsoarnétinekarlunga igalakut ninginekartunga ungalorsúb auatánut, arkseinillo kemmãrsunga.

KAP. XII.

Paulusib missigirsenne tekkordlornerinne okautigei, kannorlo Nálekab nikkanartungortimanne; Apostelinúrsutse ussorsitsautiga.

Ussorsitsarosungnek illomut attungikalloarpok uamne; taimaitorle, tekkordlugangortitet Nálekablo nællunæjægei okautigissauakka. 2 Innuk Kristomio illissarãra okkiut 14-ingorput (timmiminénersorloneet nælloara, timmiminénginersorloneet

Digitized by Google

nællogiara, Gudib nællungila) tauna ingminik missigiungnærsok tekkordloilune killáit pingajuænnut aglæt. 3 Innuglo tauna illissarãra (timmiminénersorloneet, timmiminénginersorloneet nælloara, Gudib nællungila). 4 Tauna ingminik missigiungnærsok tekkordloilune Paradisemut, okautsillo nællunægæksaúngitsut tussarei, innúb taiginnaungisainægei. 5 Tamanna ussorsitsautigiomauara, uamnigle ussorsitsaromangilanga, ajulersutsimnigle kissienne. 6 Uamniglo ussorsitsaromagalloaruma, siunekangitsotut illiussengitsunga, merssa opernartomik okallussægama, nunogarale, angnerrosugekonnassinga tekkorsauvsinit uamnétomit, tussakauvsinillo uamnit. 7 Ussornartorlo nællunæjarbiginekarsusera tamanna makkitættigekonnago uamnut, missigitinekarpunga nagliungnartorsoarmik timmimne, imaitok: fornársúb Engeliætta erksãrpãnga, makkitalerkonnanga. 8 Tamannalo pivlugo pingasuriartarlunga Nálegak kenúvigigiga, kemmekollunga taursomunga; 9 Taursomalo okarbigãnga: Saimaunaukit, terssa nãmagiuaruk, pirsaunera nekkursektinekarnakemet ajulersunne. Taimaitomik ajulersusera ussorsitsautigiomanerroara, Kristusib pirsaunera innekarkollugo illumne. 10 Taimaitomiglo tupedleraraunga ajulerángama, mittautiginekarángamalo, nagliuktinekarángamalo, mallidlárnekarángamalo, annilartinekarángamalo, Kristuse pivlugo. Merssa ajulerángama pirsársóursaraunga. 11 Ussorsitsarnermigle siorngærotungortunga sórdlo, illivse taimailiortikaussinga. Illivse merssa ussorissægalloarpausinga, mingnerrunginama Apostelersoarnit ivkonanga; umnille sũngitsunga. 12 Apostelisut merssa piniarluartunga akkornauvsine, nungullunga kammajuillunga, nællunærkotinniglo piniarlunga tupingnartulliarlungalo, ussornartulliarlungalo. 13 Sumingme mingnerrovisse tava adlennit illageeksunnit, manna kissime pinekainarnerpa, illivsenit tunnekunginama piksamnik? Issumakærbigissinga tamattominga. 14 Atta, pingajuksánik orniginnángorpause, amalo piksakarbigiomannase nagliukonnase; pisse piniænginaukit, illivsele piause. Kittornet kattersoiniaissengimætta

Digitized by Google

perkotiksennik angæjokámingnut, angæjokáille kittornamingnut kattersoiniaissaput. 15 Pikkale erdligiomangikajarpakka, uamniglo aglæt erdligingilanga tarnisse pivlugit; umnillo assængärause, ingmamik tava assauausinga. 16 Illáme piksakarbiginiængikalloarivse, pekkoserluklungale piniarivse-gõg. 17 Illivsenulle aulartitama illéilloneet pejairsókonerikka pivsinik? 18 Tituse kajumiksariga, kattengullo taursomunga aiparitillugo. Titusib sumigloneet piviginiaráse? Issumakattigeeksuttut sakkingitsogut? Mallekkatigeeksóngitsogut? attautsemik?

19 Ama tava paitsisiksarsiorsugaissigut akkirsútivtinik illivsenut? Kristuseme okallukpogut, Gudib tekkoane; nungullutale taimailiortarpogut, assænerirsakka, illivse ajorungnærutiksauvsinik. 20 Erngumakáungame, illivsenut tikkikuma, nervsarbigissengitsugælluse piomarsamnik, uangalo illivsesõg nervsarbigissengitsugausinga piomarsauvsinik; kanningärkennauause sakkitsaisilluse, annærursisilluselo, ningektilluselo, arksoardlersilluselo, mamardlersilluselo, unnerdluktilluselo illauvsinik, makkitalersilluselo, peblingälersilluselo; 21 Ama tikkekennauause, Gudimalo pakkaitsisárkennauänga illivsine, allieisugiakaissæsugællungalo amerdlasút pivlugit ajortulliartógalloet, perkiksiminiængitsulle maujungnartullirsamingnut, arngnaunekarnermingnullo, kangunartullirsamingnullo.

KAP. XIII.

Ajortulliartut pidlaromárine unnerpok, taimailomik ajorungnærkoei; agleket tamakko näuei.

Pingajuksanik mäna ornileruse, tava pirsútit paitsiset nellinginait opernarkussauakka mardlóvlutik pingasóvlutigloneet okallukpætta. 2 Tamattominga okarbigigadlarivse, aipæksaniglo okarbigigadlarpause sórdlo neijorluse, mänale assimétillunga aglekbigäkka ajortulliartógalloet, adlello tamása, ama tikkimiguma, miannersóussennagit pissauakka. 3 Merssa mallugirsakarniaromagause uamne okalluktomik kináursomik,

Digitized by Google

terssa Kristusemik; taunalo missigigikse ajoursingitsok pirsársóursorle akkornauvsine. 4 Umnillo senningarsomut ivertisimagalloartok ajulersótillune, umariorle Gudib pirsautánit. Uaguttõg umnit taursomane ajulersuttun-énauta, innúkattigigiarpulle illivsine, Gudib pirsaunerane. 5 Illivsenik nangminek missilingniaritse, illivsenik kiglissiorniaritse, operluarnersógauseloneet; Iesuse Kristusele illuvsinémet missigingikussiuk, egitæksainávose. 6 Issumavungale, illissimasugaussigut uagut ajorsimangitsogut. 7 Gudele kenúvigãra, sumigloneet ajortulliarkonnase, uagut merssa ajungitsuginekarkungikalloarauta, 8 Opernartok arksoarinek ajorautigo, opernartorle illuareenarparput. 9 Tipeitsugaráugulle ajulerángauta, illivsele pirsársóvluse, tamannalo kiksautigigiarput, imaitok: illivse illuartuinarkolluse. 10 Taimaimet makko aglekpakka assimétillunga, pidlairsotut illioriakarkonnanga neijuleruse, taimaitomik pirsaunekartimanga Nálekab, ajorungnærsitsekollunga asseroikonnangalo.

11 Késa, assærset kattengutigeet, tipeitsugitse, illuartuinaritse, tupedlersarkattigeengniaritse, issumakattigeeksuaritse, ullapisainiaritse; tava Gudib assæniktóursúb, ullapisairsúblo illagissauãse. 12 Illivsenik innúlluarkokattigeegitse kunningmik illuartomik. Illuartut tamarmik innúlluarkoãse. 13 Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerætta, Gudiblo assærsusiætta, Annernerúblo ajunginerúb illageengnerætta, illagillisse tamause. Illomut.

Agleket ardláit Korintumiunnut agleksimaput Filippenemit Mazedoniamétomit, Titusib Lukasiblo neksarikit.

Digitized by Google

PAULUSIB AGLEGEI

GALASIAMIUNNUT.

KAP. I.

Galasiamiut operungnælermætta Paulusib allieisutigei; Aposteliókonekarsutse kivgartorkonekarsutselo okautigipek.

Pauluse, Apostelióvlune, innungnit pingitsok, innukunnittõg pinnane, Iesuse Kristusemille, taursomingalo umartitsirsomit, Gudemit Atátamit pirsok; 2 Kattengutillo tamarmik uamnétut illageeksunnut Galasiamétunnut (ima aglekpogut): 3 Gudib Atátab, Nálegautalo Iesusib Kristusib saimaulisse, erkiksisilluselo! 4 Tauna ingminik tunniutok ajortivut pivlugit, annautsomagamissigut sillarsúb innueenit makkonanga ajortunnit, Gudib Atátauta pekkomanne. 5 Tauna nálengnarsile issukangitsomit issukaissengitsomut. Illomut.

6 Tupigusulerkáunga, taima erngerluse Evangeliumut adlamut sátekogause, pærsinekarkolluse kákorsirsivsinit Kristusib saimauneranut. 7 Umnit adlakangimet, illéisale kiglormut pisilluse kajumiksárpăse, okautsillo tussarnersut Kristusemik mumiksiniaromaulugit. 8 Kissiennele, uagulloneet nangminek, Engelibloneet Killangmit, okallugbigiartorpasse, Evangeliumemik adlamik, merssa okautigingisautinik, taivna uminartuksainaukile. 9 Sórdlo mãna okartogut, taimatõg ama okariogut: kialoneet okallugbigiartorpasse Evangeliumemik adlamik, merssa tussangisauvsinik, taivna uminartuksainaukile. 10 Terssa mãna innungnulloneet Gudemulloneet kivgarekovunga okalluktillunga? Issumavungaloneet innungnut illuarekollunga? Innungnut sulle illuarekogalloaruma, tava Kristusib kivgarissæissægãnga. 11 Nællunéjarbigausele, assærset

Digitized by Google

kattengutigeet, okautsit tussarnersut, okautigirsakka, innúb okauseringikei. 12 Merssa innungmit pinginaukit, illiniarnagilloneet, Iesusible Kristusib nællunæjarbigãnga tamakkoninga. 13 Tussaumauausingame kannok illioralloartunga Iudiúrsuserme, kannorlo Gudib illageeksorirsei akkerartoraukit sualuktomik, nunguniarlugillo. 14 Iudiúrsusermelo agdliartortunga ekkardlerperksoamnit okkiokattimnit, sualuktomiglo illungersortorsóursunga siudlima illerkuit pivlugit. 15 Gudible, kennersirsima arngnama timanit aglæt, saimaunerminiglo kákorsirsima illuarimago. 16 Ernerminik nællunæjarbigiomaulunga, taursominga okalluktungorkollunga nællursunnut okautsinnik tussarnersunnik, erngerlunga tava piomadlárkersunga, tamattomingalo appersungikikka uinnik auglo. 17 Ierusalemmulloneet uttingitsunga siunevkut Apostelingorsimarsunnut; Arabiamulle aulartunga, Damaskusemullo ama angerdlarlunga. 18 Kingorna okkiut pingasut nămætta Ierusalemmut pirsunga, Petruse tekkojomaudlugo, udlulle 15 unnigbigællugo. 19 Apostelille adlet tekkungikikka, Iakole kissiet, Nálekab kattenguta. 20 Aglekamnigle tamakkoninga illivsenut seglunginama, Gudib nællungilãnga. 21 Kingorna Siriablo Ziliziablo nunægingnut pirsunga. 22 Kristomiulle illageeksut Iudæamétut tekkungisainarãnga. 23 Imale tussarsinnartut; ivna uautinut akkerartortógalloak mãna nangminek okalluktóvok opernermik, merssa siornagut asserorniakaminik. Gude tava ussoræt pivlunga.

KAP. II.

Paulusib ajokærsútei Apostelit adlet illuareit; unnibkárpok illiorsusiminik Petrusemut; okautsillo tussarnersut opernermik okautigei.

Kingornalo, okkiut 14 kemmómætta, Ierusalemmut ama aulariunga, Barnabase aiparællugo, Tituselo illæsserigiara. 2 Tekpauungnartungale nællunærbiginekarama, taukkolo

Digitized by Google

okallugbigigikka okautsit tussarnersut pivlugit, nællursunne okautigirsakka, ajokærsoirsónerillo pingãrlugit, merssa piniarnerdluksinnaromaissennanga, taimailioromangitsóursógamalo siornagut. 3 Titusele aipara, kippikonekangilarloneet, umnit Grækeriúrsok. 4 Kattengutille illeit pekkoserluktut tikkiudlármætta akkornænnut, missilikomaulugo kivgáungirsuserput, merssa Iesuse Kristuseme attortægarput, kivgangortitsomamattigullo; 5 Tava killængoamigloneet taukko kunnugiomangikivut náleklugit, okautsit tussarnersut opernarsusiæt illivsinétuinarkollugo. 6 Ivkole ajokærsoirsónerit, kannongekadlarnersulloneet nelligeeksipakka, Gude innungnik nellingiparsiormet. Uangale ajokærsoirsónerit taivkoa adlamik ajokærsungikãnga. 7 Taimatõg mallugileraminga, okautsinnik tussarnersunnik okallukorsáursunga kippinekangitsunnut, sórdlo Petruse kippinekartunnut okallukorsáursok; 8 Merssa Petrusib okauseenik tængekautelingortitsirsúb Aposteliótillugo kippinekartunnut, taursoma okautsikkatõg tængekautelingortisimauei nællursunnut. 9 Taimaitomiglo saimaunekartunga illissimaleraminga Iakúblo, Petrusiblo, Iohannesiblo, merssa ajokærsoirsónerit, tava tellerpimingnik tellerpivtikuk tiguátiguk uangalo Barnabaselo, akkoerkotigællunuk, uaguk okallukollunuk nællursunnut, taukkoale kippinekartunnut; 10 Peetsulle kissienne issumagekoeit uautingnut, tamannalo piniarkiksautigisimauaratõg. 11 Petrusele Antiochiamut pimet akkerartoriga okallugbigællugo, passikliutekalermet taursomunga. 12 Merssa Iakúb illængoeenik tikkiutokangikadlarmet, nællursut nerrekattigei, tikkiumættale, auiksárlugit kemmekpei, kippinekartut iktorilleramigit. 13 Iudillo adlet malliklugo pingitsũrsáriputtõg; Barnabaselo aglæt asserormænne, pingitsũrsárioktõg illagællugit. 14 Tekkogaukille, sakkilluangitsut, okautsillo tussarnersut opernarsusiæt mallingimarssuk, tava Petruse okarbigãra tamása tussartillugit: Idlit, Iudiúrsotit, nællursotut illerkorsorlutit innúgauit, Iudesullo illerkorsoratit, saog tava nællursut innúkovigit Iudit illerkuinnik?

Digitized by Google

15 Umnit uagut innúlerkārsusivtinit Iudiúrsogut, nællursunnillo ajortulliartóngitsogut; 16 Kissiennele illissimagauta, innuk illuartungornaniengimet inneitsissit sulliarekorseinik, opernermigle Iesuse Kristusemut; uaguttōg tava Kristuse Iesuse operbigārput, illuartungortinekarkolluta opernermik Kristusemut; inneitsissille sulliarekorseinik pinnata; merssa innuk nellinginak illuartungornauiengimet inneitsissit sulliarekorseinik. 17 Uagulle, Kristusemik illuartungorniarauta, sulle nangminek ajortulliartuttuttōg malluginekaissægalloaruta, Kristuse tava ajortomut kivgartortitsirsónerpa? Taimainauiengilak. 18 Uangale asserukakka ama arkiksorniarukit, nællunæjarpunga tava uamnik nangminek, tammartartótillunga. 19 Inneitsissinnigle tokkovunga inneitsissunnut (sullikorsirsunnut) Gudemut innúginnarkollunga, Kristuselo ivertisimakattigāra senningarsomut. 20 Innúniarpungale, pissærlungale māna uamnut, Kristusele innúvok uamne. Innútsigalo māna uinningme innúvok, operlunga Gudib Erneranut, taursoma assagānga, ingminiglo tunniutok pivlunga. 21 Gudib saimaunera assiginnarnauiengilara. Inneitsissinnille opernek pigalloarpet, Kristuse tava assuleenak tokkosimavok.

KAP. III.

Galasiamiut arksoarei, inneitsissinnut ama sālermætta, umnit opernermik Kristusemut illuartungoromártut.

Tautokko Galasiamiut siunekangitsorsuit! Kialikiak asserorsarpáse pekkoserlungnermik, opernartomut nálegungnærkolluse? Irssivsinut merssa Iesuse Kristuse taima kemmerdlortitáursok, sórdlo mānakut akkornauvsine kikkiektugáursok senningarsomut. 2 Mattomingainak illiniarbigiomauause, imaitomik: inneitsissit sulliarekorseit pirsutigællugit annernek pivissiuk, okautsilloneet opernermik pirsutigællugit pivissiuk? 3 Taima aktigirsomik siunekangitsorsóvisse? Annernerme pillerkārtose, māna nāmaksiniarpisse uinningme? 4 Taima amerdla-

Digitized by Google

tigirsut tava assuleenak attortaraissigik? Assuleenalliornarpet kissienne. 5 Annernermik tunniursirsok illivsenut, taima aktigirsomik ussornartullirsógame akkornauvsine, taimailiorpa pirsutigællugit inneitsissit sulliarekorsei, pirsutigællugilloneet okautsit opernermik? 6 Sórdlo Abraha tamattominga illuartitáulersok, Gude operigamiuk; 7 Taima illivse mãna illitsorillerpose, opertut Abrahab kittornarigei. 8 Aglekelle itsak ima pekkorsirsut: nællursut Gudib illuartungortissægei opernermik. Taimaitomik Abraha agleket piæt imænna: Illingne nællursut tamarmik pidluartinekaissaput. 9 Taimaimet mãna opertut pidluartinekararaut, opertok Abraha illagællugo. 10 Inneitsissille sulliarekorseinik tettiksakarniartut uminartuksainaput. Ima agleksimamet: Uminartuksainaukile nungullune nalektuangitsok tamannut inneitsissinne agleksimarsunnut, mallingningitsorlo tamakkoninga. 11 Gudible kénætta sáne illuartungortokangimet inneitsissit sulliarekorseinik, tamanna nællunærnekarpok, illuartok innútiksakaissammeng-õg opernerminik. 12 Inneitsissille opernek pingilæt, innúble tamakkoninga nálektúb innursútigissauei. 13 Kristusible annaukãtigut inneitsissit uminarkorsútænnit, nangminek uminartuksainængorame pivluta, agleket imaimætta: Uminartuksainaukile nungullune kerssungme nivingarsimarsok. 14 Abrahab pidluartitáunera nællursunnut pekkollugo Iesuse Kristusekut, uagullo tava opernermit pissægauta Annernermik unnersóutigirsamik.

(Epistel am 13. Sontag nach Trinit.)

15 Assærset kattengutigeet, innuit illerkuinnik okallukomavunga: Innúb Testamentia (pekkorsa kingudlerpák) aulanekaraingilak, aulaiængersisimarsarángame, sumiglo illænekaraingilak. 16 Mãnale Abraha kingualo pinekarpuk unnersóutigirsamik tamattominga. Okautsille imaingilet: amerdlasórsuit kingueinik; imaipulle: attautsib, merssa idlit kinguarnik, terasa Kristusemik (pidluartinekaissaput). 17 Imaitomiglo okariunga: Testamente ivna, Gudib aulaiængersita issuanit Kristusemut attorungnængilak, sórdlo unnersóut, soraissæ-

Digitized by Google

sugællugo inneitsissit pivlugit, tamakkoa merssa tunniusimamætta unnersóutib kingornágut, okkiut 430 kemmómætta. 18 Inneitsissille piniautáugalloarpætta kingorngursæksamik, tava unnersóut pirsutiginekaissengitsok. Gudible Abraha tunnia tamattominga, unnersóut pirsutigeenarlugo. 19 Inneitsissille tava suksápet? Ajortut pivlugit tappigáput, kinguæksak ivna, unnersóutib okautigirsa, tikkitserlugo, tamakkoalo tunniusimaput ningaursájungnærsitsirsúb (Mosesib) arkseisigut, Engelit neijortillugit. 20 Ningaursájungnærsitsirsorle nungullune ningaursájungnærsitsirsóngilak attauseenarmut, Gudele attauseenávok. 21 Kannok tava? Inneitsissit arksoardlerpet Gudib unnersóuteinut? Nãgale. Tunniusimarsomigle inneitsissekaralloarpet umartitsiginaursomik, tava illomut illuarnek inneitsissinnit pissirsok. 22 Aglekelle ajortolingónerareit tamása, unnersugak pigirsaulerkollugo opertut, opernermit Iesuse Kristusemut.

(Epistel am Neuenjahrs-Tage.)

23 Operneksarle nællunærnekardluangikadlarmet, inneitsisinnit pinekarluta parnársárnekartogut, operneksak nællunærdluarnekaissirsok sakkomerserdlugo. 24 Inneitsissit taima innerterirsigigivut Kristuse tikkiutserlugo, opernermik illuartitáulerkolluta. 25 Mãnale opernek nedliumet, innerterirsokarungnærpogut. 26 Illivse tamauseme Gudib kittornarãse opernermik Kristuse Iesusemut. 27 Nungulluse tava koisimarsose, Kristuse attisimauarse. 28 Tavalo umnit Iudillo Grækerillo, umnit kivgéllo kivgáungitsullo, umnit angutillo arngnello, mãne nelligeekput, tamause attausingortisimagause Kristuse Iesuseme. 29 Kristusible pigippasse, Abrahab tava merssa kinguarãse, kingorngursirsuksávluselo unnersóut pivlugo.

Digitized by Google

KAP. IV.

Kristusemut opertut kivgaussérput inneitsissinnut, Gudib kittornarimattik; Galasiamiut Paulusib aksut narkiksorpei, pidluautiksakarkogamigit.

(Epistel am Sontage nach dem Christ-Tage.)

Imale okarpunga: Kingorngursirsuksak merdlertótillune kivgatun-ésinnarpok, umnit nálegæksáugame perkoterperksoarnut tamannut; 2 Ajokærsoirsulle pársirsullo nálegiakarpei, nedliutserlugo angume nedliutekorsa. 3 Taimatõg uagut, merdlertótilluta, parnãrsarnekartogut inneitsissit illerkorekorseinik. 4 Udlulle nedliusimamætta, Gudib Erne aulartika, arngnamit erniutillugo, inneitsissinnut kivgáukollugo; 5 Inneitsissinnut kivgáursut kivgajungnérsekollugit, uagut kittornarsiarititáulerkolluta. 6 Kittornarinekarauselo, Gudib tava Ernerme annernera tunniuka umættivsinut, torklulaursok: Abba, assærsak Atátangá! 7 Taimaitomik tava kivgartortokarungnérpok, tamarmigle kittornáput, kittornáugunigle, Gudemut tava kingorngursirsuksáugiputtõg Kristusekut.

8 Taimanele, Gude illissaringikadlaraussiuk, illomut Gudiúngitsut kivgartorbigigisse. 9 Mãnale Gude illissarisimagaussiuk, angekainiglo Gudibtõg illissarimasse, saogme mãna utterbigilerpissigik illerkut piungitsut ajorsarnartullo, tamakko nálekikomaulugit? 10 Illivse attorosukpesse udlullo kaumettillo, nedliutullo okkiullo. 11 Erngumarsutigilerpause, assusuleenak ajokærsorsimasugáuse. 12 Uautun-éniaritsele, illivsesun-énama; kenuvigause, assærset kattengutigeet, illivse nagliuktingikivsinga. 13 Illissimauausingale, okautsinnik tussarnersunnik okallulerkãrama illivsenut, timivkut ajulersunga. 14 Timivkulle urssernekartillunga nachoginnangalo assiginnangikivsinga, Gudible Engeliatut, merssa Kristuse Iesusesut aglæt, illæssiarisimauausinga. 15 Taimanelo kannok aktigirsomik pidluartose, illa? Unnersiutigause, merssa ajornængi-

Digitized by Google

kalloarpet, irssisse aglæt pærkajarisse, uamnullo tunniullugit. 16 Tava mãna umigilerpissinga, seglosuirsút pivlugo narkiksorause? 17 Ivkoale illungersorbigirsũrsáralloarpãse, umnit illuaratik, tunnukoãngale, nangminek illungersorbigekogamik. 18 Nungullugo illuarnek pivlugo illungersorniarnek ajungilak, taimale piniartainaruse neijortarángause, nãmangilak, sorarasele. 19 Assærsækka kittornængoakka, ama tava erniusulersotut allieisukáunga illivsenut, Kristusib arssinganik illumiugitinekarkolluse. 20 Kajumikáungale mãnakut neijoromauluse, adlennik okausekalersinnaukollunga; merssa erngumarsutigigause.

(Epistel am 4. Sontage in den Fasten.)

21 Okarbigissinga, inneitsissinnut nálekomarsose: Okautsit inneitsissinnétut tussangilissigik? 22 Agleket imaimætta: Abraha marlungnik ernekartok, ardlæk arngnamit kivgáursomit, aipale arngnamit kivgáungitsomit. 23 Arngnable kivgsúb ernera, uinnikut erniúrsok, kivgáungitsúble ernera unnersóutigirsóvlune erniúrsok. 24 Tamakkoale okautsit arssersóutigirsáput. Taukkoame, terssaivko Testamentik marluk, aipa kakkamit Sinaimit pivlune kivgangortitsirsóvok, terssa Agara. 25 Merssa kakkak Sinai Agaramik tainekarmet Arabiame, tamannalo arssigei Ierusalemmiut, merssakut-étut, kivgartortut kittornettik illagællugit. 26 Ierusalemmele pauanétok, tamerssa kivgáungitsok, taunalo tamauta anánagãrput. 27 Ima agleksimamet: Nãrtósuitsotit, ernesuitsotiná, tipeitsugit, sakkomerlutillo torklullait, nãrtóngitsotiná; aipakangitsúb kittornei amerdlanerromætta, uviglúb kittorneinit. 28 Uagulle, assærset kattengutigeet, sórdlo Isaake, taimatõg unnersóutib kittornarãtigut. 29 Sórdlole taimane uinnikut erniúrsúb akkerartora annernermit erniúrsok, taimaitaraugioktõg sulle mãnakut. 30 Kanorle agleket okarpet: ima: Annisikik arngnak kivgak erneralo tappullugo; kivgáursúb ernerætta kingorngursekattigissengimago kivgáungitsúb ernera. 31 Tava mãna, assærset kattengutigeet, arngnab kivgáursúb kittornaringilãtigut, kivgáungitsúble kittornarãtigut.

Digitized by Google

KAP. V.

Kristusemétuarkollugit saimaunerseenarkoei taursomanga, piniarkollugillo Annernerúb peenik.

Taimaitomik kivgajungnærsuserse aulaiængerbigissiuk, Kristusib kivgajungnærsimattigut, kingornalo ama kivgangortekussengilase. 2 Atta, uanga Paulusiúrsunga, okaupause: Kippinekarkoguse, Kristuse tava illivsenut attussærpok. 3 Innuillo ingmingnik kippikorsut tamása, ama tava okaupakka: inneitsissit tamása sulle nálegiakarpeit. 4 Illivse, inneitsissinnik illuartungoromarsose, Kristuse tammaigikse, saimaunekarungnærluselo. 5 Uagulle annernerme nerriukpogut illuartungornermik opernekut, tamanna merssa nerriugirsariakarmet. 6 Kristuse Iesuseme attungimennik kippisimanerloneet kippisimanginerloneet, opersuserle pilleritsektok assærsutsekut. 7 Ingerdlaluartose, kia arvsiarpăse, opernartomut nálegungnærsilluse? 8 Illivsenik kákorsirsúb taimaitungortekungiläse. 9 Sérnarsautingúb sérnartitara timmiursæksak tamat, 10 Issumakarbigáuse Nálekame, adlamik issumakaissengitsugælluse. Illivsenigle asserorsairsok pidlautiksaminik missigilissavok, kináuguneloneet. 11 Uangale, assærset kattengutigeet, kippikorsinermik sulle okallukalloaruma, saogme mallidlárnekarpunga? Ajokærsút senningarsomik tava mammiasautigiungnæissægælloarét. 12 Kannoktõg auiksártinekarlit illivsenik asserorsairsut.

13 Illivsele, assærset kattengutigeet, kákosimavose kivgajungnærkolluse. Miannersoritsele, kivgajungnærsuserse attornerdlukonnassiuk, uinningmut akkoerkotigekonnago, assænningnermigle kivgartorbigekattigeengniaritse. 14 Merssa inneitsissit tamarmik nämaksinekalermætta okautsemik attautsemik, imaitomik: Innukattit tuglit illiktut assaissauet. 15 Sakkitsaukattigeeklusele kakkeijardlerkattigeekuse illauvsinut, tava missiksoritse nungukattigeekonnase.

(Epistel am 14. Sontage nach Trinit.)

16 Okaupausele: Annernerúb pee pigællugit sakkinaritse, tava uingúb ikdligutigekorsei nálekomaissengilesse. 17 Uin-

Digitized by Google

nik merssa kajungersusekarmet arksoarnartomik annernermut, annernerlo kajungersusekarioktõg arksoarnartomik uinningmut; taimalo taukkoa ingmingnut akkerareekput, issumauvsinik piniarkunginamisse ivkoa. 18 Annernerúble tessingarippasse, tava inneitsissinnut kivgajungnærpose. 19 Uingúble pillirsei nællunængilet, terssa imaitut: arngnaunekarnek, angununekarnerlo, uersainerlo, maujungnartulliarnerlo, peteinerlo; 20 Gudiúngitsunnut nálengnerlo, illiseenerlo, kingarsoinerlo, okauserlungnerlo, annærursinerlo, kammangnerlo, sakkitsainerlo, issumakattigeenginerlo, ajortokattigeengniarnerlo, umiginerlo, innungærnerlo. 21 Immerajuktorsónerlo, nerrivedlárnerlo, adlello taimaitorsuit; tamakkoningalo okarbigigadlarivse, sullelo okarbigigadlarpause: taimailiortut Gudib nálegauvia piginauieissengimarssuk. 22 Annernerúble piniarkorsei imaiput: assæningnek, tipeitsungnerlo, erkiksinerlo, kammajuinerlo, innuksiarnernerlo, ængæjokáunerlo, opernerlo, piueinerlo, peteijuinerlo. 23 Taimaitut arksoaringileit inneitsissit. 24 Kristusible innukteisa senningarsomut ivertipæt uinnirsik, ikdligupilluit piamasepilluillo tappullugit aglæt.

(Epistel am 15. Sontage nach Trinit.)

25 Annernerúb pee pigællugit innúguta, tava sakkiuartatõg annernerúb pee pigællugit. 26 Nálekotóniarkeunata piungitsomik, ningeksarkattigeekonnata umigekattigeekonnatalo.

KAP. VI.

Annernerúb peenik pekkartut sakkilluarsusiæt pivlugo. Aglekenne näuei.

Assærset kattengutigeet, innuk tammaralloarpet illueitsulliarlune, tava illuarsiniarsiuk annernermik kannilartomik, illivse annernermiúrsose. Idlillo nangminek missiksorniarit, idlitsõg urssernekarkonnatit. 2 Ikkiorkattigeengniaritse arktornartokarángause, tava Kristusib inneitsissei näniaissauesse. 3 Ingminigle ajungitsósugirsok, naug ajoralloarlune, tauna ingminik

Digitized by Google

seglokittarpok. 4 Innugle nungullune sullirsaminik missilingniarle, tava ingmine kissienne ussorsitsautiksakaissavok, adlamele pissennane. 5 Innúb nungullune nangmagæksе nangminek nangmakomármago. 6 Okautsinnigle ajokærsornekartúb nungullune ajokærsorte augoarbigilliuk ajungitsunnik tamannik. 7 Tammarkennase, Gude mittautigekungilak. Innugle kattersojomárpok siaroartækaminik. 8 Uinningmut siaroarterirsok, tauna uinningmit kattersojomárpok asserornartomik. Annernermulle siaroarterirsok, tauna annernermit kattersojomárpok innursúmik nãissengitsomik. 9 Ajungitsulliartale kassunnatalo; kakkugópet kattersojomarioguttõg sorajuærluta. 10 Taimaitomik innútilluta auãginiartigik innuit tamása, operkattivulle pingãrlugit.

11 Atta, agleket okko amerdlasungortikikka illivsenut, nangminek arksamnik. 12 Ingmingnik nuennerekoniartut uingub peenik, taukkoa erdlokopáse kippikolluse, imaituinnak pivlugo, mallidlárnekarkunginamik Kristusib senningarsoa pivlugo. 13 Taukkoale aglæt kippikorsut, nálengitsóput inneitsissinnut, illivsele kippinekarkoãse, ussorsitsautigiomaulugo illiorsuserse uinnivsigut. 14 Ussorsitsautiksarsiniængale adlamik, Nálegautale Iesusib Kristusib senningarsoa kissiet ussorutigãra, tauna pivlugo sillarsoak senningarsomut ivertisimarsotun-épok uamnut, uangalo taimainiunga sillarsoarmut. 15 Merssa Kristuse Iesuseme attungimennik kippisimanerloneet kippisimanginerloneet, pingorterkiksitarle attorpok. 16 Nungullutigle okautsinnut makkonunga nálektut, taukkoa ullapisautekarlit nákiningnekarlutiglo, Israelittillo, Gudib pigirsei. 17 Mattoma kingorna tava erngumarsariaurnassinga, Nálekab Iesusib nællunærkota timmimiugigauko. 18 Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerætta annernisse illagilligit, assærset kattengutigeená! Illomut.

Galasiamiunnut agleksimarsut Rommit.

Digitized by Google

PAULUSIB AGLEGEI

E F E S U M I U N N U T.

KAP. I.

Efesumiut Paulusib pidluarkoei; Gudib saimaunartullirsei Kristusekut, kujarsutigei; Gudemullo Efesumiut saimautuinnarkoei.

Pauluse, Iesusib Kristusib aulartita, Gudib pekkorsânik (aglekpok) illuartunnut Efesumiunnut, operluartunnullo Kristuse Iesusemut. 2 Gudib Atátauta, Nálekablo Iesusib Kristusib saimaulisse erkiksisilluselo!

3 Ussornarsile Gude, Nálegauta Iesusib Kristusib Atáta, pidluartitsirserput tamannik pidluautinnik annernermiuksennik killaúb perkoteinik Kristusekut. 4 Kennerátigumme tauna pivlugo, nuna tungauvillersimangikadlarmet kénætta sáne ivlernarkolluta arksoarnaikollutalo assæningnerme. 5 Kittornarsiæksamãrpãtigullo ingminut Iesuse Kristusekut, pekkorsaminik illuarirsaminik. 6 Unnersiutigekogamiuk saimaursutse ussornartok; tamattominga nuennerirsængortikãtigut assærsame; 7 Taursomane annaursútekarpogut, aungne koimago, imaitok: ajortivut issumakærsimaput saimaursusiætta pekkangãrneranik; 8 Tamattominga pekkangãrtipãtigut, illissimangãrtillutalo siunekangãrtillutalo; 9 Nællojungnærsinamissigut pekkorsaminik nællunartomik, illuarirse malliklugo taursomóna kannok illioromaulune issumadlarame. 10 Tamanna okautigirsãkollugo udlut nedliupetta, tamarluinarsuisa kattitítáukollugit attautsemut niakorirsamut, Kristusemut, killangmiullo nunamiullo, taursominga nangminek. 11 Tauname tunnarællugo uaguttõg kingorngursekattigitítáugiogut, merssa siornagut kennersimagauta,

Digitized by Google

tamannik pirsartúb pekkorsanik, umame piomarsanik; 12 Uaguttõg ussoruktuksáukolluta ussornarsusia pivlugo, Kristuse nerriugekărautigo. 13 Taursomane illivsesõg tussarsimauesse okautsit opernartut, terssa okautsit tussarnersut pidluautiksauvsinik, opertógauselo, taursomanetsõg nakkitarusersimavose Annernermik ajunginermik unnersóutigirsamik; 14 Tauna nællunærkotarárput kingorngursæksautinik annaubiksautinut, taursomunga pigirsæksængorkolluta ussornarsusia ussorekollutigo.

15 Taimatõg uangatõg, tussarama opersusivsinik Nálekamut Iesusemut, assænirsusivsiniglo illuartunnut tamannut. 16 Sorarunnase kujarsutigáuse, erkairsarælluselo tuksiartarángama; 17 Nálegauta Iesusib Kristusib Gudianit, ussornartorsóursomit Atátamit tunninekarkolluse Annernermik illissimanartomik nællojungnærsitsirsomiglo, illissarekollune; 18 Siunekarsutsivsigullo irssekartekolluse kaumarsarsimarsunnik, illitsorillerkolluse sumik nerriugirsæksakarause kennersimarsuserse pivlugo, kannongétomiglo ussornartomik pekkangărnartomik kingorngursæksakarmet tauna, illuartortaminut; 19 Kannorlo aktigirsómet pirsaunera uagutinut, merssa opertitáursógauta, pirsaunerminik nekkursektimattigut. 20 Tamattomingalo pirsaunerminik Kristuse piviga, tokkorsunnit makkitinamiuk, tellerpingminullo pisillugo killangme. 21 Nálegaunernillo tamannit, atarkirsarsoarnillo, pirsársoarnillo, nálegarsoarnillo angnerrotika, tamannillo kannongétsomártunnilloneet taigutelingnit sillame mattomane aipanelo aglæt. 22 Tamarluinarsuisalo issigeisa attænnut pisikei; tamannillo angnerrotillugo niakungortika illageeksunnut; 23 Tamerssa timmánut imaitok: immigarirsánut, tamarsuisa taursoma immerdluinarmagit tamanne.

Digitized by Google

KAP. II.

Efesumiut Paulusib erkasipei kannok arksoarnarallоarkemætta, kannorlo mānakut pidluarsimamætta.

Illivsesōg tokkungarsose nálenginermik ajortulliartarnermiglo, 2 Taimailiorluse ardlagut sakkirsartose, sillab mattoma innueesa illerkuit attorlugit, sillarsúblo nálega nálekikse; tamerssa annernepilluk, tauna mānakut nálegáuniartartarpok opingitsunnut. 3 Taukko uaguttōg tamauta sakkekattigigiauvut ardlagut, uinnivtigut ikdligupillulliorluta, uingúblo issumautalo piomarseit nálekivut, innútsivtiniglo ningaursæksáursogut, sórdlotōg adlet. 4 Gudible, nákinnirsuseliksóursúb, assængāramissigut assæningārsusiminik. 5 Sulle ajortulliautine tokkungaugadlarauta, umartikātigut Kristuse illagællugo. Saimautinermik merssa pidluartungortisimavose. 6 Illagællugolo umartiniātigut, illagællugolo nuktertikātigut killaúb peenut, Kristuse Iesuseme; 7 Tamattoma kingorna pekkangārnerminik saimaunelingmik missigititsomagamissigut, auāginiaromaulutа Kristuse Iesuseme. 8 Merssame saimautinermik pidluartungorsimavose opernermik, issumauvsiniglo taimaingilase, Gudible taimaiserkāse; 9 Pillirsesse pirsutiginnagit, innuit ussorsitsartokarkunginamigit. 10 Taursomame pilliarātigut pingortilluta Kristuse Iesuseme, ajungitsulliarkolluta; tamattomunga merssa Gudib piginángorsaradlarātigut, taimailiorluta sakkikolluta.

11 Taimaitomik erkainiaritse, illivse innúlerkārsusivsinit nællursóursose, kippinekangitsunniglo taigorpāse ivkoa, uinnimikut kippinekartut, merssa arksainarnik pirsarsimaulutik; 12 Taimaneme Kristuse pigingikikse, tekkornartávluselo, Israelittillo illagingikisse, Testamentillo unnersóutiglit assimiugigaussigik, nerriugirsæksakangitsose, Gudelo piginnago nunamétose. 13 Mānale Kristuse Iesusemétose, ardlagut illagingisarse, māna padliksimauarse Kristusib áuagut. 14 Tauname

Digitized by Google

illageeksungortitsirsigarput, marluit (Iudillo nællursullo) attausingortimagit, tellolo akkornænnétok péjarlugo, terssa umitsektáunek péramiuk uinningminik. 15 Imaitok: inneitsissit illerkunnik pekkorsirsut péjarlugit, ingmine nangminek marluit taukko attausingortitsomagamigik, innukták pingortitsomaulugo, illageeksungortillugiglo; 16 Taukkolo marluit timingorkollugik attausek, Gudemut ningaursajungnærsitsomagamigik senningarsokut, ullapisautiksisimaulunelo ingmikut nangminek. 17 Tikkiusimaulunelo, Evangeliumeme erkiksiviunartok okautiga illivsenut, umnit ungesikalloartose, kannitunnullo. 18 Tamaunuk taursomóna arvkotiksakarpoguk Atátamut annernerme attautseme.

19 Taimaitomik māna tikkerartájungnærpose tekkornartájungnærluselo, illuartulle illagilerpāse, innukattigitisimauluselo Gudib igloanut; 20 Tungatisimauluselo Apostelillo Profetillo tungauvigirsænnut, terssanelo Iesuse Kristuse merssa issudliksávok; 21 Taursomungalo tungauvilersimarsok iglorsoak tamarme, kallereeksungoriartorpok nálekbiksængorlune ivlernartok Nálekame; 22 Taursomunga illivsesōg tungatisimagiose, Gudemut innigirsængorkolluse Annernerme.

KAP. III.

Pauluse nællursunnut ajokærsoirsungortinekarame, Gudemut tuksiupei, nekkursektinekarkollugit.

Tamanna pivlugo uanga Pauluse, Kristusib Iesusib kivgarimanga, parnārusimavunga, illivse nællursose pivluse. 2 Tussaumauarseme, illivsenut kivgartóutekartinekarama Gudib saimauneranik; 3 Tekkotillune uamnut nællojungnærsimanga nællunartomik irvsominga, sórdlo terssa tava aglekbigidlekadlarivse; 4 Tamakko attuarussigik, illissimaginnauausinga, nællojungnæriga nællunartok Kristuse pivlugo. 5 Tamanna itsak innungnut nællunærnekangitsok, māna annernekut nællunærsimavok Apostelinnut Profetinnullo illuartunnut,

Digitized by Google

6 Imaitok: nællursuttōg kingorngursekattaulutiglo illagitinekarmætta okautsinnillo tussarnersunnit illængersitáumætta (Gudib) unnersugánik Kristuse pivlugo. 7 Taukkonunga uanga kivgartortungorpunga, Gudib saimauneranik tunniursakarama, tamattominga tunnimanga pirsaunersoaminik. 8 Uangakullungoak, illuartunnit tamannit nikkanarnerrúrsunga, saimaunekartikānga imaitomik: nællursunnut okallugiartorkollunga Kristusib pekkangārneranik siunersiksáungitsomik; 9 Nællojungnærsekogamigit tamása nællunartok pivlugo, terssaivna sillarsúb issoanit angigirsáursok Gudeme, tamannik, pingortitsirsome Iesuse Kristusekut; 10 Mānakut Gudib illissimanerperksoeenit illageeksut nællunærutáukollugit killangmétunnut nálegarsoarnut pirsársoarnullo. 11 Tamanna pekkorsarigamiuk sillarsúb aulakautánit aglæt, missigirsængortisimaua Kristuse Iesuseme Nálegautine; 12 Taursomóna merssa annertokotiksarsisimaulutalo arvkotiksarsisimavogut, tettekarluarluta operluarauta taursomunga. 13 Taimaitomik kenuvunga, nikkarsungorkonnase, nagliukama pivluse, tamanna merssa ussornautigissægalloarparse.

(Epistel am 16. Sontage nach Trinit.)

14 Tamana pivlugo Nálegauta Iesusib Kristusib Atáta serkomigarbigāra. 15 Tauna illomut Atátávluarmet tamannut kittornennik taisimarsunnut, killangmelo nunamelo: 16 Pirsaunermik tunnekolluse pekkangārnerminit ussornakersomit Annernerminik nekkursektekolluse illuvsigut. 17 Umætisselo opernekut innigekollugit Kristusemut, assæningnermiglo aulaiængersinekarkolluse tungatinekarkolluselo. 18 Illuartut tamása illagællugit siunersiginnaukollussigik tamattoma (Kristusib innigirsætta) sillingnera, tekkineralo, ittineralo, kingingneralo; 19 Illitsorilerkollussiuglo, Kristusib assænirsusersoa taiksaungitsomik angnerungārmet illissimarsusermit tamannik, namagluartomiglo, illumiulernekarkolluse Gudib peenik tamannik. 20 Taunale, tamannik ajoursingitsok, tuksiautivullo illissimarsauvullo akkimórtillugit piginnaugame

Digitized by Google

pirsaunerminik pillersartitsirsomik uautine. 21 Taivname nálengnarsile illageeksunne Iesuse Kristusemétunne, sorarnængitsomik, issukangitsomit issukaissengitsomut. Illomut.

KAP. IV.

Illageeksuarkoei annernekattigeeksuarkollugit; Kristusib auãginnirsusia okautiga; nælluxsut illerkuinnut miannerzorniarkoei.

(Epistel am 17. Sontage nach Trinit.)

Taimaitomik uanga, Nálegak pivlugo párnãrursáursunga, okaukiksarniarpause: kákosimarsuserse attorluarlugo sakkilluaritse, pirsæksaursomik piniarluse. 2 Nungulluse tamauvsigut kannilárluse, piueiluselo, kammajuilluselo, akkoerkotigeengniaritselo assæningnermik; 3 Piniarkiksaritselo, illageersutigirsarse annernerme pigituaromaulugo issumakattigeengnermik ullapisautelingmik. 4 Attausek timigigaussiuk, attauserlo annernerællugo; sórdlotõg kákosimagause; attausek nelligeeksomik nerriugirsæksakarkolluse. 5 Nálegak attausek, opernerlo attausek, koirsúllo attausek (pigãrse); 6 Gudelo attausek, tamarsoautalo Atátagirsarput, taunalo tamanut nàlegàvok, tamauvsinélunelo, tamauselo neijortigárse. 7 Nungullutale ingmikórtilluta tunninekarpogut saimaunermik, Kristusib tunniorainerætta ouktútigirsanik. 8 Taimaitomik ima okauserinekarpok: Kotsingnermut kangattarpok, parnàrursirsògalloello pisikei parnàrsimauvingmut, innuillo tunniorarei tunnirsútinik. 9 Kangattarsimagamele, nællunængilak tava, akkaradlarsimagiok nunab adleenut aglæt. 10 Akkartorlo merssa taivnáugioktõg kangattartok killáit tamarmik kodlerpænnut, tamarluinarsuisa immeromaulugik ingminik. 11 Illéillo taursoma aulartitængortikei, illéillo erkotuksennik okalluktungortillugit, illéillo okautsinnik tussarnersunnik okalluktungortillugit, illéillo pársirsnngortillugillo ajokærsoirsungortikei; 12 Illuartut arkiksornekarkollugit piniarkorsútigirsamut, Kri-

Digitized by Google

stusib timma agdliartortinekarkollugo; 13 Tamauta kesa illageeksungortinekarkolluta attautsemut opernermut, illissimanermullo Gudib Erneránik, innerilluarkollutalo, nāmaktomik arssigitinekarkolluta Kristusemut; 14 Merdlertuttun-étsungnærkolluta, aulajarsungortinekarkonnatalo nellinginarnik ajokærsútinnik, innuit seglóvlutik pekkoserluklutiglo uautinik tammartitsiniarángætta taimailiorlutik. 15 Assæningnermigle illomórniarta, tamannelo agdliartorluta niakorirsautine, Kristuseme; 16 Taursomanga merssa timmiginekartut tamarmik tamangoamikut auættekattigeeksimagamik, ingmingnik ikkiorniarput, nungullutik sullikonekarsusimingnik, auættit ajungisamingnik; taimailiorlutiglo, auættekattigeeksoperksuit agdliartoraraut, ingmingnik illuarsiniarlutik, nungullutiglo assakattigeeklutik.

17 Taimaitomik māna okaursiunga, narkiksoilungalo Nalekame, mattoma kingorna adlettut nællursuttut innúniarkonnase, piungitsunnik issumakarlutik innúmætta; 18 Taukkoa siunekarsusiæt mattórsimavok tārtomik, innursútekaratiglo Gudemit pirsomik, illumikut nællursorsógamik, umættimikullo tekpeetsorsógamik; 19 Taimaitut kangusuitsógamik, ingmingnik pekkoput peteinermut, tamanniglo maujungnartulliartarput, tukkoilutiglo. 20 Illivsele taima ajokærsorsimangilase Kristusemik; 21 Tauna kissienne tussarniarsimagussiuk taursomingalo ajokærsorniarkosimaguse, kannok illomornartok Jesusemémet.

(Epistel am 19. Sontage nach Trinit.)

22 Taimaitomik māna siornatut sakkiungnærluse attorungnærsiuk innúsisokarse, ingminik asserorniartok tammartillune ikdligupillulliornermik; 23 Nutángortiniaritsele issumakautivse annerneragut; 24 Innuktárlo attiniarsiuk, Gudib arssinganut pingortisimarsok, illuarnakersok, ivlernarkersorlo illomortuinartok.

25 Taimaitomik seglussæritse, nungulluselo seglosuitsomik okallugitse innúkattivsinut, auættekattigeekauta. 26 Ningeng-

Digitized by Google

nermik ajortulliariaurnase; sekkenek tachisitsarunnassiuk sulle ningektilluse. 27 Arksoardlersok (tornársuk) inniksakartitsarunnassiuk. 28 Tigliktok tiglissæissavok, arksaminigle sennachviniarlunele ajungitsomik piniaissavok, tunnirsútiksakarkollune peetsunnut. 29 Okausepilluit piungitsut annisitsarunnassigik karnivsinit, ajungirsútiksennigle ajorungnærutiksenniglo okausekaritse, pirsariakaránget, tussarominarkollugit. 30 Gudiblo Annernera ajunginek allieisuktitsarunnassiuk, taursominga nakkittarusersimagause udlormut annekbiksauvsinut. 31 Kenninganek, kammangnerlo, ningengnerlo, nippãrnerlo, mittengnerlo, tamakkoa pærlit illivsenit ajortorsuillo tamarmik. 32 Illeksekattigeengniaritsele umættivsigut, issumakærbigekattigeengniaritse, sórdlotõg Gudib issumakærbigimasse Kristuseme.

KAP. V.

Ama okaukiksárpei ivlernartomik sakkilluarkollugit; aipareeksut, angutillo arngnello ajokærsorpei malligækseinik.

(Epistel am 3. Sontage in der Fasten Oculi.)

Tava mãna kittornettut assænartuttun-illivluse Gudemut mallingniktungóniaritse; 2 Assæniktóvluselo sakkiuaritse, sórdlotõg Kristusib assagátigut, ingminiglo tunniullune pivluta, tunnirsútigekollune tokkotæksamik, tippigiksaumik Gudemut.

3 Arngnaunekarnerle angununekarnerlo, tamarmiglo maujungnartut, tukkoinerloneet taigugákennáput illivsine, illuartuttut illioriakarause; 4 Taimatõg kangunartuglit okautsit, tivsisárutillo, mittarnerillo, peteinartullo pirsæksaungilet illivsine, kujaniutille pigilit. 5 Tamanname illissimaisauarse, arngnaunekartut angununekartullo, tukkoisullo, merssa Gudiúngitsunnut kivgartortógamik, piksæroput Kristusiblo Gudiblo nálegauviængnik. 6 Innungmut kimulloneet seglokittarkorsariaurnase okautsinnik piungitsunnik, merssa tai-

Digitized by Google

mailiortut pivlugit, Gudib ningautarei opingitsorsuit. 7 Taimaitomik taukko illagirsariaurnassigik. 8 Illivsesõg tärmiursógalloartose, mãnale kaumarsorsóvose Nalekame. 9 Kaumarsúb kittorneisut sakkiuaritse. Annernerúble ajunginerúb piniarkorsei, teresa imaitut: auãginingnek, illuarnerlo, illomórnerlo. 10 Nálekablo illuarirsei illissimaniarsigik. 11 Tãrtúblo pillurksoeenik pidluarnaitsunnik illageersútekariaurnase, arksoarællugille pissauesse. 12 Angiortulliugeit mersa tainerloneet kangunakaut. 13 Tamakkoale tamarmik sakkomersissaput, kaumarsúb sakkomersimattik tamása. Kaumarsométarmætta sakkomersut tamarmik. 14 Taimaitomik ima okarpok: Itterit, oma sinniktotiná, makkillutillo tokkorsunnit, tava Kristusib kaumarsáissauátit.

(Epistel am 20. Sontage nach Trinit.)

15 Taimaitomik missiksorniaritse, miannersorlusele sakkiniaritse, siunekangitsuttut pinnase, illissimarsuttullo pigitse. 16 Udlullo attorluarniarsigik, nagliungnartoliksómætta udlut. 17 Taimaimet sillakangitsungoriaurnasse, siunekarniarlusele Nálekab pekkorsánik. 18 Weinemiglo immertorsókennase, tamanna sillakangitsungornarmet, annernermigle illumiulingorniaritse. 19 Okallukbigekattigeengniaritselo kujaniutinnik, ussorutinniglo, tuksiautinniglo annernerúb peenik, umættivsinelo tuksiarluselo tipeitsugitse Nálekamut; 20 Soraraselo tamása kujarsutigissigik Gudemut, Atátamullo, Nálegauta Iesusib Kristusib akkane.

21 Illivseniglo nálekattigeengniaritse, Gude nálengãrlugo. 22 Uvissik náleissaueit nulleesa, sórdlo Nálegak. 23 Angut nálagarigamiuk arngnab, sórdlo illageeksut nálegarét Kristuse, taunalo annaursirsóvok timmiminut (illageeksunnut). 24 Sórdlole mãna illageeksut nálektuinnarét Kristuse, taimatõg uvissik nungullugit nulleesa nálektuiunaissaueit tamannik. 25 Angutit okkorse, nulliesse assæniarsigik, sórdlo Kristusib illageeksut assakigei, ingminiglo tunniutok taukko pivlugit. 26 Ajorungnærsitsomagamigit; ubbaumiglo immermik okauselingmik

Digitized by Google

ervkejarsimauei, 27 Ingminik nangminek sakkomersitsivigekolluue illageeksunnik ussornartunnik, mingokangitsunnik, innarlugirsakangitsunnigloneet, taimaitomigloneet adlamik pekkangitsunnik, illuarkoeile arksoarnaikollugillo. 28 Taimatōg angutit nulliettik assaissaueit, sordlo imittik nangminertik. Nulliaminik assænniktok, ingminik assærsarau. 29 Merssa uinningminik nangminerminik umigirsokangisainarpok, piksakartillugole pauvkersarara, sordlotōg Nálekab illageeksut pirssarei. 30 Uagut merssa taursoma timætta auættigátigut, uinganit saurneenillo pirssogut. 31 Taimaitomik angune arngelo angutib kemmeissapek, nullelo ungagissaua, taukkoalo marluk uinnik attausiússaput. 32 Nællunartok tamanna angesorsóvok; pivlugille okautigakka Kristuselo illageeksullo. 33 Taimatōg illivse pissause, angutib nungullune nulle assaissaua ingmisut; uviglublo uvine náleklugo pissaua.

KAP. VI.

Kittornet angæjokaillo, kivgello nálekello ajokærsorpei malligækseinik, opertullo attugækseinik; agleket makko nāuei.

Merdlertuná, okkorse! angæjokesse náleksigik Nálekame, tamanna illuarkemet. 2 Angutillo arngnello nálekik, tersaa inneitsit siudlek unnersóutelik imænna: 3 Pidluarkollutit, innúmersorkollutillo nuname. 4 Angæjokáilo okkorse! kittornesse (illiuangitsomik) ningeksáissengilesse, perrorsársigigle sillatorsarlugit, Nálekablo okauseenik unnersouniarsigik.

5 Kivget okkorse! nálekesse nunamétut náleksigik atarkinermiglo kannilarnermiglo, umættivsigut pekkoserlugase, sordlo Kristuse pirsarlugo. 6 Kissienne kivgartorkennase taimaitsūrsárluse innuinnarnut illuarekolluse, Nálekamulle kivgartortuttun-illivluse; Gudiblo pekkorsa tamanna nāniarsiuk kajumikluse umættivsigut. 7 Issumakaritselo Nálekamut kivgartortugælluse, innungnullo pingitsugælluse. 8 Tamannalo illissimaissauarse, nellinginak, kivgáursorloneet kivg-

Digitized by Google

áungitsorloneet, Nálekab akkilluaissammago ajungitsullirsei pirsutigællugit. 9 Illivsesõg nálekená, taimailiorbigissigiktõg, siorasájomatókennase, illissimaniarluselo, illivsesõg nálegakarmigause killangme, taunalo innungmik nellinginarsiorarau.

(Epistel am 21. Sontage nach Trinit.)

10 Sorarutiksamiglo, kattengutikka, (ima piause) nekkursektiniaritse Nálekame, pirsaunerættalo angirsusia attorlugo. 11 Gudib pinauærsautigekorsei attiniarsigik, annertokosersimauluse serniginekarsinnaukolluse tornársúb pekkoserluteinut. 12 Merssa uinniglit auglillo pingikalloarpauvut, nálegarsuille pirsársuillo, terssa sillarsúb nálegeit, sorssugiakarpauvut, nálegauniartut sillame mattomane tärtoliksoarme, annernepilluillo killaúb attánétut. 13 Tamanna pivlugo Gudib pinauærsautigekorsei piginiarsigik, kingorna nedliutokalerpet ajornartomik ajugausinnaukolluse, tamásalo nãmaksillugit, aulaiængersinnaukolluse. 14 Taimaimet makkitsauvsigut ketterusersimaniaritse opernartomik, saigorsimauluselo illuarnermik, 15 Issikauvsigullo piarærsimauluse, tamannik piginángorsimarsuttut illivluse, tettigiomaulugit okautsit tussarnersut, taimaitunnik merssa piginángorsautekarause. 16 Adlennille tamannit pinekarnauærsautiksakarniaritse opernermik, tamattominga kammitisinnagaussigik tornársúb karksoee ingniglit tamása. 17 Niakorutekarniaritselo annaursútelingmik, pænnakarniarluselo annernerúb pianik, terssa Gudib okausianik. 18 Nungulluselo piomarsakarángause tuksiartuinaritse kenúniarluselo annernivsigut, nungulluselo pigárluse tuksiuniarsigik sorarunnagit illuartut tamása, 19 Uangatõg pivlunga, tunninekarkollunga okausiksennik, tipeitsungarluuga okalluksinángorkollunga, okautsit tussarnersut nællunartuæt nevsuiarkollugo. 20 Tamanna pivlugo aulartitávunga, merssakut kellersugávlunga; taimaitillunga tipeitsuksinnaukollunga, okalluksinnaukollungalo pirsæksaursomik.

21 Illivsele illissimakollusesõg kannongérsutsimnik sullirsamniglo, Tichikusib unnibkáutsomárpáse tamannik, tauna

Digitized by Google

assærsarællugo kattengutigigauko, kivgariksok Nálekame. 22 Tauna aulartinauko illivsenut, tussarkolluse kannongérsutsimnik, umættisselo tupedlersárkollugit taursomunga.

23 Ullapisautekarlit kattengutit, assæningnerlo opernerlo pillissigik Gudemit Atátamit, Nálekamillo Iesuse Kristusemit. 24 Saimaunekarlit tamarmik, Nálegautinik Iesuse Kristusemik aulaiængerlutik assæniktut. Illomut,

Romme makko agleksimarsut Efesumiunnut Tichikusib neksarei.

PAULUSIB AGLEGEI

FILIPPIMIUNNUT.

KAP. I.

Filippimiut kujarsutigællugillo tuksiupei; ingminik kannongérsusiminiglo nællajungnérsipei; kajumiksárpei sakkilluarkollugit, umnit nagliungnartome aglæt.

Pauluse Timoteuselo, Iesusib Kristusib kivgæk, (aglekpuk) illuartunnut tamannut Kristuse Iesuseme Filippimiunnut, taukkoalo ajokærsoirsónereenut kivgeinullo. 2 Gudib Atátauta, Nálekablo Iesusib Kristusib saimaulisse, erkiksisilusello.

(Epistel am 22. Sontage nach Trinit.)

3 Gudiga kutsauvigāra, nungullugit erkairsarángause. 4 Taimailiortarama nungullugit tuksiursirsarángama tamause pivluse, tipeitsukallunga tuksiararáunga. 5 Okaułsit tussarnersut illængerutigigaussigik issuanit, sullilo tumerssa. 6 Tamannalo pivlugo operkaunga, ajungitsomik aularneirsub illivsine, nāmaksiniaissauatōg, Iesusib Kristusib udluksa nedliutserlugo. 7 Issumarsariakarluarama, tamause taimaisima-

Digitized by Google

sugælluse, merssa umamiugigause terssane parnārsimauvingmé-tillunga, akkirsútiginiarlugit okautigekiklugillo okautsit tussarnersut; tamause saimaunekarkattikka piause. 8 Gudiblo illissimauānga, kannok aktigirsomik tamause kajungerigause umættivkut illuitsokut, Iesusib Kristusib assænirsusiagut; 9 Taimaitomiglo tuksiararáunga, assænirsuserse agdliartortuinarkollugo tamannik illissimanermik missiginermiglo; 10 Nungulluse illissimaniarkolluse ajunginerrúrsomik; illomorkolluse arksoarnaikolluselo, Iesusib Kristusib udluksanut aglæt. 11 Illumiokarkolluselo illuartullirsennik, Iesusib Kristusib pillirseinik illuvsine, Gude nálengnarsekollugo ussornarsekollugolo.

12 Nællojungnærsipausele, assærset kattengutigeet, kannok illiormanga tamanna okautsit tussarnersut agdliartoutigæt; 13 Kristuselo pivlugo kellersornekarsusera illissimaleræt kiglissiorbingmétut, adlello tamarmik; 14 Kattengutillo amerdlasút, kellerutikka pivlugit, Nálekame tettiksarsisimaput, pilleritsengnerróvlutik okallukomaulutik iktoratik. 15 Illéisa Kristuse okautigirsarigalloarét annærursivlutik sakkitsajomaulútiglo; illeille issumaitsiarlutik pirsaraut. 16 Ivkoa Kristuse okautigirsarét sakkitsailutik illomóratiglo, issumakaramik kellersornekarnera illænekartitsomaulugo nagliungnartomik. 17 Okkoale assænermit (uamnut) taima pirsaraut, nællunginaminga, tamānétunga okautsit tussarnersut akkirsútigællugit. 18 Kannongme tava? Imaitorle: Kristuse okautiginekaránget tamattigut, illomórnængitsomigloneet illomórnartomigloneet, tava tamanna tipeitsutigāra, tipeitsutigiomáriaratōg. 19 Illissimagama, tamanna pidluautigissægauko, illivse tuksiunaussinga, Kristusiblo annernerætta ikkiorsermanga; 20 Taimaitomiglo nerriuklunga tettiksakariunga kangussengitsugællunga sungoamigloneet; tipeitsungārlungale sórdlo siornagut, taimatōg mānakut Kristuse ussorinekangārkollugo timivkut, innútillungaloneet tokkogumaloneet. 21 Kristuse innursútigigauko, tokkonek annekluarbiksarara. 22 Uinningmele innúgadlaruma attorluaissægama, tava piomanerrirsara nælloara.

Digitized by Google

23 Tamangnut merssa pilleritsengnertógama; Kristusemétuinaromaulunga angerdlarsillerkáunga, terssa uamnut ajunginerau. 24 Mattomanele uinningme innúgadlaruma, terssa pirsariakarnerrovok illivse pivluse. 25 Tamannalo tettigirsæksarilluarlugo illissimavunga, innûssægama, tamauselo neijoromarivse, illivse agdliartortinekarkolluse tipeitsuktinekarkolluselo opernermik; 26 Iesuse Kristuseme ussorsitsautigingärkollussinga, ama utterbigimiguse.

27 Sakkilluaritsele okautsit tussarnersut Kristusemik mallikluarlugit; terssa tekkojartoruseloneet, tussaruseloneet illivsenit assiartillunga, nungulluse annernekattigeeksuarkogause tarnekattigeeksuarkolluselo, illagællutalo piniarkolluse pivlugo opernek okautsinnut tussarnersunnut. 28 Arksoarlersunnullo nikkarsungortekonnase sungoamigloneet, tamanna tava taukkoa nællunærutigissauæt tammartarbíksamingnik, illivsele pidluautigissauarse, tamerssalo Gudemit piok. 29 Illivse merssa Kristuse pirsutigællugo tunninekarause opernermiglo taursomunga nagliungnermiglo aglæt tauna pivlugo; 30 Uautullo illungersoriakarpose, taima tekkogaussinga, mänakullo tussaumauaussinga.

KAP. II.

Kajumiksárpei illageeksuarkollugit assakattigeeksuarkollugillo, arksoarnaitsomiglo innúkollugit; Timoteuse Epafrodituselo illæssiarilluarkopek.

Mäna illivsinépætta imaitut: kajumiksáinek Kristuseme, tupedlersáinek assæningnermik, tllageersútiginek annernerme, umættivsigullo assæningnek nákiningnerlo: 2 Tava tipeitsutiksara nämaksiniarsiuk issumakattigeengniarluse, assakattigeenguiarluselo, illageengniarluselo akkoerkotigeengniarluselo; 3 Sungoamigloneet piniaissenginause sakkitsainermik nálekotónermiglo, nungullusele kannilarluse piniarkattigeegitse illæsse nálengnarnerrotillugit illivsenit nangminek. 4 Nung-

Digitized by Google

ulluselo nangminevsinik piniængäissengilase, tamausele illauvse peenik piniarmigitse.

(Epistel am Palmsontage.)

5 Tamause issumakarniaritse, Iesusib Kristusib issuma malliklugo. 6 Tauna, umnit Gudesun-éname, ussorsitsautiginiængika tamanna, Gude arssigigamiuk; 7 Gudiúrsutsele attussæra, kivgatullo-élerlune innuktut adlatun-élersok, innuinnarlo arssigilera. 8 Ingminik nikkanarsártok, nálektóvlunelo tokkomut, merssame tokkomut aglæt senningarsoarme. 9 Tamanna pivlugo Gudib kangattartika, attekartillugolo attennit tamannit angnerrúrsomik; 10 Iesusib akkane tamarmik serkomigariakaissammætta nálengärnermik, killangmiullo nunamiullo, nunab attanétullo. 11 Innuillo tamarmik okautigissauæt, Iesuse Kristuse Nálegáursok, Gude Atátak nálengnarsekollugo. 12 Taimaitomik, assænerirsakka, sórdlo nálektuinartose neijorángause, taimainiaritsesõg pingärtomik mãnakut assiartillunga; piniaritselo, pidluarkolluse miannersorluse ólikluselo. 13 Gude tamerssámet, illivsenik piomarsungortitsirsok nãmaksirsungortitsirsóvlunelo illuarirsaminik. 14 Tamása sullirsesse nãniarsigik okallorojunnase nekkimannaselo; 15 Illuartuinarkolluse, illomorkolluselo, Gudemullo kittornarekolluse arksoarnaitsomik ekkardlereet okkoa okausereetsut mumiksimarsullo akkornænne; taukkonane nennerutitut kaumakotáugause sillarsoarme. 16 Terssa, okautsit innursútaursut nálektuaraussigik ussorsitsautiksamnut Kristusib udluksane, assuleenak sakkirsanginama, assuleenarloneet piniænginama.

17 Ummillo tokkotitáussægumaloneet, tunniursængortinause, Gudemullo kivgartortungortilluse opersusivsinik, tava tipeitsukpunga, tamauselo merssa tipeitsukattigælluse. 18 Tamannalo illivsesõg tipeitsutigissauarse, uangalo tipeitsukattigissauaussinga. 19 Nálekamille Iesusemit akkoerirsáussæsugællunga issumakarpunga, ivseligame Timoteuse aulartitsuklugo illivsenut, uangatõg tupedlersarnekarkollunga, tussaruma kannongersusivsinik. 20 Merssa taursomatun-étomik adlakanginama

Digitized by Google

taimailuinnartomik issumakattimnik, illivsenullo taima issumagiksomik. 21 Tamarmik nangminettik issumagituinnarmattigik, Kristusib Iesusib pee issumaginnagit. 22 Illivsele (Timoteuse) illissimauarse illomortóursok; merssa sórdlo ernerub angune pirsara, taimatõg taursoma uanga kivgartorkattigigiänga okautsinnut tussarnersunnut. 23 Taivnalo aulartinæsuaromaulugo issumakarpunga, missilikkäradlaruma, kannok illioromárneränga. 24 Nálegarle tettigara, uangatõg nangminek killamik näpet ornissæsugælluse. 25 Pirsariakartugigaukole, tava kattengut Epafroditusе, ikkiortiga piniarkattigalo aulartikiga illivsenut, taunalo Aposteligarse, uamnullo kivgartortóvok ajorsarángama. 26 Taursoma merssa tamause kajungeráse, tamannalo issumälutigingära, tussaumauaussiuk napparsimarsok. 27 Napparsimagalloartomme tokkungajeklune, Gudible nákiga, kissielle tauna pinnago, uangatõg nákigimigänga, allianartokarkonnanga tuglereeksunnik. 28 Taimaitomik aulartinæsuariga, tekkokollussiuk, amalo tipeitsulerkolluse, uangatõg aksut allieisugungnæromagama. 29 Tipeitsungärluse tava illæssiariniarsiuk Nálekame, taimaitullo atarkirsarissigik. 30 Merssa Kristusib piniarkorsei pivlugit, taima tokkungajekalloartok, erdliginnane kivgartorbigiomagaminga illivse simnerluse.

KAP. III.

Tipeitsukoei; asserorsairsunnullo miannersorkoei.

Amatõg, assærset kattengutigeet, tipeitsugitse Nálekame! Attausek nelligeeksomik agleksinnarama illivsenut, tamanna auärsuligingilara, illivselo nekkimanauærsipáse.

2 Kemmit (innupilluit) missiksorsigik, ajokærsoinerdluktut missiksorsigik, auiksartitsirsut missiksorsigik. 3 Uagulle kippineliksóvogut, Gudemut nálektóursogut annernerme, Iesuse Kristuselo ussorsitsautigarput, uinningmillo pirsomik tettiksakangilagut. 4 Umnit uangatõg taimaitomik ussorsitsaujekarsinnagiunga. Adlalo issumakarpet næggoviminik uinikaminik

Digitized by Google

ussorsitsautekarsinnaulune, uanga tava angnerrúrsomik pekkarsinnavunga; 5 Merssa udlut arbengæt pingajuænne kippinekarama, Israelittille ekkardlerigänga, Benjamin næggovigära, Ebræerinnit Ebræeriówunga, inneitsissinnullo Farisæeriówunga; 6 Illungorsorlunga illageeksut akkerartorbigigikka, inneitsissillo illuarsirsútigekorseinut arksoarnængitsunga. 7 Tamakkole piksakautigigalloakka, innárlugilerikka Kristuse pivlugo. 8 Illomumme tamása innárlugirsarakka, illuarnerrungärmet Kristuse Iesuse Nálegara illissarællugo, taunamé pivlugo tamása suksáungitsugigikka, egitæksáusugællugillo, terssa, Kristuse piginiaromagauko. 9 Taursomanétsomaulungalo, illuautiksarsiomannanga inneitsissinnit pirsomik, Kristusemulle opernermit pirsomik, tamerssa Gudib illuautigekorsa opernermik; 10 Illissariomagauko tauna, umarsusiéllo pirsaunera, nagliungnereesalo illængersusiét, tokkorsusialo aglæt arssigiomaulugo; 11 Tokkorsut makkibiénnut piginángorkollunga. 12 Sullile tamanna pisimangikalloarpara, sullilo nämaksingikalloarpungaloneet; piniarsinnarparale anguniaruklugo, Kristusib Iesusib pimanga. 13 Kattengutikka, uamnik nangminek sulle issumakangikalloarpunga, pisimasugællugo tamanna. Attauserle piara, imaitok: Tunnumnétut issumakérniarpakka, siuniksakkale kepisuérbigäkka; 14 Kiglikbiglo siuniksak piniarbigingärpara, piomaulugo erdlingnarnek, tamattominga pinekarmet Gudib kákorsusia killangmut Kristuse Iesusekut. 15 Taimaitomik nungulluta uagut, saimaunekangärtogut, taima issumakarniarta; sunalo pivlugo nelligeengitsunnik issumakaralloaruse, tamattominga nevsuiarbigekogitse Gudemut; 16 Kissiennele, sumigloneet piniaralloaruta, ajokærsút attausek, merssa missigirsarput, attuarniartigo, issumakattigeeksuarlutalo.

(Epistel am 23. Sontage nach Trinit.)

17 Mallingniarsinga, assærset kattengutigeet, tagusarsigiglo taukko, taima sakkilluartut, sórdlo uagut malligæksaraussigut. 18 Merssa amerdlagalloarmætta sakkirsut, taukko kabseenik okautigirsarikka illivsenut, mänale kodlinermik okautigakka,

Digitized by Google

akkerartortóursut Kristusib kikkiektorsimarsusianut; 19 Taukkoa tammarnerdlukbiksamingnik nägatekaromárput; nerssettik taukkoa gudigirsareit, kangugirsæksaralloætigio makkitætigirsarigamikik, nunab peenik issumakainartut. 20 Neijugæksarsiarpulle killangmépok, terssangatög Annaursirsok Iesuse Kristuse Nálegak nerriugigiarput. 21 Timerojukput taursoma adlangortissaua, arssigilerkollugo timine ussornartok, pirsaunermik ajugaringisaminik tamannut nálektillune.

KAP. IV.

Kajumiksárpei assakattigeengnermut, tamannullo ajungitsunnut; pæjugutit tipeitsutigei; aglekkenne makko näuei.

Taimaitomik, assærsakka ungagirsakkalo kattengutikka! tipeitsutigælluselo ussorsitsautigigause, taimaituinnaritse Nálekame, assærsená! 2 Evodia Sintikalo okauniarpækka issumakattigeeksuarkollugik Nálekame. 3 Idlitsög, illomórtok ikkiortiga kenúvigáukit, arngnæk okko ikkiorniarkik, okautsit tussarnersut pivlugit taukko ikkiortigigáukit, Klemense illagællugo, adlello ikkiortikka, taivkoa akkit agleksimaput innursútib aglegeine.

(Epistel am 4. Sontage des Advents.)

4 Tipeitsuktuinnaritse Nálekame, amalo okaupause: tipeitsugitse, 5 Innuksiarnersuserse nællunérle innungnut tamannut. Nálegak kannekau. 6 Issumanerdluktariaurnase, tamannele sumigloneet piniartarángause, tuksiautigirsesse Gudemut nællunérniarsigik kenúvluse kodlilluselo kujaniarluselo. 7 Taimalo Gudib ullapisautétta, merssa issumennit tamannit angnerrúrsúb, umættisse ekkarsautisselo sernigilligit Kristuse Iesuseme. 8 Késa, assærset kattengutigeet, illomórnartok nungullugo, illerkoriksok nungullugo, illuarnartok nungullugo, peteijuinartok nungullugo, sekkiminartok nungullugo, tussarnersok nungullugo, illuartomik illerkokarpelloneet, nersornartokarpelloneet, tamakko issumalliutiginiarsigik. 9 Uamnitög

Digitized by Google

illiniakesse, pirsesselo, tussakesselo, tekkorsesselo tamakko attuarsigik, Gudib saimaursúb tava illagissauāse.

10 Tipeitsungārkaungale Nálekame, ama issumagekiksaraussinga; merssa issumagituinaralloarivsinga, arvsiarkotekarlusele. 11 Ajorsarsusek pivlugo taima okangikalloarpunga, nungullunga kikkunnétarángamaloneet nāmaginek illinauko. 12 Pekkaivsānginek pekkangārnerlo sungiusimauakka, tamannelo tamannik sungiursiunga, kārsillárnermiglo kāngnermiglo, pekkangārnermiglo ajorsarnermiglo. 13 Tamása ajungilakka pirsæktitsirsivkut Kristusekut. 14 Taimaitorle piniarluarposeme, ajorsartunga issumagileraussinga. 15 Okkorsele, Filippimiut! illissimauarseme, okautsinnik tussarnersunnik okallulerkārama, Mazedoniamit aularama, illageeksut adlet augoarbigingikānga, tunnirsútit pissiello ouktútigællugit, illivse kissivse piaussinga. 16 Tessalonikamétillungalo aglæt kabseenik pæjukivsinga innútigirsæksamnik námaktunnik. 17 Tunnirsútiksarsiorlunga pingilanga, illivsele pekkangārbiksakarkogause akkinekarsusivsinik. 18 Tamannik pilliksógalloarkaunga, amigarkokarlungalo aglæt. Pæjugutisse amerdlænársimarsut Epafroditusemit piakka; tippigiksaut tamerssa, tunnirsúllo tekkojominartok, nuennersorlo Gudeme. 19 Gudimale tunningārluse ajorsarungnærsilluse tamannik, pekkangārsusiminik ussornarsusiminik Kristuse Iesuseme. 20 Guderpulle Atátarpullo nálengnarsile issukangitsomit issukaissengitsomullo. Illomut.

21 Illuartut Iesuse Kristuseme nungullutik innúlluarlit. Kattengutit uamnétut innúlluarkoāse. 22 Illuartut tamarmik innúlluarkoāse, angnerrúrsomiglo Kaiserib iglokatteisa. 23 Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerætta illagillisse tamause. Illomut.

Filippimiunnut agleksimarsut Rommit, Epafroditusib neksarei.

Digitized by Google

PAULUSIB AGLEGEI

KOLOSSAMIUNNUT.

KAP. I.

Kujarsutigei tuksiulugillo; Kristusemik saimautitsirsomik okallukpok, taursomungalo saimaukoei.

Pauluse, Iesusib Kristusib Apostelia, Gudib pekkorsánik, kattengullo Timoteuse (aglekpuk). 2 Illuartunnut Kolossamiunnut, opertunnullo kattengutigeenut Kristomiunnut. Gudib Atátauta, Nálekablo Iesusib Kristusib saimaulisse erkiksisilluselo!

3 Gude, Nálegautalo Iesusib Kristusib Atáta kutsauvigarput, sorarunnaselo tuksiupause; 4 Tussaumagautigo opersuserse Iesuse Kristusemut, assænirsuserselo illuartunnut tamannut. 5 Nerriugirsarse pivlugo, illivsenut torkorsimarsok killangme, tamattominga tussarsimagadlarause, okautsit opernartut tussarnersut pirsutigællugit. 6 Tamakkoa illivsenut okautáumætta, sórdlotõg nunamiunnut tamannut, tængekártinarlutiglo, sórdlotõg illivsenut, taimane aglæt tussalerkãraussigik, Gudiblo saimaunera missigisimaulugo opernartomik. 7 Taimatõg illiniartikãse Epafrasib, assærsauta kivgakattivta, Kristusemut kivgariksub pivluse. 8 Taursomatõg nællujungnærsikãtigut assænirsusivsinik annernerme.

(Epistel am 24. Sontage nach Trinit.)

9 Taimaitomiktõg uagut, tamattominga tussalerkãrauta kingorna, sorarunnase tuksiupause, kenúvlutalo (Gudemut) missigirsungortinekarkolluse illissimanermik pekkorsánik; illissimangãrtekolluselo siunekártekolluse annernerúb peenik; 10 Sakkilluarkolluselo Nálekab nãmagirseinik tamannik, ajungitsullirsenniglo tamannik kinguæksiorluse; 11 Agdliar-

Digitized by Google

torkolluselo Gude illissarællugo, nekkursektinekarkolluselo, tamanniglo pirsaunekarkolluse pirsauneranik ussornartomik, illællárkolluselo kammajuikolluselo tipeitsungnermik; 12 Atátarlo kutsauvigissiuk, pirsuksængortimattigut ajortoærotisimarsut kingorngursæksæt illængersinángorkollutigo kaumarsome; 13 Taursomalo annigortikātigut tārtúb nálegáursusianit, nuktertillutalo Ernerme assærsame nálegauviánut. 14 Taursomane annaursútekarpogut, aungne koimago, imaitok: ajortivut issumakærsimaput. 15 Terssaivna Gudib tekkuksáungitsúb arssinga, siudlerpávlune erniúrsok pingortitennit tamannit. 16 Taursomanga merssa pingortisimaput tamarmik, killangmétullo nunamétullo, erssitsullo erssingitsullo, nálegauviksuillo atarkirsarsuillo, nálegaunerillo, pirsársuillo, tamakkoa tamarmik taursomanga taursomungalo pingortisimaput. 17 Sōkangikadlarmello, tauna étok, tamarmiglo taursomunga perrorput. 18 Taunalo niakora timib, terssa illageeksut, erniusimaulunelo, audlarkautávok siudlióvlune makkitok (tokkorsunnit), nálegáukollune tamannut. 19 Taima (Atátab) illuarimago pekkangārnek tamakerluinnartok taursomane (Kristuseme) innilikollugo. 20 Taursominga ningaursajungnærsekogamigit tamása taursomunga nangmínek, killangmétulloneet nunamétulloneet, terssa imaitomik: ullapisautiksisimamet aungmik senningarsomine ingmikut nangminek. 21 Illivsesōg ardlagut tekkornartáursose akkerartortóvluselo, issumauvsinik ajortulliartose. 22 Mānale timmiminik uinnelingmik saimaursængortikāse, tokkogame, sáminut pisitsomagamisse ajortoærotisimauluse arksoarnaitsóvluse, illuartóvluselo; 23 Operluartuinaruse kissienne, tungatisimauluselo, aulaiængersimauluselo sorarutingikussiuk nerriugirsak pivlugit okautsit tussarnersut, tamakko tussarsimagaussigik, tamakkoalo okautáput innungnut tamannut, killaúb attánétunnut, taukkonungalo, uanga Paulusiúrsunga, kivgartortungorsimavunga.

24 Māna nagliutikka tipeitsutigākka, pivluse nagliukama, timmimnelo nāmaksiakka sulle nagliutigirsariakartut Kristuseme,

Digitized by Google

timma pivlugo, tamerssa illageeksut; 25 Taukkonunga uanga kivgartortungorsimavunga, Gudib okalluktuartótimanga illivsenut, Gudib okauseenik okallukollunga nämagluinnartomik; 26 Terssa nællunartógalloet sillarsúb aularkautánit, okkiullo tuglereenit aglæt, mãnale nevsuiarsimarsut illuartorteinut; 27 Taukko merssa Gudib nællunæjarbigiomasimamagit, tamattoma nællunaralloartúb pekkangărneranik ussornartomik nællursunne, terssávok Kristuse illuvsinétok, nerriugirsak ussornarsusermik. 28 Tamanna uagut okautigărput, innuillo tamása kajumiksárlugillo ajokærsoraráuvut, pirsarluta illissimanermik tamannik, innuit nungullugit illuartuinarkogautigik Kristuse Iesuseme. 29 Taimaitomiglo piniagæksakarlungatõg, aksorungărlungalo, illuvkut pillersărtitsirsima pirsaunera attorlugo.

KAP. II.

Ajokærsoinerdtuktunnut miannersorkori, Kristuse kemmengnauærlugo.

Nællojungnærkoausele, kannok aktigirsomik piniarsútigigivse, Laodizeamiullo, tamásalo tautumnik tekkungisainartut; 2 Taukkoa umætteit kajumiksárnekarkollugit attausingortinekarkollugillo assænermik, illomórnartomik illissimarsusekangărkollugit, illitsorillerkollugit Gudib Atátab Kristusiblo nællunartuanik. 3 Tamattomane irssertorsimamætta perkotit tamarmik illissimanartoliksuit nællojungnæruteliksuillo. 4 Taimale okausekarpunga, okallukiksartŭrsártut seglokittarkennauăse. 5 Umnit timmimnik neijungikivse, annernimnigle neijorpause, tipeitsuklungalo, mallugigause illuartulliartose, sorarnauærsoselo opernermik Kristusemut. 6 Mãna Nálegak Iesuse Kristuse illæssiarigaussiuk, tava sakkiuaritsesõg taursomane; 7 Taunalo tungauvigællugo kattisimagitse, aulaiængerluselo opernerme, sórdlo ajokærsornekartose, operluselo kujanermik pingăritse. 8 Miannersorniaritse illissimakoser-

Digitized by Google

sunnut seglokittairsunnullo, attortarmattigik innuit ajokærsútigekorseit, sillamiullo illerkorekorseit, Kristusele nálengnago. 9 Taursomane illomut innilipok Gudiúrsusek tamakerluinartok timmemiúrsóvlune. 10 Taursomanelo pekkangărpose tamannik, tauna niakorimarssuk nálegaunerit pirsársuillo tamarmik. 11 Taursomane illivsesõg kippinekartose kippirsúmik arksennik pirsarsimangitsomik, timme ajortolik uinningme pigisséraussiuk, terssa Kristusib kippirsútigekorsanik; 12 Imaitok: tauna illagællugo koirsútekut illirsáugause (tokkoanut) illagællugotõg makkisimavose (tokkorsunnit) opernermik Gudib pillirsánik, taursoma makkitika tokkorsunnit. 13 Illivsesõg umartikăse illagællugo, sulle ajortunne tokkungagadlarause nællursorsótilluse; taursomalo ajortullirsauvut tamása issumakérei. 14 Aglekello uautinik illerkokarkorsirsut, uautinullo passinartuglit, taursoma pejavikei erssitsungnærsillugit, senningarsomut ivertinamigit; 15 Nálegarsuillo pirsársuillo pirsérotikei ingmikut nangminek, servsarsimaulugillo ajugáursotut aularunamigit. 16 Taimaitomik mãna kimulloneet nekkimatekussengilase, nekkiksak immiksarloneet pivlugik, kaumetitárloneet Sabbatilloneet pivlugit; 17 Tamakkea tachainaput pirsuksáugalloamut, timmælle Kristusib piga. 18 Siuniksauvsinik pærsitsirsokarkennase, pekkonnase issumaminik innúniartomut, kannilártũrsártomut, Engelesullo-étiniartomut, umnit taimaitomik tekkungisainagakarame, maungainarlo makkitasõvlune, uinniagme peenik issumakarame; 19 Taimaitúblo attavigingika niakok (Kristuse,) taursomanga merssa timme tamarme nukkekarmet naugursamigut nukkingoamigullo, kattilersimaulunelo, taimalo agdliartorarau Gudib pekkorsánik.

20 Mãnalo, Kristuse illagællugo, sillarsúb innuisa illerkorirseinut tokkosimagause, saogme tava sillamiunne innúrsuttut sulle atterpissigik illerkut imaitut: 21 Tamanna aktoriaurnago, tamanna õgiaurnago, tamanna tigursariaurnago. 22 Tamakkoale tamarmik nungursáraut attornekarángamik, innuinait inneitsissigællugillo ajokærsútigeit. 23 Taimaitut illissimar-

Digitized by Google

sŭrsáralloarkaut, issumamingnik nálektŭrsáramik kannilartŭrsárlutik, timmittiglo ivlerunnagit, sórdlo issumagingikeit kŭrsillártitsomannagit.

KAP. III.

Kristuseme sakkilluarsusek pivlugo; ingmikórtartut malligækseit pivlugit.

Taimaitomik, Kristuse illagællugo, makkisimaguse, pauanétut tava piniarsigik, Kristuse tekpauanémet, Gudib tellerpiétta tungáne ivksiarsok. 2 Pauanétut piniarsigik, nunamétulle pinnagit. 3 Tokkosimagause (ajortunnut) innunerselo Kristuse illagællugo irssertorsimavok Gudeme. 4 Kristusele innursútituarse sakkomerpet, tava illivsesõg sakkomerkattigiomariarse ussornarsuserme.

5 Taimaitomik auættisse nunamétut tokkoniarsigik, imaitut pivlugit: uersainek, maujungnartulliarnerlo, kajumingnerdlungnerlo, ikdligupillungnerlo, tukkoinerlo, terssa Gudiúngitsunnut nálengnek; 6 Tamakko pivlugit Gudib opingitsut ningautarimagit. 7 Illivsesõg ardlagut tamakko attoriesse, taukkonunga innúniartilluse. 8 Mãnale ipperarsigik makko tamása, imaitut: ningengnek kammangnerlo, ajortullo, mittengnerlo, okausepilluillo karnivsinit annirsut. 9 Seglursarunnase illauvsinut; innuktokak ipperarsiuk, pillirseilo aglæt; 10 Innuktárlo attiniarsiuk, nutángolersok illissimanermut, pingortitsirsime arssinganut; 11 Tamattomungalo pekkorsápnt Grækerillo. Iudillo, kippinekartullo, kippinekangitsullo, Grækeriúngitsullo, Zittillo, kivgello, kivgáungitsullo; Kristusele tamannépok, tamarmiglo tamattigirsarét.

(Epistel am 5. Sontage nach Epiph.)

12 Taimaitomik mãna Gudib kennigeisut illuartuttut assænartuttullo attuarniarsigik, umættivsigut nákiningnek, innuksiarnernerlo, kunnilarnerlo, piueinerlo, kammajuinerlo; 13 Nungulluselo koiægekattigeengniaritse, issumakérbigekat-

Digitized by Google

tigeengniarluselo, illauvsinut paitsisakarángause; sórdlo Kristusib issumakærbigimasse, taimatõg illivse illesse pigissigik. 14 Adlennille tamannit angnerrúrsok, terssa assæningnek, attuarsiuk, tamattomunga merssa illageeksimamætta nämaktut tamarmik. 15 Gudiblo ullapisautætta umættisse inniginiarligit, tamattomungatõg kákosimagiose, attausek timmigekollussiuk, kujaniarkolluselo. 16 Kristusib okausee innilingärsigik illivsine illissimanangärtunnik tamannik, illivseniglo ajokærsorkattigeekluselo kajumiksárkattigeengniaritse tuksiautinnik ussorutinniglo erinnagiksunnik, annernerúblo peenik tuksiautinnik tussarominarkersunnik, umættivsigullo tuksiaritse Nálekamut. 17 Tamásalo pirsartækesse, okallugángauseloneet, sullirsarángauseloneet, tamakko tamása pirsartarsigik Nálekab Iesusib akkane, Gudemullo Atátamullo kujatitse tauna pirsutigællugo.

(Epistel am 6. Sontage nach Epiph.)

18 Uviglit okkorse! Uvisse náleksigik Nálekame, taima illuarkemet. 19 Nulliaglit okkorse! Nulliesse assæniarsigik, kenningakennaselo taukkonunga. 20 Merdlertut okkorse! Angæjokesse náleksigik tamannik, tamanna Nálekab illuarimago. 21 Angæjokáit okkorse! Kittornesse ningeksáissengilesse (illuangitsomik) nikkarsungorkonnagit. 22 Kivget okkorse! Nálekesse nunamétut náleksigik tamannik; kissienne kivgartorkennase taimaitsürsárluse innuinnarnut illuarekolluse, Gudemulle nálengniarluse, umættivsigullo illomórluse. 23 Tamásalo sullirsesse näniarsigik umættivsigut kajumikluse, sórdlo Nálekamut, innungnullo sórdlo pinnase. 24 Illissimagitselo, Nálekamit pissægause akkiksamik kingorngursæksamik; Nálegak Kristuse kivgartorbigigaussiuk. 25 Illueitsulliartorle pinekaromárpok illueitsullirsenne pirsutigællugit, innungnik nellinginarsiornarmet.

Digitized by Google

KAP. IV.

Nálekello okaukiksárpei; kujumiksárpei tuksiartuinnarkollugit, miannersorkollugillo sakkirsarángætta okallugángættalo. Aglekkenne makko nauei.

Náleket okkorse! Kivgesse nāmaktomik illuartomiglo pirsarsigik, illissimagitselo, illivsesōg Nálegakarmigause killangme. 2 Kassunnase tuksiartaritse, taimailiortarluselo pigáritse, kujaniarluselo; 3 Uaguttōg tappulluta tuksiuniarsigut, Gudib arvkotiksarsiortekolluta okalluktungortekolluta okautsinnik Kristusib nællunartuanik, tamannatōg pivlugo kellersorsimagama; 4 Nællunérnekarkollugit okautigirsæksakka. 5 Illissimarsuttut illivluse sakkiuaritse, illagingisesse pivlugit, udlullo attorluarniarsigik. 6 Nungulluse okausekartaritse tussarnersunnik, tarrajorsimarsuttun-étunnik, siunekarkolluse akkirsútiksauvsinik tamannut.

7 Uanga kannongérsutsimnik unnibkáutsomárpāse tamannik Tichikusib, assærsab kattengutib, kivgariksúblo kivgakattimalo Nálekame; 8 Tauna illivsenut aulartikiga, taursomunga missiligiartorkogause kannongétose, umættisselo tupedlersárkollugit taursomunga; 9 Taursomungalo aiparitipara Onesimuse, illomórtok assærsak kattengut, ekkardlivse illæt. Taukkoa unnibkáutsomárpāse tamannik uagutine pirsartunnik. 10 Aristarkusib, kellersorsimakama innúlluarkoāse; Markusiblo, Barnabasib igdloætta, tauna pivlugo innérnekartose; ornikpasse illæksiariniarsiuk. 11 Iesusiblo, Iustusemik attiglúb, terssa kippinekartut illéisa. Taukkoinnait ikkiortigākka Gudib nálegauvia pivlugo, taukkolo tupedlersautigisimalerikka. 12 Innúlluarkoāse Epafrasib, ekkardlivse illætta, Kristusib kivgætta; taursomalo sorarunnase tuksiuniarpāse, illuartuinarluse aulaiængorkolluse, Gudiblo pekkorsei tamása piniarluarkollussigik. 13 Tauname unnersiutigāra piniarkiksængārtok pivluse, pivlugillo Laodizæamiut Hierapo-

Digitized by Google

limiullo. 14 Lukasib kaitsorsairsúb assærsab innúlluarkoãse, Demasiblo. 15 Kattengutigeet Laodizeamétut innúlluarlit, Nimfaselo, illageello iglokattei. 16 Aglekello makko illivse attuarérussigik, tava attuartiniarmigissigiktõg illageeksunnut Laodizeamétunnut; illivsesõg attuarkollussigik Laodizeamit pirsut. 17 Archippuselo okarbigissiuk imænna: Piniagækset, Nálekab pekkorsa illingnut, piniarkiksarniaruk nãmaksiniarkollugo.

18 Innúlluarkorsiungatõg nangminek agleklunga uanga Pauluse. Parnãrusimarsunga erkairsariniarsinga. Saimaunekartuinaritse. Illomut.

Kolossamiunnut makko agleksimarsut Rommit, Tichikusib Onesimusiblo neksarikit.

PAULUSIB AGLEGEI

SIUDLEET TESSALONIKAMIUNNUT.

KAP. I.

Tessalonikamiut saimaukoei Gudemut, kujarsútigælluglillo ajunginerárpei Paulusib.

Pauluse, Silvanuselo, Timoteuselo (aglekput) illageeksunnut Tessalonikamiunnut Gudeme Atátame, Nálekamelo Iesuse Kristuseme. Gudib Atátauta, Nálekablo Iesusib Kristusib saimaulisse erkiksisilluselo!

2 Gudemut uagut kujarsútigituinarpause tamause, tuksiartarángautalo sorarunnase erkainiarpause. 3 Erkaitsuinariauvuttõg piniakesse opernermik, sullirsesselo assænermik, sorajuirsuserselo nerriungnermik, terssa Nálegarput Iesuse Kristuse tunnárituinaraussiuk, Gudib Atátautalo kénætta sáne.

Digitized by Google

4 Merssa, assærset kattengutigeet, Gudib assærseiá! illissimavogut kennersimarsusivsinik. 5 Okautsillo tussarnersut, okautigirsauvut, okauseenartun-ésimangimætta illivsenut, pikkunartóvlutigle, Annernermelo ajunginerme illomórnartóvlutik, sórdlotõg illivse illissimagaussigut, kannok illiortogut pivluse akkornauvsinétilluta. 6 Uagutinullo Nálekamullo mallingniktungorsimavose, umnillo nagliungärtose okautsit tussarnersut nálekisse tipeitsursusekarluse Annernermit ajunginermit pirsomik. 7 Taimainause malligæksængorsimavose opertunnut tamannut Mazedoniamiunnullo Achajamiunnullo; 8 Mazedoniamiulle Achajamiullo kissimik illivsenit tussaumangikalloareit Nálekab okausee, tamannele tussaumauéttõg opersuserse Gudemut, taimaitomik okariakangilagut pivluse. 9 Taukkoa nangminek uautinut okautigirsarmasse, kannok aktigirsomik illivse nálekivsigut, kannorlo Gudemut sáluarsimarsose tunnullugit Gudiúngitsut, merssa nálekomagaussiuk tokkosuitsok Gudeviúrsok. 10 Erneralo nerriugællugo killangmit, tokkorsunnit makkitita, terssa Iesuse, annaursirserput kammaumit piomártuksamit.

KAP. II.

Akkornænnétilkne kannok illiortum unnerpok; Gudemut ama kujarsútigei; ornikomaulugit kajumikpok.

Illivse nangminek, assærset kattengutigeet, illissimavose pirsusivtinik illivsenut, assuleenak pisimangimet; 2 Umnillo nagliuktitáugadlartogut mittegáugadlarlutalo Filippime, sórdlo nællungilarse; taimaitorle tipeitsuktóursogut, Guderput tettigællugo, okautsit tussarnersut Gudemik okautigiomagautigik illivsenut, akkerartornekangärluta aglæt. 3 Merssa okaukiksarause tammartangitsogut, illueinatalo pekkoserlugatalo. 4 Kissienne sórdlo Gudib illomórtilluta okalluktigimattigut okautsinnik tussarnersunnik, taima okalluktarpogut, innuinnarnut illuarekolluta piniængikalloarpogut, Gudemulle umættivtinik illissimarsomut. 5 Mannigouniartainartuttut okause-

Digitized by Google

kangisainarauta illissimauaussigut, tukkoitsóngitsoguttõg; Gudib nællungilãtigut. 6 Nálekotóniængitsoguttõg innungnut, illivsenulloneet adlennulloneet. 7 Umnillo Kristusib aulartiteisut piksakarbigiginnaugalloarivse, angæjokáursuttulle illivluta neijorivse, sórdlo anánab milluktitsirsúb kittornenne pauvkirsarei. 8 Taima allianaigigivse umættivsigut, pitseriartoguttõg, Gudib okauseenik pekkartitsukluse, amatõg innúnerput aglæt erdligiomannago pivluse; terssa, assæniktungorsimagauta illivsenik. 9 Assærset kattengutigeet, erkairsarpesseme sullirsauvut piniakauvullo, merssa udlullo unnuello tappullugit sennachviniarauta, illivse piksakarbigiomannase; taimailutalo okautsinnik tussarnersunnik Gudemik okalluktuartogut akkornauvsine. 10 Terssa illivse nællungilarse, Gudiblo nællunginia, kannok ivlernarluta, illuarlutalo, arksoarnaitsóvlutalo neijorause illivse opertòursose. 11 Illissimagiosesõg, nungulluse okaukiksarause tupedlersárluselo, sórdlo atátab kittornenne pirsarei. 12 Okaukivselo, Gudib kénætta sáne sakkilluarkolluse, taursoma kákomasse nálegauviminut ussornarsusiminullo. 13 Taimaitomiktõg sorarata Gude kutsauvigirsararput, Gudib okausee uautinit pirsarausigik, taimane nálekaussigut, innungnut okauseritinnagit, Gudemulle okauseritillugit, illomuttõg taimaimætta; tauna pikkunartorsógioktõg illuvsine, operause. 14 Illivsele, assærset kattengutigeet, malliksimalerpesse Gudib illageeksei Iudæamiut, Kristuse Iesusemétut, merssa taima nagliuktinekarausesõg ekkardlivsinit, sórdlo taivkoa Iudinnit. 15 Taukkoalo Nálegak Iesuse tokkokæt, Profetittiglo aglæt, uaguttõg mallidláriãtigut, Gudiblo merssa illuaringilei, arksoardlersógiputtõg innungnik tamannik; 16 Uautiniktõg okallukorsinginirsut nællursunnut, pidluarkonnagit; taimailutik ajortittik illævlugit pirsaraut tamattigut; merssa kammautib pidlárkajalermattik.

17 Uagulle, assærset kattengutigeet, sivissómik kénarsingikadlarause, umnit umættivtinik neijorluse, pingãrtomik tava tuoviorniarkerssogut kénarsiomauluse kepperingãrluta. 18 Tai-

Digitized by Google

maitomik uagut kavseenik ornikomarsaralloarivse, nanga Pauluse angnerrúrsomik, tornársúble arvsiarãtigut. 19 Kiname nerriutigællugolo, tipeitsutigællugolo, pinnersautigællugolo ussorsitsautigirsarãrput? Illivsesõg taimaitoringinerpause Nálegauta Iesusib Kristusib kénætta sáne tikkibiksane? 20 Illivseme merssa ussorsitsautigælluselo tipeitsutigáuse.

KAP. III.

Paulusib Tessalonikamiut issumagilluarpei, tuksiulugit.

Taimaitomik késa kippillerauta, illuarãrput kissingorokolluta Ateneme. 2 Kattengupullo Timoteuse, Gudib kivga, okautsillo tussarnersut Kristusemik pivlugit ikkiortingoarput, aulartiparput, nekkursektitsartorkolluse kajumiksárkolluselo, operluarsinnarkolluse; 3 Nikkarsungortokarkonnase nagliungnartunnit tamakkonanga; taimaitunnut pekkorsáursogut illissimagaussigut. 4 Uagullo neijorause taima okarbigigadlarpause, nagliungnartokaissirsogut unnerluta, mãnalo taimaisimarsok illissimauarse. 5 Taimaitomik kipperirsarause, (Timoteusemik) aulartitsirsunga, opersusivsinik tussaromagama, ursséirsartúbloneet urssersimasuginerluse, illivsenullo piniarsuserput assuleenængorsugællugo. 6 Mãnale illivsenit Timoteusib tikkimattigut, unnibkáullutalo opersusivsinik assænirsusivsiniglo, issumagilluartaraussigullo, uautinullo kajungerlusegõg tekkojomauluta, sórdlo uaguttõg illivsenut. 7 Taimaitomik, assærset kattengutigeet, opersuserse pivlugo tupedliutigilerpause, tamannik tujomilersilluta nagliuktillutalo. 8 Mãname innúlerkikpogut, illivse aulaiængersimagause Nálekame. 9 Sumingme Gude kutsauvigiginnauarput pivluse, taimaitomik tipeitsungnartokangãrauta illivsenit Gudivta kénætta sáne? 10 Udlullo unnuello tappillugit kenungãrpogut, tekkojomauluse kénarsiomagause, opersuserselo sulle nãmangipet, nãmaktiniaromaulugo. 11 Taursomale, Gudib Atátauta, Nálegautalo Iesusib Kristusib arvkotiksarsiorlissigut illivsenut.

Digitized by Google

12 Illivsele Nálekab agdliartortillisse, assakattigeeksilluselo nãmaktomik, tamannullo (assæniktungortillisse) sórdlo uagut-tõg illivsenut pirsarpogut; 13 Umættisse nekkursektinekarkollugit arksoarnaikollugit illuarnermik Gudemut Atátautinullo, Nálegarput Iesuse Kristuse tikkitserlugo, ivlernarsarsimarsortænne illagællugit.

KAP. IV.

Ivlernartomik sakkilluarkoei, assakattigeeksuarkollugillo; ajokærsorpei tokkorsunnik umaromártunnik.

(Epistel am 2. Sontage in der Fasten, Remin.)

Amalo, assærset kattengutigeet, uagut kenuvigælluselo kajumiksarpause Nálekame Iesuseme, nãmaksilluariartorkolluse, uautinit merssa tussarsimagause, kannok sakkiuariakarause Gudib illuarirsanik. 2 Illissimavoseme, kannongétunnik inneitsissekartinause Nálekamit Iesusemit. 3 Terssávorle Gudib pekkorsa, ivlernarkolluse, uersainermullo pekkonnase. 4 Tamauselo ingmikórtarluse timisse párilluarniaissauesse, ivlernartuinnarkollugit; 5 Nællursuttullo, Gudemik illissimangitsuttut, peteitsulliaissengilase. 6 Illauvsiniglo illueitsulliartokaissengilak, niuvertarángauseloneet, pekkoserluktokaissengilak kattenguminut; Nálegak merssa akkingersirsorsómet tamakko tamása pivlugit, taima okarbigigadlarause narkiksoradlarluselo. 7 Gudib kákungimattigut maujungnartulliarkolluta, ivlernarsekollutale. 8 Taimaimet tamattominga assiginnairsúb, innuit pingikalloarpei, Gudele assiginnarpa, illivsenut tunniursirsok annernerminik.

9 Assænermigle kattengutinnut aglekbigirsariakangilase, illivse nangminek Gudemit ajokærsorsimagause assakattigeeng nermik illivsenik. 10 Taimailiortarpessesõg tamása kattengutigeet, Mazedoniamétut tamanne. Okaukiksarpausele, assærset kattengutigeet, nãmaksilluariartorkolluse; 11 Innerilluariartoritselo piueitsóvluse, piniagæksesselo nãniarsigik, ark-

Digitized by Google

sauvsiniglo sennachviniarluse pigitse, sórdlo uagut pekkoniarivse; 12 Sakkilluarniarkolluse illagingisautinut, taukkoaloneet illæt piksarsivigekonnassiuk.

(Epistel am 25. Sontage nach Trinit.)

13 Assærset kattengutigeet, sinnikpãrtunnigle nællokungilause, allieisukonnase adlettut nerriugirsæksakangitsuttut. 14 Merssa Iesusemik tokkosimarsomik, (tokkorsunnillo) makkisimarsomik operuta, Gudib tava Iesuseme sinniviksut illagititsomariei taursomunga. 15 Okaupauseme Nálekab okausianik imaitomik: umnit uagut innuvluta amigarkógalloaruta Nálegak tikkipet, sinniviksut ingiaissengilauvut; 16 Nálegak merssa nangminek, Gudib Engeleesa nálegauneræt kardlortaursirsartok nippersoalingmik aiparællugo, akkaromáriok killangmit, Kristusemelo tokkorsut makkekäissaput. 17 Kingorna uaguttõg, sulle amigarkóvluta innúrsogut, ivko illagællugit aularunekaromárpogut nuiettigut, Nálegak nellautsartorkollugo sillame, taimalo Nálegak neijortuinalissauarput. 18 Okautsinnik tamakkoninga tava tupedlersarkattigeengniaritse.

KAP. V.

Kristusib tikkibiksa nællunakemet erkærkollugillo piginángorkoei, Gudemullo illuartekollugit; agleket makko näniarpei.

(Epistel am 27. Sontage nach Trinit.)

Udlulle taivko nællunærkoteilloneet pivlugit, illivse assærset kattengutigeet, aglekbigirsariakangilase. 2 Illivse nangminek illissimalluarause, Nálekab udluksa tikkissammet, sórdlo tigliktok unnuame. 3 Imalo okallulerallоarpætta: erngumanartokangilak erksinartokaranelo, asserornartúb tava terssangainak tikkidlároмárpei, sórdlo annernartúb ernisulersok tikkidlára; tavalo kemmãnauieissenginiput. 4 Illivsele, assærset kattengutigeet, tãrmiójungnærpose, taimaitomik udluksab taursoma tigliktotut kanningäissengilãse. 5 Illivse tamause kaumarsúb kittornarãse, udlúblo kittornarãse; uagut merssa

Digitized by Google

unnuabloneet tärtúbloneet pigingilätigut. 6 Taimaimet uagut sinnigiaurnata sórdlo adlet, erkomaniarlutale pissa sillatorsimaniarlutalo. 7 Sinniktut merssa sinniktarmætta unnuame, sillærunartomiglo immertut sillærotarmætta unnuame; 8 Uagulle udlúb kaumarsúb pigimattigut, erkomaniaissaugut, saigorsimauluta opernermik assænermiglo, niakorutekarlutalo nerriungnermik pidluarnartuksamik. 9 Gudib merssa pekkongimattigut kammaumut, pidluarnartorle pigituinarkoa uautinut Nálegautigut Iesuse Kristusekut; 10 Taivna tokkorsok pidluta, uautinut innúkattigekollune erkomatillutaloneet sinniktillutaloneet. 11 Taimaitomik kajumiksárkattigeengniaritse illuarsárkattigeengniarluselo; merssa taimailiortarauseme.

12 Inneniarpausele, assærset kattengutigeet, issumagissigik ajokærsortisse, pársirsesselo Nálekame, illivseniglo kajumiksáirsut; 13 Atárkivlugillo assængärsigik, piniagæt perssakotigællugo, okauserlukbiginnagillo. 14 Okauniarpausele, assærset kattengutigeet, kiglormut piniartut tennerterniarsigik, nikkarsungortut tupedlersársigik, sengeetsut kammagekiksársigik, kammajuilluselo pigitse tamannut. 15 Missiksorniaritse, ajortomik akkiortokarkonnase aipaminut ajortulliartomut; nungullusele ajungirsútiksarsiniaritse illivsenut tamannullo. 16 Tipeitsuktuinaritse. 17 Sorarase tuksiaritse. 18 Pirsesse tamása kujarsútiginiarsigik, taima Gudib pekkomasse Kristuse Iesuseme. 19 Annernerúb pee attorungnærkussengilesse. 20 Erkotuksennik okalluktut assiginnariaurnassigik. 21 Tamásale missilingniarsigik, ajungitsorlo nungullugo pigituarsiuk. 22 Missiksoritse ajortuginekarkonnase sumigloneet. 23 Taursomale, Gudib! ullapisauteliksóursúb ajorungnærsillisse tamangoauvsigut, annernisselo, tarnisselo, timisselo tamakerlutik serniginekartuarlit, arksoarnaikollugit Nálegauta Iesusib Kristusib tikkibiksánut aglæt. 24 Illomóinnarpok ivna kákorsirserse, taursomatög taimaitungortitsomárpäse.

25 Assærset kattengutigeená, tuksiuniarsigut. 26 Kattengutigeet tamása innúlluarkosigik kunningmik illuartomik.

Digitized by Google

27 Nálegak pivlugo pekkoause agleket makko attuartekollugit kattengutigeenut illuartunnut tamannut. 28 Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerætta illagillisse. Illomut.

Agleket siudleet Tessalonikamiunnut agleksimaput Ateneme.

PAULUSIB AGLEGEISA

ARDLAIT TESSALONIKAMIUNNUT.

KAP. I.

Tessalonikamiut Paulusib kujarsútigei saimaunekaleriartormætta; tuksiupei.

Pauluse, Silvanuselo, Timoteuselo (aglekput) illageeksunnut Tessalonikamiunnut, Gudeme Atátautine, Nálekamelo Iesuse Kristuseme. 2 Gudib Atátauta, Nálekablo Iesusib Kristusib saimaulisse erkiksisilluselo.

(Epistel am 26. Sontage nach Trinit.)

3 Assærset kattengutigeet, pivluse Gudemut kujarsariakartuinarpogut, terssa illuarkau; opersuserse agdliartungärmet, nungulluselo assakattigeeksuariartorause illivsenik; 4 Taimainause, uagut aglæt ussorsitsautigirsarause Gudib illageeksorirseinut, illællársinnarause opertuarauselo sumigloneet mallidlárnekarángause nagliuktinekarángauselo. 5 Tamannalo nællunærkotávok, Gude illuartomik ekkartóursissammet, illivselo piginángortuksængorkolluse Gudib nálegauvianut, tamannatög pivlugo nagliuktinekarause. 6 Taima Gudib illuarigamiuk, nagliuktitsirsesse missigititarei nagliungnartomik akkiksénnik; 7 Illivsele nagliuktitáursose, uautinut illæng-

Digitized by Google

utilluta erkiksisitsomárpäse, Nálegak Iesuse erssillerpet killangmit, Engelinne pirsársuit illagællugit. 8 Taursomalo ingnermik ikkoelleksimarsomik pidláromárpei Gudemik illissimaniængitsut, nálekomangitsullo okautsinnut tussarnersunnut Nálegautinik Iesuse Kristusemik. 9 Taukkoa annernartorsoarmik pidlárnekaissaput, asserornartorsoarmik näksaungitsomik Nálekab kénánit, pirsauneranillo ussornartorsoarmit; 10 Terssa kakkugo tikkipet ussornarsivlune illuartitenne pivlugit, tupingnartorsóvlunelo opertut tamása pirsútigællugit. Merssa udluksak tauna pivlugo okautsivut illivsenut, operisimauesse. 11 Taimaitomiktög tuksiutuinarpause, Gudivta pirsuksængortekolluse kákorsúmut tamattomunga, ajungitsullo illuarirsenne tamása namaksiniarkollugit operdluartekolluselo pirsaunerminik. 12 Nálegauta Iesusib Kristusib akka ussorinekarkollugo illivsinelo taursomane Gudivta Nálekablo Iesusib Kristusib saimauneranik.

KAP. II.

Kristuse tikkisinnago asserorsairsokaromárpog-ög; illageeksut tipeitsutigællugillo okaukiksárpei aulaiængerkollugit.

Nálegautale Iesusib Kristusib tikkibiksa pivlugo, taursomungalo kattissimaiartorsusiksarpullo pivlugo, inneppause, kattengutivut. 2 Nekkimajarsungortekonnase issumauvsinik, annilártekonnaselo annernermulloneet, okautsinnulloneet aglekennulloneet uautinit pisugirsennut, Kristusib udloa nedliutsungnarsirsomik unnersunnut. 3 Kimulloneet seglokittarkussengilase suulloneet pivlugit; nedliutikadlaissengimet, operungnærnek pingikadlarpet, sakkomingikadlarpello innuk ajortoliksoak, tamerssa kittornak tammartuksak; 4 Terssávomme arksoardlersok, nálegauniartorlo tamannut, Gudemik nálengnekarbianigloneet tairsamut, Gudiblo igloánut aglæt ingitsartorpok, Gudesut illivlune, ingminiglo Gudiótillune. 5 Erkainiængilissiuk, tamattominga okarbigigivse neijoradlarause?

Digitized by Google

6 Nedliutingirsútalo illissimauarse, merssa taivna sakkomeriartussammet nedliubigirsamigut. 7 Mãnakullo aglæt illueitsulliarnek pillerigalloarkau angiortokut, kissienne sakkomerseilirsok pæradlaissavok. 8 Illueitsulliartorlo tava sakkomeromárpok; tauna Nálekab asseroromárpa kannerme annernerranik, nungulluinaissaualo sakkomeriartorlune tikkikune; 9 Taivnale (illueitsulliartok) sakkomilissavok nellinginarnik pikkunartullirsennik, nællunærkotinniglo, ussornartullirsenniglo opernaitsunnik, tornársúb pilleenik. 10 Tamanniglo pekkoserlutekarlune illueitsulliartitsomárpei tammartuksáursut; terssa piæt, opernartok assæniænginamiko, pidluarkonnatik tamattominga. 11 Tamanna pivlugo Gudib tammarnartorsuit pekkussauei taukkonunga, opernaitsut operekollugit; 12 Ekkartóunekarkollugit tamása seglosuirsúmik operiningitsut, illueitsorle nuennerællugo.

13 Uagulle Gudemut kujarsariakartuinarpogut pivluse, kattengutigeená, Nálekab assærsei! Issoanit Gudib kennermasse pidluartungorkolluse, Annernerúb ajorungnærsitsineranik, opernermiglo seglosuirsúmut; 14 Taimaitomut merssa kákoãse okautsinnik tussarnersunnik okautigirsautinik, ussornartorsoarmik pigirsængorkolluse Nálegautinut Iesuse Kristusemut. 15 Taimaitomik mãna, assærset kattengutigeet, aulaiængeritse ipperarnauærlugillo illerkoriksut, illivsenut ajokærsútiginekartut, okautsivtinigloneet aglekautinigloneet. 16 Taursomale, Nálegauta Iesusib Kristusib, Gudivtalo Atátautalo, assagamissigut, saimaunerminiglo tupedlersautiksakartinamissigut nãksaungitsomik, nerriugirsæksakartillutalo ajungitsomik. 17 Umættisse tava kajumiksárligit, nekkursektilluselo ajokærsútigirsennut ajungitsullirsennullo tamannut.

Digitized by Google

KAP. III.

Tuksiukovok taukkonunga; sakkilluarkollugit sennachviniarkoei, illuartut mallikollugit. Agleket makko nāniarpei.

Amatōg okkorse, assærset kattengutigeet, tuksiuniarsigut, Nálekab okausee okautiginekariartorkollugit tamannut, nálengnekarkollugillo, sórdlo illivsine. 2 Uagullo annengnekarkolluta ivkonanga innungnit innarluktunnit ajortorsoarnillo; tamakæratik operdluarsusekarmætta. 3 Nálegarle illomortóvok, taursoma nekkursektissauāse sernigissevluselo ajortomit. 4 Uagulle issumakarbigáuse Nálekame, illivsenut pekkorsauvut nálektugællugit, náleissæsugællugillo. 5 Nálekable umættisse nálektungortilligit Gudib assænirsusianut, Kristusiblo kammajuirsusianut.

6 Uagulle, assærset kattengutigeet, Nálegauta Iesusib Kristusib akkane okauniarpause, illagissérsiuk kattengut nellinginak sakkilluangitsok, nálekomangitsorlo ajokærsúmut uagutinit pirsomut. 7 Illissimavoseme, kannok illivluse mallissægaussigut; uagut merssa illueitsulliængitsogut akkornauvsine; 8 Taimatōg akkekangitsomik timmiursartorbigingikivseloneet uagut, udlullo unnuello nungullugit sennachviniartogut erdlokivluta piniartarlutalo, illarse piksakarbigiomanginautigo. 9 Umnit taima piginnagalloartogut, kissienne illivsenut malligæksaritiniarauta taimailiortogut, mallekolluta. 10 Neijortilluselo okaukivse imænna: kinaloneet sulliniaromangitsok, nerrissenginioktōg. 11 Merssa illæsse tussaumagautigik sakkilluangitsorsuit, sulliniaromangitsunōg, pillirsarlutiglo pekkorsarinekangitsunnik. 12 Taimaitulle, Nálegarput Iesuse Kristuse pivlugo, inneniarlugillo okaukiksárpauvut, sulliniarkollugit piueilutik, nerrirsæksarsiorkollugillo nangminertugæksamingnik. 13 Illivsele, assærset kattengutigeet, kassussennase ajungitsulliaritse. 14 Okautsivtinulle nálengitsokarpet, tauna nællunérsiuk aglekluse uautinut, kemmeklugolo allarsiuk

Digitized by Google

pakkaitsekollugo. 15 Kissiennele kingarirsariaurnago, okaukiksárniarsiugle sórdlo kattengutiginekartok. 16 Nálekable ullapisauteliksóursúb tunnitsuinarlisse ullapisaumik tamannik. Nálekab illagillisse támause!

17 Innúlluarkorsiunga nangminek agleklunga uanga Pauluse; aglekakka nungullugit taima nællunærkoserlugit pirsarpakka; taimalo aglektaraunga. 18 Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerætta illagillisse tamause. Illomut.

Ardlait makko Tessalonikamiunnut aglegáput Atenemit.

PAULUSIB AGLEGEI

SIUDLEET TIMOTEUSEMUT.

KAP. I.

Ajokærsoinerdluktut Paulusib arksoarekoei; Timoteuse ajokærsorpa kannok illioriakarmet inneitsissit pivlugit; operluarnermik sorarkungila.

Pauluse, Iesusib Kristusib Apostelia, Gudib Annaursirsivta Nálekablo Iesusib Kristusib nerriugirsauta pekkorsanik; 2 Timoteusemut illomórtomut ernersiamnut opernerme, pillit saimaunek, nákiningnerlo, ullapisaullo Gudemit Atátautinit, Nálegautinillo Iesuse Kristusemit!

3 Taimane Mazedoniamut aulalerama, okaukivkit Efesusemétuarkollutit, innerterkollugillo illéit, ajokærsútekarkonnagit adlamik. 4 Nálengniarkonnagillo okalluktuapillungnut, okausérinekartunnullo ekkardlereenik kingudlereeksunnik, tamakkoa sorarnængimætta, appersútiksakarnartóvlutiglo sakkitsau-

Digitized by Google

tiksennik, illuarsautiksaungimættalo opernerme Gudib pekorsáne. 5 Inneitsissille nællunærutigirsæt angnek terssa imaipok: assæningnek umamit ivlernartomit, issumamillo illuartomit, opernermillo illomórtomit. 6 Tamakko ipperarpeit illéisa, sálerlutiglo okautsinnut piungitsunnut; 7 Ajokærsoirsójomatógamik aglekennik inneitsissinnik, siunekarnagillo okautsissigloneet okautigirsettigloneet. 8 Inneitsissille illissimauauvut ajungitsorsóursut, attorluarpattigik innuit; 9 Illissimagiættõg, inneitsissit tunniusimangimætta illuartunnut, illueitsunnulle, Gudemut nálengitsunnut ajortulliartunnullo, ivlernaitsunnullo, koksellaitsunnullo, tokkotsirsunnullo angumingnik arngnamingniglo, innungærsunnullo. 10 Uersairsunnullo, kiglormut piniartunnullo, innungnik tigliktunnullo, seglutóursoarnullo, angernerdluktunnullo, adlennullo arksoarnartunnut ajokærsúmut illuartomut; 11 Terssa Evangeliume ussornartométomut, Gudib pidluartóursúb pianut, issumagekorsáursomut uamnut. 12 Nálegarpullo Iesuse Kristuse kutsauvigăra nekkursektimanga, illomortorællungalo, kivgartóutekartimanga tamattominga; 13 Merssa siornagut arksoardlersorsóursunga, akkerartortóvlungalo mitteklersorsóursunga; nákinekarpungale, merssa siunekangikadlarama opersusekangikadlarlungalo taimailiorama. 14 Pingãrnerrovlungale saimaukãnga Nálegauta, opertillungalo assatillungalo Iesuse Kristusemut. 15 Merssame illomornartóvlune opernartóvok okausek nálegluariakarnek, imaitok; Kristuse Iesuse nunamut pimet, ajortuglit pidluarsariartoruklugit, taukkonanga uanga sualungnerrúrsunga. 16 Taimaitomigle merssa nákinekartunga, uamnut angnerrúrsomik Iesuse Kristuse nællunæromamet kammajuirsusiminik tamannik, malligæksængorkollunga opertortæksaminut nãksaungitsomut innursúmut. 17 Gudele, issukangitsorsoak Nálegaunek, adlangojuitsok, erssingitsorlo, illissimarsotuarlo nálengnarsile ussornarsivlunelo issukaissengitsomut. Illomut. 18 Pekkorsarle manna innersútigăra illingnut, ernera Timoteuseá, okautsit ivko, erkotukset pivlutit, malling-

Digitized by Google

niarkit ajugáuluarkollutit, 19 Opersusekarkollutillo paitsisaitsomiglo issumakarkollutit, tamanna illéisa ipperarsimamarssuk, operungnærlutiglo; 20 Taimaitut illagissimauækit Himenæusib Alexanderiblo, taukko tunniupækka tornársungmut, pidlárnekarkollugik, arksoardlerungnærkollugik.

KAP. II,

Malligæksamik pekkorsiok, angnerrúrsomik angutit arngnello malligækseinik.

Taimaimet mãna okaukiksainiarpunga, adlennit tamannit imaitut piniarkãrkorsarigaukit: kenúrsarnek, tuksiartarnek, tuksiursirsarnerlo, kujarsarnerlo pivlugit tamása innuit; 2 Nálegaunerillo nálegarsuillo pivlugittõg, erkiksivlnta unnigluarlutalo innúlluarkolluta, Gude nálekluarlugo tamannik, piueilutalo. 3 Tamanna ajungimet illuarlunele Gudemut Annaursirsivtinut, 4 Taursoma pidluarkomagit innuit tamása, opernartomiglo illitsorillerkollugit. 5 Gude merssa attausióvok, attausiógioktõg innungnik saimaursængortitsirsok Gudemut, terssa Innuk Kristuse Iesuse; 6 Taivna ingminik tunniutok, tamása pissiarisuklugit; tamanna okautigirsáukollugo nedliutekorsæksamine. 7 Tamattominga uanga okallukorsávunga Apostelióvlunga, (merssa illomórlunga Kristuseme okallukpunga, seglunangalo,) nællursunnut ajokærsoirsókorsávunga, opernerme seglosuinermelo.

8 Tava mãna pekkorsiunga: angutit tuksiartarkollugit tamanne, arksettiglo illuartut kodlarterlugit, ningeksusekaratik nekkimarsusekaratiglo. 9 Taimaitõg arngnet arssoarkollugit annorarsennik illuartunnik, iktorlutiglo illerkoriklutiglo, arssoarniarkonnagillo nytsennik perdlaisimarsunnik, Goldemigloneet, sappangenniglonеet, annorarsennigloneet erdlingnartorsoarnik; 10 Arngnettulle Gudemut nálengniartuttut illiorkollugit, ajungitsulliarnermik pirsarlutik. 11 Arngnak nungullune ajokærsornekarángame nippangerlune nálektuaissavok.

Digitized by Google

12 Arngnarle ajokærsoikungilara, uviminuttõg nálegáuniarkunginiaratõg, náleinarlunele pisavok. 13 Ada merssa pingortisimakärmet, kingornalo Eva. 14 Adalo seglokittarnekangitsok, arngnarle seglokittarnekarame arksoarnalersok. 15 (Arngnelle) pidluarsomárput ernirsartaramik, opertuarunik kissienne, assæniktuarlutiglo, ivlernartuarlutiglo, illerkoriklutiglo pitsuarunik.

KAP. III.

Pellessiunerit, ajokærsoirsullo ikkiorteisa piniagækseit malligækseillo nællunárpei.

Illomut terssa opernartóvok: Illageenut pellessiúnerrojomarsok, tauna piomarsóvok pirsarialiksoarmik sullirsæksamik. 2 Taimaimet pellessiunek nungullune arksoarnaitsóussavok, attauseenarmik nulliakaissevlune, kajumiktóvlune, sillakartarlunelo, illerkoriklunelo, sinniktarkorsirsóvlunelo, ajokærsoiluartóvlunelo; 3 Immerajuktorsónanelo sillérunartomik, unnattairsarajuktónanelo, innárluktulliartónanelo; innuksiarnersóvlunele pisavok, akkerartorajuktónanelo, erdliktónanelo; 4 Innukotiminik pársilluartovlune, kittornakarniartóvlunelo nálektunnik illerkoriksunniglo. 5 Innukotiminigle kinaloneet pársilluarnek nællursógune, kannongme tava Gudib illageeksei párissennerpagit? 6 Opillerdlängóussengilak, makkitalerkennavok, arksoardlersúblo arksoarissæsugællugo. 7 Unnersiutiginekaissægiorle opingitsunnit assimétunnit, kakkejardlersúb passiklerkonnago nappitekonnagolo. 8 Taimatõg illageeksut kivgeit peteijuissaput; marlungnik okkakaratik, Weinemik immerajuktorsónatiglo, innárluktulliartónatiglo; 9 Opernerúble nællunartua torkorterlugo pissauæt issumame illuartome. 10 Taimaitulle missilikkärlugit pirsariakaradlariok, kingorna tava kivgartorlit, arksoarnaikunik. 11 Taimatõg taukkoa nulleet peteijuissaput, kakkejardlersónatik, sillakartarlutigle, tamanniglo illomórtarlutik. 12 Illageeksullo

Digitized by Google

kivgeit nungullutik attauseenarmik nulliakaissaput, pársilluaissevlutiglo kittornamingnik innukotimingniglo. 13 Kivgartorluartulle, ingmingnut pidluautiksarsioraraut ajungitsorsoarmik, angisómiglo tipeitsutiksarsivlutik opernerme Kristuse Iesusemut. 14 Tamakkoninga aglekbigágit, orninæsuaissæsugællutillo; 15 Mullugalloarumale, illissimakollutit kannok illivlutit sakkiuariakarauit Gudib igloane; terssa Gudib tokkosuitsúb illageeksei, opernartúb sukka, aulaiaitsorlo tungauvia kollarnaitsomik.

16 Tussaumarsaulunelo angekau, Gudemut nálektut operirsæksæt, terssa imaitok: Gude innungorsimaulune erssersimavok, illuartónerarnekarlune Annernermit, tekkotillunelo Engelinnut, okautávlunelo nællursunnut, operbigirsávlunelo nuname kangattartitávlunelo ussornartorsoarmut.

KAP. IV.

Ajokærsoinerdluktokaissavong-ōg udlunne kingudlerne; Timoteuse illomórtuarkoa.

Annernerle nevsujailuarpok, udlunne kingudliksenne illéit operungnæromárpung-ōg, nálekomárlutiglo annernernut seglokittairsunnut, tornársuillo ajokærsúteinut; 2 Terssa imaitunnut: ajungitsūrsártunnut seglovlutik okausekartunnut issumamikullo taukkoa nælluněrkotsernekartut óusimarsomik. 3 Nulliareekarkorsingitsullo, nerrekorsingitsullo nekkiksennik, illéinik merssa Gudib pingortiteinik kujanartunnik opertunne illissimarsunnelo opernartomik. 4 Gudib pingortitei tamarmik ajungimætta, nachonartokangilarlo kujanermik attoreine. 5 Nachonarungnærmætta Gudib okauseenik tuksiaumiglo. 6 Tamattominga kattengutigeet ajokærsortarukit, tava Iesusib Kristusib kivgarilluaromárpātit, innurorsársimarsotit opernartunnut okautsinnut, illuartunnullo ajokærsútinnut, taukko nálektuinaraukit. 7 Illueitsulle okalluktuapilluillo attungitsut ingalengniarkit. Gudemulle nálengnermik illingnik sungiusar-

Digitized by Google

niarit. 8 Merssa timmemik sungiusainek attorkaivsängimet, Gudemulle náleksusek attortuksávok tamannut, unnersóuteliksóvlunelo innursúmik mänakun-étomik nedliutuksamiglo. 9 Tamanna illomornartóvlunelo opernartóvok, okausióvlunelo nálegluariakarnek. 10 Taimaitomiglo piniagæksakarioguttög, mittengnekarlutalo, tettigisimagautigo Gude tokkosuitsok, tauna annaursirsigét innuit tamarmik, angnerrúrsomigle opertut. 11 Tamattominga okaursivlutillo ajokærsoiniarkeet.

12 Illingnik nachorsokarnauærile innusukauit; opertunnulle malligæksauniarna okautsinnik, sakkiuarnermiglo, assænermiglo, annernermiglo, operluarnermiglo, peteijuinermiglo. 13 Okautsit attuarkiksarniarkit, okaursiniarkiksarlutillo, ajokærsoiniarkiksarlutillo, tikkitserlunga. 14 Issumakérnauéruk tunnirsút saimaunartok, illingnut tunniusimarsok okautsinnik erkotuksennik, uttokaunerit arksamingnik pattingmattít. 15 Tamakko umamiuginiarkit, sulliariniarlugillo, tamanne agdliartorsutsit mallungnarsekollugo, 16 Illingnik nangminek páriniarit, ajokærsúttög pivlugo; tamakkonunga sorarnauérit. Taimailiortaruit, illingnik nangminek tava pidluartiniaromárpotit, nálektingniglo aglæt.

KAP. V.

Paulusib Timoteuse ajokærsorpa illioriakarsusianik uttokaunerrúrsunnut, innusuktunnullo, uidlarnernullo, uttokaunernullo.

Innutokak okauserlukbigissengilet, atátatulle illiorbigællugo okauniaruk, innusuktullo angutit kattengutitut; 2 Arngnakoeksello anánettut, innusuktullo arngnet kattengutitut illiorbigikit, nungullutit peteijuilutit. 3 Uidlarnerit, merssa uidlarnerróvluartut, atarkirsarniarkit. 4 Uidlarnekarpelle kittornalingmik erngoutalingmigloneet, (kittornet) taimaitut sungiusaradlarlit angæjokáuniarnermik innukotimingnut, taimailutiglo angæjokéttik akkillerluarlugit; tamanna ajungitsul-

Digitized by Google

liáumet, illuarkallunelo Gudeme. 5 Terssávorle uidlarnerróvluak, merssa kissimétungorlune Gude tettiginarsinnara, udlullo unnuello nāursarei sorarane tuksiarlune kenúvlunelo. 6 Peteitsulliarlunele innúrsok, tauna tokkungavok, naug innúgalloarlune. 7 Tamattomingatōg okaursiniarit, arksoarnaikollugit. 8 Nellinginable kialoneet illænne, angnerrúrsomiglo iglokattinne issumagingikunigit (innútikseinnik), tauna opersusekarungnærsimavok, ajornerrovlunelo nællursomit. 9 Uidlarnek kennigáussægune, nungullune okkiokarle 60 innornagit, attauseenarlo uvigigalloarællugo; 10 Unnersiutiginekaissægioktōg ajungitsulliartarnermik; kittornennelo perrorsarsimagunigit, sinniktarkorsirsóvlunelo, illuartullo issigeit ubbarsimagunigit, ajorsartunnullo angæjokaursóvlunelo ajungitsuinarnik piniartarsimagune. 11 Uidlarnerille innusuktut allarkit (kivgartortungortiniarnagit); merssa peteilirsarángamik, Kristuse náleissærlugo, uvinnikomadlaraut tava; 12 Taimaitut arksoarnalerkaut, opernek siudlek sorarunamiko. 13 Tamanna tappullugo sulliniaromanginiputtōg, sakkeenarlutiglo pullartaraut iglunnut; sulliniængisinnarlutigle okallukpedlálleriputtōg aglæt, allapernaitsóvlutiglo, okalluktarlutiglo pirsæksaungitsomik. 14 Taimaitomik uidlarnerit innusuktut uvinnikoakka, kittornartárkollugit, iglomingnik párirsæksakarkollugit, arksoardlerajuktok passikliutiksakarkonnago tankkonunga. 15 Illéit merssa kiglormut pisimamætta, tornársungmut sásimaulutik. 16 Opertorle, angulloneet arngnarloneet, uidlarnekarune, tauna issumaginiaissaua innútikseinik, *illageeksunnut* nagliutigekonnago; uidlarnerrovluartut nungullugit ajorsarkonnagit.

17 Uttokaunerit, piniagæksamingnik piniarkiksut, augoarbiginekangārillit, angnerrursomiglo sulliakartut okautsinnik ajokærsútinniglo. 18 Agleket imaimætta: Umingmak (suaursennik) tungmairsartok irvsarusissengilet; sennachvirsorlo akkilleriakarpek.

19 Uttokaunernik passikleromarsut operirsariaurnagit, kissienne narkiksoirsokarpet marlungnik pingasunnigloneet.

Digitized by Google

20 Ajortulliartut nungullugit pidlárlugit narkiksorkit tamása tussartillugit, adlettõg erksekollugit. 21 Gudib, Nálekablo Iesusib Kristusib, Engelillo kenniket tekkoénne okaupagit, tamakko tamása nálekollugit, issumangniglo pinnatit, innuinnarnullo illuarekollutit sungoamigloneet piniaissengilatit. 22 Nellinginak erngerlugo arksængnik pattissengilet; illænguekennektõg adlet ajortullirseinut. Illingnik nangminek ivlernarsarniarit.

23 Immeenarmik immissérit, ingmangoamigle Weinemik immerit, nárdluktógauit, akkillekitsorlutillo nappartarauit.

24 Innuit illéisa ajorteit mallungnaramik, erngerlutik ekkartóutiginekarsinnaput, illeille aitsait kingorna nællunarungnéraraut. 25 Taimatõg illéisa ajungitsullirseit erngerlutik mallungnarkaut, adlelle umnit nællunaralloartut sakkomingissenginiput.

KAP. VI.

Kivget pivlugit ajokærsimik tunnia; Timoteuse illomórkoa, Gudemut nálengniarsinnarlune; pissórsuit ajokærsorkoei piniagækseinik. Agleket makko náuei.

Kivgainaúrsut nungullutik atarkirsariuaissaueit nálekettik, Gudib akka ajokærsúllo mittautigirsængorkonnagik. 2 Opertunnigle nálegakartut, assiginnaissengileit taukko, pirsutekartugællutik kattengutigigamikik, pingãrtomigle kivgartorbigilluaissaueit opertómætta assænartóvlutiglo, angæjokárigamikiglo. Taima ajokærsoilutillo kajumiksáiniarit.

3 Kinale adlamik ajokærsútekarune, Nálegautalo Iesusib Kristusib okausee pidluarnartuglit nálektuangikunigit, ajokærsúllo Gudemut nálekorsirsok pinnago; 4 Tauna makkitakau illissimarsosuginermit, umnit nællursóvlune, sakkitsairsarlunele appersútinnik okautsinniglo piungitsunnik; taukkonangalo pirsaraut kenninganek, sakkitsaunerlo, mittengnerlo, issuma-

Digitized by Google

pillungnerlo illaminut. 5 Akkioreengnerlo, terssa taimaitorsómætta innuit, asserorsimarsunnik issumaglit, opernartokarungnærsinekartullo, issumakaramik, Gudemut nálengnek pekkarbiósugællugo. Taimaitorsuit ingalekit. 6 Gudemulle nálektok, tunnirsúteilo nämagællugit, taivna perkotiksariksorsóvok. 7 Merssa sumigloneet pekkarata nunamut pisimavogut, nællunænginiok tava, sumigloneet pekkarata nunamétsungnælissægauta. 8 Nerrirsæksakarutale annoraksakarlutala, tamakko tava nämagittigik. 9 Pissórsoængoromarsut pirsarmætta urssernartunnut ningennullo, piomaningnerperksoarnullo siorngærunartunnut innarlungnartunnullo, taimaitut innungnik pisitsirsómætta asserornartorsoarmut tammarnartorsoarmullo. 10 Piomatónek næggoviómet ajortunnut tamannut: tamattomunga illeit kajumiksileramik, opersusek tammaiæt, erdlokinartoperksuillo ingmingnut pisikeit. 11 Idlille, Gudemut pigirsáursongá, tamakko kemmeratiginiarkit; illuarnerle, Gudemullo nálengnek, opernerlo, assæningnerlo, issumagingnerlo, piueinerlo piniarsinnarkit. 12 Illungersoinnarnermik ajugauniarit operluarlutit, näksaungitsomiglo innursutiksarsiniarlutit, tamattomungalo kákosimagauit, angejárlutillo ajungitsomik nællunæjantekartotit, narkiksoirsut kavseet tussartillugit. 13 Gudib, tamannik umartitsirsúb, Kristusiblo Iesusib, Pontiuse Pilatusemut nællunæjaumik ajungitsomik okautiginiktúb kénætta sáne pekkoaukit. 14 Nálektuarkollugo pekkorsak, ivlernarlutit arksoarnaillutillo, Nálegauta Iesusib Kristusib sakkomerbiksa nedliutserlugo; 15 Tamannalo nedliutekorsamigut nedliutissaua irvsoma pidluartóursúb ajugakangitsotuablo, nálegaunerit Nálegaunerætta, nálekello nálegætta; 16 (Taivnavomme) tokkosuitsotuak, kaumarsométorlo orningnek ajornartome, innuit tekkungisainægæt, tekkonerlo ajugæt; tauna nálengnarsillunelo nálegauniartuinarle näksaungitsomut. Illomut.

17 Pissórsuit sillame mattomanétut okauniarkit, makkitasökonnagit, peelloneet nungujarsut tettigekonnagit, Gudele

Digitized by Google

tokkosuitsok, tauna merssa tunnioráirsorsómet tamannik attugæksautinik; 18 Ajungitsulliarkollugit, pissórsoængorkollugit ajungitsullirsennik, erdliktókonnagit, augoarbiginikomakollugit; 19 Kattersoiniarkollugillo perkotiksamingnik nangminermingnik, torkortegæksennik nedliutuksamut, innursútiksarsekollugit näksaungitsomik.

20 Oma Timoteuseá! Illingnut párekorsak torkorterluaruk, ingaleklugillo okautsit illueitsut attoriakangitsut, sakkitsautiginekartullo illissimanartũrsártut merssa seglutiginekartut. 21 Taimaitokartomik illeit unnermætta, operungnærlutiglo. Saimaukonekarkeet idlit. Illomut.

Siudleet makko Timoteusemut agleksimaput Laodizeamit iglorperksoavingnit Prigiame Pazasianame.

PAULUSIB AGLEGEI

ARDLAIT TIMOTEUSEMUT.

KAP. I.

Timoteuse Pauluśib kajumiksarpa unaminik assænniktomik.

Pauluse, Iesusib Kristusib Apostelia, Gudib pekkorsanik, okautigekollugo innursút Kristuse Iesusemétok. 2 Timoteusemut, assærsamnut ernersiamnut (pillit) saimaunek, nákinerlo, ullapisaullo Gudemit Atátamit, Kristuse Iesusemillo, Nálegantinit.

3 Gude kutsauvigāra, kivgartorbigirsara siudlikka malliklugit issumamik ivlernartomik, sorarnanga idlit erkairsarig-

Digitized by Google

aukit, nungullunga tuksiursirsarángama, udlullo unnuello tappullugit. 4 Kodlissillo erkairsarigaukit, kippillerkaunga tekkojomaulutit, tipeitsungälerkollunga. 5 Erkairsarigiara opersutsit illomórtok, sórdlo siornágut ningiut Loide, arngnello Eunike operkärtut, idlitsõg taimaitotit nællungilagit.

6 Tamanna pivlugo erkasiniarpagit, pikkoriksautigekollugo Gudib tunnirsúta saimaunartok illungnétok, terssa arksamnik pattikaukit. 7 Gudib merssa tunningimattigut annernermik erksirsútelingmik, pirsautelingmigle, assæniktomiglo, illissimarsomiglo (annernekartikätigut).

8 Taimaitomik Nálegauta okausee iktorutigissengilettit, uangaloneet parnärusimarsunga tauna pivlugo; uautulle nagliuksinnait okautsit tussarnersut pivlugit, Gude pirsæktitsirsigællugo; 9 Taursoma pidluartimattigut, illuartomiglo kákorsúmik kákolluta, sullirsauvut pirsutiginnagit, piomarsusiminigle saimaunerminiglo pigamissigut; merssa sillarsoakangikadlarmet saimaursæksængortisimagauta Kristuse Iesuseme. 10 Mänakulle tamanna nællunæjarsimavok Annaursirsivta Iesusib Kristusib erssiutágut, taursoma tokko pirsautærotika, innursútiksamiglo näksaungitsomik sakkomersitsiok Evangeliumekut; 11 Tamattomunga pekkorsávunga okalluktuksávlunga, Apostelióvlungalo, nællursunnullo ajokærsoirsóvlunga. 12 Tamannatõg pivlugo taima nagliuktaráunga, kangusutigingilarale. Merssa operbigirsara illissimagauko, nangänauæriungatõg, uamnut párekorsak sernigiginnaumago udluksaminut aglæt.

13 Uamnit tussakettit ajokærsútiginarkit, terssa okautsit pidluarnartuglit opernermik assænnermiglo Iesuse Kristuseme. 14 Ajungitsok illingnut párekorsak tamanna torkorterluaruk, Annernek ajunginek illuvtinétok ikkiortigællugo.

15 Terssa illissimauet, Assiamiut tamarmik kemmekänga, taukkoa illagægik Figelluse, Hermogeneselo. 16 Nálekab nákinermik pirsarligit Onesiforusekut tamása, taursoma kabseenik tupedlersármanga, kanguginnangale umnit kallim-

Digitized by Google

nersoarnik kellersugáursunga; 17 Rommulle pigame ujarkiksáránga nennivlungalo. 18 Kannoktõg nákinekarle Nálekamit udluksame nedliutsomártome. Kannorlo aktigirsomik taursoma kivgartorbigimanga Efesuseme, idlit illissimalluarpet.

KAP. II.

Ajokærsorpa kannok illioriakarmet, kannorlo illioriakangimet.

Taimaitomik oma ernera, pirsársoængorit saimautekut Iesuse Kristusemétokut. 2 Uamnillo tussakettit, narkiksoirsut kabseet tussartillugit, tamakko pisikit innungnut illomórtunnut, adlenniktõg ajokærsoinek ajungitsunnut. 3 Nagliuksinnait tava ajungitsotut Iesusib Kristusib kivgatut. 4 Kivgartorluartúb nungullune adlet piniagæksaugalloet issumakérarei, terssa illuarekollune kivgartorkorsirsiminut. 5 Ajugauniartorlo illuartomik ajugauniangikune niakorusernekarnek ajorpok. 6 Nautsévilliortorle, nautsévingmik sennachviniarame, nungullune náursut nerrekārlugit pissauei. Illingnut okautsikka nálekit. 7 Nálekable illissimanermik tunnissauātit tamanne. 8 Iesuse Kristuse erkaumatuinnaruk, tokkorsunnit makkisimarsok, Davib kinguarirsa, sórdlo Evangeliume okautigigauko; 9 Tamanna pivlugo nagliukáunga, kellersugáulunga aglæt, illueitsulliartotut; Gudible okausee kellersugáungilet. 10 Taimaitomik nagliungnartut tamása attortarpakka illællárlunga, kenniket pivlugit, taukkotõg pidluautiksekollugit ussornartomik nāksaungitsomik Iesuse Kristusemit. 11 Illomórnartóvlune opernartóvok terssa: Illagællugo tokkoguta, umarkattigiomáriarputtõg. 12 Illællárluta nagliukuta, nálegaukattigiomáriarputtõg. Misserratiginikuta, misserratigiomáriātiguttõg. 13 Umnit uagut opingikalloaruta, tauna illomórtuarpok, ingminik misserratiginek ajorpok.

14 Tamattominga tava erkasiniarkit, narkiksoilutit Nálekab kénætta sáne, okauseenait pivlugit sakkitsaikonnagit, piungi-

Digitized by Google

met tamanna, tussartullo kiglormut pirsutigirsarræt. 15 Piniarkiksarniarit, Gudemut illuarilluarkollutit, arksoarnaitsóvlutillo kivgarekollutit, okautsit opernartut nungullugit nämaktekollugit tamannut. 16 Ingalekille okautsit illueitsut piungitsut, taukkoa aksut nálekteilinarkemætta Gudemut. 17 Taukkoalo okauseet asseroiartorput soraratik, taimainipuktög Himenæuse Filetuselo. 18 Taukkoa opernartok tammaiæk, okarlutiglo, tokkorsunnit makkitsungnarsirsut unnerlugit, taimalo illéisa opersusiæt ajulersipæk. 19 Gudible tungauvigekorsa aulaiaitsok, sakkiksaungilak, imaitomiglo nakkittarusersimavok: Pinne Nálekab illissarei; ama imalo: Kristusib akkanik taisirsúb illueitsut allarligit. 20 Iglomele angisóme pogutakararau Goldinnik, Silveniglo, ama kerssungniglo machenniglo aglæt, illeillo ussornartomut, illeille ussornaitsomut. 21 Taimaitomik ingminik pærsekorsok innungnit okkonanga, tauna ussornartuksængoromárpok, ivlernartungorlune, iglúb nálegánut attortóvlune, piginángorsimaulunelo ajungitsullirsennut tamannut. 22 Innusuktut kajungernereet kemmäratiginiarkit, illuarnerle, illomornerlo, assæningnerlo, erkiksinerlo piniarkit, illaksiniarlugillo tamása Nálegak tailugo tuksiartut umættimingnit illuartunnit. 23 Appersútille attoriakangitsut, illissimarsútiginekangitsullo ingalengniarkit, sakkitsautiksakainarnartut nællunginaukit. 24 Nálekable kivga sakkitsaigajuktorsóussengilak, tamannulle innuksiarnersóussavok, ajokærsoirsarlune kajumiklune; okausereetsulle piucilune koiægiginnaulugit pissauei. 25 Kannilarlunelo ajokærsorniaissauei okausereetsut, Gudib mattoma kingorna tunnissæsugællugit sainiarsútiksamik, opernartomik illitsorillerkollugit; 26 Ama sillatortungorkollugit pærkollugit tornársúb parnäruteinit, taursoma merssa parnärsarmagit pekkorsaminut.

Digitized by Google

KAP. III.

Udlut nägatikseit okautigei, asserorsairsokaissammello; Timoteuse kajumiksárpa mallikollune, Gudiblo okausee aulaiængerbigekollugit.

Tamannale nællojungnæruk, udlunne kingudlerne erksinartorsoarnik nedliutekaissammet. 2 Merssa innúkaleromármet ingmingnik sũsugirsunnik, tukkoitsunniglo, ussorsitsartunnik, makkitasũnnik, mitteklersunnik, angæjokámingnut nálengitsunnik, kujangitsunnik, illueitsunnik. 3 Uttereetsunnik, issumakærbigininingitsunnik, mamardlersunnik, peteitsunnik, piueitsóngitsorsoarnik, angæjokáungitsunnik. 4 Unnerdluktunnik, sillaitsunnik, angnerruniartunnik, taukkoa ikdligupilluit assænerroeit Gudemit; 5 Taimaitut Gudemut náleksusekartũrsáralloarput, illomóngitsorsóupulle; taukkotõg ingalekit. 6 Taukkoa illeit, tamattigut iglunnut pullarniartarput, arngnangoet pivlugillo aularupeit, ajortorsoarnik ullibkartut, tamanniglo kajungersuseliksuit. 7 Soraratiglo illiniartũrsáralloarput, opernartomigle illissimanek ajulersinnarput. 8 Sórdlole Iannesib Iambresiblo Mosese arksoaræk, taimatõg taukkoa opernartok arksoarirsaræt; asserorsimarsunnik issumakarlutik innúgamik, pirsuksáunatiglo opernermut. 9 Késale sorariakaissaput, sillærosimarsusiæt nællojungnærsissammet tamannut, sórdlo ivkoa piniarnerdlursusiæt. 10 Idlille tussarsimauettit ajokærsútigalo, illerkoralo, issumagalo, opersuseralo, issumagirsuseralo, assænirsuseralo, kammajuirsuseralo; 11 Kannorlo mallidlárlungalo nagliuktimanga Antiochiamétillunga, Ikoniamelo Listramelo; kannorlo aktigirsut mallidlárnerit taimane attorsimagikka, tamakkonangale tamannit Nálekab annaukänga. 12 Tamarmiglo, Gudemut náleklutik innúniaromarsut Iesuse Kristuseme, taukkoa nagliuktisimadláissaput. 13 Innuille ajortokullurksuit, seglokittairsullo ajoriartorsimararaut, tammartitsirsarlutiglo

Digitized by Google

tammartinekartaraigiput. 14 Idlille sorarussérkit illiniaketit illingnullo párekorset, merssa ajokærsortit nællunginauko. 15 Merdlertounernillo aglæt agleket illuartut illissimagaukit, taukkoa tava ajokærsorsinnaulutit illissimatisinnauātit pidluarkollutit opernermik Kristuse Iesusemut. 16 Agleket tamarmik Gudemit pisimarsut, attortuksáput ajokærsoinermut, erkasitsinermullo, arkiksoinermullo, narkiksoinermullo, illuartitsinermullo; 17 Gudib innukta namaksinekaleriartorkollugo piginángorkollugolo ajungitsullirsennut tamannut.

KAP. IV.

Timoteuse ajokærsoiluarkoa; siuniksaminik aglekpok kettullisimaulune; Timoteuse kákoa ingminut, adlenniglo pekkorsútekarpok. Aglekenne makko nāniarpei.

Taimaitomik māna, Gudib, Nálegautalo Iesusib Kristusib, tikkitsuksab sakkomersusiminik nálegauvingminiglo, innúrsunnik tokkungarsunniglo ekkartóursirsúb kénétta sáne okauniarpagit: 2 Okautsit okautigirsarigit, sorarussærlugit, kannongétomigloneet nedliutokaránget, pidlainiarit, tennerteriniarlutillo, kajumiksáiniarlutillo kammajuinermik ajokærsoinermiglo tamannik. 3 Udlut merssa nedliutsomármætta, ajokærsút ajungitsok nekkoriginnaissengikét, issumamingniglo ingmingnut ajokærsoirsuksarsiniaromárput, tussarominartorirsamingnik; 4 Opernartorlo tussaromajungnæissevlugolo sainiaissaput okalluktuapillungnut. 5 Idlille erkomaniarit tamanne; nagliuksinnait, okautsinnik tussarnersunnik ajokærsoirsúb sullirsei nāniakit, piniagækset nāmaksiuk illomórnermik.

6 Uanga merssa tokkotákajalerpunga, piviksaralo nedliutsungnarsiok. 7 Illuartomik ajugáulunga piniartunga, siuniksara tikkipara, operungnérnanérsunga. 8 Késalo niakorut illuartok pirsarérsimavok uamnut, tamattominga Nálekab illuartúb ekkartóursirsúb tunniomárpānga

Digitized by Google

udluksame nedliutsomártome; kissimale taima pissengilānga, tamásale tikkibíksaminut kippillersut pissægieitsōg.

9 Orningniaræsuaringa tava. 10 Demasib kemmengmanga, sillablo mattoma innueenik assæniktungorlune, Tessalonikamullo aularpok; Kressenselo Galasiamut aulariok, Tituselo Dalmaziamut. 11 Lukasib kissime neijorpānga. Markuse aiparællugo tamaungnaritik; tauna attortuksarigauko kivgartóumut. 12 Tichikuse Efesusemut aulartikiga. 13 Aggeruit kalliparsoara neksariuk, Troaseme Karpusekunnut kemmekiga; makpersekello, pingārtomigle unnerit agleket puigorkonnagit. 14 Alexanderib kangusælliortúb kabseenik ajortulliarbigirsarānga, Nálekab akkillerliuk illiugeinik; 15 Idlitsōg taursomunga miannarsorit, okautsivut taursoma arksoaringārsimamagit. 16 Siudlerpámik (unnerdluktimnut) akkirsutikka annisikaukit illakangitsunga, tamarmigle kemmekānga. Akkillernekangikillit tamanna pivlugo. 17 Nálekable neijomivlunga idlersorānga, nekkursektillungalo, okautsit narkiksútigekollugit uavkut, nællursullo tamása tussarlernekarkollugit. Anneksimavungalo Lóversúb torkluanit. 18 Nálekablo annautsomárpānga ajortunnit tamannit, pisillungalo nálegauvingminut killangmétomut; tauna nálengnarsile issukangitsomit issukaissengitsomut; Illomut.

19 Innúlluarlit Priska, Akvilaselo, Onesiforusekullo. 20 Erastuse Korintusemut unniktok; Trofimusele napparsimarsok kemmekiga Miletusemut. 21 Okkiortinnago aggerniarna. Eubulusib, Pudensiblo, Linusiblo, Klaudiablo, kattengutigeello tamarmik innúlluarkoātit. 22 Nálekab Iesusib Kristusib annernerit illagilliuk. Saimaukonarsisitse! Illomut.

Agleket ardláit makko agleksimáput Rommit Timoteusemut, Pauluse aipæksánik sakkomersitáumet Kaiseremut Neromut.

Digitized by Google

PAULUSIB AGLEGEI

T I T U S E M U T.

KAP. I.

Tituse Paulusib saimaukoa Gudemut; kennerlerkorsiok ajokærsoirsunnik illuartunnik, illueitsullo arksoarekoei.

Pauluse, Gudib kivga, Iesusible Kristusib Apostelia, Gudib kennigeisa operirsæksæt pivlugo, illitsoriIlerkollugillo opernartomik Gudemut nálengnermik. 2 Terssa, nerriugirsæksakarkollugit innursúmik nāksaungitsomik, tamanna Gudib seglosuitsúb unnersóutigeka sillarsoakangikadlarmet; 3 Udlunnele nedliutekorsamine okautsinne nællunæjarei ajokærsútekut, uamnut pekkorsakut, taima merssa pekkomanga Gudib Annaursirsivta. 4 Titusemut, illomórtomut ernersiamnut operkattimnut pillit saimaunek, nákinerlo, ullapisaullo Gudemit Atátamit, Nálekamillo Iesuse Kristusemit, Annaursirsivtinit!

5 Kretamut kemmekaukit, pirsútekartunga imaitomik: sulle illuarsængisakka nāmaksekogaukit illingnut, tamattigut iglorperksoarmiut missiksoirsokartekollugit, sórdlo okaukivkit; 6 Arksoarnaitsokarpet, attauseenarmik nullialingmik, kittornalingmiglo opertunnik unnerdlutiginekangitsunnik, unnernekangitsunnik sillaitsunnik nálengitsunniglo. 7 Ajokærsoirsónek illomut arksoarnaitsóussammet, pársirsotut Gudib igloanut; tettitónane, ningekajuktónanelo, Weinemik immertorsónanele, akkiortónanelo, illueitsulliartónanelo; 8 Sinniktarkorsirsóvlunele, sillaliksóvlunelo, illuartóvlunelo, ivlernartóvlunelo, peteijuitsóvlunelo; 9 Okautsillo opernartut ajokærsútiksáursut taursoma attortuinaissauei narkiksaiginnaukollune ajokærsúmik pidluarsautelingmik, okausiksærotiniarsinnaukollugillo arksoardlersut.

Digitized by Google

10 Merssa amerdlamætta iktorjuitsut, piungitsunnik okalluktorsuit, asserorsairsullo, kippinekartullo pingärput. 11 Taukkoa okausiksærotitariakarput kiglormut sátitsirsómætta iglokattigeeksunnik aglæt, ajokærsoinerdluktóvlutiglo, merssa akkillerkogamik nunab pillurksoeemik. 12 Taukkoa illæt, Profetigirsartik, ima ekartok: Kretamiut seglutóginnarput, nerssútepillóuput ajortut, erkeiasuktorsóvlutiglo. 13 Tamanna erkousimavok; taimaimet illungersorlutit okauniarkit, operlualerkollugit; 14 Náleissærkollugillo Iudit okalluktuapillueet, innuillo inneitsisseineit, opernartokangitsut. 15 Ivlernartunne tamarmik sülloneet ivlernarput; ivlernangitsunnele opingitsunnelo ivlernartokangilak, merssa ekkarsauteillo issumeillo ivlernaitsóput. 16 Gude illissimagiktik unneralloarput, sullirsamingnigle tamanna missiutigirsarét, terssáugamik Gudib maujugirsei, nálengitsóvlutiglo ajortorsóvlutiglo ajungitsullirsennut tamannut.

KAP. II.

Tamása Titusib ajokærsussauei piniagækseinik, nangminerlo malligæksauniarlune; Gudib saimaunera pidluarnartorsoak okautiga.

Idlille nämaktomik okallungniarit, ajokærsút pidluarsautelik malliklugo: 2 Uttokait angutit kajumiktókokit, peteijuikollugillo, sillalingókollugillo, illuarkollugillo opernermik, assæningnermiglo, kammajuinermiglo. 3 Arngnakoeksettög taimainiarkokit, illuartuttut innúniarkollugit; mamardlersónatik, Weinemik immertorsónatik, ajokærsoirsóriklutigle pissaput; 4 Arngnennullo innusuktunnut ajokærsoiniaissaput, assæniktókollugit uvimingnik, assæniktókollugillo kittornamingnik. 5 Sillakartarkollugit, peteijuikollugillo, pársilluarkollugillo iglomingnik, ængæjokáuniarkollugillo, uvissiglo náleklugit, Gudib okausee mittengnekalerkonnagit. 6 Taimatög angutit innusuktut okaukiksárigit sillakartarkollugit. 7 Idlille nangminek

Digitized by Google

illingnik malligæksaritiniarit tamannik ajungitsullirsennik, ajokærsútinniglo illuartunnik illænekartunnik, peteijuillutillo. 8 Okausekartarlutillo ajorungnærnartunnik arksoarnængitsunniglo; arksoardleromarsok pakkaitsekollugo, ajortomiglo okautigirsæksakarkonnago pivluta. 9 Kivget okaukit, nálekettig-õg atarkiniarlissigik, tamannik sullirsamingnik illuarekollutik, akkiortairsorsónatik; 10 Pekkoserlugatiglo, illomórniarlutigle tamannik illuartunnik; Gudib Annaursirsivta ajokærsúta nálengnarsekollugo tamanne.

(Epistel am heiligen Christtage.)

11 Gudib saimaunera pidluarsautelik sakkomersimavok innungnut tamannut; 12 Narkiksorarãtigullo, Gudemut nálengirsútit, sillablo innueesa ikdligupilluit attorungnærkollutigik, sillakarlutalo, illuarlutalo, Gudemut náleklutalo innúniarkolluta tamãne nunamétilluta; 13 Uttakiniarlutalo illimagissauarput nerriugirsak pidluarnartok, Gudersúblo Annaursirsivtalo Iesusib Kristusib sakkomersusiksa ussornartorsoak; 14 Tauna ingminik tunniutok pivluta, annautsomauluta illueitsunnit tamannit, innungniglo illuartortæksaminik pigirsæksarsiomaulune, ajungitsulliartuinartunnik. 15 Tamattominga okallugit kajumiksáiniarlutillo, kimiktóvlutillo illomortuinarmik; nachogekonnatit.

KAP. III.

Nálegarsuit tamásalo nálengnekarkoei; Tituse ajokærsorpa illioriakarsusianik illioriakangirsusianiglo; agleket makko nãniarpei.

Okauniarkit, nálegaunerit nálekello atarkiniarkollugit nálekluarkollugillo, kajumikollugit ajungitsullirsennut tamannut; 2 Kikulloneet mitteklerkonnagit, sakkitsaukonnagillo, issumagikollugillo, tamanniglo piueiniarkollugit innungnut tamannut. 3 Uaguttõg ardlágut illissimaitsogalloarauta, nálengitsóvlutalo, tammartartóvlutalo, kivgartortóvlutalo, kajung-

Digitized by Google

erirsapillungnut, ikdligupillungnullo nellinginarnut, ajortóvlutalo ánnærursivlutalo sakkirsogut, umigekattigeeklutalo.

(Epistel am 2. Christtage.)

4 Gudible Annaursirsivta innuksiarnersusia assænirsusialo sakkomersimamennik uautinut; 5 Illuartulliauvut pirsutiginnagit, nákinirsutsele pirsutigællugo, taursoma tava pidluartikātigut innúlerkingnartúb nutángornartúblo ubbautængnik, Annernerúb ajunginerúb pirsartægánik; 6 Tauna koingāra uautinut Iesuse Kristusekut Annaursirsivtigut; 7 Taursoma saimauneránik illuartitáulerkolluta, kingorngursirsuksáulerkollutalo innursúmik nāksaungitsomik, merssa nerriugirsautinik. 8 Tamanna illomornartóvlunelo opernartóvok. Tamattominga piágit, pikkunartomik ajokærsoiluarkollutit, Gudemut opertungorsimarsut mallugineka rkollugit ajungitsullirsamingnik. Tamanna illuarmet attorluarlunelo innungnut. 9 Idlille allarlugit pinauærkit appersútit piungitsut, okalluktuello ekkardlereenik kingudlereenik, sakkitsainerlo, akkerartornerlo inneitsissit pivlugit; tamakkoa attortuksáunatiglo piungitsómætta. 10 Innuk ajokærsoinerdluktok kemmegúk, kabseeuik tennerternekaralloarpet. 11 Taimaitorlo illissimaissauet mumiksimarsok, ajortulliartarlunelo, ingminut tava ekkartóutiksiorsímavok.

12 Artemase illingnut aulartikuko, Tichikuseloneet, tava orningniaræsuaringa Nikopolisemut, issúmakarama okkéjomaulunga terssane. 13 Zenase, aglekennik illissimarsok, Apolloselo ajorsarnauærsillugik aulartilluarkik. 14 Ajokærsoirsokattivuttōg illiniarlit, mallugekollutik ajungitsullirsamingnik, attorniarbigekonekarunik, attorluarkollutik. 15 Illama tamarmik innúlluarkoātit. Innúlluarlit opertut tamarmik assærsivut. Saimaukonarsisitse tamause. Illomut.

Makko agleksimaput Nikopolisemit, Mazedoniame.

Digitized by Google

PAULUSIB AGLEGEI

FILEMONEMUT.

Filemone adlello Paulusib pidluarkoei; assænnirsusia nersorpa; Onesimuse kemmārsógalloak, mānalo sainiarsimaulune uttermet, assákoa; aglekenne nāniarpei.

Pauluse, Kristuse Iesuse pivlugo kellersugáursok, kattengullo Timoteuse, (aglekpuk) Filemonemut assærsamut, ikkiortivtingnut. 2 Appiamullo (arngnamut) assærsamut, Archippusemullo piniarkattivtingnut, illageeksunnullo iglungnétunnut. 3 Saimaunekaritse, ullapisaumiglo Gudemit Atatautinit, Nálekamillo Iesuse Kristusemit.

4 Gudiga kutsauvigāra, idlillo erkaitsuinnarpaukit tuksiartarángama. 5 Tussaumagaukik assænirsutsit opersutsillo Nálekamut Iesusemut, illuartunnullo tamannut; 6 Operkattigeekaunuglo, opersutsit nekkursektinekariartorkoara illingne, illitsorilleriartorkollutit ajungitsunnik tamannik, pigirsauvsinik Kristuse Iesuseme. 7 Assænartullirsettille tipeitsutigingārpauvut tupedliutigællugillo, illuartut umætteit tupedlersarsimamætta illingnit, assærsak kattenguná!

8 Taimaitomik, umnit Kristuse pivlugo kajumirsusekangārama okautsomaulutit, piniagæksarnik; 9 Assænermit tava kajumiksáinaromauaukit uangáursunga, imaitok, Pauluse uttokarsóursunga, mānakulle kellersugáursungatōg Iesuse Kristuse pivlugo. 10 Okaukiksarpágit tava ernersiara Onesimuse pivlugo, tauna opertungortikiga kellersorsimatillunga. 11 Ardlagut attungikalloartok illingnut, mānakulle illingnullo namnullo attorluartóvok, tauna ama uttertipara illingnut. 12 Idlille tauna, terssa umættiga, illæssiarællugo pigiuk. 13 Merssa uamnétitsomagalloariga, kivgartúkollunga simnerlutit keller-

Digitized by Google

sorsimatillunga okautsit tussarnersut pivlugit; 14 Siunersingikadlaraukille, sumik piniaromangitsunga, erdlokonermit ajungitsulliarkunginaukit, issumangnigle merssa pissægalloarauit. 15 Illingnillo tauna auiksadlaitsiarnerpok, pigituinaissægauko mattoma kingorna. 16 Mãna kivgainaursotutêtsungnærsok, kivgainaursomille ajunginerrovlune, merssa kattengutauvlune assærsaursok, pingãrtomik uanga taimaitorigauko, imakkale idlit, pigauko sórdlo kattengut timekut Nálekamelo. 17 Mãna arkiegigungma, tava tauna illæssiaruk sórdlo uangausugællunga. 18 Sumigle pingnik nungutsisimagalloarpet, akkeetsorsimapelloneet illingnut, tamanna aglegúk uamnut akkillerkollugo. 19 Uanga Pauluse arksamnik taima aglektunga, uanga akkilleromárpakka; umnit okarbigiginnauaukit, uamnut akkeetsortotit illingnik aglæt. 20 Merssame, assærsara kattengutiga, tipeitsutigilagin-eit Nálekame, umættimalo tupedliutigillissit Nálekame. 21 Nálekluartósugællutit aglekbigágit, illissimagaukit, okautsikka akkimórlugit piomárauit.

22 Inniksiorniængatõg, nerriukama, tuksiutisse pivlugit, illivsenut pekkonekaissæsugællunga. 23 Innúlluarkoãtit Epafrasib kellersorsimakama Iesuse Kristuse pivlugo. 24 Markusiblo, Aristarchusiblo, Demasiblo, Lukasiblo, ikkiortima. 25 Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerætta illagilligit annernisse. Illomut.

Filemonemut makko aglegáuput Rommit, kivgab Onesimusib neksarei.

Digitized by Google

PAULUSIB AGLEGEI

EBRAEERINNUT.

KAP. I.

Kristuse ussornarnerrovok tamannit, Engelinnillo.

Itsársoak siudleet Gudib okallugbigekăradlaramigit kavseenik tamanniglo Profetimigut; 2 Kingudlermik tava uaguttõg okallugbigigiătigut Ernermigut udlunne taukkonane, tauna kingorngursirsuksængortinamiuk tamarsoarnut, taursomingatõg sillarsoak pingortika. 3 (Kristuse) terssaivnáugame Gudib ussornarsusiætta akkisugungnera, kannongérsusiættalo arssinga, tamásalo okautsiminik pikkunartunnik perrorsáramigit, ajortoærursútiksiunamissigut ingmikut nangminek, ingisimavok tava Nálegauviksúb tellerpiætta tungánut kotsingnerme; 4 Engelinnillo ajunginerrungălersok, attertárame taukkonanga nálengnarnerrúrsomik. 5 Engelillo illænnut kimumme kangalikiak (Gude) ima okarnerpa: Idlit Ernerágit, udlome erniarágit? Ama imalo: Atátagiomárpănga, uangalo Erneriomáriara; 6 Taimatõg tamannit Angejudliúrsok nunamut pisinamiuk, ima okartok: Gudib Engeleesa tamarmik pædlorbigirsarissauæt. 7 Engelit pivlugit ima okaralloarpok: Engelinne annoresun-étungortitarei, kivgennelo ingnertut ikkoellarsuttun - étungortitarællugit. 8 Ernerle pivlugo imænna: Gudeá! ivksiauveet issukangitsomit issukaissengitsomut aulajængerpok, nálegauvikpillo ajaupiaursărsoa attordluarpet; 9 Illuartok Idlit asságit, illueitsorlo umigællugo; taimaimet Idlit, Gudeá, Gudivit tennikătit tennirsúmik tipeitsungnartomik, illarnit pingărnerróvlutit. 10 Ama

Digitized by Google

imænna: Idlit, Nálegangá! Nuna tungauvillerit issoanit, Killáillo arksauvit pilliarigeit; 11 Taukkoa nungussaput, Idlille étuinnaissautit, taukkoalo tamarmik nutájungnæissaput annoratut. 12 Kallipártullo mumikomarpettit Idlit, tavalo adlangoromárput; Idlille adlangornauærpotit, okkiuttillo nänauieissengilet. 13 Engelille illænnut kimummé kangalikiak imá okarnerpa: Tellerpima tungánut ingitit, kingarsartittit illissinnagit issikauvit tungmagækseinut? 14 Taukkoa (Engelit) nungullutik kivgartortukset annerneróput illa? aulartisimaulutik pidluarbiksamik kingorngursirsukset kivgartorbigekollugit?

KAP. II.

Kristusib ajokærsútei nálegiakarput; taunalo tamannit ussornarnerrungärpok, aniarame tokkogamelo pivluta.

Taimaitomik okautsit tussakauvut pingärnerrúrsomik nálegiakarpauvut, tammartarnartomut pekkonnata. 2 Merssa okautsit, okautiginekartut Engelit neijortillugit. aulajængersimamætta, taukkonungalo ajortulliartut nálengitsullo nungullutik pidlársimamætta akkiksamingnik: 3 Kannok illivluta tava uagut annigussirsogut, assiginnarutigo pidluarnartok taima aktigirsok? Tamanna Nálekab nangminek okautigekärmago, tamattomingalo tussartut kingorna nællunæjarmarssuk uagutinut. 4 Taukkoalo okauseet Gudib illauei nællunærkotinnik, ussornartullirsenniglo, tunnioráilunelo Annernermik ajunginermik, pirsarlune piomarsaminik. 5 Engelit merssa nálegangortingikei sillab aipánut, okautigirsautinut. 6 Adlennele aglekenne okartokartok imænna: Innuk sünermet, taima erkairsaraiuk, innúblo erneraloneet sünermet, párirsaraiuk? 7 (Kristuse) killængoamik Engelinnit mingnerrotikalloarpet; niakoruserpelle ussornaumik nálengnaumiglo, nálegangortillugolo arksauvit pingortiteinut tamannut; 8 Tamása pisikittit issigeisa attænnut. Tamásalo taursomunga nálektung-

Digitized by Google

ortisimagamigit, sülloneet tamakerluinarei taursomunga nálektungorkollugit. Mãnakulle sulle tekkuningikalloarpogut tamarmik taursomunga nálektungorsimamætta. 9 Ivnale killangoamik Engelinnit mingnerrotitok tekkoarput, Iesusiúrsok, tokkomut aglæt anniarame sorarame niakorusersimarsok ussornaumik nálengnaumiglo, Gudib merssa saimaunerminik tokkokoa tamarluinaisa pivlugit. 10 Tamarsoarnut ussornarsirsúb, tamarsoarniglo pingortitsirsúb illuara ivna kittornarperksoarnik ussornartomut pirsuksangortitsirsok, taukoningalo pidluartitsirsok nãmaksirsungortitsuklugo anniarnermik. 11 Tamarmik merssa attautsemit pimætta, terssa ajorungnærsitsirsorlo ajorungnærsitello. Tamannatõg pivlugo kattengutiminik taisinek iktorutigingilei. 12 Imalo okarlune: Kattengutikka unnibkárbigiomárpakka atternik, illageeksullo akkornænne ussoriomáriagit. 13 Amalo ima: Tauna tettigiomáriara; amatõg ima: Areit, tamerssa uanga, kittornello, Gudib tunniursei uamnut. 14 Sórdlo merdlertut uinnekarlutiglo aukkarput, taimatõg taursoma pisimagipek, tokkomigut pirsautéjarsinángorkollugo tokkomik pirsautekartok, tamerssa tornársuk; 15 Annautsomagamigillo tamása kivgæksainaúrsut innunermingne tokko siórællugo. 16 Illomumme Engelit tautoæt attungisainara, Abrahable kingueisun-élersok. 17 Taimailiorame, tamattigut tava kattengutiminut arssigilluariakartok, nákiniktartungorkollune, illomórursillunelo Pellessiunengorkollune Gudemut, innuit ajorteit issumakægæksængorsárlugit. 18 Merssa erdlokivlune nangminek urssersimagame, urssersimalersut mãna igdlersorsinnauei.

KAP. III.

Kristusemut illomoinnarpok; opinginermut pekkussengilagut.

Taimaitomik, illuartoseá kattengutigeet! Kákosimakattigeeksose kákorsúmik killangmit! Aulartitak taivna, Pelles-

Digitized by Google

siunerlo okautigirsarput, Iesuse Kristuse tagusarniarsiuk. 2 Tauna illomóinnarmet aulartitsirsiminut, sórdlotõg Mosese iglomine tamanne. 3 Tauname nálengnartitariakarnerrovok Mosesemit; iglulliortok nungullune nálengnartitariakarnerromet iglomit. 4 Iglut nungullutik sennarsokarmætta, tamannigle pingortitsirsok, terssa Gude. 5 Moseselo kivgatut illomóralloarkau iglomine tamanne, okautigirsækset okautiginiarlugit; 6 Kristusele Ernertut nálegávok iglominut, terssa uagut iglorãtigut, kissienne tettekarnek nerriuginerlo ussornartok sorarungikutigik issoanut.

7 Taimaimet Annernek ajunginek ima okausekarpok: Udlomekut nippa tussarussiuk. 8 Umættisse tava mangertitsarunnassigik, sórdlo ivkoa ningengniartut udlokut ursserbekut innukajuitsome; 9 Terssane siudlivse ursserniarãnga missilingniarlunga, ussornartullirsakkalo tekkovlugit okkiut 40-étillugit. 10 Taimaisermætta, ekkardlereet taivko ningaukikka, okalluklungalo: Umættimingnik tammarsinnararaut; taukkoale arvkotigirsakka illissimangikeit. 11 Taimaitomiktõg ningektillunga illomórtomik okartunga, kassuérbigirsamnut pissengitsut unnerlugit. 12 Missiksorniaritse, assærset kattengutigeet, illakarkonnase ajortomik opingitsomik umættelingmik, náleissérsomik Gudemut tokkosuitsomut. 13 Udlulle tamása illivsenik kajumiksárkattigeengniaritse, sulle udlokartillugo, mangertosilersokarkonnase ajortut seglokittainerænnik. 14 Kristuse pigisimalerautigo, kissienne pillerkãrsuserput sorarungikutigo issoanut aglæt; 15 Sulle okalluktokartillugo imænna: Udlomekut. nippa tussarussiuk, umættisse mangertitsarunnassigik, sórdlo ivkoa ningengniartut. 16 Merssa taukkoa illéisa tussaramiko, ningeksáiput, umnille tamakeratik Mosesemut mallingniktut Egiptenemit. 17 Kikulle ningaukei okkiut 40-étillugit? Taukko ajortulliartut, timmimingnik asserortut innukajuitsome, illa? 18 Kikullo illomórtomik okaukei, kassuérbigirsaminut pissengitsut unnerlugit,

Digitized by Google

opingitsuinnait, illa? 19 Uagullo illissimavogut, taukkoa tikkinek ajulerét, opinginek pirsutigællugo.

KAP. VI.

Opernermik piniariakarpogut kassuerbiksamut näksaungitsomut allianaitsovingmut.

Taimaitomik, uagut kassuérbianut pissirsogut, unnersóunekarauta, tava miannersorniarluta tuoviutiginiartigo tamanna, illautiniglo kingorairsokarkonnata. 2 Merssa uagutinuttõg okautsit tussarnersut okautiginekarput, sórdlo taivkonunga, okautsille, taivkonunga okautiginekartut, annautigingileit, tamakkoninga tursartut opinginamik. 3 Uagulle, opertogut, isseromárpogut kassuérbingmut, ima okarmet: Ningeklunga illomórtomik okartunga, taukko (opingitsut) kassuérbigirsamnut pissengitsut unnerlugit. Taimatõg sillarsúb aulakautáne tamása pingorteræramigit. 4 Udlut arbengét aipæt pivlugo ima okausekartok: Gudelo udlut arbengét aipæne kassuérsarpok sullirsaminit tamannit. 5 Amatõg tamãne ima okariok: kassuérbimnut pissengilet. 6 Taivkoalo, okautsinnik tussarnersunnik okallugbiginekarkãrtut pisimangimætta, opinginek pirsutigællugo, sullelo illéit tamattomunga pekkorsæksáumætta. 7 Tava tamattoma kingunersoa, ama udlok nedliutipa, Davikullo ima okarlune: Udlomekut, merssa sórdlo okauserinekartok, udlomekut, nippa tussarussiuk, umættisse mangertitsarunnassigik. 8 Iosuable kassuérbingmut pisikalloarpagit, tava kingorna (Gude) okaissengikalloartok adlamik udlormik. 9 Taimaimet sulle adlamik piginángorsægáursomik kassuérbekarpok Gudib innukteinut. 10 Merssa taursoma kassuérbianut pisimarsok, kassuérsarioktõg sullirsaminit, sórdlo Gude kassuérsartok sullirsaminit. 11 Taimaitomik piniarkiksarta, tamattomunga kassuérbingmut isseriartoromauluta, ivkotun-étomik pirsokarkonnata opinginermut. 12 Gudib okausee umanartómætta, pikkunartorsóvlutiglo ippiktor-

Digitized by Google

sonerróput pænnarsoarmit, igdluktukut kénalingmit, kiblingnartorsóvlutiglo tarnemut annernermullo, issumamelo irssertorsimanerrursunnut aglæt; umættiblo issumeinik ekkarsauteiniglo ekkartóursirsóput. 13 Erssingitsomiglo pingortitakangilak taursoma kénætta sáne, tamarmigle irssertugáunatiglo sakkomersitáput, okautigirsauta irssængnut.

14 Taimaitomik angnerungãrtomik pellessiunekarauta, Iesusemik Gudib erneranik killaliarsimarsomik, tava taursominga okautigininingnek aulaiængiuniartigo. 15 Pellessiunekanginauta nákinningitsomik, ajulerángauta, imaitomigle: urssersimarsomik uautitut tamattigut, ajortokaranele. 16 Taimaitomik saimaunersivik orningniartigo tipeitsukluta, nákinermik saimaunermiglo pinekarkolluta akkoerkotiksautinik erkorluartuksamik.

KAP. V.

Iesuse nákinniktorsóvlune Pellessiunerróvok.

Pellessiunerle nungullune, innungnit kennersimarsok, taimaitungortitávok innuit pivlugit Gudib pee issumagekollugit, tunniursekonekarlunelo tunnirsútinnik tokkotennik ajortoæjautiksennik; 2 Nákiniktungorkollune illissimangitsunnut tammartartunnullo, nangminektõg ajulersuseliksógame. 3 Taimaitomiktõg, sórdlo innuit pivlugit ajortoæjautiksennik tunnirsirsariakarame, taimatõg ingminik nangminek pivlune. 4 Nálengnartomiglo tamattominga piniartokangilak, Gudible kennigarippanetõg, sórdlo Aron. 5 Taimatõg Kristuse ingminik nangminek nálengnartinanelo Pellessiuneritingilak, nálengnartikale taursomunga ima okalluktúb: Ernerágit, udlome erniarágit. 6 Sórdlotõg ama adlakut okausekariok imaitunnik: Pellessióvotit issukaissengitsomut, Melchisedekesun-élutit. 7 Taunalo (Kristuse) uiunikut erssersillune tuksiutit kenutillo niptarpei nippersoarmik kodlinermiglo aglæt, irvsomunga, tokkomit annaursiginnaursiminut, tussarbiginekarluarsimæg-

Digitized by Google

ioktõg, Gude nálekamiuk. 8 Umnillo Gudib ernerimanne, nálengnermik sungiursilersok nagliuksinnartillune. 9 Tamásalo namaksisimagamigit, tava nálekluartiminut tamannut pidluartitsirsungorpok nãissengitsomik: 10 Gudemillo taigornekarlune Pellessiunermik Melchisedekesut illerkokartomik.

11 Tamanna pivlugo okausiksakaralloarpogut amerdlasórsoarnik, nællunærnerle ajornartunnik, illivse sulle siunekarniænginause. 12 Illivselo, umnit kangarsoak illiniartose, mãnakut ajokærsoirsússægalloarpose, ama tava ajokærsoriakarpose Gudib okauseesa arssillirscinik siudlerpéinik, immumiglo tunnirsariakarluse, nekkiksamiglo maptusómik pinnase. 13 Merssa immumik tunnirsariakartok pimãrsóngilak okautsinnik illuartunnik, merdlertuináugame. 14 Innerisimarsulle pirsariakarput nekkiksamik maptusómik, sungiursinermit pimãrsungorsimagamik issumamikut, nællojungnærsinnaulugik ajungitsorlo ajortorlo.

KAP. VI.

Kiglormut ama sálersut pidlárnekangãissirsut unnerpei; kajumiksáiok aulajængernermut, tupedlersitsivlunelo.

Taimaitomik mãna Kristusib ajokærsúteisa aularkáuteinik perærauta, siuarta inneriartorluta, ajokærsoiniarata ama tava sánermik ajortullirsennit tokkonartunnit; opernermigle Gudemut. 2 Koirsúmiglo ussornartomik, ajokærsúmiglo, pattingnermiglo arksennik, tokkorsunniglo umaromártunnik, ekkartoubiksamiglo naksaungitsok pivlugo. 3 Tamakkoningatõg piomáriogut, Gude pekkorsigalloarpet. 4 Merssa ajornakau, innuit, kaumarsarsimarsut, (Kristusemiglo) tunnirsúmiglo killangmit pirsomik missigilersut, Annernermiglo ajunginermik pekkalersut. 5 Gudiblo okauseenik ajungitsunnik missigirsartut, sillablo pirsuksab pirsauteinik: 6 Kiglormut sálerunik, ama sáluarkingnek ajulissægalloarkaut, Gudib Ernera taimaitut nangminek senningarsomut ivertitaræt, mittau-

Digitized by Google

tigirsæksængortillugolo. 7 Nuna merssa, midluartartok siellumik nakkarbigirsartiminik, sennachvirsinnelo piksarsiorlugit naursunnik illuartunnik, Gudib tængekartitara. 8 Kakkidlernekutinnigle kénariksunnik naursolik ajorarau, uminartuksængolerlunelo, késalo ikkoellarsuksængoromárpok. 9 Illivsele, assænerirsená, ajunginerrúrsomik issumakarbigáuse, nämaktomiglo pidluarsusekartugælluse, umnit taima okallukalloarauta. 10 Gude merssa illueitsónginame puigornauieissengila piniagarse, angæjokáursuserselo, taursoma akka pivlugo opertunnut angæjokáugalloarause, sullelo tamerssa. 11 Uagulle piomakáugut, tamakerluse taima piniarkiksókolluse, nerriugirsamik piniarkolluse issuanut aglæt. 12 Kajumeetsungorkonnase, mallingniktókollusele taukkonunga, unnersóutigirsennik kingorngursirsunnut opernermik erinnitsengnermiglo. 13 Abrahalo Gudib unnersóunamiuk, adlamiglo, ingminit angnerrúrsomik, tairsæksakanginame, ingminik nangminek taiok. 14 Imalo okalluklune: Illomut tengekartissauágit, kinguæksettillo amerdlasórsoængortillugit. 15 Taimalo (Abraha) erinnitseganelo nerriuktuarame, unnersóutigirsamik pisimavok. 16 Innuit angernerdlukalloarput ingmingnit angnerrúrsok tailugo, taimaitomiglo angernerdlursusimingnik opernarsillutik sorartitareit akkerartortut. 17 Taimaimet, unnersóutigirsamik kingorngursirsut Gudib nællunéjarbigiomagamigit, issumame adlangorjuirsusianik, okautsinne tava illauei taigúmik. 18 Uagut, Gude seglunauiengimet, tupedlersautekangärkolluta opernartungnit marlungnit, merssa kajungersógauta, uautinullo nerriugititak aulajængerbiginiarukluqo; 19 Tamannalo tarnivta annertokotigirsarét kissartut kollarnaitsotut aulajaitsotullo, ivlernarnerrúrsomut aglæt étuartok; 20 Terssunga siudlersortigirsarput, Iesuse, issersimavok, Melchisedekesut illerkokarlune Pellessiunengortok issukaissengitsomut.

Digitized by Google

KAP. VII.

Kristuse Melchisedekesut Pellessiunerrúrsok issukaissengitsomut, Aronemit angnerovok.

Melchisedekele tauna nálegaunerrúrsok Salemme, Gudemullo kotsingnerrúrsomut pellessióvlune, taursomalo Abraha páriartorpa pidluarkollugolo, taimane uttermet sorssungnermit nálegaunernut; 2 Taunatõg Abrahab tunnia kollinginnik pekkotiminit tamannit; taursoma akkætta issuma siudlermik ima nællunæraræt: Nálegaunek illuartuinartok; kingornalo ima: Salememiuttõg nálegauneræt; terssa imaipok: Nálegaunek erkiksisitsirsok. 3 Taursomale angutánik, arngnániglo, ekkardleeniglo, innungorbianiglo, tokkoviániglo agleksimangilak. Taunale arssersóusimavok Gudib Erneránut, pollessiótuinarlunelo sorarane. 4 Taursomale angirsusia mallugissiuk; Abrahab, umnit nálengnartóursúb, tunnimago kollinginnik péjakaminit ajunginerrúrsunnit. 5 Leviblo kinguei pellessingorsimagamik, pekkonekartut, kollinginnik piginnaulutik innungnit, terssa kattengutimingnit, inneitsissit malliklugit, umnit taukkoatõg Abraha næggovigigamiko. 6 Taivnale ekkardlekartok agleksimangitsunnik taukkoa akkornænne, kollinginnik piok Abrahamit, pidluarkollugolo tauna unnersóutelik. 7 Taimalo mãna nællunængilak, ajunginek pidluarkorsigirsara mingnerrúrsúb. 8 Mãnelo innuit tokkojarsut kollinginnik pirsaraut, taimanele ivna, merssa innúrsok unnersinnaræt. 9 Levisõg nangminek, mãnakut kollinginnik pirsartok, kollinginnik tunnirsirsok Abrahakut; 10 Sulle merssa erniusimangikadlarame, Melchisedekib páriartormanne. 11 Levitillo pellessiúrsusiæt nãmaksisimapet, tamanna merssa attortillugo innuit tunninekarmætta inneitsissinnik; sõg tava ama okauserinekarpa adlamik sakkomeriakartomik Pellessemik, Melchisedekesun-étomik, Aronesullo-

Digitized by Google

éngitsomik? 12 Merssa adlamik pellessiúrsusekaleránget, tava inneitsissittõg adlangortitariakariput. 13 Okautigirsarle taivna (Kristuse) adlamit næggovingmit pirsok, tunnirsirsarbingme kivgartortokangisainartomit. 14 Merssa nællunænginet, Nálegauta Iuda næggovigiga, næggoviglo tauna illaminik pellessekaromármet Mosesib unnersimangila. 15 Sullele tamanna nællunænginerrovok, Melchisedekesun-étomik adlamik pellessekalerpet, 16 Tauna merssa taimaitungorsimamet inneitsissit ajulersut pekkorsirsiginnagit, pikkutsautigællugole innursút nãksaungitsok. 17 Ima okausekarmet: Issukaissengitsomut Pellessióvotit Melchisedekesut édlutit. 18 Taimalo inneitsit siudlek attorungnærpok, ajulerame attortuksáunanelo. 19 Inneitsissit merssa nãmaksirsóngimætta, nerriugutiksamik ajunginermik, tauna attordlugo Gude padliksinnauarput; 20 Taigúmiglo pinarmet aglæt, tamanna angekau. Adlet pellessingormætta, taigút attornago. 21 Taunale (Kristuse) taigúmik taimaitungortisimavok okallugbigirsimigut ima: Nálegak illomorlune, perkiksimissennanelo, ima okartok: Issukangitsomut Pellessióvotit Melchisedekesut illerkokarlutit. 22 Taimaimet, Testamentemik ajunginerrúrsomik Iesuse nãmaksirsungorpok. 23 Taivkoalo amerdlagalloartut pellessingortut, tokkúb nungutainarmattik. 24 Unale (Kristuse) issukaissengitsomut étuinaissægame, soraissennane Pellessiússavok. 25 Taimaitomik Gudemut orniguktut arvkotigippænne, pidluartisinnauei nungullugit, innútuinarame tuksiuniarlugit. 26 Taimaitomik Pellessiunermik pirsariakarauta, illuartomik, pingitsomik, ajortoitsomik, ajortolingnit ingmikórtisimarsomik, killangmillo kotsingãrnerrúrsomik; 27 Merssa udlut tappillugit tunnirsirsariakangitsomik tunnirsúmik nangminek ajortinne pivlugit, sórdlo ivkoa pellessiunerit, kingornalo innuit ajorteit pivlugit; taimailiortorle attauseriarlune, ingminik tunniuname. 28 Inneitsissille pellessiúnengortitareit innuit ajulersusekartut; okautsible tamanna, taigúmik illaglúb, inneitsissit kingornættigut

Digitized by Google

okauserinekartúb Ernek taimaitungortipa nämagluinnartomik issukaissengitsomut.

KAP. VIII.

Kristuse killangme Pellessiunerrúrsok tunnárigutigo, Gudib unnersóupätigut ajunginerrúrsunnik.

Okautigirsautalo tamarmik terssa piæt: Pellessiunekarpogut imaitomik, ivksiarsomik killangme, Nálegauviksúb ivksiauviksoætta tellerpiætta tungane; 2 Taunalo kivgartortarpok ivlernartunne, tuppiursame illuartome, Gudib merssa innúngitsúb pingortitáne. 3 Pellessiúnengortorle nungullune tunnirsirsuksávok tunnirsútinniglo tokkotæksenniglo, taimaimet tauna tunnirsæksakariakarioktög. 4 Nunamékunele, tava Pellessiussengikalloarpok, terssanémætta pellessit tunnirsirsartut tunnirsútinnik, inneitsissit malliklugit; 5 Taukkoa kivgartóutigirsaræt killaúb peesa arssingæt tachællo; sórdlo Gudib Mosese okarbigimago, tuppiúrsamik innissammago: Tamásagög sennaniarkit, kakkame tekkorsettit arssilliniarlugit. 6 Mänale (Kristuse) ajunginerrúrsomik párirsæksarsiok, merssa Testamentemik ajunginerrúrsomik saimarsairsógame, unnersóutekartitáursomiktög ajunginerrúrsunnik. 7 Siudlerlo ivna nämakalloarpet, tava adla simneirsuksak piniarnekaissengikalloartok. 8 Illuaringileile, ima okarlune: Udlut nedliutsomárput, Nálegak okarpok, tava Israelekut Iudakullo piomárpakka Testamentitámik; 9 Testamentitokatun-éngitsomik, tamattominga angæjokait pigalloarivkit udlok taivna erkorlugo, tessiorlugit annisinaukit nunamit Egiptenemit; Testamentigale náleissærmarssuk, tava ipperarlugit issumakærikka, Nálegak okarpok; 10 Testamentele ivna, Israelib kingueinut opellungarsægæksara, udlut taukkoa kingornættigut tamerssa, okarpok Nálegak: Innersútikka issumeinnut pisitsomauakka, umætteinullo aglekomauakka; taukkoalo Gudigissauänga, uangalo innuktarissauakka. 11 Innukami-

Digitized by Google

niglo kattenguminigloneet ajokærsoirsokaissengilak, ima okartomik; Nálegak illissariniaruk. Tamarmik merssa illissarissammanga, mikkirsullo angisullo aglæt; 12 Saimautsomáraukit, illuangitsullirseillo issumakærlugit, ajorteillo illueitsullirseillo erkaijungnæromauakka. 13 Taima okarame nutámik, siudlek pissokángortipa; pissokárle nutájungnærsorlo nungutsartolerkau.

KAP. IX.

Tuppiúrsak nalengnartak pivlugo; Kristuse ingminik tunniumet pidluautigissauarput issukaissengitsomut.

Taimaitomiktõg siudlek inneitsissekaralloartok Gudemut kivgartornermik tuppiúrsame, nálegiartarbekarlunelo ivlernartomik nunamiomik. 2 Tamattomanele tuppiúrsab silládlia sennasimarsok, terssanélo-étut nenneruserbik, nerriviglo, timmiurselo tekkorsækset; tamannalo taigornekartok, ivlernartomik. 3 Tuppiúrsable illa, umiksúb aipætta tunnuanétok; tamanna taigornekartok, ivlernarnerrúrsomik. 4 Terssanétok tippigiksautib pyórbia Goldiursok, iklerbiúrsarlo Testamentib okauseenik immalik, tamarme kallipaksimarsok Goldemik, tamattomalo illuanétut, pogutáursak Goldiursok, Mannemik immalik, Aarúblo ajaupia ivna umarsungortok, ujarkæglo sátuk, inneitsissinnik agleksimarsuk. 5 Taursomale kollánétuk Kerubik pinnersuk, tamakkoa tãlutserék saimaubik, tamakkoa mãnakut ingmikórlutik okautigirsariakangilet. 6 Tamakkoalo taima sennarærsimamætta, Pellessit tava issertartut tuppiursab silládlianut, Gudemut kivgartútigirsartik nãmaksiniarlugo. 7 Tuglianulle pellesiunek kissime okkiut nungullugit attauseriarlune issertartok, aungmik neksarlune, tamattomingalo tunnirsiok, nangminek tammartarninne, innuillo tammartarnereet pivlugit. 8 Tamattominga Annernek ajunginek nællunæjaiok, taimane sulle arvkotiksak ivlernarnerrúrsomut sakkomersitáungikadlarmet, tappiúrsak siudlek étillugo: 9 Tamanna merssa taimane

Digitized by Google

arssersóutigirsariakartok mānakun-éssirsomut, tamattomane (tuppiúrsame) nauk tunnirsirsartut tunnirsútimik tokkotæksenniglo, issumamingnut namaktomik illuarsautiksarsiginnaungitsut, tamakoninga kivgartoralloaramik Gudemut. 10 Taimaitulle nekkiksello immiksello, ubbarnerillo kabseet, timmiblo illerkoee, attorkorságinnartut udlut illuarsarbikset nedliutserlugit.

(Epistel am 5. Sontage in der Fasten, Judica.)

11 Kristusele tikkiusimavok Pellessiunerekollune perkoteriksuksennut, tuppiursakut angnerúrsokut illuarnerúrsokutlo arksainnik sennasimangitsokut. 12 Sauaurselloneet nochelloneet auænnik pinnane, aungminigle nangminerminik attauseriarlune ivlernartomut issertok, nāksaungitsomiglo annaursútiksarsiok; 13 Merssa umingmaillo sauaursello auætta, aksello kullavarmit óutamit, serpartarnerit tamakkoa illuarsautáugalloarpætta maujungnartunnut, timmeit ervkéjarlugit, 14 Angekáinik tava Kristusib, Annernekut ajunginekut arksoarnaitsóvlune ingminik nangminek Gudemut tunniutúb áuætta issumauvut ervkéjaissauei pillirsennit tokkonartunnit, tokkosuitsok Gude nálekollutigo. 15 Taimaitomiktōg Testamentitáme saimarsairsóvok; merssa tokkomigut, ajortunnit, Testamentitokame piniartækennit, annaursutigekorsamigut, kákosimarsut pigititsomagamigit nāksaungitsunnik kingorngursæksennik unnersóutigirsennik. 16 Testamentekaránget, tava tamattominga pekkorsirsok tokkokārlune pirsariakarpok. 17 Testamente aitsait attulissammet tokkorsúb kingornagut, attungilarle, Testamentemik pekkorsirsok sulle innútillugo. 18 Taimaitomiktōg siudlek (Testamente) ivna aungmik kissienne attorsinángortok. 19 Merssa inneitsissit piniarkorseit tamása Mosesib attuaréramigut innungnut tamarsoarnut, tava nochet sauaursello auænnik tigursiok, immermiglo, merkunniglo aukpadlártunnik, Isopemiglo illaulugo, tamattomingalo makperseket, innuillo tamása serpartarpei, 20 Imalo okalluklune: Terssa Testamentib aua, tamanna Gudib pekkorsara illivsenut. 21 Taimatōg

Digitized by Google

tuppiúrsak perkoteilo tamása, kivgartútigirset Gudemut, serpartariei aungmik tamattominga. 22 Tamangajengmiglo taima aungmik ervkéjarnekartut, inneitsissit malliklugit; auk kissienne koirsariakarmet ajortunnik issumakérbiginekartukset pivlugit. 23 Taimalo killangmiúrsunnut arssersóutigirsáursut ervkéjariakartut tamattominga; killangmiúrsulle nangminek pirsariakarput tunnirsútinnik, tamakkonanga ajunginerrúrsunnik. 24 Kristuse merssa issingitsok ivlernartomut arksennik sennasimarsomut, terssáugalloarmet arssersóutigirsainak illuamut; killangmulle isserpok, mãna sakkomiutigiomauluta Gudib kénétta sánut. 25 Kavseeniglo ingminik tunniomaulune pingilak, sórdlo pellessiunek ivna okkiut nungullugit issertarpok ivlernarnermut adlet auénnik neksarlune. 26 Taimailioromagalloarunetsõg (Kristuse) tava kavseenik anniariakaissægalloartok sillarsúb aularkautánit. Mãnale udlut nãgaténne attauseriarlune sakkomersimavok, ingminik tunniullune ajortut péjaromaulugit. 27 Sórdlolo innuit tokkokonekarmætta attausemik, kingornale ekkartóubingmut pissaput; 28 Taimatõg Kristuse attauseriarlune tunniusimavok, amerdlasórsuit ajortoérotitsomaulugit: Aipæksanigle sakkomissavok, ajortut kakkangnagit, pidluautigekollune taursominga nerriuktunnut.

KAP. X.

Kristuse ingminik tunnitumet pivluta, tokkotæksarekollune, tamanna angnerrovok tunnirsútinnit Testamentitokáme pekkorsáursunnit; Gude tettigirsariakarpok miannerirsariakarlunelo.

Inneitsissille tachainakartut perkoteriksuksennik, peelle nangmerngnit piginnagit. Okkiut nungullugit tunniutariakarput tunnirsútit nelligeeksinnartut, nãmaktomiglo illuarsirsútiksáungilet tunnirsirsunnut. 2 Nãmakalloarpettale, Gudemullo

Digitized by Google

nálengniartut issumamikut passinartut ajortittik missigiungnæralloarpattigik, attauseriarlutik ajortoéjarsimagunik, tava tunnirsútinnik tunnirsinek soraissægalloartok. 3 Okkiulle nungullugit tamakkoa (tunnirsútit) erkasitsirsaraut ajorteinik. 4 Ajortut merssa péjarnek ajornakemætta umingmáit sauaursello auænnik. 5 Taimaitomik nunamut pigame, ima okallukpok: Tokkotækset tunnirsútillo piomangikittit, timmele arkiksorit uamnut. 6 Tunnirsútit, óutækselloneet ajortoærursútikselloneet, illuaringikittit; 7 Uanga tava ima okartunga: Areit, aggerpunga, makpersekenne agleksimarsunga, Gudeá, pekkorset nāmaksiartorauko uamnut. 8 Okaradlarame imænna: Tokkotækset tunnirsútillo, óutækselloneet ajortoærursútikselloneet, piomangikittit, illuaringiniettittōg, tunnirsútiginekartut inneitsissit malliklugit. 9 Tava okariok: Areit, aggerpunga, Gudeá, pekkorset nāmaksiartorlugo. Siudleet (tunnirsútiginekartut) tava attorungnærsipei, kingudlek attorkogamiuk. 10 Tamattomingalo pekkorsamik uagut ajorungnærsinekarpogut, Iesusib Kristusib timma tokkomut tunniusimamet attauseriarlune. 11 Pellessillo nungullutik pekkorsápnt, udlut tamása Gudemut kivgartorkonekarlutik, kavseeniglo tunnirsútinnik nelligeeksinnartunnik tunnirsirsarkollugit, umnit ajortoærursútiksáunauiengitsunnik. 12 Taunale (Kristuse) ajortut pivlugit, tunnirsigadlarame attauseenarmik tunnirsúmik, nāmagluinartomik issukaissengitsomut, ivksiatuinarpok Gudib tellerpiætta tungáne. 13 Terssanelo mattoma kingorna uttakiok, akkerartortinne illitserlugit issikame tungmagækseinut. 14 Merssa tunnirsumik attauseenarmik ajorungnærsisimarsut ningaursájungnærsinamigit nāmaktomik issukaissengitsomut. 15 Tamattomingatōg Annernerúb ajunginerúb nevsuiarbigātigut. Merssa (Nálegak) okaradlarame imænna: 16 Terssávok Testamente, udlut taukkoa kingornættigut opellungarsægæksara taukkonunga, okarpok Nálegak: Innersútikka taukkonunga umamiugititsomárpakka, issumeinullo aglekomauakka; 17 Ajorteillo illueitsullirseillo

Digitized by Google

erkajungnæromauakka. 18 Tamakkoale issumakærnekarángætta, tava attorungnærarau tunnirsútiksak ajortut pivlugit.

19 Taima mana, assærset kattengutigeet, tipeitsukluta issersinnagauta ivlernartomut Iesusib áuagut. 20 Tamattomunga nutāmik umanartomiglo arvkotiksiumattigut umiksoakut, terssa timmimigut; 21 Pellessiunekarautalo Gudib igloanut; 22 Sakkomerniarta tava umættivtinik illomórtunnik, operluarnermik, umættivtigut serpartarsimauluta, paitsisaitsomiglo issumakarniarluta, timmivtigullo ubbarsimauluta immermik mingokangitsomik; 23 Nerriugirsarlo unnersóutigirsak tettigirsariuartigo aulaiængerluta, illomoinnarmet tamattominga unnersóuirsok. 24 Uautiniglo nangminek missiksorkattigeengniarta kajumiksainermik assænningnermut ajungitsullirsennullo. 25 Kattisimauvikpullo sorarunauærsigo, arssiginnagit illéit taimailiungitsut, uautinigle kajumiksárkattigeengniarta, taimalo pingärtomik pissa, merssa mallugilleraussiuk udluksak ekkartoubiksak kaglillersok.

26 Piarællutale ajortulliaruta, umnit opernartok nællojungnærkärlugo, kingorna tava tunnirsútiksakaissærpogut ajortut pivlugit. 27 Annilárnartorsoarmigle ekkartóumik, kammaumiglo ingnertun-étomik illimagirsæksakarpogut, nungutitsirsomik arksoarnartorsoarnut. 28 Mosesib inneitsisseinik náleissærsokaránget, tauna nakigingidluiuarlugo tokkokorsarét, marlugloneet pingasulloneet narkiksoikattigeeklutik okarpætta: 29 Sualungnerrúrsomik tava pidlangärnekaissengitsugaissiuk tauna, Gudib Erneránik tungmariniktok, Testamentib áuanik nellinginariniktok, merssa ivlernarsautigirsaminik, mittautigællugolo aglæt Annernek saimaunartok? 30 Illissimagautigo ivna ima okartok: Akkingirsirsuksáugama, akkiniaromadlárpunga, Nálegak tamerssa. Amatōg ima: Nálekab innuktenne akkilluariartussauei. 31 Gudib tokkosuitsúb arkseinut pinek erksinædlárau.

32 Udlulle kangiusimarsut erkainiarsigik, taimane illissimarsungorause, kammajuilluse erdlokinartorsuit attorisse; 33 Il-

Digitized by Google

livse merssa tamannut mittautigirsáugause mitternermiglo erdlokonermiglo, illagigaussigiktõg taimaitunnik nagliuktisimarsut. 34 Uangalo parnārusimarsunga nákigigiaussinga, tipeitsukluselo aglæt kammautigingikisse péjairsut perkotivsinik, illissimagause, killangme perkotiksakarause ajunginerrúrsunnik, nāksaungitsunniglo nangmineksauvsinik. 35 Tettekarsuserse ipperariaurnassiuk, tamanna akkekangārmet. 36 Illællariakarposele kissienne, Gudib pekkorsa piniaromagussiuk, unnersóullo pirsariomaulugo. 37 Sulle killamik nāpet, aggeromármet tikkitsuksak, mullussennanelo.

38 Illuartorle innútiksakaissavok opersusiminik. Aulajængersimangitsorle, tauna tarnima nuennerissengila. 39 Uagulle illagingilauvut aulajængersimangitsut tammartuksáursullo, opertulle, tarnimingniglo annauniartut illagáuvut.

KAP. XI.

Opernek okautiginekarpok kannongétariakarmet.

Opernerle illomut tettigirsávok nerriagirsennik, nekkimarsútiginnagillo tekkonængitsut aglæt. 2 Taimaitomik siudleet unnersiutiginekarput. 3 Opernekut illissimavogut, sillarsoak Gudib okausianik pingortisimamet, ersitsullo tamarmik sũngitsomit pingorsimamætta. 4 Opernekut Abele Gudemut tunnirsiok tunnirsúmik ajunginerrúrsomik, Kainib tunnirsútánit, tamannalo pirsutigællugo illuartóvlune unnernekartok, tunnirsútei Gudib okautigimagit; tamattomingalo sulle okallukpok, umnit tauna tokkomet. 5 Enoch opersusekarame aularusimarsok, tokko missigekonnago, nenninekangílarlo, Gudib merssa aularumanne; aularunekangikadlarmello, Gudib illuariga unneræt. 6 Opersusekangitsorle Gudib illuarinauiengila; Gudemut piomarsok operiakarmet Gudekartomik, akkilleromármagillo orniktinne. 7 Opernekut Noab Gude náleka, umiarsoarmiglo sennarsok imukotime annekbigirsæk-

Digitized by Google

sénnik, Gudib merssa akaumanne pekkorsaminik, umnit sulle tekkonængitsomik, tamattominga sillarsúb innuee ekkartóutikei; taursomalo (Noab) pirsarisimaua illuarnek, opernekut pírsok. 8 Opernekut Abraha nálektungortok, nunamut kingorngursæksaminut aularkonekarame, aularpok tava, umnit ernigække siunekarnago. 9 Opernekut tekkornartainaúrsok nuname unnersóutigirsame, sórdlo pigissengisamine, tuppekainarlunelo Isaake Iakolo illagællugik, kingorngursirsuksakattaursuk unnersóutinnik tamakkoninga; 10 Merssa nerriukame iglorpængnik tungauvelingnik, tamakkoningalo sennarsok perrorsáirsorlo, tamerssa Gude. 11 Saralo opersusekarame nekkursektinekarlune nãrtulersinángortok aglæt, ernivlunelo, umnit okkiut erniviksarinekartut kemmókalloarmætta, terssa pia, opernartósugigamiuk unnersóirsok tamattominga. 12 Taimaitomiktõg attauseenarmit, umnit ajulersomit timmemit, erniusimaput innuperksuit udlorirsettut killangmétuttut amerdlatigirsut, sõrdlotõg siorket immab sinnanétut kissiksaungitsóursut. 13 Taukkoalo tamarmik operlutik tokkoput, unnersóullo pisimannago, ungesiksomille tekkogæt, kollarinnagolo tipeitsutigét, okarlutiglo ingmingnik taiput tikkeraursunnik tekkornartenniglo nuname. 14 Taimale okalluktartut nællunéjararaut nunæksarsioramik. 15 Nunartigle kemmegartik issumagigalloaruniko, utterbigiginnaugalloariét. 16 Mãnale kajungerput ajunginerrúrsomut, tamerssa killangmétomut. Taimaitomik Gudib nikkagingilei taigútekarlune Gudiénnik, inniksiorsimagamigit (killangme). 17 Opernekut Abraha tunnirsiok Isaakemik, urssernekarame, ernetuelo tunniuka, merssa unnersóunekartógalloarame. 18 Tauna okautiginekartok imænna: Kinguæksarnik tairset, Isaakemit piomarput. 19 Issumakarame, (Abraha) tokkorsunnit aglæt Gude makkititsiginnaursok; taimaitomiktõg (ernetue) arssersóutigekollugo ama pigia. 20 Opernekut Isaakib tængekartipek Iakolo Esaulo, nedliutukset pivlugit. 21 Opernekut Iakób tængekartipek Iosefib ernerék, tokkussægame, sikkillunelo

Digitized by Google

ajaupiaursärsoætta nóuanut. 22 Opernekut Iosefe, tokkussægame, okallullersok Israelib kittorneisa aularbiksénnik, timminelo neksarkoa. 23 Mosese erniumet, angæjokékit, opersusekaramik, irssertoræk kaumettit pingasut näulugit, tekkogamiko merdlertungúb pinnersusia, nálegaunerúblo pekkorsa erksigingikét. 24 Mosese opersusekarame, tava innersimagame, ernersiarekojungnérpok Faraúb panianut; 25 Gudiblo innuktei nagliukattigællugit, tamanna piomangärnerrova nuennárnermit näksáursomit ajortomit; 26 Kristuselo pivlugo mittengnekarnek pekkarbiginerrosuga Egiptenib pekkoteinit, akkiksak issumagigamiuk. 27 Opersusekarlune Egiptene kemmekpa, nálegaunerúblo kammangnera erksigingila. Erssingitsok merssa ungagigamiuk, sórdlo tekkollugo. 28 Opersusekarlune anniviksiutiksiorkorsiok, aungmiglo serpariarkorsivlune, (Israelittit) pekkonnagit angæjudlernik tokkotsirsomut. 29 Opersusekaramik ivkoa, immarbik aukpadlártok ikkärpæt, sórdlo nuna pannertok; tamannalo Egiptermiuttög nauiateilutik ouktútigigamiko, ippiput tava. 30 Opernek pirsutigællugo, Ierichomiut karmarsoeet oppiput issumamingnik, (Israelittit) kauitarmattik udlut arbenek marluk. 31 Rahabe opersusekarame, asserorsimangitsok opingitsut illagællugit, missiksoirsut illeksivlugit illæssiarigamigit. 32 Sumiglo ama okallussaunga? Uamnut ullapinaissirsok, okautigissægukit Gideonelo, Barakelo, Samsonelo, Ieftalo, Davilo, Samuelelo, Profetillo. 33 Opernekut taukkoa ajugáumætta nálegauveenut, illuartulliarlutiglo unnersóutit pisimaueit, Loversuillo torklueet milliksimaueit. 34 Ingnerúblo ikkomanersoa kammipæt, pænnarsoarnit ippiktorsoarnit annigortut, ajuleralloarlutik nekkursektinekartut, sorssugiartorlutik pirsauteliksoængorsimaput, nungusimaulugillo tekkornartet sorssukattigeeksorsuit. 35 Arngnet tokkorsortættik umarkiksut pigieit, illeille asserorsimaput annaukunginamik, piniænginamiglo makkitsomaulutik innursúmut ajunginermut. 36 Illeile mittengnekarlutiglo ipperartornekartut, kellersornekarlutiglo parnärusima-

Digitized by Google

put. 37 Ujarkenniglo millórnekartut, nungunekarlutiglo, kappinekarlutiglo, pænnamiglo tokkotáursut; sakkiput annorakarlutik sauet sauaursello ammeenik, ajorsarsimagamik, nagliuktarlutiglo tujomirsarsimagamik. 38 Sillarsoarmiut merssa kingakonakerssut taukkonunga, teresa sakkirsartut nagliuktarlutik, innukajuitsunne, kakkennelo, nunablo kongnereene, karosueenelo. 39 Taukkoalo tamarmik, umnit opernermik unnersiutiginekaralloartut, unnersóutiginekartok pisimangikæt. 40 Terssa imaipok: uautinut ajunginerrúrsok Gudib pekkosimagadlarmago, taivko nãmaksilluautiksakarkollugit uautinétomik.

KAP. XII.

Kajumiksarpei itlællárkollugit, Gudemullo nálekollugit.

Taimaitomik uaguttõg taima amerdlatigirsunnik narkiksoirsokarauta auativtigut: Ajortut tava, merssa uautinut attainartut kajumeetsungortitsirsivut, ipperarniartigik, issumagingnermiglo siuniksarput tuoviutigittigo, sórdlo pekkonekarauta; 2 Iesuselo, opersusivtinik aularnéirsok nãmaksiniartorlo ardlungauvigittigo, Taursoma, umnit tipeitsutiksakarsinnaugalloartúb, senningarsok annernartorællugo attora, kangunartorlo aglæt assiginnara, mãnale ivksiavok Gudib ivksiauviksoætta tellerpiætta tungáne. 3 Taivname erkaumaniarsiuk, ajortulliartut arksoardlermænne, piueitsok, illivse issumauvsigut kassukennavose, nikkarsungorkennaselo.

4 Illivse merssa, ajortok arksoarællugo, sulle akkerartungikalloartose aurse koitserlugo; 5 Puigorikselo okausek ivna tupedlernartolik illivsenut, sórdlo kittornennut pirsok, imaitok: Ernera oma! Nálekab pidlaitsiarpattit, tamanna assiginnarnauæruk, taursomalo pidlárpattit nikkarsungorkennek; 6 Assærsenne merssa Nálekab pidlaitsiararei, kittornarsiennelo nungullugit missingnartomik tennerterarei. 7 Issumagikluse illællároise pidláitsiarnekarángause, Nálekab tava

Digitized by Google

pissauāse kittornamisut; sume ernekarnerpa atátame pidlarniængisanik? 8 Illivsele pidláitsiarnekangisainaruse, tamarmigle merssa taimailiorbiginekarsimaput, tava uersægāvose kittornarpiáuluaraselo. 9 Angutivuttōg innuinaursut pidlairsigisimagutigik miannerællugillo; angakainik tava náleissengikikput Atátak angnerrúrsok, innukolluta? 10 Ivkoalo udlut ikkitungoet pidláitsiararātigut issumamingnik, omale pirsarpātigut ajorungnærsautiksautinik, illængersitsomauluta illuarsusiminik. 11 Pidlárnek nungullugo attortinekaránget tipeitsutiksáungitsugigalloarparput, allieisutiksáusugællugole; missingnarungnærunele, tava tamattominga sungiusarsimarsut pidluautiksársiortissauei erkiksinartunnik illuartunnik.

12 Taimaitomik arkset sullissérsut, serkullo kassursut, ama nekkursektiniarsigik; 13 Issikauvsiniglo sakkilluaritse, orlojarsokarkonnase tussiatotut illiortomik, illuarsekollugole. 14 Innuit tamása illeksiniarsigik, ivlernarsinek piniarsiuk, tamattominga piniængitsut Nálegak tekkussengimarsuk. 15 Missiksorniaritse, Gudib saimauneranik assiginnairsokarkonnase kimigloneet; náulersunnik asserorsainekarkonnase erkiksisainiængitsunnik, amerdlasut aitsornekaissæsugællugit taimaitomik; 16 Arngnaunekartokarkonnase, nálengitsokarkonnaseloneet Gudemut, Esautun-étomik, nekkiksak attausek taursoma pærutiga angæjudliúrsusiminit. 17 Illissimauarsele, kingorna pidluarkonekarnek piniaralloaramiuk angeluktortok, adlamik issumakautiksamik nervsanginame, naug kodlinermik piniaralloara. 18 Illivse merssa pisimangilase kakkamut aktornekarsinnaursomut ingnermik ikkoellarsomut; pyorsoarmulloneet tārtorsoarmullo, kadlersorsoarmullo; 19 Kardlortaursúb nippánulloneet, nippersúblo okauseenulloneet, tamakkoninga tussartut tussaromajungnæralloareit, okautsinnik tamakkoninga okallugbigekunginamik. 20 Tussarnek ajuleramikik taimane okauserinekartut. Nerssútibloneet kakkak tamanna aktoralloaruniuk, ujarkeanik millórnekaissirsok, auléinekaissevluneloneet. 21 Tekkorsarlo tamanna erksinar-

Digitized by Google

tuináumet Mosese aglæt ima okartok: Annilárkaunga, oliklungalo. 22 Illivsele pisimavose Zionib kakkánut, Gudiblo tokkosuitsúb iglorperksoeenut, Ierusalemmut killangmétomut, Engelinnullo tausendeperksoarnut. 23 Illageeksunnullo angejudliúrsunnut killangme agleksimarsunnut; Gudemullo, tamannik ekkartóursirsomut, illuartullo innerisimarsut annerneriinnut. 24 Testamentitáblo ningaursájungnærsitsirsanut Iesusemut, aungmullo serpartautiginekartomut, tamanna ajunginerrovlune tuksiursinerrovok Abelib áuanit. 25 Missiksorniaritse, tussaromajungnærkennauvose okalluktomut. Ivkoa merssa tussaromajungnærsut kemmänek ajormætta nuname okalluktillugo; angekáinik uagut, tussaromajungnærutigo killangmit okalluktok. 26 Taursoma nippætta taimane nuna seiuktika, mänale unnersóiok, imalo okarlune: Sulle attauseriarlunga nunalo killaglo aglæt seiuktitsomáriakka. 27 Imale okarame: sulle attauseriarlunga; tava nællunæjarpok, aulajarsut pingortisimarsut adlangortinekaissammætta, aulajaitsut étuinarkollugit. 28 Taimaitomik nálegauvik aulajaitsok pirsæksarigautigo, saimaunekarpogut, taursominga Gude kivgartorbigissægautigo, taursomunga illuarekolluta atarkingnermik miannerinermiglo. 29 Guderput ingnerómet nungutsirsok.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

KAP. XIII.

Ajungitsulliarkoei, Kristusemullo opertuinnarkollugit; ajokærsoirsullo nálekoei tuksiukollugillo; kajumiksáilune nániarpei aglekenne.

Sorarase kattengutigeeksuttut assakattigeengniaritse. 2 Sinniktarkorsinek poigornauieissengilarse, taima piniartut illéisa Engelit aglæt sinniktartimattigik, siunekaratik. 3 Kellersorsimarsut issumaginiarsigik, sórdlo kellersorsimakattigællugit, nagliuktullo, (erkaisigik) illivsesög sulle timmekarluse innúgause. 4 Nulliareengnek illuartuinnarle tamannut, nulliareello

Digitized by Google

innarbiæt ivlernarle; uersairsulle, arngnaunekartullo angununekartullo Gudib ekkartóutsomárpei. 5 Illerkorissiuk piomatónase, pisselo nämagissigik; nangminek ima okarmet: Kemmeissengilagit, illomumme allarnauieissengilagit. 6 Taimaimet, tupedlerluta okarsinnavogut: Nálegak annaursirsigigauko erksissengilanga, sussægänga tava innúb? 7 Ajokærsortisse issumaginiarsigik, illivsenut okalluktut Gudib okauseenik, taukkoa innursusiétta nägata tekkolluarsiuk, opersusiéllo mallingniarsiuk. 8 Iesuse Kristuse, ipeksarlo udlomelo épok, taunalo issukaissengitsomuttög taimaituinaissavok. 9 Issumesse nekkimatekussengilesse ajokærsútinnik nellinginarnik adláursunniglo; piominakemet, umæt aulajængersimalerpet, tamannalo saimauneenarmik pirsarpok, nekkiksamigle pinane, tamanna attungikalloarmet piniartimingne. 10 Uagut tunnirsirsarbekarpogut, terssanga nerriginnaungilet kivgartortut tuppiúrsame. 11 Merssa (itsársoak) nerssútit suulloneet áuét pellessiunerúb issertitarángago ivlernartomut, ajortoérursútigekollugo, taukkoa timmeit tava óutáursut tupperperksuit auatténne. 12 Taimaitomik Iesusesög anniartitok, issertarbiúb auatáne, innuit ajorungnérsitsomaulugit áungminik. 13 Taimaimet, kæ, orniktigo mäna tupperperksuit auatænnétok, erdlokirsusia attorlugo nagliukattigællugo. 14 Tamáneme nuname iglorperksoakanginauta unningauvigirsennik, nedliutiksarsiorpogulle. 15 Tava mänakut (Kristuse) tunnárællugo, Gude áitsivigirsartigo tunnirsútinnik ussorutinnik sorarata, tamerssa okautsit, akkánik ussoruktut, kardlueenit pirsut. 16 Kissiennele, angæjokáutsernek tunnirsiniarnerlo puigoriaurnassigik; tunnirsútit taimaitut Gudib illuarirsarmagit. 17 Ajokærsortisse náleksigik, mallingniarlugillo, pigärmætta tarnivsinut, akkirsuksettut illioriakaramik, taimailiorkollugit tipeitsuklutik annersáminatiglo, tamanna illuaissengimet illivsenut. 18 Tuksiuniarsigut. Uagut terssa tupedliutigörput, paitsisaitsomik issumakarauta, piniarkiksarautalo sakkilluaromauluta tamanne. 19 Okaukiksarniar-

Digitized by Google

pausele, taimailiungārkolluse, tuoviornarnerrúrsomik ama ornikolluse.

20 Gudible ullapisauteliksóursúb, tokkorsunnit pæramiuk sauet pársirsóneræt, Nálegarput Iesuse, Testamentib nāksaungitsúb áuanik: 21 Taursoma piginángorsárlisse ajungitsullirsennut tamannut, mallingniktungortilluse pekkorsaminut, illuarirsaminiglo illumiokartilluse Iesuse Kristusekut; tauna nálengnarsile issukangitsomit issukaissengitsomut. Illomut.

22 Okauniarpausele, assærset kattengutigeet, okautsit okko kajumiksautáursut nálektuarsigik; náitsungoamik aglekbigigause. 23 Nællukungilause, kattenguput Timoteuse ama ipperarnekarmet, taunalo tikkipet; aiparællugo tekkojomárpause. 24 Innúlluarkorsisitse ajokærsortivsinut tamannut, illuartunnullo tamannut. Kattengutigeet Italiamétut innúlluarkoāse. 25 Saimaukonarsisitse tamause. Illomut.

Ebræerinnut makko agleksimaput Italiamit, Timoteusib neksarei.

I A K U B

AGLEGEI OPERTUNNUT.

KAP. I.

Iakub kajumiksárpei tupedlerkollugit tipeitsukollugillo nagliulerángætta, ajungitsuinnait Gudemit pirsarmætta, pinnatigle ajortut; Gudib okausee mallikoei.

Iakub, Gudemut Nálekamullo Iesuse Kristusemut kivgáursúb, tipeitsukkoei arkanek marluit ekkardlereet siamarsimarsut.

2 Assærsakka kattengutikka! Tipeitsutigirsæksarissiuk, pirsarángause nagliungnartunnut nellinginarnut; 3 Illissimagitselo, opersuserse illuartuarune issumagiksaromármasse.

Digitized by Google

4 Issumagiksusersele soraissengilak issoanut aglæt, illuartuinarkolluse, illomortuinarkolluselo, ajorsautekarkonnaselo.

5 Illarsele illissimanermik ajorsarune, tauna tamattominga tuksiarle Gudemut, tamannut tunnioráirsomut assiginnaingitsomut, erdligursingitsomullo; tava tunninekaromárpok. 6 Operlunele tuksiarile, nekkimananelo; nekkimarsok merssa taimaitarmet sórdlo immab maglee annoremit aulatersimarsut tamannut. 7 Innuglo taimaitok issumakaissengilak, sumik Nálekamit pissæsugællune. 8 Innuk marlungnik issumakartok aulajatuinarpok arvkotigirsamine tamanne.

9 Kattengulle kingakótok, ussorsitsarle nálengnartinekarsusiminik. 10 Pissórsoarle ussorsitsarle kingakorsusiminik, nungussægame ivgit kárcheesut. 11 Sekkenek kirssakangãrlune nuirsarau, ivgillo tokkolersitarei, kárcheelo tava nakkararaut, pinnersusiéllo tekkojominartok asserorarau; taimatõg pissórsoak perkoterperksoaminik asseroromárpok. 12 Pidluarpok angut, issoánut aglæt kammajuillune nagliuktartok; aulajængersimagune niakorumik innursútelingmik piomárpok, tamattominga Gudib unnersóukei assærsinne.

13 Innugle urssernekarángame ima okaissengilak: Gudib ursserpãnga. Gude merssa urssèirsartóngimet ajortomut; attauserloneet taursoma urssersaraingila. 14 Innugle nungullune urssernekararau, ikdligupilluminit kajumiksárnekárángame, pilleritinekarlunelo. 15 Ikdligupilluit piniarnekarsimagunik, ajortulliakartitsiput, ajortullirsello namaksinekarángamik, tokkomik pekkartitsiput.

(Epistel am 4. Sontage nach Ost. Cant.)

16 Tammarkennase, assærset kattengutigeená! 17 Tunnirsútit ajungitsut tamarmik, tunnirsútillo nãmautigirset tamarmik, pikkanga pirsaraut kaumarsúb Atátanit adlangorjaitsomit simnersigeeksokangitsomit kaumarsomik tãrtomiglo. 18 Taursoma issumaminik erniarãtigut okautsinnik opernartunnik, pingortitarælluta siudliókogamissigut. 19 Taimaitomik, assærset kattengutigeet, innuk nungullune tussaræsuarle,

Digitized by Google

okalluklunele tuoviorane, ningengnermulle kigeikile. 20 Innuk ningektok piniaraingimet Gudib illuarirsanik. 21 Taimaimet, maujungnartut ajortorsuillo tamása ipperarniarsigik, okautsillo illuvsinétitáursut, tarnivsinik pidluartitsiginnaursut, piginiarsigik piueiluse.

(Epistel am 5. Sontage nach Ostern, Rogate.)

22 Okautsille nálekiksarsigik tussartainarnagillo, illivsenik nangminek seglokittarkonnase. 23 Tussartainartokarángelle okautsinnik, nálengnagillo, taursoma arssiga angut, kénaminik kemmerdlóirsok tacharsútekut. 24 Ingminik merssa kemmerdlússérame, erngerlune aulararau, tautone kannongétok puigorlugo. 25 Umersorle inneitsissinnut nāmagluinnartunnut kivgajungnérsitsirsunnut, taimaituarlunelo, tassakenne taursoma puigorsimangikunigit, malliklugille piniartarune, pidluarpok taimailiorame. 26 Illarsele issumakarune Gudemut kivgartortugællune, okkelo attorluarnek ajorunjuk, umanelo asserorlugo, taursoma kivgartorsusia Gudemut piungilak, 27 Gudemulle Atátamut kivgartornek illuartok arksoarnænginsorlo, imaipok: Illiarsuit uidlarnerillo nagliuktut issumagællugit, ingminiglo ivlernarsarniarnek, sillarsúb innuee illaginnagit.

KAP. II.

Innuit nellinginait assakoei; inneitsissillo tamása nálekluinarkollugit; opernek ajungitsullirsennik illaliungitsok attungimet.

Assærset kattengutigeená! Issumaissarunnase, Iesuse Kristusemut Nálegautinut ussornartolingmut opertut angnerrúrsokartugællugit illamingnit. 2 Merssa kattisimauvivsinut angut isseralloarpet Goldemik ketterdlerutelik, annorariksorsoarlo, peetsoktōg annorarluktok issermipet; 3 Illivselo irssigilerussiuk annorariksok, okarbigællugole: Maunga idlit inginiarna; peetsorle ima okarbigigussiuk; Idlit sammanétit, issi-

Digitized by Google

kamnulloneet maunga ingitit; 4 Illuartomik tava issumakangilase, illuangitsomik ekkartóursirsungorause, nellinginarsioraselo. 5 Nalegitse, assærsakka kattengutikka! Peetsut sillame mattomanétut Gudib kennersimanginerpagit, merssa pissórsóursut opernermik, kingorngursirsuksello nálegauvingmik unnersóutigirsaminik assærsiminut? 6 Illivsele peetsut nálengnartingikisse. Pissórsuit merssa taukkósimanginerpet illivsenut nálegauniartartut, kiglissiorbingmullo pisilluse? 7 Taukkoalo mitteklersóngilet attermik ajungitsomik taigornekautivsinik? 8 Inneitsit, tamannit nálegiakarnerrúrsok, nálekussiuk, imaitok: Innukattit tuglit illiktun assaissauet; tava piniarluarpose. 9 Nellinginarsiungikusele, ajortulliarpose, inneitsissille narkiksorpāse, nálengitsose unnerluse. 10 Inneitsissinnigle tamannik nálengniaralloartúb, attausek náleissérunink, tamása tava sórdlo nálengikei. 11 Merssame ima okartok: Arngnaunekaissengilatit angununekaissennatillo, tauna okarioktōg imænna: Innungéissengilatit. Taimaimet arngnaunekangikalloaruit, innungéruille, inneitsissinnut tava nálengitsungorpotit. 12 Sórdlo okaruse taimailioritse, inneitsissinnut kivgajungnérsitsirsunnut ekkartóunekaissirsuttut illivluse. 13 Nákirsajuitsorle ekkartóunekaissavok nákinekaissennane; nakiningnerle ussorsitsararau ekkartóursinermut.

14 Assærset kattengutigeet, suksarau, okartokaralloarpet ingminik opersusekartillune, ajungitsulliaranelo? Opersutsibtōg taimaitūrsártúb pidluartisinnaunerpa? 15 Kattengulle, angut angnarloneet, tammakangipet, piksaminiglo ajorsarlune; 16 Illauvsele taimaitut okarbigippagit: Gudib ikkiorniarlisse, kirssengniarluselo kārsillárniaritse; tunningikussigigle timmeisa ajorsauteinik, suksarissauét tava tamanna? 17 Taimatōg opersusek, illænekangikune ajungitsulliarnermik, tokkungaugiok ingmikut. 18 Kissiennele okaromarsokarnersok imænna: Idlit operpotit, uangale ajungitsulliarkaunga; kæ, opersutsit tava tekkollara ajungitsullirsarnik, opersusera-

Digitized by Google

tõg illingnut tekkotissauara ajungitsullirsamnik. 19 Operinikt̃óvotit Gudetuakarmet; taimainauit illuarallõarpomme, tornársuittõg tamanna operirsarét, seiuklutiglo. 20 Innugle óma piungitsok! Nællojungnéromaviuk, opernek tokkungarsómet, illænekangikune ajungitsullirsennik? 21 Abraha atátarput ajungitsulliaminik illuartitáungitsok, ernerminik Isaakemik tunnirsigame tunnirsirsarbingmut? 22 Tava malluget, opernek piniárkattaursok ajungitsulliartillugo, ajungitsullirsello pivlugit opernek nämagluinnartok. 23 Aglekelle erkosimaput, imaitunnik okausekartut: Gude Abrahab opera, tamannalo pivlugo illuartitáulersok, Gudiblo assærsánik taigornekartok. 24 Taimaitomik mallugärse, innuk illuartitangormet ajungitsulliarnermik, operneenarmigle pinnane. 25 Taimatõg nekkiksiortok arngnak Rahabe, illuartitangungila ajungitsulliarnermik, aulartitet illæssiarigamigit, adlakullo arvkotekut annisillugit? 26 Sórdlome time annernekangitsok tokkungamet, taimatõg opernek tokkungaugiok, ajungitsulliarnermik illænekangikune.

KAP. III.

Adlennik ajokærsoijomarnut miannersorniarkoei.

(Epistel am 17. Sontage nach Trinit.)

Assærset kattengutigeet! Nellinginarnik tamannik ajokærsoiniaromarsokaissengilak, illissimagitselo, pingartomik ekkartóunekaromárauta. 2 Tamauta merssa kabsersoarnik tammartarauta; okautsiminigle attautsemigloneet tammangitsok, tauna illuartuinnartóvlune angutávok, timminelo tamát attorluartisinnaua. 3 Nerssúrsuit (Ferdit) atta, pittútinnik kingmirserarauvut nálekolluta, taukkoningalo timmersoeet suppiksitaránvut. 4 Atta, umiarsuttõg, umnit angekerssut, umnillo annorersoarmit ingerdlatitáursut, taimaitorle, akkutingoamik aglæt akkutóursúb torartitarei piomarsaminut. 5 Taimatõg okkak, umnit mikkirsok auætingoak, okadloriksorsóvorle;

Digitized by Google

atta, ingningoak, kissienne ikkoellektitarei orpeperksuit. 6 Okkarlo, inguektōg sórdlo, illueitsorperksoakarbióvok; taimaitarau okkak, tornársúb innanit ikkoellektisimagune, auætivta akkornænnélune minguktitara tīmme tamát, assererlugolo sakkirsuserput. 7 Merssame nerssutit, tingmirsello, pullaterirsello, immanétullo aijaisornartut nellinginait pirsarinekarlutik kunnutinekararaut, innuit kunnutitermattik. 8 Okkarle innáb attautsibloneet kunnutinek ajorpa, kunnutitæksáungitsong una ajortorsoak tokkonartomik pilluliksoak. 9 Tauna attorlugo ussorirsarārput Gude Atátak, attorlugolo perdlukorsarigiauvut innuit, Gudib arssinganut pingortisimarsut. 10 Kannermit attautsemit annirsaraut okauseriksullo okausepilluillo. Assærset kattengutigeená, taimaissengilak. 11 Puillarsomit attautsemit immekarsinnaunerpa tungosungitsomik kasselitsomiglo? 12 Assærset kattengutigeet, okkorseá, orpiktōg Feigeliksak Oliakarsinnaunerpa? Orpigloneet Weiniksalik Feigekarsinnaunerlune? Taimatōg puillarsok attausek immekarsinnaunginiok tarrajornitsomiglo tungosungnitsomiglo.

13 Ardlarse kina illissimarsóvlunelo siunekartóva? Tauname nællunærile sakkilluarsusiminik, ajungitsulliarlunelo piueitsotut illissimarsotullo pille. 14 Umættivsigulle kennigarsorsóvluselo sakkitsairsorsóguse, tava ussorsitsariaurnasse, seglukennaselo opernartomut. 15 Illissimarsusek tamanna pauanga pingimet, nunamille innuinnarnit, tornársungmillo piok. 16 Annæruktut sakkitsairsartullo nungullutik illuangitsulliarmætta ajortulliartainarlutiglo. 17 Pauangale pirsomik illissimarsusekartut, tamannit aulajængiupeit (Gudib okausee) ullapisáirsóvlutiglo, innuksiarnersóvlutiglo, nálektóput, nákinnirsuseliksóvlutiglo ajungitsullialiksóput, innungniglo nellinginarsiorlutiglo pekkoserlungitsóput. 18 Ullapisáiniartulle, illuartullirsamingnit kingorngursiomárput erkiksinartunnik.

Digitized by Google

KAP. IV.

Sakkitsainermik, adlenniglo piomasepillungnik sorarkoei.

Suname pirsutigællugo sakkitsairsarluselo arksoardlernerpisse illauvsinut? Piomasepilluit, illa! pirsutáput, pardlekkattautut auætivsine? 2 Piomatókáuse, taimaitomigle pirsarinek ajorsinnarluse; umitsairsartóvose annæruktorsóvluselo, sumiglo pirsarnek ajorpose; sakkitsairsarluselo arksoardlerpose pekkaraselo, terssa, tuksiænginause. 3 Tuksiaralloarpose, tunninekaraselo, terssa, tuksiarnerdlukause, issumakarauselo, nungutsomaulugit ikdligupilluvsinut. 4 Uersairsut uersartullo, okkorseá, sillarsúb innueenut assakorsut illissimangilissigik, Gudemut akkerartortómætta? Taimaimet sillarsúb innueenut assakorsok akkerartortungorpok Gudemut. 5 Issumakarpisseloneet, agleket assuleenak okartugællugit imænna: Annernerúb illuvsine innekartúb annærursinek arksoarirsara? 6 Saimaunermiglo tunnirsingãrarau tauna; agleket imaimætta: Makkitasũt Gudib akkerarirsarei, kannilártulle saimautarei. 7 Taimaitomik Gude kannilarbigællugo tornársuk akkerarissiuk, kemmãratigissauãse tava. 8 Gude orniniarsiuk, ornissægiãse tava. Arksesse arssengniarsigik, ajortulliartut okkorseá, umættisselo peteijuisiniarsigik, okkorse, marlungnik issumakartoseá! 9 Ajuleritse, allieisukluselo kejatitse; iglartóursose kodlillersungoritse, tipeitsuktóursoselo allieisuktungoleritse. 10 Gudib kénætta sáne kannilarniaritse, tava ussornartissauãse.

11 Kakkejardlerkattigeeksariaurnase, assærset kattengutigeet; kattenguminut kakkejardlersúb, kattenguminullo arksoardlersúb kakkejarei inneitsissit arksoarællugillo. Inneitsissille idlit arksoarigukit, inneitsissinnut tava nálektóngilatit, arksoardlersóvotille. 12 Attauseenarmik tunniursirsokarpok inneitsissinnik, taivna pidluarsáiginnaulunelo ekkartóursiginnaugiok. Kináuvotimme idlit, arksoardlersógauit adlamut?

Digitized by Google

13 Illivse mãna piause, ima okartose: Udlomeloneet akkagoloneet aularomárpogut iglorperksoarnut ivkonunga, terssanelo attausemik okkéjomavogut, niuvertarlutalo pissiniartarlutalo; 14 Merssa nællursose piomártuksamik akkago. Innúnerseme sũnerpa? Pyoinnávok, illa? killængoamik étok kingornale náume. 15 Taimaimet, ima okaissægalloarpose: Nálekab pekkopattigut kissienne, innúgutalo, tava tamattominga adlamigloneet piniaissaugut. 16 Mãnale makkitávluse ussorsitsarpose. Ussorsitsaulle taimaitorsoak ajorpok. 17 Taimaimet, ajungitsomik piniagæksaminik illissimarsok, piniarnagolo tamanna, tauna ajortulliarpok.

KAP. V.

Pissórsuit okaukiksárpei missiksorniarkollugit; illællarkogieitsõg ekkartóursirsok tikkitserlugo; operlutiglo tuksiarkollugit.

Kæ, pissórsuit okkorse! Kejávluselo opititse, nagliungnartorsuit pivlugit, illivsenut piomártukset. 2 Perkoterperksoesse ãuput, annorarsesselo okkungoet asserorpeit. 3 Erdlingnartisse Goldelo Soelvelo mangertornersimaput, mangertorneréllo nællunérkotarissauarse, uinnersesõg nungussammago, sórdlo ingnerúb. Perkotiksauvsinik kattersoiniartose udlunne kingudliksenne. 4 Atta, sennachvirsut, nautsévivsinit kattersoirsut, erdligutinautik akkiksarsiarigalloænnik, tava niblerput, kattersoirsullo torklullaursusiæt Nálekab Sebaotib tussara. 5 Illivse innúlluartorsóvluselo innungmadauniartose nuname, umættisselo kãrsillártikisse, sórdlo nerssútinnik tokkotakangãrbingme. 6 Illuartok ekkartóutikikse tokkollugolo, taursomalo arksoardlingikãse.

7 Taimaitomik, illivse assærset kattengutigeet, issumagiksarniaritse Nálegak tikkitserlugo. Atta, nautsévilliortok nerriuktararau nautséjariksunnik nunamit náulersuksennik, tamakkolo erinnigingilei, siedlerséiniarlunelo udlakullo unnukullo.

Digitized by Google

8 Illivsesõg issumagikluse pigitse, umættisselo nekkursektiniarsigik, Nálekab tikkibiksa kannekemet. 9 Assærset kattengutigeet, annersámikattigeeksarkennase illivsenik, ekkartóunekarkonnase; Atta, ekkartóursirsok padlillerkau. 10 Assærsakka kuttengutikka, Profetit, Nálekab akkáne illivsenut okalluktut, malligæksarissigik nagliuktilluse, kammajuilluselo. 11 Illomut pidluarnerarpauvut illællártut nagliuktillutik. Hiobib illællársusianik tussartose, Nálekablo pivia tekkogikse; Nálegak merssa nákiniktóvlunelo nægliktoirsóvok.

12 Adlennille tamannit, kattengutikka okkorse, angernerdlussengilase killangmigloneet nunamigloneet, sumigloneet adlamik. Okalluklusele angerángause, illomut angeritse, nägarángauselo, illomut nägaritse, pekkoserluktungoraselo.

13 Illauvsinik nagliuktisimarsokaruse, taursoma tuksiaut attorliuk, tipeitsuktokaruselo, taursoma kujaniut attorliuk. 14 Napparsimarsokaruse, taursoma tava illageeksut ajokærsoirsonereet kákoniarligit, taukkonungalo tuksiukollune, Oliamiglo tennikollune pille Nálekab akkáne. 15 Operluartullo tuksiuteit pivlugit illuarsiomárpok tauna, ajortulliaralloarunelo, issumakærnekaissaput ajortei. 16 Ajortivsinik nællunæjarbigekattigeengniaritse, tuksiukattigeengniarluselo, kaitsorsárnekarkolluse. Illuartúb tuksiutei amerdlasórsoarnik ajungilet, illomortógunik. 17 Eliase inmuinnáursok uautitun-élune, tuksiarmelle siedlingikorsivlune, siedlingilak tava nunamut okkiut pingasut, kaumettillo arbeneglit näulugit. 18 Amalo tuksiarmimet, killangmit tava siedlerpok, nunalo naursokalerlok. 19 Assærset kattengutigeet, opernartomit tammarsimarsokaralloaruse, taursomingalo sátitsirsokarpet. 20 Tauna nællojungnæissavok, ajortulliartomik sátitsirsok tammertarnartomit arvkotigigalloanit, taursoma tarnek annauka tokkomit, ajortoperksuillo erssitsungnærsitsomárpei.

Digitized by Google

PETRUSIB

AGLEGEI SIULDEET NELLINGINARNUT.

KAP. I.

Gude Petrusib ussora; opertut kajumiksárpei ivlernarniarkollugit, sakkilluarkollugillo.

Petruse, Iesusib Kristusib Apostelia, (aglekpok) kennikennut tekkornartennut, siamarsimarsunnut Pontuseme, Galasiamelo, Kappadoziamelo, Assiamelo, Pitiniamelo; 2 Saimaunek, ullapisaullo pirsartarligik kennersimarsut Gudib Atátab nautsorsorneránik, Annernerúb ajorungnærsitsinerágut, nálektungorkollutik, Iesusiblo Kristusib áuanik serpartarnekarkollutik.

3 Ussornarsile Gude, Nálegautalo Iesusib Kristusib Atáta, nákinirsusersoarminik erniukiksisinamissigut, innursútigirsáursomik nerriugirsæksakarkolluta, Iesusib Kristusib makkirsusiagut tokkorsunnit; 4 Nungujaitsomik allianaitsomiglo, tokkolerjuitsomiglo kingorngursæksakarkolluta, tamanna torkorsimamet killangme. 5 Illivsenut merssa pekkollugo, Gudib pirsautánik opernekut serniginekarause pidluarnartorsoarmut piginángorsægáursomut sakkomissirsomut udlunne kingudlerne. 6 Tamanna tipeitsutigissauarse, umnit killængoamik allieisukomárnersose, urssernartunnut nellinginarnut; 7 Terssa, opersuserse illuartuinnarkollugo, erdlingnarnerrokollugolo Goldemit nungujarsomit, ingnerkut óuktornekartomit; nersornarsekollugo, ussornarsekollugolo, nálengnarsekollugolo, Iesuse Kristuse sakkomerpet. 8 Tauna naug tekkungikalloarikse assauarse, naugle tekkonek ajoraussiuk, māna operbigärse, tipeitsukluaissauselo nællunægæksaungitsomik

Digitized by Google

nellekangitsomiglo tipeitsursúmik; 9 Opersutsivselo siuniksa piomárparse, terssa tarnit pidluautigirsæt. 10 Pidluautigirsamik tamattominga ujarlerkiksarlutiglo issumalliortut Profetit, erkotuksennik okalluktut illivsenut, saimaunermik taimane pirsuksáursógalloamik. 11 Issumalliutigigamikik udlut udluksellonеet Kristusib annernerætta okautigirsei, taursoma innigigamigit okallukadlartok Kristusemik anniaissirsomik, kingornalo ussornarsissirsomik. 12 Tamattominga nevsuiarbiginekaramik, ingmingnut tava pinnatik, uautinulle tamakko okautigeit, mānakullo illivsenuttōg okautigigieit okalluktut okautsinnik tussarnersunnik, ikkiortigigamiko Annernek ajunginek killangmit aulartitak; tamanna Engelitsōg tekkosuktarpæt. 13 Taimaitomik issumauvsigut ketterusersimarsuttun-étitse; erkærsarniaritse, saimauneenarlo teitigilluinnarsiuk, illivsenut pigititæksáumet Iesusib Kristusib sakkomersusiagut; 14 Merdlertuttut nálektuttun-éniaritse, illerkokarkennaselo sórdlo siornagut, sulle nællursorsótilluse ikdligupillulliorluse innúgadlarause; 15 Illivsenigle kákorsirsok ivlernartorsóursorlo malliklugo, illivsesōg ivlernarniaritse sakkirsusivsine tamanne. 16 Agleksimamet imænna: Illuarniaissause, uanga illuartógama. 17 Tuksiarluselo tainiaraussiuk Atátak ivna, innuit nellinginartillugit ekkartóursirsok, tamarmik sullirseit pivlugit; tava miannersorniartuttut sakkilluaritse mattomanétilluse. 18 Illissimaniarsiuglo, nungursartunnik anningaursæksennik aukpallartunnik kakkortunnigloneet annausimanginause sakkirsusepilluvsinit, merssa siudlivse illerkorirseinit; 19 Kristusible áuanik akkisónersoærmik, (annausimavose) tauna sauarkatut pingitsotut, paitsisæksakangitsotullo-étok. 20 Tauna taimaituksátisimavok siornagut sulle sillarsoakangikadlarmet, sakkomersitávorle udlunne kingudlerne, illivse pivluse; 21 Taivna tunnárællugo operause Gudemut, taursominga makkititsirsomut tokkorsunnit, ussornartorsoængortitsirsomullo taursominga; Gudemut opersusekarkolluse tettekarkolluselo. 22 Tarnisselo ikdligupil-

Digitized by Google

lugungnærsimiarsigik, opernartok nálekiugo Annernekut, kattengutittut assænnikolluse illomornermik, illivseniglo assakattigeeksuaritse umættivsinik illuartunnik; 23 Erniukiksisimarsuttut illivluse, nungujarsok næggoviginginaussiuk, nungusuitsulle Gudib okausee umanartuglit næggovigesse, taukkoa issukaissengitsomut – étuinnaissammætta. 24 Merssa uingit (innuit) tamarmik igvitun – éput, innuillo pinnersuseet tamarmik igvit karcheettun–éput, igvit tokkolersimaput, karchello nakkarput; 25 Nálekable okausee étuinnaissaput issukaissengitsomut. Tamerssa okautsit, akkornauvsine okautigirsáursut.

KAP. II.

Ajortoærotiniaissaput illuarniarlutiglo, Kristusemut adlennullo illuarekollutik; nálekennut nálengniaissaput Kristuse pivlugo.

Taimaitomik mãna ajortut tamása ipperarniarsigik, pekkoserlútillo tamása, illungersõnginerlo, annérursinerlo, unnerdlutíginerillo tamása. 2 Annerdlãngoettulle illivluse piomaniarsiuk immuk illuartok, tamattomanga agdliartorkolluse. 3 Missigisimagussiuk kissienne Nálegak innuksiarnersorsómet. 4 Taursomunga, ujarkatut umarsotun – étomut pisimavose, tauna innuit egitarigalloarét, Gudemele kennigáulunelo erdlingnarkau. 5 Illivsesõg nangminek, ujarkettut umarsuttut illivluse, illivsenik iglorsoængortiniaritse annernermiuksamik, ajokærsortigekolluse illuartunnik, tunnirsirsigekolluselo tunnirsútinnik annernerúb peenik, Gudib illuarirseinik, Iesuse Kristusekut. 6 Taimaimet agleket imaitunnik okausekariput: Atta, ujarak kennigáursok erdlingnartorsoak issudliksak Zionemétissauara, omungalo opertok kangusussengilak. 7 Illivse tava, opertógause, erdlingnarnerarparse; ujararle taivna, iglulliortut egitét, issudliksængorsimarsok. 8 Opingitsunnut ujaráulersimavok apoorbiksak, kãrsólersimaulunelo mammia-

Digitized by Google

sautigirsak; apoorpumme okautsinnut, operinginamikik, umnit attugæksarissægalloareit. 9 Illivsele ekkardlióvose kennersimursut, pellessit nálegaunerrúrsut, innuit ajorungnærsisimarsut, innuit pigirsáursut taursomunga; kákorsirsivse illiugei ajungitsut okautigissægaussigik, taursoma tãrtomit kákomasse kaumarsominut ussornartorsoarmut. 10 Ardlagut innuktarinekangitsose, mãnale Gudib innuktarillerpãse, ardlagullo saimaunekangitsose, mãnale saimaunekalerpose.

(Epistel am 3. Sontage nach Ostern, Jubil.)

11 Assærset kattengutigeená, tekkornartettut tikkeraursúttullo-énause okaukiksarpause: Illivsenik erdliginiaritse uingúb kajungutigirseinut, tamakkoa akkerartorsómætta tarnivsinut. 12 Nællursullo akkornénnékuse sakkilluaritse: illivsenut kakkejardlersut illueitsulliartónerarluse, ajungitsulliesse tekkokollugit, Gudelo ussorekollugo; kaumarsomut sakkomerpætta. 13 Taimaitomik innungnut nálegarekorset tamása nálengniarsigik, Nálegak pivlugo; sórdlo nálegaunek, taimatõg nálegarsoak; 14 Sórdlo nálegangortisimarsulloneet, taimatõg taursoma aulartitei, merssa akkiniarkogamigit ajortulliartut, ajungitsulliartulle nersorekollugit. 15 Tamerssame Gudib pekkorsa, ajungitsullirsauvsinik okausiksærotissægisse siunekangitsut innuit nællursut. 16 Kivgajungnærsuttunétitse, kivgajungnærsusersele attornerdlungnago mattuginnagolo ajortulliarnermut; Gudible kivgeisut illiortaritse. 17 Tamása náleksigik. Kattengutigeet assæniarsigik. Gude miannerissiuk. Nálegaunek náleksiuk.

18 Kivget okkorseá! Náleket atarkiniarsigik miannerællugit, sórdlo ajungitsut issumagiksullo, taimatõg ajornartut aglæt. 19 Taimailiortut saimaunersirsaramik, Gudemut issumettik nãmagekollugit nagliuktekunik, illueitsulliarbigirsávlutiglo pingitsóvlutik. 20 Merssa illueitsullirsesse pivlugit unnattarnekaruse, ussorsitsautiksáunerpa tamanna? Ajungitsullirsessele pivlugit nagliukuse kammajuiluselo, tamanna saimaunekautávok Gudeme.

Digitized by Google

(Epistel am 2. Sontage nach Ostern, Miser. Dom.)

21 Tamattomungame kákosimavose: Kristusesõg anniarmimet pivluta, malligæksájomaulune uagutinut, taursoma tumei malleroarkollussigik. 22 Tauna ajortulliængitsok, pekkoserlukluneloneet karnerminik okallukame kanningärnekanginioktõg. 23 Okausepillulliorbiginekaramelo, akkiniængilak, anniaramelo siorarsáingilak, tamannale pekkorsara ekkartóursirsomut illuartomut. 24 Taursoma nangminek ajortivut atatarællugit timimine, tunniutok kerssungme, ajortunnut tokkolluinnarkolluta, illuarsisimaulutalo innúniarkolluta; taursoma ikkeenik kaitsorsarnekarpose. 25 Illivse merssa sauettut tammarsimarsotun-ékalloartose, mánale sáluarsimavose tarnivse pársirsénnut missiksoirsénnullo.

KAP. III.

Pigeet ajokærsorpei malligæksinik; tamásalo erkasiniarpei piniagæksinik.

Taimatõg arngnet uvissik náleissaueit, okautsingnut opingitsuttõg kajumiksárnekarkollugit arngnet illerkuinnik, umnit okausiúngitsunnik. 2 Merssa tekkogunisse piueiluse nálekluselo sakkirsose. 3 Taimaitut kãinamikut arssoaissengikalloarmætta nytsennik perdlaisimarsunnik, Goldinnigloneet attarsunnik, annorariksunnigloneet; 4 Innugle kãinamigut pisimangitsok, umamele sorarane annernekartok kannilartomik piueitsomiglo, tamanna ussornakemet Gudib kénætta sáne. 5 Taima itsarsoaktõg arngnet illuartut arssoarniariputtõg, Gudemut tettiksakartut, uvingmingnullo nálektut. 6 Sórdlotõg Sarkab Abraha náleka, nálekaminiglo taigorlugo, taursoma merssa pannigileräse, ajungitsulliaruse siórangikuselo annilárnartomik. 7 Taimatõg angutit okkorseá! Sillakartarluse nulliesse neijortuarsigik, arngnello kajengnarnerrómætta assiginnarnauærlugit pissigik, taukkoatõg kingorngursirsókat-

Digitized by Google

taussammætta saimaunartomik innursútelingmik, tuksiautisse arvsiarnekarkonnagit,

(Epistel am 5. Sontage nach Trinit.)

8 Nāgatiksamigle okkorse: Tamause issumakattigeengniaritse, nægligekattigeekluselo, kattengutigeengniarluselo, nákinniktóvluselo, innuksiarnersóvluselo. 9 Ajortok ajortomik akkiniariaurnassiuk, okausepilluilloneet okausepillungnik akkiniarnagit, pidluarkorsisitsele aglæt, illissimaniarsiuglo, tamattomunga kákosimagause, pidluautiksarsekolluse. 10 Innúlluaromarsok, pidluarnartolingniglo udlokaromarsok, tauna nungullune okausekaissengilak ajortunnik, kardlungminiglo attussengilei okautsit pekkoserlútiglit. 11 Ajortok tunnulliuk, ajungitsulliarlunelo pille, ullapisautiksak ujarliuk, piniárlugolo. 12 Nálekab irssigiuarmagit illuartut, tuksiauteillo tussararei; ajortulliartulle Nálekab kénaminik irssigirsarei. 13 Kialo ajortomik piginnaissaúāse, ajungitsomik piniaruse? 14 Umnillo nagliuktitáuguseloneet illuarnek perssakotigællugo, taimaitorle ussornakause. Táukkoale erksisainereet erksirsútigissengilesse, annilárselo. 15 Nálegarle Gude nálekluarsiuk umættivsigut. Nungullusele piginángoritse akkiginnaulugit tamása appersoirsut tettigirsauvsinik illuvsinétomik; 16 Kissienne piueiluse miannersorluselo pirsartaritse, paitsisaitsomiglo issumakarniarluse, illivsenut kakkejardlersut, illueitsulliartónerarpasse, pakkaitsisarnekarkollugit, mittautigigamiko sakkilluarsuserse Kristuseme. 17 Merssa, Gudib pekkorsánik, nagliukalloaruse ajungitsullirset pirsutigællugit, tamanna illuarnerrovok nagliungnermit illueitsullirset pirsutigællugit. 18 Kristusesōg attauseriarlune anniarmet ajortivut pirsutigællugit, illuartuinnarlune illuangitsulliartut anniautigei, Gudemut pisitsomauluta; timmimigut tokkotitávlune, annernermigulle umartitávlune. 19 Taursomanelo (annernermine) ajokærsoriartorieitsōg annernerit parnārsimauvingmétut; 20 Terssa operomangikalloartut, umnit Gudib kammajuilune nautsorsoralloarmattik sákollutik, taimane Noa innutillugo,

Digitized by Google

umiarsoak sennanekartillugo, terssane kabsingoet, imaitok, innuit arbenek pingasut annekput immakut. 21 Tamattomunga arssersóusimavok koirsút ussornartok, mānakut pidluautigirsarput, ubbautáungitsok timmib minguánut, issumable paitsisaitsúb illageersutigilluarpa Gudemut, Iesusib Kristusib umarsusiagut; 22 Tauna killalliarame Gudib tellerpiætta tunganélersok, Engelillo, nekkoarsuillo, pirsaunerillo nálegaræt.

KAP. IV.

Okaukiksarpet issumakarkollugit Kristusesut, ajungitsulliarsinnarkollugillo nagliungnartome aglæt.

Kristuse timmimigut anniarmet pivluta, illivsesōg taimaitomik issumakarniaritse; merssa (innuk) timmimigut anniartok ajortulliaissærmet; 2 Piniartarlunelo, mattoma kingorna sulle timmekartillune innuniaromannane innuit piomarseinut, Gudible pekkorseinut. 3 Terssa, siornagut innútilluta nællursut illerkuinnik pirsartaralloarauta, taimane piniarauta peteinermik, piomadlárnermiglo, immerpedlarnermiglo, nerrivedlarnermiglo, sillæroniarnermiglo, Gudiúngitsunnullo nálengnermik tuppingnartorsoarmik. 4 Tamanna taukkoa tuppigusutigirsarræt mitteklutiglo, illagiungnæraussigik taimaitunnut ajortorsoarnut illerkopillungnut. 5 Taukkoa akkirsuksáussaput ekkartóursiginángortomut innúrsunniglo tokkungarsunniglo. 6 Tamanna pivlngo tokkungarsuttōg okaursáugalloartut okautsinnik tussarnersunnik, timmekartillutik illiugeinik ekkartóunekarkollugit, tarneille innúkollugit Gudeme. 7 Tamarluinarsoarmigle nāgatiksæt kaglisimavok.

(Epistel am Sontage Exaudi.)

8 Táimaimet sillaliksóvluselo erkomaniarluselo tuksiartaritse. Adlennille tamannit assakattigeengniaritse illungersuinnartomik; ajortorperksuittōg issumakærmagit assænniktúb. 9 Illivsenik sinniktarkokattigeengniaritse okallorojugase. 10 Nungulluselo kivgartorbigekattigeengniaritse tunnirsútinnik

Digitized by Google

saimaunartunnik pirsauvsinik, pársirsoriksuttut tamannik Gudib tunnirsuteinik saimaunartunnik. 11 Okalluktokaránget, Gudib okauseenik okalluktotut pille; kivgartortokaránget, piniarlunelo attorliuk Gudib nekkursautigitita taursomunga; Gude tamanne ussornarsekollugo Iesuse Kristusekut, taursoma pirsartarligik nálengnarnek, pirsaunerlo issukangitsomit issukaissengitsomut. Illomut.

(Epistel am Sontage nach dem neuen Jahr.)

12 Assærsená okkorse! Nagliungnartorsuit tuppigusutigirsarunnassigik illivsenut tikkitsartorsuit ursserkolluse, tamakko perngautáusugissengilesse illivsenut. 13 Tipeitsugitsele, Kristuse nagliukattigigussiuk, tipeitsukollusesõg pinniktomakolluselo ussornarsusiétta sakkomerbiksa nedliupet. 14 Ussornakause mittautigippasse Kristusib akka pivlugo, merssa innigimasse Annernerúb terssa Gudib annernerætta ussornartoliksóursúb. Tauna mittengnekarpok taukkonane, illivsinele ussornarsisinekarpok. 15 Illauvsinigle innungérsotun-étomik anniartitáursokaissengilak, tiglikajuktotulloneet, illueitsulliartotulloneet, piniartotulloneet pirsæksaungitsomik. 16 Nellinginarle Kristomiúrsotut nagliuktitáugalloarune, tamanna kangugissengila, Gudele náleissaua taimaititáugame. 17 Nedliumemme, tava ekkartóutigekorsak pillerkãissavok Gudib igloanut; uautinulle aglæt pillerkãrpet, kannongétorsoarmik nãgatekaromárput tava opingitsut Evangeliumemik Gudib okauseenik? 18 Illuartorlo annekkainarpet kannongme tava sakkomissaua Gudemut nálengitsok ajortulliartorlo? 19 Taimaitomik, kikulloneet Gudib nagliuktinekarkorsei, nungullutik tarnittik pekkussaueit taursomunga pingortitsirsomut opernartomut, ajungitsulliarsinnarlutiglo pissaput.

Digitized by Google

KAP. V.

Ajokærsoirsut, ama uttokait innusuktullo, tamásalo ajokærsorpei malligækseinik. Aglekenne nāniarpei.

Ajokærsoirsokattaugama okautigirsóvlungalo Kristusib anniarsuseenik, illængéirsuksávlungalo ussernartomik sakkomeromártomik, uanga tava ajokærsoirsónerit okaukiksárpakka: 2 Kristusib innukpængoee, illivsenut párekorsáursut, pariniarsigik missiksorlugillo erdlokotinekarase, kajumiklusele pirsartaritse, pekkotitóniartuttut pinnase, umættivsinele illomórluse; 3 Innungnut nálegáuniartuttut pinnase, illivsenigle malligæksaritiniaritse illageenut. 4 Tava illivse, pársirsónek ersserpet niakorut nálengnartok tokkolerjuitsok pissauarse. 5 Taimatōg illivse innusuit okkorse! Ajokærsoirsónerit nálektuarsigik. Tamauselo nálekattigeeksuaritse illivsenik, kannilarkattigeeksuarluselo sorarnængitsomik. Makkitasūt merssa Gudib akkerarirsarimagit, kannilartulle saimautarei.

(Epistel am 3. Sontage nach Trinit.)

6 Taimaitomik mannigóvluse pekkogitse Gudib arkseinut pirsársoarnut, nálengnartekolluse nedliutekorsamigut. 7 Issumanerdlutisselo tamása taursomunga pisiniarsigik, issumagituinnarmasse. 8 Sillakarniaritse erkomaniarluselo, illivsenut akkarartortok tornársuk sakkiuarmet Lovesut nippeliksoatut, érsæksarsiorlune. 9 Tauna akkerartorsiuk operluarluse; illissimaniarsiuglo, kattengutissesōg nunamétut pinekarmimætta taimaitunnik nagliungnartunnik. 10 Gudible, tamannik saimauteliksóursúb, uautinik kákorsirsúb ussornarsusiminut nāissengitsomut, taursoma merssa illivse, killængoamik nagliuktose, inneritissauāse, pirsektilluselo nekkursektilluselo tungatissauāse. 11 Taursoma pirsartarligik nálengnarnek, pirsaunerlo issukangitsomit issukaissengitsomut. Illomut.

12 Silvanuse kattengurse, illomortósugirsara, neksipara makkoninga aglegangoamnik illivsenut, kajumiksáromagause

Digitized by Google

nællunæjarbigiomauluselo, Gudib saimauta, tettigirsarse, opernarnerarlugo. 13 Operkattigeet kennersimakattivse Babiloneme innúlluarkoăse, ernersiamalo Markusib. 14 Illivsenik innúlluarkokattigeengniaritse, kunnikattigeekluselo assænermik. Ullapisautekarlit tamarmik Kristuse Iesusemétuartut. Illomut.

PETRUSIB

AGLEGEISA ARDLAIT NELLINGINARNUT.

KAP. I.

Okaukiksarpei Kristusib saimaunerane agdliartorkollugit, illitsorilleriartorkollugillo Kristusemik.

Simon Petruse, Iesusib Kristusib kivga Apostelialo (aglekpok) uagutitut opersusekartisimarsunnut erdlingnartomik, illuarnek pirsutigællugo, terssa Gudivta tunniursa, Annaursirsúblo Iesusib Kristusib. 2 Gudib saimaungărlisse erkiksingărtilluselo illitsoritilluse Gudemik, Nálegautiniglo Iesuse Kristusemik.

3 Taursoma Gudióvlune pirsarsoursúb tunnimmattigut innudluautiksautinik tamannik Gudemullo sakkidluautiksautinik, merssa taursominga kákorsirsivtinik illissimarsongortitágauta illerkokarsusiagut ussornartokut. 4 Tamanna pirsutigællugo unnersóutekartimattigut angnersoarnik tussarominartorsoarniglo, imaitunnik: tamattominga illængutilerkolluse Gudiúrsusiminut, kissienne kemmerătigigussigik sillamiut ikdliguttigirseit nungursartut; 5 Tamattominga kæ piniarkiksaritse, operluarluselo illuarniaritse, illuarluselo illissimaniaritse. 6 Illissimaniarluselo peteijuiniaritse, peteijuiluselo kammajuiniaritse, kammajuiluselo Gudemut nálengniaritse. 7 Gudemullo

Digitized by Google

nálektarluse, kattengutigeet assæniarsigik, kattengutigeello assagaussigik, assæniarsigiktõg innuit tamása. 8 Tamakkoalo illivsinéluarunik erkejasugungnérsissauãse pekkanginauérsilluselo Nálegauta Iesusib Kristusib illissimarsusianik. 9 Tamakkoningale pekkangitsok tekpeepok, arvkotikse tekkonek ajorlugo, ajortulliaugalloaminillo ubbarnekarsutse puigorpa. 10 Taimaitomik, assærset kattengutigeená, piniarkiksaritse, kákosimarsuserse kennersimarsuserselo aulaiængersillugik; taimailioruse orlojaissengilase. 11 Taimailuselo isserbiksakartinekangãissause Nálegauta Annaursirsivtalo Iesusib Kristusib nálegauvianut issukaissengitsomut.

12 Taimaimet kassussengilanga, tamakkoninga tamannik erkasituinnarluse. umnit tamakko illissimagalloarpesse, nekkursektinekarluselo opernartomik tamattominga. 13 Sullile timmekartillunga illivse kajumiksárluse erkasilluselo, tamanna illuartugãra. 14 Illissimagauko, timmekarungnérbiksara nedliutsungnarsiok, taima Nálegauta Iesusib Kristusib nællojungnérsimanga. 15 Piniarkiksaissaungale, tamakkoninga tamannik erkaumakotiksakarkolluse, erssitsungnéruma kingorna.

(Epistel am 6. Sontage nach Epiph.)

16 Nálegauta Iesusib Kristusib tikkiursusianik pirsauneraniglo uagut okallugbigángause, tava okalluktuainait pekoserdlutiglit illissimarsutáusuginekartut mallingikivut; uagulle nangminek tekkogikput ussornarsusia. 17 Taimane Gudemit Atátamit pirsarmagik nálengnak ussornarlo, nippe (killangmit) ussornartorsoarmit taursomunga ima pimet: Terssa Ernera assærsara, tauna nuennerirsarãra! 18 Nippelo tauna, killangmit tussartitok, uagut tussarikput, illagigautigo kakkame ivlernartome. 19 Aulaiaitsomik, Profetit karneessigut pirsomik, okausekarpogut, tamannalo nálegluariakarpok illivsenut, nennerutitunémet kaumarsok tãrtolingme, udlok kaulersinnago, kausiullo nuingikadlartillugo umættivsigut. 20 Tamannalo pingãrlugo illissimaissauarse, okautsit erkotukset aglekennétut innúb nevsuiarsinauiængilei issumaminik. 21 Mersa sulle

Digitized by Google

erkotuksennik okausekarnængisainarpok innúb pekkorseinik, illuartulle ivkoa Gudib innuee okallukput, Annernerúb ajunginerúb pisimattik.

KAP. II.

Ajokærsoirsut opernaitsut nálekungilei, Gudib pidláromármagit; ajortulliartut nellinginait erkanartorsiortónerarpei.

Profetiókosersulle innuit akkornænnétuttõg, sórdlo akkornauvsinétsomáriputtõg opernaitsut ajokærsoirsut, ajokærsútekaromártut asserornartunnik, Nálegarlo, pisirsertik, misserratigiomárpæt, ingmingnullo nangminek ekkartóutiksiomárput terssangainartuksamik. 2 Taukkoalo ajokærsúteit asserornartut, innuit amerdlasút mallikomãramikik, mittautigiomárpæt ajokærsút opernartok. 3 Piomatóniarlutiglo piniaromárpãse opernaitsunnik okauseritítamingnik. Taukkonungalo pidlautiksak ungesingilak itsarnit, perdloutikséllo sinningilak. 4 Merssa Engelit aglæt, ajortulliartut, Gudib mianneringinamigit, tãrtúblo kallimnersoeenik pivlugit ajektoramigit anniartitsivingmut, torkorkollugit kiglissiorbiúb udluksa nedliutinnago. 5 Sillatokablo innuee mianneringinamigit, Noale, illuarnermik okalluktok, annaullugo illéilo arbenek pingasut, ullersoarlo pisinamiuk sillarsoarmiunnut, Gudemut nálekomangitsunnut; 6 Iglorperksuillo, Sodomamiut Gomorramiullo, aksainængortillugit, nungutillugillo pidláramigit, tekkordlugæksængortillugit ajortulliaromártunnut kingorna; 7 Lotele illuartok annaullugo, tamannik nagliuktisimarsok innúpillurksoarnit kangunartulliortunnit; 8 Illuartúblo taursoma iglorperksoarmiokattigimattik, tekkollutiglo tussartarmatlik, tava taursoma tarna illuartok nagliuktitarpæt udlut tuglereet tamása illueitsulliakamingnik. 9 Tava Gudemut nálektut Nálekab annausinnauei urssernartomit, illueitsulle torkorlugit pidlárnekarkollugit ekkartóubiúb udluksa nedliupet. 10 Pingãrtomigle pidlaissauei imaitut: timmimingnik ikdligupillulliortut, nálekennik assiginnairsút,

Digitized by Google

iktorjuitsut, tettitórsuit, ólinatiglo nálegauvèet mittautigigamikik. 11 Engelilloneet, umnit pirsársónerrúrsut mitteklutik ekkartóursinek sapperput, Nálekamulle pidlárkorsiput. 12 Taukkoale (ajortulliartorsuit) nerssútitut sillakangitsuttut, napititæksávlutik tokkotæksainaulutiglo erniursuttun-éput, mitteklutik okalluktaramik nællursèttik pivlugit, asserornartullirsamingnelo asserussaput. 13 Illueitsullirsamingniglo akkiksak pissauæt. Nuname innúrsusertik ikdligupillulliautigigamiko, maujungnarlutik ajortorsóput, tipeitsugaraut pivsinut, nerrirsarlutiglo tunnirsútivsinik; 14 Irssekarput arngnaunerisuktunnik, ajortulliaissæratiglo, ingmingnullo kajumiksáiput innungnik, opernerme sulle aulajarsunnik, umættekàrpullo piomatóneliksoarmik, uminartuksainaulutiglo innúput. 15 Arvkollo illuartok kemmekamiko tammarput, Balaamiblo, Bosorib ernerætta arvkotigirsa attuarpæt; taursoma assagei akkikset illueitsut. 16 Ajortulliaramele pidlarnekarlune missigilerpok: nerssúrsúb nangmaktórsúb, okallungnek ajoralloartúb, innuktut okallullersúb innerterpa tauna Profetiókosersok siunekangitsok. 17 Taimaitorsuit (innuit) puillarsóput immekangitsut, nuiello annorausuarsúb tingititei; taukkonunga merssa pirsarærsimavok tärtorsoak näksaungitsok. 18 Makkitasünnik piungitsorsoarniglo okausekaramik, illueitsulliarlutiglo uingúb piomarseinut kajumiksárpeit illomórtut, kemmärsógalloet sulle tamartartunnit. 19 Kivgajungnæissirsut unnerpeit, umnit nangminek kivgainaugamik asserornartomut; arktorsartok nungullune kivgangorsimamet arktorsartitsirsiminut. 20 Merssa sillarsúb innuisa maujungnartullirseinit kemmäsimagalloarunik, Nálegak Annaursirsorlo Iesuse Kristuse illissarigamiko, kingornale ama tamakkonunga illængutinekarunik, seglokittarnekarlutiglo, taimaitut tava kingorna ajornerrúrsaraut siudlermit. 21 Taukkonunga merssa ajunginerrussægalloarmet, arvkosinek illuartok illissimangikalloaruniko, illissimaginnarlugo kiglormut sásimagamik inneitsissinnit illuartunnit, tunniusimarsunnit taukkonunga. 22 Taukkonunga

Digitized by Google

merssa erkosimavok okauserinekarluartok imaitok: Kemmib merriake ama sákikia; polekiblo pejarsimarsúb ama maugorluk sánia.

KAP. III.

Erkotuksennik okallukpok, mittautiginiktokaissammello udlut nägatiksænne; Nálekablo tikkibiksánut piginángorkoei. Aglekenne näuei.

Terssa aglekama ardlait illivsenut, assærsená! Tamakkoninga pikkoriksarniarpause, kajumiksárlugillo piakka issumesse illomórtut; 2 Erkaikollussigik okautsit, itsarsoak Profetit illuartut okauserirseit illivsenut, innersútivullo, uagut merssa Nálekab Annaursirsúblo aulartitarimattigut.

(Epistel am 26. Sontage nach Trinit.)

3 Tamannalo nællojungnæradlaissauarse, udlunne kingudlerne mittautiginiktokaromármet, piomarsamingnut innúniartunnik; 4 Okalluklutiglo imænna: (Kristusib) tikkibiksa unnersutigirsak, kakkugo nedliutsomárnerpa? Siudleet tokkosimamætta kingorna tamarmik taimaisinnararaut, sórdlo aularkaumit aglæt, pingortitakalerkärmet. 5 Kuksellaitsögamigle illissimajomanek ajorpæt tamanna, itsarsoaktög killak étok, nunalo immamit pirsok Gudib okausianik, immainángadlarame; 6 Umnit taimaitok, nunarsoak taimane nungutisimarsok ullersoarmik. 7 Taimatög killaglo nunalo mänakun-étuk, okausianik étuarpuk, torkortersimaulutiglo ingnermut, ekkartóubiúb udluksáne, innuillo Gudemut nálengitsut asserorbiksænne. 8 Tamannale nællojungnærsiuk, assærsená! Udlok attausek Nálekame, sórdlo okkiut tausendesun-étut (uautine), okkiullo tausendit, sórdlo udlok attausek. 9 Unnersóut Nálekab kigeileksimarsútigingila, umnit illéisa kigeileksimarsútáusugigalloarmarssuk; taursomale kammagiginnarpátigut, tammartokarkorsinginame, tamásale sainiarkogamigit. 10 Nálekable udluksa tikkissavok sórdlo tigliktok

Digitized by Google

unnuame, taursomane killáit nungutsomárput serkorpalluktorsoarmik, píngortisimarsullo auksissaput kirssarnermit, nunalo perkoteilo nungutsomárlutik óutsomárput. 11 Tamakkoa tamarmik nungutsomármætta, tava illivse piginángorniaissause sakkilluarnermik arksoarnaitsomik, Gudemullo nálengärnermik; 12 Erinitsekluse tuoviorluselo pekkolluse Nálekab udluksanut nedliutsomártomut, taursomane killáit nungutsomárput ingnermit, pingortisimarsullo kirssarnermit auksissaput. 13 Uagulle, Nálekab unnersóutei pivlugit, nerriukpogut killaktámik nunatámiglo, terssane illuartokarsinnaromárpok.

14 Taimaimet okkorse, assærsakka! Tamakko nerriugissægaussigik, piniarkiksaritse tava, taursomunga (Kristusemut) kanningärkolluse ivlernartilluse, arksoarnaisilluselo erkiksisilluselo. 15 Nálekablo kammajuirsusia pidluautigissiuk; sórdlotõg assærsauta kattengutivta Paulusib aglekbigimasse, illissimarsusermik tanninekarame. 16 Tamakkotõg okautsit okautigirsarigiei aglekamine tamanne, tamakkonanelo okautsit illeit siunersinek ajornarfloarkemætta, innuit illissimangängitsut nekkimajarsullo mamiksitareit; sórdlotõg agleket adlet, ekkartóutigirsæksamingnik. 17 Illivsele, assærsakka, tamanna illissimaleraussiuk mänakut, tava tungatekoniaritse, seglokittarkonnase innupillurksuit tammartitsinerenut, illagekonnase taukkonunga, tungauvigirsauvsinik arksárkonnase. 18 Nálegautale Ammaursirsivta Iesusib Kristusib saimauneráne illissimarsusiánelo agdliartortuinnaritse. Tauna nálengnarsile mänakut, issukaissengitsomullo. Illomut.

Digitized by Google

IOHANNESIB
AGLEGEI SIUDLEET.

KAP. I.

Gudemut kaumarsométomut illageersútekarkoei.

Issoanit-étok, tussægarput, irssivtinik tekkorsarput, kemmerdlugarput, arksautiniglo septigarput, okausek innursútáursok (Iesuse). 2 Innursúllo taivna sakkomersimavok, uagullo tekkunniktogut, okausivlutalo, illivsenullo okautigarput innursút nāksaungitsóursok; Atátamétok, uagutinulle sakkomersimaulune piok. 3 Tekkorsarput tussægarpullo tamanna okautigarput illivsenut, illivsenuttōg illagekolluta, uagullo tava illagissægiarput Atátak, Erneralo Iesuse Kristuse. 4 Tamattomingale aglekbigáuse, tipeitsursuserse nāmaksillainarkollugo.

5 Tamerssalo okautigirsak, taursomanga tussægarput, illivsenullo okautigirsarput, Gude kaumarsométmet, ingminelo tārtokarluinarane. 6 Tauna illagigikput unneruta, tārsiorlutale, seglovogut tava, opernartomiglo pinnata. 7 Kaumarsomele sakkiuaruta, sórdlo tauna kaumarsométok, illageeksóvogut tava, Iesusiblo Kristusib, taursoma Ernerétta áusétta ubbararātigut ajortunnit tamannit. 8 Ajortokangitsogut unneruta, uagutinik nangminek seglokittarpogut tava, seglosuirsúllo illuvtinéngilak. 9 Ajortivullo nællunérutigik, illomoinnarlunelo illuartorsóvok, issumakérbigiomagamissigut ajortivtinik, péjaivigiomaulutalo illueitsunnik tamannik. 10 Ajortallisengitsogut unneruta, seglutótiparput tava, okausialo illuvtinéngilak.

Digitized by Google

KAP. II.

Iesusemut illageersútekarkoei kaumarsome.

Kittornængoakka, tamakkoninga aglegbigause, ajortulliarkonnase. Ajortulliartokarpelle, tava Atátamut tuksiursirsokarpogut, Iesuse Kristusemik, illuartuinnartomik. 2 Taunalo ningaursájungnærsitsirsigarput ajortivtinut; ajortivulle kisseesa pingilei, sillarsúble innuisa tamarsoarmik ajorteit pigiei, (ningautigirsæksajungnærkollugit).

3 Taursomalo pekkorsei mallingniarutigik, tamanna nællunærkotigarput illissarigikput. 4 Taursominga illissarinikame unnersok, pekkorseilo mallingnagit, tauna seglutóvok, taimaitorlo illumine seglosuirsútekangilak. 5 Okauseenigle mallingniktomut, Gudib assærsúta illomut nāmaksisimavok. Tamattomangalo illissimalerpogut taursomanénauta. 6 Taursomanétuinartum unnersok, sakkiuaissægioktōg, sórdlo tauna sakkilluartok. 7 Kattengutigeená, nutámik inneitsemik aglekbigingilause, pissokamigle inneitsemik piause, issoanit pigirsauvsinik; tussægauvsinik issoanit, tamerssame okausek ivna, inneitsit pissokak. 8 Ama inneitsissitámik aglekbigigiause, opernartóursomik taursomanelo illivsinelo; kaumarsok opernartok māna kaumalermet, tārsoarle náume. 9 Kaumarsométum unnersok, kattengunele umigællugo, tauna sulle tārmióvok. 10 Kattenguminik assæniktok, kaumarsométuarpok, arksoarnartokaranelo. 11 Kattenguminigle umiginiktok, tārmióvok, tārsiorlunelo, ornigækselo nælloa, irssik tārtúb tekpeelisimamagik.

12 Assærset kittornængoakka, aglekbigáuse, ajortivsinik issumakérbiginekarause taursoma akkánik. 13 Angæjokáit angutit aglegbigáuse, tauna issoanin-étok illissarigaussiuk. Innusuktoseá, aglegbigáuse, ajortok arktorsartinaussiuk. Merdlertoseá, aglekbigáuse, Atátak illissarigaussiuk. 14 Angæjo-

Digitized by Google

káit angutina, aglekbigigivse, tauna issuanin-étok illissarigikse. Innusuktoseá, aglekbigigivse, pirsársógause, Gudiblo okausee illivsinétuarmætta, ajortorlo arktorsartinaussiuk. 15 Sillarsoak assadláriaurnassiuk, sillarsúb peeloneet. Sillarsoarmik assæniktok, assærsusekarnauiengilak Atátamut. 16 Sillarsoarmétut tamarmik, imaitut: uingúb kajungerirsei, irssillo kajungerirseit, innúnerlo makkitættiginek, tamakkoa Atátamit pingimætta, sillarsoarmille piput. 17 Sillarsoarlo nungutsartorpok, peelo kajungerinekartut aglæt; Gudible pekkorsánik nálektok, issukaissengitsomun-étuinaissavok, 18 Kittornængoakka, udlut nägatæt tamerssa nedliutillerpok, sórdlolo tussarause Kristusemut akkerartortorsoarmik tikkitsomártomik, mänalo tamerssa Kristusemut akkerartortut amerdlasungorsimaput; tamanna nællunærkotarärput udlut nägatæt nedliutsungnarsisimamet. 19 Uautinit taukkoa aulartogalloarput, illagingikivulle; merssa illagilluaralloarunissigut, tava neijortuaissægalloarpätigut; tamattomangale nællunængilet, tamarmik illagingimattigut. 20 Illivselo taursomanga, terssa ivlernartomit pirsomik koinekarpose, tamásalo illissimauesse. 21 Opernartomik siunekangitsuttut illiorbigælluse aglekbigingikivse, siunekarparseme, illissimauluselo, seglosuirsúmit pirsomik seglursútekangimet. 22 Kina seglutorsóva? Kristusemik misserratiginiktok Kristusiúngitsomik unnersok kissime illa? Tamerssa Kristusemut akkerartortok, Atátamiglo Erneránigio misserratiginiktok. 23 Erneránik misserratiginiktúb, piginginia Atátak. 24 Taimaitomik issoanit tussakesse umamiugiuarsigik. Tamakko issoanit tussakesse umamiugiuarussigik, tava Ernerme Atátamelo étuinaromariose. 25 Terssalo unnersóuta uautinut, näksanngitsomik innursútiksiomauluta unnerame. 26 Taimaitomik aglekbigigivse, illivsenik seglokittairsut pivlugit. 27 Koinekarsuserselo, taursomanga pirsarse, illivsinétuarpok, sumiglo ajokærsoriakangilase; kissienne sórdlo koinekarsutsivse ajokærsormasse tamannik, taima merssa opernartóvok seglursutáuna-

Digitized by Google

nelo; sórdlelo ajokærsorsimamasse, taima malligæksariuarsiuk tamanna.

28 Mänalo, kittornængoet! Taursomanétuaritse, sakkomillissapet, tipeitsukolluta, kangusukonnatalo kénétta sáne, tikkibiksáne. 29 Tauna illuartuinartómet illissimagussiuk, tava tamanna illissimaniarsiaktög, illuartomik piniartok, taursomanga erniusimamet.

KAP. III.

Gudemut kittornængorsimagauta, piniagæksakarpogut ivlernarsinermik, assakattigeengniarnermiglo, Gudemullo tettekarniarnermiglo.

Areit, kannok aktigirsomik Atátab assakätigut, Gudib kittorneinik taigornekarkolluta! Taimaitomik sillarsúb innuisa illissaringiläse, tauna (Kristuse) illissaringinamiko. 2 Assærsakka! Mänakut Gudib kittornarisimauätigut, piomártuksáursuserpulle sulle tekkonængikadlarpok, nællungilarpulle tekkuksáulerpet tamanna, tava arssigissauarput, irssigituinaissægautigo taimairsusianik. 3 Tamarmiglo, taimaitomik nerriursusekartut taursominga, nungullutik ingmingnik ivlernarsiniararaut, sórdlo taivna ivlernartuinartómet. 4 Ajortulliartok illueitsomik piniariok, ajortorlo illueitsulliávok. 5 (Kristuselo) illissimauarse sakkomersimarsok ajortoérotitsukluta, taunalo ajortokangitsok illumine. 6 Taursomanétuartok ajortulliartaraingilak; ajortulliartúble sulle tekkungisainara, illissarinnagolo. 7 Kittornængoet! Kimulloneet tammartekorsariaurnasse. Illuartulliartok illuartóvok, sórdlo taivna illuartuinartómet. 8 Ajortulliartok tornársungmit piok, issoanit tornársuk ajortulliarmet. Tamanna pivlugo Gudib Ernera sakkomersimarsok, tornársúb pillurksoee piorngérutitsartorlugit. 9 Gudemit erniusimarsok ajortulliaraingilak, okausia taursomanétuarmet, ajortulliarnerlo ajorpok, Gudemit erniusimagame. 10 Tamattomanga tava nællunarungnéraraut

Digitized by Google

Gudib kittornei, tornársúblo kittornei; nellinginak ajortulliartok, kattenguminiglo assæningitsok, Gudemit pingilak. 11 Tamerssa ajokærsút, issoanit tussægarse, assakattigeeksuarkonekarauta. 12 Kainele mallingnago, tauna ajortomit pigame, nukkane tokkopa. Sunalo pivlugo tokkonerpa? Terssa, sullirsenne ajormætta, nukkamele sullirsei illuarmætta.

(Epistel am 2. Sontage nach Trinit.)

13 Tuppigusukennase, kattengutikka, sillarsúb innuisa umigippasse. 14 Uagut illissimavogut, tokkomit innursúmut pirssogut, kattengutigeet assagautigik. Kattenguminik assæningitsok, tokkométuarpok. 15 Kattenguminik umiginiktok innungærsóvok, innungærsullo illissimauesse, nāksaungitsomik innursútiksakarnauiengitsut illumingne. 16 Uagulle taursoma tokkotigimattigut, tamattomanga tava assærsusia nællojungnærikput; uagullo innursuserputtōg erdligissenginiarput kattengutit pivlugit. 17 Nunab mattoma peenik piglúb, kattengune ajorsartok tekkoguniuk, umanelo parnārsaruniuk taursomunga, kannok illivlune tava Gudemut assærsusek pigituaissaua illumine? 18 Kittornængoakka! Okauseenarnik okkainarmigloneet assænikennata, piniarnermigle illomornermiglo pissa.

19 Tamanna tava nællunærkotarārput, seglosuirsúmit illomut pisimagauta, umættivullo tupedlersarsinnauauvut taursomane. 20 Umættivtinelo paitsisakarángauta, terssa piarput, Gude angnerromet umættivtinit, tamásalo illissimaulugit. 21 Assærsená! Umættivtine paitsisakangikuta, Gudemut tava tettekarsusekarpogut. 22 Sunalo kenútigigutigo, pissauarput taursomanga; pekkorsei malliktuarautigik, illuarirseilo piniarlugit. 23 Terssávorlo pekkorsa, Ernerme Iesusib Kristusib akkánut operkolluta, uautiniglo assakattigeekolluta, taimaitomik inneitsemik tunninamissigut. 24 Inneitsisseiniglo nálektométuinarpok, taunalo taursomanétuinariok. Annernerminiglo tunnimattigut, taimaitomik illissimauarput uautinétuinarmet.

Digitized by Google

KAP. IV.

Kristusemut akkerartortunnut miannersorniarkoei; illageersutekarkollugillo Annernermut ajunginermut; assakattigeeksuarkollugillo.

Assærsená! Nellinginarnik annerneglit operissengilesse; annernerille missiliktarlugit pissauesse, Gudemit pisimangitsuginerlugit; merssa Profetiókosersut amerdlasút aularsimamætta sillarsoarmut. 2 Gudib Annernera illissimaissauarse imaitomit: Annernek nungullune, Iesuse Kristusemik uinniktártomik unnersok, tauna Gudemit piok. 3 Annernerlo nungullune, Iesuse Kristusemik uinniktartomik misserarsirsok, tauna Gudemit pingilak. Tamerssalo Kristusemut akkerartortúb annernera, taivna tussarikse tikkiussirsok, mānakullo tikkiusimavomme nunamut. 4 Kittornængoet! Illivse Gudemit piose, ivkonungalo ajugáursose; illuvsinétok merssa angnerromet sillarsoarmétomit. 5 Ivkoa sillarsoarmit pigamik, taimaitomik sillarsúb peenik okallugaraut, sillarsúblo innuisa tussarareit. 6 Uagut Gudemit piogut, Gudemiglo illissarsirsúb tussararātigut; Gudemille pingitsúb tussararaingilātigut. Tamattomanga nællojungnærparput Annernek opernartok, annernerlo tammartitsirsok.

7 Assærsæna! Uautinik assakattigeengniarta, assæningnek Gudemit pimet; assæniktorlo nungullune Gudemit erniusimavok, Gudelo illissara. 8 Assæningitsúble Gude illissaringila, Gude assærsutáumet. 9 Tamattomanga sakkomilersok Gudib assærsusia uautinut, Ernetue Gudib aulartimago nunamut, innursútekarkolluta taursominga. 10 Tamerssa assæningnek: Gude uagut assængikalloarikput, uagulle taursoma assakātigut, Ernelo aulartillugo, ningaussérsitsirsóukollugo ajortivtinut. 11 Assærsená! Gudib taima assængārmattigut, uaguttōg tava uautinik assakattigeeksuariakarpogut. 12 Gudemik tekkuniktokangisainarpok. Uautinik assakattigeek-

Digitized by Google

suaruta, Gude tava illuvtinétuarpok, assærsútalo nämaksiok illuvtine. 13 Annernerminiglo tunnimattigut, terssa nælluné̄rkotarārput, taursomanétuarauta, taunalo illuvtinétuarmet. 14 Uagullo tekkuniklutalo okaursiogut, Erne Atátab aulartika, annaursirsuksarekollugo sillarsúb innueenut. 15 Iesuse Gudib ernerimago, mäna okartokarpet, Gude taursomanétuarpok, taunalo Gudemétuarpok. 16 Uagullo illitsorillersogut operlutalo Gudib assamattigut.

(Epistel am 1. Sontage nach Trinil.)

Gude assærsútávok, assæniktuartorlo nungullune Gudemétuarpok, Gudelo taursomanétuariok. 17 Tamattomingalo assærsusek nämaksilluarnekarpok uautine tettekarkolluta kiglissiorbiúb udluksa nedliupet; merssa taursomatun-énauta nuname mattomane. 18 Erksinek assænirsutsib illartaraingila, erksinerle assænikluarsutsib annisitara, erksinek erdlokinakemet; erksirsorlo assæningilak nämaktomik. 19 Assæniartigo assakārmattigut. 20 Gudemik assæniktum unnersok, kattengunele umigællugo, tauna seglutorsóvok. Merssa kattengune, tekkorsartake, assængikuniuk, kannongme tava Gude assaissaua, tekkungisane? 21 Tamattomingalo inneitsisekarpogut taursomanga: Gudemik assæniktúb, kattengunetsōg assaissægia.

KAP. V.

Opertuartut, Gudemillo erniukiksisimarsut illiugei okautigei; opersutsivtalo tungauvigirsa pivlugo; aglekenne näuei.

Nungullune Iesusemik Kristusiúrsomik opertok, Gudemit erniukiksisimavok. Taursomingalo erniukiksisitsirsiminik assæniktúb assagiatōg erniukiksisimarsok taursomanga. 2 Tamattomanga illissimalerpogut, Gudib kittornei assaugivut, Gude assagutigo, pekkorseilo malliklugit. 3 Mattomingalo Gude assauarput, pekkorsei mallingniarutigik, pekkorseilo ajornængilet.

Digitized by Google

(Epistel am 1. Sontage nach Ostern, Qaussim.)

4 Gudemit erniukiksisimarsut tamarmik ajugáursaraut sillarsúb innueenut, opersuserpullo ajugáunintigarput sillarsúb innueenut. 5 Sillarsúble innueenut kina ajugáunerpa, tauna kissime illa? opertok Iesusemik Gudib Ernerirsanik? 6 Tamerssa taivna tikkiutok immermik aungmiglo, Iesuse Kristusiúrsok; immek kissiet pingikalloarlugo, kissiennele immermiglo aungmiglo piok. Annernerlo nællunæjairsóvok, annernek opernartómet. 7 Pingasóput killangme nællunæjairsut, imaitut: Atátak, Okauserlo, Annernerlo ajunginek; pingasullo taukkoa attausióput. 8 Pingasóputtõg nuname nællunæjairsut, imaitut: Annernek, Immerlo, Auglo; pingasullo taukkoa attautsiméput. 9 Innuit okauseet operigutigik, Gudib okausee illomut opernarnerróput; tamerssalo Gudib okausee, Ernerminik okautiginikame. 10 Gudib Erneranut operttáb, okautsit tamakko illumiugei. Gudemik operiningitsúb seglutótipa tauna; okautsit operinginamigit, Gudib okauserirsei Ernerminik. 11 Tamerssalo okautigirsa, innursúmik näksaungitsomik Gudib tunnigamissigut, innursúllo tamanna Ernerminétok unnerlugo. 12 Gudib Erneránik piginiktúb, innursút pigigia; Gudible Erneránik piginingitsúb, innursút piginginia. 13 Taima aglekbigáuse illivse, Gudib Ernerétta akkánut opertose; illissimakogause näksaungitsomik innursútekarause, operluarkolluselo Gudib Ernetuætta akkánut.

14 Tamerssalo tettekarsuserput taursomunga, sumigloneet kenúrsarángauta illuarirsanik, tussarmattigut (illissimagautigo). 15 Illissimagautigolo tussarmattigut sumigloneet kenúrsarángauta, tava illissimagioguttõg, taursomunga kenútigirsauvut pirsarigautigik. 16 Nellinginab kattengune tekkoguniuk ajortulliartok ajortullirsamik, tokkomik pidláriakangitsomik, tauna tuksiursiginnavok, tava innursútekarkussauei ajortulliartut ajortullirsamik, tokkomik pidláriakangitsomik. Ajortulliákariorle, tokkomik pidlariakartomik, taimaitut tuksiukungikalloarpakka. 17 Illuangitsullirset tamarmik ajortulliá-

Digitized by Google

put, ajortullirsello illeit pidlárialiksóngikalloarput tokkomik. 18 Illissimavogut, Gudemit erniukiksisimarsok ajortulliaraingikak, Gudemille erniukiksisimarsok missiksorniararau, kingarsoirsúblo orningnek sapperpa. 19 Uagut Gudemit pirsogut illissimavogut, sillarsúb innuee tamarsoarmik ajortométuarput. 20 Nællungilagulle, Gudib Ernera tikkiusimavok issumakartillutalo, soglosuitsok illissarekollutigo, seglosuitsomelo étuarpogut Erneráne Iesuse Kristuseme, tauna Gudióvluartóvok, innarsútávlunelo näksaungitsok. 21 Kittornængoet! Gudiúngitsumut miannersorniaritse. Illomut.

IOHANNESIB

AGLEGEISA ARDLAIT.

Arngnak operluartok, Kiriamik attelik, kittorneilo, pidluarkoei, aulajængerkollugillo miannersorkoei ajokærsoinerdluktunnut.

Uanga uttokaunerrúrsunga (aglekpunga) Kiriamut kennersimarsomut kittorneinullo, taukko illungersuinnarmik assagaukit, uangalo kissima pinnagit, tamarmigle, opernartomik illissimalersut, (assagieitsõg); 2 Opernartok pivlugo, uautinétuartok, uautinétuaromártorlo issukaissengitsomut. 3 Gudib Atátab, Nálekablo Iesusib Kristusib, Atátab Ernerétta saimaulisse, nákalluselo, erkiksisilluselo, opernartomik assæningnermiglo.

4 Tipeitsungärkáunga, kittornauvit illeit mallugisimagaukit illungersorlutik sakkiuartut, malliklugo Atátab pekkorsa uautinut. 5 Mãnalo innepagit, Kiria! Kissiennele inneitsemik nutámik aglekbigingikalloarpaukit, issoanille pigirsautinik,

Digitized by Google

imaitomik: Assakattigeeksuarkolluta. 6 Terssalo assæningnek, innúniaruta pekkorsa malliklugo. Terssa inneitsit, tussægarse issuanit, tamanna malliklugo innúniarkolluse. 7 Tammartitsirsut amerdlasut sillarsoarmut pimætta, misserratiginiktut Iesusemik Kristusemik uinniktartomik. Tamerssa tammartitsirsorsoak, Kristusemut akkerartortorsoak. 8 Missiksorniaritse, piniarnerdluksinnarkonnata, nãmaktomigle akkillernekarkolluta. 9 Nálekomangitsok, Kristusiblo ajokærsútane-étuangitsok, Gudekangilak tauna; Kristusible ajokærsútane-étuartúb, Atátarlo Erneralo pigipek. 10 Illivsenut pirsokarpet, tamattomingalo ajokærsúmik okallungipet, tauna illæssiarissengilarse igluvsinut, illeksinnagoloneet. 11 Taursominga illæksirsúb ajortulliarkattigirsarmago.

12 Amerdlasórsoarnik aglegæksakaralloartunga illivsenut, aglekbiginginiausele, issumakarama, ornikomauluse, nangminerlo okallugbigiomauluse, tipeitsukluarkolluta. 13 Kattengupit arngnab, kennersimarsúb, kittorneisa innúlluarkoãtit. Illomut.

IOHANNESIB

AGLEGEISA PINGAJUAIT.

Kajuse Iohannesib pidluarkoa, illomorsusialo tipeitsutigællugolo nersorpa, kajumiksárpalo assæniktuinarkollugo.

Uttokaunerrúrsunga uanga (aglekpunga) Kajusemut assærsamut, tauna assagauko illungersuinarmik.

2 Assærsara oma! Tamattigut innúlluarkoagit perkikollutillo, sórdlo tarnit pidluarpok. 3 Tipeitsungãrkaungame, kattengutit tikkimætta, illungersortotit unnibkáutigællutit, illo-

Digitized by Google

mórlutit sakkiuartotit unnermattit. 4 Angnermik merssa tipeitsungnartokangilanga, imaitomit: kittornængoakka tussartarángaukit sakkiuartut seglosuirsut malliklugo.

5 Assærsara oma! Kattengutigeenut tekkornartennullo angæjokáuluarpotit illomórlutit. 6 Taukkoa assænirsutsit unnersiutigæt illageeksunnut; piniarluarpotillo, aulaissirsut taukko takkoæksakartinaukit, Gudib nămagekorsa malliklugo. 7 Taursoma akka pivlugo aulariartorput, nællursunnillo piksarsinisængitsut. 8 Taimaitut tava illæssiariniaissauauvut, opernartulliarkattigiomaulugit.

9 Illageeksut aglekbigigikka, Diotrefesible, taukkonane angnerruniartúb assiginnarpătigut. 10 Taimaimet, tikkikuma erkasitsomárpara kannok illiorsuseenik, okallorojuktorsómello uautinut; taimaglæt pirsarainginiok, kattengutille illæssiaringilei nangminek, taukkoningalo illæssiarinikomarsut innerterpei aglæt, illageeksunnillo annisitarei. 11 Assærsara oma! Ajortok malligiaurnago, ajungitsorle malligúk. Ajungitsulliartok Gudemit piok; ajortulliartúble. Gude tekkungila. 12 Demetriuse unnersiutiginekarpok tamannit, opernartomillo aglæt; uaguttõg unnersiutigigiarput; okautsivullo opernartóursut illissimauesse.

13 Amerdlasórsoarnik aglegæksakaralloartunga, aglekbigiomangilagille aglaumik. 14 Issumakarpungale, killamik năpet tekkojomaulutit, tavalo okallukbigekattigeekomárpoguk. 15 Ullapisautekarit! Assærsivit innúlluarkoãtit. Assærsivut innúlluarkogigit sórdlo taisimagikka.

Digitized by Google

IUDASIB
AGLEGEI OPERTUNNUT.

Ajorungnærnarlomik okaukiksárpei opersusek aulaiængiukollugo, tunniusimarsok ajorungnærsisimarsunnut.

Iudase, Iesusib Kristusib kivga, Iakublo kattenguta (aglekpok) kákosimarsunnut ajorungnærsisimarsunnut Gudeme Atátame, serniginekarsimarsunnullo Iesuse Kristuseme. 2 Gudemit nákinekangãritse, erkiksisinekangãrluselo assæmekangãritse!

3 Assærset okkorse! Issumakarama aglekbigekiksáromauluse pidluarkattigeersusivtinik, pirsariakartugigiga aglekennik makkoninga kajumiksáromauluse, operduarsusek, illuartunnut tunniusimarsok, attorluartekollussiuk. 4 Innuit illeit merssa angiertokut illænguniarsimamætta, taukko pivlugit aglekaimakamærpok, tamattomóna pidlárnekaromármætta-gõg; tamerssáput Gudemut nálekomangitsut, Gudivtalo saimannera taukkoa attornerdlukpæt kuksellaitsóvlutik, Gudelo, Nálegarput Iesuse Kristuse missertatigæt, merssa Nálegáursotuk. 5 Erkasiniaromauausele illissimakolluse imaitomik: Innuit (Israelittit) Nálekab annaukãramigit nunamit Egiptenemit, kingorna nungutikei opingitsóursut. 6 Engelittõg (illóisa) nálegaukonekarsusertik pigissærmarauk, innigirsartiglo kemmeklugo, taursoma torkorei, tãrtome kellersorsimatuinarlutik, ekkartóubiúb udlorsoanut pekkollugit. 7 Sórdlotõg Sodomamiut Gomorramiullo, erkeinétullo iglorpáit, makkotut peteitsungortut, adlamiglo uinniksiortut, erkainiagæksængortisimaput, (uautinut) pidlárnekalerlutiglo ingnerme kammijuitsome. 8 Taimatõg merssakut-éniput taukkoa sinnektortorsuit, uinnirsik minguktitarigamiko, nálekello assiginnarlugit, nálegauviksuillo mitteklugit. 9 Michaelible, Engelit nálegaunerætta,

Digitized by Google

tornársuk sakkitseramiuk, arksoarellugolo Mosesib timma pivlugo, tava taursomunga mittengnartunnik okausekarnek sappersok, imale okarsinnerpok: Nálekab pidlárlissit. 10 Taukkoale arksoardlerput siunekangisamingnut, nerssútille sillakangitsut nællungiseinik illissimainarput, tamakkonungalo asseroriartorput. 11 Erkanak taukkoa! Kaine mallikpæt, Balaamesullo, akkiksarsiornek pivlugo, tammariartorkaut, nungupullo sórdlo Kora arksoardlersitsirsok. 12 Maujungnartalliartorsuit taukkoa iktoratik innúlluartorsóput pæjugutivsinik, nerridlárlutiglo; terssáput nuiet immekangitsut, annorib tingititei, orpeello paumakarnek ajortut, marloriarlutik tokkolersut, sórdlemingnik aglæt nutsugáusimarsut; 13 Sórdlo immarsúb maglersoee, kappiortorsóvlutik annisitsirsut kangunarsusimingnik; udlorirset maungainarmut ingerdlarsut, taukkonunga tärtorsoak piomártuksak torkorsimavok issukaissengitsomut. 14 Enochele aglæt, Adamit arbengæt aipæt, erkotuksennik okalluktok taukko pivlugit, ima okarame: Areit, Nálegak aggerpok, ivlernarsarsimarsortenne tausendeperksuit illagællugit. 15 Ekkartóutsartoramigit tamása, Gudemullo nálengitsorteit tamása pidlariartorlugit, ajortulliartarmætta, Gudemut nálengitsuttut illiortarlutik, ajortulliartorsuillo okauserluktorsómætta taursomunga. 16 Taukkoa okallorojuksinnararaut arksoardlerlutik, ikdligupillumingnik, sakkirsartut; kannermingniglo okausekararaut makkitautelingnik, innungnullo mannigoutaraut sussiomaulutik. 17 Illivsele, assærsakka, okautsit ivko erkainiarsigik, Nálegauta Iesusib Kristusib Apostelessa siornagut okauserirseit; 18 Okarbigimasse, udlunne kingudlerne mitteklersokaromármet, sakkirsartunnik ikdligupillumingnik, Gudemut nálengitsuttut illiortarlutik. 19 Tarssáput ajortokattigeeksekartitsirsut, issumaminguik innuniartainartut, annernekangitsut.

20 Illivsele, assærsakka, tungatiniaritse operirsaavsinut ajunginerrúrsomut, Annernek ajunginek ikkiortigællugo, tuksiartarluselo. 21 Gudiblo assærsútanétuinnaritse, Nálegau-

Digitized by Google

talo Iesusib Kristusib nákinnirsusia nerriugissiuk innursúmut nāksaungitsomut. 22 Innuillo nellinginarnagit pissigik, illeit nákigirsarlugit piomárpesse: 23 Illeille siórarsárlugit pidluarsarniaissauesse, ingnermit annauniarlugit, kingarællugolo aglæt annorarsak uinningmit minguktisimarsok.

24 Illivsenigle sernigiginnaursok paitsisakangitsuttun-étisinnauluse, sakkomersisinnauluselo kéname sánut ussornartorsoarmut arksoarnaitsóvluse tipeitsuktóvluselo: 25 Gude tauna illissimarsotuak, Annaursirserput pirsarle nálengnaumik, ussornaumiglo, pirsaunermiglo, ajugaunermiglo, mānakut issukaissengitsorsoarmullo aglæt. Illomut.

IOHANNESIB

NAELLUNAEJARBIGINEKARSUSIA.

KAP. I.

Agleket makkoa pirsutigæt Iesusib tikkirsusiksa; Iesuse ussornartorsóvlune sakkomerpok Iohannesemut.

Terssa Iesusib Kristusib nællunæjautigekorsei Gudib pekkorsanik, kivgenne nællojungnærsitsomagamigit, killamik nāpet piomártuksamik, tamakkolo nevsuiarlugit, Engelimigut aularutigei kivgaminut Iohannesemut; 2 Tauna merrsa okautiginiktóvok ivkoninga Gudib okauseenik, okautsinniglo Iesuse Kristusemik; terssa tekkorsaminik. 3 Pidluarpok tamakkoninga attuairsok, taimatōg okautsinnik tamakkoninga erkoromártunnik tussartut nálekluttik, tokkorlugillo agleksimarsut makkonane. Nedliubiksæt kannekemet.

4 Iohannese (aglekpok) illageeksorpáinut arbenek marluinnut Assiamétunnut: Saimaulisselo ullapisarlisse mānakun-étúb,

Digitized by Google

aularkaumin-étúblo, tikkissirsúblo; annernerillo arbenek marluk, ivksiauviksoætta sánétut; 5 Iesusiblo Kristusib opernartóvlune okautiginiktúb, siudlerpávlunelo tokkorsunnit, nálegaunernullo nunamétunnut nálegáursúb; taursoma assagivtigut, ajortunnillo ubbarätigut aungminik. 6 Gudemullo Atátaminullo nálegaunengortikátigut pellessingortillutalo; taursoma pigilligit nálengnarnek pirsaunerlo issukangitsomit issukaissengitsomut. Illomut. 7 Areit, nuiettigut aggerpok, tamarmiglo irssimingnik tekkussauæt, taursomingalo kappirsirsut, ekkardlereello nunamiut tamarmik opitórsoængoromárput taursomunga. Ap, Illomumme. 8 Siudlerpávlungalo kingudlerpávunga, aularkautávlungalo nägatávunga, Nálegak tamerssa, mänakun-étok, aularkaumin-étorlo, tikkissirsorlo, ajugakangitsorsoak.

9 Uanga Iohannese kattengurse, nagliukattigirsarselo, nálegauvingmiglo pekkattigirsarse, illællárkattigirsarselo Iesuse Kristuse pivlugo, kikkertamétunga, Patmusemik attelingme, Gudib okausia pivlugo, Iesuse Kristuselo okautigigauko. 10 Nálekab udloa (Sabbate) erkorlugo, annernermiúrsunga, tunnumnelo nippersoak, sórdlo kardlortaursúb nippa, tussariga, ima okartok: 11 Uanga aularkautávlungalo nägatávunga, siudlerpávlungalo kingudlerpávunga, tekkursettillo aglekit makpersekennut, ätikillo illageeksunnut Assiamétunnut, Efesumiunnut, Smirnamiunnullo, Pergamumiunnullo, Tiatiramiunnullo, Sardemiunnullo, Filadelfiamiunnullo, Laodizeamiunnullo. 12 Uanga tava keviarpunga, nippersoak tamanna, uamnut okalluktok, tekkojomaulugo; keviaramalo nennerúserbeet arbenek marluk Goldiúrsut tekkogikka; 13 Nennerúserbeello taukkoa arbenek marluk akkornænnétomik attautsemik tekkuniktunga, innúb ernerætta arssinganik; tauna annorakartok tekkisórsoarmik, sekkirsængmigullo ketterusersimaulune ketterúmik Goldiúrsomik. 14 Niakoale nyeilo kakkortorsóursut, sórdlo sauet merkoee kakkortut, sórdlo aput, irssiglo ingnertut ikkoellaursotun-étuk; 15 Issigeilo kang-

Digitized by Google

usariksotun-étut, kirssersúme aumainængortitettut, nippalo sórdlo kooksoapalluktorsoak; 16 Udlorirsello arbenek marluk tellerpiminik tigumiarei, karnanillo annirsok pænnarsoak ippiktórsoak igdluktukut kénaliksoak, kénalo sekkenertut keblertigirsóursok, keblerkingnerrursaránget. 17. Tekkoleraukolo issigeisa sænnut orlorsunga tokkorsotun-élerlunga; tellerpiminik tava pattikpänga, ima okarbigællunga: Erksekennek, siudlerpávlungalo kingudlerpávunga. 18 Umarsóvlungalo. Tokkogalloartunga, aréille, tokkungajungnærsunga issukangitsomit issukaissengitsomut, mattuærsautekarlungalo tärtorsoarmut tokkomullo. 19 Tekkorsettit aglekit, mänakullo-étut, kingornalo piomártut, imaitut. 20 Udlorirset arbenek marluk tekkorsauvit nællunartuæt pivlugo, tellerpimnétut, nennerúserbeello arbenek marluk Goldiúrsut pivlugit. Udlorirset taukkoa arbenek marluk, terssa illageeksut arbenek marluit Engeleet, nennerúserbeello taukkoa arbenek marluk, tekkorsettit, terssa illageeksut arbenek marluit.

KAP. II.

Innúb Ernerætta Iesusib aglekorsei Efesumiut, Smirnamiullo, Pergamumiullo, Tiatiramiullo ajokærsorteinut.

Illageeksut Efesumiut Engeliænnut ima aglegit: Udlorirsennik arbenek marlungnik tellerpingminik tigumiartok, nennerúserbeello arbenek marluk Goldiursut akkornænne sakkirsartok, ima okarpok: 2 Sullirsettit, piniakettillo, issumagirsutsillo illissimauakka, ajortullo nekkoriginnaunginaukit, missiksoriettillo ingmingnik tainiartut Aposteliúrsunnik, taimainatiglo, missilikettillo seglutóursut; 3 Koiæginikpotillo kammaginiklutillo, atteralo pivlugo piniartarpotit kassursungorsimanatillo. 4 Mattomingale paitsisakarpunga illingnut, assærsusek siudlek sorarunauko. 5 Taimaitomik ipperakettit erkainiarkit, adlamiglo issumakarniarlutit, pirsartakettillo siudleet piniarkit; piniængikukille, tikkidláræsuaromárpaukit,

Digitized by Google

idlillo nennerúserbeet nõukomárpara innánit, sáiniængikuit. 6 Mattomingale illuarágit, Nikolaittit pirsartægeit umigirsarigaukit, taukko uangatõg umigirsarigiakka. 7 Siutekartúb tussarniarligit Annernerúb okausee illageeksunnut: Ajugáursok nerrisitsomárpara orpingmit innursútelingmit, Gudib Paradisianétomit.

8 Illageeksullo Smirnamiut Engeliénnut ima aglegit: Siudlerpák kingudlerpárlo, tokkogalloartok umarkiksorlo ima okarpok: 9 Sullirsettit, nagliutittillo, peetsóursutsillo illissimauakka (pissóvotille), mittengmattillo ingmingnik tainiartut Iudiursunnik, taimainatiglo, tamerssápulle tornársúb ajokærsorbia. 10 Nagliutigirsæksettille tamása siórirsariaurnagit. Atta, illæsse tornársúb parnãrsimauvingmut pisitsomárpei, urssernekarkolluse, nagliungãromárposelo udlut kollit nãulugit. Illomórniarit tokkomut aglæt, tava niakorumik innursútelingmik tunniomárpaukit. 11 Siutekartúb tussarniarligit Annernerúb okausee illageeksunnut: Ajugáursok pinekaissengilak tokkomik kingudlermik.

12 Illageeksullo Pergamiut Engeliénnut ima aglegit: Ippiktórsoarmik igdluktukut kénalingmik pænnarsoalik, ima okarpok: 13 Sullirsettit, innigirsello illissimauakka, terssane tornársuk ivksiauvekarmet, atteralo idlit sorarungikit, udlunne taimanétunne aglæt, Antipase uamnik okautigilluartok tokkotáumet illivsine, terssa tornársúb innekarbiane. 14 Kavsingoennigle paitsisakarpunga illingnut, terssa illakarauit Balaamib ajokærsútánut nálektuartunnik, taursoma Balake ajokærsora, Israelib kittornei piniartekollugit asserornartunnik, nerrisekollugit Gudiúngitsut maujungnartueenik, arngnaunekartekollugillo. 15 Taimatõg idlit illakariotit Nikolaittit ajokærsútænnut nálektuartunnik; tamanna umigãra, 16 Sainiarit; piniængikuille, tava tikkidláræsuaromárpaukit, taukkolo sorssugiartorlugit pissauakka kannerma pænnanik. 17 Siutekartúb tussarniarligit Anernerúb okausee illageeksunnut: Ajugáursok nerrisitsomárpara Mannamik irssertorsimar-

Digitized by Google

somik, nællunæjautiksamik illuarsirsútiksánik tunniomauara attertãrtitsomaulugolo nællunæjautiksamut agleksimarsomik illissarinekangitsomik, piginiktuksab kissime illissara.

18 Illageeksullo Tiatiramiut Engeliénnut ima aglegit: Gudib Ernera, ingnertut ikkoellaursuttun-étungnik irsselik, kangusariksotun-étunniglo issigalik, ima okarpok: 19 Sullirsettit assænirsutsillo, kivgartorluarsutsillo, opersutsillo, issumagirsutsillo illissimauakka, soraratillo piniariartorauit. 20 Kavsingoennigle paitsisakarpunga illingnut, arngnapilluk Isabele. Profetiúrsúm unnersok idlit innertinginauko ajokærsoinerdlugánget kivgakka tamartiniarlugit, arngnaunekartiniarlugillo, nerrisiniarlugillo tunnirsútinnik Gudepillungnut. 21 Sáiniarbiksakartikalloariga uersarungnælissæsugællugo, sáiniængilarle. 22 Atta, innængauvingmut (annernartorsoarmut) egipara, taursomungalo arngnaunekartut illængutillugit nagliungnartorsoarmut pisipakka, sáiniængipætta, sullirsettiglo perkiksimirsútigingipattigik. 23 Kittorneilo illomut tokkollugit nungussauakka. Illageeksulle tamarmik illitsorillissaput, uangáursógama, umættinnik tartuinniglo missiksoirsok, tamauselo ingmikórtilluse akkilluariartussauause sullirsauvsinik. 24 Illivsele, adlello Tiatiramétut, taimaitorsoarmik ajokærsútekangitsut, tornársúblo issumeinik nællunartunnik illissimangitsut sórdlo unnersut, okarbigælluse ima piause: Adlamik erdlokonartokartitsomangilause. 25 Kissiennele pigirsesse aulajængerbigissigik, tikkitserlunga. 26 Ajugáursorlo, pekkorsamniglo piniartuartok nãgatiksamut aglæt, tauna nálegangortitsomárpara nællursunnut. 27 Taukkolo (illomórlune) páriniaissauei ajaupiarsoarmik sauiksoarmik, pógutartullo machatut asseroromárpei (arksoarnartut). 28 Sórdlo Atátama pekkomanga; taunalo tunniomáriara udlorirsamik kausiumik. 29 Siutekartúb tussarniarligit Annernerúb okausee illageeksunnut.

Digitized by Google

KAP. III.

Gudib Ernerætta aglekorsei pingasut kingudleet, terssa Sardemiut, Filadelfiamiullo, Laodizeamiullo ajokærsorteinut.

Illageeksullo Sardemiut Engeliænnut ima aglegit: Gudib Annernereenik, udlorirsenniglo arbenek marlungnik pillik, ima okarpok: Sullirsettit illissimauakka, merssa taigornekarauit umarsomik, tokkungaursotillo. 2 Erkærsarniarit, adlello tokkokajalersut nekkursektiniarkit; sullirsettit merssa missilikaukit Gudemut nãmagluangitsut. 3 Taimaitomik pirsettit tussakettillo erkainiarkit, malliklugillo sáiniarit. Pigárniængikuille, tikkidlároméarpaukit tigliktotut, illingnulle tikkibiksara nællussauet. 4 Kavsingoenniktõg innukarpotit Sardeme, annoramingnik ipektingitsunnik, taukkoalo sakkikattigiomárpãnga kakkortunnik annorakarlutik, kingakonænginamik taimaitomut. 5 Ajugáursok annorarsennik kakkortunnik attitinekaissavok, akkalo péromangilara innursútib aglegeinit, akkalo okautigissauara Atátamnut Engeleenullo. 6 Siutekartúb tussarniarligit Annernerúb okausee illageeksunnut.

7 Illageeksullo Filadelfiamiut Engeliænnut, ima aglegit: Illuartuinartok, opernartok, Davib mattuærsautánik pillik, mattuærsairsok adlab muttunek ajugánik, mattursirsorlo adlab mattuærnek ajugánik, ima okarpok: 8 Sullirsettit illissimauakka. Atta, angmarsomik issertarbekartitsiunga illingnut, adlab mattunek ajugánik; merssa pirsaunekitsungógalloarpotit, okautsikkalo nálektuarittit, atteralo misserratigingikit. 9 Atta, illeit tornársúb ajokærsorbianit pisipakka, ingmingnik tainiartut Iudiúrsunnik, taimainatiglo, seglovlutigle. Atta, tikkiutungortissauakka, pædlortissevlugillo issikauvit sænnut, illitsorillissapullo assagivkit. 10 Okautsikka kammajuikorsirsut aulajængiunaukit, aulaiængersitsomáriaukittõg sernigællutit urssernartoviksoarmit, sillarsoarmiunnut tamannut piomártuksamit, ursserkollugit nunamiut. 11 Atta, aggeræsuais-

Digitized by Google

saunga. Pigirset aulajængerbigúk, péjaiviginekarkonnatit niakorutiksarnik. 12 Ajugáursok sukkaksængortitsomárpara Gudima nálekbiksoane, tamattomangalo kingorna annissæissavok. Gudimalo akka taursomunga aglekomárpara, Gudimalo iglorperksoeesa akkæt, terssa Ierusalemesăk, killangmit akkartok Gudimnit, atteralo nuták (aglekluqo), 13 Siutekartúb tussarniarligit Annernerúb okausee illageeksunnut.

14 Illageeksut Laodizeamiut Engeliénnut ima aglegit: Illomut opernartóursok, seglosuitsomiglo okautiginiktok, Gudib pingortiteisa aularkautigirsæt, ima okarpok: 15 Sullirsettit illissimauakka, niglinginauilloneet kirssenginauilloneet; kannoktŏg nigleruilloneet kirssekuilloneet! 16 Imaitorle, niglinginauilloneet kirssenginauilloneet, oriaromárpaukit kannimnit. 17 Idlit okaralloarpotit imænna: Pissórsóvunga, nămaktunniglo perkotekarpunga, ajorsangilluinarlungalo sungoamigloneet; nællovlutillo ajuleraait nákinakallutillo, peetsóvlutillo, tekpeetsóvlutillo tammakangitsógauit. 18 Pekkoagit tava, uamnit pissiniarkollutit Goldemik, ingnekut sukulluisisimarsomik, pissórsoængorkollutit, annorarsenniglo kakkortunnik, attirsæksarnik, tammakangirsutsit kangunartok tekkokonnago; irssikillo tennikik irssigiksaumik, tekpiksilerkollutit. 19 Assærsakka nungullugit pidlaitsiarlugillo narkiksorarăkka. Taimaitomik illungersuinarlutit sáiniarit. 20 Areit, issertarbiúb sillatanétuarpunga, kassuktoirsartarlungalo. Nippimnik tussartokarpet, mattuærbigællungalo, tauna isserbigiomárpara, unnukullo nerrekattigiomárpara, taursomalo nerrekattigiomáriănga. 21 Ajugáursok, pekussauara ivksiakatigekollunga ivksiauvimne; sórdlotŏg uanga ajugáursunga, Atátagalo ivksiakattigællugo ivksiauviane. 22 Siutekartúb tussarniarligit Annernerúb okausee illageeksunnut.

Digitized by Google

LIBRARY OF THE UNIVERSITY

KAP. IV.

Killangme ivksiauviksärsoak känétorlo Iohannesib tekkoa; tekkogieitsög uttokaunerit 24; umarsullo sissamæt; ussorutit attorpeit.

Tamattoma kingorna tekkunilersunga, sunauvalo, issertarbik angmarnekarpok killangme, nippelo tauna, kardlortaursúb nippasun-étok, siudlermik uamnut okalluktok, ima okarpok: Máunga kakkitit, nanga tekkotissauagit, mattoma kingorna piomártuksennik. 2 Erngerlungalo annernermiúrsunga. Aréillo, ivksiauviksärsoak illiæt killangme, ivksiauviksärsoarmelo ivksiarsokarpok. 3 Ivksiarsorlo tauna sórdlo ujarak Iaspise Sardiselo; ivksiauviksärsoarlo illuva nerriursarsúb, Smaragdisun-étúb. 4 Ivksiauviksärsúblo auatágut ivksiauveet 24-étut, ivksiauveello tamakkoa kænne ivksiarsut uttokaunerit 24, kakkortunnik annoraglit, Goldiúrsunniglo niakorutiglit. 5 Ivksiauviksärsoarmillo annirsorsóursut ingnádlengnersoak, kadlersorsoak nippersuillo; ivksiauviksärsúblo sáne nennerúrsuit arbenek marluk ikkomarsorsóursut, tamerssáput Gudib Annerneree arbenek marluk. 6 Ivksiauviksärsublo sáne kaumarsomik immauvekartok Kristalesun-étomik; ivksiauviksärsublo kekkane auatágullo sissamæt umarsun-étut, sámikullo tunnumikullo irsseliksoinnáursut. 7 Umarsorlo siudlek Lœversoatun-étok, aipalo nochatun-étok, pingajuéllo innuktut kénakartok, sissamagéllo nektoraliktut tingmirsotun-étok. 8 Umarsullo taukkoa sissamæt nungullutik ésarokartut arbenelingnik, illumikullo irsseináursut; taukkoalo soraratik udlullo unnuello näulugit okausekartuinartut imaitunnik: Ajunginek, ajunginek, ajunginek Gude Nálegak, ajugakangitsok, aularkaumin-étok, mänakun-étorlo, tikkissirsorlo. 9 Taunalo, tokkosuitsok, issukängitsomit issukaissengitsomunétok, ivksiauviksärsoarme ivksiarsok, umarsut taukkoa pirsarmarssuk ussornaumik, nálengnaumiglo, kujaniumiglo;

Digitized by Google

10 Tava uttokaunerit taivkoa 24 pædlorbigirsarét ivksiauviksärsoarme ivksiarsok, nálengärlugolo tauna, tokkosuitsok issukangitsomit issukaissengitsomun-étok, niakorutittiglo illieit ivksiauviksärsúb sánut, ima okalluklutik: 11 Nálegangá, idlit pigititæksávotit ussornaumik, nálengnaumiglo, pirsaunermiglo; idlit merssa tamarluinarsuisa pingortinaukit, pekkorsarniglo étungorsimaput, pingortisimaulutiglo.

KAP. V.

Makperseket nakkitarutiglit arbenek marlungnik; Sauarkab tokkotitáursotun-étúb tigumiarpei; Sauarangoak tauna pingortisimarsut tamarmik ussorirsarét ussorutitámik.

Ivksiauviksärsoarmelo ivksiarsúb arkseine tellerpeenétut makperseket tekkogikka, agleksimarsut illumikullo kämikullo, nakkittarusersimarsut nakkittarutinnik arbenek marlungnik. 2 Engelesög pirsársoak tekkogiga, nippersoarmik ima okalluktok: Kinalikiak makperséirsuksáua makpersekennik okkoninga, nakkitaruteilo pejarlugit? 3 Kissiennele killangmeloneet nunameloneet, nunab attáneloneet makperséirsuksakangitsok makpersekennik tamakkoninga, illuinnullo irssigirsuksakarane. 4 Uanga tava kejangärpunga, makpersekennik tamakkoninga makperséirsuksakangimet, attuairsuksakaranelo, illuinnullo irssigirsuksakangimelloneet. 5 Uttokaunerit illétta tava ima okarbigänga: Kejákennek, atta, Lœversoak (Iesuse Kristuse) Iudab næggovianit, Davib kingueinit pirsok ajugáusimagame makperséirsuksávok makpersekennik tamakkoninga, péjarsinnaulugillo nakkittarutei arbenek marluk. 6 Áttalo, ivksiauviksärsúb, umarsullo taukkoa sissamæt akkornænne, uttokaunerillo akkornænne-étok Sauarak tekkogiga, kikkartok, sórdlo tokkotáursok, arbenek marlungnik nerksulik, arbenek marlungniglo irsselik, tamerssáput Gudib Annerneree arbenek marluk, aulartitáursut nunennut tamannut. 7 Taursomalo (Sauarkab) makperseket tig-

Digitized by Google

uiartorpei, ivksiauviksärsoarme ivksiarsúb arkseinit tellerpeenit. 8 Makpersekello tigumagit, tava umarsut taivkoa sissamæt, uttokaunerillo 24 pædlorput Sauarkab sánut, tamarmiglo Harpekartut, pógútakarlutiglo Goldiúrsunnik, tippigiksautinnik ullibkartorsoarnik, tamerssáput illuartut tuksiauteit. 9 Tuksiarlutiglo tuksiautitäk attorpæt, ima okalluklutik: Idlit tigussirsuksávotit makpersekennik tamakkoninga, péjarsinnaulugillo nakkittarutei; Idlit tokkotáursógauit, Gudemullo pissiarigivtigut aungnik ekkardlereenit tamannit, okauselingnillo, innungnillo, nællursunnillo tamannit; 10 Nálegaunengortikivtigullo, pellessingortillutalo Gudivtinut; nunarsoarmullo nálegáussaugut. 11 Uangalo tekkogiga, tussarlugolo Engelerperksuit nippæt, ivksiauviksärsúb, umarsullo, uttokaunerillo auateinétut, amerdlarsuseello tausenderperkperksóursut. 12 Nippersoarmiglo ima okalluktut: Sauarak, tokkotitáursok, pigititæksávok pirsaunermik, pissónermiglo, illissimanermiglo, nekkursautaunermiglo, nálengnaumiglo, ussornaumiglo, kujanermiglo. 13 Pingortisimarsullo tamása, killangmiullo nunamiullo, nunab attanétullo, immamiullo, tamakkonanétullo tamarsuisa tussarikka, ivksiauviksärsoarme ivksiarsomut, Sauarkamullo okalluktut imænna: Pirsartarligit ussornak, nálengnarlo, nersornarlo, pirsaunerlo issukangitsomit issukaissengitsomut. 14 Umarsullo taukkoa sissamæt ima okalluktut: Illomut. Uttokaunerillo 24 pædlorlutik nálengärpæt tauna tokkosuitsóursok issukangitsomit issukaissengitsomut.

KAP. VI.

Nakkittarutit sissamæt Sauarkab pejarpei; kingornalo tamakkoa tedlimæt, arbengællo.

Nakkittarutillo arbenek marluk illæt Sauarkab pærmago tekkogiga, umarsullo taukkoa sissamæt illæt tussariga, sórdlo kardlersorsúb nippánik ima okartok: Kæ, tekkojartoruk. 2 Attalo, nerssúrsoak kakkortuinnak tekkogiga, känelo ivk-

Digitized by Google

siarsok pissikseliúrsok, taunalo niakorumik tunninekarame, ajugáursuksávlune aulariartorpok, ajugáuniariartorlunelo. 3 Nakkittarutillo aipæt pærmago, umarsut aipæt tussariga, ima okartok: Kæ, tekkojartoruk. 4 Nerssúrsoarlo adla aukpadlártok, tava sakkomersok, taursomalo kāne ivksiarsok, tauna erkiksirsúmik pærsitsekonekarpok nunamit, ingmingnut tokkorartekollugit; pænnarsoarmiglo tunninekartok. 5 Nakkittarutillo pingajuæt pærmago, umarsut pingajuæt tussariga, ima okartok: Kæ, tekkojartoruk. Attalo, nerssúrsoak kernertok tekkogiga, taursomalo kāne ivksiarsúb ouktútit tigumiarei arksaminik. 6 Nippesōg tussariga, umarsut taukkoa sissamæt akkornænnit, ima okartok: Urssersaut attauseriarlugo immigak iviksennik kakkortunnik, akkiksakarle anningaursamik attautsemik, urssersaullo pingasuriartarlugo immigak suaursæksennik, akkiksakarile attautsemik anningaursamik, *Olialo* Weinelo asseroriaurnagiktōg. 7 Nakkittarutillo sissamæt pærmago, umarsut sissamæt tussariga, ima okartok: Kæ, tekkojartoruk. 8 Attalo, nerssúrsoak korsorpalluktok tekkogiga, taursomalo kāne ivksiarsok, tokkomik attekartok; tārtorsublo tauna aipara; taunalo pekkorsáursok nunarsúb illánut sissamangutánut tokkotsiartorkollugo pænnamik kāngnermiglo, perdlungmiglo, nerssútinniglo nunamétunnik. 9 Nakkittarutillo tedlimæt pærmago, Gudib okausee pivlugit, okautigirsartiglo pivlugo tokkotáugalloet tarneit tekkogikka, tunnirsirsarbiúb attānétut; 10 Taukkoalo nippersoarmik torklullarsut, ima okarlutik: Nálegangá, illuartuinartóvlutillo opernartotiná! Kannok sivissutigirsomik ekkartóursivit, nunamiut akkiniarnekarkollugit aukput pivlugo? 11 Tamarmiglo taukkoa ingmikórlutik tunninekalerput annorarsennik kakkortunnik, okarbiginekariputtōg, sulle kassuérsadlengoaradlarkollugit, kivgakattittik kattengutittiglo uttakillugit, tikkitserlugit ingmisut sulle tokkotæksáursuttōg. 12 Nakkittarutillo arbengæt pæra tekkogiga, attalo, nuna tava seiuktorsoængortok, sekkenerlo tārtorsoængortok pooksoatut merkoursotut, anningarlo auktun-

Digitized by Google

élersok; 13 Killáublo udloriei nunamut nakkartut, sórdlo orpiúb Feigiglúb Feiginne nakkalerterarei, annorersúb aulatertaránganne. 14 Killak tava pekkarungnérpok, sórdlo makperseket immunekartut, kakkello kikkertello tamarmik nõunekarput innimingnit; 15 Nálegaunerillo nunamétut, nálegarsuillo, pissórsuillo, nálegangortisimarsullo, pirsársuillo, kivgello kivgáungitsullo, tamarmik irasertorniartut kakkársuit kongnersoeenut koppeinullo; 16 Kakkársoarnullo imnàrsoarnullo ima okarput: Nakkarbigissigut, mattórlutalo ivksiauviksärsoarme ivksiarsúb kénanit, Sauarkablo ningengneranit. 17 Merssa nedliusimamet udlorsoak kammaubik, kinalikiarlo étuarsinnaua?

KAP. VII.

Gudib kivgei 144000 nakkittarusersimaput; kissiksaungitsokarpok pidluartorsoarnik.

Kingornalo Engelit sissamæt tekkogikka, kikkartut nunarsúb issueine sissamænne, tigumiartut nunab annorekseinik sissamænnik, annorit annordlerkonnagit nunamut, immarmulloneet, orpingnulloneet. 2 Engelesõg tekkomigiga nuilersok sekkerngub allakarbianit, tauna nakkittarusersimarsok Gudib tokkosuitsub nakkittarutanik, nippersoarmiglo torklullavok Engelinnut ivkonunga sissamænnut, taukkoa asseroikonekarmætta nunamiglo immamiglo; 3 Imalo okarbigei: Nunaloneet, immarloneet, orpeelloneet asseroradlarnagit, Gudivta kivgei nakkittarusersinnagit käueesigut. 4 Nakkittarusernekartullo amerdlarsuseet tussarikka, 144000 diúrsut, taukkoa nakkittarusersimarsut tamannit Israelib kingueisa ekkardleenit; 5 Iudab kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; Rubenib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; Gadib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; 6 Asserib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; Naftalimib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; Manassib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; 7 Simeonib kingueinit 12000 nak-

Digitized by Google

kittarusersimarsut; Levib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; Isascharib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; 8 Zabulonib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; Iosefib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut; Benjamib kingueinit 12000 nakkittarusersimarsut. 9 Attalo, kingorna innuperojurksuit tekkogikka, kissinek ajornakerssut, nællursunnit tamannit, ekkardlereeksunnillo, okauselingnillo tamannit pirsut, ivksiauviksărsúb sáne, Sauarkablo sáne kikkartut, kakkortunnik annorakarlutik, arksamingniglo tigumiareit Palmit aualekoteit. 10 Nippersoarmiglo torklulauput, ima okalluklutik: Pidluarnakau, Guderput ivksiauviksărsoarme ivksiarsok, Sauararlo. 11 Engelillo tamarmik kikkarlutik illusimageit ivksiauviksărsoarlo uttokaunerillo, umarsullo sissamæt, kenamingniglo pædlorput, ivksiauviksărsúb sánut, Gudelo nálengarlugo, 12 Ima okalluklutik: Illomut Guderput pirsartarligit ussornak, nálengnarlo, illissimanerlo, kujanarlo, unnersiutiginerlo, pirsaunerlo, nekkursautaunerlo issukangitsomit issukaissengitsomut. Illomumme! 13 Uttokaunerillo illætta sállunga, ima okarkigănga: Kikkúnerpet okkoa kakkortunnik annoraglit? Sumillo pisimanerpet? 14 Akkiara tava: Idlit nálegangá. illissimauettit. Okarbigăngale: Tamerssa nagliungărnartorsoarmit pirsut, annorarsettiglo erchorsimaueit, annorarsettiglo kaumarsarpeit Sauarkab áuanik; 15 Taimaitomik Gudib ivksiauviksărsúb sánéput, nálekbiksoanelo kivgartorbigirsaræt udlullo unnuello năulugít, ivksiauviksărsoarmelo ivksiarsok serniksairsigissauæt; 16 Kingornalo kălissennatiglo immerosulissengilet; nagliussæriputtõg sekkenermigloneet kiektorsoarmigloneet. 17 Merssa Sauarkab ivksiauviksărsúb kekkanétúb párissammattik piksakartillutik, pisissevlutiglo puilarsunnut innursútelingnut, Gudiblo allertissauei kodlit tamása irsseinit.

Digitized by Google

KAP. VIII.

Nakkittarutit arbengæt aipæt pærnekarpok; Engelit arbenek marluk kardlortautiglit; Engelit sissamæt kingudlereeklutik kardlortarput; erkanarsuit pingasut okautiginekarput.

Nakkittarutillo arbengæt aipæt (Sauarkab) pærmago, killangme nippangernalerkau udlub nællunærkotætta ketterpia tikkillugo. 2 Engelillo arbenek marluk, Gudib sáne kikkartuartut, tekkogikka tunninekartut kardlortaursoarnik arbenek marlungnik. 3 Engelesög adla kikkariartortok tunnirsirsarbiub sennianut, tippigiksaumullo pyórtitsivik Goldiúrsok tigumiara; amerdlasórsoarniglo tippigiksautinnik tunninekartok, illaliutiksennik illuartut tamarmik tuksiauteinut, tunnirsirsarbingme Goldiúrsome, ivksiauviksärsúb sánétome. 4 Tippigiksautiblo pyoa, illuartut tuksiauteinut illaliusimaulune, kangattartok Engelib arkseinit Gudemut. 5 Pyórtitsivik tava Engelib tigua, immerlugolo ingnermik tunnirsirsarbingmétomik, tamannalo nakkartipa nunamut; tavainarlo nippersoakalersok amerdlasúnnik, kadlersorsoængorlunelo ingnádlektalersok, nunalo seiuktorsoængortok. 6 Engelillo ivkoa arbenek marluk, kardlortaursoarnik piglit arbenek marlungnik, piginángorsárniartut kardlortaromaulutik. 7 Engelelo siudlek kardlortarmet nettakornalerpok tava, ingnelerlunelo aungmik akkunelingmik, tamakkoalo nunamut nakkarput; nunablo illa pingasunguta nungupok óudlunelo, orpeesalo illeit pingasunguteit óuput nungullutiglo, óulerlutik nunguput, ivigillo umarsut tamarmik óulutik nungulerput. 8 Engelelo aipa kardlortarmet, tava kakkársoatun-étok ingnermik ikkomarsok sakkomersok immarbingmut nakkaræsuarlune, immarbiublo illa pingasunguta auinnængortok. 9 Immamiullo umarsut illeit pingasunguteit tokkoput, umiarsuillo immarsiortut illeit pingasunguteit asserorput. 10 Engelillo pingajuæt kardlortarmet, udloriarsoak tava killangmit nakkartok, ikkomarsorsoak sórdlo ingnerinak,

Digitized by Google

taursomalo kökeuit illeit pingasunguteit, puillarsullo immiglit nakkarbigei. 11 Udloriarsoarlo tauna attekarpok sungaursamik; ervngillo illeit pingasunguteit sungaursængortut, ervngillo tamakko innuperksuit tokkorsutigeit, sungaursængorsimamætta. 12 Engelillo sissamæt kardlortarmet, tava sekkerngúb illa pingasunguta, anningablo illa pingasunguta, udlorirsello illeit pingasunguteit pinekartut, tamakkoalo illæt pingasungutæt nungullune tärtorsoængormet, udlorlo makkairsirsok kaumarsutsime pingasungutanik, unnuaktög taimainiok. 13 Tekkollugolo tussariga Engele tingmirsok killáub ketterpiagut, nippersoarmiglo ima okarlune: Erkanak, erkanak, erkanak nunamiunnut, adlet kingudlikset kardlortaursuit nippeit pivlugit, Engelit pingasut sulle kardlortaissammætta.

KAP. IX.

Engelit tedlimæt kardlortarpok; taimatög arbengæt.

Engelillo tedlimæt kardlortarmet, udloriak tava tekkogiga, killangmit nakkarsimarsok nunamut; taunalo tunninekartok mattuærsaumik puillarsomut nettekangitsomut. 2 Puillarsorlo nettekangitsok mattuærmago, tava puillarsomit pyorsoak annirsok, sórdlo kirssarsuksúb pyorsoa, sekkenerlo sillalo tärtorsoængorpuk, puillarsúb pyorsoanik; 3 Pyorsoarmillo tamattomanga piglertet pirsut nunamut; taukkoa pirsaunermik tunninekartut, sórdlo Skorpionit pirsársóursut nuname; 4 Okarbiginekariputtög, ivgit nuname asserorkonnagit, tungoiortulloneet, orpeelloneet, innuille kisseesa, käueesigut nakkittarusersimangitsut Gudib nakkittarutánik. 5 Innerternekarpullo tokkoniarkonagit taukko anniarteenarkollugille kaumetit tedlimæt naudlugit, anniartisimammattigiglo, anniarsusiæt taima annernartigau, sórdlo Skorpionib innuk igutarángago. 6 Udlullo taivkoa nedliupetta, innuit tokkojomadlaralloarput, tokkonerle ajussaput, innújungnæromagalloarlutiglo, tokkúble kemmäratigissauei. 7 Piglertello taukkoa nerssúrsoatut sors-

Digitized by Google

sugiartorsinángortotun-éput, niakomingnelo pekkarput niakorutetun-étunnik, Goldiúrsartunnik, kénakarlutiglo innuit kéneisut. 8 Nyakarlutiglo arngnet nyeisut, kigutekartullo Lœversúb kiguteisut. 9 Saigokarlutiglo sauiksoartun-etunnik, esarorsoeesalo nippæt kemmuksit kemmuktorperksuit nippeisunétok, sorssugiartortut. 10 Pamiokartuttõg Skorpionesut, igútekarlutiglo pamiumikut; taukkoalo anniartitsekonekarput innungnik kaumettit tedlimæt nãulugit. 11 Engelelo nettekangitsomit pirsok taukkoa nálegauneræt, taursoma akka Ebræerit tairsaræt: Abbadonemik; Grækerille tairsaræt: Apollionemik. 12 Erkanartok siudlek kangiupok; atta, tamattoma kingorna sulle marluk erkanartukset piomaripuk. 13 Engelillo arbengæt kardlortarmet, tava nippe tussariga, tunirsirsirsarbiúb, Gudib sánétúb nõuinit sissamannit pirsok. 14 Taunalo Engelit arbengænut kardlortautelingmut ima okarpok: Engelit ivko sissamæt kellerursærkit, kellersorsimarsut kooksúb Eufratib sinnane. 15 Engelillo taukko sissamæt tava kellerursærnekarput, piginángortut udlúb nællunærkotánut, udluksamullo, kaumettiksamullo, okkiuksamullo, tokkotsiartorkollugit innuit illeinik pingasunguteinik. 16 Sorssuktuksello nerssúrsoaglit tausendeperkperksóursut, amerdlarsusiællo tussaralloariga. 17 Taimalo nerssúrsuit kénarsiakka, kænnelo ivksiarsut saigokartut ingnertun-étunnik, tungoiorpalluktunnik, korsorpalluktunniglo; nerssúrsuillo niakoeet Lœversuit niakoeesun-étut, karneinillo annirsut ingnerlo, pyórsoarlo ikkoelleksaursoarlo; 18 Innuillo illeit pingasunguteit tokkotáuput taukkonanga pingasunnit imaitunnit: ingnermit, pujorsoarmitlo, ikkoeleksaursoarmillo (ivkoa) karneinnit annirsunnit. 19 Nerssúrsuit merssa pirsaunertik kannermiugirsaræt pamiormiugællugolo; pamiorsoeello sórdlo pullateriarsuit, niakokarlutiglo, tamakkoninga akkonairsartut. 20 Sullelo innungnik amigarkokaralloartok tokkotáungitsunnik perdlutinnik tamakkoninga, sáiniængilelle, perkiksimirsutiginnagillo arksemik sullirseit, sorangilello pædlornermik tornársungnut, Gudiúngitsunnullo sennasimarsunnut Goldemit,

Digitized by Google

Sœlvemillo, kangusarmillo aukpadlartomit, ujarkamillo kerssungmillo; tamakkonanga sennasimarsut merssa tekkuningnerloneet, tussarnerloneet, pissungnerloneet ajortut. 21 Sáiniaratiglo perkiksimirsútiginginieit innungærnertik, illiseenertiglo, arngnaunekarnertiglo, tiglingnertiglo.

KAP. X.

Engele pirsársoak torklorkau; arbenek marlungnik kadlerpok; Gudib nællunartua illomut nänekaissavok; Iohannese oma okalluktuksængortinekarpok erkotuksennik.

Engelesög adla pirsársoak tekkomigiga killangmit akkartok, nuia taursoma annorariga, nerriursarlo niakoanétok, kénalo sekkenertun-étok, issigeilo sukkatut ingnertun-étut. 2 Arksaminiglo tigumiarei aglegangoet makpersimarsut; issikamelo tellerpeenik immarbik tungmalera, issikamelo saumeenik nuna tungmarlugo. 3 Nippersoarmiglo tauna torklullakau, Lœversoatut nippeliksoatut; torklullatillugolo, kadlersorsuit arbenek marluit nippitik annisipeit. 4 Kadlersorsuillo taukkoa arbenek marluit nippitik anniserærmattigik, aglekomagalloarikka; nippe tava killangmit pirsok tussariga, ima okalluktok uamnut: Kadlersorsuit arbenek marluit okauseet nakkittaruserkit, aglengnagille. 5 Engeliblo tekkorsama, immarbingmut nunamullo tungmartúb arksame tellerpee kodlarei killangmut. 6 Tokkosuitsorlo issukangitsomit issukaissengitsomun-étok taia, tamerssa pingortitsirsok killangmik killangmiunniglo, nunamik nunamiunniglo, immarbingmik immamiunniglo; udlullo näissirsut (Engelib) unnerei; 7 Udlulle ivkoa nedliupætta, Engelit arbengæt aipæt kardlortaissapet, tava illomut nänekaissavok Gudib nællunartua ivna okautigirsa kivgaminut Profetinnullo. 8 Nippelo killangmit pirsok tussariga, ama tava uamnut okallungmirsok, ima okarlune: Aglegangoet makpersimarsut piartorlugit tigukit Engelib arkseinit, tungmartúb immarbingmut nunamullo; 9 Engele tava ornikiga,

Digitized by Google

okarbigællugolo: Makpersegængoennik okkoninga tunningaeit? Akkiängalo: Pikit, éilugillo, nersserirsútigiomárpettillo okko, kannernele tungosungnitsotut mammartigissaput. 10 Engeliblo arkseinit makpersegængoet tamakko pigaukit, éiakka, kannimnelo tungosungnitsuttut mammartigigalloartut, éræraukille, nersserirsútigigikka. 11 Okarbigänga tava: Ama okalluktariakarpotit erkotuksennik innuperksoarnut, nællursunnullo, okauselingnullo, nálegaunernullo amerdlasórsoarnut.

KAP. XI.

Nálekbiksoak ouktorkoa Iohannesemut; okautiginiktuk marluk pivlugik; erkanartut pingajuæt pivlugo.

Tunninekartunga tava sudlotómik ajaupiatun-étomik, (Engelelo) ima okarpok: Nækkoitit, óuktoriartorlugolo Gudib nalekbiksoa, tunnirsirsarbiglo, nálektullo terssane; 2 Ungalugarle nálekbiksúb sillatánétok pimago, óuktussengilello, nællursunnut pekkosimamet, taukkoalo tungmariomárpeit ivlernartut, kaumettit 42 näulugit. 3 Okautigirsikka marluk pekkussauækka, erkotuksennik okallukollugik, udlut 1260 näulugit, attitisimaulutik põgunik. 4 Tamerssa orpik marluk olialiksoæk, nennerúserbiglo marluk, nunamiut Gudiætta sánétuk. 5 Taukkoningalo tokkotsiomarsokarpet, tava ingnek karnekingnit annirsarau, kingarsartittik nungutsartorlugit, taukkoningalo tokkotsiomarsokarpet, tauna taimaiserlune tokkotæksávok. 6 Taukkoalo killak mattusinnauæk siedlerkonago udlunne tamakkonane erkotuksennik okalluktillutik; immerlo auinnængortisinnauæk, nunalo pidlársinnaulugo perdluksoarnik nellinginarnik, piomarsarángamik. 7 Okautigirsettiglo näsimapattigik, tava nerssúrsúb, nettekangitsomit nuirsúb, sorssugomárpek, arktorsartillugiglo tokkotsomárpek; 8 Timmikiglo sillainarmétsomárpuk, iglorperksuit akkornænne, tamakkoalo arssersóutávlutik taigornekarpuk Sodomamiglo Egiptenemiglo, terssane Nálegarput kikkiektugáumet kerssungmut

Digitized by Google

sennerosikamut. 9 Taukkoalo timmikik tekkojomárpægik innuillo ekkardlereello okautsiglillo illéisa, udlut pingasut udlúblo attautsib kekka tikkillugo, (tekkollugik) timmikiglo illiartorkussengilægik illivernut. 10 Nunamiullo tipeitsutigællugiglo keemasútigileromárpægik, pæjukattigeengniarlutiglo tunnirsútinnik; Profetik taukkoa marluk anniartikalloarmægtik nunamiut. 11 Udlullo pingasut udlúblo attautsib kekka mäsimamætta, kingorna taukko marluk Gudib annernerétta pullapek, nækkoipuk tava, tamarmiglo, taukkoninga tekkuniktut, erksingälersut; 12 Killangmillo nippersoak tussarpæt, taukko marluk pivlugik ima okalluktok: Maunga kakkigitik. Nuiab tava kangattaupæk killangmut, kingarsartikillo irssigægik. 13 Terssangainak tava nuna seiuktorsoængorkersok, iglorperksuillo illeit kollingit oppiput, nunalo seiuktorsótillugo innuit 7000 tokkotáursut, pinekangitsullo annilárkaut, killangmullo Gudiúrsok nálekpæt. 14 Erkanartúb aipa kangiupok; atta, erkanartut pingajuksæt terssangainartomik piomárpok.

KAP. XII.

Engele kardlortarmet, ussorutit tussarnarput; Gudib nálekbiksoa mattuærnekarpok; ernek arssersóutáursok erniursok, Gudemut pisinekarlune; Engelersärsoak Michaele sorssukpok tornársungmut kammaktorsoarmut, ajugáulunelo.

15 Engelillo arbengætta aipæt kardlortarmet, nippersuit tava tussarsáursut killangme, ima okalluktut: Sillarsúb nálegauvee pigirsængorsimaput Nálegautinut tennitánullo Kristusemut, taunalo nálegáussavok issukangitsomit issukaissengitsomut. 16 Uttokaunerillo ivkoa 24, Gudib sáne ivksiarsut ivksiauvingmingne, kénamingnik pædlorput, Gudelo nálengärlugo. 17 Imalo okallukput: Nálegangá, kutsauvigautigit, ajugakangitsok Gudeá, mänakun-étotit, aularkaumin-étotillo, tikkissirsotillo, pirsaunersoet mäna attorauko, nálegauniarlutillo; 18 Nællursullo peblingarniaralloartut, ningengnerillo nedliu-

Digitized by Google

tillerpok, tokkungarsullo ekkartónnekarbiksæt; kivgettillo Profetit, illuartullo, atternut nálektullo, mikkirsullo angisullo, akkilluaromáriettit, nunamiglo asseroirsut asserorlugit piomárpettit. 19 Gudiblo nálekbiksoa mattuærnekartok killangme, iklerbiúrsarlo (pekkorsaminik) okauselik tekkuksálersok nálekbiksoane; ingnádlektalerpok tava, nippersoakalerlunelo amerdlasórsoarnik, kadlersorsoængorlunelo, nunalo seiuktorsoængortok, nettakornartorsoængorlunelo.

Kap. XII. 1 Killangmelo nællunærkorsoak tekkotilersok, imaitok: Arngnak sekkenermik annorarsimarsok, anningarlo issigeisa attænnétok, niakorutekarlunelo udlorirsennik arkanek marlungnik. 2 Taunalo merssa nārtúrsok, niblidlárioktōg ernisulerame annisengārlunelo. 3 Adlatōg nællunérkot tekkotiniok killangme; attalo, nerssúrsoak sórdlo, aukpadlartorsoak étok, (tornársuk) tauna niakokartok arbenek marlungnik, nerksukarlunelo kollinnik, niakominelo niakorutekartok arbenek marlungnik. 4 Pamiursoaminiglo nutsukei killáub udlorieisa illeit pingasunguteit, nunamullo egillugit. Nerssúrsúblo taursoma arngnak ernisulersok ornikpa, ernisimapet kittorna nerriomaulugo; 5 Nálungiamik tava, angutingoamik erniok, tauna nællursunnut tamannut pársirsóussirsok ajaupiamik sauiksoarmik. Kittornalo aularunekartok Gudemut ivksiauviksārsoanullo. 6 Arngnarlo kemmāvok innukajuitsomut, terssane Gudib inniksiorsimamanne, terssane piksarsiornekarkollugo udlut 1260.

(Epistel am St. Michaelistage.)

7 Sorssungnekalersok tava killangme: Michaelib Engeleesalo sorssungmarssuk nerssúrsoak, nerssúrsúbtōg Engeleesalo sorssukieit. 8 Merssale ajugáungitsut, inniksérotinekarputtōg killangme. 9 Nakkartitáursok tava nerssúrsoak, pullateriatokársoak ivna, taigornekartok tornársungmik, satanasemiglo, tamerssa seglokittairsorsoak sillarsoarmiunnik tamannik; nakkartitáursorlo nunamut, Engeleelo nakkartitáugiputtōg. 10 Nippersoarlo killangme tussariga, ima okalluk-

Digitized by Google

tok: Mãna annaursút, pirsaunerlo, nálegauviglo, ajugaunerlo, Gudivta pigirsei, pigirsængorsimagiput (tennitánut) Kristusemut, kattengutivtinik unnerdlutiginiktok ajektugáumet, taursoma merssa Gudemut unnerdlutigirsarsimamagit udlullo unnuello nãulugit. 11 Taursomungalo ajugausimaput Sauarkab áuanik, ajokærsúmiglo okautigirsamingnik, innúrsusertiglo assænago erdligingikæt tokkomut aglæt. 12 Taimaitomik killáit okkorse, killangmiullo tamause tipèitsugitse. Erkanarle nunamiunnut immamiunnullo; tornársúb akkarbigælluse ornikpáse kammaktorsóvlunelo, nællunginame, sivikitsomik étuksáugame. 13 Nerssúrsoarlo nunamut nakkartitáursum ingminik tekkogame, arngnak mallersora ernirsok taivrsominga angutingoamik. 14 Arngnarlo tauna tunninekartok esarorsoængnik, nektoraliksub esarorsoeesun-étungnik, innukajuitsomut tinginæsuarkollugo inniksaminut, terssane piksarsiornekaissirsok, nedliutuksak, nedliutuksæglo marluk, nedliutuksablo illaina, nãutserlugit, pullateriarsub kénætta assianélune. 15 Pullateriarsublo kannerminit immersoak kooksoatun-étok annisipa arngnab tunnuagut, ippititsomagallarlugo kooksoarmik. 16 Arngnarle nunab annaupa, aitsaramelo kooksoak éia, nerssúrsúb annisita kannerminit. 17 Nerssúrsúb tava arngnak kammautigilera, sorssugiartorlugillo kinguei aglæt, terssa nálengniartut Gudib pekkorseinut, Iesusiblo Kristusib okauseenik piglit. 18 Uangalo immarbiúb sinnáne siorkenne kikkalersunga.

KAP. XIII.

Nerssit sakkomersok immamit; taimatõg nerssit adla nuirsok nunamit.

Nerssút tava tekkogiga kakkirsok immarbingmit, tauna niakokartok arbenek marlungnik, nerksukarlunelo kollinnik, nerksumigullo niakoruteliksóursok kollinnik, niakominelo atteliksóvlune mitteklersunnik. 2 Nerssúllo tamanna tekkor-

Digitized by Google

sara, ketsursoatun-étok, issigeilo nennursúb issigeisut, kannersoakarlunelo Lœversoatut. Nerssúrsúblo (tornársúb) tunnia pirsaunerminik, ivksiauvingminiglo, nálegáursusersoarmiglo. 3 Niakoeesa illæt tekkogiga ikkilersimarsok sórdlo tokkonartomik, ikkialo tokkonartógalloak mamilersok; nunarsoarmiullo tamarmik nerssút tamanna tuppigusursútigæt. 4 Nerssúrsoarlo tava pædlorbigæt, nerssút pirsautilermago; pædlorbigigiættõg nerssút, okalluklutiglo: Kia arssiga nerssút? Kialo sorssukbigiginnaua? 5 Tunninekartorlo kannermik okalluktorsoarmik okausersärsoarnik, mittengnartunniglo, akkerartortuksáukonekartorlo kaumettit 42-étillugit. 6 Kannerminik tava okallulerpok mittengnartunnik Gudemut, akkalo, tuppiúrsarsärsoalo, killangmiullo mitteklugit; 7 Illuartunnuttõg sorssukonekariok, ajugáuniaissevlunelo taukkonunga: nálegáuniarkonekarioktõg ekkardlereenut tamannut, okauselingnullo, nællursunnullo. 8 Nunarsoarmiullo tamarmik pædlorbigirsaræt, taukkoa akkit merssa sillarsúb aularkautanit agleksimangilet Sauarkab tokkotitáursúb aglegeine innursútelingne. 9 Siutekartok tussarniarle! 10 Parnärsimauvingmut pisitsirsok, tauna nangminek parnärsimauvingmut piomárpok; pænnamiglo tokkotsirsok, tauna tokkotájomáriok pænnamik. Terssa illuartut kammajuirsusiæt operluarsusiællo pinekarpuk.

11 Nerssúllo adla tekkomigiga nunamit nuirsok, tauna marlungnik nerksukartok sauarkatut, okalluktorlo nerssursoatut. 12 Tamanniglo nálegauniariok nerssútetut siudlimisut, nunalo nunamiullo taursoma pædlortitarei nerssúmut siudlermut, tokkonaralloartomik ikkekartomut mamisimarsomigle. 13 Nællunærkorsoarniglo piniartarpok, ingnerlo aglæt killangmit nakkartitara nunamut, innuit irssigitillugit; 14 Nunamiullo tammartitarei, nællunærkorsuit pivlugit, taimaitunnik ajungisinekarame nerssútib tekkoáne; nunamiullo okarbigirsarei, sennatekollugit nerssútib arssinganik, ikkilersimarsógalloab pænnamik, umarsungortúblo. 15 Nerssútiblo tamat-

Digitized by Google

toma arssinganut annernekartitsekonekartok, nerssútib arssinga okalluksinángortillugo aglæt, tokkotinekarkollugillo tamása pædloromangitsut nerssútib arssingánut. 16 Tamasáme taimaiserarei, mikkirsullo angisullo, pissórsuillo peetsullo, kivgáungitsullo kivgáursullo, nællunærkoteerlugit tellerpeesigut kãueesigulloneet. 17 Niuvertokarkonnago pissirsokarkonnagoloneet, taima nællunærkotersimangipet, nerssútibloneet akkanik, akkættaloneet kissitsisanik pekkangipet. 18 Tamattomunga illissimanek pirsariakarpok. Siunekarsusekartúb kissilliuk nerssútib kissitsisa; innúb merssa kissitsisigimago, kissitsisalo terssa 666.

KAP. XIV.

Kenniket 144000; Engelit pingasut okautigirsæksakarput ajungitsomik; nunamiut Gudib pidlarei.

Sauararlo, Zionib kakkane kikkartok, tekkogiga, neijoriættõg ivkoa 144000, Atátællo akkanik aglegáursut kãumikut. 2 Nippelo killangmit tussariga, sórdlo kooksúb nippa, kadlersorsúblo nippatut, nippelo tauna, tussægara, sórdlo Harpelirsartut kukkilektorángattigik Harpitik. 3 Tuksiarlutiglo tuksiautitãk attorpæt ivksiauviksãrsúb sáne, umarsullo uttokaunerillo sænne; tuksiautitãrlo tamanna adlet illiniarnek ajoræt, taivkoale 144000 kissimik, nunamit pissiarisimarsut. 4 Tamerssáput taivkoa arngnennut maujungnartulliængitsut; niviarsiópumme, Sauararlo malligaræt, sumulloneet pirsaránget; tamakkoa pissiarisimaput innungnit, siudlerpáksávlutik Gudemut Sauarkamullo. 5 Illungersóngitsomiglo okallukluinængitsut, arksoarnaitsógamik Gudib ivksiauviksãrsoætta sáne.

6 Engelesõg adla tekkomigiga, killáub kekkagut tingmirsok, tauna nãksaungitsomik Evangeliumekartok okautigirsæksaminik nunnamiunnut, nællursunnullo ekkardlereenullo, ingmikullo okausekartunnut, innungnullo tamannut; 7 Nippersoarmiglo ima okartok: Gude mianneriniarsiuk, nálengniarlugo,

Digitized by Google

ekkartóursidluarbiksa nedliumet; pædlorbigissiuglo tauna, pingortitsirsómet killangmiglo nunamiglo, immarbingmiglo, puillarsunniglo. 8 Engeliblo adlab mallikpa ima okalluklune: Oppiput, oppipumme, Babilonermiut, iglorperksuit taukkoa angirsórsuit; nællursut tamása immertinamikik uersarsutsimik Weiniænnik sillæronartomik. 9 Engelillo pingajuætta tauna mallikpa, nippersoarmiglo ima okartok: Nellinginak nerssumut arssinganullo nálektok, nællunærkotserkollunelo kämigulloneet arksamigulloneet. 10 Tauna immeromáriok Gudib ningautætta Weinianik, tamattominga akkunekangitsomik immersimamet ningautætta ermusia; anniartitáussægiorlo ingnermik ikkoelleksaumiglo, Engelit illuartut Sauarkablo tekkoænne. 11 Taukkoalo anniarsusiætta pyórsoa kangattaromárpok issukangitsomit issukaissengitsomut; udlullo unnuello näulugit kassuérbiksakaissengilet taukkoa, nerssúmut arssinganullo pædlorsimarsut, akkættalo nællunærkotánik pisimarsut. 12 Illuartut kammajuirsusiæt tava pirsariakarpok; terssaivkome Gudib inneitsisseinut nálektuartut, Iesusemullo opertuartut. 13 Killangmillo nippe tussariga uamnut ima okalluktok: Aglegit imænna: Pidluarkaut tokkorsut, Nálekamut tokkorsut mattoma kingorna. Illomut, Annernek okarpok, kassuærsaissapung-ög sullirsamingnit; piniakamik mallingmattik.

14 Attalo, nuia kakkortok tekkogiga, känelo ivksiarsúb arssigiga Innúb Ernera, niakominelo Goldiúrsomik niakorutekartok, kiblúmiglo ipiktorsoarmik tigumiartok. 15 Engelelo adla nálekbiksoarmit annirsok, nuiablo käne ivksiarsomut nippersoarmik ima okalluktok: Kiblúngnik kibloiniarit, kattersoiniarlutillo, kattersoivik nedliumet, iviksello innerisimaput nuname. 16 Nuiablo käne ivksiarsúb kiblune aulatilerpa nunab kägut, nunalo kiblugáulersok. 17 Engelesög adla annigiok nálekbiksoarmit killangmétomit, tauna kiblutiksakartok ipiktorsoarmik. 18 Engelesög adla annigiok tunnirsirsarbingmit, tauna nálegáursok ingnermut; niblidlárlunelo ipiktorsoarmik kiblutiksalingmut, ima okarpok: Kiblutiksarnik

Digitized by Google

ipiktorsoarmik kibloiniarit, orpeello Weiniksaglit mullingoee kiblorkit nunamétut, paurngei innerisimamætta. 19 Engelib tava kiblutiksane aulatilerpa nunab kāgut, mullingillo kiblorpei nunamétut, egillugillo Gudib ningengnersoætta nappartarsoánut nakkittarumut. 20 Nappartarsoarlo tamanna nakkittarut, tungmagáulersok iglorperksuit auatænne, nappartarsoarmillo nakkittarumit auksoak kookpok nerssúrsuit suppiksauteit tikkillugit, arvkosinerit 1600 sivissutigirsomik.

KAP. XV.

Arbenek marlungnik kingudlernik nagliungnartokarpok; Mosesib Sauarkablo tuksiautæk atlornekarpok.

Nællunærkollo adla tekkogiga killangme, tamannalo angisórsóursok tuppingnartorsóvlunelo, imaitok: Engelit arbenek marluk (tekkogikka), taukkoa pilliksóursut perdlútiksennik arbenek marlungnik kingudlernik, tamakkoninga merssa nāmaksiok Gudib ningengnera. 2 Tekkogigatōg immarbik igalaksatut kaumarsok, ingnermik akkunelik, tamarmiglo ajugáursut nerssúmut arssinganullo, nællunærkotánullo, akkættalo kissitsisanullo pekkungitsut, kikkartut immarbiub igalaksatut kaumarsub sinane, Gudiblo Harpeenik tigumiarlutik: 3 Tuksiarlutiglo attorpæt Mosesib, Gudib kivgætta, tuksiauta, Sauarkablo tuksiauta, imaitunnik okausekarlutik: Nálegak, ajugakangitsok Gudeá! Angekallutiglo tuppingnartorsóput pillirsettit; Illuartut nálegaunerænná! Illuarlutiglo opernakaut nálegauniarsutsillo piniartakettillo. 4 Idlit, Nálegangá! Kia miannerissengikátit? Akkillo kia ussorissengila? Kissivit idlit illuartuinaugauit. Nællursullo tamarmik pædlorbigiartoromárpátit; akkingersútiksettit nællunærsimamætta. 5 Tamattoma kingorna tekkunikiunga, attalo, nálekbiksoak killangme, tuppiúrsakartok okautsinnik immalingmik, mattuærnekalersok. 6 Engelillo arbenek marluk taivkoa, perdlutiksennik arbenek marlungnik piglit, nálekbiksoarmit anniput, attitisimaulutik

Digitized by Google

annoraksennik sátunnik ippekangitsunnik keblertunnik, sækkirsængmikullo ketterusersimarsut ketterutinnik Goldiúrsunnik. 7 Umarsullo sissamæt illætta Engelinnut arbenek marlungnut tunniukei põgutet Goldiúrsut arbenek marluk, ullibkársimarsut Gudib ningengnersoánik, tokkosuitsúb issukangitsomit issukaissengitsomut. 8 Nálekbiksoarlo pyoliksuinængorpok Gudib ussornarsusiánik, pirsaunerániglo; nálekbiksoarmullo issertokarnek ajortok, perdlútit ivko arbenek marluk, Engelit arbenek marluk perdlútigititeit, nãtinnagit.

KAP. XVI.

Engelit arbenek põgutamik immeit kingudlereeksarlugit koieit; annernerit maujungnartut pingasut; Engelit arbengæt aipætta põgutame imma koigia.

Nálekbiksoarmillo nippersoak tussariga, Engelinnut taukkonunga arbenek marlungnut ima okartok: Kæ, nunamut koiartorsigik põgutet, Gudib ningengnersoanik immakartut. 2 Siudliub tava põgutame imma koiartorpa nunamut. Innuit tava, nerssútib nællunærkotanik piglit, arssinganullo pædlortut ajualerput ajortomik asserornartorsoarmiglo. 3 Engelillo aipætta põgutame imma koiartorpa immarbingmut; auinnængorpok tava, sórdlo tokkorsomit pirsok, umarsullo tamarmik immanétut tokkoput. 4 Engelillo pingajuætta põgutame imma koiartorpa kooksoarnut, puillarsunnullo; auinnængoriput tava. 5 Engelelo ervnginnut pársirsok tussariga, ima okartok: Nálegak, illuartuinarpotit, mãnakun-étotit, aularkauminétotillo, ivlernartotiná, taima ekkartóursigauit; 6 Merssa illuartullo Profetillo auæt taukkoa koimarssuk, aungmik tava immiksakartimigittit, taimaiserkonekarmætta. 7 Engelesõg adla tussariga, tunnirsirsarbingmit ima okartok: Illomumme, Nálegak, ajugakangitsok Gudeá! Ekkartóursirsútittit opernarlutiglo illuarkaut. 8 Engelillo sissamætta põgutame imma koiartorpa sekkenermut; piniartitáursok tava, innuit ingnermik

Digitized by Google

ipiktorsoarmik ... óarkaut kieksoarmit, Gudiblo, kiblorki... ...ktitsiginnaursúb akka mittekpæt, ta... 10 Engelillo tedlimætta põgutame ...atib ivksiauvianut; nálegauvia tava ...tiglo tammoareit anniarnermit. 11 Gu- ...ekpæt, pivlugit anniarsusertik ajursettiglo; ...arirsettik tunnungileit. 12 Engelillo arbeng- æ... imma koiartorpa kooksoarmut Eufratesemut; pakk... tava, arvkotiksiornekarkollugit nálegaunerit pauanga ...irsut. 13 Tekkunikiungatõg, nerssúrsúb (tornár- sub) karnánit, nerssútiblo karnánit, Profetiókosersúblo karná- nit annirsut annernerit pingasut maujungnartut, piglertáurset- tun-étut. 14 Taukkolo tornársuit annernerimattik, nællunær- kotinnik piniarput, annirsarlutiglo nálegaunernut nunarsoamé- tunnut, sillarsoarmullo tamannut, kattisimatitsomaulugit sors- sungnermut, nedliupet Gudib ajugakangitsúb udlorsărsoa. 15 Atta, kanningărnartomik tikkissakáunga tigliktotut. Pid- luarpok erkomaniartok, annorarsimaulunelo, tammakarane sakkikennane, kangunaralloarsutse tekkokonnago, 16 Katti- simatipei tava nunab illánut, tauna Ebræerit tairsaræt Armag- eddonemik. 17 Engelillo arbengæt aipætta põgutame imma koiartorpa sillainarmut; nippersoak tava, killangmit ivksiau- viksărsoarmit pirsok, ima okartok: Perærsimavok. 18 Amerd- lasúnnik nippersoakalerpok tava, kadlersorsoængorlunelo ing- nádlektarlunelo, nunalo seiuktorsoængortok nellekangitsomik, nuname innukalerkărmet kingorna, nuna taima aktigirsomik seiursusekangitsok. 19 Iglorperksuillo angisórsuit pingasung- orlutik auikput, nællursullo iglorpéit oppiput. Babilonersoar- miullo Gudib erkaiei, tunniomaulugit ermutsemik, ningengner- soame Weinianik immalingmik. 20 Kikkertello tamarmik kemmăput, kakkello erssitsungnærlutik. 21 Nettakornarsuillo zentneresut okumeisigirsut killangmit nakkarput innungnut; innuillo Gude mittekæt, nettakornarsoarnik perdluksimagamik; merssa perdlæt tamanna angisorsómet.

Digitized by Google

KAP. XVII.

Uersartorsoak angisórsoak ekkartóunekarlunelo pidlárnekarpok.

Engelillo arbenek marluk, arbenek marlungnik põgutaglit illætta, okallugbigiartorænga, imalo pivlunga: Kacheet, uersartórsúb, immekarbeperksuit kænne ivksiarsúb akkinekarbiksanik tekkotissauagit; 2 Tauna nalegaunerit nuname arngnaunerigæt, nunamiullo sillærotut uersarsusiætta Weinianik. 3 Annernermelo tava pisipænga innukajuitsomut; arngnarlo tauna tekkogiga ivksiarsok nerssútib ivisárpadlártúb kæne, tauna tamarmigut pilliksóursok attennik mittautiksennik, arbenek marlungniglo niakokartok, nerksukarlunelo kollinnik. 4 Arngnarlo annorarsimarsok aukpadláriksomik ivisárpadlártomiglo, pinnersársimaulunelo Goldemik, ujarkenniglo erdlingnartunnik, sappangenniglo, ermuserlo Goldiúrsok tigumiara, immalik maujungnartorsoarnik, uersarsutsimelo ervkeenik. 5 Kæumigullo agleksimarsomik attekartok, imænna: nællunartok, Babilonersoak, uersartut maujungnartullo arngnæt nuname. 6 Arngnarlo tauna tekkogiga sillærotok illuartut auænit, Iesusemiglo okautiginiktut áuænnit; tekkoleraukolo tuppigusulerkáunga. 7 Engelib tava okarbigænga: Saog tuppigusulerpit? Arngnab taursoma, nerssútiblo kakkaktætta, arbenek marlungnik niakokartúb, kollinniglo nerksuglúb nællunarsusiængnik okautsomárpagit. 8 Nerssut, tekkorset tamanna, ékalloarame étsungnærpok, amalo nuileromáriok nettekangitsorsoarmit, piomárlunelo asserornartomut, nunamiullo, (merssa attermingnik agleksimangitsut innursutib aglegeínut síllab aularkautanit,) tuppigusuleromárput tava, nerssut tamanna tekkoguniko ékalloartok étsungnærsorlo, ama nuilermimet. 9 Tamattoma issumanut illissimanek pirsariakarpok kissienne. Niakut arbenek marluk, tamerssa kakket arbenek marluk, arngnab ivksiauvigirsei, tamerssatõg nálegaunerit arbenek marluk. 10 Tedlimæt pærsimaput, attauserlo mænakun-épok,

Digitized by Google

aipalo sulle pingilak, pisimalerunelo killængoamik éssavok. 11 Nerssullo tamanna, ékalloartok étsungnærsorle, tamerssa arbenek pingajuæt, arbenek marluglo illagei, asserornartomullo pissavok. 12 Nerksuillo kollit, tekkorsettit, tamerssa nálegaunerit kollit, sulle nálegauvingmik pisimangitsut, nálegaunertulle nálegáukonekaissaput nerssút illagællugo, nedliutuksak attausek nãulugo. 13 Taukkoa attauseenarmik issumakattigeekput, pirsaunertiglo nálegaursusertiglo pisitsomárpægik nerssúmut; 14 Taukkoa Sauarak sorssukomárpæt, Saúarkable ajugájungnærsissauei, nálegáugame nálekennut tamannut, nálegaunerrovlunelo nálegaunernut tamannut, illagigiættõg kákosimarsut kennersimarsullo operluartullo. 15 Okarbigigiãnga: Immerbeet tamakko, tekkorsettit, uersartúb ivksiauvigirsei, terssa innuit, kattisimarsoperksuillo, nællursullo, ingmikullo okautsiglit. 16 Nerksuillo kollit, tekkorsauvit nerssúmétut kingariomárpæt uersartok, péjaivigællugolo tammakangisillugolo, uingalo nerrissauæt, ingnermiglo nungutsomárpæt. 17 Gudib merssa umætteisigut pekkomattik (nerssútib) issuma nálekollugo, piniarkattigeeksillugillo issumakattigeeksikei, nálegauviællo piseekollugo nerssúmut, Gudib okausee nãmaksiserlugit. 18 Arngnarlo, tekkorset, terssa iglorperksuit, nálegauvekartut nálegaunernut nunamétunnut.

KAP. XVIII.

Babilonersoarmiut nungussirsung-õg; nálegaunerit, niuvertullo, immarsiortullo allieisuktorsoængorput; killangmiut tipeitsukput.

Kingornalo Engele adla tekkomigiga killangmit akkartok, tauna pirsauneliksóursok, nunalo kaumarsarnekartok kaumarsusianik. 2 Aksorungãrlunelo nippersoarmik torklullarsok, ima okarlune: Oppisimaput, oppisimapumme Babilonersuit (iglorperksuit) tornarsungnullo inniksængorsimaput, irssertorbiksængorlutiglo annernerinnut maujungnartunnut, irssertor-

Digitized by Google

biksængoriputtõg tingmirsennut maujungnartunnut, erksinartunnullo tamanuut. 3 Taukkoa uersarsusiætta Weinianit sillærunartomit immermætta nællursut tamarmik; nálegaunerillo nunamétut arngnaunerigeit, niuvertullo nunamétut pissórsoængorsimaput, taukkoa nuennársusersoænnit. 4 Nippetõg adla tussariga killangmit, ima okalluktok: Taukkonanga annigitse, illivse innuktarirsakka, illængutekonnase ajortullirseinut, illængutinekarkonnaselo perdlútikseinut; 5 Ajortullirseit merssa apoormætta killangmut, illueitsullirseillo Gudib erkaiei. 6 Piniarsigik, sórdlo taukkoa pigãse, marlungniglo akkillersigik, pillirseit akkimórlugit; ermusiættalo immánik, illivsenut pekkorsænnik, immitsigik marlungnik. 7 Sórdlo ingmingnik ussorsitsarmætta nuennárniarlutiglo ima aktigirsomik, taima aktigirsomik illivse anniartissigik allieisuktillugillo; umamikut ima okaralloarmætta: Ivksiauluarpogut nálegaunerróvlutalo, uidlarnertun-éssennatalo allieisutiksakaissenginiogut. 8 Taimaitomik perdlútikseisa tikkidlárómárpeit udlokut attautsekut; tokkúblo allieisutiblo kãngnerúblo; ingnermik tava óutsomárput nungutsomárlutiglo. Pirsársoursómet Gude Nálegak, taukkoninga ekkartóursirsuksak. 9 Nálegaunerillo nuname, taukkonunga arngnaunekartut nuennárpilluktullo, kejángãlerlutiglo opissaput taukkonunga, ikkomarsusiætta pyorsoa tekkoleruniko. 10 Kikkarlutiglo ungesiksométsomárput, annernarsusiæt sióravlugo, okallukiutiglo: Erkanak! Erkanak! Iglorperksuit Babilonersuit, iglorperksuit kajengnængitsorsuit! Udlúb nællunærkotágut attauseenarkut tavainak akkinekarbiksarse nedliusimamet. 11 Niuvertullo nuname kejaulutiglo allieisukomárput ingmíngne, niukoteit piomanekarungnæissammætta, imaitut: 12 Niukotit Goldit Soelvillo, ujarkello erdlingnartut, sappangello, annoraksarlo sátok, aukpadlériksorlo, ivisárpadlártorlo, kerssuillo tippigiksut tamarmik, põgutello saurnet nellinginait, põgutello nellinginait kerssuit akkisóut, kangusello aukpadlártut, sauveello, okkusiksello; 13 Kannelillo, tupárnello illomórtut, tarnutiksello, kutsorlo tippigiksok,

Digitized by Google

weinelo', olialo, ivgillo kakkortut, nerssútillo, sauello, nerssúrsuillo, kammutillo, kivgaveello, innuillo tarngeit. 14 Paumarsuillo taraivse nuennerirseit pekkangilet; innækonartullo, pinnersorsuillo tamása makkailerpesse, nuennerissæromárpesselo kingorna. 15 Tamakkoninga niuvertartut, pissórsoængorbigigamikiglo, kikkarlutik ungesiksométsomárput, annernarsusiæt sióravlugo, kejáulutiglo opitóursóussaput. 16 Ima okalluklutik: Erkanak, erkanak iglorperksuit angisórsuit, (innuit) annorarsimarsut sátunnik aukpadláriksunniglo, ivisárpadlártunniglo, pinnersársimarsullo Goldemik, ujarkenniglo erdlingnartunnik, sappangenniglo! 17 Perkotisselo taima amerdlatigirsut nungusimaput udlúb nællunærkotágut attauseenarkut. Umiarsuillo nálegeit tamarmik, innuperksuillo, umiarsoarnik sulliakartartut, umiartortullo, immarsiortullo tamarmik, taukkonanga ungesiksome kikkartut. 18 Niblidlárlutiglo, taukkoa ikkomarsusiætta pyorsoa tekkogamiko, okalluklutiglo: Iglorperksoarmiut okko kikut arssiginereit? 19 Niakutiglo pyualáinik karssektipeit, niblerlutiglo, kejangärlutiglo, opitórsóvlutiglo, ima okarput: Erkanak, erkanak iglorperksuit angisórsuit, taukkoa niukoteit pissorsoængorsútigimattigik, tamarmik umiarsoaglit immarbingmétunnik! Udlúb nællunærkotágut attauseenarkut nungusimamætta. 20 Killak tipeitsugit taukkonunga, illivsesõg illuartoseá! Apostelillo Profetillo! Illivse merssa pívluse Gudib tamakko akkinekarkoei pidlautiksænnik. 21 Engeliblo pirsársúb ujararsoak asserorteriviksoatun-étok kivipa, egillugolo immauvingmut, okalluklunelo: Taima terssangainartomik iglorperksuit angisórsuit Babilonersuit egissaput, nennirsæksájungnærlutiglo. 22 Tuksiartartullo, Harpelirsartullo, kardlortautingoakartullo kardlortartullo nippeit tassarnarungnæissaput illivsine; sennariksokarungnæissausesõg senneinik nellinginarnik; asserorterutillo perkpalluæt tussarsáujungnæissavok illivsine. 23 Kodleello ikkomariksut ikkomaiseæissaput illivsine, uviksablo nulliæksablo nippæk tussarsáujungnæissægipuk illivsine; terssa, niuvertut illivsinétut

Digitized by Google

nálegarsorsógalloarmætta nuname, illiseersusivsiniglo tammartinekarmætta nællursut tamarmik. 24 Profetillo illuartullo auit (koirset) nervsarinekarput taukkonane, tamarmiglo nuname tokkotáursut áuit.

KAP. XIX.

Killangmiut ussorukput Gude ajugáumet; Kristuse killangmétorperksuit illagællugit nálegávok, nungutsartorlugillo akkerartortinne.

Kingorna tava nippersoak tussariga killangme, amerdlasóperkperksoarnit pirsok, imænna: Hallelujah, pidluarnarnek, ussornarnerlo, nálengnarnerlo, pirsaunerlo pirsartarligit Gudib Nálegauta. 2 Ekkartóursirsútei opernarlutiglo illuartómætta, uersartorsoak pidlárlugo akkingeramiuk nunamik asseroirsok uersarniartorlune, kivgamelo áuit akkiniutigigamigit taursoma arkseinit koirset. 3 Aipæksaniglo okariput: Hallelujah! Pynalo kangattartuinnarpok issukaissengitsomut. 4 Uttokaunerillo 24, umarsullo taukkoa sissamæt, pædlorput tava, Gudelo, ivksiauviksärsoarme ivksiarsok, nálengärpæt, okallukluttiglo: Amen, Hallelujah! 5 Ivksiauviksärsoarmillo nippe ima piok: Guderput ussorissiuk, kivgeiá tamause, taursomungalo nálektose, mikkirsullo angisullo! 6 Tava kattisimarsorperksuit nippæt tussariga, sórdlo amerdlasórsuit kooksoapallungnerit, sórdlotög kadlersorsuit nippæt, ima okallukluttik: Hallelujah! Ajugakangitsúb Gudib nálegauvík pigilermago; 7 Tipeitsungniarta piniktomalerlutalo, taunalo nálengniartigo; Sauarkab katternaviksa nerdléigvia nedliumet, nulliæksalo piginángorsartok. 8 Attitisimagioktög annorarsiamik sátomik ivlernartomik pinnersomiglo. Annorarsiarle sátok tamanna, terssa illuartut illuarsirsútigirsæt. 9 Okarbigängalo (Engelib): Aglegit imænna: Pidluarkaut, Nálekab nerdléigvianut nerriartorkosimarsut. Okarbigigiängatög: Tamerssa opernartut Gudib okausee. 10 Uanga tava issigeinut

Digitized by Google

pædlorpunga nálengniarlugo. Taursomale okarbigänga: Taimailiorkennek, kivgakattigigaussinga, idlillo kattengutivillo, Iesusiblo okausianik piglit. Gude pædlorbiginiaruk. Iesusible okausia terssa erkoniartut annernerigæt.

11 Killak tava mattuærsimarsok tekkogiga, attalo, nerssúrsoak kakkortok, taursomalo käne ivksiarsok taiguteliksöursok opernartomik seglosuitsomiglo, taunalo ekkartóursirsarau, sorssuktarlunelo illuartomik. 12 Irssiglo ingnertut ikkomarsotun-étuk, amerdlasórsoarniglo niakorutekartok niakomigut, agleksimarsomiglo attekartok, tamattominga illissimarsokangitsok nangminek kissime illissimaga. 13 Attisimarsorlo annoramik aungmut missuktarsimarsomik, akkalo imaipok: Gudib okausia. 14 Kattisimarssorperksuillo killangmétut mallikpæt, nerssúrsuit kakkortut kænnelutik, annorarsimaulutiglo annorarsennik sátunnik kakkortunnik ivlernartunniglo. 15 Karnánillo annirsok pænnarsoak ipiktorsoak, tamattominga nællursut unnattarkollugit; nálektissægieitsög ajaupiamik sauiksoarmik, Gudiblo ajugakangitsúb illungersorsusiætta ningengnersoættalo nakkittarursoa Weinemut tungmartara; 16 Attekarioktög annoramigut kettermigullo agleksimarsomik, imaitomik: Nálegaunerit tamarmik Nálegauneræt, nálekello tamarmik Nálegæt. 17 Engelesög attausek tekkomigiga, sekkenerme kikkartok, nippersoarmiglo torklulangärtok, tingmirsennullo tamannut, killáub atáne tingmirsennut, ima okarlune: Kainiaritse, kattisimaniarluselo Gudib angesórsúb nerdléigvianut; 18 Nálegaunerit uingæt, nálegáursullo uingæt; pirsársuillo uingæt, nerssursuillo kænnelo ivksiarsut uingæt, kivgáungitsullo kivgáursullo, mikkirsullo angisullo tamarmik uingæt nerriartorsigik. 19 Nerssullo, nálegaunerillo nunamétut, sorssuktorperksoeello tekkogikka, kattillersimarsut sorssulerlutik nerssursúb (kakkortub) känétomut illarperksoeenullo. 20 Nerssut tava tiguæt, aiparitillugolo Profete seglutorsoak, tuppingnartullirsok taursomunga nællunærkotinnik, tamakkoninga tammartikei nerssumut nællunærkotserkorsut, taursomalo

Digitized by Google

arssinganut pædlortut; taukko marluk tava umarsóvlutik eginekarpuk tessersoarmut nettekangitsomut ingneliksoarmut ikkoelleksaumik ikkomarsomut. 21 Adlello tokkotinekartut pænnarsoarmik, taursoma nerssúrsoarmétúb karnánit annirsomik, tingmirsello tamarmik nerrivlutik kãrsillarput taukkoa uinginnik.

KAP. XX.

Tornársuk kellersornekarpok okkiunnut 1000 dinnut; ama killængoamik kellerursérsimalersok; késale egitáursok ingnersoarmut; ekkartóursirsútekarpok.

Engelesõg tekkogiga killangmit akkartok, mattuérsautelik nettekangitsomut, kallimnersuillo tigumiarei. 2 Nerssúrsoak tava tiguka, pullateriatokársoak, terssa tornársuk, satanaselo, kellersorlugolo okkiut tausendit. 3 Nettekangitsomullo egipa, mattullugolo panãrpa, mattoalo nakkittarutilerlugo, nællursunnik tammartitsiungnérkollugo, okkiut tamakkoa tausendit nãtinnagit, tamakkoale kingornéttigut killængoamik kellerursérsimarsariakaissavok.

4 Ivksiauveello tekkogikka, taukkonungalo ingitut, ekkartóursirsúmik okallukorsáursut; tavalo Iesusemik okautiginiktut; Gudiblo okausee pivlugit niakoéjarsimarsut, nerssúmullo arssinganulloneet pædlorsimangitsut, kãumikulloneet arksamikulloneet taursomunga nællunérkotserkungitsut tarneit tekkogikka: taukkoalo umaleriput, Kristuselo nálegaukattigilerlugo okkiut tausendit. 5 Tokkorsulle adlet umangilet okkiut tamakkoa tausendit nãtinnagit. Terssa makkibik siudlek. 6 Pidluarlunelo illuartóvok tauna, illængutisimarsok makkibingmut siudlermut; taukkonunga tokko kingudlek pirsaunekangilak, pellesiojomárpulle Gudemut Kristusemullo, nalegaukattigellugolo okkiut tausendit nãulugit.

7 Okkiullo tamakkoa tausendit nãsimapætta, tornársuk tava kellerursæromárpok parnãrsimauvingminit; 8 Aularlu-

Digitized by Google

nelo nællursut tammartitsomárpei nunarsúb tungeine sissamænnétut Gogekullo Mogogekullo, kattisimatillugillo sorssugiartorkollugit, taukkoa siorkettut immarbiúb sinnanétuttut ámerdlatigiput. 9 Narksársoarmut tava taukkoa aularput, illuvlugillo illuartut tupperperksoeet iglorperksuille assænekartut; ingnerle Gudemit killangmit nakkarpok nungutillugillo. 10 Tornársuglo, taukkoninga tammartitsirsok, egitáursok innersoarmut ingneliksoarmut ikkoelleksauteliksoarmullo, nerssútiblo Profetiblo seglursúb innigirsængnut, anniartissapullo udlullo unnuello nãulugit issukangitsorsoarmut.

11 Ivksiauviksoarlo kakkartok tekkogiga, kãnelo ivksiarsok tekkomigiga, taursoma kénanit nunalo killaglo kemmãpuk, inniksakarungnærlutiglo. 12 Tokkorsullo tekkogikka, mikkirsullo angisullo, Gudib sáne kikkkartut; makpersekello makpernekartut; adlettõg makperseket makpernekariput, terssa innursútib aglegei. Tokkorsullo ekkartóunekalerput sullirsamingnik, agleket malliklugit makpersekenne tamakkonane agleksimarsut. 13 Immarbiúblo tokkorsut pigirsenne sakkomersipei, tokkúblo tãrtorsúblo tokkorsut pigirsettik sakkomersiniækit, nungullutiglo ingmikórtinekarlutik ekkartóunekalerput sullirsamingnik. 14 Tokko tava tãrtorsoarlo egitáursuk tessersoarmut ingneliksoarmut. Terssa tokko kingudlek. 15 Nellinginarlo agleksimangitsok makpersekenne innursútib aglegeine, tauna egitáursok tessersoarmut ingneliksoarmut.

KAP. XXI.

Killaktãk nunatãrlo, Ierusalemelo nutãk.

Killaktãk nunatãrlo tava tekkogikka; killak siudlek, nunalo siudlek nungumennik, immarbiktõg nãume. 2 Uangalo Iohannesiúrsunga, Iglorperksuit ivlernartut, Ierusaleme nutãk tekkogikka, Gudemit killangmit akkartut, piginángorsarsimarsut nulliæksartut arssoarsimarsotut uviksaminut. 3 Nip-

Digitized by Google

persoarlo killangmit tussariga, ima okalluktok: Areit, Gudib tuppersärsoa innungnétok tamerssa; taursomalo innekattigiomárpei, taukkolo innuktariomárpei, nangminerlo Gudib illagimattik, Gudigiomáriæt; 4 Kodlillo tamása irsseinit Gudib allerteromárpei; tokkokarungnæissægiok tava, alianartokarungnærlunelo, nibliarsokarungnærlunelo, annernartokarungnæissavok; siudlek (allianartolik) nungusimamet. 5 Ivksiauviksärsoarmelo ivksiarsok okartok: Atta, tamása nutángortipakka. Uamnullo ima okartok: Aglegit: okausit tamakkoa opernartóvlutiglo illomornartóput. 6 Okarbigigiänga: Terssa, nämaksisimavok. Siudlerpávlungalo kingudlerpávunga, aularkautávlungalo nägatávunga. Uanga mersa immerosuktok akkekangitsomik tunniomauara puillarsomit immekartomit innúrsútelingmik. 7 Ajugáursok, tauna kingorngursiomárpok tamannik, uangalo Gudigissauänga, taunalo erneriomáriara. 8 Nikkadlortulle, epingitsullo, maujungnartulliartulle, innungærsullo, arngnaunekartullo angununekartullo, illiseetsullo, Gudiúngitsunnullo nálektut, seglutórsuillo tamarmik illængutuksainápút tessersoarmut ingnermik ikkoelleksaumiglo ikkomasimarsomut; tamerssa tokko kingudlek. 9 Attautsib tava, terssa Engelit ivkoa arbenek marluk pögutaglit arbenek marlungnik ullibkártunnik perdlútiksennik kingudliksennik arbenek marlungnik, illétta ornikpänga, okallugbigängatög, ima okarlune: Kacheet, tekkotitsomauágit katternáksamik Sauarkab nulliæksanik. 10 Annernerme tava aularupänga kakkársoarmut kingiktorsoarmut, tekkotiniarlungalo angisórsoarnik iglorperksoarnik Ierusalemmiunnik ivlernartunnik, killangmit Gudemit akkartunnik; 11 Tamakkoalo pilliksóursut Gudib ussornarsusianik; kaumarsusiællo arssiga ujarak erdlingnartónerrúrsok, sórdlo Iaspise aligortut kaumatigirsóursok; 12 Karmakariputtög angisórsoarnik kingiktorsoarnigle; arkanek marlungniglo issertarbiksoakartut, issertarbiksuillo kolláne Engelit arkanek marlung-étut, akkittög agleksimarsut, terssa Israelib kingueisa ekkardlee arkanek mar-

Digitized by Google

luit. 13 Issertarbiksuillo pauunga sengmirsut pingasóursut; issertarbiksuillo auunga sengmirsut pingasóursut issertarbiksuillo kujamut sengmirsut pingasóursut; issertarbiksuillo sammunga sengmirsut pingasóursut. 14 Iglorperksuillo karmarsoæt tungauvekartok arkanek marlungnik, tamakkonane Sauarkab aulartiteisa arkanek marluk akkit agleksimarsut. 15 Okallugbigirsigalo ouktútelirsartok sudloliksoarmik Goldiúrsomik, iglorperksuit ouktorkollugit, issertarbiksoeelo karmarsoællo ungalorsoæt aglæt. 16 Iglorperksuillo sissamannik aktigekattigeeksunnik sennerakartut, tekkirsusiællo sillirsusiællo nedlereepuk. Tava iglorperksuit ouktorpei sudlolingmik, Meiletartut 257 nik. Tekkirsusiæt, sillirsusiællo, kingirsusiællo nedlereekput. 17 Ungalorsoæt ouktoria, ouktútekartok 144 nik, innúb ouktútanik Engelib attugánik. 18 Karmarsoællo sennanekartok Iaspisinnik, iglorperksuillo Goldióinnaursut, sordlo igalaksak kaumanerrúrsok. 19 Iglorperksuillo karmarsoætta tungauvee pinnersarsimarsut tamannik ujarkennik erdlingnartunnik. Tungauvik siudlek Iaspisiúrsok; aipalo Safiriúrsok; pingajuæt Kalzedoniúrsok; sissamæt Smaragdiúrsok; 20 Tedlimæt Sardonichiúrsok; arbengæt Sardisiúrsok, arbengæt aipæt Krisolitiúrsok; arbengæt pingajuæt Berilliúrsok; kollin-illoæt Topasiúrsok; kollingæt Krisoprasiúrsok; arkængæt Hiazindiúrsok; arkangæt aipæt Ametistiúrsok. 21 Issertarbiksuillo mattueet arkanek marluk, sappangáursut arkanek marluk, mattursoarlo attausek nungullune sappangáursok attausek, iglorperksuillo akkornænne arvkoserngit Goldióinnaursut, sórdlo igalasak kaumarsok. 22 Terssanelo nálekbiksoak tekkungikiga; Nálegak merssa, ajugakangisok Gude, Sauararlo nálekbigimarssuk. 23 Iglerperksuillo sekkenermigloneet kaumemigloneet pirsariakangilet, kaumarsautigirsæksamingnik; Gudib kaumarsusiætta merssa kaumarsarmattik; Sauararlo kaumakotigirsaræt; 24 Tamattomanelo kaumarsome sakkiuaissægiputtõg nællursut pidluartukset. Nálegaunerillo nunamætut pinnersautigirsettik ussornautigirsettig-

Digitized by Google

lo terssunga pisissaueit. 25 Issertarbeello parnärnekaissengilet udlótillugo, terssane merssa unnuakaisengimet. 26 Innuillo nællursullo ussornautigirseit nálengnautigirseillo terssunga pisinekaissaput. 27 Nellinginaúrsorlo illueitsulliartok takkamunga ississengilak, maujungnartulliartorloneet segluniartorloneet; Sauarkable makpersegeine innursútelingne agleksimarsut kissimik (ississaput).

KAP. XXII.

Immek innursútelik; orpik innursútelik; pidluartisimarsut Gudemut nálektutik nálegáussaput issukaissengitsomut; agleket makkoa nänekarput.

Uamnut tava (Engelib) tekkotinia koongärtok mingokangitsok innursútelingmik immelik, alligortut kaumatigirsok, taunalo annirsok Gudib Sauarkablo ivksiauviksärsoænguit. 2 Iglorperksuillo akkornénne, koongärtúblo senniane, igdluktut orpeet innursútiglit étut, taukkoa paumakartartut arbenek marlungnik nelligeengitsunnik, kaumettillo nungullugit adlennik paumakararaut, orpeello tamakkoa pillutei kaitsorsautiksáursut nællursunnut. 3 Uminartokaisséromarioktög, Gudiblo Sauarkablo ivksiauviksärsoæk taukkonanéssavok, kivgeisalo kivgartútsomárpæt, 4 Kénalo irssigiuaromárpæt; akkalo käumiugissauæt; 5 Terssanelo unnuakaissengilak, kaumarsautiksamigloneet sekkenermigloneet pirssariakangilet, Gudib Nálekab kaumarsaromármattik, taukkoalo nálegáussaput issukangitsomit issukaissengitsomut.

6 Okarbigigiängalo: Okautsit tamakkoa opernartóvlutiglo illomornartóput. Nálekablo, Profetit Annernereesa Gudiætta Engeline aulartika, kivgenne nællojungnérsekogamigit nedliunæsuaromártuksennik. 7 Atta, aggeræsuaissaunga: Pidluarpok okautsinnik makkoninga erkotuksennik torkorniar-

Digitized by Google

tok agleksimarsunnik makpersekenne makkonane. 8 Uangalo Iohannesiúrsunga, tamakko tussarlugillo tekkogikka. Tussarærlugillo tekkorærraukit, tava Engelib, tamakkoninga tekkotitsirsima issigeinut pædloralloartunga nálengniarlugo, 9 Taursomale okarbigãnga: Taimailiorkennek; idlit merssa kivgakattigigangma, kattengutivillo, Profetit, okautsinniglo, makpersekenne makkonanétunnik torkorniartut (kivgakattigigiãnga): Gude náleklugo pædlorbigúk. 10 Okarbigigiãngalo: Okautsit erkotukset, makpersekenne makkonane agleksimarsut nakkittarusissengilettit, erkorbiksæt kannekemet. 11 Illueitsulliartok, illueitsulliartuarile; maujungnartulliartorlo, maujungnartulliartuarile: Illuartorle, illuarsinnarile, ivlernartorlo, ivlernarsinnarile. 12 Attalo, aggeræsuaissaunga, akkiksarekorsaralo neksarlugo, tamásalo ingmikórtillugit akkilluariartussauakka sullirseinik. 13 Uanga siudlerpávlungalo kingudlerpávunga, aularkautávlungalo nãgatávunga; issoanin-étunga issoanullo étuaissaunga. 14 Pidluarput, inneitaisseinik mallingniktut, pirsuksængorkollutik orpingmut innúrsutelingmut, iglorperksoarnullo issertarbeesigut issertuksáukollutik. 15 Sillatænnele-étarput kemmit, illiseetsullo, uersairsullo uersartullo, innungærsullo, Gudiúngitsunnut nálektullo, tamarmiglo assæniktut piniartullo seglutinnik. 16 Uanga Iesusiúrsunga, Engeliga aulartikiga, tamakkoninga narkiksoivigekolluse, pirsæksennik illageeksunnut. Uanga Davib sordlerællungalo kinguarãnga, kaumariksorsóvlunga udloriak kausiut ivna. 17 Annernerlo nulliæksarlo (illageeksut) okarput: Kacheet! Tamattomingalo tussartok okarile: Kailutimme! Immerosuktorlo kaile, piomarsorlo, akkekangitsomik pille immermik innursútelingmik.

18 Tamásale, okautsinnik makkoninga erkotuksennik, makpersekenne makkonane agleksimarsunnik tussartut, uanga narkiksorpakka: Kialoneet illæniarpagit adlennik, tauna Gudib tava illængutissægia perdlútinnut, makpersekenne makkonane agleksimarsunnut. 19 Okautsillo tamakkoa erkotukset

Digitized by Google

makpersekennétut illéit kialoneet péjarniarpagit taursoma illængerutigigalloa Gudib tava páromária innursútib aglegeinit, iglorperksoarnillo ivlernartunnit, agleksimarsunnillo makpersekenne makkonane. 20 Tamakkoninga okautiginiktok, ima okarpok: Illomut, aggeræsuarpunga. Ap, illomut, kailutimme Nálegak Iesuseá! 21 Nálegauta Iesusib Kristusib saimaunerétta illagilisse tamause. Illomut.

Digitized by Google

Digitized by Google

ANWEISUNG

der

EVANGELIEN UND EPISTEL

durch das ganze Jahr.

(Sabbatiúrsarânget attuagækset nællunærsimaput makpernerme.)

Sontag.	Evangelium.	Epistel.
1. Advent	Matth. 21, 1 — 9. . .	Röm. 13, 11 — 14.
2. Advent	Luc. 21, 25 — 36. . .	Röm. 15, 4 — 13.
3. Advent	Matth. 11, 2 — 10. . .	1. Cor. 4, 1 — 5.
4. Advent -	Joh. 1, 19 — 28. . . .	Phil. 4, 4 — 7.
Christ-Tag	Luc. 2, 1 — 14. . . .	Tit. 2, 11 — 14.
Sontag nach dem Christ-Tage	Luc. 2, 33 — 40. . . .	Gal. 4, 1 — 7.
Sontag nach dem Neuen-Jahr	Matth. 2, 13 — 23. . .	1. Petr. 4, 12 — 19.
Fest der Erscheinung, oder Epiphanias . .	Matth. 2, 1 — 12. . . .	Ef. 60, 1 — 6.
1. Sontag nach Eph. .	Luc. 2, 41 — 52. . , .	Röm. 12, 1 — 6.
2. Sontag nach Eph. .	Joh. 2, 1 — 11, . . .	Röm. 12, 7 — 16.
3. Sontag nach Eph. .	Matth. 8, 1 — 13. . .	Röm. 12, 17 — 21.
4. Sontag nach Eph. .	Matth. 8, 23 — 27. . ,	Röm. 13, 8 — 10.
5. Sontag nach Eph. .	Matth. 13, 24 — 30., .	Col. 3, 12 — 17.
6. Sontag nach Eph. .	Matth. 17, 1 — 9. . .	Col. 3, 18; 4, 1.
Septuagesima	Matth. 20, 1 — 16. . .	1. Cor. 9, 24; 10, 5.
Sexagesima	Luc. 8, 4 — 15. . . .	2. Cor. 11, 19; 12, 9.

Digitized by Google

ANWEISUNG DER EVANGELIEN UND EPISTELN.

Sontag.	Evangelium.	Epistel.
Quinquagesima, oder Esto mihi	Luc. 18, 31 — 43. . .	1. Cor. 13, 1 — 13.
Invocavit, oder 1. Sontag in der Fasten ,	Matth. 4, 1 — 11. . .	2. Cor. 6, 1 — 10.
2. Sontag in der Fasten. Reminiscere	Matth. 15, 21 — 28. . .	1. Thess. 4, 1 — 7.
3. Sontag in der Fasten, Oculi	Luc. 11, 14 — 28. . .	Ephes. 5, 1 — 9.
4. Sontag in der Fasten, Lætare	Joh. 6, 1 — 15. . . .	Gal. 4, 21 — 31.
5. Sontag in der Fasten, Judica	Joh. 8, 46 — 59. . . .	Hebr. 9, 11 — 15.
6. Sontag in der Fasten, Palmsontag	Matth. 21, 1 — 9. . .	Phil. 2, 5 — 11.
Ostersontag	Marc. 16, 1 — 8. . . .	1. Cor. 5, 6 — 8.
1. Sontag nach Ostern, Quasimodogeniti . .	Joh. 20, 19 — 23. . .	1. Joh. 5, 4 — 10.
2. Sontag nach Ostern, Miseric: Domini . .	Joh. 10, 12 — 16. . .	1. Petr. 2, 21 — 25.
3. Sontag nach Ostern, Jubilate	Joh. 16, 16 — 23. . .	1. Petr. 2, 11 — 20.
4. Sontag nach Ostern, Cantate	Joh. 16, 5 — 15. . . .	Jacobi 1, 16 — 21.
5. Sontag nach Ostern, Rogate, oder Vocem Jucund	Joh. 16, 23 — 30. . .	Jacobi 1, 22 — 27.
Himmelfahrts-Fest . .	Marc. 16, 14 — 20. . .	Apg. 1, 1 — 11.
6. Sontag nach Ostern, Exaudi	Joh. 15, 26. — 16, 4. .	1. Petr. 4, 8 — 11.
Pfingst-Fest	Joh. 14, 23 — 31. . .	Apg. 2, 1 — 13.
Fest der heiligen Dreieinigkeit, Trinitatis .	Joh. 3, 1 — 15. . . .	Röm. 11, 33 — 36.
1. Sontag nach Trinit.	Luc. 16, 19 — 31. . .	1. Joh. 4, 16 — 21.
2. Sontag nach Trinit.	Luc. 14. 16 — 24. . .	1. Joh. 3, 13 — 18.
3. Sontag nach Trinit.	Luc. 15, 1 — 10. . . .	1. Petr. 5, 6 — 11.
4. Sontag nach Trinit.	Luc. 6, 36 — 42. . . .	Röm. 8, 18 — 23.
5. Sontag nach Trinit.	Luc. 5, 1 — 11	1. Petr. 3, 8 — 15.
6. Sontag nach Trinit.	Matth. 5, 20 — 26. . .	Röm. 6, 3 — 11.

Digitized by Google

ANWEISUNG DER EVANGELIEN UND EPISTELN.

Sontag.	Evangelium.	Epistel.
7. Sontag nach Trinit.	Marc. 8, 1—9. . . .	Röm. 6, 19—23.
8. Sontag nach Trinit.	Matth. 7, 15—23. . .	Röm. 8, 12—17.
9. Sontag nach Trinit.	Luc. 16, 1—9. . . .	1. Cor. 10, 6—13.
10. Sontag nach Trinit.	Luc. 19, 41—48 . .	1. Cor. 12, 1—11.
11. Sontag nach Trinit.	Luc. 18, 9—14. . . .	1. Cor. 15, 1—10.
12. Sontag nach Trinit.	Marc. 7, 31—37. . .	2. Cor. 3, 4—11.
13. Sontag nach Trinit.	Luc. 10, 23—37. . .	Gal. 3, 15—22.
14. Sontag nach Trinit.	Luc. 17, 11—19. . .	Gal. 5, 16—24.
15. Sontag nach Trinit.	Matth. 6, 24—34. . .	Gal. 5, 25—6, 10.
16. Sontag nach Trinit.	Luc. 7, 11—17. . . .	Ephes. 3, 14—21.
17. Sontag nach Trinit.	Luc. 14, 1—11. . . .	Ephes. 4, 1—6.
18. Sontag nach Trinit.	Matth. 22, 34—46. . .	1. Cor. 1, 4—9.
19. Sontag nach Trinit.	Matth. 9, 1—8. . . .	Ephes. 4, 22—28.
20. Sontag nach Trinit.	Matth. 22, 2—14. . .	Ephes. 5, 15—21.
21. Sontag nach Trinit.	Joh. 4, 47—54. . . .	Ephes. 6, 10—17.
22. Sontag nach Trinit.	Matth. 18, 23—35. . .	Phil. 1, 3—11.
23. Sontag nach Trinit.	Matth. 22, 15—22. . .	Phil. 3, 17—21.
24. Sontag nach Trinit.	Matth. 9, 18—26. . .	Coloss. 1, 9—14.
25. Sontag nach Trinit.	Matth. 24, 15—28. . .	1. Thess. 4, 13—18.
26. Sontag nach Trinit.	Matth. 25, 31—46. . .	2. Petr. 3, 3—14.
27. Sontag nach Trinit.	Matth. 25, 1—13. . .	1. Thess. 5, 1—11.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

14 DAY USE
RETURN TO DESK FROM WHICH BORROWED
LOAN DEPT.
RENEWALS ONLY—TEL. NO. 642-3405
This book is due on the last date stamped below, or
on the date to which renewed.
Renewed books are subject to immediate recall.

APR 28 1969 19 REC'D LD MAY 28 '69 -4PM	
REC'D LD MAR	2 '72 -1PM 9 9

LD 21A—40m-2,'69
(J6057s10)476—A-32

General Library
University of California
Berkeley

Digitized by Google

78478 BS345
Bible. N.T. Eskimo. E65
Testamentitäk 1851

Y.C100140

BS
345
E65
1851

78479 [25m-1,'12]

Digitized by Google

Digitized by Google